

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

106890

MÜSTAKİMZÂDE'NİN
"MECMÛA-İ İLÂHİYYÂT" ADLI GÜFTE MECMUASI

I

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

106890
1. cilt

ŞENGÜL SAĞMAN

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. M. NURİ UYGUN

İSTANBUL - 2001

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

İÇİNDEKİLER

| | |
|----------------------|-----|
| ÖNSÖZ..... | III |
| Yazım Kuralları..... | V |
| Kısaltmalar..... | VI |

GİRİŞ

| | |
|---|---|
| Mûsikî Tarihi Bakımından Güfte Mecmualarının Önemi..... | 2 |
| XVIII. Yüzyıl Türk Mûsikîsi..... | 4 |

I. BÖLÜM

GÜFTE MECMUASININ İNCELENMESİ

| | |
|--|----|
| A- Şekil Bakımından..... | 20 |
| B- Muhteva bakımından..... | 21 |
| 1- Mecmuada Eserleri Bulunan Bestekârlar | 25 |
| 2- Mecmuada Eserleri Bulunan Güftekârlar..... | 37 |
| 3- Mecmuada Geçen Makâmlar | 42 |
| 4- Mecmuada İki Kere Tekrar Edilen Güfteler..... | 46 |
| C- Müstakîmzâde'nin Hayatı..... | 48 |

II. BÖLÜM

METİNLER

| | |
|--|-----|
| Mecmuada Kullanılan Makâmların Fihristi..... | 66 |
| Mecmuada Yer Alan Usûl Cetveli | 68 |
| Mecmuanın Vakfiye Notu..... | 71 |
| Mecmuada Yer Alan Güfteler..... | 72 |
| Mecmuada Makâm ve Bestekâr Kaydı Bulunmayan Şiirler..... | 559 |

| | |
|--|-----|
| Es'ad Efendi'nin Atrabü'l-Âsâr'da Zikrettiği Bestekâr İsimleri ve Vefât Tarihleri..... | 654 |
| Müstakîmzâde'nin Bestekâr İsim ve Vefâtlarına İlâveleri..... | 657 |

FİHRİSTLER

| | |
|---|-----|
| 1- Mecmuada Yer Aldıkları Sıraya Göre Şiirlerin Fihristi..... | 661 |
| 2- Mecmuadaki Güftelerin İlk Harflerine Göre Alfabetik Fihrist..... | 677 |
| 3- Bestekârlara Göre Alfabetik Fihrist..... | 693 |
| 4- Mecmuadaki Makâmın Alfabetik Fihristi..... | 705 |

| | |
|------------|-----|
| SONUÇ..... | 720 |
|------------|-----|

| | |
|--------------------|-----|
| BİBLİYOGRAFYA..... | 723 |
|--------------------|-----|

| | |
|----------------------|-----|
| MECMUANIN METNİ..... | 727 |
|----------------------|-----|

ÖNSÖZ

Duygu ve düşüncelerin ifâde edilmesinde kullanılan mûsikî, doğumundan ölümüne kadar insan hayatının her safhasında etkisini göstermektedir. Mûsikî insanın din dışı hayatında olduğu gibi dinî hayatında da vazgeçilmez bir unsurdur. İnsanlık tarihi kadar eski olan mûsikînin kaynağı, bütün toplumlarda din olarak kabul edilmiştir.

İlk çağlarda, mûsikînin Tanrılar tarafında îcâd edildiğine inanılırken, İslâm düşüncesinde mûsikînin, ses ve ritme sahip insanın yaratılışında var olduğu kabul edilmiştir. İslâm tasavvufunda ise mûsikî, insanı Allah'a yaklaştıran ve yücelten bir vâsıta olarak görülmüş, hatta Mevlânâ, mûsikîde sevgili ile birleşme ümidi bulunduğundan onu, Tanrı âşıkları için ruhun gıdası olarak tanımlamıştır.

Mûsikî tarihimizde çok az sayıda eserin notaya alınarak günümüze intikâl edebildiği gerçeği, bu dönemlerde dinî ve din dışı sahada mûsikîye dâir yazılmış olan eserlerin, geçmişten günümüze gelen ölümsüz âbideler arasında yer almasını sağlamıştır. Bu sebepten bu yüzyıllara ait Türk Mûsikîsine dâir bilgileri edinebileceğimiz güfte mecmuaları, yegâne kaynaklar olarak kabul edilmiştir.

XVIII. yüzyılda vücûda getirilmiş en değerli ve kapsamlı güfte mecmuası olan *Müstakîmzâde Mecmuası*'nı tez konusu olarak tercih etmemizin sebebi; tek nüsha olan bu kıymetli yazmayı ilim câmiasına kazandırmak sûretiyle Türk Musikîsi tarihinin aydınlanmasına katkıda bulunmaktır.

Araştırmaya konu olan güfte mecmuasını, XVIII. yüzyılın değerli ilim adamlarından Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi (ö.1203/1788) kaleme almış olup, bu mecmuayı Derviş Halil bin İbrahim 1212/1797 tarihinde müellif nüshasından istinsah etmiştir. Bestelenmiş dinî mûsikî formlarına ait güfteleri ihtivâ eden bu eser, Süleymâniye Kütüphânesi Esad Efendi Bölümü 3397 numarada kayıtlı bulunmaktadır.

Çalışmamız üç bölüm olarak tertip edilmiş olup "Giriş" bölümünde konuya hazırlayıcı ön bilgileri vermek amacıyla mûsikî tarihi bakımından güfte mecmualarının ehemmiyeti ele alınmıştır. Daha sonra ise XVIII. asır Türk Mûsikîsi tarihi ve bu dönemde yaşamış ünlü bestekârlar hakkında kısa ve özlü bilgiler verilmiştir.

Birinci bölüm, incelediğimiz güfte mecmuasının şekil ve muhtevâ bakımından tanıtılmasına ayrılmıştır. Eserin muhteva tanıtımında bestekâr, güftekâr, makâm ve dinî mûsikî formları ele alınmıştır. Yine bu bölümde mecmuada birden fazla tekrarlanan güfteler ve hangi makâmlarda bestelendikleri liste halinde verilmiştir. Bölümün sonunda ise mecmuayı tertip eden Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi'nin hayatı hakkında kendi eserleri ve mevcut diğer kaynaklardan derlediğimiz bilgiler bulunmaktadır.

İkinci bölümde, *Mecmûa-i İlâhiyyât* adlı eserin baş kısmında bulunan makâmlar fihristi yanısıra usul cetveli ve mecmuada yer alan güftelerin metni yazılmıştır.

Tezimizin sonunda araştırmamızdan istifâde edilmesini kolaylaştırmak amacıyla güftelerin ilk harflerine, makâm ve bestekârlara göre alfabetik fihristler tertip edilmiştir. Daha sonra çalışmamızda varılan neticelerin değerlendirildiği “Sonuç” bölümü ve faydalanılan kaynakların belirtildiği “Bibliyografya” bölümü yer almaktadır. Tezimizin sonunda ise üzerinde çalıştığımız mecmuanın orjinal metni verilmiştir.

Çalışmamızın her safhasında yönlendirme ve tavsiyelerini esirgemeyen hocalarım; Türk Din Mûsikîsi Bilim Dalı başkanı Yrd. Doç. Dr. Nuri Özcan'a ve tez danışmanı hocam Yrd. Doç. Dr. M. Nuri Uygun'a, yardımlarından dolayı teşekkür ederim. Ayrıca metinlerin imlasında esas alınan kuralların belirlenmesinde yol gösterici bilgi ve tecrübelerinden istifâde ettiğim, hocam Prof. Dr. Mustafa Tahralı'ya ve hocam Hüseyin Kutlu'ya teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Tez çalışmalarım esnasında büyük bir özveri ile fikir ve moral desteklerini esirgemeyen aileme, özellikle kardeşim Sevgi Sağman'a teşekkür ederim.

27 Eylül 2001
Şengül Sağman

YAZIM KURALLARI

Mecmuadaki metinlerin latin harfleriyle imlâsında dikkat edilen hususlar:

- 1- Metinlerin latin harfleriyle imlâsında transkripsiyon işâretleri kullanılmamıştır.
- 2- Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzun sesliler (Â,â, Î,î, Û,û) şeklinde şapka (^) işâretiyle gösterilmiştir. Örnek: Âşık, îcâd, şûrîde.
- 3- Hâ, hı ve he harfleri (h) harfi ile; peltek se, sin ve sad harfleri (s) harfiyle; zal, ze ve zı harfleri (z) harfiyle; üç noktalı kâf harfi (n) harfiyle; dad harfi bu günkü kullanım dikkate alınarak (d) veya (z) harfiyle; tı harfi (t) harfiyle gösterilmiştir.
- 4- Kalın harfler (a, u, ı) sesleriyle, ince harfler (e, ü, i) sesleriyle hissettirilmeye çalışılmıştır.
- 5- Sakin hemze harfi için apostrof (’), sakin ayn harfi için ise ters apostrof (‘) kullanılmıştır. Örnek: Mebde’, te’sîr, ma’nâ, a’lâ.
- 6- Hemzeden ve ayndan önceki harf sakin olduğunda, hemze için apostrof (’), ayn için ters apostrof (‘) kullanılmıştır. Örnek: Mîr’ât, neş’e, san’at, iş’âr.
- 7- Harekeli hemze ve ayn harfleri ister kelime başında, ister kelime ortasında olsun apostrof veya başka bir işâret kullanılmamıştır.
- 8- “Ve” bağlacı sesli harfle biten kelimelerden sonra (vü) şeklinde, sessiz harfle biten kelimelerden sonra (ü) veya (u) şeklinde kullanılmıştır. Örnek: Şûrîde vü şeydâ, evvel ü âhir, rûz u şeb.
- 9- Türkçe fiiller, isimler, takılar ve ekler vezin ve kâfiye zarûreti yoksa bu günkü telaffuza göre yazılmıştır. Örnek: İdüb-edip, için-için, irmek-ermek.
- 10- Birleşik isim ve sıfatlar arasında, tire (-) kullanılmıştır. Türkçeleşmiş kabul edilen terkiplerde buna lüzum görülmemiştir.
- 11- Metinde geçen âyet, hadîs ve diğer Arapça, Farsça ibâreler tırnak içinde ve italik olarak yazılmıştır. Örnek: “*Kâbe kavseyni ev ednâ*”, “*mâ zâğa ’l- basar*”

KISALTMALAR

| | |
|-----------|---|
| a.g.e. | : Adı geçen eser |
| a.g.n. | : Adı geçen nüsha |
| a.mlf. | : Aynı müellif |
| bkz. | : Bakınız |
| Bl. | : Bölüm |
| c. | : Cilt |
| d. | : Dîvan |
| DİA. | : Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi |
| h. | : Hicrî |
| HSA. Ktp. | : Hacı Selim Ağa Kütüphânesi |
| Ktp. | : Kütüphâne |
| m. | : Mîlâdî |
| Mec. | : Mecmua |
| Nşr. | : Neşreden |
| nr. | : Numara |
| OA. | : Osmanlı Ansiklopedisi |
| OM. | : Osmanlı Müellifleri |
| ö. | : Ölüm |
| s. | : Sayfa |
| Slm. Ktp. | : Süleymâniye Kütüphânesi |
| T.M. | : Türk Mûsikîsi |
| TMA. | : Türk Mûsikîsi Antolojisi |
| TMT. | : Türk Mûsikîsi Tarihi |
| vr. | : Varak |
| yy. | : Yüzyıl |
| yzm. | : Yazma |

GİRİŞ

MÛSİKÎ TARİHİ BAKIMINDAN GÛFTE MECMUALARININ ÖNEMİ

Mûsikî tarihimizin araştırılmasında en güvenilir kaynaklar kendi zamanlarında yazılmış olan güfte mecmualarıdır. Bu mecmuaları tertip edenlerin büyük bir kısmı, mûsikî alanında oldukça geniş bilgiye sahip, pek çoğu kendileri de bestekâr olan şahıslar oldukları için onların verdikleri bilgiler çok kıymetli ve ulaşılması güç mâlûmâtlar olarak kabul edilebilir.

Türk Mûsikîsi tarihinde dinî ve dindışı eserlerin çok azının notaya alınarak günümüze intikal edebildiği gerçeği, bize bu dönemlerdeki mûsikî eserlerini gerektiği şekilde tanıma imkânı vermemektedir. Bu yüzyıllara ait mûsikîye dâir mâlûmâtlara ve bestelenmiş eserler hakkında bilgilere ancak güfte mecmuaları sâyesinde ulaşabilmekteyiz. Zîra güfte mecmuaları, yazıldıkları dönem ve daha önceki yüzyıllara ait eserlerin güfteleri yanısıra, bestekârlarının kim oldukları, eserlerin hangi makâmlarda bestelendikleri hakkında bilgi vermektedir. Hatta bazı mecmualarda, eserlerde hangi usûllerin kullanıldığı da belirtilmektedir. Ayrıca bazı yazmaların muhtelif yerlerinde makâmlar hakkında teknik bilgileri içeren notlar, usûlleri anlatan cetveller ve çeşitli fihristler yer alabilmektedir. Bu mâlûmâtlar bazı mecmualarda basit kayıtlardan ibâret olmayıp, bestekârın hayatı ve eserleri ile ilgili, mecmuayı derleyen kişinin şahsî bilgilerini de ihtivâ eden geniş kayıtlar halindedir.

Güfte mecmuaları içinde dinî mûsikîye ait olanların çoğu, dinî ve özellikle tasavvufî kültüre sahip olan âlim, ârif ve sanatkârlar, şeyh, zâkirbaşı ve zâkirler tarafından tertip edildiği için, verdikleri bilgiler dinî mûsikîmiz açısından büyük önem arz etmektedir. Zikredilen bu özellikler, güfte mecmualarının, mûsikînin temel kaynakları arasına dâhil edilmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Türk Mûsikî tarihinde güfte mecmuaları, en önemli kaynak eserler niteliği taşımalarına rağmen, kütüphânelerimizde yazma olarak bulunan bu nâdide eserler hakkında yapılmış olan çalışmalar oldukça yetersizdir. Hatta büyük bir kısmı hâlen kütüphânelerde çalışılmayı beklemektedirler.

Güfte mecmualarının çalışılmasına duyulan ihtiyaç sebebiyle bizde XVIII. yüzyılın en değerli ve kapsamlı güfte mecmuası olarak kabul edilen *Müstakîmzâde Mecmuası* üzerinde bir çalışma yapmayı uygun gördük. Araştırmamıza konu olan

güfte mecmuası Süleymâniye Kütüphânesi Es'ad Efendi Bölümü 3397 numarada kayıtlı bulunmaktadır. *Devhatü'l-Meşayih* ve *Tuhfe-i Hattatîn* isimli eserleriyle tanınan XVIII. yüzyılın değerli ilim adamlarından Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi (ö.1203/1788)'nin kaleme almış olduğu bu mecmuayı, Derviş Halil b. İbrahim 1212/1797 tarihinde müellif nüshasından istinsah etmiştir.

Güfte mecmualarının araştırılması ve muhtevâlarının bugünün şartlarına uygun bir şekilde ortaya konulması, mûsikîmizin çeşitli meselelerinin aydınlatılması bakımından önemini muhafaza etmektedir.



XVIII. YÜZYIL TÜRK MÛSİKÎSİ

XVIII. yüzyılda Türk Mûsikîsi kemal devrini yaşamış ve özellikle bestecilik alanında daha önceki asırlara kıyasla büyük bir ilerleme görülmüştür.¹ Bu dönemde savaşlar ve iç karışıklıklarla mücadele eden Osmanlı İmparatorluğu'nda, sanat-kârlar eşsiz eserler vermeye devam etmişlerdir.²

XVIII. yüzyıl Türk Mûsikîsinin en parlak devri olup dinî mûsikî açısından da bu devre başlı başına bir dönem sayılabilecek özelliklere sahiptir. Araştırmacılar Türk Dinî Mûsikîsinin seyrini ve inkişafını, İtrî'ye kadar geçen dönem, İtrî ve İsmail Dede arasındaki dönem ve İsmail Dede'den günümüze kadar geçen dönem olarak üç ayrı bölümde incelemişlerdir.³ Bu tasnifte de görüldüğü gibi İtrî ve zamanı dinî mûsikîde başlı başına bir dönemdir. İtrî'nin yaşadığı yüzyıl olan XVIII. yüzyılda, Dede Ali Şîruganî, Çalâkzâde Mustafa, Akbaba İmamı Mehmed Za'îfi Efendi gibi mûsikîmizin mühim sîmaları yaşamış ve eşsiz eserler vermişlerdir.

Bu yüzyılda kendileri de mûsikî ile meşgul olan Osmanlı İmparatorları, iktidarları döneminde sanatkar ve mûsikîşinasları himâye etmiş, onlara ihsanda bulunarak teşvikte bulunmuşlardır.⁴

Sultan II. Mustafa Han'ın (1695-1703) "İkbâlî" mahlasıyla ve ondan sonra tahta geçen Sultan III. Ahmed Han'ın (1703-1730) "Necib" mahlâsı ile yazdığı şiirler bu asırda bestelenerek tekkelerde okunmuştur. Hattat, şâir ve mûsikîşinas bir hükümdar olan Sultan III. Ahmed devrinde Nâbî, Nedîm gibi şâirler; İtrî, Ebûbekir Ağa, Tanbûrî Mustafa Çavuş ve Nâyî Osman Dede gibi dinî ve dindışı mûsikîmizin ünlü bestekârları yetişmiştir. III. Ahmed Han'ın saltanatının ikinci yarısında, **Damad İbrahim Paşa'nın** sadrazam oluşu ile başlayan Lâle devri (1718-1730) sanat alanında, özellikle mûsikîde önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönemdir. Devrinin kültür hayatına şiir yazarak ve beste yaparak faal bir şekilde katılan İbrahim Paşa'nın mâhûr bestesi ve hümâyûn kârı zamânımıza kadar ulaşmıştır.⁵

¹ Nuri Özcan, "Osmanlılarda Mûsikî", *Osmanlı Ansiklopedisi*, İstanbul 1993, III, s. 235.

² Nuri Özcan, *XVIII. Asırda Osmanlılarda Dinî Mûsikî* (Neşredilmemiş Doktora Tezi), İstanbul 1982, I, s. 55.

³ Halil Can, *Dinî Mûsikî Ders Notları*, İstanbul 1972-1973, s. 43.

⁴ Rauf Yekta, *Türk Musikisi*, İstanbul 1986, s. 52.

⁵ N. Özcan, *XVIII. Asırda Osmanlılarda Dinî Mûsikî*, I, s. 51.

Sultan III. Ahmed'in yerine tahta geçen I. Mahmud Han (1730-1754), "Sebkatî" mahlasıyla şiirler yazmış ve oldukça fazla sayıda saz eseri bestelemiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nun şâir ve bestekâr hükümdarlarından olan I. Mahmud zamanında, *Atrabü'l-Âsâr* adlı bestekârlar tezkiresi yazarı Şeyhülislam Es'ad Efendi, Müstakîmzâde Süleyman Sadedin Efendi ve Tab'î gibi âlimler yetişmiştir. I. Mahmud'un vefâtından sonra hükümdar olan Sultan III. Osman (1754-1757) asabi ve kararsız bir tabiata sahip olup, mûsikî ile meşgul olmayı sevmediği için kardeşi zamanında yetişen bütün mûsikişinasları saraydan uzaklaştırmıştır.¹ Daha sonra iktidara gelerek devleti kalkındırma yolunda çeşitli çalışmalar yapan III. Mustafa (1757-1774) ise "Cihangîr" mahlasıyla şiirler yazan şâir padişahlarımızdandır.²

I. Abdülhamid (1774-1789) zamanından sonra tahta çıkan III. Selim (1789-1807), mûsikişinaslığı ile şöhret bulmuş en ünlü Osmanlı pâdişahıdır. Onun, devrinin mûsikişinaslarını himâyesine alması, Türk Mûsikîsinin bu yüzyılda parlak eserler vermesinde önemli rol oynamıştır. Aynı zamanda şehzadeliginden beri büyük bir bestekâr olan Sultan III. Selim'in mûsikî sanatına olan bağlılığı, birkaç yüzyıldan beri eksikliği görülen, mûsikî nazariyatı ile ilgili eserlerin yazılmasına da sebep olmuştur.³ Yenikapı Mevlevîhânesi şeyhi Nâyî Osman Dede ve Kantemiroğlu'nun sistemlerinden farklı yeni bir nota sistemi ortaya koyan Abdülbâki Nâsır Dede *Tahrîriyye* ve *Tedkik u Tahkik* adlı nazariyat eserlerini, III. Selim'in teşvikleriyle yazmıştır. Aralarında "şevkefzâ" ve "evcârâ" gibi hayli rağbet gören on dört makâm terkip eden III. Selim, dinî ve dindışı formlarda bir çok eser bestelemiştir. Dindışı mûsikîye olduğu kadar dinî mûsikîye de vâkîf olan, na't, âyin, durak, ilâhi gibi formlarda çok sayıda eser besteleyen bu pâdişah aynı zamanda iyi bir hânende, tanbûrî ve neyzendir. Kendi terkip ettiği "sûzidilârâ" makâmındaki Mevlevî âyini ve "şevkutarab" na't'ı dahil olmak üzere bestelediği kâr, beste, semâi, şarkı, köçekçe, peşrev ve saz semâisi formlarında yaklaşık 103 adet eseri zamanımıza ulaştırmıştır. Şâir hükümdarlarımızdan da olan III. Selim'in "İlhâmî" mahlası ile kaleme aldığı şiirleri bir dîvanda toplanmıştır.⁴

XVIII. yüzyılda özellikle III. Ahmed, I. Mahmud ve III. Selim tarafından Türk Mûsikîsi teşvik ve himâye edilmiştir. Hatta sarayla ilgili memuriyetlerde mûsikî bilenler tercih edilerek, işinde ehliyet sahibi olup da mûsikî bilgisine sahip

¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, Ankara 1956, IV/1, s. 337.

² N. Özcan, *XVIII. Asırda Osmanlılarda Dinî Mûsikî*, I, s. 53.

³ Rauf Yekta, *T.M.*, s. 53.

⁴ N. Özcan, *Türk Mûsikîsi Tarihi Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 32-33.

olmayanların ise, işe alındıktan sonra bu konuda eğitilmek suretiyle muhite intibaklarının sağlandığı anlatılır.¹

Bu yüzyılda ayrı ayrı tavırlara sahip olan câmi mûsikîsi, tekke mûsikîsi, âşık mûsikîsi ve halk mûsikîsi arasında karşılıklı bir etkilenme görülmektedir. XVIII. asrın ilk yarısında İtrî, Nazîm, Tosunzâde Abdullah, Kara İsmâil Ağa, Abdi Ağa, Kenzî Hasan Ağa, Bekir Çavuş, Seyyid Nuh, Tomtom İmam gibi tanınmış bestekârlar tarz farkı gözetmeksizin her sahada eser vermişlerdir. Bu mûsikîşinaslar dîvan şâirlerinin münâcât, na‘t, gazel, murabbâ, rubâî ve şarkılarına dinî ve dindışı besteler vücûda getirirken hece vezniyle yazılmış âşık ve tekke şiiirlerine de sade ve samimi bir takım ezgiler meydana getirmişlerdir.² Hatta İtrî, Tosunzâde Abdullah, Kenzî Hasan Ağa gibi şahsiyetlerin hem câmi tarzında hem tekke tarzında hem de âşık tarzında manzûmeler kaleme aldıklarını görmekteyiz. Bestelediği “Tekbîr” ile ölümsüzleşen İtrî’yi, segâh âyîn-i şerîfi ve otuzun üzerinde dindışı eseriyle tanıyoruz. Yine bu devirde dinî sahada eserler veren Derviş Himmecî, Himmetzâde Abdullah, Sahnâf Hâfiz gibi kişiler de şâir-bestekâr olarak karşımıza çıkmaktadır.³

XVIII. yüzyılda dinî mûsikîmizin Mevlevî âyîni, ilâhi, şuşul gibi eserleri tekkelerde icrâ edilirken bir çok tekke ilâhisinin câmilerde de yaygın olarak okunmakta olduğu bilinmektedir. Câmilerde okunan tesbih, temcit, na‘t, salât ve mahfel sürmeleri sayı bakımından tekke ilâhileri kadar olmasa bile epeyce bir yekûn tutmaktaydı.⁴

Bu dönemde bestekârların bir çoğu her zümreye hitap edebilmek gayesiyle klasik şarkı, ilâhi ve türkü güftelerini ekseriyetle sade bir lisanla yazılmış manzûmelerden seçmişlerdir. Câmi mûsikîsinde daha çok Arapça güftelere ehemmiyet verilirken, tekke mûsikîsinde ise bilhassa Türkçe güfteler tercih edilmiştir. Kâdirî, Rifâî, Bedevî, Sâdî, Şâzelî, Bayrâmî, Halvetî, Celvetî gibi bu asırda daha çok yayılan tarikatların âyinlerinde mahdud bazı Arapça şuşuller okunmakla beraber daha çok Türkçe ilâhilere yer verilmiştir. Bu ilâhilerin çoğu Türk mutasavvıflarının dinî eserlerinden seçilip bestelenmiştir. XVIII. asırda başta Niyâzî-i Mısrî olmak üzere Abdulahad Nûrî, Şemsî Sivasî, Seyfullah Halvetî, İsâ Mahvî gibi tanınmış şahısların eserlerine ve Yûnus Emre’ye isnâd olunan bazı şiiirlere besteler vücûda getirildiği görülmektedir. Mevlevî mûsikîsinde eser veren bestekarlar ise güftelerini özellikle Mevlânâ Celâleddin Rûmî, Sultan Veled ve Eflakî’nin şiiirlerinden

¹ N. Özcan, “Osmanlılarda Mûsikî”, *O.A.*, III, s. 235.

² S. Nûzhet Ergun, *Türk Musikisi Antolojisi*, İstanbul 1942, I, s. 122.

³ Özcan, *T.M.T. Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 23.

⁴ Ergun, *a.g.e.*, I, s. 123.

seçmişlerdir. Bu tarikat mensupları *Mesnevî* ve *Divân-ı Kebîr*'in tesirinde kaldıkları için daha çok Farsça güftelere ehemmiyet vermişlerdir.¹

Osmanlı padişahlarının Mevlevî âyinlerine devam etmeleri, bu müesseselerdeki mûsikî faaliyetlerinin ve değerli bestekâr, kudümzen ve neyzenlerin yetişmesinde etkili olmuştur.² Mevlevî tekkelerinde özellikle na't ve âyinlere ehemmiyet verildiği için ilâhiler çok fazla yaygınlaşmamıştır. Bunun sebebi ise mevlevîlerin ilâhileri hafife almaları değil, âyinlerin icrasında ilâhilerin yer almayışıdır. Mevlevî âyinlerinden bazı bölümlerin -zikre uygun geldiği takdirde- diğer tarikat âyinlerinde okunduğu da vâkidir. Mevlevîlerin mevlid veya mirâciye okunan cemiyet günlerinde diğer tarikat mensuplarını davet ederek ilâhiler okuyup "devrân" ve "kıyâm" zikri yaptıkları bilinmektedir.

Ehli sünnet akîdesine bağlı olan tarikatların tamamı, merâsim tarzları farklı olsa da birbirlerine karşı daima hoşgörülü olmuşlardır. Bir Halvetî şâirinin vücûda getirdiği manzumeyi, Mevlevî tarikatına mensup bir mûsikîşinas bestelemiş, bir Celvetî'nin eserini bir Sâdî, bir Kâdirî'nin ilâhisini bir Bayrâmî, mensup olduğu tekkede ezgisiyle dinleyebilmiştir. Esasen bestelenen eserler, âyin tarzları gözetilerek vücûda getirildiği için tarikatlara göre değil, ancak zikir nevîlerine göre ayrılmışlardır. Mesela: Bu ilâhi, Rifâî tekkelerinde okunur, Kâdirî tekkelerinde okunmaz" gibi bir anlayış mevcut değildir.

Yine bu asırda bir takım câmilere meşîhatler ilâve edildiği görülmektedir. Ayasofya Câmî'sine meşhur Sâdî Şeyhi Abdüsselâm Şeybânî'nin arzusu üzerine (ö.1165/1751) "Yâ Hazret-i Sadeddîn-i Cibâvî" yazılı bir levhanın asıldığı ve Kadir geceleri başta Sâdîler olmak üzere bir kısım tarikat mensuplarının bu câmide âyin yaptıkları bilinmektedir.³

Bu dönemde bestecilik alanındaki faaliyetlerin yanı sıra nazarî sahada da bazı eserler meydana getirilmiştir. Örneğin, Nâyî Osman Dede ve Dimitrius Cantemir (Kantemiroğlu) mûsikî nazariyatı sahasına eğilerek bu alanda eserler vermiş, Şeyhülislam Mehmed Es'ad Efendi ise Türk Mûsikîsi tarihinin yegâne *Mûsikîşinaslar Tezkiresi*'ni bu yüzyılda kaleme almıştır.⁴

¹ Ergun, *T.M.A*, I, s. 123-124.

² Rauf Yekta, *T.M.*, s. 52.

³ Ergun, *T.M.A*, I, s. 124.

⁴ N. Özcan, "Osmanlılarda Mûsikî", *O.A.*, III, s. 235.

Bu asrın en meşhur mûsikîşinası hiç şüphesiz **Buhûrizâde Mustafa İtrî** (ö.1711)'dir. İstanbul'da doğan ve orada yaşayan İtrî'nin asıl adı "Mustafa" şiiirlerinde kullandığı mahlas ise "İtrî" dir.¹ Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber 1630 veya 1640 yıllarında doğduğu tahmin edilmektedir.² İyi bir tahsil gören Buhûrizâde ta'lik hattını üstâd Siyâhî Ahmed Efendi (ö.1697)'den meşk etmiştir.³ Mûsikîyi kimden öğrendiği bilinmiyorsa da Hâfız Post'dan istifâde ettiği, Koca Osman ve Derviş Ömer'den meşk ettiği tahmin edilmektedir. Mûsikîde şöhret kazandırdıktan sonra Kırım Hânı Selim Giray, Osmanlı hükümdarı IV. Mehmed gibi devlet büyüklerinin iltifat ve takdirlerine mazhar olmuştur. Daha sonra ise kendi isteğiyle esirciler kahyalığı vazîfesinden emekliye ayrılmıştır.⁴ 1711 ve 1712 yıllarında vefât ettiğine dâir çeşitli rivâyetler varsa da kaynakların çoğuna göre 1711 yılı kuvvet kazanmaktadır.⁵ Na'tler, gazeller, muammâlar, tarihler ve hatta hece vezniyle türküler yazan İtrî'nin bir de "Dîvân" tertip ettiği söylenmekle birlikte bugüne kadar bu esere rastlanmamıştır. Âyin-i şerîf, na't, tevşih, ilâhi, kâr, beste, semâi, peşrev gibi Türk Mûsikîsinin dinî ve dindışı hemen her formunda eser verebilmiş nâdir sanatkârlarımızdan olan İtrî, selmek, rekb, müberkâ, necd gibi bugün artık unutulmuş terkiplerden en meşhur makâmlara varıncaya kadar binlerce eser bestelemiş,⁶ ancak bunların kırk iki tanesi zamanımıza ulaşmıştır. bunların en meşhurları şöyle sıralanabilir: Segâh (veya Irâk) Tekbîr, Dilkeşhâverân Sabah Salâsı, Segâh Salât-ı Ümmiye, Mâye Salât, Segâh Mevlevî âyini, Rast Na't (Na't-ı Mevlânâ), Rast Tevşih (Çün doğup tuttu cihânın), Nühüft Tevşih (Sâyesi düşmez yere), Nevâ Kâr, Segâh Yürük Semâi.⁷

Dinî mûsikînin en büyük bestekârı kabul edilen Sinânî Şeyhi Derviş Ali **Şîrugaî** (ö.1714) de hayatının son yıllarını bu yüzyılın başlarında geçirmiştir. İstanbul'da yaşayan Derviş Ali, Şehremini'deki Hulvî tekkesinin on dokuz yıl şeyhliğini yaptığı için ölümünden sonra bu tekke "Şîrugaî Tekkesi" olarak anılmaya başlanmıştır. IV. Mehmed devrinde, en parlak devrini yaşamış ve yaptığı dinî ve dindışı bestelerle zamanın önemli bestekârları arasında yer almıştır. *Atrabü'l-Âsâr*'da yer alan bilgiye göre Derviş Ali Şîrugaî, altı yüzün üzerinde dinî, yüzün üzerinde dindışı eser bestelemiştir.⁸ Türk dinî mûsikîsi tarihinde bu

¹ Halil Can, *Dinî Mûsikî Ders Notları*, İstanbul 1972-1973, s. 47.

² Suphi Ezgi, *Nazarî ve Amelî Türk Mûsikîsi*, İstanbul 1953, I, s. 113.

³ Müstakîmzâde, *Tuhfe-i Hattâtîn*, İstanbul 1928, s. 745-746.

⁴ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 129-130.

⁵ Mehmed Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr fi Tezkiret-i Urefâyi'l-Edvâr*, İstanbul Üniversitesi Ktp., Türkçe Yazmalar, nr. 6204, vr. 7b-8a.

⁶ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 131-132.

⁷ Yılmaz Öztuna, *Türk Musikîsi Ansiklopedisi*, İstanbul 1969, I, s. 287-288.

⁸ Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr*, vr. 15b-16a.

sayıda beste yapan bir diğerk şahsiyet bugüne kadar tespit edilememiştir. Eserlerine, çeşitli el yazması güfte mecmualarında Dede, Dede Sinânî, Ali Dede, Derviş Ali, Derviş Ali Sinânî, Derviş Ali Halvetî, Dede-i Atîk adlarıyla rastlanmaktadır.¹ Savt, tevşîh, durak, tesbîh, ilâhi, murabbâ, beste ve semâi formlarındaki eserlerinden sadece yirmi beş tanesi zamanımıza ulaşabilmiştir.²

İlâhileriyle büyük şöhret kazanan mûsikîşinaslardan biri de İstanbullu hattat **Şeyh Mehmed Zaîfî** (ö.1703?) olup **Akbaba İmamı** diye şöhret bulmuştur.³ Genç yaşta hâfiz olmuş ve meşhur Kanlıcalı Mustafa'dan sülüs ve nesih hatlarını meşk ederek icazetnâme almıştır.⁴ Zaîfî mahlâsı ile şüirler de yazan Akbaba İmamı, özellikle mûsikî sahasında kendini göstermiştir. Besteleri daha ziyâde Celvetîler arasında yayılmıştır.⁵

Ali Şîruganî'den sonra en çok dinî eser besteleyen mûsikîşinas olarak bilinen **Çalakzâde Mustafa** (ö.1757), Şeyh Çalak Ahmed'in oğludur. Babasının ölümü üzerine Cağaloğlu'ndaki Halvetî tekkesine şeyh olan ve devrinin değerli zâkir ve mevlidhanları arasında bulunan Çalakzâde'nin eserleri büyük bir rağbet görmüştür.⁶

Dinî ve dindışı sahada besteleriyle tanınan, aynı zamanda devrinin ünlü vâizlerinden şâir, hattat, Bayrâmî Şeyhi **Himmetzâde Abdullah** (ö.1710)⁷ ve bir müddet zâkirbaşılıktan sonra Cağaloğlu sarayı civarındaki Halvetî tekkesine şeyh olan **Çalak** (veya **Çaylak**) **Ahmed Efendi** (ö.1711) bu yüzyılın ilk yarısında şöhret kazanmış mûsikîşinaslardandı.⁸

Bu asrın değerli mûsikîşinaslarından bir diğeri, zamanın en kudretli neyzeni kabul edildiği için **Kutbünnâyî** (ney sazının en kudretlisi) lakâbı ile tanınan,⁹ dinî eserler bestekârı ve mûsikî âlimi **Şeyh Osman Dede** (ö.1729)'dir. İstanbul'da Vefâ civarında doğmuş, genç yaşında çeşitli ilim ve sanat dallarıyla meşgul olmuştur. Meşhur hattat Nefeszâde İsmail Efendi (ö.1679)'den sülüs ve nesih dersleri almıştır. Mevleviyye tarikatına intisap ettikten sonra Galata Mevlevîhânesi'nde on

¹ N. Özcan, "Ali Şîruganî", *DİA*, İstanbul 1989, II, s. 454.

² Y. Öztuna, *T.M.A.*, I, s. 34-35.

³ Müstakîmzâde, *Tuhfe*, s. 454.

⁴ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 142-143.

⁵ N. Özcan, "Osmanlılarda Mûsikî", *O.A.*, III, s. 233.

⁶ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 161.

⁷ Geniş bilgi için bkz. Şeyhî, *Vekâyiü'l-fuzalâ*, Millet Ktp, Ali Emîrî, T., nr. 731, II, s. 505-507.

⁸ N. Özcan, *T.M.T Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 24-25.

⁹ Fatîm Davud, *Fatîm Tezkiresi (Hâtimetü'l-Eş'âr)*, İstanbul 1271, s. 396.

sekiz yıl neyzenbaşılık, daha sonra vefâtına kadar da şeyhlik yaptı. Mukaddimesinde III. Ahmed ile Dâmâd İbrahim Paşa'yı methettiği Farsça *Rabt-ı Ta'birât-ı Mûsikî* adlı manzum bir eser yazmıştır. Ebced notasından ilham alarak geliştirdiği yeni nota sistemini ve mûsikî nazariyatı bilgilerini içeren *Nota-i Türki* adlı kitabı ise günümüze ulaşılamamıştır. Ayrıca "Nâyî" mahlâsı ile kaleme aldığı şiirleri ve *Ravzatü'l-İ'câz* adlı Peygamberlerin mucizelerinden bahseden manzum bir eseri bulunmaktadır.¹ Bu dinî ve edebî kişiliğinin yanında Osman Dede asıl haklı ününü Türk Mûsikîsinin en büyük eseri olan "Mi'râciye"sini besteleyerek kazanmıştır. Beş bahir ve bir münâcâtta meydana gelen eserde bahirler birbirinden birer tevşih ile ayrılırlar. Nevâ makâmındaki üçüncü bahrin bestesi unutulduğundan bugün notası mevcut değildir.² Ayrıca hicâz, çârgâh, rast ve uşşâk makâmlarında dört âyin-i şerif besteleyen Osman Dede'nin dindışı sahada ise peşrev, saz semâisi ve yürük semâi formlarında eserleri bulunmaktadır.³

"Kenzi" mahlâsı ile yazdığı tasavvufî şiirlerinde büyük başarı gösteren Halvetî Şeyhi Manisalı Hasan Efendi (ö.1715), bestelediği na't ve ilâhilerle tanınmıştır.⁴ Onun bir *Edvâr Risâlesi* yazmış olduğu söylenirse de yapılan araştırmalar sonucu bu eserine ulaşılamamıştır. Günümüze eseri ulaşmayan bir diğer bestekâr da Kazzaz Hasan Çelebi (ö.1720?)'dir. Otuz civarındaki beste, şarkı ve ilâhi formundaki eserleri günümüze ulaşmamıştır.⁵

Yahyâ Nazîm (ö.1717), yüzyılın önemli şâir-bestekârlarından olup Enderun'da iyi bir tahsil gördükten sonra, Osmanlı şâirlerinin önde gelen isimlerinden Nâilî ve Neşâtî'den istifâde etmiştir. Dîvan sahibi bir şâir olan Nazîm, IV. Mehmed ve III. Ahmed devirlerinde hânendeliği, şâirliği ve bestekârlığı ile şöhret bulmuştur. Mûsikîdeki hocaları Nefîrî Ahmed Çelebi (ö.1678) ve Hâfız Post (ö.1693-1694)'tur. Osmanlı edebiyat tarihinde en çok na't yazan şâir olarak bilinen Yahyâ Nazîm, her yıl bir na't yazmayı âdet edinmiştir. Es'ad Efendi *Atrabü'l-Âsâr*'da onun beste, murabbâ, nakış ve şarkı formunda olmak üzere beş yüzün üzerinde eser bestelediğini zikretmektedir.⁶ Kendi na'tlarının bazılarını da besteleyen Nazîm'in eserlerinden sadece on dört tanesi zamanımıza ulaşabilmiştir.⁷

¹ Müstakîmzâde, *Tuhfe*, s. 298.

² Notası için bkz. Suphi Ezgi, *Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi*, III, s. 102-143.

³ N. Özcan, "Osmanlılarda Mûsikî", *O.A.*, III, s. 243.

⁴ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 143.

⁵ N. Özcan, "Hasan Çelebi Kazzaz", *DİA*, İstanbul 1997, XVI, s. 315; Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr*, a.g.n., vr. 27b.

⁶ Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr*, a.g.n., vr. 34a-b.

⁷ N. Özcan, *T.M.T. Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 26.

Sarayda yetişen **Tosunzâde Abdullah Efendi** (ö.1715) bestelediği eserlerle şöhret bularak müezzin-i şehriyâriiler arasında yer almıştır. Devrin hükümdarı III. Ahmed'in hânendeleri arasında bulunan Abdullah Efendi'nin dinî ve dindışı sahada iki yüzün üzerinde eser bestelediği söyleniyorsa da, bunlardan ancak altısı zamanımıza ulaşmıştır.¹

Şöhretinin en parlak zamanı Sultan II. Mustafa Han (1695-1703) devrine rastlayan ve **Küçük Müezzin** lakâbı ile bilinen **Mehmed Efendi** (ö.1717) de saray müezzinlerindedir. İstanbul'da doğup Edirne'de şöhret bulan Mehmed Efendi dindışı eserleriyle tanınıyorsa da, güfte mecmualarında bazı ilâhilerine rastlanmaktadır.²

Yine bu devrin mûsikîşinaslarından biri de meşhur şarkı bestekârı **Tanbûrî Mustafa Çavuş** (ö.1745?)'tur. Kadıköylü Kadı Mehmed Efendi'nin oğlu olduğu için "Kadı zâde" diye şöhret bulmuştur. Halk edebiyatı tarzında yazdığı şiirlerde "Tanbûrî" mahlâsını kullanmıştır. Güftelerinin çoğu kendisine ait büyük formda eserler de bestelemiş ancak şarkıları ile tanınmıştır.³

Bursa'da yetişmiş, asrın meşhur mutasavvıflarından **Celvetî İsmail Hakkı Bursevî** (ö.1726)'nin bazı ilâhiler bestelediği görülmektedir. Tasavvufî, dinî ve ilmî birçok eserin müellifi olup yazmış olduğu Türkçe, Arapça ve Farsça şiirleri bir dîvan'da toplanan İsmail Hakkı, hayatının büyük bir kısmını Bursa'da geçirdiğinden "Bursalı" diye tanınmıştır.⁴

Bursa'da İncirli Tekkesi'nin şeyhi olan **Eşrefzâde Ahmed İzzeddin** (ö.1739) de mutasavvıf şâirlerden olup, şiirlerinde "İzzî" mahlasını kullanmıştır. Güfte mecmualarında ilâhilerine rastlanılmaktadır.⁵

Devrinin çok eser veren bestekârlarından olan "Hulûs, Burnaz, Enfi" gibi lakaplarıyla tanınan **Tanbûrî Hasan Ağa** (ö.1728-1729), Enderun'da yetişmiştir. Aruz ve hece vezniyle yazdığı şiirlerinde "Hulûs, Hasan, Hulûsî" mahlâslarını kullanmıştır. III. Ahmed devrinde baş hânende olup, iki yüzden fazla dinî ve dindışı formda eser bestelemiştir.⁶

¹ Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr, a.g.n.*, vr. 9a-b; N. Özcan, "Osmanlılarda Mûsiki", *O.A.*, III, s. 243.

² Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr, a.g.n.*, vr. 28b-29a; Ergun, *T.M.A.*, I, s. 144.

³ Y. Öztuna, *T.M.A.*, İstanbul 1974, II/1, s. 46.

⁴ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 148.

⁵ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 157; N. Özcan, *XVIII. Asırda Osmanlılarda Dini Mûsiki*, I, s. 60-61.

⁶ Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr, a.g.n.*, vr. 13a-b; Ergun, *T.M.A.*, I, s. 148-150.

Devrin bir diğerk önemli bestekârı, Niznâm Yûsuf Çelebi (ö.1728?), İstanbul'da Yavuz Sultan Selim Câmî na'thânı olup kaynaklarda ismi "Na'thân Yûsuf" olarak geçmektedir. Abdûlbâki Ârif (ö.1713)'in mirâciyesi başta olmak üzere na't, tevşîh, durak, ve ilâhi formlarında eserler bestelemiştir. Es'ad Efendi, onun dinî eserlerini göz önüne almadan, elli civarında beste, semâi ve şarkı bestelediğini bildiriyorsa da¹ eserlerinin bu sayının çok üzerinde bulunduğu muhakkaktır.²

Dırağman Zâkirî Ahmed başlığı ile güfte mecmualarında dinî bestelerine sıkça rastlanan şeyh Ahmed Vefkî Efendi (ö.1748) Dırağman Tekkesi şeyhi meşhur mutasavvıf, şâir İsâ Mahvî Efendi (ö.1715) -aynı zamanda Ahmed Vefkî'nin eniştesidir- ve Derviş Ali Şîrûganî'den istifâde etmiştir. Cuma vâizliğinin yanı sıra Dırağman Tekkesi zâkirbaşılığı ve Eyüp'te Abdülmecîd-i Sivâsî Tekkesi şeyh vekilliği vazifelerinde bulunmuştur. "Vefkî" ve "Derviş Ahmed" mahlâslarıyla şiirler de yazan Ahmed Vefkî, na't ve ilâhileri yanında bilhassa tevşîhleriyle tanınmıştır.³

Lâle devrinin en büyük bestekârı kabul edilen Eyyûbî Ebûbekir Ağa (ö.1759) Enderun'da yetişmiştir. Hânendeliği ve bestekârlığı ile ün yapmış, III. Ahmed ve I. Mahmud'un meclislerinde onların takdirlerini kazanmıştır. Mûsikî nazariyatına dâir bir *Edvâr Risâlesi* yazdığı söyleniyorsa da bugüne kadar nüshasına rastlanmamıştır. Ayrıca bir güfte mecmuası derlemiş olup, bestelediği kâr, beste, semâi ve şarkılarında birçoğu kaybolmuş zamanımıza kırk iki eseri ulaşmıştır.⁴

Osmanlı tarihinde ilmiyeye mensup bir aileden gelen şeyhülislâm Mehmed Es'ad Efendi (ö.1753) de bu yüzyılın önemli ilim ve devlet adamları ile mûsikîşinasları arasında yer almaktadır. Şâirliği ve dil ile ilgili çalışmaları ile tanınan Es'ad Efendi'nin mûsikî ile doğrudan alâkalı eseri *Atrabü'l-Âsâr fî Tezkiret-i Urefâi'l-Edvâr*'dır.⁵ *Tezkire-i Hânendegân* ve *Tezkire-i Mûsikîşinâsân* olarak da tanınan bu eser Sadrazam Nevşehirli İbrahim Paşa'ya ithâf edilmiş olup, içerisinde I. Ahmed ve III. Ahmed devirleri (1603-1730) arasında yetişen yüz kadar bestekârın hal tercemeleri bulunmaktadır. Bestelerinden ise ancak on ikisi zamanımıza ulaşabilmiştir.⁶

¹ Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr*, a.g.n., vr. 37a-b.

² N. Özcan, *T.M.T Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 27.

³ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 158; N. Özcan, "Ahmed Vefki Efendi", *DİA*, II, s.158.

⁴ N. Özcan, *T.M.T. Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 27.

⁵ Mehmed Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr*, İstanbul Üniversitesi Ktp., Türkçe Yazmalar, nr. 6204.

⁶ N. Özcan, "Osmanlılarda Mûsikî", *O.A.*, III, s. 245.

“Sebkatî” mahlâsı ile şiirlerde yazan Sultan I. Mahmud Han, mûsikîşinasları himâyesi ile tanınan bestekâr padişahlarımızdan olup, zamanımıza bazı saz eserleri ulaşmıştır.¹

Osmanlı İmparatorluğu’nun Boğdan (Moldavya) prensliğini yapmış ve tarihle alakalı çalışmaları ile tanınmış **Dimitrus Cantemir** (Kantemiroğlu, ö.1723), III. Ahmed zamanında Türk Mûsikîsi sahasında parlamış olan mûsikîşinaslardandır.² Henüz on dört yaşında iken İstanbul’a gelen Kantemiroğlu, sarayda Enderun’a alınarak iyi bir öğrenim görmüştür. Daha sonra devrin mûsikîşinaslarından da faydalanmak sureti ile bu bilgilerini genişletmiş ve toplam yirmi bir yıl İstanbul’da kalmıştır. İyi bir tanbur icrâcısı da olan Kantemiroğlu, Türk Mûsikîsi tarihinde, kısaca *Kantemiroğlu Edevârı* diye anılan eseri ile tanınmıştır. Asıl adı *Kitâb-ı İlmi’l-Mûsikî Alâ Vechi’l-Hurûfât* olan eser, Hazîne-i hümayûn müdürü İsmail Efendi ile saray hazînedârı Latif Çelebi’nin teşvikleri ile yazılıp Sultan II.Ahmed Han’a (1691-1695) ithâf edilmiştir. İki kısımdan meydana gelen eserin birinci kısmında Türk Mûsikîsi’nin perde, makâm ve usûlleri hakkında bilgiler, ikinci kısımda ise Kantemiroğlu’nun ebced notasından geliştirdiği özel nota sistemiyle yazılmış, XVI. ve XVII. asırlarda kırk sekiz makâmdan bestelenmiş üçyüz onbeş kadar peşrev ve kırk kadar saz semâisi ile birkaç beste yer almaktadır. Kantemiroğlu aynı zamanda iyi bir saz eseri bestekârı olarak tanınmıştır. Zamanımıza ulaşan altmış beş eserinden ancak üçü sözlü eserdir.³

I.Mahmud’dan büyük himâyeye gören ve müsâhipleri arasında bulunan **Kemânî Hızır Ağa** (ö.1760?), hem nazariyat hem de bestekârlık alanındaki çalışmalarıyla şöhret bulmuş mûsikîşinaslardandır. “Müsebba” adlı yedi vuruşlu, yirmi altı zamanlı bir usûl ile “Vech-i arazbâr” makâmını icad etmiş olan Hızır Ağa, kısaca *Hızır Ağa Edevârı* denilen *Tefhîmü’l-Makâmat fî Tevlîdi’n-Nağâmât* adlı mûsikî nazariyatı eseriyle tanınmıştır.⁴ Hızır Ağa birçok talebe yetiştirmiştir. Bunlar arasında oğlu Küçük Ârif Mehmed Ağa, Vardakosta Ahmed Ağa ve Ahmed Kâmil Efendi özellikle zikredilmesi gereken önemli mûsikîşinaslardır.⁵

Bestekâr ve neyzen **Mustafa Ali Kevserî Efendi** (ö.1770), *Kevserî Mecmuası* diye bilinen eserinde, Kantemiroğlu’ndaki peşrev ve saz semâilerini aynı

¹ N. Özcan, “Osmanlılarda Mûsikî”, *O.A.*, III, s. 245.

² Rauf Yekta, *T.M.*, s. 52.

³ N. Özcan, “Osmanlılarda Mûsikî”, *O.A.*, III, s. 246-247.

⁴ Hızır Ağa, *Tefhîmü’l-Makâmat*, Slm. Ktp., Hafid Efendi, nr. 291.

⁵ N. Özcan, “Hızır Ağa”, *DİA*, İstanbul 1998, XVII, s.413.

ebced notası ile kopya etmiş ve bunlara yüz altmış iki peşrev ve saz semâisi notası ilâve etmiştir.¹ Bu eserde kendi bestesi olan dört peşrevin notası bulunmaktadır.²

Bestelediği eserlerle, yüzyılın önemli bestekârları arasına giren **Zaharya** (ö.1740?), devrinin tanınmış hanende ve tanbûrîlerindedir. Yazma güfte mecmualarında daha çok “Mîr Cemîl”, “Kürkçü” gibi başlıklarla eserlerine rastlanan Rum asıllı Zaharya’nın bestelediği yüz kadar sözlü eserden zamanımıza ancak on dokuz tanesi ulaşabilmiştir.³

Bazı dinî eserler bestelemesine rağmen daha çok beste ve şarkıları ile tanınan şâir, İstanbullu **Halîfezâde Tâhir Efendi** (ö.1774) bu devrin ünlü mûsikîşinaslarındandır.⁴

İlmiye sınıfına mensup, III. Ahmed devrinin şâir ve hânendelerinden Üsküdarlı **Hâfız Süleyman Rif’at Efendi** (ö.1720?) de devrin ünlü mûsikîşinasları arasındadır. *Atrabü’l-Âsâr*’da onun yirmi civarında beste, semâi ve şarkı bestelediği kaydediliyorsa da, dinî birçok bestesinin bulunduğu güfte mecmualarında görülmektedir.⁵

Dinî sahada verdiği eserlerle tanınan ve “**Buhûrîzâde-i Sâni** (ikinci Buhûrîzâde)” diye şöhret bulan **Abdülkerîm Efendi** (ö.1778), İstanbul’da Kocamustafapaşa’daki Sünbülî hânkâhı zâkirbaşısı iken, Eyüp’te Şah Sultan Tekkesi şeyhliğine tayin edildi ve vefâtına kadar bu vazifesini devam ettirdi.⁶ “Kemter” mahlâsı ile manzumeler de kaleme alan Abdülkerîm Efendi’nin eserlerinden ancak beş ilâhisi zamanımıza ulaşmıştır.⁷ Müstakîmzâde, mecmuasında onun yekçeşm olduğunu kaydetmektedir.⁸

Bestekâr ve hânende **Tab’î Mustafâ Efendi** (ö.1770?) de devrin önemli mûsikîşinasları arasındadır. Üsküdar’da doğan ve tahsilini Enderun’da yaptığı tahmin edilen Mustafâ Efendi, Sultan III. Osman Han’ın (1754-1757) ser müezzi-

¹ Geniş bilgi için bkz. Popescu Judetz, *XVIII. Yüzyıl Musiki Yazmalarından Kevserî Mecmuası Üstüne Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, (Çeviren ve hazırlayan: Bülent Aksoy), İstanbul 1998.

² N. Özcan, *T.M.T. Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 29.

³ N. Özcan, “Osmanlılarda Mûsikî”, *O.A.*, III, s. 247.

⁴ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 163.

⁵ Es’ad Efendi, *Atrabü’l-Âsâr*, a.g.n., vr. 14a.

⁶ Râmiz, *Tezkire*, Millîet Ktp., Ali Emîrî T., nr. 762, s. 218; Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Eviiyâ*, Slm. Ktp., Yazma Başışlar Bl., nr. 2306, III, s. 344.

⁷ N. Özcan, “Abdülkerîm Efendi, Buhurizâde”, *DİA*, İstanbul 1988, s. 251.

⁸ Müstakîmzâde, *Mecmûa-i İlâhiyyât*, Slm. Ktp., Es’ad Efendi Bl., nr. 3397, vr. 107a.

nidir. Hattı, Eğrikapılı Ebu'l-Kâsım Hoca Mehmed Râsim Çelebi'den meşk edip sülûs ve nesihle ünlü bir hattat olmuştur. “Tab’î” mahlâsı ile şiirler yazmış ve eserlerindeki parlak uslûbu ile dikkat çekmiştir. Bekir Ağa, Kara İsmail Ağa, Hekimoğlu Ali Paşa, İbrahim Çavuş ve Ahmed Çavuş ile ortaklaşa besteledikleri altmış beş mısralık en uzun kâr olan bûselik aşîrân kârı unutulmuştur.¹ Mecmualarda birçok eserine rastlanıyorsa da ancak bunlardan kâr, beste, ağır ve yürük semâi formlarında yaklaşık otuz dört tanesi günümüze gelebilmiştir.²

İstanbul’da doğduğu halde uzun müddet Bursa’da oturduğundan **Bursalı Sâdık** diye tanınan Âmâ Mehmed Sâdık Efendi (ö.1790), mûsikî tarihinde Bestenigâr Mevlevî âyini ile tanınmıştır. Dinî ve dindışı bir çok eserine yazma mecmualarda rastlanıyorsa da günümüze ancak birkaç bestesi ulaşabilmiştir.³

Asrın son yarısında şöhret kazanmış mûsikîşinaslardan biri de **Vardakosta Ahmed Ağa** (ö.1794)’dır. Türk Mûsikî kaynaklarında Enderun ağalarından ve padişahın yanında bulunarak sohbetine katılmakla görevli kişilerden olduğu için Musahib Ahmed Ağa ve boylu-poslu olduğu için de Vardakosta Ahmed Ağa lakaplarıyla anılmaktadır. 1728 yıllarına doğru Amasya’da doğmuş ve küçük yaşta İstanbul’a gelerek saraya alınmıştır. Uzun süre Galata ve Yenikapı Mevlevîhânelerine devam ettikten sonra III. Selim zamanında musâhipler arasına alınmış ve bu hükümdardan büyük ilgi görmüştür.⁴ İyi bir hânende ve tanbûrî olduğu söylenen Ahmed Ağa’nın, edebî değeri fazla olmamakla beraber bir takım manzûmeler kaleme aldığı kaydedilmektedir.⁵ Asıl haklı şöhretinin bestelediği dinî ve dindışı eserleriyle kazanmış olan Vardakosta Ahmed Ağa’nın hicaz, nihâvend ve sabâ Mevlevî âyinlerinden sabâ âyini tamamıyla unutulmuştur. Abdurrahîm Dede (Şeydâ Hâfız), Küçük Mehmed Ağa ve Hacı Sâdullah Ağa ile besteledikleri tâhir makâmındaki kâr da unutulan eserleri arasındadır. Ayrıca icad ettiği ferahfezâ makâmı ve tertip ettiği “darb-ı hüner” adlı on dokuz vuruşlu usul, onun mûsikî sahasındaki kudretini göstermektedir.⁶

Şiirlerinde kullandığı “Şeydâ Hâfız” mahlâsıyla tanınan **Abdurrahîm Dede** (ö.1800), asrın ikinci yarısında yetişen değerli mûsikîşinaslardandır. Küçük yaşta, hâfız olduktan kısa bir süre sonra, gözlerini kaybetmiştir. Kaynaklarda

¹ Y. Öztuna, *T.M.A.*, II/2, s. 294-295.

² N. Özcan, “Osmanlılarda Mûsikî”, *O.A.*, III, s. 249.

³ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 164-166.

⁴ N. Özcan, “Ahmed Ağa, Vardakosta”, *DİA*, İstanbul 1989, II, s. 41-42.

⁵ Esrar Dede, *Tezkire*, Millet Ktp., Ali Emîrî, T., nr. 756, s. 344-345.

⁶ Addülbâkî Nâsır Dede, *Tedkîk ü Tahkîk*, Slm. Ktp., Nâfiz Paşa Bl., nr. 1242/1, vr. 23a,40a.

Yenikapı ve Üsküdar Mevlevîhânelerinde kudümzenbaşılık yaptığı kaydedilen Şeydâ Hâfiz, neyzen olarak ta devrinin önemli üstadları arasında yer almıştır. Dinî ve dindışı mûsikî sahasında eserler veren Abdurrahîm Dede, ömrünün son yıllarında III. Selim'den yakın ilgi görmüştür. Yetmiş yaşlarında iken vefât etmiş ve Üsküdar Mevlevîhânesi türbesine defnedilmiştir. Bestelediği ırâk, ısfahân, hicâzeyn makâmlarındaki üç Mevlevî âyininden sadece ırâk âyini zamanımıza gelebilmiştir.¹

Bir çok kıymetli bestekâr ve sanatkârın yetişmesinde önemli bir yeri olan Yenikapı Mevlevîhânesinde otuz yıla yakın şeyhlik yapan Ali Nutkî Dede (ö.1804), Şeyh Gâlip ve Hammâmizâde İsmail Dede'nin mûsikîdeki hocalarıdır. Eserlerinden zamanımıza sadece "şevkutarab" makâmındaki Mevlevî âyini gelebilmiştir. Ayrıca *Defter-i Dervîşân*² adlı, Yenikapı Mevlevîhânesi ile ilgili bir çok bilginin yer aldığı bir esere başlamış ancak bitiremeden vefât etmesi üzerine, esere kardeşi Şeyh Abdülbâkî Nâsır Dede tarafından devam edilmiştir.³

Küçük Mehmet Ağa (ö.1800?) Kemânî Hızır Ağa'nın oğlu olup, III. Selim'in serhânendesesi ve aynı zamanda musâhiplerindendir. Güfte mecmualarında yüz kadar kâr, beste ve saz semâisi olduğu görülmekte ise de bunların çoğu unutulmuştur.⁴ Vardakosta Ahmed Ağa, Hacı Sâdullah Ağa ve Hâfiz Şeydâ ile birlikte besteledikleri "tâhir kâr" da unutilan eserlerindendir.⁵

Küçük yaşta Galata Sarayı'nda iç oğlan olarak eğitilmek üzere seçilen Hacı Sâdullah Ağa (ö.1808) eğitimini Enderun'da tamamlamıştır. III. Selim'in musâhibi ve serhânendesesi olup Enderun'da mûsikî hocalığı da yapmıştır.⁶

Dilhayat Kalfa (ö.1780), klasik mûsikîmizin tek kadın bestekârı olup aynı zamanda tanburî ve hânendedir. Yüzden fazla peşrev, saz semâisi, kâr, beste, semâi ve şarkı bestelediği eski güfte mecmualarındaki kayıtlardan anlaşılmaktadır.⁷

Abdülhalim Ağa (ö.1802) da bu dönemde saraya mensup kudretli bir bestekâr olup, sûzidil makâmını bulmuştur.⁸

¹ N. Özcan, "Abdurrahim Dede Şeydâ Hâfiz", *DİA*, İstanbul 1988, I, s. 288-289.

² Ali Nutkî Dede-Abdülbâkî Nâsır Dede, *Defter-i Dervîşân*, Slm. Ktp., Nâfiz Paşa Bl., nr. 1194.

³ N. Özcan, "Ali Nutkî Dede", *DİA*, İstanbul 1989, II, s. 423-424.

⁴ Y. Öztuna, *T.M.A.*, II, s. 17-18.

⁵ Ergun, *T.M.A.*, I, s. 169.

⁶ Güldeniz Ekmen, "Hacı Sâdullah Ağa", *DİA*, İstanbul 1996, XIV, s. 496-497.

⁷ Y. Öztuna, *T.M.A.*, I, s. 167.

⁸ Y. Öztuna, *T.M.A.*, I, s. 5-6.

Bu yüzyılın sonunda yaşayan Rum asıllı Kemânî Âmâ Corci (ö.1805?) ve İlya'yı (ö.1799) da devrin önemli bestekârları arasında zikredebiliriz.¹

XVIII. asırda Türk Mûsikîsi nağmeleri sâfiyetini korumuş bu yüzyıldan sonra ise batı mûsikîsinin tesirleri kendini göstermeye başlamıştır. Bu dönem saf Türk Mûsikîsi eserlerinin verildiği son asırdır.

XVIII. asrın en önemli bestekâr ve mûsikîşinasları arasında şu isimler yer almaktadır: Buhûrîzâde Mustafa İtfî (ö.1711-1712), Derviş Ali Şîrugaî (ö.1714), Akbaba İmamı Şeyh Mehmed Zaîfî, (ö.1703?), Çalazâde Mustafa (ö.1757), Himmetzâde Abdullah (ö.1710), Çâlâk Ahmed Efendi (ö.1711), Kutbunnâyî Şeyh Osman Dede (ö.1729), Kenzî Hasan Ağa (ö.1715), Kazzaz Hasan Çelebi (ö.1720?), Yahyâ Nazîm (ö.1717), Tosunzâde Abdullah Efendi (ö.1715), Küçük Müezzîn Mehmed Efendi (ö.1717), Tanbûrî Mustafa Çavuş (ö.1745?), Celvetî Bursalı İsmail Hakkı (ö.1726), Enfî Hasan Ağa (ö.1728-1729), Eşrefzâde Ahmed İzzeddin (ö.1739), Niznâm Yûsuf Çelebi (ö.1728?), Dırağman Zâkirî Şeyh Ahmed Vefkî Efendi (ö.1748), Eyyubî Ebûbekir Ağa (ö.1759), Şeyhülislâm Mehmed Es'ad Efendi (ö.1753), Sultan I. Mahmud Han (ö.1754), Dimitrus Cantemir (Kantemiroğlu, ö.1723), Kemânî Hızır Ağa (ö.1760?), Mustafa Ali Kevserî (ö.1770), Zaharya (ö.1740?), Halifezâde Tâhir Efendi (ö.1774), Hâfız Süleyman Rif'at Efendi (ö.1720?), Buhûrîzâde-i Sâni Abdülkerîm Efendi (ö.1778), Tab'î Mustafa Efendi (ö.1770?), Bursalı Âmâ Sâdik Efendi (ö.1780-1790), Vardakosta Ahmed Ağa (ö.1794), Şeydâ Hâfız Abdürrahîm Dede (ö.1800), Ali Nutkî Dede (ö.1804), Küçük Mehmed Ağa (ö.?), Hacı Sâdullah Ağa (ö.1808), Dilhayat Kalfa (ö.1780), Abdulhalîm Ağa (ö.1802), Kemânî Âmâ Corci (ö.1805?), İlya (ö.1799), Şeyh Müstakîm (ö.1709), Çatal Sakal Mustafa (ö.1709), Sarıcazâde İbrahim (ö.1709), Derviş Ali Kudûmî (ö.1710?), Mevlevî Mustafa (ö.1713), Karaoğlan Mustafa (ö.1716), Hâfız Şuhûdî Mehmed (ö.1717), Hasan Efendizâde Âhî (ö.1717), Şeyh Rıza Mustafa (ö.?), Hüseyin Dede (ö.1718), Sultan İmamı Bursalı Hacı Mustafa (ö.1720), Edirneli Şaban Dede (ö.1721), Ahmed Dede (ö.1726), Mevlevî Derviş Mûsâ (ö.1727), İbrahim Ağa (ö.1732), Molla Mustafa (ö.1732), Hüsnî Dede (ö.1735), Yahya Nazîm Çelebi (ö.1735?), Bursalı Nizameddin (ö.1737), Zâkir Hâtem Mehmed Dede (ö.1740), Bursalı Kabakzâde Mustafa (ö.1745), Bursalı Hastazâde Abdullah (ö.1746), Kâdirî Mahmud (ö.1748), Mevlevî Derviş Ahmed (ö.1748), Mevlevî Derviş Süleyman (ö.1753), Kapankâtibizâde Bursalı Mustafa (ö.1755), Mudurnulu Şeyh Mehmed Tulûî (ö.1756), İmamzâde Efendi (ö.1756), Cuma Beyzâde Mehmed (ö.1756), Çavuşzâde Mehmed Ağa (ö.1759), Mevlevî

¹ N. Özcan, *T.M.T. Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 31.

Derviş Mustafa (ö.1765), Koyun Halife Çörekçizâde Ahmed Münir Bahaeddin (ö.1769), Bursalı Hacı Sâlih (ö.1772), Çıkrikçizâde Bursalı Siyâhî Ahmed (ö.1778), Bursalı Kocagözzâde Mustafa (ö.1780), Şiveî Ahmed Çelebi (ö.?), Hâfız Kömür (ö.?), Memiş Ağa (ö.?), Musallî (Muslî) (ö.?), Zihnî (ö.)¹



¹ N. Özcan, *T.M.T. Yüksek Lisans Ders Notları*, s. 23-31; Ergun, *T.M.A.*, I, s. 124-170.

I. BÖLÜM

GÜFTE MECCMUASININ İNCELENMESİ

ŞEKİL BAKIMINDAN

Müstakîmzâde Mecmuası olarak da şöhret bulmuş olan *Mecmûa-i İlâhiyyât* adlı bu eser Süleymâniye Kütüphânesi, Es'ad Efendi Bölümü, 3397 numarada kayıtlı bulunmaktadır. Vişne çürüğü renkli meşin bir cilt içinde, 197x125mm boyutundaki yazma toplam 154 varak olup, saman renginde, aharlı ve ince kağıtlara nesih hattıyla yazılmıştır.

Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi'nin vücûda getirdiği eserin müellif nüshası elde mevcut olmayıp, bu mecmuadan Derviş Halîl bin İbrahim bin el-Hac Halîl bin İbrahim bin Muhyî Eşrefoğlu Rûmî-Şâmî, 1212/1797 tarihinde mükemmel bir nüsha istinsah etmiştir.

Toplam 154 varağı bulunan yazmanın 150 varağı yazılı olup baş tarafında bir makâm tablosu ve usullerin vuruşlarını gösteren bir cetvel mevcuttur. Eserin metinlere kadar olan fihrist kısmı roma rakamlarıyla numaralandırılmış olup, sonraki sayfalarda Arap rakamları kullanılmıştır.

Şiirlerin baş kısmında yer alan makâm, form ve bestekâr isimleri kırmızı kalemle yazılmıştır. Güftekârların şiirlerin makta' beytinde geçen mahlaslarının üzeri de kırmızı kalemle çizilmiştir.

Mecmuanın baş tarafında "İş bu mecmûa-i matbûa Müstakîmzâde Şeyh Süleyman Efendi cenablarının kendi hatlarından tahrîr olundu." ibâresi yer almaktadır.

Eserde makâm fihristi ve usul cetvelinden sonra her sayfada farklı sayıda ve düzensiz olarak yer alan güftelere geçilmiştir. Eserin sonunda Şeyhülislam Es'ad Efendi'nin *Atrabu'l-Âsâr* adlı eserinde yer alan mûsikîşinasların isimleri ve bir kısmının vefât tarihleri kaydedilmiş olup "Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi'nin cem'idir" başlığı altında bu listeye elli mûsikîşinas daha ilâve edilmiştir.

Mecmuada yer yer karalamalar bulunduğu ve zamanla bir takım silinmeler meydana geldiğinden, bazı kelimeler ancak dîvanlarla karşılaştırılarak okunabilmiştir.

MUHTEVÂ BAKIMINDAN

Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi'nin (ö.1202/1787) kaleme aldığı *Mecmûa-i İlâhiyyât* adlı eser, XVIII. yüzyılın ikinci yarısında (1212/1797) vücûda getirilen kıymetli bir ilâhi mecmuasıdır.

Mecmua, muhtelif makâmlarda bestelenmiş ilâhileri muhtevî olup, eserde dindışı formlara rastlanılmamaktadır. Dinî eserlerin toplandığı bu mecmuada na't, tesbîh, temcîd ve ilâhiler bulunmaktadır.

Türk Mûsikîsi tarihine ve dinî mûsikîye vâkıf olduğu anlaşılan değerli âlim Müstakîmzâde'nin bu mühim mecmuası, mevcut güfte mecmualarının kapsadığı eser sayısı itibariyle en zengini ve en mükemmelidir. Bu esere mahdud bazı mûsikîşinas isim ve bestelerinin sonradan ilâve edildiği de görülmektedir.

Müstakîmzâde Mecmuasının bu kadar değerli olmasının sebebi; çok sayıda güfteyi ihtiva etmesi yanında bazı bestekâr ve güftekârların vefât tarihleri, lakap ve meslekleri hakkında bilgi içermesidir. Bu mecmuanın değerini artıran diğer bir hususta eserin sonunda "Müstakîmzâde Süleyman Efendi'nin cem'idir" başlığı altında, Müstakîmzâde tarafından derlenmiş bir bestekârlar fihristinin yer almasıdır.

Mecmuaya "Temcîd-i Hazreti Bilâl" ve "Temcîd-i Ramazan ve Leyâli-i Sâire-i Mübâreke" başlıklı manzumelerin ardından "Mecmua-i İlâhiyyât bi-Hattı Sünbülî Halil Efendi" ibâresinin yer aldığı istinsah kaydıyla başlanmaktadır. Daha sonra ise, dört beyt ve bir kıt'a ile kütüphâne mührü yer almaktadır. Esere "Fihristü'l-Makâmât" başlığı altında "rast" la başlayıp "dilkeş" le biten ve elli yedi fasıldan oluşan bir makâmlar fihristi ile devam edilmektedir. Bu fihristte, mecmuadaki şiirlerin bestelenmesinde kullanılan makâm isimleri ve varak numaraları sırasıyla şu şekildedir: Acem, acemaşîrân, arabân, arazbâr, babatâhir, bestenigâr, beyâtî, büzürk, bûselik, çârgâh, dilkeş, dügâh, eviç, gerdâniyye, hicâz, hisâr, horâsân, hümâyûn, hüseynî, hüseynî aşîrân (bûselik aşîrân), hüzzâm, ırâk, ırâk sultânî, ısfahân, karcığâr, kürdî, köçek, mâhûr, mâye, muhâlif ırâk, muhayyer, muhayyer bûselik, müsteâr, nevâ, nevrûz, nevrûz acem, nihâvend, nîkrîz, nişâbûr, nühüft, pençgâh, râhatülervâh, rast, rehâvî, sabâ, segâh, selmek, sünbüle, şehnâz, şûrî, uşşâk, uzzâl, zâvîl, zemzeme, zirfêkend ve zirgüle makâmları, sayfa numaralarıyla beraber zikredilmiştir.

Daha sonra “devr-i revân”la başlayıp “zencîr” ile biten otuz usulün ismini ve vuruluşunu gösteren bir cetvel bulunmaktadır. bu cetvelde yer alan usuller şunlardır: Aksak semâî, berefşân, çenber, çifte düyek, darbeyn, devr-i kebîr, devr-i revân, evfer, evsat, fahte, fer‘i, feth-i darb, firengîfer, firenkçin, hafif, hâvî, hezec, muhammes, nim berefşân, nim çember, nim devir, nim fahte, nim sakîl, remel, sâde düyek, sakîl, semâî, sofyân, türkî darb, zencîr.

Daha sonra ise, her sayfada farklı sayıda ve düzensiz olarak yer alan güftelere geçilmiştir. Eserin sonunda Şeyhülislam Es‘ad Efendi’nin *Atrabu’l-Âsâr* adlı eserinde yer alan mûsikîşinasların isimleri ve bir kısmının vefât tarihleri kaydedilmiş olup “Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi’nin cem‘idir” başlığı altında bu listeye elli mûsikîşinas daha ilâve edilmiştir. Müstakîmzâde’nin bestekârlar fihristi dinî sahada ilâhi, tevşîh, mi‘râciye gibi eserler vermiş bestekârlar bir cetvel halinde toplanmıştır. Her besteciye ayrılmış olan maddede; onun adı, lakâbı, künyesi, nisbesi çok azında işi ve ölüm yılı gibi bilgiler bulunmaktadır. Mûsikî tarihimizin az bulunan kaynakları arasında bu fihrist kendi türündeki dört-beş taneden biri, benzerleri arasında oldukça çok fazla bestekâr ihtivâ edenidir.

Mecmuada yer alan güftelerden, bestekârları belirtilmiş olanların sayısı, eserin tamamı gözönünde bulundurulduğunda oldukça fazladır. Zîra eserde farklı sayılarda besteleri bulunan toplam 100 bestekâr ismi zikredilmektedir. Bu bestekârlar; Abdî (Dervîş Kadızâde, Burûsî), Abdullah (Emîr), Abdullah Efendi (Eşrefzâde), Abdullah Efendi (Yusufzâde), Abdülkerîm Efendi (Şeyh-i Şâh Sultân, Burûsî), Âhenî, Ahmed (Cihangir Şeyhi), Ahmed (Şeyh, Kaymakzâde), Ahmed (Yuva), Ahmed Çelebi (Na‘ne), Ahmed Çelebi (Zâkir), Ahmed Efendi (Çâlâk, İmamzâde), Ahmed Efendi (Dirağmânî), Ahmed Efendi (Şikârîzâde Hâcı), Ahmed İzzeddîn Efendi, Akbaba İmamı, Ali Dede, Ali Dede (Kudûmzen), Ali Çelebi (Üsküdârî), Bayrâm Veli (Hâcı), Bayramzâde (Eyyûbî, “Bazıları Dervîş Ali derler”), Câmi-i Cedîd Hatîbi, Dede, Dervîş Çavuşbaşı, Döşekcizâde, Etyemez İmamı, Goncazâde, Hâfız Kömür, Hâfız Kumral, Hâfız Post, Hâfızî (Ümmîzâde), Halîl (Zâkirî), Hasan Efendizâde (Üsküdârî), Hasan (Emîr, Kazzâz), Hasan Ağa (Enfî), Hasan Ağa (Muradpaşa Müezzini), Hasan Efendi (Kenzî), Hasan Efendi (Seyyid, Burûsî), Hatîb, Hüdâyî, Hüseyin Efendi (Bahrî, Deniz Uğrusı), Hüseyin (Molla Acemler Müezzini), İbrâhim (Na‘lizâde), Kâdî (Hâfız), Karaoğlan (Edirneli), Koğacızâde, Kuşçuzâde, Küçük İmam, Küçük Müezzin, Lütfullah Efendi (Eşrefzâde), Mehmed (Bakkal, Burûsî), Mehmed (Kırımî Molla), Mehmed (Sepetçizâde), Mehmed (Sütçüzâde Hâfız), Mehmed (Şeyh Karahisârî), Mehmed (Tanbûrî, Eyyûbî), Mehmed Efendi (Kalbûrîzâde, Celvetî Zâkiri Hâcı, Burûsî), Memiş Ağa (Haftânî, Fındıklı), Merdek Dede, Mûsâ (Neyzen-Mevlevî), Mûsâ

Memiş Ağa (Haftânî, Fındıklılı), Merdek Dede, Mûsâ (Neyzen-Mevlevî), Mûsâ (Teberdâr), Musî (Musallî, Edirnevî), Musî (Hammâdî), Mustafa (Hâfiz, Sahnâf), Mustafa (Muhammediyeci), Mustafa Ağa (Buhûrîzâde), Mustafa Ağa (Yekçeşm), Mustafa Dede, Mustafa Efendi (Çâlâkzâde Şeyh), Müezzin Çelebi, Na'lçe, Osman Bey (Kâdirî), Osman Dede, Osman Efendi (Nefesanbarı, Dırağman Şeyhi), Ömer Çelebi (Nikâbî), Ramazan (Hacı), Râmiz Bey (Silâhşör), Receb Çelebi, Sadâyî, Sâdık Ağa, Sâlihîzâde Efendi (Edirneli), Selîm Giray, Sinân Ümmî, Siyâhî (Müezzin-i Eyyûb), Süleyman Rif'at (Hâfiz, Üsküdârî), Şa'ban Dede, Şeyhzâde (Diyârbekrî), Tâlib (Burûsî), Tâlib (Divitçizâde, Şeyh Mehmed İbn-i Mustafa Zâviyedâr-ı Hüdâyî), Tulû'î (Şeyh Mehmed), Yahyâ Çelebi, Ya'kubzâde (Burûsî), Yûsuf Çelebi (Niznâm) olarak sıralanabilir.

Yazmada yer alan eserlerin büyük bir kısmında güftekar isimleri kayıtlı bulunmakta olup, ismi zikredilmeyenleri de şiirlerin makta' beyitlerindeki mahlaslarından tespit etmiş bulunmaktayız. Çalışmamızda, yazmada bulunan güftekar isimleri eğer kayıtlı ise aynen, değilse mahlasları zikredilmek sûretiyle verilmiştir. Mecmuada şiirleri bulunan güftekarlar şunlardır: Abdullah, Abdülhay (Hafid, Saçlı İbrahim Efendizâde), Abdülmecîd (Sivâsî), Abdürrahîm Tirsî, Abdüssamed (Himmatzâde), Adlî (Hasan), Ahmed Hân-ı Evvel (Sultan), Ahmed Hân-ı Sâlis (Sultan), Akşemseddîn (Mehmed İbn Hamza), Akşemseddîn (Şeyh Şemseddîn Bayrâmî), Âlî (Hekimzâde Ali Paşa), Âri Ârif Süleyman, Abdülazîz (Seyyid Abdülazîz, Halvetî, Üsküdârî), Bayrâmî (Hacı Bayram Velî), Bedrî (Bedreddîn Mehmed İbn-i Mustafa, Halife-i Emîr Sultan), Bilâl, Câhidî, Cemâlî (Seyyid Mehmed Efendi), Çakırdâr Osman, Derviş Abdullah (Himmatzâde), Derviş Ahmed (Şeyh Kösec Ahmed Sinan), Derviş Mûsâ (Neyzen, Mevlevî), Derviş Osman (Nefesanbarı, Dırağman Şeyhi), Emîn (Mehmed Emîn Tokâdî), Emîr (Mehmed Burûsî), Enverî (Mehmed Ağa), Eşrefoğlu (Abdullah Rûmî), Fahrî (Kavruklu Şeyh Mehmed), Fasîh (Ahmed el-Mevlâ), Fâyiz (Börekçizâde Mustafa, Edirnevî), Fazlî (Seyyid Fazlullah Diyârbekrî), Fenâyî (Cennet Efendi), Fenâyî (Havetî), Fenâyî (La'lîzâde Mehmed Edirnevî), Fethî, Feyzî (Vahyîzâde Seyyid Feyzullah Balat Şeyhi), Gafûrî (Ya'kub b. Fenâyî Mustafa, Zâviyedâr-ı Hazreti Hüdâyî), Gulâmî, Gülşenîzâde Hasan, Hâfizî, Hakîkî, Hakkı (İbrahim Erzurûmî), Halvetî (Seyyid Mahmudzâde), Hamdî (Dâmâd-ı Hâşimî Osman Efendi), Hamdî (Uşşâkî, Edirnevî), Hasan (Ümmîsinanzâde), Hasîbî (Hacı Evhad Şeyhi Seyyid Mehmed), Hâşimî (Osman), Hayâlî (Gülşenîzâde), Hilmî (Yusufzâde Abdullah, Buhârî Şârihi, Reîsü'l-küttâb), Himmetî (Derviş Himmet), Hulvî (Şeyh Mahmûd), Hüdâyî, İtrî (Buhûrîzâde Mustafa), İkbâlî (Sultan Mustafa Hân-ı Sâni), İsmâil Hakkı (Burûsî), İzzî (Eşrefzâde İzzeddîn Ahmed), Kaygusuz (Bayrâmî, Vizevî), Kemâl Ümmî, Kenzî (Sünbülî Hasan), Kerîmüddîn b. Hasan) Lâmekânî (Şeyh

Kemâl Ümmî, Kenzî (Sünbülî Hasan), Kerîmüddîn b. Hasan) Lâmekânî (Şeyh Hüseyin Bayrâmî), Kuloğlu, Lebib, Mahvî (İsâ, Dırağman Şeyhi), Mehmed (Hafîd Abdülhay), Mehmed (Hocazâde, Hattât Karakız, Sultan Ahmed Müezzinbaşısı), Mehmed (Üsküdârî), Merkezî (Mûsâ Muslihiddîn, Sünbülî), Mevlânâ (Celâleddin Rûmî), Muhyî (Bezcizâde Şeyh Mehmed, Mehmed Ağa Zâviyedârı), Muhyî (Karahisârî), Murâd (Sultan Murâd Hân-ı Sâlib), Mûsâ el-Celvetî), Muslihiddin Nutkî (Musullu), Mürîdoğlu, Müstakimzâde Süleyman, Nahîfî (Süleyman), Nâilî (Mustafa, Halife-i Ma'den), Nakşî (Seyyid İbrâhim Sünbülî, Şehzâde Vâizi), Nakşî (Şeyh Ali Akkirmânî), Nasûhî (Şeyh Mehmed Üsküdârî), Nasûhzâde Ali (Burusî), Nazmî (Ali Çelebi, Arab Dede), Nazmî (Şeyh Mehmed Eşrefoğlu Rûmî Şâmî, Yavâşça Zâviyedârı), Necîb (Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis), Niyâzî (Mehmed Mısırî), Nûreddinzâde, Nûrî (Abdulâhad), Nûrî (Nûreddinzâde), Nutkî (Tekfurdağlı), Osman Efendi (Eğrikapılı), Ömer Fuâdî (Kastamonevî), Recâyî, Rûhî (Bağdâdî), Rûşenî (Şeyh Ömer), Sahvî, Saîd (Kâtîbzâde), Sâkîb el-Mevlevî, Selîm (Burûsî, Fetvâ Emînî), Seyyid Kerim, Seyyid Nesîmî, Seyyid Nizâmoğlu (Seyfullah Kâsım), Seyyid Seyfî (Seyfullah), Seyyid Şeref (Eşrefzâde Şerefüddîn), Sezâyî (Hasan Dede), Sırrî (Eşrefzâde), Sinan Ümmî (Sünbülî), Süleyman (Kubbe Tekkesi Şeyhi), Sütçüzâde Mehmed, Şâh Velî Askeri, Şekûrî (Himmatzâde Abdüşşekûr, Ayasofya Vâizi), Şekûrî (Mûsâ el-Celvetî, Bezergân Zâviyesi Şeyhi), Şemsî (Ahmed Sivâsî), Şems-i Tebrîzî, Şeyh Ahmed Burûsî, Şeyh Mehmed Karahisârî, Şeyh Mehmed Üsküdârî, Şeyh Süleyman, Tâlib (Divitçizâde Mehmed b. Mustafa), Uyûnî (Mehmed), Üftâde (Mehmed), Vahyî (Seyyid Mehmed, Balat Şeyhi), Vâlî (Nefeszâde Nakîb Abdurrahmân), Vehhâb Ümmî (Abdülvehhâb Halvetî), Veled (Sultan Veled), Yahyâ (Bülbülcüzâde Halife Üsküdâr Vâlîde Zâviyesi Şeyhi), Yahyâ (Beşiktâşî), Yahyâ Nazîm Çelebi (Pazarbâşî), Ya'kûb (Burûsî), Yazıcızâde Mehmed (Bayrâmî), Yûnus Emre, Zâkirî (Hasan, Nureddinzâde Halifesi), Zâkirî Şa'bân Dede, Zâkîrzâde Abdullah Efendi.

Yazmada birden fazla tekrarlanan, güfteler muhtelif makâmlar adı altında yer aldığı için her biri farklı besteler olarak görülmüştür. Ve bu ilâhilerin ilk geçtikleri yer hakkında dipnotlarda bilgi verilmiştir. Mecmuada tekrarlanan bazı güftelerin daha önce tamamı zikredildiğinden olsa gerek bir veya iki beyti ile yetinilmiştir. Mükerrer olan güfteleri, tekrar sayılarını ve hangi makâmlarda bestelendiklerini sayfalarıyla birlikte zikretmeyi uygun gördük.

MECMUADA ESERLERİ BULUNAN BESTEKÂRLAR

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Savfa:</u> |
|---|---------------------|---|---|--|
| 1- Abdî (Derviş Kadızâde, Burûsî) | 3 | 1- Uşşâk 2- Sünbüle 3- Segâh | 35a 44b 117b | 191 244 525 |
| 2- Abdullah (Emîr, Müezzîn-i Şehriyârî) | 1 | 1- Arazbâr | 57b | 289 |
| 3- Abdullah (Eşrefzâde Rûmî) | 1 | 1- Bûselik | 76b | 394 |
| 4- Abdullah (Himmatzâde) | 1 | 1- Sabâ | 62b | 318 |
| 5- Abdullah (Tosunzâde) | 6 | 1- Zâvîl 2- Beyâtî 3- Acem Uşşâk 4- Dügâh 5- Hüseyînî 6- Hüseyînî | 24a 41a 48b 61a 70b 72b | 135 233 262 314 357 373 |
| 6- Abdurrahim Tırsî (Damad ve Halîfe-i Eşrefzâde) | 1 | 1- Beyâtî | 41a | 232 |
| 7- Abdülkerîm (Buhûrîzâde-i Sâni) | 10 | 1- Rast 2- Rast 3- Zâvîl 4- Zâvîl 5- Uşşâk 6- Acem Uşşâk 7- Acem Uşşâk 8- Arazbâr 9- Hisâr 10- Segâh | 1b 5b 24a 27b 34a 49a 50a 54b 86b 116b | 77 89 132 143 179 268 276 285 413 516 |
| 8- Âhenî | 2 | 1- Hüseyînî 2- Muhayyer | 71a 101b | 358 451 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|-----------------------------------|---------------------|--|---|---|
| 9- Ahmed (Cihangir Şeyhi) | 2 | 1- Hüseyinî 2- Hüseyinî | 70b 70b | 352 354 |
| 10- Ahmed (Çalak Şeyh, İmamzâde) | 2 | 1- Arazbâr 2- Kürdî | 54b 81b | 283 404 |
| 11- Ahmed (Dırağmân Zâkiri) | 7 | 1- Uşşâk 2- Acemaşârîn 3- Arazbâr 4- Kürdî 5- Muhayyer 6- Irâk (İsfahân) 7- Segâh | 35a 53a 57b 82b 101b 110b 116b | 190 281 290 406 453 498 518 |
| 12- Ahmed (Kaymakzâde) | 1 | 1- Sabâ | 64b | 337 |
| 13- Ahmed (Şikârîzâde Hacı) | 8 | 1- Rast 2- Nühüft 3- Nevruz Uşşâk 4- Arazbâr 5- Hicâz 6- Uzzâl 7- Irâk 8- Segâh | 4b 43a 46b 58a 90a 96a 112b 117b | 88 243 252 292 429 442 512 526 |
| 14- Ahmed (Yuva) | 1 | 1- Irâk | 115b | 514 |
| 15- Ahmed Çelebi (Na'ne) | 1 | 1- Irâk | 110b | 499 |
| 16- Ahmed Çelebi (Zâkir) | 1 | 1- Beyâtî | 40b | 229 |
| 17- Ahmed İzzeddin (Eşrefzâde) | 3 | 1- İsfahân 2- İsfahân (Arabân) 3- Hisâr | 17b 17b 87a | 111 112 422 |
| 18- Akbaba İmamı (Mehmed Celvetî) | 6 | 1- Rehâvî 2- Uşşâk | 7b 33b | 92 173 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|---------------------|------------------|---------------|---------------|
| | | 3- Uşşâk | 35b | 193 |
| | | 4- Bûselik | 74b | 388 |
| | | 5- Segâh | 118a | 530 |
| | | 6- Bestekâr | 121b | 546 |
| 19- Ali Dede (Kudümzen) | 1 | 1- Uşşâk | 33b | 175 |
| 20- Ali (Dervîş Ali Mevlevî, Edirnevî) | 1 | 1- Nikrîz | 14b | 108 |
| 21- Ali Dede (Şîruganî, Dervîş Ali Sinânî) | 78 | 1- Rehâvî | 1b | 73 |
| | | 2- Rast | 2a | 78 |
| | | 3- Rast | 3b | 86 |
| | | 4- Rehâvî | 7b | 91 |
| | | 5- Rehâvî | 8b | 96 |
| | | 6- Rehâvî | 10b | 101 |
| | | 7- Pençgâh | 11b | 105 |
| | | 8- Nikrîz | 14b | 109 |
| | | 9- Isfahân | 19b | 122 |
| | | 10- Nişâbûr | 23b | 126 |
| | | 11- Mâhûr | 23b | 128 |
| | | 12- Mâhûr | 23b | 130 |
| | | 13- Mâhûr | 24a | 134 |
| | | 14- Mâhûr | 24b | 139 |
| | | 15- Nevâ | 28b | 144 |
| | | 16- Nevâ | 28b | 148 |
| | | 17- Nevâ | 29b | 156 |
| | | 18- Nevâ | 29b | 158 |
| | | 19- Uşşâk | 34a | 180 |
| | | 20- Uşşâk | 34b | 184 |
| | | 21- Uşşâk | 36a | 199 |
| | | 22- Uşşâk | 36b | 200 |
| | | 23- Beyâtî | 38b | 209 |
| | | 24- Sünbüle | 44b | 245 |
| | | 25- Sünbüle | 44b | 246 |
| | | 26- Sünbüle | 45a | 249 |
| | | 27- Nevrûz Uşşâk | 46b | 254 |
| | | 28- Nevrûz Acem | 48a | 255 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|------------------|---------------------|----------------|---------------|---------------|
| | 29- | Nevrûz Acem | 48a | 256 |
| | 30- | Acem Uşşâk | 49a | 266 |
| | 31- | Acem Uşşâk | 49b | 270 |
| | 32- | Babatâhir | 58b | 296 |
| | 33- | Zirgüle | 59a | 301 |
| | 34- | Dügâh | 60b | 310 |
| | 35- | Dügâh | 60b | 311 |
| | 36- | Sabâ | 63a | 320 |
| | 37- | Sabâ | 63a | 323 |
| | 38- | Sabâ | 63b | 324 |
| | 39- | Sabâ | 64a | 330 |
| | 40- | Çârgâh | 67a | 347 |
| | 41- | Hüseynî | 70b | 355 |
| | 42- | Hüseynî | 71a | 361 |
| | 43- | Eviç | 71a | 362 |
| | 44- | Bûselik | 74b | 386 |
| | 45- | Bûselik | 74b | 387 |
| | 46- | Hüseynî Aşîrân | 78b | 399 |
| | 47- | Hüseynî Aşîrân | 79b | 401 |
| | 48- | Hüseynî Aşîrân | 79b | 402 |
| | 49- | Zirgüle | 83b | 407 |
| | 50- | Hisâr | 86b | 414 |
| | 51- | Hisâr | 86b | 418 |
| | 52- | Hicâz | 88b | 426 |
| | 53- | Râhatülvâh | 91b | 431 |
| | 54- | Uzzâl | 94b | 436 |
| | 55- | Uzzâl | 94b | 438 |
| | 56- | Şehnâz | 99a | 447 |
| | 57- | Gerdâniye | 100b | 448 |
| | 58- | Muhayyer | 101b | 450 |
| | 59- | Muhayyer | 101b | 455 |
| | 60- | Muhayyer | 102a | 457 |
| | 61- | Zîrefkend | 105b | 464 |
| | 62- | Eviç | 106b | 467 |
| | 63- | Eviç | 106b | 472 |
| | 64- | Eviç | 107a | 474 |
| | 65- | Eviç | 107a | 475 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|-------------------------|---------------------|------------------|---------------|---------------|
| | | 66- Eviç | 107a | 476 |
| | | 67- Eviç | 107a | 480 |
| | | 68- Eviç | 107b | 481 |
| | | 69- Gerdâniye | 107b | 482 |
| | | 70- Eviç | 107b | 485 |
| | | 71- Eviç | 107b | 486 |
| | | 72- Eviç | 107b | 487 |
| | | 73- Eviç Irâk | 112a | 510 |
| | | 74- Irâk Sultânî | 115a | 513 |
| | | 75- Segâh | 117a | 520 |
| | | 76- Segâh | 118b | 538 |
| | | 77- Segâh | 119b | 541 |
| | | 78- Bestekâr | 123a | 549 |
| 22- Bayram Velî (Hacı) | 1 | 1-Acem Uşşâk | 48b | 260 |
| 23- Bayramzâde (Eyyûbî) | 1 | 1- Bestekâr | 124a | 552 |
| 24- Câmi-i Cedîd Hatîbi | 1 | 1- Uşşâk | 34b | 183 |
| 25- Derviş Çavuşbaşı | 1 | 1- Sabâ | 64a | 329 |
| 26- Döşekçizâde | 1 | 1- Uşşâk | 34b | 186 |
| 27- Etyemez İmamı | 2 | 1- Nevâ Uşşâk | 33a | 172 |
| | | 2- Nevrûz Uşşâk | 46b | 253 |
| 28- Goncazâde | 5 | 1- Beyâtî | 40b | 226 |
| | | 2- Sünbüle | 44b | 248 |
| | | 3- Babatâhir | 59a | 300 |
| | | 4- Hîsâr | 86b | 415 |
| | | 5- Hîcâz | 88b | 424 |
| 29- Hâfız Kômür | 1 | 1- Irâk | 111a | 503 |
| 30- Hâfız Kumral | 6 | 1- Pençgâh | 14a | 107 |
| | | 2- Nevâ | 29b | 157 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Savfa:</u> |
|----------------------------|---------------------|---------------------|---------------|---------------|
| | | 3- Nevrûz Uşşâk | 46b | 251 |
| | | 4- Hüseyinî | 71b | 366 |
| | | 5- Bûselik | 76b | 391 |
| | | 6- Segâh | 119b | 540 |
| 31- Hâfiz Post | 6 | 1- Nevâ Sünbüle | 45b | 250 |
| | | 2- Acem Uşşâk | 49a | 265 |
| | | 3- Acem Uşşâk | 49a | 267 |
| | | 4- Arazbâr | 57a | 287 |
| | | 5- Hisâr | 87a | 419 |
| | | 6- Muhayyer Bûselik | 105b | 463 |
| 32- Hâfizî (Ümmîzâde) | 1 | 1- Sabâ | 62b | 317 |
| 33- Hâlîl (Zâkirî) | 1 | 1- Nevâ | 28b | 145 |
| 34- Hasan (Emîr, Kazzâz) | 3 | 1- Isfahân | 17b | 113 |
| | | 2- Bûselik | 76a | 390 |
| | | 3- Bûselik | 76b | 393 |
| 35- Hasan (Kenzî) | 7 | 1- Sabâ | 1b | 74 |
| | | 2- Acem Uşşâk | 50a | 275 |
| | | 3- Arazbâr | 57a | 288 |
| | | 4- Sabâ | 62b | 316 |
| | | 5- Hüseyinî | 71b | 365 |
| | | 6- Segâh | 117b | 528 |
| | | 7- Bestekâr (Irâk) | 121b | 544 |
| 36- Hasan (Ümmî Sinânzâde) | 1 | 1- Hüseyinî | 29a | 153 |
| 37- Hasan Ağa (Enfî) | 6 | 1- Arazbâr | 57a | 286 |
| | | 2- Babatâhir | 58b | 293 |
| | | 3- Babatâhir | 58b | 297 |
| | | 4- Babatâhir | 58b | 228 |
| | | 5- Babatâhir | 59a | 232 |
| | | 6- Çârgâh | 66b | 277 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Savfa:</u> |
|--|---------------------|--|-----------------------------|--------------------------|
| 38- Hasan Efendi (Seyyid, Burûsî) | 1 | 1- Isfahân | 17b | 114 |
| 39- Hasan Efendizâde (Üsküdârî) | 1 | 1- Mâhûr | 23b | 129 |
| 40- Hatîb | 2 | 1- Rast 2- Uzzâl | 1b 96b | 72 443 |
| 41- Hüdâyî | 1 | 1- Hüseyinî | 71b | 367 |
| 42- Hüseyin Efendi (Bahrî, Deniz Uğrusı) | 1 | 1- Acem Uşşâk | 48b | 263 |
| 43- Hüseyin Efendi (Murâpaşa Müezzini) | 4 | 1- Dügâh 2- Muhayyer Bûselik 3- Segâh 4- Irâk | 64a 104b 116b 122b | 331 462 515 544 |
| 44- İbrâhim Efendi (Na'îzâde) | 2 | 1- Beyâtî 2- Râhatülvâh | 39a 91b | 211 433 |
| 45- Kâdî (Hâfiz) | 1 | 1- Râhatülvâh | 91b | 434 |
| 46- Karaoğlan (Edirneli) | 2 | 1- Uşşâk 2- Beyâtî | 34b 40b | 185 228 |
| 47- Koğacızâde | 1 | 1- Zirgüle | 85b | 409 |
| 48- Kuşçuzâde | 2 | 1- Hüseyinî 2- Segâh | 71a 117a | 359 524 |
| 49- Küçük İmam | 1 | 1- Hüseyinî | 71a | 460 |
| 50- Küçük Müezzini Mehmed Efendi | 3 | 1- Babatâhir 2- Bûselik 3- Eviç | 59b 76b 106b | 304 395 471 |
| 51- Lütfullah Efendi (Eşrefzâde) | 1 | 1- Irâk | 111a | 506 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|-------------------------------------|---------------------|---------------------------------|----------------|----------------|
| 52- Mahmûd (Üsküdârî, Zâkir) | 1 | 1- Şehnâz | 98b | 445 |
| 53- Mehmed (A'mâ Dervîş) | 1 | 1- Uşşâk | 34a | 182 |
| 54- Mehmed (Bakkal, Burûsî) | 2 | 1- Uşşâk 2- Beyâtî | 35b 41a | 196 234 |
| 55- Mehmed (Kalburîzâde, Burûsî) | 1 | 1- Hicâz | 90b | 430 |
| 56- Mehmed (Kırımî Molla) | 1 | 1- Çârgâh | 66b | 343 |
| 57- Mehmed (Sütçüzâde Hâfız) | 2 | 1- Sabâ 2- Hicâz | 63b 90a | 325 428 |
| 58- Mehmed (Şeyh, Karahisârî) | 1 | 1- Segâh | 116b | 517 |
| 59- Mehmed (Tanbûrî, Eyyûbî) | 1 | 1- Bûselik | 76b | 392 |
| 60- Mehmed Ağa (Sepetçizâde) | 2 | 1- Acem Uşşâk 2- Hisâr | 48b 87a | 259 420 |
| 61- Memîş Ağa (Haftânî, Fındıklılı) | 1 | 1- Nevâ | 30a | 162 |
| 62- Merdek Dede | 2 | 1- Pençgâh 2- Nevâ | 11b 29b | 104 154 |
| 64- Musâ (Teberdâr) | 1 | 1- Zîrefkend | 105b | 465 |
| 65- Musâ Dede (Neyzen, Mevlevî) | 1 | 1- Dügâh | 61b | 315 |
| 66- Muslî (Hammâdî) | 1 | 1- Hüseyinî | 73b | 376 |
| 67- Muslî (Musallî Edirnevî) | 1 | 1- Acem Uşşâk | 48b | 261 |
| 68- Mustafâ (Çalâkzâde Şeyh) | 44 | 1- Rast 2- Rast 3- Rehâvî | 1b 2b 7b | 75 81 94 |

Bestekâr:**Eser sayısı:****Makâmı:****Varak:****Sayfa:**

| | | |
|--------------------|------|-----|
| 4- Rehâvî | 11b | 102 |
| 5- Isfahân | 18a | 117 |
| 6- Isfahân | 18a | 120 |
| 7- Nevâ | 29a | 151 |
| 8- Nevâ | 29a | 152 |
| 9- Nevâ Uşşâk | 31b | 170 |
| 10- Uşşâk | 33b | 176 |
| 11- Uşşâk | 35b | 192 |
| 12- Uşşâk | 36a | 198 |
| 13- Beyâtî | 38b | 206 |
| 14- Beyâtî | 38b | 208 |
| 15- Beyâtî | 40a | 220 |
| 16- Beyâtî | 40a | 222 |
| 17- Nühüft | 42b | 242 |
| 18- Sünbüle | 43b | 247 |
| 19- Arazbâr | 57b | 291 |
| 20- Babatâhir | 58b | 295 |
| 21- Babatâhir | 59a | 298 |
| 22- Babatâhir | 59b | 305 |
| 23- Sabâ | 65a | 339 |
| 24- Çârgâh | 67a | 350 |
| 25- Hüseynî | 72a | 368 |
| 26- Hüseynî | 73b | 379 |
| 27- Hüseynî Aşîrân | 78b | 397 |
| 28- Hisâr | 86b | 417 |
| 29- Hicâz | 88b | 425 |
| 30- Râhatülevâh | 91b | 432 |
| 31- Uzzâl | 96a | 439 |
| 32- Uzzâl | 96a | 440 |
| 33- Şehnâz | 98b | 444 |
| 34- Eviç | 108a | 490 |
| 35- Eviç | 108b | 494 |
| 36- Irâk | 111a | 502 |
| 37- Sultânî Irâk | 111b | 507 |
| 38- Segâh | 118a | 535 |
| 39- Segâh | 119a | 539 |
| 40- Segâh | 120b | 542 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|---------------------|----------------|---------------|---------------|
| | | 41- Bestekâr | 121b | 550 |
| | | 42- Bestekâr | 121b | 547 |
| | | 43- Bestekâr | 123a | 548 |
| | | 44- Zemzeme | 128b | 555 |
| 68- Mustafâ (Hâfiz, Sahhaf) | 1 | 1- Rast | 1b | 76 |
| 69- Mustafâ (Muhammediyeci, Sarı) | 3 | 1- Uşşâk | 36a | 197 |
| | | 2- Muhayyer | 102a | 459 |
| | | 3- Irâk | 110b | 496 |
| 70- Mustafâ (Nefesanbarı) | 1 | 1- Segâh | 118b | 531 |
| 71- Mustafâ Ağa (Buhûrîzâde) | 1 | 1- Nühüft | 42b | 241 |
| 72- Mustafâ Ağa (Yekçeşm) | 1 | 1- Eviç | 107a | 478 |
| 73- Mustafâ Dede | 1 | 1- Beyâtî | 40a | 224 |
| 74- Müezzîn Çelebi | 1 | 1- Zâvîl | 24a | 133 |
| 75- Na'lçe | 1 | 1- Eviç | 109b | 500 |
| 76- Osman (Nefesanbarı, Dırağman Şeyhi) | 1 | 1- Hüseyîni | 71b | 363 |
| 77- Osman Bey (Kâdirî) | 3 | 1- Nevâ | 29a | 149 |
| | | 2- Babatâhir | 60a | 309 |
| | | 3- Segâh | 118b | 537 |
| 78- Osman Dede (Sâhib-i Mi'râciye) | 1 | 1- Hüseyîni | 73b | 377 |
| 79- Ömer Ağa (Nikâbî) | 2 | 1- Zâvîl | 24b | 136 |
| | | 2- Sabâ | 63b | 326 |
| 80- Ramazan (Hacı) | 1 | 1- Mâhûr | 23b | 127 |
| 81- Râmîz Bey (Silahşör) | 1 | 1- Sabâ | 64b | 388 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------------------------------|---------------------|---|----------------------------|--------------------------|
| 82- Receb Çelebî | 3 | 1- Acem Uşşâk 2- Uzzâl 3- Muhayyer | 48b 94b 102a | 259 437 458 |
| 83- Sadâyî | 1 | 1- Sabâ | 64a | 332 |
| 84- Sâdık Ağa (Musâhib-i Şehriyârî) | 1 | 1- Hümâyûn | 125b | 554 |
| 85- Sâlihzâde Efendi (Edirneli) | 2 | 1- Nişâbûr 2- Irâk | 21b 110b | 123 497 |
| 86- Selim Giray | 1 | 1- Babatâhir | 59a | 303 |
| 87- Sinan Ümmî | 1 | 1- Bûselik | 74b | 389 |
| 88- Siyâhî (Müezzîn-i Eyyüb) | 1 | 1- Beyâtî | 39b | 217 |
| 89- Süleymân Rif'at (Hâfız, Üsküdârî) | 1 | 1- Eviç | 107b | 483 |
| 90- Şa'bân Dede | 1 | 1- Acem Uşşâk | 48b | 258 |
| 91- Şeyh Mehmed Şemsî | 1 | 1- Irâk | 112b | 511 |
| 92- Şeyhzâde (Diyarбекrî) | 1 | 1- İsfahân | 18a | 119 |
| 93- Şirret Hâfız | 1 | 1- Bûselik | 74b | 385 |
| 94- Tâlib (Burûsî Ahmed Efendi) | 4 | 1- Arazbâr 2- Sabâ 3- Eviç 4- Bestekâr | 54b 63b 107a 121b | 284 327 479 545 |
| 95- Tâlib (Divitçizâde, Şeyh Mehmed) | 1 | 1- Nevâ | 29a | 150 |
| 96- Tosun | 1 | 1- Kürdî | 81b | 405 |
| 97- Tulûî (Şeyh Mehmed) | 1 | 1- Segâh | 117b | 527 |

| <u>Bestekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Makâmı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Savfa:</u> |
|----------------------------|---------------------|----------------|---------------|---------------|
| 98- Yahyâ Çelebî | 1 | 1- Uşşâk | 33b | 174 |
| 99- Ya'kubzâde (Burûsî) | 2 | 1- Nevâ | 30a | 161 |
| | | 2- Uşşâk | 33b | 178 |
| 100- Yûsuf Çelebi (Niznâm) | 11 | 1- Rast | 2b | 79 |
| | | 2- Rehâvî | 7b | 93 |
| | | 3- Rehâvî | 8b | 97 |
| | | 4- Dügâh | 61a | 313 |
| | | 5- Hisâr | 86b | 416 |
| | | 6- Eviç | 106b | 466 |
| | | 7- Eviç | 106b | 468 |
| | | 8- Eviç | 106b | 469 |
| | | 9- Eviç | 106b | 470 |
| | | 10- Eviç | 107a | 473 |
| | | 11- Segâh | 117a | 523 |
| 101- Zâkirî | 1 | 1- Segâh | 117a | 521 |

MECMUADA ESERLERİ BULUNAN GÜFTEKÂRLAR

| <u>Güftekâr:</u> | <u>Eser sayısı:</u> |
|--|---------------------|
| Abdullah | 1 |
| Abdülhay (Hafid, Saçlı İbrahim Efendizâde) | 1 |
| Abdülmeçid (Sivâsî) | 1 |
| Abdürrahîm Tırsî (Dâmâd-ı Eşrefzâde) | 2 |
| Abdüssamed (Himmetzâde) | 3 |
| Adlî (Hasan) | 8 |
| Ahmed Hân-ı Evvel (Sultan) | 1 |
| Ahmed Hân-ı Sâlis (Sultan) | 2 |
| Akşemseddîn (Şeyh Şemseddîn Bayrâmî) | 1 |
| Âlî (Hekimzâde Ali Paşa) | 1 |
| Azîz (Seyyid Abdülazîz, Halvetî, Üsküdârî) | 3 |
| Bayrâmî (Hacı Bayram Velî), | 2 |
| Câhidî | 1 |
| Cemâlî (Seyyid Mehmed Halvetî, Çilli Halife) | 4 |
| Çarıkdâr Osman | 1 |
| Derviş Abdullah (Himmetzâde) | 1 |
| Derviş Ahmed (Şeyh Kösec Ahmed Sinan) | 4 |
| Derviş Mûsâ (Neyzen, Mevlevî) | 1 |
| Derviş Osmân (Nefesanbarı, Dırağman Şeyhi) | 2 |
| Emîr (Mehmed Burûsî) | 1 |
| Enverî (Mehmed, Hocazâde, "Hattât Karakız") | 1 |
| Eşref-i Sâni (Sâni Eşref) | 1 |
| Eşrefoğlu Rûmî (Abdullah) | 28 |
| Fahrî (Kavruklu Şeyh Mehmed) | 7 |
| Fasîh (Ahmed el-Mevlâ) | 1 |
| Fâyiz (Börekçizâde Mustafa, Edirnevî) | 1 |
| Fazlî (Atbazârî Seyyid Osmân Celvetî) | 1 |
| Fazlî (Seyyid Fazlullah Diyârbekîrî) | 1 |
| Fenâyî | 2 |
| Fenâyî (Cennet Efendi) | 1 |
| Fenâyî (La'î Mehmed Edirnevî) | 1 |
| Fethî | 4 |
| Feyzî (Vahyizâde Seyyid Feyzullah Balat Şeyhi) | 1 |

Güftekâr:**Eser sayısı:**

| | |
|---|----|
| Gafûrî (Ya'kub b. Fenâyî Mustafa, Zâviyedâr-ı Hazreti Hüdâyî) | 5 |
| Gülşenîzâde (Hasan Sinânî) | 1 |
| Hâfiz (Ümmî Sinanzâde) | 2 |
| Hakîkî | 1 |
| Hakkı (İbrahim Erzurûmî) | 1 |
| Halvetî (Seyyid Mahmudzâde) | 1 |
| Hamdî (Dâmâd-ı Hâşimî Osman Efendi) | 1 |
| Hasan (Ümmî Sinanzâde) | 3 |
| Hasîbî (Hacı Evhad Şeyhi Seyyid Mehmed) | 1 |
| Hâşimî (Osman) | 1 |
| Hayâlî (Gülşenîzâde) | 1 |
| Hilmî (Yusufzâde Abdullah Buhârî, Şârihi, Reisülküttab) | 3 |
| Himmetî (Derviş Himmet) | 8 |
| Hulvî (Şeyh Mahmûd) | 1 |
| Hüdâyî | 19 |
| Itrî (Buhûrîzâde Mustafa) | 1 |
| İkbâlî (Sultan Mustafa Hân-ı Sâni) | 1 |
| İsmâil Hakkı (Burûsî) | 3 |
| İzzî (Eşrefzâde İzzeddîn Ahmed) | 1 |
| Kaygusuz (Bayrâmî, Vizevî) | 1 |
| Kemâl Ümmî | 1 |
| Kemter (Nasûhzâde Ali Burûsî) | 1 |
| Kenzî (Sünbülî Hasan) | 6 |
| Kerîmüddîn b. Hasan | 2 |
| Kuloğlu | 1 |
| Lâmekânî (Şeyh Hüseyin Bayrâmî) | 2 |
| Lebib | 2 |
| Lütfî | 1 |
| Mahvî (İsâ, Dırağman Şeyhi Halvetî) | 10 |
| Mehmed (Hafîd Abdülhay) | 1 |
| Mehmed Üsküdârî (Selânik Kadısı) | 1 |
| Merkezî (Mûsâ Muslihiddîn, Sünbülî) | 3 |
| Mevlânâ (Celâleddin Rûmî) | 5 |
| Muhyî | 2 |
| Muhyî (Bezcizâde Şeyh Mehmed, Mehmed Ağa Zâviyedârı) | 1 |
| Muhyî (Mehmed Karahisârî) | 3 |
| Murâd (Sultan Murâd Hân-ı Sâlis) | 1 |

Güftekâr:**Eser sayısı:**

| | |
|---|----|
| Muslihiddin Nutkî (Musullu) | 1 |
| Mürîdoğlu | 1 |
| Nahîfî (Süleyman) | 2 |
| Nâilî (Mustafa, Halife-i Ma'den) | 1 |
| Nakşî | 4 |
| Nakşî (Seyyid İbrâhim Sünbülî, Şehzâde Vâizi) | 11 |
| Nakşî (Şeyh Ali Akkirmânî) | 2 |
| Nasûhî (Şeyh Mehmed Üsküdârî) | 4 |
| Nazmî (Ali Çelebi, Arab Dede) | 1 |
| Nazmî (Şeyh Mehmed, Yavâşça Zâviyedârî) | 3 |
| Necîb (Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis) | 2 |
| Niyâzî (Mehmed Mısrî) | 64 |
| Nûrî (Abdulâhad) | 18 |
| Nûrî (Nûreddinzâde) | 1 |
| Nutkî (Tekfurdağlı) | 1 |
| Ömer Fuâdî (Kastamonevî) | 1 |
| Recâyî | 1 |
| Rûşenî (Şeyh Ömer) | 4 |
| Sahvî | 1 |
| Sâid (Kâtibzâde) | 1 |
| Selîm (Burûsî, Fetvâ Emînî) | 1 |
| Seyyid Kerim | 1 |
| Seyyid Nizâmoğlu (Seyfullah Kâsım) | 12 |
| Seyyid Seyfî (Seyfullah) | 3 |
| Seyyid Şeref (Eşrefzâde Şerefüddîn) | 1 |
| Sezâyî (Hasan Dede) | 13 |
| Sırrî (Eşrefzâde) | 1 |
| Sinan Ümmî (Sünbülî İbrâhim Sinânî) | 8 |
| Süleyman (Kubbe Tekkesi Şeyhi) | 7 |
| Sünbülî (Sünbül Yûsuf Efendi) | 1 |
| Sütçüzâde Mehmed | 1 |
| Şâh Velî Askeri | 1 |
| Şekûrî (Hîmmezâde Abdüşşekûr, Ayasofya Vâizi) | 1 |
| Şekûrî (Mûsâ el-Celvetî, Bezergân Zâviyesi Şeyhi) | 1 |
| Şemsî (Ahmed Sivâsî) | 10 |
| Şems-i Tebrîzî | 3 |
| Şeyh Ahmed (Kisvedâr Burûsî) | 1 |

Güftekâr:**Eser sayısı:**

| | |
|---|----|
| Tâlib (Divitçizâde Mehmed b. Mustafa) | 2 |
| Üftâde (Mehmed) | 4 |
| Vahyî (Seyyid Mehmed, Balat Şeyhi) | 2 |
| Vâlî (Nefeszâde Nakîb Abdurrahmân) | 1 |
| Vehhâb Ümmî (Abdülvehhâb Halvetî, Halife-i Yiğitbaşı) | 1 |
| Yahyâ (Beşiktâşî) | 1 |
| Yahyâ (Bülbülcüzâde Halifesi Üsküdâr Vâlîde Zâviyesi Şeyhi) | 1 |
| Yahyâ Nazîm Çelebi (Pazarbâşî) | 2 |
| Ya'kûb (Burûsî) | 1 |
| Yazıcızâde Mehmed Bayrâmî | 1 |
| Yûnus Emre | 72 |
| Zâkirî | 2 |
| Zâkirî Şa'bân Dede | 2 |
| Zâkirzâde Abdullah Efendi | 1 |

Not: Mecmuada eserleri bestelenmiş olan bu güftekârlar dışında, şiirlerinde makâm ve bestekâr kaydı bulunmayan şâirler şunlardır:

Güftekâr:**Eser sayısı:**

| | |
|--|---|
| Abdurrahîm Tırsî | 1 |
| Abdülahad Nûrî | 1 |
| Abdülhay | 1 |
| Adlî | 2 |
| Akşemseddîn (Mehmed ibn Hamza) | 1 |
| Ârif (Ârif Süleyman) | 1 |
| Bedrî (Bedreddîn Mehmed İbn-i Mustafa, Halife-i Emîr Sultan) | 1 |
| Cemâlî (Mehmed Halvetî) | 2 |
| Emîn (Mehmed Emîn Tokâdî) | 5 |
| Eşrefoğlu Rûmî (Abdullah) | 3 |
| Feyzî (Vahyizâde Seyyid Feyzullah Balat Şeyhi) | 1 |
| Hayâlî (Gülşenizâde) | 3 |
| Hamdî (Uşşakî, Edirnevî) | 2 |
| Hîmmetî (Derviş Hîmmet) | 4 |

Güftekâr:**Eser sayısı:**

| | |
|--|----|
| Kâdirî (Şeyh Ahmed Kisvedâr, Burûsî) | 1 |
| Kelâmî (Kelâmî Şeyhi) | 1 |
| Kenzî (Sünbülî Hasan) | 1 |
| Kubbe Şeyhi | 1 |
| La'î Mehmed Edirnevî | 1 |
| Mehmed Emin Tokâdî | 5 |
| Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin | 4 |
| Rûhî (Bağdâdî) | 1 |
| Rûşenî (Şeyh Ömer) | 3 |
| Sâkîb el-Mevlevî | 1 |
| Seyyid Alaeddîn Sünbülî | 1 |
| Veled (Sultan Veled) | 1 |
| Şekûrî (Himmatzâde Abdüşşekûr, Ayasofya Vâizi) | 1 |
| Şemseddîn | 1 |
| Şemsî (Ahmed Sivâsî) | 2 |
| Şeyh Oğlu Edhem | 1 |
| Uyûnî (Seyyid Mehmed) | 1 |
| Vahyî (Seyyid Mehmed, Balat Şeyhi) | 2 |
| Yûnus Emre | 19 |
| Zâkirî (Hasan, Nureddinzâde Halifesi) | 2 |

MECMUADA GEÇEN MAKÂMLAR

| <u>Makâm:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> | <u>Varsa Farklı Makâm:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|------------------|---------------------|---------------|---------------|----------------------------|---------------|---------------|
| 1- Rast | 18 | 1b | 72 | 1- Rehâvî 2- Sabâ | 1b 1b | 73 74 |
| 2- Rehâvî | 12 | 7b | 91 | | | |
| 3- Pençgâh | 4 | 11b | 104 | | | |
| 4- Nikrîz | 3 | 14b | 108 | | | |
| 5- Isfahân | 11 | 17b | 111 | | | |
| 6- Nişâbûr | 3 | 21b | 122 | | | |
| 7- Mâhûr | 17 | 23b | 126 | 1- Zâvîl | 24a | 132 |
| 8- Zâvîl | 1 | 27b | 143 | | | |
| 9- Nevâ | 25 | 28b | 144 | 1- Hüseyinî 2- Uşşâk | 29a 30a | 153 163 |
| 10- Nevâ Uşşâk | 4 | 31b | 169 | | | |
| 11- Uşşâk | 31 | 33b | 173 | | | |
| 12- Beyâtî | 34 | 38b | 206 | | | |
| 13- Nühüft | 3 | 42b | 241 | | | |
| 14- Sünbüle | 6 | 44b | 244 | | | |
| 15- Nevâ Sünbüle | 1 | 45b | 250 | | | |
| 16- Nevrûz Uşşâk | 4 | 46b | 251 | | | |

| <u>Makâm:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Savfa:</u> | <u>Varsa Farklı Makâm:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Savfa:</u> |
|---------------------|---------------------|---------------|---------------|----------------------------|---------------|---------------|
| 17- Nevrûz Acem | 2 | 48a | 255 | | | |
| 18- Acem Uşşâk | 21 | 48b | 257 | | | |
| 19- Acemaşîrân | 5 | 52b | 278 | | | |
| 20- Arazbâr | 10 | 56b | 283 | | | |
| 21- Babatâhir | 17 | 58b | 293 | 1- Zirgüle | 59a | 301 |
| 22- Dügâh | 6 | 60b | 310 | | | |
| 23- Sabâ | 26 | 62b | 316 | 1- Dügâh | 63a | 319 |
| | | | | 2- Dügâh | 64a | 331 |
| 24- Çârgâh | 9 | 66b | 342 | | | |
| 25- Kôçek | 1 | 69b | 351 | | | |
| 26- Hüseyinî | 32 | 70b | 352 | 1- Eviç | 71a | 362 |
| 27- Bûselik | 12 | 75b | 385 | | | |
| 28- Hüseyinî Aşîrân | 6 | 78b | 397 | | | |
| 29- Bûselik Aşîrân | 1 | 80b | 403 | | | |
| 30- Kürdî | 3 | 81b | 404 | | | |
| 31- Zirgüle | 3 | 84b | 407 | | | |
| 32- Arabân | 3 | 85b | 410 | | | |
| 33- Hisâr | 11 | 86b | 413 | | | |
| 34- Hicâz | 7 | 89b | 424 | | | |

| <u>Makâm:</u> | <u>Eser sayısı:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> | <u>Varsa Farklı Makâm:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|-------------------------|---------------------|---------------|---------------|----------------------------|---------------|---------------|
| 35- Râhatülvâh | 5 | 93b | 431 | 1- Tâhir | 94b | 435 |
| 36- Uzzâl | 8 | 95b | 436 | | | |
| 37- Şehnâz | 4 | 98b | 444 | 1- Şehnâz Bûselik | 98b | 446 |
| 38- Gerdâniyye | 2 | 100b | 448 | | | |
| 39- Muhayyer | 12 | 101b | 450 | 1- Beyâtî | 103a | 461 |
| 40- Muhayyer Bûselik | 2 | 104b | 462 | | | |
| 41- Zirefkend | 2 | 105b | 464 | | | |
| 42- Eviç | 29 | 106b | 466 | 1- Nevâ | 107a | 477 |
| | | | | 2- Gerdâniyye | 107b | 482 |
| 43- Irâk | 18 | 110b | 495 | 1- Hicâz | 111a | 504 |
| | | | | 2- Sultânî Irâk | 111b | 507 |
| | | | | 3- Eviç Irâk | 112a | 510 |
| 44- Irâk Sultânî | 2 | 115a | 513 | | | |
| 45- Segâh | 27 | 116b | 515 | | | |
| 46- Mâye | 2 | 120b | 542 | | | |
| 47- Bestekâr | 9 | 122b | 545 | 1- Irâk | 122b | 544 |
| 48- Hümâyûn | 2 | 125b | 553 | | | |
| 49- Zemzeme | 1 | 128b | 555 | | | |
| 50- Dilkeş | 1 | 129b | 556 | | | |
| 51- Şûrî | 1 | 130b | 557 | | | |

Not: Mecmuada bunlar dışında, makâm başlığı yazılı olup içinde şiir bulunmayan şu makâm isimleri de yer almaktadır.

| <u>Makâm:</u> | <u>Varak:</u> |
|---------------|---------------|
| Nihâvend | 55b |
| Horasân | 83b |
| Büzürk | 84b |
| Selmek | 106a |
| Muhâlif Irâk | 114b |
| Müsteâr | 126b |
| Karcıġâr | 127b |



MECMUADA İKİ KERE TEKRAR EDİLEN GÜFTELER

| <u>Güfte:</u> | <u>Makâm:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|-----------------|---------------|---------------|
| 1-Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab | 1- Zâvîl | 24a | 132 |
| | 2- Zâvîl | 27b | 143 |
| 2- Aşk ile iki cihân şâh olan gelsin berî | 1- Arazbâr | 56b | 285 |
| | 2- Segâh | 116b | 516 |
| 3- Aşk ile nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | 1- Babatâhir | 58b | 295 |
| | 2- Babatâhir | 59b | 305 |
| 4- Ben dost ile dost olmuşam | 1- Sabâ | 1b | 74 |
| | 2- Sabâ | 62b | 316 |
| 5- Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | 1- Sabâ | 65b | 340 |
| | 2- Zirgüle | 85a | 409 |
| 6- Bilmem nideyim aşkın elinden | 1- Nevâ | 29b | 159 |
| | 2- Nevâ | 29b | 160 |
| 7- Cânâne görünür bana cânâneye baksam | 1- Nikriz | 14b | 110 |
| | 2- Nişâbûr | 21b | 125 |
| 8- Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur | 1- Rehâvî | 1b | 73 |
| | 2- Rehâvî | 7b | 91 |
| 9- Estağfirullah el-azîm mürâfnin işlerine | 1- Rast | 4b | 88 |
| | 2- Sabâ | 63a | 322 |
| 10- Eyâ âlemlerim şâhı tecellî kıl tesellî kıl | 1- Beyâtî | 40a | 225 |
| | 2- Beyâtî | 103a | 461 |
| 11- Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın | 1- Nevâ Uşşâk | 33a | 172 |
| | 2- Nevrûz Uşşâk | 46b | 253 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Makâm:</u> | <u>Varak:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|-----------------|---------------|---------------|
| 12- Gönül pervâne-i bezm-i visâlin yâ Rasûlallah | 1- Mâhûr | 25a | 140 |
| | 2- Mâhûr | 25a | 141 |
| 13- İçmeyen la'lin şarâbın merd-i meydân olmadı | 1- Isfahân | 18a | 117 |
| | 2- Isfahân | 18a | 120 |
| 14- İnilerim dünü günü derdi olan iniler | 1- Rehâvî | 10b | 101 |
| | 2- Mâhûr | 24b | 138 |
| 15- Mecnûn'a sordular Leylâ nice oldu | 1- Uşşâk | 30a | 163 |
| | 2- Uşşâk | 37b | 203 |
| 16- Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim | 1- Eviç | 71a | 362 |
| | 2- Irâk Sultânî | 115a | 513 |
| 17- Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrâr olandan sor | 1- Zirgüle | 59a | 301 |
| | 2- Zirgüle | 84b | 407 |
| 18- Sensin ey pertev-i Hak iki cihanın güneşi | 1- Arabân | 85b | 411 |
| | 2- Arabân | 86a | 412 |
| 19- Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ | 1- Nevâ | 31a | 168 |
| | 2- Nevâ | 107a | 477 |
| 20- Zulmet-i hicrinde bîdâr olmuşam | 1- Beyâtî | 41a | 234 |
| | 2- Acem Uşşâk | 49a | 269 |
| 21- Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni | 1- Isfahân | 19b | 121 |
| | 2- Hüseyinî | 71a | 360 |

Not: Mecmuada iki kez tekrar edilen aşağıdaki şiirin makâm kaydı bulunmamaktadır.

| | | | |
|---|----|------|-----|
| 22- Medîne'den bir cân uçtu uçuben Bursa'ya düştü | 1- | 139a | 618 |
| | 2- | 139b | 621 |

MÜSTAKÎMZÂDE SÜLEYMAN SADEDDİN EFENDİ'NİN HAYATI

Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi, Müderris el-Hac Mehmed Emin Efendi ile Ümmü Gülsüm Hanım'ın oğludur.¹

Süleyman Sadeddin Efendi İstanbul'un Fatih semti, Atik Ali Paşa mevkii, Hırka-i Şerif civârındaki Kabakulak Muhtesib İskender Mahallesinde, Tahta Minare Mescidi karşısında bulunan hanede h.1131/m.1719 senesi Recep ayında dünyaya gelmiştir.² Kendisinin kaleme almış olduğu *Şerh-i Dîvân-ı Hazreti Ali* adlı eserinde “eş-Şeyh Süleyman” ibâresinin ebced hesabıyla kendi doğum tarihine işaret ettiğini belirtmiştir.³ Ebced hesabına göre “eş-Şeyh Süleyman” ibâresi 1132 tarihini gösterir. Bu isim resm-i hatt-ı kadîmde, mimden sonra elif harfi yazılmayarak Süleyman şeklinde kullanıldığı için 1131 tarihine tekâbül etmektedir.⁴

Süleyman Sadeddin Efendi'nin “Müstakîmzâde” diye şöhret bulmasının sebebi, dedelerinden ikisinin adının Müstakîm olmasıdır.⁵

Süleyman Sadeddin Efendi'nin babası Hacı Mehmed Emin Efendi üç defa müderrislik imtihanına girmiş, Yenişehirli Abdullah Efendi'nin zaman-ı meşihatında müderris olmuştur. Bayezid'de Merkebciler Kapısı denilen mahalde es-Seyyid Hasan Paşa'nın inşa ettirdiği medresenin müderrisi iken 1164/1751 senesi Muharrem ayında 80 yaşında vefât etmiştir.⁶

Müstakîmzâde'nin dedesi Mehmed Müstakim Efendi, Munkârîzâde Yahya Efendi'nin zaman-ı meşihatinde nail-i ruus olmuş, eğitimini tamamlayarak 1110'da Medine-i Münevvere, 1111'de Şam, 1112'de de Mekke-i Mükerrreme payesiyle Edirne kadısı olmuştur. Azlinden bir süre sonra 1124 yılı Cemâziyelevvel ayında

¹ Hüseyin Vassaf, *Sefîne-i Evliyâ*, Nşr. Haz. Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş, İstanbul 1999, II, s. 80.

² İbnü'l-Emin Mahmut Kemal İnal, *Tuhfe-i Hattâtîn Mukaddimesi*, İstanbul 1928, s. 5.

³ Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin, *Şerh-i Dîvân-ı Ali Murteza*, Slm. Ktp, Esad Efendi Bl., nr. 2780, vr. 516b.

⁴ H. Vassaf, *Sefîne*, s. 80.

⁵ Nihad Sami Banarlı, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul 1971, I, s. 790.

⁶ İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 3.

İstanbul'da vefât etmiştir.¹ Müstakîmzâde, *Mecelletü'n-Nisab* adlı eserinde dedesinin *Tefsir-i Beyzâvî*'ye ve bazı eserlere haşiyeleri olduğunu yazmaktadır.²

Babası ve dedesinin kabri Edirnekapı haricindeki Emîr Buhârî Dergâhı'nda şimdiki adıyla Şehitlik mevkiinde bulunmaktadır.³ Mezar taşları kaybolmuş olup günümüze ulaşamamıştır.

Müstakîmzâde'nin büyük dedesi Kastamonulu Yûsuf Tâlib, şeyh Muzaffer Müstakîm'in oğludur. *Devhatü'l-Meşâyih*'te verilen bilgiye göre dedesi Müstakîm Efendi'nin babası Yusuf Tâlib Efendi, 1063 yılında Kastamonu'da vefât etmiştir.⁴

Süleyman Sadeddin Efendi'nin annesi tarafından nesebi ise, Fatih Sultan Mehmed Han'a kazaskerlik yapmış olan Mecdüddin Efendi'ye dayanır ki h.871 yılında vefât etmiştir.⁵

İlk tahsilini babasından alan Müstakîmzâde'nin hocaları arasında; Fatih Camii İmamı Seyyid Yûsuf Efendi, Saray Hocası reîsü'l-kurrâ Yûsuf Efendizâde Abdullah Hilmi Efendi, Babadağlı Süleyman Efendi, Çörekçizâde Hoca Mehmed Efendi, Yemlihâ Hasan Efendi, Vak'anüvis Seyyid Mehmed Hâkim Efendi yer almaktadır. Ayrıca Süleyman Sadeddin Efendi, sülûs ve nesih hattını Eğrikapılı Mehmed Râsim Efendi'den, ta'lik hattını ise FındıkHzâde İbrâhim Efendi, Kâtipzâde Mehmed Refi' Efendi ve Dedezâde Seyyid Mehmed Efendi'den meşk etmiştir.⁶

Müstakîmzâde'den birçok alanda ilim tahsil eden öğrenciler arasında şu isimleri sayabiliriz. Rumeli Kadısı Hattat Şehrî Ahmed Resmî, tahvil kalemi kâtibi Mehmed Sâlih Şem'î, Yeniçeri kalemi kâtibi Na'îmîzâde Seyyid Mehmed Nesîb, dîvan-ı hâkânî küttâbından Serhenk Mustafazâde Mehmed Sâlih Efendi.⁷

Müstakîmzâde öncelikle Halvetî şeyh Mehmed Sâlih Sahavî'ye daha sonra da Nakşibendî şeyhi Tokâdî Şeyh Mehmed Emin Efendi'ye intisâb etmiş⁸ ve bu tarikatta şeyhlik mertebesine kadar yükselmiştir.⁹

¹ İbnü'l-Emin, *a.g.e.*, s. 3.

² Müstakîmzâde, *Mecelletü'n-Nisâb fi'n-Nesebi ve'l-Künâ ve'l-Elkab*, Slm. Ktp., Hâlet Efendi Bl., nr. 628, vr. 394b.

³ Bursalı Mehmed Tâhir, *Meşâyih-i Osmâniyeden Sekiz Zâtın Tercüme-i Ahvâli*, İstanbul 1318, s. 40.

⁴ Müstakîmzâde, *Devhatü'l-Meşâyih*, Slm. Ktp., Esad Efendi Bl., nr. 3756, vr. 316a.

⁵ H. Vassaf, *Sefîne*, s. 85.

⁶ Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin, *Tuhfe-i Hattâtîn*, İstanbul 1928, s. 216.

⁷ İbnü'l-Emin, *a.g.e.*, s. 17-18.

⁸ Bağdâdî Abdülfettah Şefkat, *Şefkat Tezkiresi*, Slm. Ktp., Tarih Bl., nr. 770, vr. 101.

⁹ Agâh Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara 1998, s. 370.

Halvetiye tarikatındaki silsilesi şu şekildedir: “Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin b. Mehmed Emin, Mehmed Sâlih Sahavî, İsâ el-Mahvî, Abdülkerîm Fet-hî, Abdülahad Nûrî, Abdülmecid Sivâsî, Ahmed Şemsî, Abdülmecid Şirvânî, Şah Kubad, Mehmed Rukbe, Yûsuf Mahdum-i Hüseyinî, Seyyid Yahya”. Nakşibendî Tarikatındaki silsilesi ise şu şekildedir: “Müstakîmzâde Süleyman, Sadeddin, Mehmed Emin Tokâdî, Ahmed Yekdest, Meyân Mehmed Mâsum, Hâce Ahmed Farukî, Muhmmmed Bâkî Billah, Hâce Emkineki, Derviş Mehmed, Mehmed Zâhid, Yâkub Çerhî, Hâce Mehmed Bahâeddin”¹

Müstakîmzâde'nin Nakşibendî şeyhi olan Mehmed Emin Tokâdî Efendi'ye madden ve mânen bağlılığı kemâl mertebesinde idi. Şeyhinin yaşadığı dönemlerde ondan ayrılmadığı gibi, vefâtından sonra da yine ondan ayrılmamış ve mezarının ayak ucuna defn edilmiştir.² Mürşidi Mehmed Emin Tokâdî'nin vefâtı üzerine yazdığı tarih manzumesi Katıpzâde Mehmed Refî' Efendi hattıyla mezar taşına nakş edilmiştir.³

Bu manzume şu şekildedir:

El-Bâkî Allah

Gülistân-ı Nakşibendî'den yine tîğ-i ecel
Bir gül-i sad-bergi kat' etti hezâr âh u enîn

Ya'ni Tokâdî Efendi hem Mehmed nâmdaş
Ârif-i billâh Emîn-i sırr-ı Rabbi'l-âlemîn

Mürşid-i râh-ı hidâyet hâcegânın erşedi
Vâkıf-ı sırr-ı ledün ilme'l-yakîn ayne'l-yakîn

Mürg-i rehber olduğu ahrâra pes ma'rûf idi
Zât-ı ma'sûmi'l-irâde zü'l-cenâheyn-i zemîn

Sıyyemâ bâğ-ı hadîs-i Ahmed'in nahli idi
Yek-be-yek dest-i kerâmetle olup hil'at güzîn

¹ İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 9.

² Bursalı Mehmed Tâhir, *Osmanlı Müellifleri*, İstanbul 1972, I, s. 168.

³ İbnü'l-Emin, *a.g.e.*, s. 10.

Eyleyip habs-i nefes gavvâs-ı bahr-i lâ-yezâl
Buldu dürr-i vaslı erdi asla fer'inden hemîn

Esdıkâdan pençe-i şîr-i ecel dūr eyledi
Ola Sıddîk'ın karîni şîr-i Hak'la hem-nişîn

Peyk-i vahdet sırr-ı pâkinden okur târîhini
Oldun lâhûta revân Allah deyû rûh-i Emîn

1158

Yirmi sekiz yaşında iken mürşidi Mehmed Emin Tokâdî Hazretlerinin ve ondan yirmi gün sonra da annesi Ümmü Gülsüm Hanım'ın vefâtı üzerine çok müteessir oldu. Annesinin vefâtına “Hem-nâm-ı kerîme-i habîb-i güzîn Ümmü Gülsüm” terkinin gösterdiği 1158 tarihini düşmüştür.¹

Süleyman Sadeddin Efendi, ilim tahsilini tamamladıktan sonra babası ve dedelerinin mesleğini devam ettirebilmek için müderrislik imtihanına girmiş fakat çok genç olması ve sakalının az olması (huffet-i lihye) bahânesiyle Şeyhülislam Murtazâ Efendi tarafından imtihan kazandırılmamıştır. Müstakîmzâde bu imtihanda liyâkatini isbat ettiği halde çocukluğundan beri hazırlandığı müderrislik mesleğinden mahrum edilmesini büyük bir teessürle karşılamış ve geçimini sağlamak amacıyla eser te'lîfine yönelmiştir. Böylece ilim dünyasında bâkî kalacak kıymetli eserler vücûda getirmeğe de muvaffak olmuştur.²

Müstakîmzâde, müderrislik imtihanını kazandırılmayışından iki yıl sonra tekrar edilen imtihana gelmesi için Şeyhülislam Murtazâ Efendi tarafından yapılan davete -üstadı Yusufzâde Abdullah Efendi mümeyyiz olarak tâyin edildiği halde icâbet etmemiştir. Kendisinin daha sonraları da şeyhülislâmlık makâmına gelen zâtlara hiçbir müracaatta bulunmamış olması, onun izzet-i nefsinin muhafaza eden bir zât olduğunu gösterir.³

Seyyid Feyzullah Efendi Müstakîmzâde'nin yaşadığı Şehremini semtinde oturduğundan onun ihtiyarlığındaki fakir ve âciz haline vâkîf olmuş ve Camgöz lakabıyla anılan Şeyhülislam Topkapılı Sâlihzâde Emin Efendi'ye söyleyerek Süleyman Sadeddin Efendi'ye Bolu sancağı müdâfâtından bir kazânın arpalığı olan

¹ H. Vassaf, *Sefîne*, s. 85.

² İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 13.

³ *a.g.e.*, s. 19.

aylık beş kuruş maaş bağlatmıştır.¹ Süleyman Faik mecmuasında Müstakîm-zâde'yi kendisine maaş bağlattığı halde, kırk sene önce müderrislik imtihanını kazandırmayışından dolayı Seyyid Feyzullah Efendi'ye karşı kin tutması ve hiçbir eserinde ona teşekkür etmemesi sebebiyle eleştirmiştir. Bununla birlikte Müstakîm-zâde'nin Topkapılı Salihzâde Emin Efendi'ye kendisine maaş verdiği gerekçesiyle teşekkür ettiği ve eserlerinde ondan hayırla bahsettiğini zikretmektedir. Mahmud Kemal İnal, *Tuhfe-i Hattâtîn*'in başında Müstakîmzâde hakkında yazmış olduğu ayrıntılı mukaddimede Süleyman Faik'in eleştirilerini haksız bularak cevap vermektedir.²

Müstakîmzâde uzun boylu, seyrek sakallı, zayıf bünyeli, haysiyetli ve alıngan bir yapıya sahiptir.³

Müstakîmzâde hayatı boyunca evlenmediğinden dolayı, nesebi kendisinden sonra devam etmemiştir. O kendi eliyle yazdığı bir mecmuada yer alan Arapça bir kıt'anın mealinde bu konu hakkında şunları söylemiştir: "Derler ki, insanın nâmı nesliyle bâkî kalır ve nesli olmayan için nâm yoktur. Ben de onlara derim ki, benim neslim eşsiz hikmetimdir. Neslimiz yoksa benzersiz hikmetimizle tesellî oluruz." Müstakîmzâde'nin meydana getirdiği sayısız eserler kendisinin ifade ettiği gibi adının ebediyen hayır ile yâd edilmesine vesile olmuştur.⁴

Süleyman Sadeddin Efendi "Beşikten mezara kadar ilim talep ediniz" emrine itaatle 71 senelik hayatında aralıksız ilim tahsili ve eser neşri ile meşgul olmuştur. Hayatının her devresinde ilimden başka bir şeyle meşgul olmamış, maddî ve mânevî bütün zevkleri ilimde bulmuştur. Zarûri ihtiyaçlarını karşılayacak kadar cüz'î bir meblağla yetinerek dünya refahı sevdasına düşmemiş, ilme hizmet için kendini vakf eylemiştir.⁵

Küçüklü büyüklü yüzden fazla eser meydana getirmiş olan Müstakîm-zâde'nin bütün eserleri zamanına göre geniş bir ilmin ve emsalsiz bir gayretin mahsulüdür. Te'lif ve tercüme ettiği pek çok eserin yanında istinsah ve tashih ettiği eserler de dikkate alınırsa onun ilim dünyasında ne kadar önemli bir yere sahip olduğu görülebilir.

¹ Bursalı Mehmed Tâhir, *Meşâyih-i Osmâniyyeden Sekiz Zâtın Tercüme-i Ahvâli*, s. 41.

² İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 20-21.

³ a.g.e., s. 19.

⁴ a.g.e., s. 18-19.

⁵ a.g.e., s. 16.

Vücûda getirdiği eserlerinde kendinden pek az bahseden Müstakîmzâde'nin verdiği sınırlı mâlumatlar, onun hayatı hakkında yeterli bilgiyi içermemektedir. En ayrıntılı tercüme-i hâli, *Mektubât-ı İmam-ı Rabbânî Tercemesi*'nin başına ilave edilmek üzere yazmış olduğu fakat her nasılsa *Kamûnu'l-Edeb Tercemesi*'nin baş tarafına eklenen iki varakadan ibarettir. Bu varakalar; onun ilim tahsiline başlamasını, müderrislik imtihanına girişini, Tokâdî Şeyh Mehmed Emin Efendi'ye intisâbını ve vefâtını içermektedir. Ancak iki büyük sayfayı doldurabilen bu bilgiler özetlenecek olsa kendisine ait olan kısım beş on satırdan ibâret kalır.¹

Yaşadığı dönemde yazılan diğer önemli kaynak eserlerde de onun hayatı hakkında detaylı bilgi yer almamaktadır. Hatta Müstakîmzâde, Es'ad Efendi Kütüphânesi'nde bulunan *Tezkire-i Râmiz (Âdâb-ı Zuraîfâ)* müsveddesini müellifinin ricasıyla tashih ettiği halde Râmiz'in onu tezkiresinde zikretmemiş olması şaşılacak bir husustur.²

Süleyman Faik ise mecmuasında Müstakîmzâde'nin 1131 yılında doğduğunu, 1202'de vefât ettiğini, vaktinin çoğunu fakr u zaruretle geçirdiğini ve ayaklarında nakris denilen bir hastalığın zuhur etmesi sebebiyle hayatını kitap ve risale yazmaya tahsis ettiğini, O'nun âlim bir zât olduğunu ve büyüklü küçüklü 50'ye yakın te'lifâtı bulunduğunu zikretmektedir.³

Fatîm Tezkiresi'nde onun şiiirleri hakkında "Müstakîmzâde'nin haylice şiiirleri bulunduğu zikredilmiş olmakla beraber bunların tamamının tesbit edilip incelenmesi mümkün olamamıştır" ibaresi yer almaktadır.⁴

Şemseddin Sami, *Kâmûsu'l-A'lâm*'da, *Fatîm Tezkiresi*'nden naklettiği onun bir rubâisi ve üç beş satırlık tercüme-i hâlini zikrederek Müstakîmzâde'yi son dönem Osmanlı şiiirleri arasında göstermektedir. Halbuki Müstakîmzâde'nin şiiirler içinde değil, âlimler ve müellifler arasında zikr olunması gerekirdi.⁵

İbni Kemal, Süleyman Sadeddin Efendi'nin Arapça, Farsça ve Türkçe bazı şiiirlerini ve manzum tarihlerini gördüğünü zikrederek, *Tezkire-i Şevkat*'te de bir gazelinin bulunduğunu yazmaktadır. Ona göre Müstakîmzâde'nin şiiirlerinde tabiati

¹ İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 27.

² a.g.e., s. 30.

³ a.g.e., s. 20.

⁴ Fatîm Davud, *Fatîm Tezkiresi (Hâtîmetü'l-Eş'âr)*, İstanbul 1271, s. 194-195.

⁵ Şemseddin Sami, *Kâmûsu'l-A'lâm*, İstanbul 1894, IV, s. 2620-2621.

şâirânenen ziyade kudret-i âlimâne vasfı görülmektedir.¹ *Silahdârzâde Tezkire-si*'nde de *Tezkire-i Şevkat*'taki bilgiler tekrarlanmaktadır.²

Yine İbni Kemal onun neredeyse bütün eserlerini gördüğünü ancak müretteb dîvanına rastlamadığını söyleyerek kendisinin eserlerinde de divanına dair bir kayıt bulunmadığını zikretmektedir.³ Müstakîmzâde'nin hayatı hakkında en ayrıntılı bilginin yer aldığı eser ise, Mahmut Kemal İnal'ın *Tuhfe-i Hattâtîn*'in başına yazmış olduğu mukaddimedir.

Ebcet hesabıyla tarih tanzim etmeye karşı son derece yeteneği olan Müstakîmzâde'nin yaklaşık her eserinde manzum ve mensur bir çok tarihlerine rastlanmaktadır.

Meşhur hattatlardan hüsn-i hat meşk eden Müstakîmzâde'nin meydana getirmiş olması muhtemel levhaları, murakka ve kıt'aları günümüze ulaşamamıştır. İbni Kemal bunun sebebi olarak o devirde sık sık görülen yangınlar, felaketler ve insanların ihmalkarlığını gösterir.⁴

Müstakîmzâde Süleyman Sadeddîn Efendi, 22 Şevval 1202 (27 Temmuz 1788) Pazar günü 71 yaşında iken vefât etmiştir.⁵ Vefât tarihi vird-i zebânî (devamlı okuduğu virdi) olan "tevekkeltü ale'l-hayyu'l-kayyûm" ibâresinin ebcet hesabına karşılık gelmektedir.⁶

Kenâze namazı, akrabalarından Eyüp Camii vâizi Yahyâzâde Şeyh Mehmed Sadeddin Efendi imamlığında kalabalık bir cemaatle Fatih Camii'nde kılındı.⁷ Ve Zeyrek'te Soğukkuyu isimli mahalde Pîrî Mehmed Paşa Cami-i Şerîfi hazîresinde, mürşidi Tokâdî Şeyh Mehmed Emin Efendi'nin ayak ucuna defn olundu.⁸ Mezartaşı kitâbesinde şunlar yazılıdır:

¹ İbnü'l-Emin, *a.g.e.*, s. 30.

² Silahdarzâde Mehmed Emin, *Silahdar Tezkiresi*, Millet Ktp., Ali Emîrî, Tarih Bl. nr. 795, vr. 38.

³ İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 30.

⁴ *a.g.e.*, s. 31.

⁵ Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî*, İstanbul 1996, III, s. 96.

⁶ M. Tâhir, *Osmanlı Muellifleri*, I, s. 168-169.; Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin, *Tercüme-i Lugat-i Kânûni'l-Edeb*, Slm. Ktp. Es'ad Efendi Bl., nr. 3182; vr. 6b.

⁷ İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 14-15.

⁸ Bursalı Mehmed Tâhir, *Meşâyih-i Osmâniyyeden Sekiz Zâtın Tercüme-i Ahvâli*, s. 41.



“Ah mine'l-mevt Allah Sübhânehû
ve teâlâ hazretleri merhûm ve
mağfûrun leh tarîk-i Nakşibendî
Tokâdî Şeyh Mehmed Emin
Efendi hazretlerinin hulefâsından
ilmen ve tarîkân ve sinnen Şeyh
Müstakîmzâde Süleymân Saded-
din Efendi'nin rûhu için âmmeten
cemî'i mü'minîn ve mü'minât er-
vâhu için el-Fâtiha.”

23 Şevval 1202
(27 Temmuz 1788).

Hüseyin Vassaf *Sefîne-i Evliya'* da onun vefâtına şu tarihi düşmüştür:

Hak Teâlâ rûhunu takdîs ü taltîf eylesin
Müstâkimzâde Süleymân-ı zamân-ı rahmetin

Ett ihyâ nâmını İbnü'l-Emîn Mahmûd Kemâl
Menba'ı ilm ü fazîlet ol kerîmü'l-hasletin

İş bu nazm-ı târihi Vassâfına etti sünûh
Feyz-i Hak'dır nihleti târih-i tâmmu Hazret'in

Yâhut:

Feyz-i Hak'dır târih-i nihlet-medârı Hazret'in
1202 Feyz-i Hak¹

¹ H. Vassaf, *Sefîne*, II, s. 101.

Müstakîmzâde'nin Şiirlerinde örnekler:

Münâcâtı:

Yâ Rab kalemim mû-yi fenâdan sakla
Tahrîrimi ta'n-ı süfehâdan sakla
Tevfik edip kande gidersem bana rehber
Şeh-râh-ı şerîatte hatâdan sakla¹

Na't-ı Şerîfi:

Eğerçi her cihetten ben adîmim yâ Rasûlallah
Recâ-mend-i heme cûd-i kâdimim yâ Rasûlallah

Alîl-i zâhir ü bâtın kefil-i sûret ü ma'nâ
Reh-i cürm ü cinâyette leîmim yâ Rasûlallâh

Cenâhım zelle vü isyân uçmak eylerim ümîd
Hüdâ'dan ben heves-kâr-ı naîmim yâ Rasûlallah

Zaîfî'l-bâl-i hâl oldum kavîyim ben vebâl üzre
Amân sad-el-amân yâ Rab esîmim yâ Rasûlallah

Recâ-mend-i şefâat olmağa mûcib bu gec-reftâra
Sakîmim lâk İbn-i Müstakîm'im yâ Rasûlallah²

Şeyhi için yazdığı bir şiiri:

Rezîn-i nisbet-i Hâce Emîn'im
Rehîn-i minnet-i Hâce Emîn'im

Murâd-ı halk ederse hak mutîim
Mürîd-i hizmet-i Hâce Emîn'im

Eğerçi tûf-i vaktim pîr-i dehrim
Tufeyl-i himmet-i Hâce Emîn'im

¹ Fatîm, *Fatîm Tezkiresi*, s. 194.

² H. Vassaf, *Sefîne*, II, s. 98-99.

Sebek-hân mekteb-i feyzinden gönlüm
Ki tıfl-i himmet-i Hâce Emîn'im

Emân-ı hak' dayım vaz'-ı cihândan
Damîn-i zimmet-i Hâce Emîn'im

Hakîri kıldı Hak bî-fâka sad-şükr
Ganiyy-i ni'met-i Hâce Emîn'im

Meânî mesnedindir ehl-i mecdim
Hakîr-i izzet-i Hâce Emîn'im

Reh-i bî-sît-ı Yekdest'e revânım
Mücîb-i da'vet-i Hâce Emîn'im

Mekânımdır kemîn-i me'men-i kevn
Mekîn-i mekteb-i Hâce Emîn'im

Süleyman ismim ammâ bir cihetten
Semîyy-i Hazret-i Hâce Emîn'im¹

Şeyhinin vefâtına düştüğü tarih mısrası:

Türbe-i zîbâ yapıldı Fâtihâ
Oldu lâhûta revân Allah deyip rûh-ı Emîn²

Hüseyin Vassaf *Sefîne-i Evliya'*da Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendiye şu medhiyeleri yazmıştır:

Şerîat ilminin deryâsı oldun Müstakîmzâde
Tarîkat ilminin mebnâsı oldun Müstakîmzâde

Görüp âsârını hayrette kaldım doğrusu böyle
Hisb-i ebcedin dâânâsı oldun Müstakîmzâde

¹ İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 10.

² H. Vassaf, *Sefîne*, II, s. 99.

Ne tedkîkler ne tahkîkler buyurmuşsun ki takdîrler
Bütün tullâb-ı aşk dârâsı oldun Müstakîmzâde

Ulum-ı kâl u hâli cem'iden bir nüsha-i ekvân
Lisânu'l-gayb onun gûyâsı oldun Müstakîmzâde

Süleymân-ı zamânsın bâ-hûsus hem nâm-ı Sa' düddîn
Cemâl-i tâb-nâk şeydâsı oldun Müstakîmzâde

Erenler zümresinde mevki'in bâlâ-ter olmuştur
Tarîkat ehlinin bâlâsı oldun Müstakîmzâde

Bi-hakkın zâhir ü bâtın ulûmunda ferîd oldun
Hüviyyet sırrının meclâsı oldun Müstakîmzâde

Sevenler ilm ü irfânı seni takdîr ederler hep
Harîi ma'rifet Leylâsı oldun Müstakîmzâde

Çıkardım ravza-i pâk-i hakîkatten nice dürler
Bu dehrin hâme-i pîrâsı oldun Müstakîmzâde

Şarâb-ı lem-yazel meyhânesinde câm-ı aşksın sen
Sen ol bezm-i cemin mînâsı oldun Müstakîmzâde

Habîb-i Hazret-i Hak aşkına himmet buyur nûrum
Gönül ikliminin sevdâsı oldun Müstakîmzâde

Senin gülzâr-ı vafında hezâr-âsâ olur Vassâf
O Vassâf'ın gül-i ra'nâsı oldun Müstakîmzâde

Bursalı Mehmed Tâhir bu medhiyeye ilâveten şu beyti yazmıştır:

Nümâyân oldu âsârında emr-i "*fe'stakim*" sırrı
O sırrın âleme mecrâsı oldun Müstakîmzâde¹

¹ H. Vassaf, *Sefîne*, II, s. 87-88.

Hüseyin Vassaf'ın Müstakîmzâde için söylediği diğer bir medhiyye:

Müstakîmzâde Süleymân-ı zamân Sa'düddîn
Neşr-i envâr-ı ulûm etmiş idi mihr-i berîn

İltifât etmemiş ikbâl-i cihâna aslâ
Hiç görünmez gözüne debdebe-i rûy-i zemîn

Etti tahsîl-i maârif ile tezyîn-i sıfat
Oldu allâme-i dehr ârif-i esrâr-ı yakîn

İlme meftûn olan erbâb-ı kemâl hayrânı
Revnak-efzâ-yı kulûb-ı urefâ nûr-ı mübîn

Zât-ı âlisini vasf etmeden âciz Vassâf
Kalb ü rûhum ile bildim ki odur sırr-ı Emîn¹

Eserleri:

İbnü'l-Emin Mahmut Kemal İnal, Müstakîmzâde 'nin *Tuhfe-i Hattâtîn* adlı eserinin başına eklediği mukaddimesinde onun 150'ye yakın eserini zikretmektedir. Fakat her nedense bu eserler arasında Türk Müsikîsi açısından müstesna bir yere sahip bulunan, *Mecmûa-i İlâhiyyât* adlı güfte mecmuasından bahsetmemiştir.² Tek nüshası Süleymâniye Kütüphâne'si, Esad Efendi Bölümü 3397 numarada kayıtlı olan bu mecmua, yaklaşık 250 bestekârın eserinin yer aldığı en zengin ilâhi mecmuasıdır.³ Eserlerinin bir çoğu "Resâil-i Müstakîmzâde" başlıklı mecmualarda toplanmıştır. Bu eserlerin bir kısmı, Topkapı, Emânet Hazinesi Ktp., nr. 1719, 1735; Yeni Eserler Ktp., nr. 2400, 2404; İstanbul Üniversitesi Ktp., Ty, nr. 4727; Süleymâniye Ktp., Esad Efendi, nr. 3756; Üsküdar Hacı Selim Ağa Ktp., nr. 625'de bulunmaktadır.⁴

¹ H. Vassaf, *Sefîne*, II, s. 88.

² S. Nüzhet Ergun, *Türk Müsikîsi Antolojisi*, İstanbul 1943, II, s. 795.

³ Yılmaz Öztuna, *Türk Müsikîsi Ansiklopedisi*, İstanbul 1974, II, s. 58-59.

⁴ A. Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, s. 370.

a) Dinî Eserleri:

- 1- *Tefsîr-i Sûre-i Fâtiha*
- 2- *El-Emânâtü 'l-Ma'rûda*
- 3- *Tenvîru 'l-Emâne*
- 4- *Tarhu 'l-Ma'nâ fi Şerhi 'l-Esmâ*
- 5- *Tevfik-i Tevkîf*
- 6- *Tahkîkû 's-Salât*
- 7- *Mir'âtü 's-Safâ fi Nuhbeti Esmâi 'l-Mustafâ*
- 8- *Şerhu Hilve-i Nebeviyye*
- 9- *Şifâu 's-Sudûr li 'n-Nesli 'n-Nûr*
- 10- *El-Âsâru 'l-Ehab li Meyli Hubbi 'l-Arab*
- 11- *Tururü 's-Selâm li Ahrâri 'l-İslâm*
- 12- *Âsâr-ı Adîde*
- 13- *Huccetü 'l-Hattî 'l-Hasen*
- 14- *Şerhu Hadîs*
- 15- *Hüsni 't-Tâkvîm*
- 16- *Risâle-i Vâlideyn*
- 17- *Şerefü 'l-Akîde*
- 18- *Risâletü 'l-Hayy fi İsaleti li Key*
- 19- *El-İrâdetü 'l-Aliyyetü 'l-Celîle fi 'l-İrâdeti 'l-Cüz'iyeti 'l-Küllîyye*
- 20- *Makâle*
- 21- *Makâletü 'n-Nezâfe*
- 22- *Şerh-i Ahid-nâme ve Telkîn*
- 23- *Envâru 'd-Diyâr bi Himâyeti 'l-Âbâr*
- 24- *Risâle*
- 25- *Teşnîfü 'l-Ezher bi Ta'rîfi 'l-Ahmar*
- 26- *Resfû 'l-Hakîka fi Keşfi 'l-Akîka*
- 27- *Risâle*
- 28- *Risâle*
- 29- *Tahkîku 't-Teslîm*
- 30- *Zeylû Tahkîki 't-Teslîm*
- 31- *Şerh li Gızzî 'l-İslâm*
- 32- *Hâşiye-i Hizb-i A'zam*
- 33- *Şerhu Hizbü 'l-Hıfz*
- 34- *Şerh-i Vird-i Settâr*
- 35- *Şerh-i Evrâd-ı İmâm Süheylî*
- 36- *Es-Salavâtü 's-Şerîfe*
- 37- *Şerh-i Salavât-i Kâdiriyye*

- 38- *Şerh-i Salât-ı Meleveyn*
- 39- *Salavâtu Silsileti 'n-Neseb*
- 40- *Salavât-ı Duvâzde İmâm*
- 41- *Salavâtu 'l-Hurûf*
- 42- *Salavâtu 'l-Hurûf*
- 43- *Zinetü 'ş-Şeybiyye fî Hazîneti Gaybiyye*
- 44- *Cihâzu 'l-Ma 'cûn fî Halâsi 't-tâûn*
- 45- *Mürşidü 'l-Müteehhilîn Tercümesi*

b) Tasavvufî Eserleri:

- 46- *Şerhu li Gızzı ism-i Celâl*
- 47- *Şerh-i Ebyât-ı Pîr-i Herât*
- 48- *Mektubât-ı Kudsiyye*
- 49- *Vâlidıyye*
- 50- *Tercüme-i Risâle-i "Men Araf"*
- 51- *Ahid-nâme*
- 52- *Mukavvilât-ı Devriyye*
- 53- *Sururu 't-Tâlibîn*
- 54- *El-Ukûdü 'l-Lü 'lüyye fî Tarîkı 's-Sâdeti 'l-Mevleviyye*
- 55- *Risâlet-i Tâc*
- 56- *Risâle-i Tarîkat-ı Nakşibendiyye*
- 57- *Şerh-i Ebyât-ı Sanduka*
- 58- *El-Lugazü 'l-Celil*
- 59- *Risâle*
- 60- *Nusret-i Mübtedî*
- 61- *Akîdetü 's-Sûfiyye*
- 62- *Şerh-i Ba 'z-ı Ebyât-ı Mesnevi*
- 63- *Makâle*
- 64- *Risâle-i Zikr*
- 65- *Hakîkatü 'l-Yakîn ve Zülfetü 't-Temkîn*

c) Tarih Eserleri:

- 66- *Menâkıbu İmâm A 'zam*
- 67- *Risâle-i Melâmiyye-i Bayrâmiyye-i Şettâriyye*
- 68- *Risâle-i İskender*

- 69- *Hisânü 'n-Nadr min Ahvâli 'l-Hadr*
70- *İddetu 'l-Budûr fî İddeti 's-Sinîn ve 'ş-Şuhûr*
71- *Ashâbu Bedr*
72- *Ricâlu 'l-Bedr*
73- *Nüshatü 'l-Evliyâ*
74- *Eimme-i İsnâ-aşar*
75- *Silsile-i Nakşibendiyye*
76- *Meşâyih-nâme-i İslâm*
77- *Hülâsatü 'l-Hediyye*
78- *Ayasofya Vâizleri*
79- *Devha-i Meşâyih-ı Kibâr*
80- *Mecelletü 'n-Nisâb fî 'n-Nesebi ve 'l-Künâ ve 'l-Elkâb*
81- *Tuhfe-i Hattâtîn*
82- *Silsiletü 'l-Hattâtîn*
83- *İbn-i Cübeyr'in Şehâdeti*
84- *Yazıcı-zâde*
85- *Zeyl-i Destân-ı Âl-i Osmân*
86- *Zeylü Hamîleti 'l-Kübrâ*

d) Hikemî Eserleri:

- 87- *Bâbu 'l-Âdâb li Üli 'l-Elbâb*
88- *Dustûrû 'l-Amel-i Şâhâne*
89- *Hıfz u Nisyân*
90- *El-Kelimâtü 'l-Hikemiyye*
91- *Cevâhiru Hamse*
92- *Et-Tarsûs fî Fevâidi 'l-Burgûs*
93- *Risâletü 'l-Mantık*
94- *Ta 'bîr-nâme-i Muhtasar*

d) Edebî Eserleri:

- 95- *Münâcât*
96- *Kasîdetü 'l-İstis 'âdiyye*
97- *Şerhu 'n-Na 'ti 'l-Murassâ'*
98- *Şerhu Kasîde-i Bür 'e*
99- *Risâle*

- 100- *Kasîde-i Münferice Şerhi*
 101- *El-Hediyyetü's-Seferiyye ve'l-Hadariyye fî Şerhi'l-Kasideti'l-Mudariyye*
 102- *Şerh-i Divân-ı Alî*
 103- *Kânûnu'l-Edeb Tercümesi*
 104- *Tuhfetü'l-İber fî Şerhi urcûzeti'z-Züver*
 105- *Tercüme-i Kasîde-i Dûyekî*
 106- *El-Mebsût fî Rusûmi'l-Hutût*
 107- *El-Istîlâhâtü's-Şi'riyye*
 108- *Durûb-ı Emsâl*

e) Makaleleri

- 109- Esâmî-i Kur'ân
 110- Şerh-i Kelâm-ı Sıddîk
 111- Kırk Fıkra
 112- Takrîz (Şeyh Murad Efendi'nin hafidi Seyyid Mehmed Halîl'in Arafu'l-beşâm adlı eserine Arapça takrîz)
 113- Takrîz (Eyüp kadısı Mehmed Tâhir'in Muhyiddin Arabî Hazretlerinin *el-Kıstâsu'l-Müstakîm* isimli eserine yazdığı şerhe Arapça takrîz)
 114- Dîbâce ve Makâle
 115- Tezkire
 116- Mecmûa
 117- Mecmûa
 118- Mecmûa
 119- Dîvân-ı Râgıb
 120- Dîvân-ı Sâbit
 121- Şerh-i Mûntehâbât-ı Fütûhât
 122- Dîbâce-i Âsâr-ı Vesîm
 123- Hadîkatü'l-Cevâmî'
 124- Nizâmî'nin "Şiriskî dâşet ki çün tû girift
 Sâye-i Hurşîd ber-âhû girift" beytinin şerhi
 125- Şevket'in "Nekîr dili basîret uzlet ez halk-ı cihân Şevket
 Bi-çeşm merdem ahval-i mükerrer nist sohbeta" beytinin şerhi
 126- Hâfiz Şîrâzî'nin "Râseti hâtem pîrûze-i bu İshâkı
 Hoş der haşîd velî devlet-i müsta'cel bud" beytinin şerhi
 127- Şevket'in "Ez-lâle şîr gühsâr gülrenk-i çenk koşte
 Sahra zi saye-i ebr-i nat' pelink goşte" beytinin şerhi

- 128- Ebû'l-Ûlâ'nın "Ve levân mâbî men daniyyin ve sabâbe
Ala cemel-i lem yedhul en-nâre kâfirik" beytinin şerhi
- 129- Urffî'nin "Dil hasûd tû elmas eğer be-yâdâred
Bi dest-i ahd-i şehîd vefâ şod meksûr" beytinin şerhi
- 130- Arpa Emînizâde Sâmi Bey'in "Rahne-i senk-i siyeh penbe-i mînâdandır"
mısrânın şerhi
- 131- "Zi Ahmed tâ ahad yek mîm farkest
Cihânî end rân yek mîm ğark-est" beytinin şerhi
- 132- "Yokluğundan var olan varlıkta bilmez yokluğu
Sohbet-i yâr lezzetin bilmez beyim ağyâr olan" beytinin şerhi
- 133- "Aceb hayrân u mestim ki bilişden bilmezem yâri
Gözüm her kande kim baksa görünür sûret-i Rahmân" beytinin şerhi
- 134- "İlm-i Hak der ilm-i sûfi güm-şode" mısırânın şerhi
- 135- "Hûrâ be-nazzâre nigârem saf-zed" diye başlayan Şeyh Ebû Saîd Fazlullah
İbni Ebi'l-Hayr'ın rubâîsinin şerhi
- 136- "Zât-ı tû Kâdir-estağfirullah bâ-icâd-ı her-muhâl
İllâ yâ ferîden çün tû yegâne" beytinin şerhi
- 137- "Kitâb-ı Şâne binî tâ murâ tomâr-ı gîsû şod
Çü Hüdhüd şâne binî şâne-em-râ şâne-i rû şod" beytinin şerhi
- 138- "Vey der sırr-ı korzelle gâret kordem" diye başlayan rubâînin şerhi
- 139- "Her dem behvây-ı test demsâz
Bir mûy-i zi giysuyem per-i pervâz" beytinin şerhi
- 140- "Sevâd-ı sübha-i sad-dâne-i şeyh-i sâlûsun
Hakîkata nazar olunsa yüzü karasıdır" beytinin şerhi
- 141- "Hirâmân mî-reved dilber-i bûstan vakt-i gül" mısırânın şerhi
- 142- "La'l-i tû sırrıma dehddir şarâb
Gist girân bâde neks der harab" beytinin şerhi
- 143- "Zen-i âlem tutalım hüsn ile Leylâ olmuş
Âna kim mâil olur her kişi Mecnûn değil" beytinin şerhi
- 144- "Şüphe yok İsâ'ya tev' emdir o ter sapça kim
Dire gül seyret bet bî cân bir İsâ iki" beytinin şerhi¹

¹ İbnü'l-Emin, *Tuhfe Mukaddimesi*, s. 32-81.

II. BÖLÜM

METİNLER

**MECMUADA KULLANILAN MAKÂMLAR FİHRİSTİ
(FİHRİSTÜ'L-MAKÂMÂT)**

| <u>Makam adı:</u> | <u>Varak:</u> |
|--------------------------|----------------------|
| 1. Rast | 1b |
| 2. Rehâvî | 7b |
| 3. Pençgâh | 11b |
| 4. Nikrîz | 14b |
| 5. Nişâbûr | 21b |
| 6. Isfahân | 17b |
| 7. Mâhûr | 23b |
| 8. Zâvîl | 27b |
| 9. Nevâ | 28b |
| 10. Uşşâk | 32b |
| 11. Beyâtî | 38b |
| 12. Nühüft | 42b |
| 13. Sünbüle | 44b |
| 14. Nevrûz | 46b |
| 15..Nevrûz Acem | 48a |
| 16. Acem | 48b |
| 17. Acemaşîrân | 52b |
| 18. Nihâvend | 55b |
| 19. Arazbâr | 56b |
| 20. Babatâhir | 58b |
| 21. Dügâh | 60b |
| 22. Sabâ | 62b |
| 23. Çârgâh | 66b |
| 24. Kûçek | 69b |
| 25. Hüseyî | 70b |
| 26. Bûselik | 75b |
| 27. Hüseyî Aşîrân | 78b |
| 28. Bûselik Aşîrân | 80b |
| 29. Kürdî | 81b |
| 30. Horasân | 83b |
| 31. Büzûrk | 84b |

Makam adı:**Varak:**

| | |
|----------------------|------|
| 32. Hüzâm | - |
| 33. Zirgüle | 85b |
| 34. Arabân | 85b |
| 35. Hisâr | 86b |
| 36. Hicâz | 89b |
| 37. Râhatülvâh | 93b |
| 38. Uzzâl | 95b |
| 39. Şehnâz | 98b |
| 40. Gerdâniyye | 100b |
| 41. Muhayyer | 101b |
| 42. Muhayyer Bûselik | 104b |
| 43. Zîrefgend | 106b |
| 44. Selmek | 106a |
| 45. Eviç | 107b |
| 46. Irâk | 110b |
| 47. Muhâlif Irâk | 114b |
| 48. Irâk Sultânî | 115b |
| 49. Segâh | 119b |
| 50. Mâyê | 120b |
| 51. Bestenigâr | 122b |
| 52. Hümâyûn | 125b |
| 53. Müsteâr | 126b |
| 54. Karcığâr | 127b |
| 55. Zenzeme | 128b |
| 56. Dilkeş | 129b |
| 57. Şûrî | 131b |

MECMUADA YER ALAN USÛL CETVELİ
(FİHRİST-İ USÛLÂT-I MÛSİKÎ)

Usûl adı:

Vuruluşu:

Devr-i Revân

Düm, düm tek, düm, tek, tek.

Sâde Düyek

Düm tek, düm tek, tek.

Çifte Düyek

Düm tek, tek düm düm tek, teke.

Sofyân

Düm teke, düm teke.

Semâî

Düm tek tek düm tek.

Aksak Semâî

Düm teke düm tek.

Nim Devr

Düm düm tek düm, tek, teke teke.

Fahte

Düm, tek, düm tek, teke teke.

Evfer

Teke teke düm, tek, düm.

Çenber

Düm teke düm düm tek, düm tek, teke teke.

Devr-i Kebîr

Düm düm tek düm, tek, tek, düm tek, teke teke.

Firenkçin

Düm düm, düm düm, teke teke, teke teke.

Firenk Fer'

Düm düm, düm düm, düm tek, düm düm tek, teke teke.

Fer'

Düm teke düm tek düm tek düm düm tek, teke teke.

Evsat

Teke teke düm tek düm düm tek teke düm düm.

Berefsân

Düm, tek düm, tek düm, düm tek düm düm tek teke teke.

Usûl adı:

Vuruluşu:

Muhammes

Düm, teke düm tek düm düm tek, teke düm
tek, teke düm tek, teke teke.

Nim Sakîl

Düm, teke düm, teke teke düm, teke düm,
tek, teke teke.

Türk-i Darb

Tek, tek tek düm tek düm düm tek, teke düm,
düm düm.

Remel

Düm, teke düm, teke teke düm tek tek, düm
tek düm düm tek, teke teke.

Hezec

Düm, düm düm tek, düm düm tek teke teke
düm, tek düm, düm tek, teke teke.

Darbeyn

Düm düm tek düm, tek, tek, düm, tek, teke
teke, düm, tek düm, tek düm, düm tek düm
düm tek teke teke.

Haff

Düm tek tek, düm tek tek, düm teke düm tek
tek, düm teke düm düm tek, teke düm tek,
teke düm tek, teke teke.

Sakîl

Düm teke düm teke teke düm teke düm tek
tek, düm düm tek, düm tek tek, düm teke
düm düm tek, teke düm tek, teke düm tek,
teke teke.

Hâvî

Düm teke düm tek, düm teke teke, düm teke
teke düm tek, düm düm teke teke, düm teke,
düm düm tek teke düm tek, teke düm tek,
teke teke, düm tek tek düm tek tek düm tek
düm düm tek, teke teke.

Feth-i Darb

Düm, tek tek düm, tek tek teke düm, tek tek
düm, tek düm, tek düm, teke düm tek, düm
teke teke, düm teke teke, düm, tek düm düm
düm teke teke, düm teke düm düm tek, teke
düm tek, teke düm tek, teke teke, düm tek tek
düm tek tek düm tek düm düm tek, teke teke.

Nim Çenber

Düm teke düm düm tek teke teke.

Usûl adı:

Zencîr

Vuruluşu:

Düm tek tek düm düm tek teke düm tek düm
tek teke teke düm teke düm düm tek düm tek
teke teke düm düm tek düm tek tek düm tek
teke teke düm tek, düm tek düm düm tek
düm düm tek teke teke.

Nim Bereşân

Düm tek düm tek düm düm tek.

Nim Fahte

Düm tek düm tek teke.



MECMUADA BULUNAN VAKFİYE NOTU

Bedûh 1212
10 Receb

İş bu mecmûa-i matbûa Müstakîmzâde Şeyh Süleyman Efendi cenâblarının kendi hatlarından tahrîr olundu. Cenâb-ı Hallak Teâlâ ale'l-ıtlâk mâliki ve nâzırı hakkında bâğ-ı safâ-yı enfûs ü âfâk eyleye âmîn bi'n-nebiyyi'l-emîn ve âlihi'l-âminîn aleyhi ve aleyhim es-salâtü ve's-selâmu ecmeîn. Ketebehü'l-fakîr Dervîş Halîl bin İbrâhim ibnü'l-Hâc Halîl bin İbrâhim bin Muhyî eş-Şâmî el-müstemed min rûhâniyyeti ashâbu'l-ilâhiyyât reveha Allahü ervâhahüm.



Makâm : Rast

1b

Güfte : Abdülahad Nûrî (1061)

Beste : Hatîb

Aşkınla cihân beste lûtf eyle inâyet kıl
Derdinle bu cân hasta lûtf eyle inâyet kıl

Ey rahmeti çok Rahmân âlem gözüme zindân
Uçarsa kafesten cân lûtf eyle inâyet kıl

Âşıklara ihsân et derdlilere dermân kıl
Vuslat yolun âsân et lûtf eyle inâyet kıl

Bülbül gibi pür zârım dâim durup ağlarım
Dahî kime yalvarım lûtf eyle inâyet kıl

Rahmân-ı Rahîmimsin Gufrân-ı Azîmimsin
Sultân-ı Kerîmimsin lûtf eyle inâyet kıl

Ey derdime dermânım kurbân yoluna cânım
Nem var dâhî Sultânım lûtf eyle inâyet kıl

Bîçâreleri yâd et vîrâneyi âbâd et
NÛRÎ kulunu şâd et lûtf eyle inâyet kıl

Makâm : Rehâvî¹

1b

Güfte : Mehmed Mısrî (1105)

Beste : Ali Dede (1126)

Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur
Sâlik-i Hak olanın râhına bürhân olur

İlm-i ledün dersini ârif olan kişiler
Hasta dil olanların derdine Lokmân olur

Her seher efgân eder bülbülü nâlân eder
Dîdeyi giryân eder sînesi biryân olur

Beyt-i dili pâk olur zıkr-i Hakk'ı işiten
Sabr u karârı gider işleri devrân olur

Şem'î cemâle döner pervânedir âşıkûn
Zan² ol câhilûn dev³ ile isyân olur

Münkirleri dahl eder kime sözüünüz demez
Yine işi ânlarla lûtf ile ihsân olur

Sanma NİYÂZÎ özün derviş oluptur senin
Derviş olan kişiler şöylece sultân olur

¹ Bu güfte, "rast" makâmuna ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "rehâvî" olduğuna dâir bir kayıt vardır.

² Ali Emîrî 637 nolu mecmuada bu kelimededen sonra "eder" ibâresi yer almaktadır. *Mecmûa-i İlâhiyyât*, Millet Ktp., Ali Emîrî Kitapları, Manzum, nr. 637, vr. 21a.

³ Mecmuada yanlışlıkla "dev" olarak yazılan bu kelime, Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda "devr" şeklindedir. Kenan Erdoğan, *Niyâzî-i Mısrî Dîvanı*, Ankara 1998, s. 70.

Makâm : Sabâ¹

1b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Kenzî Sünbülî (1127)

Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana
Münkirler bakıp gülüşür selâm dâhî vermez bana

Ben dost ile dost olayım cânımı kurbân kılayım
Ölmezden öndin² öleyim dünyâ bâkî kalmaz bana

Sandılar beni deliyim dost bahçesi bülbülüyüm
Ben Allah'ımın kuluyum kimse bahâ saymaz bana

Ben bir âşık bîçâreyim baştan ayağa yâreyim
Dost elinden âvâreyim aklım da yâr olmaz bana

Ey bîçâre YÛNUS seni aşk oduna yaktın beni
Yayan³ dosta varam perde hicâb olmaz bana

¹ Bu güfte, "rast" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "sabâdır gaflet olunmuş, sehv" ibâresi yer almaktadır.

² Yûnus Dîvanı'nda "evvel" şeklindedir. M. Tatçı, *Yunus Emre Divanı*, İstanbul 1997, IV, s. 130.

³ Yûnus Dîvanı'nda "yana yana" şeklindedir. *a.g.e.*, IV, s. 130.

Makâm : Rast

1b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Çalâkzâde (1171)

Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece
Mü'min münâfik fark oldu Muhammed doğduğu gece

Arşın nûru yere indi suyun rengi nûra döndü
Hep susuzlar suya kandı Muhammed doğduğu gece

Ananın rahminden¹ düştü kâfirlerin aklı şaştı
Bin kilîsâ yere geçti Muhammed doğduğu gece

Hûri kızları geldiler kundağın bile sardılar
Muhammed'e yüz sürdüler Muhammed doğduğu gece

Ağlayan oğlan avundu doğuran ana sevindi
Nice küffâr dîne döndü Muhammed doğduğu gece

Yerden göğ'e nûr atıldı yediler kırka katıldı
Keşişler dili tutuldu Muhammed doğduğu gece

YÛNUS eydür hey kardeşler akar gözden kanlı yaşlar
Secde etti dağlar taşlar Muhammed doğduğu gece

¹ Yûnus Dîvânı'nda bu kelime "rahmine" şeklindedir. *a.g.e.*, IV, s. 212.

Makâm : Rast

1b

Güfte : Cennet Efendi (1075)

Beste : Sahnâf Hâfız Mustafâ

Cân u dil şehrin ezelden eyledi yağmâ-yı aşk
Ol vecihden düştü bu âlemlere kavgâ-yı aşk

Derde düşenler bilir ehli derdin hâlini
Gör nice âkilleri Mecnûn eder Leylâ-yı aşk

Gel gülistân seyrin eyleye çık kafesten ey hezâr
Cennet-i kudse urûc et bulasın Me'vâ-yı aşk

Zâhir olup sırrımız âlemlere fâş eyledi
Her dem evvelden bu sırra nokta-i sevdâ-yı aşk

Çünkü mevcûd nutk imiş âlemde aşk-ı kâimkam¹
Bize bildirdi FENÂYÎ rehber-i Mevlâ-yı aşk

¹ Bu ibâre, Nuri Özcan'ın *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dîni Mûsikî* adlı neşredilmemiş doktora tezinde "kâim makâm" şeklindedir. *a.g.e.*, İstanbul 1982, II, s. 848.

Makâm : Rast

1b

Güfte : Yûnus (843)

Beste : Buhûrîzâde-i Sâni Ser Zâkirân Kocamustafapaşa

Hak'dan gayri sevgili küllî yalandır yalan
Hak'dan gayrisi fânî bâkî yalandır yalan

Hakk'a âşık olanın belli nişânı vardır
Dün uykusu uyumaz didâra müştâk olan

Derviş YÛNUS bu sözü kâmillere söyledi
Câhillerin sohbeti akla ziyândır ziyân

Makâm : Rast

2a

Güfte : Nahîfî Süleymân Efendi¹ (1151)

Beste : Dede (1126)

Bu gülşende hezâr-ı bî nevâyım yâ Rasûlallah
Velî âzürde-i hâr-ı cefâyım yâ Rasûlallah

Nola olmasam devâ cûyende-i ihsânın²
Esîr-i derd-i aşkım mübtelâyım yâ Rasûlallah

Nigâh-ı şefkatinden ben garîbi zâr u³ dûr etme
Yolunda ben de kemter hâk-i pâyım yâ Rasûlallah

Meded senden ey kân-ı şefâat bendene yoksa
Huzûr-ı Hak' da mahcûb-ı hatâyım yâ Rasûlallah

Yüzüm yok arz-ı hâle arşagâh-ı haşre vardıkta
Günahkârım giriftâr-ı hevâyım yâ Rasûlallah

Kerem kıl lûtf u ihsânınla dülşâd eyle ben zârı
NAHÎFÎ'yim kapında bir gedâyım yâ Rasûlallah

¹ Mecmuada güftekâr isminden sonra “şakkı sâni” ibâresi yer almaktadır.

² Bu mısra, Ali Emîrî 637'de “nola olsam devâ cûyende-i dârûy-i ihsânın” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 20b.

³ Ali Emîrî 637'de “zârı” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 20b.

Makâm : Rast

2b

Güfte : Yahyâ Nazîm Çelebi Pazarbaşı (1144)

Beste : Hâfiz Yûsuf Niznâm Sultan Selim Na‘thânî

Âftâb-ı subh-i “*mâ evhâ*” Habîb-i Kibriyâ
Mâhtâb-ı şâm-ı “*ev ednâ*” Habîb-i Kibriyâ

Cevher-i kül tâb u sûz-i mihrinin pervânesi
Şem‘-i bezm-i “*Leyletü’l- İsrâ*” Habîb-i Kibriyâ

Akl-ı evvel kayd-ı bend-i aşkının dîvânesi
Nâzenîn-i Hazret-i Mevlâ Habîb-i Kibriyâ

“*Ve’ d-Duhâ*” vasf-ı küllî “*Ve’ l Leyl*” şerh-i sünbüli
Bağ-ı “*Yâsîn*” ravza-i “*Tâhâ*” Habîb-i Kibriyâ

Bülbül-i Levlâk zâtı “*lî meallah*” lânesi
Bezm-i kurba tûtî-i gûyâ Habîb-i Kibriyâ

Sıdk u adl ü hilm ü ilmi zâtına mazhar olup
Vird-i kevneyne şeref hakkâ Habîb-i Kibriyâ

Çaryâr-ı bâ-safâdır hemdem-i kâşânesi
Sâhibü’l-mi‘râc-ı mevlânâ Habîb-i Kibriyâ

Ebrû-yi ikbâlinin mâh-ı felek hayretkeşi
Bedr-i tâbân-ı cihân-ârâ Habîb-i Kibriyâ

Gîsû-yi iclâlinin mihr-i münevver şânesi
Neyyir-i rahşân-ı bî hemtâ Habîb-i Kibriyâ

Bezmgâh-ı sâgar-ı aşkı dil-i uşşâkdır
Neş‘e bahş-ı âşık-ı şeydâ Habîb-i Kibriyâ

Kalb-i âşıkta şerâb-ı şevkinin humhânesi
Sîne-i çâk her dîl-i dânâ Habîb-i Kibriyâ

Kâse-i in'âmının şâh u gedâ dil-teşnesi
Mest-i aşkı Hızır ile Îsâ Habîb-i Kibriyâ

Bâde-i ihsânının ins ü melek mestânesi
Sadr-ı bezm-i sûret ü ma'nâ Habîb-i Kibriyâ

Cuybâr-ı cûdunun mâh-ı münevver kûzesi
Teşnesi dünyâ ve mâ fihâ Habîb-i Kibriyâ

Mihr-i enver çeşme sâr-ı lûtfunun peymânesi
Feyz-yâb-ı âlem-i bâlâ Habîb-i Kibriyâ

Kulzüm-i esrâr ü hikmette dür-i kudret sadev
Kân-ı kevine gevher-i yektâ Habîb-i Kibriyâ

Genc-i irfân-ı kemâlin gevher-i yek dânesi
Bahr-ı râza lü'lü-i lâlâ Habîb-i Kibriyâ

Hil'at-ârâ-yı "*le amrük*" nâmdâr-ı istafâ
Fahr-i dünyâ mefhar-i ukbâ Habîb-i Kibriyâ

Tahtgâh-ı arş-ı a'lâ mesned-i kâşânesi
Zîb-i sadr-ı Yesrib ü Batha Habîb

Kuhl-i "*mâ zâğâ'l-basar*" mahsûs-i çeşm ekhali
Hâk-pâyı sürme hûra Habîb

İns ü cânın "*matlab-ı a'lâ*" olan cânânesi
Kâinâta maksad-ı aksâ Habîb-i Kibriyâ

Mest-i sergerm-i meâsîdir bugün şeydâ Nazîm
Eyleye şefkat meğer ferdâ Habîb-i Kibriyâ

Dilerim ma'zûr ola evzâ-i güstâhânesi
Bakma noksân-ı NAZÎM'e yâ Habîb-i Kibriyâ

Makâm : Rast

2b

Güfte : Niyâzî-i Mısırî

Beste : Çalâkzâde (1171)

Ben sanırdım âlem içre bana yâr kalmadı
Ben beni terk eyledim gördüm ki ağıyâr kalmadı

Cümle eşyâda görürdüm hâr var gülzâr yok
Hep gülistân oldu âlem şimdi hiç hâr kalmadı

Gece gündüz zâr ü efgân eyleyip inlerdi dil
Bilmezem noldu kesildi âh ile râz¹ kalmadı

Gitti kesret geldi vahdet oldu halvet dost ile
Hep Hak oldu cümle âlem şehr ü bâzâr kalmadı

Din diyânet âdet ü şöhret kamû vardı yele
Ey NİYÂZÎ noldu sende kayd-ı dînâr² kalmadı

¹ Bu kelime, Nuri Özcan'ın *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dini Mûsikî* adlı neşredilmemiş doktora tezinde "zâr" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 810.

² Bu kelime, Nuri Özcan'ın doktora tezinde "dindâr" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 810.

Makâm : Rast

2b

Güfte : Yûnus Emre

Dolap niçin inilersin derdim vardır inilerim
Ben Mevlâ'ya âşık oldum ânın için inilerim

Benim adım dertli dolap suyum akar yalap yalap
Böyle emreylemiş Çalap ânın için inilerim

Dülgerler a'zâm yondu her a'zâm yerine kondu
Bu iniltim Hak'dan geldi için inilerim

Suyu aşağıdan çekerim çıkar yükseğe dökerim
Ben Hakk'ın zikrin çekerim ânın için

Beni bir dağda buldular kolum kanadım kırdılar
Götürüp dolap kurdular ânın için

Ulu dağlar ağacıym ne tatlıym ne acıym
Ben de Hakk'a duacıym ânın

Derviş YÛNÛS eder âhı göz yaşı döker günâhı
Hakk'a âşıkım billâhi ânın için inilerim

Makâm : Rast

3a

Güfte : Yûnus Emre¹ (843)

Aşkın ile âşıklar yansın yâ Rasûlallah
İçip aşkın şerâbın kansın yâ Rasûlallah

Şol seni sevenlere kıl şefâat ânlara
Mü'min olan tenlere cânsın yâ Rasûlallah

Şol seni seven kişi verir yoluna başı
İki cihân güneşi sensin yâ Rasûlallah

Çün seni sevdi Sübhân oldun kamûya sultân
Cânım yoluna kurbân olsun yâ Rasûlallah

Derviş YÛNUS'un cânı ilm-i şefâat kânı
Âlemlerin sultânı sensin yâ Rasûlallah

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra "kuddise sırruhu" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Rast

3a

Güfte : Hazret Eşrefzâde İznikî Şeyh Abdullah Efendi (899)

Hep fesâd işlerime estağfirullah tevbe
Yalan¹ teşvîşlerime estağfirullah tevbe

Bildim günâhım bildim döndüm çalâbım döndüm
Âhir kapına geldim estağfirullah tevbe

Gözümün baktığına gönlümün aktığına
Kulağım çaktığına estağfirullah tevbe

Arzu yılanlarının cânları soktuğunun
Tiryâk ol âğûnun estağfirullah tevbe

Gerçi ki günâhım² rahmetin ândan artık
Âsiye kapın açık estağfirullah tevbe

Nefs bendine tutuldum şeytâna esîr oldum
Her hatâ ki ben kıldım estağfirullah tevbe

Tevbeyi ta‘cil edin varın cennete girin
Mü‘minler dâim edin estağfirullah tevbe

Settâru’l-uyûb sensin gaffâru’z-zunûb sensin
Fettâhu’l-kulûb sensin estağfirullah tevbe

EŞREFOĞLU RÛMÎ’nin çok çok günâhlarının
Keffâretidir ânın estağfirullah tevbe

¹ Eşrefoğlu Divanı’nda “yamân” şeklindedir. *Eşrefoğlu Rumi Divanı*, Müşterek Neşir, İstanbul 1967, s. 66.

² Eşrefoğlu Divânı’nda bu kelimedden sonra “çok” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, s. 66.

Makâm : Rast

3a

Güfte : Âşık Yûnus Emre (843)

Taştı rahmet deryâsı
Dört kitâbın ma' nâsı

Gark oldu cümle âsî
Lâilâhe illallah

Cennetten çıktı Âdem
Bunu derdi müdâm

Dünyâya bastı kadem
Lâilâhe illallah

Budur esmânın hâsı
İsm-i a' zâm duâsı

Siler kalbinden pâsı
Lâilâhe illallah

Erenlerin kılıcı
Hay ne güzel gelici

Arşa çıkar bir ucu
Lâilâhe illallah

Erenlerin burağı
Arş [ü] kürsün der ki

Yakın eder ırağı
Lâilâhe illallah

Gönül burcundan doğar
Hakk'ın birliğin öğer

Âleme rahmet yağar
Lâilâhe illallah

YÛNUS da bunu dedi
Mevlâ'nın güzel adı

Yanar yürek aşk odu
Lâilâhe illallah

Makâm : Rast

3b

Beste : Dede Sinânî Şeyh-i Zâviyedâr-ı Hulvî (1126)

Ömür bahçesinin gülü solmadan
Uyan gel gözlerim gafletten uyan

Ecel bir gün bize devrân dönmeden
Uyan gel gözlerim gafletten uyan

Niçin gaflet ile mağrûr olursun
Kervân göçer gider yolda kalırsın

Be-vallâhî sonra peşîmân olursun
Uyan gözlerim

Derviş YÛNUS söyler sözü tutulmaz
Senin kumaşın bu yerde satılmaz

Böyle yatmak ile Hakk'a erilmez
Uyan gözlerim gafletten uyan

Kaba döşekte yatma döne döne
Mağrûr olup uyuma kana kana

İltetürler seni karanlık sine¹
Uyan gel gözlerim gafletten uyan

¹ Yûnus Dîvanı'nda bu mısra "İltetirler seni karanu sine" şeklindedir. *a.g.e.*, IV. s. 143.

Makâm : Rast

3b

Güfte : Yûsuf Efendizâde Abdullah Efendi

Ey Rasûl-i Hâdî-i râh-ı cenân
Mahrem-i hâs-ı Hüdâ-yı müsteân

Zulmet-i küfrü giderdi tal'atın
Bi'setinle nûra gark oldu cihân

Yâ Rasûlallah vücûdudur senin
Bâis-i halk-i dü âlem bî gümân

Rûz-i mahşerde şefâat eyleyip
HİLMÎ-i pür cürmü ile şâdımân

Makâm : Rast

4b

Güfte : Seyyid Kâsım Efendi

Beste : Şikârîzâde Hacı Ahmed Efendi

Estağfirullah el-azîm mürâfinin işlerine
Gördü sücûd eyledi dilberimin kaşlarına

Her kaçan ol serv-i revân görsem revân olduğunu
Nîl Fırat benzemez gözlerimin yaşlarına

Gönül karanlığı gidip ne hoş münevver olmadı
Bir nazar et dilberimin inci gibi dişlerine

Baştan ayağa neydiğin bilmediler dilberimin
Zâhidin eksik olmasın cezâları başlarına

Sûfî bu aşk işin¹ değil dertlere uğratar seni
Yar yüreğim bir nazar et bu bağrımın başlarına

SEYYİD NİZÂMOĞLU cihân doldu cemâl-i yâr ile
Görmediler gözler ânı girmedi hem düşlerine

¹ Rüşenî Mecmuasında bu kelime “âsân” şeklindedir. Ruşen Efendi, *Mecmûa-i İlâhiyyât*, Hacı Selim Ağa Ktp, Hüdâyî Kitapları Bl., nr. 1804, vr. 6b.

Makâm : Rast

5b

Güfte : Kenzî Sünbülî Rahimehullah (1127)

Beste : Buhûrîzâde Şeyh Şah Sultân Abdülkerîm Efendi (1192)

Mefâtîhu'l-hüdâ oldu hilâlin yâ Rasûlallah
Mesâbîhü'd-dücâ nûr-i cemâlin yâ Rasûlallah

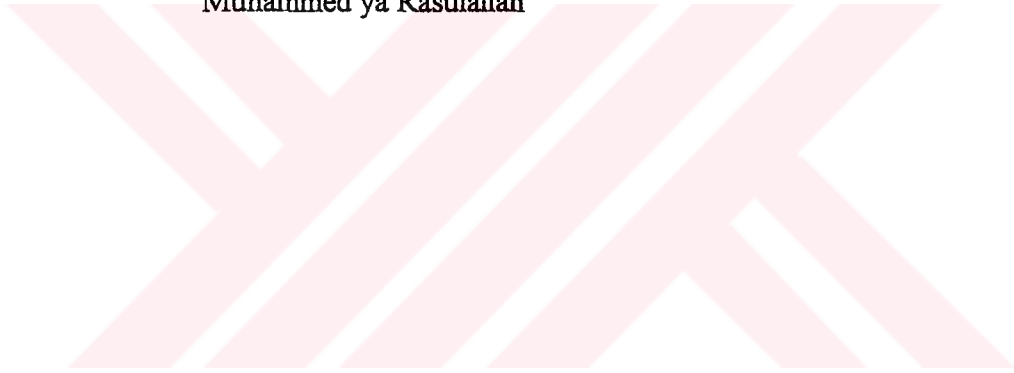
Yazaldan kalbime hüsnün kitâbın Hazret-i Mevlâ
Beni mest eyledi fikr-i hayâlin yâ Rasûlallah

Aceb mi her seher nâle ederse andefb-i dil
Nevâsâz-ı gülistândır makâlin yâ Rasûlallah

Habîbâ nâr-ı firkatle kulun KENZÎ harâb oldu
Îmâret eyledi îd-i visâlin yâ Rasûlallah

Şefu'l-halk fi'l-mahşer Muhammed sâhibü'l-minber
Ebu Bekr ü Ömer Osmân Emîrû'l-mü'minîn haydır

Rıdvânullahu aleyhim hüve's-sâkî
ale'l- kevser lâ ilâhe ilallah
Muhammed yâ Rasûlallah



Makâm : Rehâvî

7b

Beste : Dervîş Ali (1126)

Dervîş olan kişinin sözleri ümrân olur
Sâlik-i Hak olanın râhına bürhân olur

İlm-i ledün dersini ârif olan kişiler
Hasta dil olanların derdine Lokmân olur

Her seher efgân edip bülbülü hayrân eder
Dideyi giryân edip sinesi biryân olur

Beyt-i dili pâk olur zikr-i Hakk'ı işiten
Sabr u karârı gider işleri devrân olur

Şem'i cemâle döner pervâneler âşikûn
Zan eder ol câhilûn devr ile isyân olur

Münkirleri dahl eder kime sözünüz demez
Yine işi ânlara lûtf ile ihsân olur

Sanma NİYÂZÎ özün dervîş oluπτur senin
Dervîş olan kişiler şöylece sultân olur¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "rast" faslında "rehâvî" kaydı ile vr. 1b'de geçmektedir.

Makâm : Rehâvî

7b

Güfte : Niyâzî-i Mısırî

Beste : Akbaba İmamı Mehmed Efendi Celvetî

Habs için geldi gelir ıtlâk için fermân bana
Evveli kahr âhirî ihsân eder sultân bana

Erbaînim çün tamâm oldu dahî on gün geçer
Hatm olur menzil merâtib cân olur cânân bana

Geldi Hak bâtil firâr etti dolaştı mağribe
Zâhir oldu gizli sırlar verdi Hak bürhân bana

Ol dem İsmâil gibi teslîm-i Hak etti hemîn
İki bin yüz dahî yetmiş beşte bir kurbân bana¹

Anladım zebh-i azîmi² bir işârettir bu koç
Hem beşârettir gele Yahyâ ile mihmân bana

Halk-ı âlem dediler Âsâ'ya MISRÎ bir zaman
Dahî bundan özge "mâ evhâ" dedi Kur'ân bana

¹ Mecmuada bu beyitten sonra "Elli bin yüz dahî yüz yetmişte bir kurbân bana" musrası yer almaktadır.

² Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda bu kelime "azîme" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 10.

Makâm : Rehâvî

7b

Güfte : Selîm Bursevî Fetvâ Emîni (1138)

Beste : Yûsuf Çelebi

Ey cemâlin matla‘-ı hurşîd-i ikbâl-i kerem
Vey cebînin âftâb-ı hâdî-i huld-i İrem

Öyle mecnûn-i visâl olmuş ki dîvâne gönül
Va‘d-i vashı anlamaz fark eylemez lâ vü neam

Bir gubâr-ı kemter-asâ hâk-i pâyin olmağa
Kan döker hasretle çâşm-i intizârım dembedem

Ânın için kadri âlî oldu arş-ı a‘zâmın
Leyle-i İsrâ‘da ânı eyledin zîr-i kadem

Yâ Rasûlallah beni şâyân-ı dost-ı lûtfun et
Kim esîr-i derd-i isyânım hevâ âmâdeyim

Cân ü bâşım dâhî kurbânın SELÎM-âsâ benim
Hep fedâ olsun yolunda cümle vârim bîş ü kem

Makâm : Rehâvî

7b

Güfte : Hafîd-i Abdülhay Efendi Celvetî (1117)

Beste : Çalakzâde (1171)

Benim bu özge hâlim cümle halka yâdigâr oldu
Göründü her yana baksam yedi deryâ kenâr oldu

İki âyîne içre hep cemâl-i yâre düştü dil
Ki aşk-ı avn-i Hak ile kamû şehr ü diyâr oldu

O şehrin cümle bâzârında vardır âlem-i itlâk
Ki nakd-i eşk ile aldım metâ'-ı baht-i yâr oldu

O bâzâr-ı muhabbette nidâ etti münâdîler
Metâ'-ı râzı tebdîl ettiler hep âşikâr oldu

Bu sırr-ı müphemî ehl-i sülûke ettiler teslîm
Safâlandı derûnu ehl-i hâlin tâbdâr oldu

Tarîkat ehli anlar ŞEYH MEHMED münkirân bilmez
Senin de hâlin ancak ehl-i hâle i'tizâr oldu

O şehrin halkı itlâkı kuyûda eyledi tebdîl
Ki nakd-i şer'-i pâk ile serâser hep şikâr oldu

Makâm : Rehâvî

8a

Güfte : Yazıcızâde Mehmed Efendi el-Bayrâmî Kuddise Sırruhu (855)

Yine arz eyledi dilber yüzün kasr-ı celâfiden
Yine nâlân ü şeydâyım şerâb-ı lâ yezâlîden

Çü düştü aşkına gönlüm ezelden tâ ebed mestim
İmâret mi gelir hergiz harâb-ı lâ yezâlîden

Senin aşkın kitabını gözü kanyla yazmıştır
Saçarsa derd ile gevher nola bahr-ı emânîden

Hüdâvendâne naks ola kemâl-i sultânından
Eğer bu YAZICIOĞLU göre nûr-i cemâlîden

Makâm : Rehâvî

8b

Güfte : Seyyid İbrâhim Sünbülî Vâiz-i Şehzâde (1114)

Beste : Dervîş Ali (1126)

Kılalım aşk-ı ilâhîde safâ
Gel Cenâb-ı Hakk'ı tevhd edelim

Ola dil âyîne-i nûr-i Hüdâ
Gel Cenâb-ı Hakk'ı tevhd edelim

Evliyânın bak dil-i âgâhına
Bezl-i makdûr eyle Hakk'ın râhına

Rûz ü şeb yüzler sürüp dergâhına
Gel Cenâb-ı Hakk'ı tevhd edelim

Mahz-ı fazlından Hüdâ âşıklara
Enbiyâ vü evliyâ zevkin vere

Zâhir ü bâtında maksûda ere
Gel Cenâb-ı Hakk'ı tevhd edelim

Sırr-ı tevhdin ede dâim zuhûr
Rûha esmâdan tecellî ede nûr

Vere Hak îd-i visâliyle sūrūr
Gel Cenâb

Gir semâa sîneni sad çâk edip
Kalbinin âyînesini pâk edip

NAKŞİyâ uşşâkı âteşnâk edip
Gel Cenâb-ı Hakk'ı tevhd edelim

Makâm : Rehâvî
Güfte : Nakşî¹
Beste : Yûsuf Çelebi

8b

Merhabâ ey şu'le-i âyîne-i sırr-ı Hüdâ
Merhabâ ey şâhid-i dîdâr-ı maksûdü'l-verâ
Merhabâ ey mazhar-ı feyz-i cenâb-ı Kibriyâ
Merhabâ ey nâm-ı pâkındır² Muhammed Mustafâ

Sidreden teşrîfîni tebşîr edip peyk-i Celîl
Şânına yüz dört kitâp asmân oldu delîl
Cedd-i pâkındır Halîlullâh ey hûr-i Cemîl
Merhabâ ey kurretü'l-ayneyn nûr-i Asfiyâ

Âh NAKŞÎ bendeni ser defter-i uşşâk kıl
Âsitanında cemâlin şem'ine müştâk kıl
Sırrını göster visâlin bezmine ilhâk kıl
Merhabâ ey a'lem-i esrâr-ı gayb-ı mâ verâ

Makdeminle fahr eder eflâk u hem arş-ı berîn
Zâtına müştâk oluptur enbiyâ vü mürselîn
Arz-ı dîdâr eyledi bî-keyf Rabbü'l-âlemîn
Merhabâ ey sâhib-i İsrâ vü tâc-ı Asfiyâ

¹ Mecmuada bir önceki şiirle aynı güftekârı işaret eden "lehû" ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada bu kelimenin altına "şerîfindir" ibâresi ilâve edilmiştir.

Makâm : Rehâvî

8b

Güfte : Hazreti Yûnus (843)

Ağlarım dün ü gün derd olanlar inler
Yanmışam aşkın oduna oda yanan inler

Bu iniltim yarası şeyhim elindendir bana
Gözlerim her dem yine yâri görende inler

Görmez misin suyu kim dost yüzün gördüğüün
Gece gündüz karâr etmez akar çağlar inler

Gösterir kendi yüzün pinhân ede o gül yüzün
Gören ol dostun yüzün dâim ağlar inler

Bîçâre âşık YÛNUS çün yârelendi Hak bilir
Her seher gelir yarasın şeyhine söyler inler

Makâm : Rehâvî

8b

Güfte : Şeyh Mehmed Mısrî (1105)

Yâ Rab bize ihsân et vuslat yolunu göster
Sûrette koma cân et izzet yolunu göster

Eyledi hevâ gâret oldu işimiz âdet
Dergâhın ulu gâyet kudret yolunu göster

Nefsimi hevâdan kes kalbimi riyâdan kes
Meylimi sivâdan kes halvet yolunu kes¹

Cândan sana tâlib kıl her tâate râgıp kıl
Bezmd² musâhib kıl hizmet yolunu göster

Tâ'lim edip esmâyı bildir bize eşyâyı
Tûbâyı “ev ednâ”yı hikmet yolunu göster

Şol kim ola vuslatta halvette³ bula celvette
Bu MISRÎ'yi⁴ kesrette vahdet yolunu göster

¹ Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda bu kelime “göster” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 60.

² Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda “bir pîre” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 60.

³ Bu kelime Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda “halvet” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 60.

⁴ Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda bu kelime “Mısrî'ye” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 60.

Makâm : Rehâvî

9b

Güfte : Hazret-i Hüdâyî (1038)

Ey nefis yeter sehv ü zelev insâfa gel insâfa gel
Terk eyleyip tûl-i emel insâfa gel insâfa gel

Bu âdet-i bid'at nedir bu şöret ü ziynet nedir
Bu kuru germiyyet nedir insâfa gel

Bir gün eser bâd-ı ecel ten bâğına verir halel
İhlâs ile eyle amel insâfa

İfsâdı ko ey nefis-i dûn "*kad dalle nefsi 'l-müfsidûn*"¹
Tâlibleri etme zebûn insâfa gel

Etme HÜDÂYÎ'ye inâd fermâna eyle inkıyâd
Et zikr ile Mevlâ'yı yâd insâfa

¹ Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelime "kavmün" şeklindedir. *Dîvan-ı Hüdâyî*, Sım. Ktp., Hacı Mahmud Efendi Bl., nr. 2372, vr. 103b.

Makâm : Rehâvî

10b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Dede

İnilerim dünü günü derdi olan iniler
Yanmışam aşkın oduna oda yanan iniler

Bu iniltim yâresi yârim elinden nedir bana
Gözlerim her dem yine yâri görür de iniler

Görme misin suyu kim dost yüzünü gördüğü çün
Her seher yane akar çağlar da iniler

Bîçâre dervîş YÛNUS çün yârelidir Hak bilir
Her seher yâresini şeyhine söyler iniler¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında “mükerrer” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Rehâvî

11b

Güfte : Niyâzî-i Mısrî

Beste : Şeyh Çalâkzâde Mustafâ (1171)

Gül müdür bülbül müdür şol zâr u efgân eyleyen
Ten midir yâ cân mıdır hem arşı seyrân eyleyen

Nâr u bâd u âb u hâkin gel haber ver aslını
Kim buların her birini emre fermân eyleyen

Bâde birdir sâkî bir meclisteki yârân da bir
Bâdenin keyfiyyetini kimdir elvân eyleyen

Kiminin mescitte boynun eğdirip âbid eden
Kimini meyhânedede sarhoş u sekrân eyleyen

Zâhidin benzin sarartıp ağlatan kim hem nedir
Kâfirin küfrü dahî fâsıkta isyân eyleyen

Halktan ayırmış yüzünü pinhâna çekmiş özünü
Ne arar kendini halktan böyle pinhân eyleyen

Görse mahbûbu gönül bî-ihdiyâr mâil olur
Ehl-i derd uşşâkı kimdir zâr u giryân eyleyen

Kim bu sırdan kimini mahrûm edip câhil eden
Kimini mahrem edinip ehl-i irfân eyleyen

Hâk ne ma‘dendir biten¹ ândan maâdin geh nebât
Kimdir ânı gâhî hayvân gâhî insân eyleyen

¹ Niyâzî-i Mısrî Dîvanında bu kelime “biten” şeklinde yazılmıştır. *a.g.e.*, s. 175.

Ây ü gün yıldızları kim döndürür ver gel haber
Hem ne sır için dönerler bunca seyrân eyleyen

11b

Vahdet ehli cümleden bir yüzü seyrân ettiler
Lîk görmez ol yüzü kesrette tuğyân eyleyen

Ey NİYÂZÎ kim vücûdun terk ederse ol durur
Cümle yüzler içre bir yüzü seyrân eyleyen



Makâm : Pençgâh

11b

Güfte : Şeyh Hasan Adlî Sünbülî (1026)

Beste : Merdek Dede

Yandı gönülde¹ mâsivâ çü nâr-ı zikrullâh ile
Oldu münevver cân ü dil envâr-ı zikrullâh ile

Pâk ola kalbin ey hümâm zikretmek ile subh u şâm
Dil mahzeni dola temâm esrâr-ı zikrullâh ile

Ehl-i tarîkat geldiler zikr ile Hakk'ı buldular
Esrâra vâsıl oldular âsâr-ı zikrullâh ile

Vahdet şerâbından içer bu cümle varlıktan geçer
Mir'ât-ı kalbini açar tekrâr-ı zikrullâh ile

Dersen kemâle eresin varıp cinâna giresin
ADLÎ aç gözün göresin dîdâr-ı zikrullâh ile

¹ Ali Emîrî 637'de bu kelime "gönülde" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 11b.

Makâm : Pençgâh

11b

Güfte : Muslî Muslihiddîn Nutkî (1099)

Beste : Ali Dede (1126)

Ben ol dürr-i meânîyim ki sığmam heft deryâya
Ben ol genc-i nihânîyim ayân eyler beni mâye

Ben ol nûr-i cihântâbım ki sâyem ta'n eder âya
Ben ol arş-ı muallâyım ki Hızır oldu bana dâye

Ledünnî sırrına vâsıl olam dersen bu âlemde
Yed-i tûla bulam dersen ki mümkündür bu âlemde

Nice tûlâ yed-i beyzâ bulam dersen bu âlemde
Ben ol arş-ı muallâyım ki Hızır oldu bana dâye

Bu esrâr-ı nihânı ben ayân etmek durur kâрім
Bu yolda cân nisâr ettim be-külfî terk edip vâрім

Bu gün arz-ı cemâl eyler bana lutf ile ol yâрім
Ben ol arş-ı muallâyım ki Hızır oldu¹ dâye

Gel ey tâlib o matlûbu nice buldu bulan âşık
Fenâ oldu bekâ buldu nice oldu bulan âşık

Ki ne tâkı ol eflâke binâ edip yıkan âşık
Ben ol arş-ı muallâyım ki Hızır oldu bana dâye

Bu hây ü hû-yi vâveylâ çü ermekdir o cânâne
Ki tıfl-ı ma'nevî çünkim doğar ol doğmadan âne

Bu esrâra erem dersen eriş bu pîr-i Ken'ân'a
Ben ol arş-ı muallâyım ki Hızır oldu bana dâye

¹ Mecmuada bu kelimededen sonra nakaratta geçen "bana" kelimesi unutulmuştur.

TESBÎH

Yâ Rasûlallah cemâlin keşfü'd-dücâ değil mi
Habîbâ senin kemâlin belega'l-a'lâ değil mi

Yektir ber güzîde adın senin ey Habîb-i Rahmân
Biri Ahmed ü Muhammed biri Mustafâ değil mi

Makâm : Pençgâh

14a

Güfte : Ahmed Hân-ı Evvel İbn-i Mehmed Bin Murad (1126)

Beste : Hâfiz Kumral Hüdâyî Zâkiri Mehmed Dede

TESBÎH

Nola tâcım gibi başımda götürsem dâim
Kademi resmidir ol hazret-i şâh-ı rusulün

Gül-i gülrâz-ı¹ nübüvvet o kadem sâhibidir
AHMEDâ durma yüzün sür kademine o gülün

¹ Rûşenî Mecmuasında bu kelime “gülrâz-ı” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 8a.

Makâm : Nikrîz

14b

Güfte : Nefeszâde Nakîb Abdurrahmân Efendi (1107)

Beste : Edirnevî Dervîş Ali Mevlevî

Ey Hüdâ' dan lûtf u ihsân isteyen
Mevlid-i pâk-i Rasûlillah'a gel
Cennet içre hûri gılmân isteyen
Mevlid-i pâk

Na't-ı pâkın cân u dilden dinle sen
Mahs-ı nûr-i Hak'dır ol zât-ı hasen
Olduğunca dünyede sağ u esen
Mevlid-i pâk-i Rasûlillah'a

Ol Rasûlün doğduğu şeb bî-gümân
Leyle-i Kadr'e müşâbihdir hemân
Bulmak istersen cehennemden emân
Mevlid-i pâk-i Rasûlillah'a gel

Meclis-i mevlidde ey VÂLÎ müdâm
Ol Rasûl'e ver salât ile selâm
Cennet-i a'lâ'da istersen makâm
Mevlid-i pâk-i Rasûlillah'a gel

Makâm : Nikrîz

14b

Güfte : Şeyh Mehmed Üftâde (989)

Beste : Dede (1126)

Ey tarîkat erenleri ey hakikat serverleri
Tâliblerin rehberleri dosttan haber verin bana

Varam visâline erem ânda cemâlini görem
Sâdıklar yoluna girem dost verin bana¹

Düştü yüreğime firâk dostumdan oldum ben ırâk
Edemezem hergiz yerag dosttan haber verin bana

Hicrân ilinde kalmışım derd ü gam ile dolmuşum
Çok gussalara dalmışım dosttan haber verin bana

Miskîn fakîr ÜFTÂDE'ye içi tâşı pür-yâreye
Terk etmeğe bîçâreye dosttan haber verin bana

¹ Mecmuada nakarat olarak geçen "dosttan haber verin bana" ibâresi eksik yazılmıştır.

Makâm : Nikrîz

14b

Güfte : Niyâzî-i Mısırî

Cânâne görünür bana cânâneye baksam
Kâşâne görünür heme vîrâneye baksam

Mest olup ayağım neye bastığımı bilmem
Her bâr ol iki gözleri mestâneye baksam

Mahbûb sevgisinden bizi men eyleme vâiz
İşitmez olur kulağım efsâneye baksam

Cümle bu cihân ol sanemin vechidir el hak
Ger mescîd ü deyre yâ buthâneye baksam

Her zerre NİYÂZÎ heme hurşîd-i münevver
Her katre hemîn lücce-i dürdâneye baksam

Makâm : İsfahân

17b

Güfte : Eşrefzâde Şeyh Abdullah Efendi (899)

Beste : İzzeddîn Ahmed Efendi (1153)

Şolar kim dost elinden içti câmı
Olar bilmedi hergiz hâs u âmı

Olar esrük durur dâim ayılmaz
Olar fehm eylemezler subh u şâmı

Olar bilmez yecûz ü lâ-yecûzü
Olar mezhep edinmez bir imâmı

Olarda dîn [ü] dünyâ tedbîri yok
Oların fikri hakdır ve's-selâmı

Olar varlıkların Hakk'a veriptir
Oların Hak ile dâim kıyâmı

Oların gönlüne Hak şöyle dolmuş
Unutulmuş iki âlem temâmı

Olar arşı vü kürsü bir nefeste
Gezip seyrân ederler bi't-temâm

Oların şânına geldi Rasûl'e
Ki "*lâ havfun aleyhim*" Hak kelâmı

Buları EŞREFOĞLU RÛMÎ'ye sor
Oları göstere sana müdâmî

Makâm : İsfahân¹

17b

Güfte : Eşrefzâde Şeyh Abdullah Efendi (899)

Beste : İzzeddîn Efendi Eşrefzâde (1153)

Râzıyım derdine yârin ben şikâyet etmez
Kendi hâlim söylerim gayrı hikâyet etmez

Derd ü mihnet yoldaşımdır bu yola azm edeli
Dost belâsından başım berd-i² selâmet etmez

Aşk ile bilişeli illetle kılmadım amel
Cennet ü hûr u kusûr için ibâdet etmezem

Her ne kim işledim ise bî garaz işleşim³
Bendeyim tâcir değilim ben ticâret etmez

Ederim âşıklara aşktan haber şimdengeru
Âşikâre gün gibi gizli işâret etmez

Söyle EŞREFOĞLU derdini âşıklara
Deme kim ben gizlerim aşkı melâmet etmez⁴

¹ Mecmuada bu şiirin başında “şu‘bedir Arabân dedikleri” ibâresi yer almaktadır.

² Eşrefoğlu Dîvanı’nda bu kelime “bir dem” şeklindedir. a.g.e., s. 30.

³ Eşrefoğlu Dîvanı’nda bu kelime “işlemişem” şeklindedir. a.g.e., s. 30.

⁴ Eşrefoğlu Dîvanı’nda mısra sonlarındaki “etmez” kelimeleri “etmezem” şeklindedir. a.g.e., s. 31.

Makâm : İsfahân

17b

Güfte : Şeyh Şemseddîn Bayrâmî¹

Beste : Kazzâz Emîr

Zehî cân kim münevverdir bugün nûr-i tecellâdan
Zehî dil kim muattardır hevâ-yı aşk-ı Mevlâ'dan

Harâbât içre uşşâkı görüp ta'n etme zâhid
Ki ol rüsvâ-yı aşk olmuş yanar derd-i dilârâdan

Gönül dildâra verenler cihânda kılmadı ârâm
Yürür âvâre ser gerdân geçer dünyâ vü ukbâdan

Temâşâsın duyan yârin nazar kılmadı ağıyâre
Ki dâim aşk u şevk ister usanmaz ol bu sevdâdan

Cihânın mâverâsında kuruptur haymeyi âşık
Dü âlemden haber bilmez dahî ol arş-ı a'lâdan

Hüdâ'nın âşıkı çoktur velî AKŞEMSEDDÎN gibi
Kani bir gerçek âşık kim yanıp durur derd-i Mevlâ'dan

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra "gurretü'l ayn târih 863" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : İsfahân

17b

Güfte : Eşrefzâde İzzeddîn Ahmed Efendi (1153)

Beste : Seyyid Hasan Efendi el-Burûsî

Şâh-ı iklim-i velâyetdir gürûh-i Kâdirî
Râh-ı Hak'da zü'l-kerâmetdir gürûh-i Kâdirî

Dâmenin tutmuş bular Sultân Abdülkâdir'in
Mefhar-i ehl-i saâdetdir gürûh-i Kâdirî

Cümle erbâb-ı tarîkat bülbül-i şûrîdedir
Ânlara bâğ-ı letâfettir gürûh-i Kâdirî

Bâde-i aşk-ı ilâhi ile mest olmuş bular
Mazhar-ı feyz-i hidâyetdir gürûh-i Kâdirî

Zîr-i mühr-i pâk-ı şeyhde bir Süleymân her biri
Nâil-i avn u inâyetdir gürûh-i Kâdirî

Âstân-ı Kâdirî'ye sür yüzün ânlardan ol
İZZÎyâ sâhib-i selâmetdir gürûh-i Kâdirî

Makâm : İsfahân

17b

Güfte : Seyyid Fazlullah Efendi¹

Beste : Seyyid Fazlullah Efendi

Vere mi derd-i sanem derme² dermân vere mi
Vaktidir yüreğimin dembedem artar veremi

Görebilmesem yüzünü müddeâlerden sanma
Ey kızıl gül sana kim çekti dikenden haremi

Hayli demdir ben ânın gözlerinin hastasıyım
Süregelse yüzümün üstüne bassa kademi

Yazayım derse kalem kaşlarının şerhini ben
Yarayım hançer ile baştan ayağa kalemi

Yüzümü göklere tutup geceler yalvarırım
Kâfire vere murâdın yâ bana vermeye mi

FAZLÎ sen mâhî dilersen yüzünü göklere tut
Böyle mahrûm mu koya çoktur ilâhın keremi

¹ Mecmuada şiirin başında “Üsküdar’da Kadı Alâeddîn Zâviyesinde Şeyh Diyarbekri Seyyid Fazlullah Efendi’nin beste ve güfte amma şarkısıdır. Velâkin Seyyid Fazlî Celvetî olması eşherdir.”

² Rûşenî Mecmuası’nda “derdime” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 19a.

Makâm : Isfahân

18a

Güfte : Sezâyî

Senin aşkıyla ey cânâ cihân oldu bana zindân
Girmezsem gülistân içre görünür gözüme gülhân

Bir özge derde dûş oldum kimesne bilmez ahvâlim
Yürürüm sûretâ harem-i gönüldür dembedem giryân

Yakıp bağrımı dağladı muhabbet âteşi ammâ
Benim her dağ ber hûnum görünür bir gül-i handân

SEZÂYÎ nâr-ı firkatle yanıp yakılmadır kârım
Gönül sûzân ciğer biryân gözümde kan akar her ân

Makâm : İsfahân

18a

Güfte : İbrâhim Sünbülî (1114)

Beste : Çalâkzâde (1171)

İçmeyen la'lin şerâbın merd-i meydân olmadı
Düşmeyen zencîr-i aşka mest ü hayrân olmadı

Geçmeyip benlik hicâbın görmedim ki zâhidi
Kaldı şirket içre âhir gitti ol cân olmadı

Derd-i aşkın çâresin gel sorma ândan kim dilâ
Defter-i uşşâk içre şâhı Lokmân olmadı

İçmeyen cânân elinden NAKŞÎ kudret câmını
Geilmeyip bu bezme âhir kaldı ol cân olmadı

Makâm : İsfahân

18a

Güfte : Yûnus Emre

Aşk cür'asın sundu bana
İçtim oldum mestânesi

Gözüm açtım baktım gördüm
Aşktan yüce meyhânesi

Bu aşk bilinmez el ile
Yâni anlanmaz kâl ile

Mürşid aldanmaz mâl ile
Cândır ânın sermâyesi

Pîrim yolu doğru yoldur
Bu söyleyen gayrı dildir

Derviş YÛNUS kemter kuldur
Ol sultânın dîvânesi

Makâm : İsfahân

18a

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Şeyhzâde Diyârbekrî (1126)

Allah emrin tutalım rahmetine batalım
Bülbül gibi ötelim Allah Allah diyelim

Allah adı uludur emrin tutan kuludur
Mü'minlerin yoludur Allah Allah diyelim

Ölüp kabre varınca melek suâl sorunca
Rabbin kimdir deyince Allah Allah diyelim

Kocayuben göçmeden teneşire çıkmadan
Mefil mefil bakmadan Allah Allah diyelim

YÛNUS seyr edip gezer ölüm tedbirler bozar
Görmek istersen dîdâr Allah Allah meded Allah
Kerîm Allah Rahîm Allah diyelim

Makâm : İsfahân

18a

Güfte : İbrâhim Sünbülî (1114)

Beste : Çalakzâde

İçmeyen la‘lin şerâbın merd-i meydân olmadı
Düşmeyen zencîr-i aşka mest ü hayrân olmadı

Geçmeyip benlik hicâbın görmedim ki zâhidi
Kaldı şirket içre âhir gitti ol cân olmadı

Derd-i aşkın çâresin gel sorma ândan kim dilâ
Defter-i uşşâk içre şâhı Lokmân olmadı

İçmeyen cânân elinden NAKŞÎ kudret câmını
GeImeyip bu bezme âhir kaldı ol cân olmadı¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak yine “İsfahân” faslında vr. 18a’da geçmektedir.

Makâm : Isfahân

19b

Güfte : Şeyh Mısırî Mehmed Efendi

Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni
Pîr-i aşka kulluk et cânâna cân etsin seni



Makâm : Nişâbûr
Güfte : Himmet
Beste : Ali Dede (1126)

21b

Sivâdan kalbini pâk et gönül mir'ât-ı Rahmân'dır
Safâdan sîneni çâk et gönül mir'ât-ı Rahmân'dır

Gerek ednâ ger¹ emcâd gönülden eyle istimdât
Bu ma'nânı bîkem kıl yâd gönül mir'ât-ı Rahmân'dır

Bu âlem nüsha-i suğrâ nedir bil nüsha-i kübrâ
Çekilmiş tuğra-i garrâ gönül mir'ât-ı Rahmân'dır

Sürersen mâsivallâhı bulursun Hakk'ı billâhi
Talep kıl vech-i Allâh'ı gönül

Gel ey HİMMET şikâr eyle gönülden özge kâr eyle
Bu sözü âşikâr eyle gönül

¹ Mecmuada "ger" olarak yazılan bu kelime, vezin icâbı "gerek" şeklinde olmalıdır.

Makâm : Nişâbûr

21b

Güfte : Şeyh Hasan Sezâyî Câbî Dede (1151)

Beste : Sâlihzâde Efendi Edirnevî

Ey şehîd-i Kerbelâ'ya ağlayan
Ağla mâtemdir Muharrem'dir bugün

Âteş-i hasretle sîne dağlayan
Ağla mâtemdir Muharrem'dir bugün

Sînedede serde gerektir dâğ ola
Kanlı yaşın dîdede ırmâğ ola

Ger dilersen menzilin uçmâğ ola
Ağla

Gece gündüz ey Muhammed ümmeti
Edelim cân-ı Yezîd'e la'neti

Dersen ere sana Hakk'ın rahmeti
Ağla mâtemdir Muharrem'dir

Her seher sanma şafakla şebnemi
Ânda kan ağlar felekler ol demi

Âlemi tuttu Hüseyin'in mâtemi
Ağla

Çaryâr ile Muhammed ey saîd
Oldular tasmîm-i zahm ile saîd

Kıydılar rahm etmeyip bunca Yezîd
Ağla

Kimdürür¹ ol şâh-ı şehîd-i Kerbelâ
Nûr-i çeşm-i Murtezâ âl-i abâ

21b

Eb ü ceddidir Ali hem Mustafâ
Ağla

Ey SEZÂYÎ bilmiş ol şâh-ı Hüseyin
Cümleye sevmektir ânı farz-ı ayn

Şeksiz ehullâha oldur nûr-i ayn
Ağla

¹ Bu kelime Nuri Özcan'ın *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dinî Mûsikî* adlı doktora tezinde "kimdir" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 852.

Makâm : Nişâbûr

21b

Güfte : [Niyâzî-i Mısırî]

Cânâne görünür bana cânâneye baksam
Kâşâne görünür heme vîrâneye baksam¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak “nikrîz” faslında vr. 14b’de geçmektedir.

Makâm : Mâhûr
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Dede (1126)

23b

Dermân arardım derdime derdim bana dermân imiş
Bürhân arardım aslıma aslım bana bürhân imiş

Sağ u solum gözler idim dost yüzünü görsem deyu
Ben taşrada arar idim ol cân içinde cân imiş

Öyle sanırdım ayıryam dost gayrıdır ben gayrıyam
Benden görüp işideni bildim ki ol cânân imiş

Savm u salât u hac ile sanma biter zâhid işin
İnsan-ı kâmil olmağa lâzım olan irfân imiş

Kanden gelir yolun senin yâ kande varır menzilin
Nerden gelip gittiğini anlamıyan hayvân imiş

Mürşid gerektir bildire Hakk'ı sana hakka'î-yakîn
Mürşid¹ olmayanların bildikleri gümân imiş

Her mürşide dil verme kim yolunu sarpa uğratar
Mürşidi kâmil olanın yolu gâyet âsân imiş

Anla hemân bir sözdürür yokuş değil düpdüzdürür
Âlem kamû bir yüzdürür gören ânı hayrân imiş

İşit NİYÂZÎ'nin sözün bir nesne örtmez Hak yüzün
Hak'dan ayân bir nesne yok gözsüzlere pinhân imiş

¹ Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda bu kelime "mürşidi" şeklinde yazılmıştır. *a.g.e.*, s. 98.

Makâm : Mâhûr
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Hacı Ramazân

23b

Ayırma beni senden Yaradan
Düşüp ölürüm ben bu yaradan

Öldüğüm için gam mı çeker¹
Alır cânımı yine Yaradan

Varam yüz sürem şeyh eşiğine
Bir hırka giyem yüz bin pâreden

Ağlama der² şol gözlerime
Kan yaş akıtır aktan karadan

ÂŞIK YÛNUS'un budur maksûdu
Ala yârini çıka aradan

¹ Rûşenî mecmuasında bu kelime “çekerim” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 73b.

² Bu kelime Nuri Özcan'ın *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dini Mûsikî* adlı doktora tezinde “derim” şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 673.

Makâm : Mâhûr

23b

Güfte : Üftâde

Beste : Dede Ali (1126)

Noldun ağlarsın gönül sen bî dil¹ yârin mi var
Zârı zârı inlemekten gayrı bir kârın mı var

Nâr-ı aşka kendini atmak dilersen her nefes
Oda yanmaz² Hafîlullah gibi tenin mi var

Bağrı başlı gözü yaşlı ciğeri delik delik
Kim belâya derci Eyyûb gibi sabrın mı var

Rûz [ü] şeb arzu edersin Hak cemâlin görmeğe
Sır-ı Ahmed'den erişmiş çeşmine nûrun mu var

Ne aceb cür'et edersin sözlere ÜFTÂDE sen
Râh-ı Hakk'a vâsıl olmuş zerrece hâlin mi var

¹ Üftâde Dîvanı'nda bu kelime "bî bedel" şeklindedir. Üftâde Mehmed Muhyiddin, *Dîvan-ı Üftâde*, İstanbul 1328, s. 27.

² Üftâde Dîvanı'nda bu kelimedden sonra "kim" ibâresi bulunmaktadır. *a.g.e.*, s. 27.

Makâm : Mâhûr

23b

Güfte : Şeyh Mehmed Üsküdârî (1130)

Beste : Hasan Efendizâde Üsküdârî

Eyleyen uşşâkı şeydâ dâimâ tal'atındır yâ Rasûlallah senin
Derd ile âh ettiren subh u mesâ hasretindir yâ Rasûlallah senin

Asfiyâ gördüğü lûtf-i Hüdâ evliyânın sürdüğü zevk ü safâ
Enbiyâ'nın bulduğu izzet-i şehâ devletindir yâ Rasûlallah senin

Merhamet kıl ben garîb âvâreye mücrimim rahm eyle nûr-i kâraya
Şefkat etmek bîkes ü bîçâreye âdetindir

Ey şefîu'l-müznibîn nûr-i ahad bir garîbindir NASÛHÎ kıl meded
Bâb-ı lûtfundan kerem kıl etme red ümmetindir yâ

Makâm : Mâhûr

23b

Güfte : Niyâzî-i Mısrî

Beste : Dede

Almadın mı gönül hüsn ile yektâ haberin sen
Duydun mu hem ol Yûsuf-i Zîbâ haberin sen

Ya'kûb veş ol dîdelerin görmez olunca
Anladın mı tâ sorsan o bînâ haberin sen

Yûsuf yoluna ağlayan ancak deme Ya'kûb
İşittin ânı noldu Zelîhâ haberin sen

Kays'ı nice yıl ağlatıp inletmedi mi aşk
Alsan nola bir doğar nice¹ Leylâ haberin sen

Dağlar dahî dayanmaz ânın rûyine karşı
Âlemlere sor Tûr ile Mûsâ haberin sen

Her kande ânın zerre-i hüsnün göresin sor
Ola duyusun hasret ile tâ haberin sen

Sular gibi yüzün yere sür kalma yolundan
Alçaktan alırsın yürü deryâ haberin sen

Âlemde nice yüz bin olur aşka giriftâr
Gel sorma o mecnûnlara dânâ haberin sen

Bülbüllere de sorma yürü hâlet-i aşkı
Pervâneden al gizlice tenhâ haberin sen

¹ Bu kelime Nuri Özcan'ın *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dîni Mûsikî* adlı doktora tezinde "doğruca" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 447.

Tevhîd sanır "Lâ" ile isbât-ı vücûdu
Sorma güzelim ânlarla "İllâ" haberin sen

23b

Her kim bu yola sıdk ile girmezse yok olmaz
Yok olmayacak Yûsuf'un ummâ haberin sen

Lâhût ile nâsûtu gönül anladı ise
MISRÎ âna sor Kâf ile Ankâ haberin sen



Makâm : Zâvîl¹

24a

Güfte : Yûnus Dede

Beste : Buhûrî-i Sâni Ser Zâkirân-ı Kocamustafâpaşa

Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab
Yoksa yedi tamuda yana kala mı yâ Rab

Aceb bu benim hâlim yeraltında ahvâlim
Varıp yatacak yerim akrep dola mı yâ Rab

Allah olacak kâdî bizden ola mı râzı
Görüp habîbi bizi şefî' ola mı yâ Rab

Cân hulkûma geldikte Azrâil'i gördükte
Yâ cânımı aldıkta âsân ola mı yâ Rab

YÛNUS kabre vardıkta münker nekîr geldikte
Rabbim kimdir dedikte dilim döne mi yâ Rab²

¹ Bu güfte, "mâhûr" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "zâvîl" olduğuna dâir bir kayıt vardır.

² Mecmuada şirin baş kısmında "mükerrer" ibaresi yer almaktadır.

Makâm : Mâhûr

24a

Güfte : Kösec Ahmed Sâlik

Beste : Müezzîn Çelebi

Eyâ rehber olan râh-ı visâle
Muhammed Mustafâ sultân-ı kevneyn
Seninle erdiler nûr-i cemâle
Muhammed Mustafâ sultân-ı kevneyn

Sırr-ı taht-ı risâlet şâhı sensin
Gönül ikliminin çün mâhı sensin
Şefâathâhının dergâhı sensin
Muhammed Mustafâ sultân sensin¹

Cenâbından olur çünkim inâyet
Esrûke lûtf edip eyle şefâat
Vücûdun âleme mahz-ı hidâyet
Muhammed Mustafâ sultân-ı kevneyn

Açılsın âşıkın hüsnün nikâbı
Okunsun dâimâ vasfın kitâbı
Ki duysun sem'ı cân nutkun hitâbı
Muhammed Mustafâ sultân-ı kevneyn

Habîb-i Hazret-i Yezdân Muhammed
Yolunda sâlikin bu DERVİŞ AHMED
Ne var afv et kusûrun eyleme dur²
Muhammed Mustafâ sultân-ı kevneyn

¹ Mecmuada bu kelime diğer nakaratlardaki gibi “kevneyn” şeklinde olmalıdır.

² Bu kelime Nuri Özcan'ın *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dini Müsiki* adlı doktora tezinde “red” şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 714.

Makâm : Mâhûr
Güfte : Hüdâyî
Beste : Ali Dede

24a

Nefse uyup râh-ı Hak'dan taşra çıkmak yol mudur
Kibr ü ucb ile âdın dervişe takmak yol mudur

Matlabın a'lâ iken ednâya takmak yol mudur
Yâr-i bâkî var iken ağıyâre bakmak yol mudur

Nice bir olmaz hevâlar nice bir tûl-i emel
Gel berî şimdengeru ey derdimend insâfa gel

Sâlike lâyük mıdır hiç Zeyd ü Amr ile cedel
Her tasarruf-i hod Hakk'ın sen halka bakmak yol mudur

Hep Hakk'ın kullarıdır küçük büyük erkek dişi
Hizmet-i Mevlâ'da olmaktır kul olanın işi

Anladın mı Rabbini hey kendini bilmez kişi
Hâzır iken Hâlik'in etrâfa bakmak yol mudur

Nice bir emmârelikde eyleye nefsin karâr
İşitip "*firrû ilallâh*" eyle ol yana firâr¹

Tevbe kıl cürme HÜDÂYÎ eyle Hakk'a i'tirâz
Her murâdı Hak verirken gayra bakmak yol mudur

¹ Hüdâyî Dîvanı'nda bu mısra "İşitip firrû ilallâh'ı et ol yana firâr" şeklindedir. a.g.e., vr. 128a.

Makâm : Mâhûr

24a

Güfte : Sultân Ahmed-i Sâlis (Fevt 1149, Hal' 1143)

Beste : Tosunzâde

Zikrin ile olmuşam ratbü'l-lisân
Aşkın ile eylerim âh u figân

Yâ Gıyâse'l-müstegîsîn el-amân
Yâ Gıyâse'l-müstegîsîn el-amân

Bulmadım yol âşiyân-ı vahdete
Ermedim ben bezm-i hâs-ı hazrete

Hayret el verdi bakıp bu kesrete
Yâ Gıyâse'l-müstegîsîn el-amân

Düştü vahşet-gâh-ı dünyâya gönül
Sâye-i lütfunda eyle müstazıl

Cürmümü afv eyleyip sen rahm kıl
Yâ Gıyâse'l-müstegîsîn el-amân

Çün ezel ahdinde nûş ettik sabûh
Arzumend-i visâlidir bu rûh

Ola kim kalbe ere feth ü fütûh
Yâ Gıyâse'l-müstegîsîn el-amân

İki âlemde eyâ Rabb-i Mücîb
Zerre-i aşkın niyâz eyler NECÎB

Herkesin maksûdunu eyle nasîb
Yâ Gıyâse'l-müstegîsîn el-amân

Makâm : Mâhûr

24b

Güfte : Hazret-i Nûrî Efendi (1061)

Beste : Nikâbî Ömer Çelebi

Ey gönül dillerde sen efsâne oldun bilmedin
Baş açık esrük aceb dîvâne oldun bilmedin

Anmadın bezm-i elestin ahdini peymânını
Âşinâ-yı Hak iken bîgâne oldun bilmedin

Rabbine nefsin seni gaflet ile âsî kılıp
Kul iken Mevlâ ile hasmâne oldun bilmedin

Mâsivâ sûretleri pür eyleyip için dışın
Ayn-ı Beytullah iken büthâne oldun bilmedin

NÛRÎyâ ermez isen yârin visâli sırrına
Tutalım ilm ile sen bir dâne oldun bilmedin

Makâm : Mâhûr

24b

Güfte : Niyâzî-i Mısırî

Elâ ey mürşid-i âlem haber ver ilm-i Mevlâ'dan
Elâ ey ma'nî-i âdem haber ver remz-i esmâdan

Ne sırdır Âdem ü Havvâ ne sırdır "*alleme 'l-esmâ*"
Ne sırdır Sidde¹ vü Tûbâ haber ver arş-ı a'lâ²

Nedir dillerdeki ilmeyn nedir hem remz-i Zü'l-karneyn
Ne yerdür mecmau'l bahreyn haber ver Hızr u Mûsâ'dan

Ne yerdür merkez-i ednâ nedir yâ halka-i vustâ
Bilinmez devre-i kübrâ haber ver sen bu suğrâdan

Kimindir feyz ü hem ihyâ ne sırdır hem dem-i İsâ
Nedir Meryem'deki deryâ haber ver dürr-i yektâdan

Nedir Kur'ân'ın esrârı nedir esrârın envârı
Nedir Mehdî'nin etvârı haber ver sırr-ı esrâdan

Nedir MISRÎ nedir Ken'ân Selîm kimdir yâ kimdir ân
Haber verdi bunu Kur'ân haber ver seb'î kurrâdan

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda "sidre" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 165.

² Bu kelime Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda "a'lâdan" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 165.

Makâm : Mâhûr

24b

Güfte : Şeyh Yûnus Kuddise Sırruhu¹

İnilerim dünü günü derdlî olan iniler
Düşmüşüm aşkın oduna oda yanan iniler

Bu iniltim yâresi şeyhim elindendir bana
Gözlerim her dem yine yâri görür de iniler

Gösterir kendözünü pinhâne çekmiş özünü
Gören ol dost yüzünü gözleri ağlar

Görme misin suyu kim dost yüzünü gördüğün
Her seher her yâne akıp çağlayıp iniler

Ağla hey gözlerim ağla bunda gelen gülmedi
Bu fenâ dünyâ elinden niçe merdân iniler

Ben neden ömür geçirdim eyledim bî-had günâh
Hak katında suçlu oldum suçu olan

Çün biçâre ÂŞIK YÛNUS yârelidir Hak bilir
Her seherde yâresini şeyhine söyler iniler²

¹ Mecmuada şirin baş kısmında “mükerrer” ibaresi yer almaktadır.

² Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak “rehâvî” faslında vr. 10b’de geçmektedir.

Makâm : Mâhûr

24b

Güfte : Ümmî Sinanzâde Hasan Efendi

Beste : Dede

Yâ Rab dilerim aşkın ver şevkin ver
Fazlından umarım aşkın ver şevkin ver

Kalbimi pâk eyle mâsivâ hubbundan
Hubbunu atâ kıl aşkın ver şevkin ver

Mest eyle sen beni bilmeyem ben beni
Tâ bula cân seni aşkın

Yolunda âşıklar derdinle yanıklar
Cânlardan geçtiler aşkın ver

Bu HASAN kuluna nazar et hâline
İrgürüp vaslına aşkın ver şevkin ver

Makâm : Mâhûr

25a

Güfte : Hâfız [Ümmî Sinanzâde]

Gönül pervâne-i bezm-i visâlin yâ Rasûlallah
Lisânım bülbülü¹ bâğ-ı cemâlin yâ Rasûlallah

Hemîşe sahn-ı mir'ât-ı nigâhımdan hüveydâdır
Cemâl-i şâhid-i nakş-i hayâlin yâ Rasûlallah

Safâbahş-ı haremgâh-ı dil-i müştâkım olmuştur
Ziyâ-yı nûr-i vech-i bî-misâlin yâ Rasûl

Zülâl-i afvına ben hastayı lûtf eyle sîrâb et
Derûnum yakmasın tâbe² celâlin yâ Rasûl

Kapına intisâb edip şefâat-ı mültecâ eyler
Fakîrin HÂFİZ-i şer mende hâlin yâ Rasûl

¹ Bu kelime Ali Emîri 650 nolu mecmuada "bülbül-i" şeklindedir. Millet Ktp., Ali Emîri, Manzum, nr. 650, vr. 26a.

² Ali Emîri 650'de "tâb-ı celâlin" şeklindedir. a.g.e., vr. 26a.

Makâm : Mâhûr

25a

Güfte : Hâfiz [Ümmî Sinanzâde]

Gönül pervâne-i¹ visâlin yâ Rasûlallah
Lisânım bülbül-i bâğ-ı cemâlin yâ Rasûlallah

Hemîşe sahn-ı mir'ât-ı nigâhımdan hüveydâdır
Cemâl-i şâhid-i nakş-i hayâlin yâ Rasûlallah

Safâbahş-ı haremğâh-ı dil-i müştâkım olmuştur
Ziyâ-yı nûr-i vech-i bî-misâlin yâ Rasûlallah

Zülâl-i afvına ben hastayı lûtf eyle sîrâb et
Derûnum yakmasın tâbe² celâlin yâ Rasûlallah

Kapına intisâb edip şefâat-ı mültecâ eyle³
Fakîrin HÂFİZ'ı şer mende hâlin yâ Rasûlallah⁴

¹ Ali Emîrî 650'de bu kelimededen sonra "bezm-i" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 26a.

² Ali Emîrî 650'de "tâb-ı celâlin" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 26a.

³ Ali Emîrî 650'de bu kelime "eyler" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 26a.

⁴ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak yine "mâhûr" faslında aynı varakta geçmektedir.

Makâm : Mâhûr

25b

Güfte : Yûnus Emre

Şol göz ki seni gördü ol neye nazar etsin
Bir cân ki seni duydu tende ne karâr etsin

Sen bir ulu sultânsın bî hadd ü nihâyetsin
Vasfın kılma gelmez dil kande şemâr etsin

Aşkın ezeli şâhım bu yolda komuş varım
Bu remzi duyaldan ârif yokluğu şikâr etsin

Aşkına düşen âşık derdinle yanar dün gün
Vaslındır âna dermân hekîm ne tîmâr etsin

Netsin bu YÛNUS netsin bu yolca nice gitsin
Gönlünü sana versin aklını gubâr etsin

Makâm : Zâvîl

27b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Buhûrîzâde Şeyh Şâh Sultân Abdülkerîm Efendi

Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab
Yoksa yedi tamuda yana kala mı yâ Rab

Cân hulkûma geldikte Azrâil'i gördükte
Yâ cânımı aldıkta âsân ola mı yâ Rab

Yâ Rab nice ola hâlim yeraltında ahvâlim
Varıp yatacak yerim akrep dola mı yâ Rab

Allah olacak kâdî bizden ola mı râzî
Görüp habîbin bizi şeffî' ola mı yâ Rab

YÛNUS kabre vardıkta münker ü nekîr geldikte
Bize suâl ettikte dilim döne mi yâ Rab¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "mâhûr" faslında "zâvîl" makâmı kaydı ile vr. 24a'da geçmektedir.

Makâm : Nevâ

28b

Güfte : Şeyh Ya'kûb Burûsî (1052)

Beste : Dervîş Ali Sinânî (1126)

Dil ü cân hiç karâr etmez
Tecellî eyle yâ Allah
Eşîğinden firâr etmez
Tecellî eyle yâ Allah

Nider âşık hayâlâtı
Nider ma'şûk makâlâtı
Cemâlidir münâcâtı
Tecellî eyle

Cemâlin fikrine düştüm
Îlâhî gayrıdan geçtim
Kanat açıp sana uçtum
Tecellî eyle

Dilhânesin seyrân eden
Ken'ân ilin vîrân eden
Yûsuf'u Musr'a hân eden
Tecellî eyle

Çün âşıktır sana YA'KÛB
Yüzün göster eyâ mahbûb
Yine sensin sana matlûb
Tecellî eyle

Makâm : Nevâ

28b

Güfte : Adlî

Beste : Zâkir Hafîl

İşimiz subh u mesâ cürm ü hatâ
Mîlket-i cân ü dile verdi fenâ
Gark-ı isyân olmuşam "*iğfir lenâ*"
Rabbenâ yâ Rabbenâ fağfir lenâ

Ey Kerîm ü ey Rahîm ü Zü'l-Celâl
İstinâdım hazrete fî külli hâl
Hadden aştu cürm ü isyân ü vebâl
Rabbenâ yâ Rabbenâ

Ol habîbin hürmetiçün yâ ilâh
Son nefeste hâlimiz kılmaz tebâh
Yüzümüz mahşer günü etme siyâh
Rabbenâ yâ Rabbenâ fağfir lenâ

ADLÎ-i gamhârî nâçâr eyleme
Sana yâr et nefesine yâr eyleme
Cennet eyle yerini nâr eyleme
Rabbenâ yâ Rabbenâ fağfir lenâ

Makâm : Nevâ

28b

Güfte : Mahmûd Üsküdârî [Hüdâyî] (1038)

Açıldı çün bezm-i Elest devr eyledi peymânesi
Ândan içenler oldu mest ayılmadı mestânesi

Ol bâdeden kim nûş eder içtiği dem sarhoş eder
Bülbül gibi ol cûş eder gülşen olur kâşânesi

Bayrama ol âşık erer kim Hak cemâlini görer
Dost bezminin zevkin sürer pür-nûr olur dilhânesi

Aç gözünü Hak ile bak oku HÜDÂYÎ'den sebak
Kâmil olurmuş ehl-i Hak doğmazdan evvel ânesi

Makâm : Nevâ

28b

Güfte : Emîr Mehmed Sultân Burûsî (833)

Gerçek âşıklara salâ denildi
Derdi olan gelsin dermânı buldum

Âh ile vâh ile cevân ederken
Cânımın içinde cânânı buldum

Akardı gözümde yaş yerine kan
Zerrece görünmez gözüme cihân

Deryâlar nûş eyleyip kanamaz iken
Âşıklar kandıran ummânı buldum

Âşıklar meydâna doğru varırlar
Erenler cem' olmuş verip alırlar

Cümle enbiyâlar dîvân dururlar
Cevâhir bahş olan dükkânı buldum

Açılmış dükkânlar kurulmuş pazar
Cânlar mezâd olmuş dellâlde gezer

Oturmuş ümmetin berâtın yazar
Hakk'a mahbûb olan sultânı buldum

EMÎR eydür ne hoşca pazar imiş
Âşıklar seyrân edip gezer imiş

Cümlenin maksûdu ol dîdâr imiş
Hakk'a karşı duran dîvânı buldum

Makâm : Nevâ

28b

Güfte : Niyâzî-i Mısrî

Beste : Ali Dede¹

Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem
Saldı ol nûr-i nübüvvet pertevin fevka'l-ümem

Çalınıp tabl-ı beşâret geldi şâh-ı enbiyâ
Gulgule doldu cihâna kondu ol sâhib-alem

Nur-i vechinden alındı encüm ü şems ü kamer
Bahr-i ilminden bildi² hikmet-i levh ü kalem

Merhabâ yâ Mustafâ ey nûr-i ayn-ı asfiyâ
Merhabâ ey sâhibü'l-mi'râc fi'd-dâci'z-zulem

Biz günahkâr ümmete sen şâhı irsâl eyledi
Hamdü lillah sana ümmet eyledi ol zî'l-kerem

Gelmeseydin âleme halk olunmazdı cihân
Dostluğuna yaratıldı ey Nebiyy-i muhterem

Yâ Rasûlallâh şefâat kıl NİYÂZÎ mücrime
Şol zaman kim baş açık yalın ayak kan ağlayam

¹ Mecmuada bestekâr adından sonra "Dırağman Zâkiri Ahmed Efendi dahi rastta beste eylemiştir" ibâresi yer almaktadır.

² N. Mısrî Dîvanı'nda "bilindi" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 143.

Makâm : Nevâ

29a

Güfte : Seyyid Seyfullah

Beste : Osman Bey

Merhabâ ey nesl-i pâk nûr-i Yezdân merhabâ

Merhabâ ey câmi'-i âyât-ı Kur'ân merhabâ

Merhabâ olan Ebûbekr ü Ömer nûru ile

Berk urub yüzünde şâhım nûr-i Osman merhabâ

Merhabâ ey zübde-i nûr-i Muhammed Mustafâ

Merhabâ evlâd-ı hayder şâh-ı merdân merhabâ

Merhabâ ammın Hasan Hulki rızâdır çün senin

Merhabâ ceddin Hüseyin şâh-ı şehîdân merhabâ

Merhabâ Zeynelbâd ü Bâkır u Câfer' deki

Sende zâhir oldu ol âdâb ü erkân merhabâ

Merhaba ey Mûsâ-i Kâzım Ali Mûsâ er-Rızâ

Sırrına mazhar olan sultân-ı irfân merhabâ

Merhabâ olan takıyyu yâ nakıy hem askeri

Bunların kâim-i kâmu pîr-i pîrân merhabâ

Merhabâ şâhım Muhammed Mehdî' den evvel gelen

Merhabâ redd etme SEYYİD SEYFÎ bendendir merhabâ

Makâm : Nevâ

29a

Güfte : Şeyh Mehmed bin Mustafâ Zâviyedâr-ı Hüdâyî Divitçizâde Rihlet (1090)

Beste : Şeyh Mehmed bin Mustafâ Zâviyedâr-ı Hüdâyî Divitçizâde Rihlet (1090)

Feth olunca Hak'dan yana yolumuz
Gönül sabreyle sabreyle bir zaman
Açılınca dost bağında gülümüz
Gönül sabreyle sabreyle bir zaman

Menâzile merâtibe erince
Makâmâtı türlü dolu görünce
Cezbe ile ol hazrete varınca
Gönül sabreyle sabreyle bir zaman

Hak'dan erse kula her gün saâdet
Kalmaz yolda "Lâbûd" bulur hidâyet
Erişince ol hazretten inâyet
Gönül sabreyle sabreyle bir zaman

Nûr-i Hak'la TÂLİB erer murâda
Gide hicâb kalmaya hiç arada
Yetişince ol hazretten irâde
Gönül sabreyle sabreyle bir zaman
Gönül şükreyle şükreyle her zaman

Makâm : Nevâ
Güfte : Kerîm
Beste : Çalakzâde

29a

Âşıkın oldu velî mesvâ-yı hû
Mest eder dâim ânı sahbâ-yı hû

Sad hezâr esrâr eder âşikâr
Kalbe girse şâhid-i ma'nâ-yı hû

Tâlib-i Hak olanın kalbinde dil
Oldu ancak maksad-ı aksâ-yı hû

Dembedem hurşîd-i veş tâbân olur
Sâhib urve-i vüskâ-yı hû¹

Münker kalbinde kılmadı karâr
Ömr içinde bir nefes ankâ-yı hû

Sırrı oldu cephesinde yazmadı
Kâdî-i mutlak bî kem imzâ-yı hû

Lâzım oldu tâlibinde her zaman
Bahr ü berde her nefes a'lâ-yı hû

Gark eder seyyid KERÎM'in cismini
Her zaman envâr-ı hû deryâ-yı hû

¹ Bu mısradâ sâhib kelimesinden sonra boşluk bırakılmıştır.

Makâm : Nevâ

29a

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Çalakzâde

Gaflet ile bana bir hâl yöneldi Allah diyeler¹ bir meclise uğradım
Tutun kulak nakleyeyim size Allah derler bir meclise uğradım

Münâdî² çağrışıp zâre başlar hâl diliyle Hakk'ı zikir eder kuşlar
Tevhîd eder dağlar ağaçlar taşlar Allah derler

Münâdî sözünden tutulur kulaklar arşı devrân saf saf melekler³
Ol mecliste kabûl olur dilekler Allah derler

Muhammed'in ashâbı yârânları ânda hâzır olmuş gördüm ânları
Devre girmiş tabakât erenleri Allah derler

YÛNUS eydür çok şükür Hakk'ı buldum Muhammed'in nûru berk urur gördüm
Ebûbekir Ömer Osman Ali hem Allah derler bir meclise uğradım

¹ Nakaratlarda "derler" olarak geçen bu kelime "diyeler" şeklinde yazılmıştır.

² Yûnus Dîvanı'nda "münâdiler" şeklindedir. Mehmed Açıköz, *Yûnus Emre Dîvanı ve Şiirleri*, İstanbul, s. 328.

³ Yûnus Dîvanı'nda bu mısra "Münâdî sözüne tutulur kulaklar arş altında saf saf oldu melekler" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 328.

Makâm : Hüseyin¹
Güfte : Ümmî Sinânzâde
Beste : Ümmî Sinânzâde

29a

Gecelerde uyanıksın Hakk'ın zikriyle yanıksın
Âşıkları uyarırsın Âşık o ki sâdık o ki

Bu derdine noldu sebep Feryâd edersin her şeb
Âşıklara veren tarab Âşık o ki sâdık o ki

Vîrâneyi mesken eden Derd ehlini hemdem eden
Zikri devâma irgüren Âşık o ki sâdık o ki

Şeyh HASAN'ı nâlân eden Gözü yâşın seylân eden
Âşıkları hayrân eden Âşık o ki sâdık o ki

¹ Bu güfte, “nevâ” makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhının başında “hüseyinî”ye yazılacak” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Nevâ

29b

Güfte : Adlî

Beste : Merdek Dede

Levh-i dilden okuyan ilm-i İlâhî'den sebak
Zerrece yanında kalmaz mahv olur hep mâ sebak

Baş ü cân terkini ur Hakk'ı seversen ey gönül
"Len tenâlü 'l-birra hatta tünfikü" dedi çün Hak

Çün ledün ilmi demâdem kalbine ilhâm olur
Neyler ey dil ârif billâha yazmak okumak

Nûr-i Hak kalbin münevver eylesin dersen dilâ
Âteş-i tevhîd ile gel mâsivâyı oda yak

Kıyl u kâli edip dilden trâş et hubbunu
ADLÎyâ yeter okursan bâb-ı aşktan bir varak

Noldu bu gönlüm noldu bu gönlüm
Derd ü gamınla doldu bu gönlüm

Yandı bu gönlüm yandı bu gönlüm
Yanmada dermân buldu bu gönlüm

Gerçi ki yandı gerçeğe yandı
Rengine aşkın cümle boyandı

Kendi de buldu kendi de buldu
Matlabını hoş buldu bu gönlüm

“*El-fakru fahrî*” “*El-fakru fahrî*”
Demedi mi¹ âlemler fâhri

Fahrini zikr fahr zikr²
Fakrı fenâda buldu bu gönlüm

BAYRÂM'ım de Bayrâm'ım de³
Bayram edersin dost ile şimdi

Yâr ile bayram etti bu gönlüm

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime sonra “ol” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 420.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu mısra “Fakrini zikr et fakrini zikr et” şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 420.

³ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu mısra “Bayrâm'ım imdi Bayrâm'ım imdi” şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 421.

Makâm : Nevâ

29b

Güfte : Kubbe Şeyhi [Süleyman] (1115)

Beste : Dede

Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka
Andelîb oldum gülzâr-ı aşka

Bezm-i Elest'ten mest olup geldim
Ben bende oldum hünkâr-ı aşka

Zülfü hevâsı eyledi hayrân
Olmuşam Mansûr berdâr-ı aşka

Dost cemâline olalı hayrân
Oldum münâdî bâzâr-ı aşka

Feth etti kalbi çün nûr-i aşkı
Müstağrak oldum envâr-ı aşka

Nice Süleymân geldi cihâna
Ben SÜLEYMÂN'ım serdâr-ı aşka

Makâm : Nevâ

29b

Güfte : Hüdâyî

Beste : Hâfız Kumral Zâkir Mehmed Dede

Kuldan sana lâyük nola âşık seni kande bula
Meğer senden ihsân ola yâ Rabbenâ Rabbenâ senden kerem senden atâ

Ey "*lâ yezâl ü lem yezel*" kanı sana lâyük amel
Abdin işi sehv ü zelev yâ Rabbenâ

Suğrâ senin kübrâ senin ûlâ senin uhrâ senin
Dünyâ senin ukbâ senin yâ Rabbenâ

Nefse bizi ısmarlama çığnetme derd ile gama
İrgür sana yolda koma yâ Rabbenâ

Koma HÜDÂYÎ'yi garîb vaslın âna eyle nasîb
"*Yessir merâmî*" yâ Mucîb yâ Rabbenâ Rabbenâ senden kerem senden atâ

Makâm : Nevâ

29b

Güfte : Nûrî [Abdülâhad]

Beste : Dede

Yanmaktan usanmazam pervâne miyem bilmem
Hiç sonunu saymazam dîvâne miyem bilmem

Her şâm ü seher zârım gûş eylemez ol yârim
Bakmaz bana hünkârım bîgâne miyem bilmem

Dilhâne harâb oldu yıkıldı türâb oldu
Her cânibi bâb oldu vîrâne miyem bilmem

Kalbimde ocağım var bu sînede dâğım var
Ateşte durâğım var hep yana mıyam bilmem

Bulup dem-i eşbâhı gül vere mi dil şâhı
Bu dünyede ben dahî uslâna mıyam bilmem

NÛRÎ dem-i dehşette bahr-i gam-ı firkatte
Ka' r-ı yem-i hayrette dürdâne miyem bilmem¹

¹ Mecmuada şiirin her beytinin sonunda sıra numaraları yer almaktadır.

Makâm : Nevâ

29b

Güfte : Şeyh Yûnus (843)

Bilmem nideyim aşkın elinden
Kande gideyim aşkın elinden

Dinle zârımı kodum ârımı
Verdim serimi aşkın elinden

Varım vereyim kadre ereyim
Ûryân olayım aşkın elinden

Meskenim dağlar gözyaşı çağlar
Durmaz kan ağlar aşkın elinden

Kaddim yây oldu bağrım nây oldu
İşim vây oldu aşkın elinden

Hayrân olmuşam giryân olmuşam
Sûzân olmuşam aşkın elinden

YÛNUS'un sözü kül olmuş özü
Kan ağlar gözü aşkın elinden

Makâm : Nevâ
Güfte : Yûnus Dede (843)

29b

Bilmem nideyim aşkın elinden
Kande gideyim aşkın elinden

Dinle zârımı kodum ârımı
Verdim serimi aşkın elinden

Varım vereyim kadre ereyim
Üryân olayım aşkın elinden

Meskenim dağlar gözyaşı çağlar
Durmaz kan ağlar aşkın elinden

Kaddim yây oldu bağrım nây oldu
İşim vây oldu aşkın elinden

Hayrân olmuşam giryân olmuşam
Sûzân olmuşam aşkın elinden

YÛNUS'un sözü kül olmuş özü
Kan ağlar gözü aşkın elinden¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak yine "nevâ" faslında aynı varakta geçmektedir.

Makâm : Nevâ

30a

Güfte : Hüdâyî

Beste : Ya'kûbzâde Burûsî¹

Milk-i bekâdan gelmişem fânî cihânı neylerem
Ben dost cemâlin görmüşem hûr [ü] cinânı neylerem

Vahdet meyinin cür'asın ma'sûk elinden içmişem
Ben dost kokusun almışam misk [ü] tâtârı neylerem

İbrâhim'im Cebrâil'e hiç ihtiyâcım kalmadı
Muhammed² dosta gidem ben tercemânı neylerem

Îsâ gibi dünyâ koyup gökleri seyrân eylerem
Mûsâ'yı dîdâr olmuşam ben "*Len terâni*" neylerem

Eyyübleyin şol ma'sûkun cevrin tahammül eylerem
Cercîsleyin Hak yoluna çıkmayan câmı neylerem

Âşık YÛNUS ma'sûkuna vuslat bulunca mest olur
Ben şîşeyi çaldım taşa nâmûs u ârı neylerem

¹ Mecmuada bestekâr ismi zikredildikten sonra "Acem'de Müezzîn Molla Hüseyin beste eylemiştir" ibâresi yer almaktadır.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "Muhammed'im" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 699.

Makâm : Nevâ

30a

Güfte : Abdülvehhâb Halvetî Halife-i Yiğitbaşı Rahimehümallâhi Teâlâ

Beste : Haftânî Memiş Ağa Fındıklı

Evlüyâdan sır sorana dokuz türlü nişân gerek
Evvel kapı şerfattir güneş gibi ayân gerek

Âyet ile hadîs ile anlayana verdim cevâp
Ândan öte içeriye levvâmeye seyrân gerek

Şerfattan tarîkatten içerisi sır iledir
Âkıl âna ârif olmaz mülhimeye vicdân gerek

Dördüncüsü mütmainne Mansûr bilir bu menzili
Pîr yüzünden ulaşmağa ikrâr eder bir cân gerek

İhtiyârım elde değil lâzım geldi söylemesi
Beşincisi kerâmettir ayân değil pinhân gerek

Yol erinin tevhîdini ârif gerek anlamağa
Altıncısı merdıyyedir bunda burhân Kur'ân gerek

Yedincisi sâfiyyedir halka ayân etmek olmaz
Ândan geçip ulaşmağa cân hazrete kurbân gerek

Sekizincisi budur makâm aynelyakîn hakkalyakîn
Gerçi âşık bu meydânda gayrullahtan üryân gerek

Dokuz sıfattan içeri bir sır diyem anlar isen
İnsân adın bundan koyup mahv [ü] garkta pinhân gerek

VEHHÂB ÜMMÎ'nin tevhîdi hâtırına güç gelmesin
Bu ma'nâyı fehm etmeğe sâfi nûrdan insân gerek

Makâm : Uşşâk¹
Güfte : Yûnus Emre

30a

Mecnûn'a sordular Leylâ nice oldu
Leylâ gitti adı dillerde kaldı

Benim gönlüm bir gayrı Leylâ buldu
Yürü Leylâ ki ben Mevlâ'yı buldum

Şu ben yalvarınca sen nâz ederdin
Cefâyı çok vefâyı az ederdin

Semâyı gözleyip pervâz ederdin
Yürü

Bu gün Mevlâ gören Leylâ'ya bakmaz
Ulu a'lâ gören ednâya bakmaz

Aya nazar kılan yıldıza bakmaz
Yürü

Mecnûn arzulayıp Ka'be'ye vardı
Halkaya yapışıp çün zârî kıldı

Mecnûn Leylâ derken Mevlâ'yı buldu
Yürü

Gel ey YÛNUS bu sözlerden açılmaz
Hakk'ın lûtfun görüp gayra saçılmaz

Înâyet olan yerden kaçılmaz
Yürü Leylâ ki ben Mevlâ'yı buldum

¹ Bu güfte, "nevâ" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "uşşâk gaflet olunmuş" ibâresi yer almaktadır.

Cefâ vü renc ü mihnettir adı aşk
Firâk-ı derd ü firhattir adı aşk

Verip râhatları mihnetler alıp
Dün ü gün âh u hasrettir adı aşk

Bir oddur¹ cânâ düşmüştür yanar
Yürek dolu harârettir adı aşk

Karârı yok bu aşkın bî karârdır
Ki türlü türlü hâlettir adı aşk

Münezzehtir gehi iki cihândan
Linden² ferâgattir adı aşk

Gönüldedir yâr ancak hemîdir³
Bu halktan kamû uzlettir adı aşk

Bu aşkı kimse vasf etmez diliyle
Gam u gussa vü hayrettir adı aşk

Bu aşkı ol bilir kim o âşık oldu
Tevhîddedir adı aşk⁴

Sorarsan aşkı EŞREFOĞLU RÛMÎ'ye
Tamâm-ı dost ile vuslattır adı aşk

¹ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelimedden sonra "kim" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, s. 44.

² Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelime "dükelliden" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 44.

³ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu mısra "Gönülde derd-i yâr ancak hemindir" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 44.

⁴ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu mısra "Nice tevhd ü vahdettir adı aşk" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 44.

Makâm : Nevâ

30b

Güfte : Nûrî [Abdülâhad]

Aşk-ı Hak her kimin ola yârî
Hâr eder gözlerine ağyârî

Kande nazar eylerse âşık
Görünür ânda vuslat âsârî

Sırr-ı zâtın şuûnunu gör kim
Cümleden ârî cümleye sârî

Bilse âşık visâli nâr içre
Cennet’i koyup isteye nârî

Ne aceb ahmak olur ol zâhid
Değişir vasl-ı hûra dîdârî

Gel ey NÛRÎ söyleme sabr et
Yeter açtın bu sırr-ı Settâr’ı

Gel beru ey gönlümün sahnında seyrân¹ eyleyen
Zerrece bir katre-i aşkınla ummân eyleyen

On sekiz bin âleme sığmaz iken bu aşk ile
Bir haber birle âna dünyâyı zindân eyleyen

Cânıma vermiş iken² kez hitâbın zevkini
Düşürüp bu âleme çün zâr u giryân eyleyen

Varlığımdır reh-i sedd olan bu yolda bana
Al elim kurtar bu sedden lûtf [u] ihsân eyleyen

Ehl-i irfân dediler sen çıkmayınca aradan
Bilemezsin kimdir sırrında seyrân eyleyen

Bilmek istersen nazar kıl sırrına yine ÜFTÂDE sen
Tâ bilesin kimdir³ kendüyü pinhân eyleyen

¹ Mecmuada bu kelimedden sonra “cevlân” ibâresi ilâve edilmiştir.

² Ali Emîri 650’de bu kelimedden sonra “bir” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 32a.

³ Ali Emîri 650’de bu kelime “kimdürür” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 32a.

Makâm : Nevâ
Güfte : Yûnus Emre

30b

Eyyüb' em mübtelâyım derde dermân isterim
Âşıkım dil hastayım cânıma cânân isterim

Ya'kûb'um ağlarım Yûsuf için ettim firâk
Yûsuf'um zindân içinde fasl-ı Rahmân isterim

Bir varmışam ki ol benim yurdum değil
Hızr ile zulmâta erdim âb-ı hayvân isterim

Defter-i a'mâlimi yüklendim ettim azmrâr
Menzil ü maksûda Hak'dan emr ü fermân

YÛNUS EMRE'm bilmedi hiç kimseler hâlim benim
Hâlimi arz etmeğe bir merd-i irfân isterim

Makâm : Nevâ

31a

Güfte : Hazreti Nûrî Şemsî Abdülâhad Efendi

Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ
Lûtf eyle visâlinle uslanayım ey Mevlâ

Aşk âteşine cânım yanmakta bulur lezzet
Çün şem'ı cemâline pervâneyim ey Mevlâ

Gönlüm kadehi dolmuş çün bâde-i aşkınla
Başımda değil aklım mestâneyim ey Mevlâ

Varlık geleli senden kalmadı eser benden
Fark etmez olup kendim bilmem neyim ey Mevlâ

Envâr-ı cemâlinle dil zulmeti gitmezse
Celâlinle ben yanayım ey Mevlâ¹

Gönlünde çü NÛRÎ'nin mahfidir ezel kenzi
Derdinle harâb olmuş vîrâneyim ey Mevlâ

¹ Mecmuada bu mısranın baş kısmında boşluk bırakılmıştır.

Makâm : Nevâ Uşşâk
Güfte : Nûreddînzâde¹

31b

Dâr-ı hasrettir bu dünyâ ağla dâim zâr zâr
Kerş yaşıyla yarlıgar mücrimleri perverdigâr

Varlığı benzer cihânın bir örümcek âğına
Çün o assı ânı eyler bir nefeste târumâr

Pâdişâh-ı asr isen de erişir bir gün ecel
Yele verir mâl ü mülkü kul halâyık ne ki var

İş bu dünyâ hâsılnda bir iyi ad eyle kim
Tâ duâda anılsın haşr olunsa rûz-i gâr

Yâ İlâhî geçti ömrü NÛRÎ'nin isyân ile
Kalmadı irak recâsı lûtfunadır intizâr

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra "Nûreddînzâde'nin güftesidir Bundan gayrı güftesi yoktur. Şemsî Nûrî Efendi'nin değildir" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Nevâ Uşşâk

31b

Güfte : Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî Efendi (1148)

Beste : Çalâkzâde

Semâ' da sırr-ı tevhîd oldu izhâr
O sırra vâkıf oldu cümle ebrâr

Kim etse hüsn-i tevhîde tehassün
Necâta vâsıl olur budur ihbâr

Bir âşık olsa tevhîde mülâzim
Zuhûr eder ânın vechinde envâr

Kaçan cehr ile tevhîd etse âşık
Âna hem dem olur ahcâr ü eşcâr

Yeter keşf ettin ey FAHRÎ bu râzı
Sülûk ehline keşf olur bu esrâr

Makâm : Nevâ Uşşâk
Güfte : Zâkirî Şa'bân Dede

31b

Hîç anar mısın bî haber iken
Ecel erişe sana nâgihân

Tutula dili el ele mâlik
Tehî dest yola olsan revân

Ger helâl ise versin hesâp
Ger harâm ise çeksin azâp

Halakın safâ ile harcana
Süre zevkini yiye raygân

Sana dünyâdır sen kim bugün
Kılma sözüne sakın i'timâd

Nice bin senin gibilerin ol
Bevrine gülüp etti şâdımân

Dünyâ sevgisi her habâsetin
Başıdır dedi sana Mustafâ

Sen ânın muhâlifin işleyip
Sevip eyledin dînine ziyân

Makâm : Nevâ Uşşâk

33a¹

Güfte : Seyyid Kerîmüddîn İbni Hasan Yemenî Kuddise Surrühümâ

Beste : Etyemez İmamı

Gel meclis-i uşşâka tâ ref^x ola ahzânın
Cür'a-i muhabbet iç mest ola dil ü cânın

Bu meclise gam gelmez erbâb² elem bilmez
Sünbülleri hiç solmaz bu bâğ-ı gülistânın

Her demde rızâ gözle ma'nâ ilin³ gözle
Dâim arayıp izle tâ arş ola seyrânın

Çeşminin yaşı her bâr hûn-i ciğer ile kar
Ayyûka ulaştır var âh-ı dil ü efgânın

Bu bende KERÎMÜDDÎN her kim ki eder âyin
Zâtını edip tezyîn tâcı ola devrânın

¹ Mecmuada bundan önceki 32 nolu varak bulunmamakta olup, sonradan koyulan rakamlar bir sayfa öne kaymıştır.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde "erbâbı" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 672.

³ Nuri Özcan'ın doktora tezinde "elini" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 672.

Makâm : Uşşâk

33b

Güfte : Nûrî [Abdülâhad]

Beste : Akbaba İmamı

Cemâlin nûrunun âşıklarına
Kerem eyle kerem Sultânım Allah
Firâkın nârına yanıklarına
Kerem eyle kerem Sübhânım Allah

Ciğirim yandı aşkın âteşine
Cihân kandı efendim göz yaşına
Neler geldi¹ âşık başına
Kerem eyle kerem Allâhım Allah

Ederse âşık âh inler felekler
Âna rahm eyleyip ağlar melekler
Sana mahfî değil gizli dilekler
Kerem eyle kerem Rahmânım Allah

Ne yüz var kim niyâza ede âğâz
Ne söz var kim ricâdan demsâz
Nice etsin hevâ-yı aşka pervâz
Kerem eyle kerem Hannânım Allah

Yoğ oldu NÛRÎ'nin küllî vücûdu
Ne gaybî² kaldı ânın ne şuhûdu

Efendim âna³ lûtf u cûdu
Kerem eyle kerem Mennânım Allah

¹ Ali Emîrî 637'de bu kelimedden sonra "neler" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 38a.

² Ali Emîrî 637'de bu kelime "aynı" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 38a.

³ Ali Emîrî 637'de bu kelimedden sonra "eyle" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 38a.

Makâm : Uşşâk

33b

Güfte : Ali Paşa Hekîmzâde

Beste : Yahyâ Çelebi

Dildâde-i zülfün şehâ mahlûka bahş etmiş Hüdâ
Her târına bin cân fedâ ey fahr-i âlem Mustafâ

Rûşen-çerâğ-ı çeşm ü cân kurbân yolunda bâş ü cân
Bende sana ile cân ey fahr-i âlem Mustafâ

Her bir kelâmın dür bana ALÎ recâ eyler sana
Her hâlde ol şefî' âna ey fahr-i âlem Mustafâ

Makâm : Uşşâk

33b

Güfte : Sezâyî

Beste : Kudümzen Ali Dede

Derûnum âteş-i aşkınla yandır yâ Rasûlallah
Dil-i teşnem mey-i vaslınla kandır yâ Rasûlallah

Firâkın âteşi bağrım yakıp eşkim revân etti
Dü çeşm-i intizârım dolu kandır yâ Rasûlallah

Sen ol şems-i hakîkatsin ki âlem cümle zerrâtın
Vücûdun bâis-i kevn ü mekândır yâ Rasûlallah

İçenler câm-ı aşkın âb-ı Hızır' a iltifât etmez
Senin aşkın hayât-ı câvidândır yâ Rasûlallah

SEZÂYÎ derdmendin bâb-ı lûtfâ ilticâ eylemez
Bilir kim dergehin dârü'l-emândır yâ Rasûlallah

Makâm : Uşşâk

33b

Güfte : Nûrî [Abdülâhad]

Beste : Çalâkzâde

Ey beni aşk âteşine yandıran aşk senin âşık senin ma'şûk senin
Hem seven hem sevilen hem sevdiren aşk senin

Yanar ise aşk ile cânım tenim geçer ise âh ile dünüm günüm
Hep senindir ârada nem var benim aşk senin

Âşıkın kalbine kılsan bir nazar mâsivâdan kalmaya ânda eser
Sana eren cenneti hûrî nider aşk senin

Lûtf ile âna desen ey derdmend nice oldun aşkımın kaydına bend
Nicedir aşkım sana ettiği fend aşk senin âşık senin

Mahz-ı lûtfun ile ey kâdir ilâh âşıkın hâline eyle bir nigâh
Bir gedâdır NÛRÎ kulun pâdişâh aşk senin âşık senin ma'şûk senin

Makâm : Uşşâk

33b

Güfte : Niyâzî-i Mısrî

Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin
Azm-ı gül edip zâr ü giryâna mı geldin

Pervâne gibi âteşe dâim cân atarsın
Evvelde bu aşk oduna sen yanar mı geldin

Yağmur gibi yağarsa belâ sen bâş açarsın
Cân vermeye dost yoluna kurbâna mı geldin

Herkes çalışır sıfatı eyleye ma'mûr
Sen cümle sıfat ilini vîrâna mı

Vech-i ehadiyyet ki şu eşyâda görünmüş
Bu kesrete ancak ânı seyrâna mı geldin

Bir kimse senin olmadı hiç râzına mahrem
Bilmem bu cihân içinde yekdâne mi geldin

Bu hasta NİYÂZÎ'ye şifâ remzin edersin
Derde düşenin derine¹ dermâna mı geldin

¹ N. Mısrî Dîvanı'nda bu kelime "derdine" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 117.

Makâm : Uşşâk

33b

Güfte : Nûrî [Abdülâhad]

Beste : Ya'kûbzâde

Eser aşkın yeli eshâra karşı
Öter bülbülleri gülzâra karşı

Cemâlin şu'lesinden tâb-dârım
Yanar pervâneyim ol nâra karşı

Yapar mi'mârı aşkın dâr-ı aşkı
Yıkar dil dârını dildâra karşı¹

Ne sabra tâkat var görmez isem
Ne görsem göz doyar dîdâra karşı

Salâtında devâma erse âşık
Durur el kavuşurup² settâra karşı

Bugün yâr olmayan aşkıyla yarın
Utanır Hazret-i Gaffâr'a karlı

Görürsün NÛRÎ yâ âşıklarına
Neler ihsân eder ağıyâra karşı

¹ Mecmuada bu beyit şiire sonradan ilâve edilmiştir.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "kavuşup" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 669.

Makâm : Uşşâk

34a

Güfte : Çilli Halîfe

Beste : Buhûrîzâde Abdülkerîm Efendi

Bana cânân gerek şol cân gerekmez
Kusûr u cennet ü rıdvân gerekmez

Bana ma'şûk tecellîsinden özge
Gerekmez hûrî vü gılmân gerekmez

Bana aşk-ı Yûsufî mehân oluptur
Mısır sultâniyam Ken'ân gerekmez

Bana aşk der ki yerimden göğümden
Doluyam ben ki artık cân gerekmez

Bana aşk niçe saklarsın beni der
Deli misin ki aşk pinhân gerekmez

CEMÂLÎ HALVETÎ miskîn fakîrin
Cânından özge hiç kurbân gerekmez

Makâm : Uşşâk
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Dede

34a

Zât-ı Hak' da mahrem-i irfân olan anlar bizi
İlm-i sırda bahr-i bî pâyân ola¹ anlar bizi

Bu fenâ gülzârına tâlib olanlar anlamaz
Vech-i bâkî hüsnüne hayrân olan anlar bizi

Dünye vü ukbâyı ta'mîr eylemekten geçmişiz
Her taraftan yıkılıp vîrân olan anlar bizi

Biz şol abdâlîz bıraktık eğnimizden şalımız
Varlığından soyunup üryân olan

Kahr u lûtfu şey'-i vâhid bilmeyen çekti azâp
Ol azâptan kurtulup sultân olan

Zâhidâ ayık yürürken anlamazsın bizi
Cür'a-i sâfi içip mestân olan

Ârifin her bir sözünü duymağa insân gerek
Bu cihânda sanmanız hayvân olan anlar bizi

Ey NİYÂZÎ katremiz deryâyâ saldıq biz bugün
Katre niçe anlasın ummân olan anlar

Halkı koyup lâmekân ilinde menzil tutalı
MISRÎyâ şol cânlara cânân olan anlar bizi

¹ N. Mısrî Dîvanı'nda bu kelime "olan" şeklinde yazılmıştır. *a.g.e.*, s. 221.

Makâm : Uşşâk

34a

Güfte : Dervîş Yûnus

Ey dervîşler ey kardaşlar
Ne aceb derdim var şü benim
Mecnûn olmuş der gör¹ görenler
Ne aceb derdim var

Dervîş olan âr eylemez
Hiç kimseden zâr eylemez
Hekîmler tûmâr eylemez
Ne aceb derdim

Derdine düştüm Mevlâ'nın
Âvâresiyim sevdânın
Mevci yenilmez deryânın
Ne aceb derdim

Deryânın mevci çağladı
Hasret yüreğim dağladı
Hâlim bilenler ağladı
Ne aceb derdim

DERVÎŞ² coştı yine
Aşk bahrına düştü yine
Yârdan ayrı düştü yine
Ne aceb derdim

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime bulunmamaktadır. *a.g.e.*, vr. 42b.

² Yûnus Dîvanı'nda bu kelimedenden sonra "Yûnus" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, IV., s. 116.

Makâm : Uşşâk

34a

Güfte : Hazreti Şeyh Yûnus Emre

Beste : A'mâ Derviş Mehmed

Âlemler müştâk sana şefî' ol yâ Muhammed
Hükmün yürür her yana şefî' ol yâ Muhammed

Bir ismin Mustafâ' dır hükmün Kâf' tan Kâf' adır
Kalın nûrdan safâdır şefî' ol yâ Muhammed

Mustafâ' dır bir adın cânlarda durur dâdın
Cebrâil' dir üstâdın şefî'

Dîne direk sen oldun beş vakit kâim kıldın
Hak çalâbın bir bildin şefî'

Hak çalâbın dostusun dostu hem rasûlüsün
İki cihân fahrisin şefî'

YÛNUS da seni sever görmeğe cânı iver
Hak rahmet ede meğer şefî' ol yâ Muhammed
Muîn ol yâ Muhammed

Makâm : Uşşâk

34b

Güfte : Şerefüddîn Efendi Eşrefzâde

Beste : Hatîb-i Câmî-i Cedîd

Tulû' etti dile şems-i hakikat
Şereflendik bugün elhamdülillah
Musaffâ oldu meclis kalktı zulmet
Şereflendik bugün elhamdülillah

Gönüller erdi çün zevk ü safâya
Bakılmaz çekilen cevr ü cefâya
Eriştik Hak Teâlâ'dan atâya
Şeref

Habîb-i kibriyâ fahr-i cihânın
Nebîler serveri kân-ı vefânın
Mübârek pâyine yüz sürüp ânın
Şeref

Edip arzû-i visâl-i yâri her dem
Akıttırdı gözümde âb ile dem
Olup SEYYİD ŞEREF yâr ile hemdem
Şereflendik bugün elhamdülillah

Makâm : Uşşâk

34b

Güfte : Fenâyî

Beste : Dede

Âşıkları handân eden Sinânîler derler bize
Seherlerde efgân eden Sinânîler derler bize

Giyeriz köhne palası sileriz gönülden yaşı
Altun eder¹ nuhâsı Sinânîler derler bize

Fark içinde bulduk farkı gâhi cem' eyleriz aşkı
Hem bulan bâtinî zevkî Sinânîler derler bize

Bulduk fenâ-ender-fenâ bekâ içindedir likâ
FENÂYÎ Halvetî ednâ Sinânîler derler bize

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimededen sonra "dil" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, II, s. 632.

Makâm : Uşşâk
Güfte : Burûsî Nasûhzâde Ali Efendi
Beste : Karaoğlan

34b

Bu gönlüm şehrinî seyrân ederken
Dedi sırrım bana seyrân içinde

Derde düştün niçin dermân ararsın
Âşıklar derd arar dermân içinde

Mihneti râhat bil râhat arama
Râhat mı bulunur zindân içinde

Âşıklara karış âşık ola gör
Ne gevherler vardır ol kân içinde

Bu aşk meydanıdır bunda âr olmaz
Başını top eyle çevgân içinde

İçip aşkın meyın şöyle mest ol kim
Dîvâne desinler yârân içinde

Aç gözünü KEMTER Hakk'ı zikr eyle
"Fezkurûni" dedi Kur'ân içinde

Makâm : Uşşâk

34b

Güfte : Şeyh Ali Nakşî Akkirmânî

Beste : Döşekçizâde

Bugün ol ıyd-i ekberdir gelir kurbâna âşıklar
Giyerler câme-i gülgün kıyarlar câna âşıklar

Yıkarlar pûte-i aşkı olar insân-ı kâmilden
Bulur her gevheri evvel erer dürr-i kâna âşıklar

Karâr etmez düşer oldum gör beni şem'-i rûyinde
Yanan kandîl-i aşk içre döner pervâne âşıklar

Başın top eyleyip NAKŞÎ girer meydân-ı aşk içre
Salâdır merdân olan gelsin bugün meydâna âşıklar

Makâm : Uşşâk

34b

Güfte : Eşrefzâde Abdullah Efendi¹

Tecellî şevk-i dîdârın beni mest eyledi hayrân
Enelhak sırrını cânâ ânınçün kılmadım pinhân

Aceb hayrân u mestim kim bilişden bilmez yârî
Gözüm her kande kim baksa görünür sûret-i Rahmân

Bu ay u gün ü yıldızlar bu gecelerle gündüzler
Eğer yaz u eğer kışlar benim emrimdedir her an

Semâda seyreder sırrım cihâna doıdu envârım
Mukaddesler cemî' si benim sırrımda ser gerdân

Benim ağyârı yâr eden benim Mansûr'u dâr eden
Benim hep varı var eden benim emrimdedir fermân²

Benim ol dertli dermânı benim ol ma' denin kânı
Benim ol dürr-i bî hemtâ benimle diridir her cân

Değilim oddan ve sudan yâ topraktan yâhut yelden
Ben erden vârdım erden henüz yok idi bu zamân

Zamânsız bî zamânım ben mekânsız bî mekânım ben
Dü âlemde mekânım ben benim her köyde duran

Benim ilm-i ledünnümde hezârân Hızr olur âciz
Benim her tecellîmde nice bin Mûsâ'lar hayrân

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra "Ali Üsküdarî düğâh'ta beste eylemiş" ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada bu mısranın yanında "Benimle diridir her cân, nüsha" ibâresi yer almaktadır.

Cihân tılsımının bendi benim elimdedir şimdi
Benim bugün bu meydânda benimdir topla çevgân

34b

Çürümüş tenlere dersem eğer bir kez “*bi iznî kum*”
Yalın ayak başı açık duralar cümlesi yeksân

Ben uhular ulusuyum duâcılar duâsıyım
Ben ol derdler devâsıyım benimdir derd ile dermân

Sanırsın EŞREFOĞLU’yum ne Rûmî’yim ne İznîkî
Benim ol dâim bâkî göründüm sûretâ insân



Makâm : Uşşâk

35a

Güfte : Kubbe Şeyhi Süleymân Efendi (1115)

Nûş eyledim sahbâ-yı aşk mest eyledi envâr-ı zât
Kanzil olup bâdeden oldu bana ezhâr-ı zât

Bahr-i hakâyık ka' rına dalıp çıkardım gevher
Genc-i maâriften bugün ben kılmışım ikrâr-ı zât

Nakş-ı ezel nakkâşının nakşını hem seyretmede
Açıldı çün bu cân gözü gördü hemân dîdâr-ı zât

Adım SÜLEYMÂN' dır velî Kâdirî' nin ednâ kulu
Söyler bana cân bülbülü nağme eder dildâr-ı zât

Makâm : Uşşâk
Güfte : Şeyh İsâ (1127)
Beste : Ahmed Efendi Dırağmânî Şemsî

35a

Budur derdim cüdâ düştüm ilimden
Garîbim âcizim lûtf eyle Mevlâ
Devâ olmaz bana gayrin elinden
Garîbim âcizim lûtf eyle Mevlâ

Düşüp zindân-ı cisme bu fakîrin
Esîr-i nefis olup kaldı hakîrin
Meded kıl zerre-i lûtf-i kesîrin
Garîbim âcizim lûtf eyle Mevlâ

Anâsır muktezâsından necât ver
Hulûs üzre ibâtede¹ sebât ver
Zelîl etme dil ü câna hayât ver
Garîbim âcizim lûtf eyle Mevlâ

Yıkılmış MAHVÎ kulun eyle ma'mûr
Visâlin şu'lesiyle eyle pür-nûr
Ulaştır matlûbuna eyle mesrûr
Garîbim âcizim lûtf eyle Mevlâ

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "ibâdette" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 188.

Makâm : Uşşâk
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî
Beste : Dervîş Abdî Burûsî

35a

Yüreğime dost derdi urdu dolu¹ yâreler
Hiç tabîpler âna kılmaz ne devâ ne çâreler

İllâ oldur dost vaslı âna dermân [u] tabîp
Ândan özge her ne kılsam yüreğimi yâreler

Kim ezel gününden şâha mahrem-i esrâr ise
Hâldâşımdır zârdâşımdır gelsin ol bîçâreler

El tutuşup gidelim dosttan yana ive ive
Bizi bunda aldamasın iş bu âk u kâreler

İlmine mağrûr olanlar kaldı aşktan bî nasîb
Âşıkın bir lem'asına ermez ol bîçâreler

Âlidir aşk meclisi bî derd olanlar eremez
Gönlü bî derdin katıdır sanki senk-i hâreler

Âşık-ı şûrîdeler şûrîde vü şeydâ olup
Taş gibi gönülleri yumuşak mûma döndüreler

Dost derdiyle hemîşe teşne dil olanları
Dost vaslı şerbetiyle dâimâ suvaralar

İllâ görmez ânı bu ten gözü cân gözü gerek
Cân gözün açmağa bir mürşîd katına varalar

EŞREFOĞLU RÛMÎ'ye sorar isen dost kandedir
Diye yer gök arş ü kürsî dopdolu her âreler

¹ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelime "türlü" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 62.

Makâm : Uşşâk

35b

Güfte : Sâlik Küseç Şeyh Ahmed Sinânî

Beste : Çalâkzâde

Bahr-i tevhîdde bulan dürr-i yetîm
Şeyh Hasan'dır şeyh Hasan'dır şeyh Hasan
Hem olan hulk-i hasen tab'î kerîm
Şeyh Hasan'dır şeyh Hasan'dır şeyh Hasan

Şeyh Hasan mürşid eder bil bigümân
Bende olmuştu âna halk-ı cihân
Mazhar olan cezbe-i Hakk'a her ân
Şeyh Hasan'dır

Zikr ü fikr etmiş¹ ol pîşesin
Zikr-i Hak etmiş idi endîşesin
Hem kıran âr ile nâmus şîşesin
Şeyh Hasan'dır

Hazret-i Ümmî Sinân² cecdi bil
DERVİŞ AHMED bende ol ez cân ü dil
Mürşidin kimdir diyene söylegil
Şeyh Hasan'dır şeyh Hasan'dır şeyh Hasan

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "idi" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, II, s. 826.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "dır" eki bulunmaktadır. *a.g.e.*, II, s. 826.

Makâm : Uşşâk
Güfte : Vizevî Bayrâmî
Beste : Akbaba İmamı

35b

Evliyâyâ eğri bakma kevn ü mekân elindedir
Mülkün çekmeyen süren oldur iki cihân elindedir

Hak ânı bunda gönderdi kullarını irşâd için
Dilediğin irşâd eder lûtf u ihsân elindedir

Hak zâtıyla sıfâtıyla tecellî eylemiş âna
Varlığı Hak varlığıdır emr ü fermân elindedir

Sen ânı şöyle sanırsın sencileyin bir âdemsin
Evliyânın sırrı vardır gizli âyân elindedir

KAYGUSUZ eydür bu ilmi okudum anladım bildim
Şimdi bu âlemin hükmi kâmil insân elindedir

Makâm : Uşşâk
Güfte : Recâyî

35b

Bu cân teşne-i visâl hazretine
Efendim maksûdum matlûbum Allah

Ne çâre nice erem vuslatna
Efendim maksûdum matlûbum Allah

Îlâhî dilerim senden inâyet
Habîbin eyleye bana şefâat

Cemâlin gösterip eyle hidâyet
Efendim maksûdum matlûbum Allah

Sana âşık olan cân buldu lezzet
Gözündedir cemâl-i nûr-i hazret

Bana sensiz gerekmez hûr [u] cennet
Efendim maksûdum matlûbum Allah

Be hakk-ı sûre-i Tâhâ vü Yâsîn
RECÂYÎ'nin kabûl eyle duâsın

Gider kalbindeki hubb-i sivâsın
Efendim maksûdum matlûbum Allah
Yâ Allah'ım Allah'ım Allah

Makâm : Uşşâk
Güfte : Şeyh Yûnus

35b

Tevhîd hoşça nesne olur
Tevhîd eden mest olur

Allah diyen dost olur
Bile tevhîd edelim

Tevhîd eder melekler
Döner çarh-ı felekler

Hem hûrî hem melekler
Bile tevhîd edelim

Tevhîd etsin dilimiz
Dîdâr görsün gözümüz

Dost Muhammed pîrimiz
Bile tevhîd edelim

Tevhîd ile varalım
Hakk'a yüzler sürelim

YÛNUS yolda duralım
Bile tevhîd edelim

Makâm : Uşşâk
Güfte : Niyâzî-i Mısri
Beste : Bakkal Mehmed Burûsî

35b

Ol cihânın fahrinin sırrına kurbân olayım
Hutbe-i levlâkinin¹ şânına kurbân olayım
“Kâbe kavseyn-i ev ednâ”sına kurbân olayım
Ben ânın ilm ile irfânına kurbân olayım
Ben ânın esrâr-ı mi‘râcına kurbân olayım

Ol Ebûbekr ü Ömer Osmân Ali dört yâridir
Ol risâlet bâğının ânlar gül-i gülzândır
Cümle ashâb hidâyet râhının envârıdır
Ben ânın âline ashâbına kurbân olayım
Ben ânın ashâb u ahbâbına kurbân olayım

Ol Hasan Hazretlerine zehr içirdi eşkiyâ
Hem Hüseyin oldu susuzluktan şehîd-i Kerbelâ
İkisidir asl [u] nesl-i cümle âl-i Mustafâ
Ben ânın âline evlâdına kurbân olayım
Ben ânın evlâd ü ensâbına kurbân olayım

Cümle ümmetten hayırlıdır o şâhun ümmeti
Ümmetine cümleden artık eder Hak rahmeti
Enbiyâ ânınla buldu bunca lûtf u izzeti
Ban ânın lûtf ile ihsânına kurbân olayım
Ben ânın envâ‘-ı eltâfına kurbân olayım

Her ne denli enbiyâ vü mürselîn kim geldiler
Ümmeti olmaklığı Hak’ dan temennâ kıldılar
Evliyâ âna NİYÂZÎ kul u kurbân oldular
Ben ânın ayağının tozuna kurbân olayım
Yoluna gidenlerin izine kurbân olayım

¹ N. Mısri Dîvam’nda bu kelime “levlâk inen” şeklindedir. a.g.e., s. 147.

Makâm : Uşşâk

36a

Güfte : Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî Sünbülî (1148)

Beste : Sarı Muhammediyeci Mustafâ Efendi

Habîbisin Cenâb-ı Kibriyâ'nın yâ Rasûlallah
Şefî'isin cemî'-i âsiyânın yâ Rasûlallah

Gürûh-ı mürselînin şâhı sensin iki âlemde
İmâmısın cemî'-i enbiyânın yâ Rasûlallah

Mübârek makdem¹ arşa erişti ân-ı vâhidde
Ânınçün berter oldu hâl ü şânın yâ Rasûlallah

Hüdâ medh eyleyip zâtın dedi "*Levlâk*" şânında
Sen oldun illeti kevn ü mekânın yâ Rasûlallah

Salât ile selâm olsun zaman-ı haşre dek bin bin
Nisâr-ı ravza-i cennet nişânın yâ Rasûlallah

Bu FAHRÎ-i günehkâra şefâat eyle mahşerde
Ki redd olmaz kelâm-ı dürfeşânın yâ Rasûlallah

¹ Mecmuada bu kelime vezin gereği "makdemin" şeklinde olmalıdır.

Makâm : Uşşâk
Güfte : Mürîdoğlu
Beste : Çalakzâde

36a

Bugün bize vefâlar safâ-yı Mustafâ geldi
Zehî zevk ü safâdır ki vefâ-yı Mustafâ geldi

Eriştik yâra ıyd oldu sivâdan baîd oldu
Bugün yevmü'l-mezîd oldu safâ-yı Mustafâ geldi

Dolaşıp raks eder eflâk kılar gökler yakalar çâk
Safâlar kesb eder uşşâk safâ-yı Mustafâ geldi

Erişti câna eserler doğrandı cânlar ciğerler
Götürdü dosttan haberler esip bâd-ı sabâ geldi

Esen bâd-ı sabâ ile kudûm-i pür safâ ile
Muhammed Mustafâ ile hezârân merhabâ geldi

MÜRİDOĞLU ne hâlettir niçin gönlün melâlettir
Gelen hatm-i risâlettir safâ-yı Mustafâ geldi

Makâm : Uşşâk
Güfte : Şeyh İsâ eş-Şemsî (1127)
Beste : Dede (1126)

36a

Bırdktım aşkın ile nâm u ârım yâ Rasûlallah
Unuttum şevkin ile cümle kârım yâ Habîballah

Bu gönlüm bülbülü asla cihânın bağına bakmaz
Yüzün görmek gülistânın ararım yâ Rasûlallah

Enîn ü âh [u] vâh ile tîh-i firkatte Mecnûn'um
Yitirdim Leylî vü leyl ü nehârım yâ Rasûlallah

Gönül pervâne-veş döner visâlin şem'ine dâim
Tükendi kalmadı sabr u karârım yâ Rasûlallah

Bu MAHVÎ bendene rahm et firâkın nârına düşmüş
Katî hayli zamân oldu yanarım yâ Rasûlallah

Makâm : Uşşâk
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Dede

36b

Çıktım erik dalına ânda yedim üzümü
Bostân ıssı kakıyıp der ne yersin kozumu

Kerpiç kodum kazana poyraz ile kaynattım
Ne bu deyip sorana bandım verdim özümü

İplik verdim çulhaya sarıp yumak etmemiş
Becid becid ısmarlar gelsin alsın bezimi

Bir sinek bir kartalı kaldırdı urdu yere
Yalan değildir gerçektir bende gördüm tozunu

Bir kût ile güreştim elsiz ayağım aldı
Çün bende basamadım göyündürdü özümü

Bir serçe kanadın kırk kanlıya yüklettim¹
Çift dahî çekemedi kaldı şöyle kazılı

Balık kavağa çıktı zift turşusun yemeğe
Leylek koduk doğurmuş baka şunun sözünü

Kâf dağından bir taşı şöyle attılar bana
Öylelik yola düştü bozayazdı yüzümü

YÛNUS bir söz söylemiş hiç bir söze benzemez
Erenler mecliste² ma'nâ bürür yüzümü

¹ Yunus Dîvanı'nda "Bir serçenin kanadın kırk kağına yüklettim" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 540.

² Mecmuada "mecliste" yazılan bu kelime vezin gereği "meclisinde" şeklinde olmalıdır.

Makâm : Uşşâk

36b

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Gönül dostun cemâl-i âyînesidir
Gönül kim pâk ola Hakk'ın nesidir

Gönüldedir gönülde pertev-i dost
Bu gönüller ânın genc hânesidir

Hayâtıdır kulûbün zikr-i mahbûb
Hayâli dost gönüller mûnesidir

Gönül arşta uludur nice bin arş
Gönül zerresinin birdânesidir

Bu kemter EŞREFOĞLU RÛMÎ'nin gönlü
Sınık mecrûh ü hem vîrânesidir

Makâm : Uşşâk
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

37b

Bu nice derttir ki düştü cânâ dermân istemez
Artırır günden güne derdine noksân istemez

Âşka derdi ânın bestir gerekmez dü cihân
Bülbülün maksûdu güldür bâğ u bostân istemez

Neylesin netsin sarâyı pâdişâhın isteyen
Hûriye kılmaz nazar cennât ü rıdvân istemez

Kangi cânâ kim ânın derd olmaya yanmaz müdâm
Tâ ebed cânsız¹ ol bîçâre cânân istemez

Şol gönül kim aşkı nûr ile münevver olmadı
Kaldı nefsi zulmetinde âb-ı hayvân istemez

EŞREFOĞLU RÛMÎ artır derdini sen ârı ko
Derd ile rüsvâ olan âlemde pinhân istemez

¹ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelimedenden sonra "dır" eki bulunmaktadır. *a.g.e.*, s. 19.

Makâm : Uşşâk
Güfte : Yûnus Emre

37b

Mecnûn'a sordular Leylâ nice oldu
Leylâ gitti adı dillerde kaldı

Benim gönlüm şimdi bir Leylâ buldu
Yürü Leylî ki ben Mevlâ'yı buldum

Leylâ'yı beslerdi kullar dâyeler
Mecnûn'un başında kuşlar yuvalar

Meskenim olmuştur dağlar ovalar
Yürü Leylî ki ben Mevlâ'yı buldum

Ben yalvarırken sen nâz ederdin
Havayı gözleyip pervâz ederdin

Cefâyı çok vefâyı az ederdin
Yürü Leylî ki ben Mevlâ'yı buldum

Ağlayı ağlayı Ka'be'ye vardı
Halkaya yapışıp çok zâr kıldı

Leylâ derken Mevlâ'yı buldu
Yürü Leylâ ki ben Mevlâ'yı buldum

Bu gün Mevlâ'yı gören Leylâ'ya bakmaz
Aya nazar kılan yıldıza bakmaz

Ulu a'lâ gören ednâya bakmaz
Yürü Leylâ ki ben Mevlâ'yı buldum

Ulu kuşlar yuva yapar başımda
Ben Mevlâ'yı görür oldum düşümde

37b

Var git Leylâ durma benim karşımda
Yürü Leylâ ki ben Mevlâ'yı buldum

Derviş YÛNUS bu sırlardan açılmaz
Hakk'ın lûtfun gayra saçılmaz

Tecellî Hak olan yerden kaçılmaz
Yürü Leylâ ki ben Mevlâ'yı buldum¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak “nevâ” faslında “uşşâk” kaydı ile vr. 30a'da geçmektedir.

Makâm : Uşşâk

37b

Güfte : Sahvî Şeyh Efendi Kuddise Sırruhu

Makdem-i zât-ı şerîfin Rahmeten li'l-âlemîn
İns ü cinn buldu emâmı Cebreîl oldu emîn

Sahfe-i¹ zahrındadır hatm-i risâlet hâtemi
Zât-ı mevsûkun² oldu hatmü'l-mürselîn

Yazdılar ser nâme-i ünvanına şâh-ı rusûl
Nâzil oldu şânına çün³ feth-i mübîn

Ümmeti olmağla fahr etsek aceb mi akdeme
Doğacak zâtın fahr etti semâvâta zemîn

Rûz-i mahşer yâ Rasûlallah bu SAHVÎ mücrime
Kıl şefâat re'fetinden yâ şefîa'l-müznibîn
Yâ Emâne'l-hâifîn yâ şefîa'l-müznibîn
Yâ Rasûlallah

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "safha-i" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 189.

² Mecmuada bu kelimedden sonra boş bırakılan yerde Nuri Özcan'ın doktora tezinde "bihî pes" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 189.

³ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "sûre-i" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 189.

Makâm : Beyâtî

38b

Güfte : Hazret-i Mevlânâ¹

Beste : Çalâkzâde

Olursa devletim hemdem kılarsa tâliim yâri
Visâle değşirim hecri bana Hak irgüre yâri

Hezârân türlü şehvetten tama‘ kes yâri istersen
Özünden ürkütür yâri nazar kim olmaya ârî

Sana ol dost için düşmen cefâ kılrsa tahammül kıl
Gülün dîdârına âşık gerek hoş göre her hân

Budur hâlim görürsün sen eğer zâhir eğer bâtın
Bizimle çün harîf oldun gider hâtırdan inkârı

Gönülleri şikâr eden o gözlerde melâhattir
Kamû tenlerde cân olmaz niderler nakş-ı dîvârı

Muhabbet sözü cân içre ki cândan dahî nâziktir
Bulunmaz dünyede mahrem sakın fâş etme esrârı

Dedim aşkın makâmına nicesi erişem âhir
Dediler suya sal evvel tamâm et nâmus [u] ârı

Aceb haddince MEVLÂNÂ sözü türkîce nazm eyler
Kelâmından olur ma‘lûm kişinin kendi miktârı

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra “min küllî evlânâ” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Beyâtî
Güfte : Yûnus Emre

38b

Ben bu aşka düşeli Allah ile bilişeli
Eli yeşil asâh bize dervişler geldi

Dervişler sürer safâ hükm eder Kâf' tan Kâf' a
Bile geldi Mustafâ bize dervişler geldi

Yeşil asâ elinde tesbîh var belinde
Hakk'ın zikri dilinde bize dervişler geldi

Üçler yediler kırklar yüzü balkoyup nûrlar
Ak sakallı pîrler bize dervişler geldi

Bölük bölük dervişler Hakk'ın buyruğun işler
YÛNUS eydür kardaşlar bize dervişler geldi

Makâm : Beyâtî

38b

Güfte : Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî Sünbüfî

Beste : Çalakzâde

Ez-cân ü dil peygambere âşık isen Sallû aleyh
Sâhip çıkar rûz-i cezâ şek etme gel Sallû aleyh

Sünnetini peygamberin icrâ eder isen eğer
Nâil olursun lûtfuna hiç şüphe yok Sallû aleyh

Her kim şerîat üzredir kurbiyyete basa kadem
Mazhar olur lûtf-i Hakk'a hiç etme şek Sallû aleyh

Cümle nebîler efdali âhir zaman peygamberi
Etti bizi ümmet âna Hakk'a şükür Sallû aleyh

Ta'zîm ile tekrîm ile leyl ü nehâr hem şevk ile
Ey FAHRÎ yâ her hâl ile ez-cân ü dil Sallû aleyh

Makâm : Beyâtî

38b

Güfte : Sütçüzâde Mehmed (1100)

Beste : Dede (1126)

Karîn-i bezm-i erbâb-ı hevâyım yâ Rasûlallah
Harîm-i kûy-i kurbundan cüdâyım yâ Rasûlallah

Yeter oldum yeter arkâb-ı girdâb-ı yemm-i hecrin
Ezelden hasretinle âşinâyım yâ Rasûlallah

Humâr-ı hasretinle âşinâyım yâ Rasûlallah
Meded muhtâc-ı sahbâ-yı likâyım yâ Rasûlallah

Şerâr-ı âteş-i hicrân ile bağrım kebâb etme
Ki ben pervâne-i şem'î vefâyım yâ Rasûlallah

Vücû¹ tîğ-i aşkın ile serâpa çâk çâk olsun
Yolunda HÂFİZ'im mahlas gedâyım yâ Rasûlallah

¹ Ali Emîri 637'de bu kelime "vücûdum" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 40b.

Makâm : Beyâtî
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî
Beste : Eşrefoğlu Rûmî

38b

Nolur ise ko ki olsun noliser
Tek gönül Mevlâ'yı bulsun noliser

Aşk bağında tâze güller açılır
Ömür bağı ko ki solsun noliser

Aşk deryâsı cûşa geldi kan akar
Âşık bîçâre dalsın noliser

Âkıbet şol göze toprak doliser
Bir gün evvel ko ki dolsun noliser

Dünyânın mensiblerinin izzeti
RÛMÎ ko ki alan alsın noliser

Hey Vay

Makâm : Beyâfî
Güfte : Osman
Beste : Na‘lizâde¹

39a

Bûlbul-i şûrîdeyim gülden nasîbim var benim
Sanmaz² beyhûdeyim gülden nasîbim var benim

Derd-i hâre katlanan buldu bu kez sohbetin
Gülistân-ı hû’dayım gülden nasîbim var benim

Açılır âşıklara çünkim visâli gülleri
Dembedem kapıdayım gülden nasîbim var benim

Bûy-i Hak’da Derviş OSMAN lezzet aldı sıdk ile
Her dem ol kokudayım gülden nasîbim var benim

¹ Mecmuada bestekâr isminden sonra “Türbedâr-ı Hazreti Eyyüb Ensârî radiyallahu anı” ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada geçen “sanmaz” kelimesi vezin gereği “sanmamız” şeklinde olmalıdır.

Makâm : Beyâtî

39a

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Çevikdâr Osman Efendi¹

İsm-i sultân viridin mi var bağçelerde yurdun mu var
Bencileyin derdin mi var garîb garîb ötme bülbül

Bilir² âşıksın verde cenûnun var gâyet serde
Bu sînemde olan derde sende bir derd katma bülbül

Bilirim âşıksın güle senin hâlinden kim bile
Bağçelerde bezm-i güle dolaşıp söz atma bülbül

YÛNUS vücûdum pâk derken cihânda mislim yok derken
Seher vaktinde Hak derken bizi de unutma bülbül

¹ Mecmuada bestekâr isminin başında yanlışlıkla “güfte-i” ibâresi yer almaktadır.

² Rûşenî Mecmua’ında bu kelime “bilirim” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 50a.

Makâm : Beyâtî

39a

Güfte : Dervîş Yûnus Kuddise Sırruhu

Allah diyelim dâim Mevlâ görelim neyler
Yolda duralım kâim Mevlâ görelim neşler

Gece olalım kâim gündüz olalım sâim
Mevlâ diyelim dâim Mevlâ görelim neşler

Sen sandığın yerde şâyed açıla perde
Dermân erişe derde Mevlâ görelim

Netti bu YÛNUS netti bir doğru yola gitti
Pîrin eteğin tuttu Mevlâ görelim neşler

Makâm : Beyâtî

39a

Güfte : Şeyh Mehmed Nasûhî el-Üsküdârî (1130)

Çeşm-i kalbi "*kahl-i mâzâğa'l-basar*"dan et cilâ
Tâ ki sırrın ola vâsıl mahv eyle ender fenâ

Nakş-ı âlem fikrini mahv eylediler kâmilîn
Ehl-i aşka hep safâdır her ne verirse Hüdâ

"*Kâbe kavseyn*" Kâf'ına Ankâ olan anlar Hakk'ı
Kûh-i aşkın yücesinden devr eder ehl-i likâ

Terk-i terk eyle NASÛHÎ bezm-i mahve düş hemîn
Kim bu varlık âleminde geçtiler cümle velâ

Makâm : Beyâtî

39a

Güfte : Seyyid Mahmûdzâde

Tecellî kıldı sırrıma bugün envâr-ı sübhânı
Gerekmez bana ey zâhid yarınki hûr u gilmânı

Elest elinden içmişem şerâb-ı lem yezelden ben
Ânuñün mest ü hayrânım ki andım¹ sübhânı

Vücûdum mezranda dost eyledin tuhm-ı tevhîdi
Dem urdum rûh-i kudsîden gerekmez vahy-i cismânî

Dem ursam tın mı ey zâhid bugün esrâr-ı Ahmed'den
Bu sırdan duyan âşıklar geçerler arş-ı rahmânı

Vücûdum Mısırî içinde görünür hüsn-i Yûsuflar
Edelden aşk tâ'îmin bana ol pîr-i Ken'ânı

Güle ta'n etme ey zâhid semâ'-ı ehl-i irfâna
Bular meyhâne-i hû'dan bulupturlar bu sekrânı

Bu sırrı HALVETÎ'den sen sorarsan hamr-ı hû'dan çek
Ki buldular bu âşıklar tarîk-i² mestâm

¹ Mecmuada bu kelimedden sonra bir miktar boşluk bırakılmıştır.

² Mecmuada bu kelimedden sonra bir miktar boşluk bırakılmıştır.

Rûz [u] şeb ey âşıkân-ı Mustafâ sallû aleyh
Sırr-ı irfân ile bulsun dil safâ sallû aleyh

İnşirâh-ı sadr-ârâsın incilâ-i kalp ile
Koma dilden zikr [ü] fikri dâimâ sallû aleyh

İster isen rûz-i mahşerde şefî' olsun sana
İştîyâk-ı şevk ile subh [u] mesâ sallû aleyh

Kalbini pür nûr ede sırr-ı salât ile selâm
Dîde-i uşşâka verir incilâ sallû aleyh

Ravza-i pâkine yüz sürmek nasîb ede Hüdâ
Âşık isen ol Rasûle Nermiyâ sallû aleyh

Es-salâtu ve's-selâmu aleyke yâ Rasûlallah

Makâm : Beyâtî

39b

Güfte : Mehmed Üsküdârî el-Kâdı-i Selânîk (Fevt 1086,Cemâziyelevvel)

Beste : Siyâhî Müezzîn Eyyüb

TAHMÎS

Sana ey şâh-ı rusul uymayanın bitmez işi
Bu Leheb gibi ânın Tebbet olur serzenişi

Ayağın toprağına yüz sürenin kutlu başı
“Çün doğup tuttu cihân yüzünü hüsnün güneşi
Kim ola sevmeye bu vech ile sen mâhiveşi”

Eşk kim yoluna akmaz yere geçsin dür ise
Uymayan şer'ine nefsin kuludur ger hür ise

Erişir sana kimin aşk ile kalbi pür ise
“Sen emîre kul olan her ne kadar müdbir ise
Bende-i mukbil olur misl-i Bilâl-i Habeşî”

Kâmetin büktü kaddin sidrenin ey gonca dehen
Şüphesiz bedr-i rûhun şems ü kamerden rûşen

Hûb idi Yûsuf-i Ken'ân sen ândan ahsen
“Türkü Kürdü Acemî Hindî bilir bunu ki sen
Hâşimîsin Arabîsin Medenîsin Kuraşî”

Makdeminle nola şâd olsa şehâ kevn ü mekân
K'oldu âfâka vücûdun sebab-i emn ü amân

Berk-i şimşirin ile yandı salîb ü evsân
“Parmağından akıtıp âb-ı revân bahş-ı revân
Nice yüz bin kişiden ref' edisersin ataşî”

Zîr-i pâyinde kodu nüh feleği Rabbi felak
Vechi var sürse yüzün pâyine hürşîd-i şafak

39b

Halk-ı eşyâya sebep oldu vücûdun mutlak
“Dîk-i hikmette pişirdi çü senin sevgini Hak
Cebreîl olsa nola matbahının haymekeşi”

Korkutup nâr ile halkı gehî firdevsi öge
Ümmete havf ü recâdan garazı hisse dege

Şer‘i icrâda o şeh bakmadı paşaya bege
“Yerdeki da‘veti fevt ola gidem deyû göge
Beline bağladı ol nûr bilâ-sâye taşı”

Yüz süren hâk-i derd-i devletine server olur
Nazar-ı seng-i siyâha dokuna gevher olur

Cündine vakt-i gazâ cünne derd-i Hayber olur
“Üzülür ırk-ı Ebû Cehil gibi ebter olur
Sen Ebu‘l-Kâsım ile her kim ederse güreşi”

Kef-i mu‘ciz eserin nutka getirdi haceri
İki şakk eyledi engüşt-i şerîfin kameri

Mu‘cizen mürdeyi hayy etti yürüttü şeceri
“Sensin ol püşt ü penâh-ı melek ü ins ü perî
Enbiyânın güzeli sevgilisi hûb u hoşî”

Andelîb etti çü Hak rûh-i emîne¹
Cenneti nola fedâ etse sofi fülfulüne²

Bezl eder na‘fî kabûl eyle revânın yoluna
“Ve‘d-Duhâ”verdine “Ve‘l-Leyl” okurum sünbülüne
Rûşenî virdi budur “küлле gadâtin ve aşî”

¹ Nuri Özcan‘ın doktora tezinde bu kısım “rûh-i emîni gülüne” şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 717.

² Nuri Özcan‘ın doktora tezinde bu kelime “bûlbülüne” şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 717.

Makâm : Beyâtî
Güfte : Kemâl Ümmî

39b

Onulmadı yâreler aceb derdim var benim
Mecnûn olmuş gezerim aceb derdim var benim

Eller yatmaz zârımdan geçtim küllî vârımdan
Ayrı düştüm yârimden aceb derdim var benim

Âşık olan âr etmez derdi olmayan zâr etmez
Hekîmler tîmâr etmez aceb

Yolcu gider iline karlar yağmış yoluna
Düştüm halkın diline aceb

Deryâ mevci çağladı hasret yürek dağladı
Hâlim bilen ağladı aceb

Der KEMÂL coştum yine sevdâya düştüm yine
Yandım tutuştum yine aceb derdim var benim

Makâm : Beyâfî

40a

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Çalâkzâde

Edelim cevân kılalım seyrân
Mest olup hayrân şeyh eşiğinde

Bıaktım ârı istedim yâri
Kestim zünnârı şeyh eşiğinde

Aldım himmeti geçtim zulmeti
İçtim hayâtı şeyh eşiğinde

Nice bir ülfet edelim uzlet
Çekelim halvet şeyh eşiğinde

YÛNUS'um elhak cemâle müştâk
Âşıkım uşşâk şeyh eşiğinde

Makâm : Beyâtî

40a

Güfte : Sinân Ümmî

Gezerken seyrân eyledim gördüm sarayı güldür gül
Başındaki tâcı tahtı bâğı dîvârı güldür gül

Gül alırlar gül satarlar gülden terâzü tutarlar
Gül ile bile biterler çarşı bâzârı güldür gül

Kurusu güldür yâşı gül toprağı güldür tâşı gül
Bağçesi vü içindeki servi çınarı güldür gül

Gülden değirmeni yürür yine gülden gül öğünür
Akan suyu dönen çarhı bendi pınarı güldür gül

SİNÂN ÜMMÎ gel vasf eyle gül ile bülbül derdini
Yine bu garîb bülbün¹ derd ü figânı güldür gül
İllallah Hû

¹ Mecmuada “bülbün” yazılan bu kelime “bülbülün” şeklinde olmalıdır.

Makâm : Beyâtî
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Çalâkzâde

40a

Anca zâr eyler kim şol bülbül eyler
Ânı da ol eylemez illâ gül eyler

Bakar gülde görür dostun cemâlin
Çağırır kim beni deli şol eyler

Ne gördü Leylâ'nın yüzünden Mecnûn
Akıtıp göz yaşın âb-ı gül¹ eyler

Ne göründü şol Ferhâd'ın gözüne
Kayalar kesüben yâre yol eyler

Ne göründü Şâh İbrâhim Edhem'e tahtını
Tahtını terk edip kendin kul eyler

Bîçâre YÛNUS'un altun sözünü
Söyleme nâdâna kızıl pul eyler

¹ Mecmuada bu mısranın sonuna "gül" yerine konulması gereken "sel" kelimesi ilâve edilmiştir.

Makâm : Beyâtî

40a

Güfte : Yûnus Kuddise Sırruhu¹

Toprakta yatacak tene benim var deyip neylersin
Mekânın bulmayan cânâ cânım var deyip neylersin

Uyar cânın gel gir yola kim bile hâlin nice ola
Zikirde olmayan dile dilim var deyip neylersin

Kul oldur beş vaktin kıla nice kullar borçlu kala
Senin ile gitmeyen mala malım var deyip neylersin

Kul oldur kullukta ola hep günâhı bunda kala
Hayırda olmayan ele elim var deyip neylersin

YÛNUS bunu söyler hemân âhir oldu rûy-i zamân
Yoldaş olmayınca îmân ölüm var deyip neylersin

¹ Mecmuada güftekar isminden önce “tercümânü'l-gayb” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Beyâtî

40a

Güfte : Dâmâd-ı Eşrefzâde (1022)

Beste : Mustafâ Dede

A şeyhim senin yoluna kurbân olayım gideyim
Her ne ki emreder isen fermân olayım gideyim

Bir katreyim geldim sana sen ummânsın daldım sana
Karışayım senden âna ummân olayım gideyim

Allah nûrundan bir nûrsun kaldır nikâbı kul görsün
Dost bağçesinde bir gülsün bülbül olayım gideyim

Bildiğini bildir bana gördüğünü göster bana
Sevdiğini sevdire bana kulluk edeyim gideyim

Bu Abdurrahîm Tirsî bende gider mürüvvet assı
Eşrefzâde hâsu'l-hâsı senden olayım gideyim

Benim şeyhim mürüvvetkânı Eşrefzâde hâsu'l-hâsı
Bu ABDURRAHÎM TIRSÎ benden olayım gideyim

Makâm : Beyâtî

40a

Güfte : Hazreti Merkez Efendi Mûsâ Muslihiddîn

Eyâ âlemlerin şâhı tecellî kıl tesellî kıl
Gönüller burcunun mâhı tecellî kıl tesellî kıl

Çiğerden eylerim feryâd bu benlik dâ'vîsinden dâd
İkilikten kılıp âzâd tecellî

Döküp göz yaşını her ân inâyet kıl Rahîm sultân
Cemâlinden kılıp ihsân tecellî

Habîbine bizi kıl yâr muhabbet şem'ini uyar
Eyâ leyl-i sıfat dildâr tecellî

Bu MERKEZÎ kulun cândan yine ister sen hâsından¹
Açıp hüsnün nikâbından tecellî kıl tesellî kıl

¹ Rûşenî Mecmua'sında bu kısım "ister seni senden " şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 59b.

Makâm : Beyâtî

40b

Güfte : İbrâhim Sünbülî

Beste : Goncazâde

Derûnun mahzen-i râz-ı Hüdâ'dır yâ Rasûlallah
Kelâmın âşîka hâletfezâdır yâ Rasûlallah

Görünür sırr-ı esmâ cevher-i mir'ât olup zâtın
Dürri âyîne-i âlemnümâdır yâ Rasûlallah

Vücûdun Hak Teâlâ kâinâtın mefhari kılmuş
Cenâbın muktedâ-yı enbiyâdır yâ Rasûlallah

Müanber kâkülün bâd-ı sabâ eyle seherlerde
Meşâm-ı âleme bûy-i sefâdır yâ Rasûlallah

Der-i devlet meâbın melce'-i şâhân-ı âlemdir
Sana Hâkân-ı dünyâ hâkipâdır yâ Rasûlallah

Cenâbındır şefâathâh oluptur NAKŞÎ-i âşîk
Nigâh-ı merhamet kıl kim gedâdır yâ Rasûlallah

Makâm : Beyâtî
Güfte : Yûnus Dede

40b

Rum'dan çıktım yürüdüm
Mum olup sızdım eridim
Şükür Hakk'a yüzler sürdüm
Server-i nebî ne güzeldir Ka'be yolları

Ay doğarken çıktım yola
Salavât getirdim dile
Gel gidelim senin ile
Server-i nebî ne güzeldir Ka'be yolları

Dağa yakındır evleri
Gâyet susuzdur yolları
Ölenin yoktur ağları
Server-i nebî ne güzeldir Ka'be yolları

Ali kuyusunda vardım
Abdest aldım ihrâm giydim
Hacıları üryân gördüm
Server-i nebî ne güzeldir Ka'be yolları

Ka'be'nin etrâfi dağlar
Dîdâr görmüş sular çağlar
Derviş YÛNUS her dem ağlar
Server-i nebî ne güzeldir Ka'be yolları

Makâm : Beyâtî¹
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî
Beste : Karaoğlan Edirnevî

40b

Nideyim sabr edebilsem dil ü cân oda yanar
Vefî âh eyler isem kevn ü mekân oda yanar

Boyadı yeryüzünü âh ile zârım tütünü
Bu iniltim zârına cümle cihân oda yanar

Firkatin oduna yâ Rabbî yanar yedi tamu
Yine hicrin oduna kevn ü mekân oda yanar

Kim ola şem‘a yakîn olmaya da‘vâ erine
Nice yüz bin pervâne revân oda yanar

Beni vaslından ırak eyleyip cennette koma
Bu iniltim işiten hûr u cenân oda yanar

Vara derviş yana gör kûy-i kenârında Hakk’ın
Demisinler RÛMÎ’ye ibn-i fülân oda yanar

¹ Mecmuada makâm isminden sonra “sabâ’ da da okunur” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Beyâtî

40b

Güfte : Sivâsî Abdülmecîd Efendi (1049)

Beste : Ahmed Çelebi¹

Hadden aştı iştîyâkın yâ Rasûl göster cemâlin
Yaktı beni iftirâkın yâ Rasûl göster cemâlin

Çün soldın beni bu derde nazar et kalbime zerre
Nice² hicâb ü perde yâ Rasûl göster cemâlin

Çün hayâlin erdi câna nice bakayım cihâna
Yeter eyledin bahâne yâ Rasûl göster cemâlin

Beni bu hasret bu hicrân âhir olur ne³ dermân
Bâri teslîm edeyim cân yâ Rasûl göster cemâlin

Ede gör zikrini ânın hem dahî şükrünü ânın
Tut elini ŞEYHÎ cânın yâ Rasûl göster cemâlin

¹ Mecmuada bestekâr ismi zikredilirken “ânların zâkirleri Ahmed Çelebi merhûmun” ibâresi yer almaktadır.

² Rûşenî Mecmuası’nda Niyâzi-i Mısırî adına kayıtlı olan şiirin bu kelimesinden sonra “bir” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 52a.

³ Nuri Özcan’ın doktora tezinde bu kelime “derde” şeklindedir. *a.g.e.*, I, 233/2.

Makâm : Beyâtî
Güfte : Seyyid Abdülazîz

40b

Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde
Muhammed'i seyrimde gâyet göresim geldi

Terk eyledim dünyâyı nidem gayrı sevdâyı
Muhammed Mustafâ'yı amân göresim geldi

Dostum göster yüzünü işiteyim sözünü
Hâk-i pâya yüzümü her dem süresim geldi

Vuslat için sen âna ömrünü kıldım hebâ
Yoluna cânım fedâ dâim göresim geldi

Müştâkım cemâline irgür hem visâline
Lûtf et AZÎZ bendene gâyet göresim geldi

Makâm : Beyâtî

41a

Güfte : Kubbe Şeyhi Süleymân Efendi

Ezelden enbiyânın akdemisin yâ Rasûlallah
Velî cümle nebînin ekremisin yâ Rasûlallah

“*Le umrik*” tâcını Mevlâ kodu re’s-i şerîfnde
Nübüvvet tahtının şâh-ı nebîsin yâ Rasûlallah

Sana izzet edip ol Hak senin şerh eyledi sadrın
Ki vahdet ilminin sen a’lemisin yâ Rasûlallah

Senin nûrundan ol feyyâz kamuya nûru bahş etti
Dü âlem nûrunun sen ezherisin yâ Rasûlallah

Seni medh eyledi Bârî sana inzâl edip Kur’ân
Nebîler hizbinin sen a’zamısın yâ Rasûlallah

Be hakk-ı sûre-i İhlâs şefâat kıl SÜLEYMÂN’a
Kerem eyle kamunun eşfeîsin yâ Rasûlallah

Makâm : Beyâtî

41a

Güfte : Dâmâd ve Halîfe-i Eşrefzâde [Abdurrahim Tırsî]

Beste : Dâmâd ve Halîfe-i Eşrefzâde [Abdurrahim Tırsî]

Noldu sana eyâ gönül aceb ne derde mi uğradın
Durmaz akar gözün yaşı tûfân-ı Nûh'a uğradın

Çalkanırsın gemi gibi çağlırsın ırmaklar gibi
Âh edersin Ya'kûb gibi ayrılığa mı uğradın

Kurudun şol kavlar gibi kızdın hamamlar gibi
Tutuştun külhânlar gibi nâr-ı cehîme mi uğradın

Baştan ayağa tutuştun dönmedin kül olup geçtin
Ne yavuz derde sataştın âteş-i aşka mı uğradın

Dal¹ dönmüş iken kaddî âhir olmuş iken ömrü
Bîçâre Zelfihâ gibi hüsn-i Yûsuf'a mı uğradın

Hükm eyleyen Kâf'tan Kâf'a zencîrler uran devlere²
Süleymân nebî gibi Belkıs şâha mı uğradın

Arz eyleyen Hakk'a sözün mahv eyleyen kendi özün
Tûr dağında Mûsâ gibi nûr-i Hüdâ'ya mı uğradın

ABDURRAHÎM TIRSÎ sen yürür iken sâğ u esen
Cânlar alıp başlar kesen habâset-i şâha mı uğradın

¹ Mecmuada "dala" olması gereken bu kelime "dal" şeklinde yazılmıştır.

² Mecmuada bu kelime "lam" harfi yanlışlıkla iki kez yazılmıştır.

Makâm : Beyâtî

41a

Güfte : Edirnevî Mustafâ Börekçizâde

Beste : Tosunzâde

Kaçan kim makdem-i pâkinle âlem muhterem oldu
Ne şüphe ser-te-ser rûy-i zemîn bâğ-ı İrem oldu

Varınca "*Kâbe kevseyi ev ednâ*"ya saâdetle
Sana peyk-i emîn ey sâhibü'l-mi'râc hadem oldu

Aceb mi rütbe-i izz ü a'lâ bulsa dü âlemde
O kim mahv-i vücûd edip sana hâk-i kadem oldu

Kelâmın gûş eden kimse dil ü cânın fedâ eyler
Ki elfâz-ı dürer-bârın "*yünâbü'l-hikem*" oldu

Behişt'in kıt'asıdır hâbgâh-ı rahmet amîzin
Şerefbahşâ-yı arş ü kürsî hem levh ü kalem oldu

Kerem bâbın küşâd et FÂİZ-i nâçâra lûtf eyle
Ki zîrâ cürm ü taksîr ile gâyet pür elem oldu

Makâm : Beyâtî
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Bakkal Mehmed Burûsî

41a

Zulmet-i hicrinde bîdâr olmuşam yâ Rab meded
İntizâr-ı subh-i dîdâr olmuşam yâ Rab meded

Gülşen-i vaslın nesîmin irgüb¹ bâd-ı sabâ
Andelîb-i bâğ-ı gülzâr olmuşam yâ Rab meded

Kalmışam zindân-ı cism içre bugün tenhâ garîb
Bu kafeste rûz [ü] şeb zâr olmuşam yâ Rab meded

Şol şerâbı kim² sundun bana rûz-i Elest
Ol zamândan mest-i huşyâr olmuşam yâ Rab meded

Her nere varsam yakar bu cânımı aşk âteşi
Yana yana küllî pür-nâr olmuşam yâ Rab meded

Vahdet ilinde seninle yâr idim noldu bana
Kesret içre bend-i ağyâr olmuşam yâ Rab meded

Bu NİYÂZÎ düştü varlık çâhına Yûsuf gibi
Al elim kurtar ki nâçâr olmuşam yâ Rab meded

¹ Ali Emîrî 637’de bu kelime “irgürüp” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 40b.

² Ali Emîrî 637’de bu kelimedden sonra “ânı” ibâresi yer almaktadır., *a.g.e.*, vr. 40b.

Makâm : Beyâtî
Güfte : Gafûrî

41b

Cürm ü taksîr edip âh
Diyelim estağfirullah

Umarız afv ede Allah
Diyelim estağfirullah

Lâyık ol Hakk'dan nigâha
Verme gönül mâl ü câha

Ey GAFÛRÎ her günâha
Diyelim estağfirullah

Makâm : Beyâtî

41b

Güfte : Dervîş Yûnus Kuddise Sırruhu

Gelin be hey kardaşlar gelin bu dervîşliğe
Fahr dedi Muhammed bilin bu dervîşliğe

Ol fahr edindiğini sen fahr edinmez misin
Ger ümmeti isen gel gir bu dervîşliğe

Görmez misin dünyâda İbrâhim Ethem'i
Tahtını terk eyleyip geldi bu dervîşliğe

YÛNUS sen dervîş isen çek elini dünyâdan
Bir hırka ile bir lokma yeter bu dervîşliğe

Makâm : Beyâtî

41b

Güfte : Hazreti Şeyh Yûnus Kuddise Sırruhu

Şehîdlerin ser çeşmesi enbiyânın bağırî bâşı
Evliyânın gözü yaşı Hasan ile Hüseyin' dir

Kerbelâ'nın tâ içinde nûr Balkır¹ siyeh saçında
Yatan al kan içinde Hasan ile Hüseyin' dir

Kerbelâ'nın yazıları şehîd olmuş gâzîleri
Fatma ana kuzuları Hasan ile Hüseyin' dir

Hazreti Ali babaları Muhammed' dir dedeleri
Arşın iki küpeleri Hasan ile Hüseyin' dir

Dedesiyile bile varan kevser ırmağında duran
Susuz ümmete su veren Hasan ile Hüseyin' dir

Derviş YÛNUS dünyâ fânî senden evvel gelen kani
İki cihânın sultânı Hasan ile Hüseyin' dir

¹ Yûnus Dîvanı'nda bu kelime "akar" şeklindedir. *a.g.e.*, IV, s. 79.

Makâm : Beyâtî

41b

Güfte : Hazreti Yûnus Kuddise Sırruhu

Muhammed yerinden durugelince
Döküle toprağı sağ u solundan

Bir bir sorar ümmetlerin hâlerinden
Âh ümmetim deyip ağlar Muhammed

Kıyâmet olunca cânlar uyanır
Kâmil derviş mürşidine dayanır

Yüzün yere komuş Hakk'a yalvarır
Âh ümmetim deyip ağlar Muhammed

Ali almış sancağını eline
Seğirdüben gider mahşer yerine

Hasan Hüseyin'i almış yanına
Âh ümmetim deyip ağlar Muhammed

Derviş YÛNUS gelin kadrin bilelim
Fırsat elde iken tevhîd edelim

Rûhu için çok salavât verelim
Âh ümmetim deyip ağlar Muhammed

Makâm : Beyâtî
Güfte : Hazreti Mısrî

42a

Yine dil na‘tını söyler Muhammed



Sînen içre bedr olan mâhın nedir
Taht-ı dilde hükmeden şâhın nedir
Saklama benden ki dilhâhın nedir
Söyle âşık-ı bâis âhın nedir
Derd ile azm ettiğin râhın nedir

Var ise bir yâre oldun mübtelâ
Kim seni vaslından etmiştir cüdâ
Tâlib-i vaslı isen söyle bana
Söyle
Derd ile

Tâlib-i vaslı isen ol dilberin
Yoluna vermek gerek cân ü serin
Âteş-i hicrin¹ midir yoksa yerin
Söyle âşık-ı bâis âhın nedir
Derd ile

Yaktı yandırdı seni aşkın odu
Nâlişin uşşâkı hayrette kodu
Göz yaşın kim senden el yudu
Söyle âşık-ı bâis âhın nedir
Derd ile

Âteş-i hicre yanar pervânesin
Baş ü câna kalmayan dîvânesin
Gel SEZÂYÎ'den bugün uyanasın
Söyle âşık-ı bâis âhın nedir
Derd ile azm ettiğin râhın nedir

¹ Sezâyî Dîvanı'nda "hicrân mıdır" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 217.

Makâm : Nühüft

42b

Güfte : Esirciler Kethüdâsı Buhûrîzâde Mustafâ Ağa

Beste : Esirciler Kethüdâsı Buhûrîzâde Mustafâ Ağa

Sâyesi düşmez yere bir böyle nahl-i Tûr'sun
Mihr-i âlem-gîrsin baştan ayağa nûrsun

Târik-ı gülzâr-ı âlem mâlik-i mülk-i adem
Münkirîne mahz-ı mâtem mü'minîne sursun

Pâdişâh-ı evvelîn ü kıblegâh-ı âhirîn
Evvel ü âhir imâm-ı enbiyâ mezkûrsun

Yâ Rasûlallah umarım diyesin rûz-i cezâ
Gerçi cürmün çoktur ammâ İTRÎ'yâ mağfûrsun

El benim dâmen senin ey Rahmeten li'l-âlemîn
Şöhretim isyân benim sen afv ile meşhûrsun¹

¹ Mecmuada şiirin sonunda "Bazı nüshalarda iki beyt dahi vardır. Lâkin Ahmed Dânişî'nin nazrasından ahz olunmuştur" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Nühüft

42b

Güfte : Niyâzî-i Mısrî

Beste : Çalâkzâde Şeyh Mustafâ

Hakk'ı seven âşıkların eğlencesi tevhîd olur
Aşk oduna yanıkların eğlencesi tevhîd olur

Durmaz isim sürer dili sorar müdâm doğru yolu
Gerçek ere diyen belî eğlencesi tevhîd olur

İzinden ırmaz gözünü cân ile tutar sözünü
Görmeğe iver yüzünü eğlencesi tevhîd olur

Halkın arasından çıkar tevhîdi görse cân atar
Bülbül gibi dâim öter eğlencesi

Mâl ü menâlin terk eder ehl ü iyâlin terk eder
Hâl ile kâlin terk eder eğlencesi tevhîd olur

Dünyâ vü ahret perde¹ ardına atar cümlesin
Kor mâsivâ eğlencesin eğlencesi tevhîd olur

MİSRÎ'ye uyan kişinin gider çürüğü işinin
İçindeki cân kuşunun eğlencesi tevhîd olur

¹ Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda bu kelime "perdesin" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 79.

Makâm : Nühüft

43a

Güfte : Pazarbaşı Nazîm Yahyâ Çelebi (1144)

Beste : Şikârîzâde Hacı Ahmed Efendi

Fahr-i âlem mahrem-i râz olduğu şebdir bu şeb
Kâinât envâr-ı rahmet ile lebâlebirdir bu şeb

Nâme-i a' mâl-i ümmet ol şefî'-ı mahşerin
Zîver imzâ-yı afv ile müzehheptir bu şeb

Hân-ı dîdâra o mahbûbu Hüdâ da'vet edip
Bezm-i kurb esbâb-ı vuslatta mürettebirdir bu şeb

Müjdeler ey mağfiret cûyan habîb-i Kibriyâ
Meclis-i hâs-ı ilâhîde muhâtabdır bu şeb

Kadrini şeb-zinde-dâr ân-ı tecellî fehm eder
Tâlib-i dîdâr olan bîdâra muttalibdir bu şeb

Vaktidir mi'râc-ı ümmîde urûc eyle NAZÎM
Vâsıl-ı maksûd olur herkes mücerrebirdir bu şeb

Makâm : Sünbüle
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî
Beste : Derviş Abdî

44b

Cemî'-i enbiyâlarda¹ Muhammed cümleinin şâhı
Yüzü nûrundan almışlar felekler şems ile mâhı

Yedi kat gökleri geçti kadem arş üstüne bastı
Erişti "Kâbe kavseyn"e tavâf eyledi dergâhı

Ânın seyr ü sülûkünde melekler âciz oldular
Ki bin yılda varamazlar o bir demde varan râhı

Tecellî-i cemâlini şular kim gördüler bir kez
Ânınçün aşk ile dâim ederler derd ile âhı

Kılarınm cânımı kurbân senin yolunda ey Ahmed
Nola bir kez yüzün görsem seher vakti sehergâhı

Bu EŞREFOĞLU RÛMÎ'nin günâhı çokdurur gâyet
Şefâat kıl yâ Muhammed yüzün şems ü kamer mâhı

¹ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelime "enbiyâlardan" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 73.

Makâm : Sünbüle
Güfte : Ahmed el-Mevlâ
Beste : Ali Dede

44b

Felek gerdişlerinden işlerin bitmişlerin gönder
Muhassal bu fenâda cümleten geçmişlerin söyler

Beni bir nûra vâsıl et ki yâ Rab zulmet-i şebde
Alâyık riştesini mihr-veş kesmişlerin gönder

Alınmak bir haber mümkün olaydı bezm-i aşkından
Görüp bu neş'enin keyfin geçip gitmişlerin gönder

Dimâğ-ı câna bir bûy-i muhabbet arzû eyler
Sabâ-veş seyr-i kûh geşt-i deşt etmişlerin

Kerem zât-ı Kerîmü'ş-şânına mahsûstur yâ Rab
FASÎH'e kâr-ı düşvârın olup bitmişler gönder

Makâm : Sünbüle

43b

Güfte : Eşrefzâde Sırrı

Beste : Dede

Genc-i aşkı ister isen dil-i vîrânda ara
Hızr-veş âb-ı hayâtı zulmet-i tende ara

“Alleme 'l-esmâ” rumûzun “men aref” sırrın dahî
Anlamak şânında ise kâmil insânda ara

Râh-ı Hakk'a seni irşâd eyleyen ma'nâyı bul
Âdem-i ma'nâyı tâlib kâmil insanda ara

On sekiz bin âlemi geşt eylesen bulmak muhâl
Seni yoktan var eden Mevlâ'yı var sende ara

Her hacerden gevher olmaz ma'den olmaz her türâb
Zâhidâ gir bahr-i aşka dürrü ummânda ara

Tâlib-i Mevlâ isen her kişiden himmet dile
Gâfil olma matlabın var SIRRÎ Kur'ân'da ara

Makâm : Sünbüle

43b

Güfte : Şeyh Mehmed Kavruklu

Beste : Çalakzâde

Tâ dil verelden sünbüle Sünbülfer derler bize
Meyl etmez¹ gayrı güle Sünbülfer derler bize

Bu gülşenin kimi gülün sever kimisi bülbülün
Aldık hemân biz sünbülün Sünbülfer derler bize

Yoktur dayâk² ezhârına sünbüldeki ezkârına
Vâkıf olan esrârına Sünbülfer

Erişti sem‘a bir sadâ ins ü melek eyler emel
Mümkün müdür şükrün edâ Sünbülfer

Ol sünbüle ermezse el FAHRÎ âna çekme emel
Besdir dile Nakşî bedel Sünbülfer derler bize

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "etmeziz" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 823.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kısım "bak vird-i bâğ" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 823.

Makâm : Sünbüle

44b

Güfte : Şeyh İbrâhim Sünbüf

Beste : Goncazâde

Kûy-i aşkın bana bir kûh-i tecellî görünür yâ Rasûlallah
Kalbime ıyd-i visâlinle tesellî görünür yâ Rasûlallah

Şol gönül kim yedi esmâdan alâ feyz
Âna her müşkil işin keşf ile hallî görünür yâ Rasûlallah

Cevher-i zikr-i Hüdâ ile serâser âlem
Bana firdevs-i cenân bir mütecellî görünür yâ Rasûlallah

Rûz ü şeb sâha-i vahdette kıyâm eylerler
Cümle eşcâr u çemen sanki musallî görünür yâ Rasûlallâh

Sâlik-i Hak olanın vad' ile etvâr neden
Cânib-i Hazret-i Mevlâ'ya tevellâ görünür yâ Rasûlallâh

NAKŞÎyâ âlem-i bâkîde "*ülü'l-ebşâr*"a
Herkesin hâli makâliyle mahallî görünür yâ Rasûlallâh

Makâm : Sünbüle

45a

Güfte : [Niyâzî-i Mısırî]¹

Beste : Dede

Ahvâl-i serencâmım bu sâate erince
Diyem sana icmâli² tâ gâyete erince

¹ Mecmuada güftekarı zikredilmeyen bu şiir, Niyâzî-i Mısırî'ye ait olup divânında yer almaktadır. *a.g.e.*, s. 203.

² N. Mısırî Dîvanı'nda bu kelime "icmâlin" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 203.

Makâm : Nevâ Sünbüle

45b

Güfte : Hazreti Mısırî

Beste : Hâfız Post Mehmed Efendi (1101)

Bilirse vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler
Görünse şemsin envârı meh-i tâbânı neylerler



Makâm : Nevrûz Uşşâk Şu‘besidir¹

46b

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Beste : Hâfız Kumral

Nakkâşımız bizi ezel bî levn ü renk yazıpdurur
Levh-i gönülden gayrinin nakşını hep bozupdurur

Kullâb urub cânımıza dün ü gün çeker kendi özünü
Küllî cihândan serteser meylimizi üzüpdürür

Bir gün dâhî eğlenmeden “*kâlû belâ*” söylenmeden
Kendi cemâlin görmeğe gözgümüzü düzüpdür²

Ol gözgüye her kim bakar âşıkların oda yakar
Nice Mansûr leyin ol kül oluben tozupdurur

Neyler âşık cân ü teni ister ânı dünü günü
Gel gör ânı sevenleri dü cihândan bezüpdürür

Bu EŞREFOĞLU RÛMÎ’yi aşk deryâsının mevcleri
Taştan taşa çala çala mahv eyleyip ezipdürür

¹ Mecmuada şiirin baş kısmında “Segâh’ta dahî bestesi vardır” ibâresi yer almaktadır.

² Eşrefoğlu Dîvanı’nda bu kelime “düzübdürür” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 56.

Makâm : Nevrûz Uşşâk Şu‘besidir
Güfte : Hakkî İbrâhim Erzurûmî
Beste : Şikârîzâde Hacı Ahmed Efendi

46b

Hak şerleri hayr eyler zannetme ki gayr eyler
Bilen ânı seyr eyler Allah görelim neyler

Dilden gamı dûr eyle cânınla huzûr eyle
Tefvîz-i umûr eyle Allah görelim neyler

Deme niçin şu şöyle yerindedir o öyle
Bak sonunu seyr eyle Allah görelim neyler

Hakk’ın olacak işler boştur gam-ı teşvişler
Ol hikmetini işler Allah görelim neyler

Nâçâr olacak yerde şâyed açar ol perde
Dermân eder hem derde Allah görelim neyler

Hep remz-i işârettir hep gamz-ı beşârettir
Hep ayn-ı inâyettir Allah görelim neyler

Bil elsine-i halkı aklâm-ı hakk-ı HAKKI
Öğren edeb-i halkı Allah görelim neyler

Makâm : Nevrûz Uşşâk Şu‘besidir
Güfte : Seyyid Kerîmüddîn Sünbülî
Beste : Etyemez İmamı

46b

Gel meclis-i uşşâka tâ ref‘ ola ahzânın
Cür‘a-i muhabbet iç mest ola dil ü cânın

Bu meclise gam gelmez erbâbı elem bilmez
Sünbülleri hiç solmaz bu bağ-ı gülistânın

Her demde rızâ gözle ma‘nâ ilini özle
Dâim arayıp izle tâ arş ola seyrânın

Çeşmin yaşını her bâr hûn-i ciğer ile kar
Ayyûka ulaştır var âh-ı dil ü efgânın

Bu bende KERÎMÜDDÎN her kim ki eder âyin
Zâtını edip tezyîn tâcı ola devrânın¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak “nevâ uşşâk” faslında vr. 33a’da geçmektedir.

Makâm : Nevrûz Uşşâk Şu'besidir

46b

Güfte : Saçlı İbrâhim Efendizâde Abdülhay Efendi

Beste : Dede

Rabbinden olur ihsân ey dil niye mahzûnsun
Derdine o¹ dermân ey dil niye mahzûnsun

Hak'dır seni vâd eden bî sabr u karâr eden
Tevhîd ile var eden ey dil niye mahzûnsun

Îmâna eren sensin irfânı bulan sensin
Dîdârı gören sensin ey dil niye mahzûnsun

Tevhîd ile pür-nûr ol irfân ile ma'mûr ol
Dîdâr ile mesrûr ol ey dil niye mahzûnsun

ABDÜLHAY eder âhı bulmağa Hakk'a râhı
Sevmiş güzel Allah'ı ey dil niye mahzûnsun

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "olur" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 9a.

Makâm : Nevrûz Acem

48a

Güfte : Bezcizâde Şeyh Mehmed Zâyedâr-ı Mehmed Ağa (1020)

Beste : Ali Dede Sinânî (1126)

Cümlenin mahbûbu sensin ey habîb-i ezeli
Cümle Yûsuf¹ içinde ey güzeller güzeli

Cümle ümmet sana âşık oldu² seyyid-i hulk
Himmetinden gitti gayri bağ-ı vahdet gezeli

Cümle âlem kapına yalvarı geldi ey şefî
Hep kabûl oldu dilekler “*Min ahad lem yezeli*”

Oldu uşşâk gözü giryân dili biryân³ habîb
Oldu Mecnûn u dîvâne MUHYÎ hüsnün sezeli

¹ Ali Emîrî 637’de bu kelime “Yûsufîlar” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 72b.

² Ali Emîrî 637’de bu kelimedden sonra “ey” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 72b.

³ Ali Emîrî 637’de bu kelimedden sonra “ey” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 72b.

Makâm : Nevrûz Acem
Güfte : Mahvî
Beste : Ali Dede Sinânî (1126)

48a

Derdimendim mücrim¹ dermâna geldim yâ Rasûl
Sâilim muhtâcınım ihsâna geldim yâ Rasûl

Ka'be-i vaslın yolunda sa'y edip düştüm garîp
Gayrı nem var cânımı kurbâna geldim yâ Rasûl

Akl ü fikrim benden aldı râh-ı Hak düşmenleri
Âsitân-ı rahmet-i Rahmân'a geldim yâ Rasûl

İntisâb-ı zât-ı pâkın afv-ı cürmüme sebep
Âsitân-ı rahmet-i Rahmân'a geldim yâ Rasûl

Etme MAHVÎ bendeni red ey şefâat menba'ı
Sen gibi ihsânı çok sultâna geldim yâ Rasûl

¹ Ali Emîrî 637'de bu kelime "mücrimim" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 40b.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Yûnus Dede

48b

Arayı arayı bulsam izini izinin tozuna sürsem yüzümü
Hak nasîp eylese görsem yüzünü yâ Muhammed cânım arzular seni

Bir mübârek sefer olsa da gitsem Ka'be yollarında tozlara batsam
Hûb cemâlin bir kez düşte seyr etsem yâ Muhammed cânım

Zerrece kalmadı kalbimde hîle şevk ile girmişim ben Hak yola
Ebû Bekir Ömer Osman'da Ali ile yâ Muhammed cânım

Ali ile Hasan Hüseyin ânda sevgisi gönülde muhabbet cânda
Kıyâmet gününde Hak dîvânında yâ Muhammed cânım

YÛNUS med¹ eyledi seni dillerde dillerde hem gönüllerde
Ağlayı ağlayı gurbet illerde yâ Muhammed cânım seni ister seni

¹ Mecmuada "med" olarak yazılan bu kelime "medh" şeklinde olmalıdır.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Şa‘ban Dede
Beste : Şa‘ban Dede

48b

Yâ Rabbi mahşer yerine ne yüz ile varayım ben
Dostum Muhammed’in yüzün ne vech ile göreyim ben

Benim cürm ü günâhım çok değil rahmetinden artık
Senden gayrı yarlıgar yok yâ kime yalvarayım ben¹

Senden olmazsa inâyet dostun kılmazsa şefâat
Neme lâyük benim cennet hoş bir yüzü karayım ben

Hak bana suâl ederse aklım başımdan giderse
Kulum niçin ettin derse nice cevap vereyim ben

Bu ZÂKİRÎ gümrâhına inâyet kıl sen râhına
Gece gündüz dergâhına kara yüzüm süreyim ben

¹ Mecmuada bu mısramın yanında “ki bir âsî kulunum ben” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Acem Uşşâk

48b

Güfte : Ya'kûb İbn-i Fenâyî Mustafâ Zâviyedâr-ı Hazreti Hüdâyî (1149)

Beste : Sepetçizâde Mehmed Ağa¹

Çün bahar erip şecerler seyr ü revnâkgîr olur
Âyet-i sun'-i Hüdâ'yı her varak tefsîr olur

Bir zaman sabr et gönül maksûda istersen vusûl
Nice müddetler mürûr etmekle demler şîr olur

Nûr-i zikrullah ile kalbi kimin ki oldu pâk
Sûretâ ol şâb ise ma'nâ yüzünden pîr olur

Sicn-i tevhîdden kurtulup erdi sarây-ı vuslata
Hüsn-i tevhîd içre kim pâbeste-i zencîr

Âşık-ı sâdık isen terk eyle hâb u râhatı
Ey GAFÛRÎ² tâlib-i dîdâr olan şebgîr olur

¹ Mecmuada bestekâr isminden sonra tekrar "Beste-i Recep Çelebi" ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada bu kelimenin altında güftekârın vefât tarihi olan 1149 rakamı yer almaktadır.

Makâm : Acem Uşşâk

48b

Güfte : Hacı Bayram Velî (833)

Beste : Hacı Bayram Velî (833)

Çalabım bir şâr etmiş¹ iki cihân âresinde
Bakıcak dîdâr görünür ol şârın kenâresinde

Şâkirdleri taş yunarlar yunup üstâda sunarlar
Mevlâ'nın ismin anarlar ol taşın her pâresinde

Nâgehân ol şâra vardım ol şehri yapılır gördüm
Ben dahî bile yapıldım taş ü toprak âresinde

Şehirden oklar atılır atılır câna batılır
Ârifler sözü satılır ol şehrin pâzâresinde

Ol şâr dediğim gönüldür ne âlimdir ne câhildir
Âşıklar kanı sebîldir ol şârın pâzâresinde

Bu sözüm ârifler anlar câhiller bilmeyip tanlar
HACI BAYRAM kendi banlar ol şârın minâresinde

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "yaratmış" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 91a.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Hasan Efendi
Beste : Muslî Edirnevî

48b

Cemâlin nûruna nisbet güneş bî nûr u bî ferdîr
Güneş sensin ki zerrâtın nebîlerle veñlerdir

Sen ol sultân-ı iklim-i risâletsin eyâ server
Kamû şehler kapında bir gedâdan dahî kemterdir

Kadın bâğ-ı hüviyyet ser ü kaddin bir gül-i ra' nâ
Yüzün şems-i münevver cebînin mâh-ı enverdir

Yeter uşşâka müjde "*men reânî*" kim buyurmuşsun
Seni görmeklikle Hakk'ı görmek bes beraberdir

Eyâ şâh-ı rusûl rahm et SEZÂYÎ derdimendindir
Kapın bekler kadîmî hizmetinde pîr ü perîdir

Makâm : Acem Uşşâk

48b

Güfte : Zâkirzâde Abdullah Efendi (1068)

Beste : Tosunzâde Abdullah Ağa

Yâ İlâhî düştüğüm yerde koma kaldır beni
Nice demdir ağlarım bir demde de güldür beni

Vuslatın sevdâsına verdim cemi' var mı
Müflisim bîçâreyim nûrun ile doldur beni

Bir kerem-kânı Hüdâ'sın yâ Kerîm [ü] yâ Rahîm
Rahmet ü ihsânının deryâsına daldır beni

Şol zaman kim Pâdişâhum da'vet edesin beni
Zâtın ile et tecellî ba'dehû öldür beni

Bahr-i hayrette gezer BÎÇÂRE'yim yâ Rabbenâ
Rüzgârım kıl muvâfik vuslata irgür beni¹

¹ Mecmuada bu mısranın sonunda "Nüsha: saldır beni" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Acem Uşşâk

48b

Güfte : Sultân Mustafâ Sâni Rihlet (1115)

Beste : Bahrî Hüseyin Efendi Deniz Uğrısı

Şermisâr etme Hüdâyâ rûz-i mahşerde beni
Hürmetine Hâtemin yaktırma dühda¹ bani

Mu'terifim ben günâhıma mukırrım cürmüme
Enbiyâ vü mürselîn içre hacîl etme beni

Ümmet-i Ahmed'de benden âsî vü mücrim mi var
Müstahak zecr ü itâba benden ahsen fert mi var

Sen şefâat etmez isen hiç bana râhat mı var
Enbiyâ vü mürselîn

Şimdilik İKBÂLÎyâ daldım amîk-i hayrete
Lûtf ile destimi al yâ Rab düştüm kürbete

Diler isen ko cahîme diler isen cennete
Enbiyâ vü mürselîn içre hacîl etme beni

¹ Ali Emîrî 637'de bu kelime "düzahda" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 69a.

Makâm : Acem Uşşâk

49a

Güfte : Şeyh Abdullah Efendi (874)

Şol zaman kim ben ol dosttan ayrı düştüm oldum ırak
Hasret-i derd-i âh ile çok ağladım tuttum firâk

Yer mi kodum aramadık âdem i kodum sormadık
Aç [u] susuz halvetlerde zâri kılar idim yavlak

İstedim yedi iklimi ne Şâm'ı kodum ne Rum'u
Gezdim yürüdüm başım açık yalın ayak

İsteyerek buldun eri gerçek ere sordum yâri
Dedi yeter ettin zâri dost sendedir sen sana bak

Tuttum ol erin sözünü çevirdim benden yüzümü
Gördüm ki hicâb imiş âşıklara bu kara ak

Geçtim ben bu ak u karadan ikilik sürdüm aradan
Birliğe yettim dost ile birlikten okudum sebak

Bilesin bu muammâyı yermeyesin yoksul bayı
Bir bakasın âm u hassa tutmayasın kimseye dak

EŞREFOĞLU RÛMÎ gibi gir bu yola gerçek ersen
Tâ âşıklar arasında sana da diyeler sadak

Makâm : Acem Uşşâk

49a

Güfte : Hüdâyî

Beste : Hâfız Post

Kudümün rahmet-i zevk u safâdır yâ Rasûlallah
Zuhûrun derd-i uşşâka devâdır yâ Rasûlallah

Nebî idin dahî Âdem dururken mâ ü tîn içre
İmâm-ı enbiyâ olsan revâdır yâ Rasûlallah

Kemâli zümre-i kümmel senin nûrunla bulmuştur
Vücûdun mazhar-ı tâm-ı Hüdâ'dır yâ Rasûlallah

Seninle erdiler zâta dahî envâ'-ı lezzâta
İşin erbâb-ı hâcâta atâdır yâ Rasûlallah

HÜDÂYÎ'ye şefâat kıl eğer zâhir eğer bâtın
Kapına intisâb etmiş gedâdır yâ Rasûlallah

Makâm : Acem Uşşâk

49a

Güfte : Tekfûr Dağlı Muslî Efendi (1099)

Beste : Ali Dede (1126)

Âlem-i arâyı buldum âlem-i arâ benim
Mâlik-i kevn ü mekân [ü] tâc ile darâ benim

Çün serîr-i izzete bastım¹ irfân ile
Gel Süleymân-ı zemânım Kâf ile Ankâ benim

On sekiz bin âlemi seyr eyledim seyyâre-vâr
“Kâbe kavseyn”e eriştim sırr-ı “ev ednâ” benim

Ger vücûdum katre ise zâhidâ deryâ doğar
Serserî gezme cihânda lafz ile ma’nâ benim

Bir hümây-ı lâ mekânım kimse bilmez hâlîmi
Mazhar-ı zât u sıfâtım yâr ile yâr² benim

Bu rumûzu NUTKÎyâ ancak yine irfân bilir
Vâdî-i eyvende gûyâ Tûr ile Mûsâ benim

¹ Ali Emîrî 650’de bu kelimedden sonra “kadem” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 101b.

² Nuri Özcan’ın doktora tezinde bu kelime “yârân” şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 208.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Niyâzi-i Mısrî
Beste : Hâfız Post

49a

Tende cânım cânda cânânımdır Allah hû diyen
Dilde sırrım sırda sübhânımdır Allah hû diyen

Dest-i kudretle yazılmış yüzüne âyât-ı Hak
Gönlümün tahtında sultânımdır Allah hû diyen

Cümle a'zâdan gelir zıkr-i "Enelhak" na'resi
Cism içinde zâr [ü] efgânımdır Allah¹ diyen

Geceler tâ subh olunca inletir bu derd beni
Derdimin içinde dermânımdır Allah hû diyen

Yere göğe sığmayan bir mü'minin kalbinde²
Katremin içinde ummândır³ Allah hû diyen

Kisve-i tenden muarrâ seyr eden bu gökleri
Çerh uran abdâl-ı üryânımdır Allah hû diyen

Her kişiye kendiden akreb olan dost zâtıdır
Ey NİYÂZÎ dilde mihmânımdır Allah hû diyen

¹ Mecmuada nakaratlarda tekrarlanan "hû" kelimesi bu mısradaki unutulmuştur.

² Niyâzi-i Mısrî Dîvanı'nda bu kelime "kalbindedir" şeklindedir. a.g.e., s. 160.

³ Niyâzi-i Mısrî Dîvanı'nda bu kelime "ummânımdır" şeklindedir. a.g.e., s. 160.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Cemâlî Halvetî
Beste : Şâh Sultân Şeyhi Abdülkerîm Efendi

49a

Pertev-i cânân kime erdiyse hayrân eyledi
Katre iken bî-nihâyet bahr-i ummân eyledi

Vasl-ı envâr-ı tecellî eylese kalmışlar¹
Yûsuf-ı Mısırî gibi kevneyne sultân eyledi

Tâc-ı devlet her kimin başına erdi ise
Hükmüne hâkim kılıp ânı Süleymân eyledi

Bu CEMÂLÎ HALVETÎ Hak'dan göründü çok atâ
Emrini yitirmeyip hamdinde noksân eyledi

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "kalmışlara" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 142.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Niyâzî-i Mısırî

49a

Zulmet-i hicrinle¹ bîdâr olmuşam yâ Rab meded
İntizâr-ı subh-i dîdâr olmuşam² meded

Gülşen-i vaslın nesîmin irgürür bâd-ı sabâ
Andelîb-i bâğ-ı gülzâr olmuşam yâ Rab meded³

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda bu kelime "hicrinde" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 44.

² Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda bu kelimedden sonra "yâ Rab" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, s. 44.

³ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "beyâtî" faslında vr. 41a'da geçmektedir.

Makâm : Acem Uşşâk

49b

Güfte : Mehmed Mısrî (1105)

Beste : Dervîş Ali Dede (1126)

Bakıp cemâl-i yâre çağırırım dost dost
Dil oldu pâre pâre çağırırım dost dost



İsteyen yârin hâk eder vârin
Bulsa dildârın saklar esrârın

Bakmayan cânâ erdi cânâna
Girdi meydâna terk edip ân¹

Ârif² ey dil ola gör kâmil
Ben diyen gâfil utanır yârin

Yâr elin tuttu birliğe yetti
Dost ile etti gizli pâzârın

Aşk ile dolan arayıp bulan
Nefsi³ bilen bildi Gaffârın

Gel HÜDÂYÎ'den al haberi sen
Hakk'ı isteyen kosun inkârın

¹ Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelime "ânın" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 78a.

² Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelimedden sonra "ol" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 78a.

³ Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelime "nefsini" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 78b.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Yûnus Emre

49b

Korktum kıyâmet gününden efendim unutma bizi
Her cân kalkınca yerinden efendim unutma bizi

Sana gelir hulle burak nûrun arşa olmuş direk
Ümmetine yardım gerek efendim unutma bizi

Kalkar burağa binersin arşın altında inersin
Hak katından peygambersin efendim unutma bizi

Derviş YÛNUS kalmış nâçâr yaş yerine kanlar saçar
Senin sözün Hakk'a geçer efendim unutma bizi

Çün teferrüc eyleyip baktım cihânın yüzüne
Her neye baktım ise ibret göründü gözüme

Âkil isen cân gözün aç tut kulak¹ sözüme
Bir değirmendir bu dünyâ un eder bir gün bizi

Aleti taşı değirmenin yer yüzüdür tutmuş karâr
Göklere kılsam nazarı nicedir leyl ü nehâr

Nice yüz bin enbiyâyı toprağa kılmış karâr
Bir değirmendir

Âline aldanma sakın mekr ile hîle kılar
Verdiğini geri alır sanma kim bâkî kalır

İki taşın arasında dânenin hâli nolur
Bir değirmendir bu dünyâ un eder bir gün bizi

Çerh içinde âdemin ömrü olur âna gıda
Bulmadı çâre ölüme enbiyâ şâh [u] gedâ

On sekiz bin âlemin nûru Muhammed Mustafâ
Bir değirmendir bu dünyâ un eder bir gün bizi

CÂHİDÎ geç bu fenâdan bakma bunun âline
Zehr olur her kim yer ise sunma ânın balına

Âkil isen kıl seyâhat gir Rasûlün yoluna
Bir değirmendir bu dünyâ kül² bir gün bizi

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelimedden sonra "bu" ibâresi yer almaktadır. a.g.e., vr. 91a.

² Mecmuada bu kısım nakarat gereği "un eder" şeklinde olmalıdır.

NA‘T

Yâ mecmea'l-mehâsin yâ menbea'l-kerem
Levlâke keyfe yahluku şey'en mine'l-adem

Ente'ş-şefî'u minke ricâi şefâaten
Yâ hâteme'r-risâleti yâ seyyide'l-ümem

Sultân-ı şer'i server-i ser tâc-ı enbiyâ
Şemsü'l-arab rasûlün kamer taleat acem

Sîmurg-i Kâf sadâ-i e'lâ habîb-i Hak
Şehbâz-ı âşiyâne-i ve'n-nûn ve'l-kalem

Makâm : Acem Uşşâk

50a

Güfte : Kenzî Hasan Efendi (1117)

Beste : Kenzî Hasan Efendi (1117)

Demedi¹ be hey kardaş demedim mi
Bu cân kuşu kafesten uçar bir gün demedim mi

Bakma gel yârin uzaktan seçe gör karayı akdan
Mü'minleri münâfıktan seçer bir gün demedim mi

Bak şu göze bak kaşa ciğer kebâb oldu köze
Yakasız gömlekler bize biçer bir gün demedim mi

KENZÎyâ okur destânın açıldı bâğ [u] bostânın
Ömründe bahâristânın solar bir gün demedim mi

¹ Mecmuada bu kısım vezin gereği “Demedim mi demedim mi” şeklinde olmalıdır.

Makâm : Acem Uşşâk
Güfte : Nûrî [Abdülâhad]
Beste : Buhûrîzâde-i Sâni Abdülkerîm Efendi

50a

Sende doğmuştur Muhammed Mustafâ
Merhabâ ey mâh-ı mevlid merhabâ

Sende olmuştur bu âlem pür-safâ
Merhabâ ey mâh-ı mevlid merhabâ

Her kaçan kim sende mevlid okunur
Sanasın ol gün uşşâka ıyd olur

Hiç gönüllerde kasâvet mi kalır
Merhabâ ey mâh-ı mevlid merhabâ

Ol Habîb'ini¹ kim Hüdâ'sı medh ede
Kim bilir kadrin ânın bu dünyede

Ânı vassâf olmada NÛRÎ nide
Merhabâ ey mâh-ı mevlid merhabâ

¹ Ali Emîrî 650'de bu kelime "Habîbi" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 30b.

TESBÎH

Sevdi yarattı ânı ol Hay ferd-i samed
Cümlemize kılısuzdur rûz-i mahşerde meded

İsm-i pâkin yâd edelim yâ ümmet-i Muhammed
Merhabâ merhabâ merhabâ merhabâ şehrü's-sıyâm merhabâ
Mâh-ı kıyâm merhabâ

Makâm : Acemaşîrân
Güfte : Yûnus Emre¹

52b

Çalab nûrdan yaratmış cânını Muhammed'in
Âleme rahmet saçmış adını Muhammed'in

Dostum demiş yaratmış hem ânın kaydın görmüş
Ümmetten yana tutmuş yüzünü Muhammed'in

Muhammed bir değerdir âlemi tutup dürer
Yetmiş bin peygamberle şefâat Muhammed'in

Dünyâ malın tutmamış hiç emânet artmamış
Terzi biçip dikmemiş donunu Muhammed'in

Tanrı arslanı Ali sağında Muhammed'in
Hasan ile Hüseyin solunda Muhammed'in

Derviş YÛNUS aşklıdır biçâredir miskindir
Her kim yemez mahrûmdur hânını Muhammed'in

¹ Mecmuada güftekar adı zikredilirken "Hazret-i Tercümân el-Gayb Yûnus Emre Kuddise Sırruhu" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Acemaşîrân
Güfte : Himmet

52b

Yine bir sevdâya düştüm aşkın elinden
Yine ummân olup taştım aşkın elinden

Özümü ummâna saldım âna gavvâs olup daldım
Birlikte hayrette kaldım aşkın elinden

Seherlerde ağlayayım ciğerciğim dağlayayım
Sular gibi çağlayayım aşkın elinden

Âteş-i aşk ile yandım fânî cihândan usandım
Güyâ bir Mecnûn'a döndüm aşkın elinden

Derviş HİMMET bîcâredir cihân içre âvâredir
Hem yüreği pür-yâredir aşkın elinden

Makâm : Acemaşîrân
Güfte : Lütîî

52b

Şifâ-yı derd-i dildir âsitânın yâ Rasûlallah
Ânınçün Mustafâ'dır nâm [u] şânın yâ Rasûlallah

Cemî'-ı enbiyâdan hem mufaddal hem mükerrermsin
Habîbisin cenâb-ı Kibriyâ'nın yâ Rasûlallah

Garîk-i bahr-i isyânım meded LÜTFÎ'ye lûtf eyle
Elin al ben garîb-i bî nevânın yâ Rasûlallah

Makâm : Acemaşîrân

53a

Güfte : Nûrî Abdülahad Efendi (1061)

Beste : Ahmed Efendi Zâkir-i Dırağman Vâiz-i Çorlulu (Fevt 1161)

Çevgânım lâ mekândır bî mekândır bu mekân içre
Zamândır bugün sâhib-i zamânım bu zamân içre

Ahad çün hükm-i vahdette kavîdir vâhidiyyette
Bilendim vahdiyyet ile bu zemîn ü asmân içre

Bulur bu âlem-i kesrette vahdet sırrını el-Hak
Bakıp mir'ât-ı a'yâna gören aynım ayân içre

Serâser gayb a'yebdir şuûn-i sırr-ı nihân
Çü şânım bî nişânlıktır nişânım ben o şân

Ben ol Mûsâ-yı ma'nâyım Tûr'um Sînâ'yı sırrımda
Okuyam âyeti "*innî ene 'llahî*" câna cân içre

Vücûdum hâteminde nakş olunmuş ism-i a'zam çün
Süleymân-ı zamân olsam revâdır ârifân

Hümâ-yı himmetim ger sâye salâ bir gedâ üzre
Âna hemtâ bulunmaz cümle şâhân-ı cihân içre

Eğer tîr-i kazâ-yı câna cânım kavs-i kudretten
Urar maksûdunu etmez hatâ yeter ol gümân içre

Nola mazhar olursam enbiyâ esrârına cümle
Nebîler ile görüştüm her biriyle asmân içre

Mesîh'e uğradı rûh-i revânım çarh-ı çâremde
Bir ettim rûhu rûhullah ile ey NÛRÎ cân içre

Nefse uyup cürm edersem olmazam yâ Rab mukîm
Rûz [ü] şeb virdim benim estağfirullâhe'l-azîm

Mağfiret bâbını feth et bize tevvâbü'r-rahîm
Rûz [ü] şeb virdim benim estağfirullâhe'l-azîm

Fazl ü ihsânınla zeyn olsun efendim bahr ü ber
Mağfiret gark eylesin âsîlerini serteser

Çün nesîm-i rahmetin mücrimlere dâim eser
Rûz [ü] şeb virdim benim estağfirullâhe'l-azîm

Aldanırsın bu fenâda mâl ile yâ câh ile
Benzedik ol Hazret-i Hakk'ı unutan câhile

FETHÎyâ hemser olursam bu cihânda şâh ile
Rûz [ü] şeb virdim benim estağfirullâhe'l-azîm

Makâm : Arazbâr

56b

Güfte : Niyâzî-i Mısırî

Beste : Çalak Şeyh Ahmed Efendi

Derd-i Hakk'a ol tâlib dermâna erem dersen
Mihnetlere ol râğib insâna erem dersen

Aşk yolu belâlıdır her kârı cefâlıdır
Cânından ümîdin kes câna¹ erem dersen

Od yak sînene çâk et su gibi özün pâk et
Yüzün yere sür hâk et ummâna erem dersen

Bu yolu² ândan gel deryâyı bul ândan dal
Ka' rına erip el sal dürr-i kâne erem dersen

Pîrinle olan ahdi tut nen var ise hep ko git
Bildiklerini terk et irfâna erem dersen

Sabr etmede Eyyûb ol gam çekmede Ya'kûb ol
Yûsuf gibi mahbûb ol Ken'ân'a erem dersen

Terk et kuru da'vâyı hem ucb ile riyâyı
MISRÎ ko o sevdâyı Sübhân'a erem dersen

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvânı'nda bu kelime "cânâna" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 121.

² Niyâzî-i Mısırî Dîvânı'nda bu kelimedden sonra "bil" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, s. 121.

Makâm : Arazbâr

56b

Güfte : Niyâzî-i Mısrî

Beste : Tâlib Burûsî

Uyan gözün aç durma yalvar güzel Allah'a
Yolundan izin ayırma yalvar güzel Allah'a

Her geceyi kâim ol her gündüzü sâim ol
Gel zikr ile dâim ol yalvar güzel Allah'a

Bir gün bu gözün görmez hem kulağın işitmez
Bu fırsat ele girmez yalvar güzel Allah'a

Sağlığı ganîmet bil her sâati nîmet bil
Gizlice ibâdet kıl yalvar güzel Allah'a

Hey nice yatarsın dûr olma şu safâdan dur
Bahr-i keremi buldur yalvar güzel Allah'a

Her vakt-i seherde bin lûtfu gelir Allah'ın
Ol vakt uyanır kalbin yalvar güzel Allah'a

Allah'ın adın yâd et cân ile dili şâd et
Bülbül gibi feryâd et yalvar güzel Allah'a

Gel imdi NİYÂZÎ'yle dergâha niyâz eyle
Hâcâtı dirâz eyle yalvar güzel Allah'a

Makâm : Arazbâr

56b

Güfte : Hazreti Sünbül Sinân Üstâd-ı Aşk (936)

Beste : Buhûrîzâde

Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri
Râh-ı Hakk'a bende-i dergâh olan gelsin beri

Devlet-i dünyâ ile mağrûr olanlar gelmesin¹

Ey SÜN BÜ LÎ incedir kıldan sırât-ı müstakîm
Dest-gîri dâimâ Allah olan gelsin

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu mısradan sonra "Ârif-i fânî fenâ-fillah olan gelsin beri" mısrası yer almaktadır. *a.g.e.*, I, 144.

Makâm : Arazbâr

57a

Güfte : Şeyh Ali Akkirmânî (1065)

Beste : Hasan Ağa

Eyâ sen sanma kim senden bu güftâr¹ dehân söyler
Veyâ terkîb olan unsur yâhud lahm-i zebân söyler

Seni ol sana bildirmek murâd² kâsd edip Mevlâ
Anâsırdan giyip bir don yüzünde³ tercemân söyler

Kimindir bunca cünbüşler kimindir nutk eden gevher
Özünden olmadın ârif ki senden özge kân söyler

Yarattı cümle eşyâyı özün pinhân edip ândan
Göründü nice bin yüzden velf kendi nihân söyler

Şolar kim bilmedi nefsin “Aref” den almadı dersin
Değildir Hakk’a ârifler özün bilmez yalan söyler

Hayâl-i zıl yeter ibret görünen hayme-i tende
Değildir nutk eden sûret derûnunda duran⁴

“*Sekâhum Rabbühüm*” hamrın içen âşıklar ey NAKŞÎ
Erer ma‘şûkuna ânlar mekândan lâmekân söyler

¹ Rûşenî Mecmuası’nda bu kelime “güftâr” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 49b.

² Rûşenî Mecmuası’nda “murâdın” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 49b.

³ Rûşenî Mecmuası’nda bu kelime “yüzünden” şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 49b.

⁴ Bu kelimedden sonra kâfiye gereği “söyler” ibâresi yer almalıdır.

Makâm : Arazbâr

57a¹

Güfte : Mustafâ Halife-i Ma'den (1077)

Beste : Hâfız Post

Gönül bigânelerle âşinâdır yâ Rasûlallah
Der-i devlet meâbindan cüdâdır yâ Rasûlallah

Zer-i hurşîdi mahşer kurs eder iksir hâlinden
Reh-i aşkında her kim hâkpâdır yâ Rasûlallah

Sarartır zıkr ü fikrin çehresin erbâb-ı tevhîdin
Siyeh hâki zer eyler kimyâdır yâ Rasûlallah

Olan Hâdî sırât-ı müstakîme şer'î pâkindir
Bu âlem-i berzah havf u recâdır yâ Rasûlallah

Sözün makbûl dergâh-ı samed dillerde evsâfin
Şefiu'l-halk mahbûb-i Hüdâ'dır yâ Rasûlallah

Ne denli NÂİLÎ şâyân-ı tertîb-i cezâ olsa
Cenâbindan şefâat mültecâdır yâ Rasûlallah

¹ Mecmuada bu varaktan önce boş bırakılan 55b'de "nihâvend" başlığı yer almaktadır.

Makâm : Arazbâr
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Hasan Ağa

57a

İlhâm ile dün gece seyr ettim Muhammed'i
Âyîne-i kalbimde seyr ettim Muhammed'i

Amâmesi¹ başında yeşil hulle eğninde
Dört yâr ile yanında seyr ettim Muhammed'i

Cür'a sundu Muhammed mest etti beni gâyet
Hak'dan oldu inâyet seyr ettim Muhammed'i

Pervâneyim şem'ine şeyhim azîzim bile
Cümle âşıklar ile seyr ettim Muhammed'i

Katreyim ummân buldum derdime dermân buldum
Dün gece kadre erdim seyr ettim Muhammed'i

YÛNUS murâda erdi zevk ile safâ sürdü
Âşık ma'sûkun buldu seyr ettim Muhammed'i
Fahr-i Âlem Ahmed'i

¹ Rûşenî Mecmua'sında "İmâmesi" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 49b.

Makâm : Arazbâr

57b

Güfte : Sezâyî

Beste : Emîr Abdullah Müezzîn-i Şehriyârî

Ey âşık-ı dildâde gel nûş edelim bâde
Bir bâde gerek ammâ kim içile me'vâde

Sâkisi ola Mevlâ akdâhı ânın esmâ
Bir kerre içen kat'a gam görmeye dünyâda

Bir kez içen âşıktır yolunda hem sâdıkır
Aşk o yerde lâyıktır Mecnûn ile Ferhâd'a

Ol câma olup tâlip cân ile gerek râgıp
Nefsine ola gâlip dil bağlaya üstâda

İşit bu SEZÂYÎ'den ne gördü Fenâyî'den
Dost vechini gösterdi mir'ât-ı mücellâda

Makâm : Arazbâr

57b

Güfte : Şems-i Tebrîzî

Beste : Zâkir Ahmed Efendi Dırağmânî

Bi hamdillah derim Allah alıp aklımı fikrullah
Dilimde zâtın esmâsı bana üns oldu zikrullâh

Gönül âyînesin sûfi eder isen eğer sâfi
Açılır sana bir kapı ayân¹ cemâlullâh

Bu tevhîdden murâd olan cemâl-i zâta ermektir
Görünen kendi zâtıdır değildir sanma gayrullâh

Ben bir pervâneyim geldim cemâlin şem'ine yandım
Yanuben küllî mahv oldum beni mahv etti aşkullâh

ŞEMS-İ TEBRÎZ bunu bilir ehad kalmaz fenâ bulur
Bu âlem küllî mahv olur hemân bâkî kalır Allah

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "olur" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 170.

Makâm : Arazbâr
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Çalakzâde

57b

Evliyânın kelâmı söylenmesin kalsın mı
Bahri üzme¹k bilmeyen ummânlarla dalsın mı

Bahr-i ummâna daldı daldı bir cevher aldı
İsteyen Hakk'ı buldu istemeyen bulsun mu

İlm okumak bilmektir bilmek Hakk'ı bulmaktır
Tekebbürlük eyleyen yâ Allah'ı bilsin mi

Tarîkat mektebinde elifi bâyı bilmeyen
Dört kitâbı okusa ma'nâsını bilsin mi

Dediler kul YÛNUS'a artık eksik söyleme
Yâ niçin söylemesin tutuşuben yansın mı

¹ Mecmuada "üzme¹k" yazılan bu kelime "yüzme¹k" şeklinde olmalıdır.

Makâm : Arazbâr
Güfte : Hakîkî
Beste : Şikârîzâde

58a

A gönül neylersin sen bu cihânı
Kalır sanma sana bu mülk-i fânî

Kani şol âleme sultân olanlar
Koyuben gittiler nâm u nişânı

Bakın şol sinlere ibret gözüyle
Turâb etmiş nice sâhib-kıran'ı

HAKÎKÎ gâfil olma kıl hazer kim
Ecel gelir bir gün vermez emânı

Makâm : Babatâhir

58b

Güfte : Nizâmzâde Seyyid Seyfullah Şeyh Kâsım Efendi (1010)

Beste : Hasan Ağa

Cemî'-i dertlere dermân Muhammed
Cihân ten gibi âna cân Muhammed

Günehkâr ümmetine kıl şefâat
Ânuñcündür dem-i gufrân Muhammed

Zemîn ü âsmân olmazdı peydâ
Seninçün oldu bu ekvân Muhammed

Senin SEYYİD NİZÂMOĞLU kulundur
Hiç âzâd eyleme Sultân Muhammed

Makâm : Babatâhir

58b

Güfte : Müşârun İleyh [Seyyid Nizâmoğlu]

Beste : Hasan Ağa [Enfî]

Gözünden ehl-i inkârın nihân ender nihânsın sen
Muvahhid kande kim baksa ayân ender ayânsın sen

Çü sensin evvel ü âhir dahî hem bâtn ü zâhir
Mekânın lâ mekân bî şek kamu kevn ü mekânsın sen

Gözümde görünen sensin dilimde söylenen sensin
Semf'imsin semâ'imsin benim cânımda cânsın sen

Ucb-i deryâ-yı vahdetsin dü âlem oldu emvâcın
Kenârı ka'rı yok bahr-i amîk-i bî girânsın sen

Bu yanmaktan yakılmaktan murâdın Hak ise sûfî
Vücûdun aradan mahv et nazar kıl gör ne kânsın sen

Vücûdu varlığın SEYYİD NİZÂMOĞLU'nun al gitsin
Ulaştır aslına ânı hayât-ı câvidânsın sen

Makâm : Babatâhir
Güfte : Himmetzâde
Beste : Çalakzâde

58b

Aşk ile nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin
Kayd-ı farka düşmez aslâ dost ile bigânesin

Birbirinden ayrı görmez ârif-i billâh olan
Sâlikân-ı râh-ı Hakk'ın âkıl ü dîvânesin

Hüsn-i zan eyle ibâdullâha iyi bil cümleyi
Sû-i zanla eyleme tahrîb kalbin hânesin

Zâhir ü bâtın periyle eyle uçmağa heves
Bir kanat ile uçan mürgân bulmaz lânesin

Aç kulağın dinle pendin SEYYİD ABDÜSSAMED'in
Dinleme her zâhid-i huşkin kuru efsânesin

Makâm : Babatâhir
Güfte : Mahvî [Îsâ]
Beste : Dede

58b

Bulmak dilersen dâim saâdet
Cân ü gönülden Allah'a yalvar

Gaflette kalma eyle ibâdet
Cân ü gönülden Allah'a yalvar

Aldanma zinhâr fânî cihâna
Takvâ vü zikri kût eyle cânâ

Uçmak dilersen bâğ-ı cenâna
Cân

Kaldır dilinden kesret hicâbın
Sırrında oku vahdet kitâbın

İçmek dilersen vuslat şerâbın
Cân

Yak durma nefsin nâr-ı Celâl'e
Tathîr ü sâf et irgür kemâle

Ermek dilersen nûr-i visâle
Cân

Yoklukta yokla ma'nâyı MAHVÎ
Maksûdu anla sarf eyle nahvi

Merdûd-i râh ol gel iste sahvi
Cân ü gönülden Allah'a yalvar

296

Makâm : Babatâhir

58b

Güfte : Yûsufzâde Abdullah Efendi (1167)

Beste : Enfi Hasan Ağa

Î'lem cemîa'l-verâ seyyidenâ Mustafâ
Şâfi' -i rûz-i cezâ seyyidenâ Mustafâ

Secde goned rûz-i arz tâ ki şefâat goned
Ümmet-i merhûme-ra seyyidenâ Mustafâ

Eşref-i halk-ı Hüdâ el-lûtfu lûtf u senhâ
Râfi' -i hamd-i livâ seyyidenâ Mustafâ

Men netevânım ki mâ medhi terâ mi-gonem
Yâ senedi'l-asfiyâ seyyidenâ Mustafâ

Bende-i HİLMÎ fakîr hâhed ez tû meded
Ey ki merâ rehnümâ seyyidenâ Mustafâ

Makâm : Babatâhir
Güfte : Sezâyî
Beste : Çalakzâde

59a

Pîr önünde okuyan bî-harf aşkın nâmesin
Bî-zebân lâl eyledi cümle cihân allâmesin

Şâhid-i gaybı tecellî eyledikçe bî-hicâb
Çâk eder âşık o şevk ile vücûdu câmesin

Mümkinâtı defter-i imkâna vâcib kayd edip
Nâm-ı insân ile yazdı ibtidâ sernâmesin

Mekteb-i irfânda ders-i vahdeti ezber eden
Anladı bildi nedir bu kesretin hengâmesin

Bu SEZÂYÎ bâz edip şevk ile bâl-i himmeti
Âşiyân-ı kudse kondurdu gönül hammâmesin

Makâm : Babatâhir
Güfte : Dervîş Yûnus
Beste : Hasan Ağa [Enfi]

59a

Cânım kurbân olsun senin yoluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Şefâat eyle bu kemter kuluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Yedi kat gökleri seyrân eyleyen
Kürsünün üstünde cevlân eyleyen

Mi'râc gecesi ümmetin dileyen
Adı güzel

Mü'min olanların çoktur cefâsı
Âhirette olur zevk ü safâsı

On sekiz bin âlemin Mustafâ' sı
Adı güzel

DERVİŞ YÛNUS neyer cihânı sensiz
Sen hak peygambersin şeksiz gümânsız

Sana uymayanlar gider îmânsız
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Makâm : Babatâhir
Güfte : Nakşî
Beste : Goncazâde

59a

Menzili âşıkların kûh-i beyâbân olur
Gevher-i gencînenin meskeni vîrân olur

Mürşidi her kim görür hazreti Hızr'ı bulur
İlm-i ledünnü bilir sâhib-i irfân olur

Hemdemi kâmil olan derdine şâmil olan
İlm ile âmil olan fâik-i akrân olur

Kılsa tecellî eser vuslata erişe er
Kâfire kılsa nazar mazhar-ı îmân olur

Her kimi feyz-i Hüdâ eyleye hâlet-fezâ
Şevket ü dârât bir ulu sultân olur

NAKŞÎ bu âşıkların pâyine yüzler süren
Tâlib-i dîdâr olup mülk-i dile hân olur

Makâm : Zîrgüle¹
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Dede

59a

Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrâr olandan sor
“*Enelhak*” sırrını cânıdan geçip berdâr olandan sor

Yürü var ehl-i tecrîdi alâyık ehline sorma
Ânı cân ü cihânı terk edip deyyâr olandan sor

Gehî kahr u gehî lûtfun kemâlin bilmek istersen
Fenâ-ender-fenâda yok olup hem var olandan sor

Dilâ bu “*mantıku't-tayr*”ı fesâhat ehli anlamaz
Bunu ancak yâ Attâr veyâhut Tayyâr olandan sor

Anadan doğma gözsüzler kemâhı görmez eşyâyı
NİYÂZÎ vech-i dildârı “*ülü'l-ebâr*” olandan sor

¹ Bu güfte, “babatâhir” makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhînin başında “zîrgüle”dir” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Babatâhir

59a

Güfte : Himmet Efendi (1095)

Çünkü yandı aşk odu kül olmaktır murâdım
Düşüp ayak altına yol olmaktır murâdım

İşbu kesretten geçip vahdet iline uçup
Lâmekâna per açıp çul olmaktır murâdım

Sa'y ile dürüşünce yâr ile görüşünce
Ummâna erişince kül olmaktır murâdım

Bakma nefsin alına aldanma akvâline
Gülzâr-ı aşk dalına gül olmaktır murâdım

HİMMETÎ'ye sorana dost yoluna varana
Hak'dan haber verene kul

Makâm : Babatâhir
Güfte : Şâhvefî Askeri
Beste : Selim Giray

59a

Sallallahu ale't-tihâmi el-muzallil bi'l-gamâm
Seyyidi fâhri'l-enâm Mevlâ yâ Mevla'l-mevâlî

Sallallahu aleyke yâ Ahmed yâ müeyyid yâ mümeccid
Men yerâ nûreke seyes'adü Mevlâ yâ Mevlâ'l-mevâlî

Sallallahu ale'n-nebiyyi en-nebiyyu tâha'z-zekiyyu
Zevi'l-lisâni'l-arabiyyi Mevlâ

Sallallahu alâ nebiyyinâ en-nebiyyu tâha'l-âmînâ
Men gaden teşeffea finâ Mevlâ

Yâ İlâhî bi'l-mümeccid tensuru's-sultân Muhammed
Tensuru bi'n-nasri'l-müebbed Mevlâ

Rabbi bi't-tâ ha'l-emîn sâhibi'l-fazli'l-mübîn
Vâizü an şeyhi'l-menîni Mevlâ yâ Mevlâ'l-mevâlî
Mevlâ yâ alîm bi hâli

Makâm : Babatâhir

59b

Güfte : Kösec Şeyh Ahmed

Beste : Küçük Müezzin

Geçeyim cân ile tenden beni aşkınla şeydâ kıl
Haberdâr olayım sırdan beni aşkınla şeydâ kıl

Geçir varlık hicâbından ki zevk alam visâlinden
İçir vahdet şerâbından beni aşkınla şeydâ kıl

Kodum meydân-ı aşk içre ne kim var gayr-i ma'şûktur
Bu bâzâr-ı muhabbette beni aşkınla şeydâ kıl

Revâdır âşkın cânı fedâ olmak reh-i Hak'da
Gürûh-ı sâlikân içre beni aşkınla şeydâ kıl

Sema' vü vecd ü hâletle bu derviş AHMED'i yâ Rab
Girince halka-i zikre beni aşkınla şeydâ kıl

Makâm : Babatâhir
Güfte : Himmetzâde
Beste : Çalâkzâde

59b

Aşkınla¹ nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin
Kayd-ı farka düşmez aslâ dost ile bîgânesin

Birbirinden ayrı görmez ârif-i billah olan
Sâlikân-ı râh-ı Hakk'ın âkil ü dîvânesin

Hüsn-i zan eyle ibâdullâha iy bil cümleyi
Sû-i zanla eyleme tahrîb-i kalbin hânesin

Zâhir ü bâtın periyle eyle uçmağa heves
Bir kanat ile uçan mürgân bulamaz lânesin

Aç kulağın dinle pendin SEYYİD ABDÜSSAMED'in
Dinleme her zâhid-i huşkin kuru efsânesin²

¹ Şiirin ilk geçtiği vr. 58b'de bu kelime "Aşk ile" şeklindedir.

² Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak yine "babatâhir" faslında vr. 58b'de geçmektedir. Şiirin sonunda da "mükerrer" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Babatâhir

59b

Güfte : Sinân Ümmî Kuddise Sırruhu (1068)

Meded Allah sana sundum elimi
Bizi ol dost Muhammed'den ayırma

Gayrı kime arz edeyim hâlimi
Bizi ol dost Muhammed'den ayırma

Ey keremler kâını ganî cefilim
İbrâhim'e dostum Halîl'im

Zâhirde bātında oldur defilim
Bizi ol dost Muhammed'den ayırma

Ebübekr [ü] Ömer Osman Ali'nin
Bürhânıdır ânlar İslâm yolunun

Hürmetine Mevlâ'm cümle vefînin
Bizi ol dost Muhammed'den ayırma

Enbiyâ evliyâ çıkar köşküne
Mest olalar anberine miskine

İmam Hüseyin'in kanı aşkına
Bizi ol dost Muhammed'den ayırma

SİNÂN ÜMMÎ söyler sözü gümânsız
Neylerler cesedi içinde cânsız

Hûri gılman gerekmez bana ânsız
Bizi ol dost Muhammed'den ayırma

Hazreti Hakk'ın habîbi sevgili bir dânesi
Sevdiği çün¹ oldu âlem hüsnünün dîvânesi

Zât-ı pâkındır sebep bu âlemin îcâdına
Olmasa teşrîfin olmaz dü cihân kâşânesi

Yâ Rasûlallah visâlin bezmine şâyeste kıl
Tâ gönül olsun şerâb-ı aşkın² mestânesi

Genc-i aşkın mahzeni olmuş SEZÂYÎ gâlibâ
Hiç imâret istemez bu gönlün³ vîrânesi

¹ Sezâyî Dîvanı'nda bu kelime "olduğuyçün" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 192.

² Sezâyî Dîvanı'nda bu kelime "aşkının" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 192.

³ Sezâyî Dîvanı'nda bu kelime "gönlümün" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 192.

Makâm : Babatâhir

60a

Güfte : Şeyh Kâsım Seyfullah Efendi (Fevt 1010)

Bir dertliyim derdim vardır
Yâ ben nice dönmeeyim

Dâim işim âh ü zârdır
Yâ ben nice dönmeeyim

Münkirler bu sırrı bilmez
Hakk'ın cemâlin görmez

Ay [ü] güneş döner durmaz
Yâ ben nice dönmeeyim

Biziz ümmet-i nâcîler
Hak yolunda duâcılar

Ka'be'de¹ hacılar
Yâ ben nice dönmeeyim

Yeller eser deniz coşar
Irmaklar dağlardan aşar

Döne döne sular taşar
Yâ ben nice dönmeeyim

SEYYİD NİZÂMOĞLU tekdir
Münâfıkın işi şektir

Evvel âhir dönmek Hak'dır
Yâ ben nice dönmeeyim

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelimededen sonra "döner" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 98b.

Makâm : Babatâhir

60a

Güfte : Seyfullah Efendi Kuddise Sırruhu

Beste : Osman Bey

Dehr-i dâne dil veren âdem değil dîvânedir
İzzet-i dünyâyı dersin bir kuru efsânedir

Münkesir olmuş gönüllerdir mekânım dedi Hak
Her kaçan baksan ânınçün gönlümüz vîrânedir

Ten yakar pervâne şem'a gerçi SEYYİD SEYFÎ gör
Tâb-ı şem'-i hüsn-i yâre cân yakar pervânedir

Makâm : Dügâh

60b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Ali Dede

Benim zârî kılan ol yâre karşı
Gönül cân veren dildâre karşı

Geceler subha dek hayrân ü mestim
Oturup muntazır çün yâre karşı

Seher gâhî durup zârî kılarım
Sanasın bülbülüm gülzâre karşı

Bugün Mansûr benim aşkın yolunda
Soyunup çerh uran ol dâre karşı

Bugün gurbette kaldı YÛNUS EMRE'm
Ki aşkı söyledi ağyâre karşı

Makâm : Dügâh
Güfte : Fenâyî
Beste : Dede

60b

Yâ İlâhî âsitânın hastaya dârü'ş-şifâ
Şerbet-i vaslın içenler buldular derde devâ

Bahr-i rahmet katresi yanında cümle yok olur
Her ne denli çok olursa bizde cürm ile hatâ

Mahz-ı fazlından ilâhî vâkîf et esrârına
Edelim her hâl ile sırr-ı Rasûl'e iktidâ

Ger ziyâ-yı şems-i zâtın ermez ise sâlike
Nice kat' eder menâzil kandan erişir atâ

Zerre görünmez FENÂYÎ iş bu âlem ârife
Bir demine vuslatın iki cihân olmaz bahâ

Ey enbiyâlar serveri ey evliyâlar rehberi
Ehlen ve sehlen merhabâ

Cümle nebîler geldiler pâyine yüzler sürdüler
Yoluna cânlar verdiler ehlen ve sehlen merhabâ

Güneş cemâlin görelim pâyine yüzler sürelim
Yoluna cânlar verelim

Sen cânların cânânısın dertlilerin dermânısın
Âlemlerin sultânısın

Peygamber idin ol zaman yoktu âlemde nişân
Kurbân sana baş ile cân

Sensin ol mahbûb-i Hüdâ etme şefâattan cüdâ
Ahmed Muhammed Mustafâ

Makâm : Dügâh

61a

Güfte : Sultân Ahmed Müezzinbaşısı Hattat Hocaâde Karakız Mehmed
Efendi (1106)

Beste : Yûsuf Çelebi Niznâm

Ey şehinşâh-ı serîr-i enbiyâ vü evliyâ
Vey sipehsâlâr-ı hayl-i etkriyâ vü asfiyâ

Ey vücûd-i pâk ey nûr-i musavver pür ziyâ
Mevlid-i Sultân-ı kevneyn-i Muhammed Mustafâ

Ol mukaddes rûh-i a'zam ol Habîb-i muhterem
Kâşif-i ilm-i şerîat ma'den-i lûtf u kerem

Hâmid ü Mahmûd u Ahmed bastı dünyâyâ kadem
Mevlid-i Sultân-ı kevneyn-i Muhammed Mustafâ

Nûr-i Ahmed'den vücûda geldi cümle kâinât
Arş u ferş ü nüh felek cümle melâik şeş cihât

Enbiyâ vü evliyâyâ verdi teşrifin hayât
Mevlid-i Sultân-ı kevneyn-i Muhammed Mustafâ

Nûr ile doldu dü âlem ver salât ile selâm
Mevlid-i pâk-ı Rasûlallah'dır bu ey hümâm

İsm-i pâk ü cism-i pâk Hazret-i fahrü'l-enâm
Mevlid-i Sultân-ı kevneyn-i Muhammed Mustafâ

Sen şefîa'l-müznibînsin eyle şefkat ey Latîf
Makdeminle çün saâdet buldu ümmet ey Nazîf

ENVERÎ miskine eyle şefâat ey Şerîf
Mevlid-i Sultân-ı kevneyn-i Muhammed Mustafâ

Makâm : Dügâh
Güfte : Şeyh Mehmed Vahyî (Fevt 1130)
Beste : Tosunzâde

61a

Buldu teşrîfinle diller incilâ
Merhabâ ey mâh-ı rûze merhabâ

Oldu envârınla âlem pür-ziyâ
Merhabâ ey mâh-ı rûze merhabâ

Şehri pür tesbîh ü temcîd eyledin
Dilde zevk ü şevk-i tecdîd eyledin

Geceyi Kadr ü günü ıyd eyledin
Merhabâ ey mâh-ı rûze merhabâ

Sen gelince feth olur dârü'n-naîm
Sen gelince sır olur bâb-ı cahîm

Sen gelince bend olur dîv-i racîm
Merhabâ ey mâh-ı rûze merhabâ

Rahmet ü gufrânın oldu menbaı
Sensin envâr-ı Hüdâ'nın matlaı

Ni'met ü ihsânın oldun mecmaı
Merhabâ ey mâh-ı rûze merhabâ

Makdemin dünyâyı pür nûr eyledi
VAHYÎ-i gamhârı mesrûr eyledi

Kalb-i ehl-i dîni ma'mûr eyledi
Merhabâ ey mâh-ı rûze merhabâ

Makâm : Dügâh

61b

Güfte : Neyzen Mûsâ Dede El-Mevlevî (1140)

Beste : Neyzen Mûsâ Dede El-Mevlevî (1140)

Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed Allâhümme salli alâ Muhammed
Rûz-i mahşerde bize eyle meded Allâhümme salli alâ Muhammed

Nûru ânın kalbini pür nûr eder zikri gönül mülkünü ma'mûr eder
Çok salavât âdemi mesrûr eder Allâhümme salli alâ Muhammed

Geldi doldu nûruyla bu kâinât ümmeti buldu kamu oddan necât
Fahr-i âlem Muhammed'e salavât Allâhümme salli alâ Muhammed

Ko muhabbet odu yansın micmere cân muattar ola misk ü anbere
Gel salavât verelim peygambere Allâhümme salli alâ Muhammed

Nâil olayım der isen vuslata kıl teveccüh sen Cenâb-ı Hazrete
Ver salavât rûh-i pâk-i izzete Allâhümme salli alâ Muhammed

Vird edinip ânı müdâm eyleyen yoksul olup baylığını dileyen
Gınâ bulur çok salavât eyleyen Allâhümme salli alâ Muhammed

Derviş MÛSÂ hâlis eyle niyyetin emrine eyle itâat hazretin
İşte budur doğru yolu cennetin Allâhümme salli alâ Muhammed

Makâm : Sabâ

62b

Güfte : Şeyh Yûnus Emre

Beste : Kenzî Sünbülî Hasan Efendi (1127)

Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana
Münkirler bakıp gülüşür selâm dahî vermez bana

Ben dost ile dost olayım cânımı kurbân kılayım
Ölmezden evvel öleyim dünyâ bâkî kalmaz bana

Ben bir âşık bîçâreyim baştan ağaya¹ yâreyim
Bir akılsız dîvâneyim aklım da yâr olmaz bana

Sanmanız beni deliyim dost bağçesinin gülüyüm
Tanrı'nın abdâl kuluyum kimesne² bahâ saymaz bana

ÂŞIK YÛNUS bir nice dem fânî cihâmı terk idem
Yana yana dosta gidem perde hicâb olmaz bana³

¹ Mecmuada "ağaya" yazılan bu kelime "ayağa" şeklinde olmalıdır.

² Yûnus Dîvanı'nda bu kelime "kimse" şeklindedir. *a.g.e.*, IV, s. 29.

³ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "rast" faslında "sabâ'dır gaflet olunmuş" kaydı ile vr. 1b'de geçmektedir.

Makâm : Sabâ
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Ümmîzâde Hâfızî

62b

Gözlerini noldu bîdâr eyledin
Âh u efgânı sana yâr eyledin
Aşk oduyla içini nâr eyledin
Noldu bülbül işini zâr eyledin
Ne sebepten azm-ı gülzâr eyledin

Noldu ağlarsın ne eylersin talep
Bu tükenmez derdine noldu sebep
Güldeki dildârı mı gördün acep
Noldu bülbül işini zâr eyledin
Ne sebepten azm-ı gülzâr eyledin

Bu fenâ gülzâra tâlipsen eğer
Hiç bekâsı yoktur ânın geçer
Bu fenâ içre bekâ buldun meğer
Noldu bülbül işini zâr eyledin
Ne sebepten azm-ı gülzâr eyledin

Bir karâr olup biraz eğlenmeden
Dâim ağlarsın durup dinlenmeden
Kimse bilmez hâlini eğlenmeden
Noldu bülbül işini zâr eyledin
Ne sebepten azm-ı gülzâr eyledin

Bunca hasretten de cânın ne sezer
Firkatin günden güne artıp gider
Lûtf edip ver gel NİYÂZÎ'ye haber
Noldu bülbül işini zâr eyledin
Ne sebepten azm-ı gülzâr eyledin

Makâm : Sabâ

62b

Güfte : Himmetzâde Abdullah Efendi

Beste : Himmetzâde Abdullah Efendi

Ravzana çün yüz süren bulur amân
El-amân ey fahr-i âlem el-amân

Her gelen dil-haste bulur tâze cân
El-amân ey fahr-i âlem el-amân

Oldum aşkınla diyârımdan cüdâ
Tâ duhûl-i ravzana olam sezâ

Hamdû lillâh Hak nasîp etti bana
El-amân ey fahr-i âlem el-amân

Çünkü geldin kabr-i pür enver âna
Tâ ki mazhar olavuz esrârına

Merhametle kıl nazar züvvârına
El-amân ey fahr-i âlem el-amân

Ânda kim medfûn ola nâzik tenin
Cennet-i a'lâya benzer medfenin

Derviş ABDULLÂH garîbindir senin
El-amân ey fahr-i âlem el-amân

Makâm : Dügâh¹
Güfte : Şeyh Hasan Adlî (1036)

63a

Gülşen-i vahdette dâim rûz [ü] şeb dil bülbülü
İrgürür eflâke feryâd ü figân u gulgulu

Himmetim bu cân ü dilden açıla vahdet gülü
Sünbülfiyem Sünbülfi² Sünbülfiyem Sünbülfi

Nola peymâne dolup feryâd ederse bülbüle
An'ane ile yarişu³ sultân-ı dîne silsile

Geldi bu mısra' okundu aşk ile dilden dile
Sünbülfiyem Sünbülfi Sünbülfiyem Sünbülfi

Âsitân-ı sünbüle sürdüm yüzümü nice dem
Gâh yaş akıttı çeşmim gâh yaş yerine nem

Dilde tekrâr eylerim bu mısra'ı ben dembedem
Sünbülfiyem Sünbülfi Sünbülfiyem Sünbülfi

Sünbül ü Ya'kûb u Merkez hem dahî şeyhim Hasan
ADLİYÂ boynuma taktılar benim bir hoş resen

Silsilen kime erer deyu sorarsan bana sen
Sünbülfiyem Sünbülfi Sünbülfiyem Sünbülfi

¹ Bu güfte, "sabâ" makâmına ait fâsıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "dügâh" olduğuna dâir bir kayıt vardır.

² Rûşenî Mecmuası'ndaki nakaratlarda bu kelime "Sünbülfiyem" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 18b.

³ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "erişir" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 583.

Makâm : Sabâ

63a

Güfte : Niyâzî-i Mısırî

Beste : Dervîş Ali Sinânî

Dervîş olan âşık gerek yolunda hem sâdık gerek
Bağrı dâhî yanık gerek cân gözleri açık ge¹

Alçaktan alçak yürüye toprak içinde çürüye
Aşk âteşinde eriye altun gibi sızmak gerek

Zikr-i Hakk'a meşgûl ola tâ yana yana kül ola
İsterse kim makbûl ola tevhîde boyanmak gerek

İven kişi yol alamaz maksûduna tiz bulamaz
Yok olmayan var olamaz vârnı dağıtmak gerek

Dervîşlerin en alçağı buğday içinde burçağı
Bu MISRÎ gibi balçığı her bir ayak basmak gerek

¹ Mecmuada yarım bırakılan bu kelime “gerek” şeklinde olmalıdır.

Makâm : Sabâ

63a

Güfte : Yûnus Emre

Ezelden aşk ile ben yâne geldim
Cemâlin şem'ine pervâne geldim

Göründü gözüme şeyhin hayâli
Nâgihân uykudan uyâne geldim

Ko beni yatayım dost eşiğinde
Bu dertli cânıma dermâne

Gerekmez dünyâ vü dünyâ seveni
Önü ma'mûr sonu vîrâne

Âşıklar zârını gördüm dinleyip
Karârım kalmayıp meydâne

Bu dünyâ fânîdir ey YÛNUS EMRE
Bende bu fenâyâ mihmâna geldin¹

¹ Mecmuada "geldin" yazılan bu kelime nakarat gereği "geldim" şeklinde olmalıdır.

Makâm : Sabâ

63a

Güfte : Seyfullah Efendi

Estağfirullah el-azîm mürâyînin işlerine
Gördü sücûd eylemedi dilberimin kaşlarına

Gönül karanlu¹ gidip ne hoş münevver olmadı
Nazar edip leblerinin inci gibi dişlerine

Baştan ağaya² yârimin ettiğini bilmediler
Zâhidin eksik olmasın cezâları başlarına

Sûfi bu aşk işin değil dertlere uğrattır seni
Yar yüreğim bir nazar et bu bağrımın başlarına

Vech-i dilbere zâhidin bakmadığı acep değil
Ermedi dost tecellisi içlerine dışlarına

Her kaçan ol serv-i rân³ görsem revân olduğunu
Nîl ü Fırat benzemeye gözlerimin yaşlarına

SEYYİD NİZÂMOĞLU cihân doldu cemâl-i yâr ile
Görmediler gözler ânı girmede hiç düşlerine⁴

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "karanlığı" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 6b.

² Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "ayağa" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 6b.

³ Rûşenî Mecmuası'nda "serv-i revân" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 6b.

⁴ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "rast" faslında vr. 4b'de geçmektedir.

Makâm : Sabâ
Güfte : Adlî
Beste : Dede

63a

Açıldı şevk ile meydân kani merdâneler gelsin
Karıştı âteş-i tevhîd yanan pervâneler gelsin

Girilsin ravza-i aşka sürülsün meclis-i tevhîd
Hakk'ın aşkı şarâbından dolu peymâneler gelsin

Elestten nûş eden câm-ı mey-i aşkı bugün bunda
Cihândan göz yumup hâlâ geçen mestâneler gelsin

Bu bîmârhâne-i aşka girenler oldu hep âkil
Ne var birr ü beyâbânda gezen dîvâneler gelsin

Diyâr-ı nefesine ADLÎ gazâyâ hâzır olmuştur
Adû küşler dilâverler yarar merdâneler gelsin

Makâm : Sabâ

63b

Güfte : Şemsi

Beste : Dede Derviş Ali Sinânî

Cemâlin nûruna nisbet cihân şemsi değil zerre
Denizler bahr-i cûdundan sayılmaz kemterin katre

Der ü dîvârının taşın eden bir gedâ mesned
Bulur kalbinde istiğnâ baş eğmez âr edip dehre

Şular kim mezra-ı dilde muhabbet tohmunu ekmez
Yemez mahsûl-i ömründen o âtil bir şeyin behre

Beriyye kuımları addince sûret hacısın saymaz
Hisâba Ka'be kûyinde bir kerre eden ömre

Gedâ iken Şehâ hân-ı Halîl'e ede mi rişki
Erenler hırmen-i irfânın içre dâne-i bürre

Habîbâ âsitânın seklerinden kim olur ma'dûd
Erişir kadr-i vâlâya müebbed şâh olur asra

Şehâ bahr-i ulûmundan nevâle erişen âşık
Akar mı su gibi her köy kenârında akan nehre

Kanâat Kâf'ına Ankâ oluptur sâil-i bâbın
Ne tarafâ ger temelluk etmese anlarsan şehre

Keremler eyle sultânım kapın kıtmîridir ŞEMSÎ
Ânı reddetme bâbındır rubûde olmasın gayre

Makâm : Sabâ

63b

Güfte : Himmetî

Beste : Sütçüzâde Hâfız

İlâhî zulmet-i cürm ile doldum
Nedâmet eyledim estağfirullah
Uyup şeytân ü nefsim kul oldum
Nedâmet eyledim estağfirullah

Eğer kılmaz isen yâ Rab çâre
Yüreğimde onulmaz iş bu yâre
Kulun kapını koyup kande vâre
Nedâmet¹ estağfirullah

Benim asânımın pâyânı yoktur
Bilirim rahmetin deryâsı çoktur
Usâta bâb-ı gufrânın açıktır
Nedâmet

Günehten her ne ki yâ Rab kıldım
Perîşân oluben cürmümü bildim
Diyerek HİMMETÎ kapına geldim
Nedâmet eyledim estağfirullah

¹ Mecmuada bu kelimedden sonra nakarat gereği “eyledim” ibâresi yer almalıdır.

Makâm : Sabâ

63b

Güfte : Nûrî [Abdülâhad]

Beste : Nikâbî Ömer Ağa

Habîbullah cihâna cân değil mi
Vücûd-i âleme sultân değil mi

Cihâna bâis oldu çünkü nûru
Cemâli cümlede tâbân değil mi

Varınca "Lîmeallah" âlemine
Erince saat-i halvet demine

Kadem basınca ol arş [ü] berîne
Cenâb-ı Hazret'e mihmân değil mi

Nebîler serveri şâh-ı rusüldür
Gülistân visâl içinde değil mi

Cenâbı bize hâdî-i sebîldir
Beyânı âyet-i Kur'ân değil mi

Ânın nûru oluptur nûr-i envâr
Ânın bûyundan aldı bûyu ezhâr

Meşâyihte ânındır bunca etvâr
Kamûsu katre-i ummân değil mi

O şemse zerre olursa bu NÛRÎ
Yeter âlemlere bir zerre nûru

Olur zulmâtı kâşif çün zuhûru
Ziyâsı âleme tâbân değil mi

Makâm : Sabâ

63b

Güfte : Niyâzî-i Mısrî

Beste : Tâlib Burûsî

Kandedir cehl ile zulmet nefs-i su'bânındadır
Kandedir ilm ile hikmet bil ânı cânındadır

Zulmet-i cehli bırak sen iste nûr-i hikmeti
Cennetin zevkin dilersen cümle irfânındadır

Zâhirâ bu harman-ı âlemde sen bir dânesin
Ma'nâ yüzünden ne kim var cümle harmânındadır

Sûretâ ahkâm-ı eflâkin velî mahkûmusun
Bâtınâ ay gün felekler cümle fermânındadır

El ele çevgân-ı zikri hem süvâr ol nefesine
Kapa gör tevhîd topunu çünkü meydânındadır

Saykal ur mir'ât-ı kalbe taşraya bakmayı ko
Sen sana bak cümle âlem halkı dîvânındadır

Bil ki vech-i Hakk'a mir'âttır özün bir hoş görüp
"Men aref" sırrındaki ma'den senin kânındadır

"Küntü kenzen" remzini buldunsa sende MİSRÎyâ
"Küllü yevmin Hû" yu anla senin şânındadır

Makâm : Sabâ
Güfte : Nakşî

63b

Yâ İlâhî bilmezem bu bendeki sevdâ nedir
Yâ senin aşkın yolunda çektiğim kavga nedir

Od u su toprak u yelden söyleyen gevher senin
Yâ gönül mülkünde şâhım çalkanan deryâ nedir

Cümleden ibret budur kim nefh olan bir nûr iken
Nicesi "İllâ" düşmüş nicesinde "Lâ" nedir

Etmeyenler kûh-i Kâf'ı NAKŞİyâ seyr ü şikâr
Bilmediler mülk-i dilde per açan Ankâ nedir

Makâm : Sabâ
Güfte : Sinân Ümmî
Beste : Dervîş Çavuşbaşı

64a

Aceb hayrân oldum aşka uyaldan
Yanıp biryân oldum aşka uyaldan

Ne assı fark ederim ne hod ziyânı
Küllî vîrân oldum aşka uyaldan

Sabr edeyim dersem durmaz bu dilim
Söyler ozan oldum aşka uyaldan

Uçup râhat kuşu mihnet uyandı
Derde dükkân oldum aşka

İlm ü hikmet ile doldu vücûdum
Ayn-ı irfân oldum aşka

Kimi eydür uslu kimi der deli
Halka seyrân oldum aşka

SİNÂN ÜMMÎ eydür kalmadı bir gam
Özge sultân oldum aşka

Makâm : Sabâ

64a

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Beste : Derviş Ali Sinânî

Düşeli bu aşkın cânım iline
Beni düşürdü bu halkın diline

Akıttı çeşmimde kanlı yaşlarım
İllâ yaşım dilemez¹ siline

Hoş yaraşır âşıklara göz yaşı
Her kim âşıktır gözünden biline

Ben bu aşktan bir nefes ayrılmazam
Ger yüreğim şerha şerha diline

Aşk ile geçen demimi vermezem
Aşksız geçen ömrümün bin yılına

İsmi resmi EŞREFOĞLU RÛMÎ'nin
Kül olup savruldu aşkın yeline

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "dilemezem" şeklindedir. a.g.e., vr. 56b.

Makâm : Dügâh¹

64a

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Beste : Murad Paşa Müezzini Hüseyin Efendi

Gâh gâh kendime gelirim gâhi yâvî kılınırım
Gâh yok ile yok olurum gâh varlıkta bulunurum

Gâh deryâlara düşerim mevc urup taşra gelirim
Nâdân eline düşerim gâh bahâya alınırım

Gâh çıkarım bu göklere dönerim çerh ile bile
Gâh yıldız ile yürürüm gâh gün ile dolanırım

Gâh Arafat'a çıkarım "*lebbeyk*" deyû baş açarım
Gâh kurbân yerine gelip koç olup boğazlanırım

Gâh mutî' vü gâh âsîyim gâhi âm [ü] gâh hâsiyim
Gâh EŞREFOĞLU RÛMÎ'yim bu dillerde söylenirim

¹ Bu güfte, "sabâ" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "dügâh" olduğuna dâir kayıt vardır.

Makâm : Sabâ
Güfte : Şeyh İbrâhim
Beste : Sadâyî

64a

Gelmişem vahdet ilinden aşk ile cihâna ben
İçmişem câm-ı ezelden olmuşam mestâne ben

Cân uyandı cümle-i müşkillerim oldu ayân
Açtı dost gönül gözün bastım kadem irfâna ben

Gönlüme nûr-i tecellî Hak cemâlinden doğar
Şem'ine pervâne oldum aşka yâne yâne ben

Çünkü "*Kerremnâ benî âdem*" dedi Kur'ân'da Hak
Âyîne-veş sûret oldum cism ile ol câna ben

Çünkü bu sevdâyı yazmış dest-i kudret başıma
Ânın için yok karârım düşmüşem cevîlâna ben

Ey SİNÂNÎ aşk makâmı pes rızâ-yı Hak' durur
Pâdişâhın hizmetinde durmuşam dîvâne ben
Rabbenâ fağfir lenâ zunûbenâ
Verham lenâ

Makâm : Sabâ

64a

Güfte : Arap Dede Ali Çelebi (1128)¹

Yeter ma'mûre oldun bir zaman vîrâne ol gönlüm
Hüdâ'ya âşinâ ol gayriye bîgâne ol gönlüm

Bulanlar genc-i maksûdu bulurlar künc-i vîrânda
Harâb-âbâd-ı aşk ol vâsıl-ı cânâne ol gönlüm

Muhabbet bâdesiyle mest-i lâ ya'kil olup dâim
Cenûn-i aşk-ı Mevlâ ile hem dîvâne ol gönlüm

Mey-i cezbeyle pür humhâne-i aşk u muhabbet ol
Şerâb-ı feyz ile âşıklara peymâne ol gönlüm

Yıkıldıkta yaparlar hâneyi çünkim budur âdet
Bu NAZMÎ gibi sen de yıkılıp vîrâne ol gönlüm

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra "Hekîmzâde Câmiî'nde medfûndur" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Sabâ
Güfte : Şeyh Yûnus

64a

Ben dervişem diyene bir ün edesim gelir
Segirdip¹ sesine varıp yetesim gelir

Sırat kıldan incedir kılıçtan keskincedir
Varıp ânın üstünde evler yapasım

Altında gayyâ vardır içi nârıyla pürdür
Varıp ben ol gölgede biraz yatasım gelir

Oda gölgedir deyu ta'n eylemen hâceler
Hâtırınız hoş olsun yanıp tütesim gelir

Ben günâhımca yanam rahmet suyuyla yunam
İki kanat takınam kalkıp uçasım gelir

Ândan cennete varıp cennette nûru görüp
Hûri vü gilmânları bir bir kocasım gelir

Derviş YÛNUS bu sözü eğri büğrü söyleme
Seni sıygaya çeker bir Molla Kâsım gelir

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "seğirdüben" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 17a.

Makâm : Sabâ
Güfte : Muhyî

64a

Zâhid bize ta'n eyleme Hak ismin okur dilimiz
Sakın efsâne söyleme Hazret'e varır yolumuz

Seyyid yolunu güderiz çekilip dosta gideriz
Gazâ-yı ekber ederiz Hazreti Ali'dir ulumuz

Kim ki bu tarîke girdi Hasan-ı Basrî'ye erdi
Her seher okunur virdi Seyyid Yahyâ'dır pîrimiz

Erenlerin çokturur¹ yolu cümlesine dedik belî
Görenlerin sanırlar deli usludan yeğdir delimiz

Tevhîd eden deli olmaz Allah diyen mahrûm kalmaz
Her seher açılır solmaz bahara erer gülümüz

Sayılmazız parmak ile tükenmez² kırmak ile
Taşramızdan sormak ile kimse bilmez ahvâlimiz

MUHYÎ sana olan himmet âdem isen câna minnet
Elif Allah mim Muhammed kisvemizdir zâlmız³

¹ Bu kelime vezin gereği "çoktur" şeklinde olmalıdır.

² Mecmuadaki bu kelime vezin gereği "tükenmeziz" şeklinde olmalıdır.

³ Mecmuada bu şiirin sonunda "dedem sana olan" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Sabâ

64b

Güfte : Şeyh Ömer Fuâdî Kastamonî

Şâh Hüseyin'in firkatine ağlayan gelsin beri
Âh [u] vâh edip demâdem inleyen gelsin beri

Kerbelâ'da çağrışılar yâ Muhammed yâ Ali
Sînesin çâk eyleyip kanlar saçan gelsin beri

Kerbelâ-yı aşk içinde cân ile olup şehîd
Sînesine şerha şerha dağ uran gelsin

Ol Yezîd'e cân u dilden la'net edenlerdeniz
Ol pelîd'e seb ile la'n eyleyen gelsin beri

Kutb-i âlim şeyh Şa'bân¹ azîz erkânını
Yevm-i âşûrada ihyâ eyleyen gelsin beri

Hem Muhammed meclisinde çâriyâr ile gelip
Ey FUÂDÎ hâl ile irşâd olan gelsin beri

¹ Rûşenî Mecmua'sında bu kelime "Şeyh Şa'bân'ın" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 30b.

Makâm : Sabâ
Güfte : Abdulazîz (1009)
Beste : Şeyh Ahmed Kaymakzâde

64b

Ey cemâl-i Hakk'a tâlib
Teveccüh eyle Mevlâ'ya
Ey visâl-i Hakk'a râgıb
Teveccüh eyle Mevlâ'ya

Mir'âtını kıl mücellâ
Hem kalbini kıl musaffâ
Makâmını kıl muallâ
Teveccüh eyle

Niye geldin bu dünyâya
Nazar kıl bil bu suğrâya
Ne lûtf oldu bu Kübrâya
Teveccüh eyle Mevlâ'ya

Sıfâtullah'ı tut mir'ât
Zuhûr ede türlü lezzât
Tecellî ede Hak bizzât
Teveccüh eyle Mevlâ'ya

Bu deryâda olan gavvâs
Olur elbette hâs'ül-hâs
AZÎZÎ sen de ayak bas
Teveccüh eyle Mevlâ'ya

Makâm : Sabâ

64b

Güfte : Şems-i Tebrîzî

Beste : Silahşör Râmiz Bey

Yine andım yine gönlüm alanı
Benim gönlüm alıp şeydâ kılanı

Çün aldın gönlümü ver gel murâdım
Murâdım bu senden göster cemâli

Gerek öldür gerek dirgür fermân senin
Helâldir ma'şûka âşıkın kanı

Gerçi sever seni ŞEMS-İ TEBRÎZÎ
Fedâdır yoluna baş u cânı

Makâm : Sabâ

65a

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Çalâkzâde Şeyh Mustafâ

Gaflet ile bana bir hâl yöneldi
Bir yeşil alemli sultân göründü
Gözümün gördüğün söylerim size
Bir yeşil alem

Sancağı ak idi döndü yeşile
Uyandım kendime dövdüm taş ile
İlâhî bir dahî göster düş ile
Bir yeşil alemli sultân göründü

Sancağın kaldırdı düzüldü yola
Sancağı dibinde ümmeti bile
Gel ey günehkâr kul günâhın bile
Bir yeşil alemli

Sancağını aldı şöyle yürüdü
Muhammed'in nûru arşı bürüdü
Yüreğim içinde yağı eridi
Bir yeşil alemli

Derviş YÛNUS sana sıdk ile tapar
Tapmayanlar doğru yolundan sapar
Ey Allah'ım bizi ânlarla kopar
Bir yeşil alemli sultân göründü

Makâm : Sabâ

65b

Güfte : Şeyh Yûnus Kuddise Sırruhu

Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana
Deryâ benim katremdir aşk oldu seyrân bana

Yok iken ol bârigâh sen var idin pâdişâh
Âh bu aşk elinden âh derd oldu dermân bana

Çün dosta gider yolum milke erişti elim
Hak'dan söyler bu dilim ne kul ne sultân bana

Şerîat ehli ırâk eremez bu menzile
Ben kuş dili bilirim söyler Süleymân bana

Çünkü doğdu Mustafâ âlem¹ pür safâ
Ol etti ahde vefâ ândandır ihsân bana

Kâf dağı zerrem değil ay ü güneş bana kul
Hak'dır sözüm şek değil mürşiddir Kur'ân bana

YÛNUS bu halk² eksiklidir Hak bilir
Dîvân olmuş çağırır dervişlik bühtân bana

¹ Rüşenî Mecmuası'nda bu kelimedden sonra "oldu" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 13b.

² Yûnus Dîvanı'nda bu kelimedden sonra "içinde" ibâresi yer almaktadır. *Dîvan-ı Yûnus*, SIm. Ktp. Yazma Bağışlar Bl., nr. 1295, vr. 32a.

TESBÎH

Yâ Allah yâ Rahmân yâ Alîm yâ Allâm
Yâ Sultân yâ Sübhân yâ ze'l-lütfü ve'l-ihsân

Ente'l-Kayyûm ellezî lâ yemûtu lâ yenâm
Rabbenâ yâ rabbenâ tekabbel minnâ es-siyâm

Nefs ü şeytâna uyup eyledim bî had günâh
Senin keremin çoktur afv eyle ey pâdişâh

Makâm : Çârgâh

66b

Güfte : Câbî Hasan Dede Efendi

Beste : Hasan Ağa [Enfî]

Serây-ı lîmeallâhi gönüldür
Tecellîhâne vallâhi gönüldür

Yürü gezme yabanda zâr ü giryân
Hüdâ'nın ulu dergâhı gönüldür

Ayândır âna esrâr-ı guyûbât
Ki zîrâ sırrın âgâhı gönüldür

Ziyâ göster olan kevn-i vücûda
Semâ'-i sûretin mâhı gönüldür

Ne istersen yürü var ândan iste
Muhakkak sırrın âgâhı gönüldür

Raiyyet gibidir a'zâ SEZÂYÎ
Vücûd ikfîminin şâhı gönüldür

Makâm : Çârgâh

66b

Güfte : Atbazârî Seyyid Osman Celvetî

Beste : Kırımî Menlâ Mehmed

Ey cemâlin pertevendâz-ı semâvât-ı ulâ
Vey ruhun mir'ât-ı vech-i enbiyâ vü evliyâ

Âlem-i ma'nîda iken Hazret-i Âdem nebî
Sen şehin nûrunu halk etmiş idi ol Zü'l-atâ

Enbiyânın hâtemi olduğuna şâhid senin
Cebhe-i pâkinde olan nûrdur biri şehâ

Birisi mühr-i nübüvvet zahr-ı pâkinde senin
Defter-i peygamberân imzâsın atmıştır Hüdâ

Ümmetinden âciz ü ahkar bu FAZLÎ bendeni
Hemharîm et zümre-i ebrâr ile tahte'l-livâ

Makâm : Çârgâh

66b

Güfte : Eşrefzâde Abdullah Efendi

Cânımı üryân edip saldım bu aşk deryâsına
Nâgihân aşkın sataştım dürr-i bî hemtâsına

Cân ü baş ü dîn ü dünyâ verdim aldım deryâr
Merhem oldu doldu ancak yüreğim yarasına

İlm ü akl ü zühd ü takvâ çün hicâb oldu bana
Küllî sevdâdan geçip düştüm ânın sevdâsına

Mâsivâdan göz yumup gördüm ânın dîdârını
Kendözümnden el yudum girdim fenâ sahrâsına

Âkil ister cennet ü hûr u kusûr gılmân ola
Âşıkın hiç meyli yoktur cennetin na‘mâsına

EŞREFOĞLU RÛMÎ aşktan hoş haber verdi bize
Müddeînin hiç kulak urmaz kuru da‘vâsına

Makâm : Çârgâh
Güfte : Hazreti Mısrî

66b

Sâlikin mürşidine hizmeti şâhâne gerek
Eşiğine koya başın diye şâhâ ne gerek



Makâm : Çârgâh

66b

Güfte : Niyâzî-i Mısırî¹

Esmâ-i ilâhiyyede bî had hüner² var
Her demde semâvât-ı hurûfa sefer³ var

¹ Mecmuada bu şiirin başında geçen “ve lehü” ibâresi, eserin bir önceki güftenin yazarı olan Niyâzî-i Mısırî’ye ait olduğuna işaret etmektedir.

² Niyâzî-i Mısırî Dîvanı’nda bu kelime “hünerim” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 64.

³ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı’nda bu kelime “seferim” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 64.

Makâm : Çârgâh
Güfte : [Niyâzî Mısırî]¹
Beste : Dede

67a

Aşkın kime yâr olur dâim işi zâr olur
Dinmez gözünün yaşı yanar içi nâr olur

Sevdâ-yı zülfün kimin takılsa gerdânına
Mansûr gibi âkıbet yolunda berdâr olur

¹ Mecmuada güftekarı belirtilmeyen bu şiirin, Niyâzî-i Mısırî'ye ait olduğunu dîvanından tespit etmekteyiz.

Makâm : Çârgâh
Güfte : Hüdâyî

67a

Arz-ı dîdâr eyledikçe şâhid-i gülzâr-ı hû
Şevk ile bülbüller eyler na'ra-yı ezkâr-ı hû

Sâkî-i bezm-i ezelden nûş edip câm-ı safâ
Mest eder âşıkları ol cür'a-i esrâr-ı hû

Zikr-i dâim neş'e-i külliyyeden verir nişân
Kimde kim zâhir ola keyfiyyet-i âsâr-ı hû

Levh-i dilden zulmet-i şirk ü hevâyı mahv eder
Pâk eder mir'ât-ı kalbi saykal-ı envâr-ı hû

Refrefidir râh-ı Hak' da ol HÜDÂYÎ âşıkın
Kar' eder ebvâb-ı gaybı "lâ cerem" tekrâr-ı hû

Makâm : Çârgâh
Güfte : Yûnus Dede

67a

Aşkın aldı benden beni Mevlâ'm seni isterim seni
Ben yanarım dün ü günü Mevlâ'm seni isterim seni

Ne varlığa güvenirim ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile eğlenirim Mevlâ'm

Eğer beni yandırsalar külüm göğe savursalar
Zerrelerim çağırsalar Mevlâ'm

Cennet cennet dedikleri bir köşk ile birkaç hûri
İsteyene ver gel ânı Mevlâ'm

Zâhidlere dünyâ gerek âbidlere ukbâ gerek
Mecnûnlara Leylâ gerek Mevlâ'm

Derviş YÛNUS benim adım günden güne artar derdim
İki cihânda maksadım Mevlâ'm seni isterim seni

Makâm : Çârgâh
Güfte : Hazreti Hüdâyî
Beste : Çalakzâde

67a

Aşk-ı ma‘şûku edelden ihtiyâr
Aşk ile hoş zinde¹ şeydâ gönül

Yerde gökte eylemez oldu karâr
Bir kapı² bendedir şeydâ gönül

Ey Hüdâven [ü] Kerîm [ü] Müsteân
Hâil olmaz dillere kevn [ü] mekân gönül³

Sensiz eylemez kulûb-ı âşikân
Sen bilirsin kandedir şeydâ gönül

Tâlib-i matlûba perr ü bâl açar
Tâir-i kudsî gibi dün gün uçar

Dil HÜDÂYÎ arş-ı kürsiden geçer
Sanma⁴ kim bundadır şeydâ gönül

¹ Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelime "zindedir" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 83b.

² Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelime "kapıya" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 83b.

³ Mecmuada geçen "gönül" kelimesi vezin gereği bulunmamalıdır.

⁴ Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelime "sanmagıl" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 84a.

Makâm : Köçek

69b

Güfte : Seyyid Nizâmzâde Seyfullah Kâsım Efendi (1010)

Merd-i meydân-ı Hüdâ'nın varı zikrullah olur
Sâlik-i râh-ı Hüdâ'nın yârı zikrullah olur

Gel âvâm ile tekellüm etme kalbin nesh olur
Zulmet-i dil şehrinin envârı zikrullah olur

Ehl-i derd ol söyleme bî derde derdün sen sen ol
Dilde pinhân âşkın güftârı zikrullah olur

Gitmesin SEYYİD NİZÂMOĞLU dilden zikr-i Hak
Ehl-i tevhîdin müdâm ezkârı zikrullah olur

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Cemâlî Halvetî
Beste : Cihangir Şeyhi Ahmed Efendi

70b

Saffa-i¹ sadrında dâim âşıkın efkâr-ı hû
Şâkirin şükrü hüvallah zâkirin ezkâr-ı hû

Sidre seyrine muhakkak ermeye Cibrîl Emîn
Olmasa ânın dilinde dembedem tekrâr-ı hû

Nâleden ney deldi bağrım hû deyu nâlân eder
Mevlevîler Mesnevî'den başladı eş'âr-ı hû

Sûfî mest olup safâdan devr eder yâ hû deyu
Münkir inkârın bıraktı eyledi ikrâr-ı hû

Ravza-i hû'da makâm et ey CEMÂLÎ HALVETÎ
Tâ vücûdun mülküne keşf ola bu esrâr-ı hû

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "safha-i" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 29b.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Cemâl Halvetî¹
Beste : Cemâl Halvetî

70b

Tâ ezelden sen benimle ahd ü peymân eyledin
Gizleyip ol hub cemâlin ya'ni pinhân eyledin

Demedin mi sev beni derdine dermân olayım
Sevdiğim çün arttı derdim ya'ni dermân eyledin

Bir kuluna vermedin dünyâda gömlek giye
Bir kuluna mülkünü verip Süleymân eyledin

Bir kulunu Kerbelâ'da eyledin susuz şehîd
Bir kulunu kul iken Mısır'ına sultân eyledin

Hem kulundur hem rasûlün şâh-ı kevneyn Mustafâ
On sekiz bin âlem içre ânı sultân eyledin

Şeyh CEMÂLÎ ağlamaktan gözlerine kan dolar
Yedi göğü arş ü kürsî dosta seyrân eyledin

¹ Mecmuada bu şiirin başında "güfte ve beste" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Hüseyî
Güfte : Karahisârî
Beste : Cihangirî Şeyh Ahmed

70b

Derd ehli libâsını aşk ile giyen gelsin
Zehrini şeker gibi zevk ile yiyen gelsin

Ol geceleri kâim hem günlerini sâim
Fakr âteşine dâim sabr ile yanan gelsin

Hakk'a eremez kimse atlas ü libâs ile
Öz kendi eli ile cânına kıyan gelsin

Kıyl ü kâl ile hergiz menzile erişilmez
Kendiliğiyle olmaz mürşide uyan gelsin

Aldanma sakın MUHYÎ her âline dünyânın
Öz varlığını ânın yokluğa sayan gelsin

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Şemsî
Beste : Dede

70b

Vâsıl olmaz Hakk'a kimse gayrıdan dūr olmadan
Genc açılmaz şol gönülden pâk ü pür nūr olmadan

Mest olan mestâne geldi tâ ezelden tâ ebed
İçtiler aşkın şarâbın âb-ı engûr olmadan

Hak cemâli Ka'besini kıldı âşıklar tavâf
Yerde Ka'be gökyüzünde beyt-i ma'mûr olmadan

"Mûtû kable en temûtû" sırrına vâsıl olan
Haşr ü neşri bunda gördü nefha-i sūr olmadan

Sür çıkar ağyârı dilden tâ tecellî ede Hak
Pâdişâh konmaz serâya hâne ma'mûr olmadan

Mahv olanların kelâmı kendin¹ olmaz velî
Pes Enelhak nice desin kişi Mansûr olmadan

Bir acep sevdâya düşmüş durureş² ŞEMSÎ müdâm
Hakk'a makbûl olmak ister halka menfûr olmadan

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "gayrıdan" şeklindedir. a.g.e., vr. 30a.

² Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "tutuşur" şeklindedir. a.g.e., vr. 30a.

Makâm : Hüseynî
Güfte : Yûnus Emre

70b

Gele hey âşık gele gel gel Allah'a âşık gel Allah'a
Uyan gafletten aç gözün gel Allah'a âşık gel Allah'a

Tut bir mürşidin elini tevbe öğret dilini
Sakın yanılma yolunu gel Allah'a

Yatmaktan usanmaz mısın öleceğin bilmez misin
Allah'tan utanmaz mısın gel Allah'a âşık

Beğim mâl ile iş bitmez kazandığın yine yetmez
Kimi gördün koyup gitmez gel Allah'a âşık gel Allah'a

YÛNUS'um eksikli sözüm dergâhına tuttum yüzüm
Sana derim iki gözüm gel Allah'a âşık gel

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Tosunzâde

70b

Behey kardaş Hakk'ı bulam mı dersin
Hakk'a yarar amel işlemeyince

Bu sırrın ötesin duyam mı dersin
Mürşid-i kâmile söylemeyince

Değme kimse gönül evin düzemez
Hakk'ın takdîrini kimse bozamaz

Ummânlara dalıp çıkıp yüzemez
Aşkın deryâsını boylamayınca

Gönül kuşu uçar gider dolanmaz
Başlı suların ayağı bulunmaz

Elekten eleğe konup elenmez
Değirmene varıp un olmayınca

Gel hey kardaş gele tevhîde özün
Tevhîddir hem nefsin kal'asın bozan

Hiç kendi kendine kaynar mı kazan
Çevre yanan ateş eylemeyince

Aşkım gâlib oldu yüreğim harlar
Aşkî olan âr u nâmûsu neyler

Be hey YÛNUS sana söyleme derler
Yâ ben öleyim mi söylemeyince

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Âhenî

71a

Uyan gafletten ey nâim Hakk'a yalvar seherlerde
Döküp acı yaşî dâim Hakk'a yalvar seherlerde

Kapısında durup her bâr yüzün dergâhına tut var
Yürekten kıl demâdem zâr Hakk'a yalvar seherlerde

Seherlerde açılır gül ânınçün zâr eder bülbül
Uyanıp derd ile ey dil Hakk'a yalvar seherlerde

Gel ey miskîn ü biçâre igende gezme âvâre
Dilersen derdine çâre Hakk'a yalvar seherlerde

Açılır bâb-ı sübhânî çekilir hân-i sultânî
Dökülür feyz-i rabbânî Hakk'a yalvar seherlerde

Seherde kalkuben hergâh yüzün yere sürüp kıl âh
Ere lûtfu sana nâgâh Hakk'a yalvar seherlerde

Seherde uykudan uyan NİYÂZÎ durma derdine yan
Ola kim erişe dermân Hakk'a yalvar seherlerde

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Kuşçuzâde

71a

Aşkın meyine ben kâna geldim
Şevkin nârına ben yâna geldim

Şem‘-i tevhîdî gördüm yakmuşlar
Gitti karârım pervâne geldim

Halka-i zikri kurmuş âşıklar
Ben de sahnında cevîlâna geldim

Mecnûn‘um bugün Leylâ derdinden
Aklı neyerim dîvâne geldim

Derd-i cânânın açtı yâreler
Bağrım üstünde dermâna geldim

Sinân Ümmî‘nin hâk-i pâyine
Sürmeğe yüzüm sultâna geldim

Yâre¹ bildim yârimden imiş
Bunda NİYÂZÎ Lokmân‘a geldim

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı‘nda “yâremi” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 145.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Küçük İmam

71a

Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni
Pîr-i aşka kulluk et cânâna cân etsin seni

Bir zaman bülbül gibi efgânın artar gönüllere¹
Şol kadar kıl nâle² kim gülistân etsin seni

Âr u nâmûsun bırak şöhret kabâsından soyun
Giy melâmet hırkasın kim ol nihân etsin seni

Yüzünü yerler gibi ayaklar altında ko kim
Hak Teâlâ başlar üzre asumân etsin seni

Verme râhat nefsine dâim gazâ-yı ekber et
Ka'be-i dil feth olup dâru'l-emân etsin seni

Gel NİYÂZÎ'nin elinden bir kadeh nûş eyle kim
Mahv edip nâm u nişânın bî-nişân etsin seni³

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda "göklere" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 234.

² Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda "nâleyi" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 234.

³ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "ısfahân" faslında vr. 19b'de geçmektedir.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Derviş Ali Sinânî

71a

Bir yüze düş oldu gözüm yüz bin gezer dîvânesi
Olmuş cemâli şem'inin ay ile gün pervânesi

Kendi sunar dolu dolu peymâneler âşıklara
Bir kez elinden nûş eden olur ebed mestânesi

Şunlar ki tatmadı ezel bezminde ânın cür'asın
Tatmaya bunda dahî ol aşk ehlinin bigânesi

Her bir kuru lâf ehli dâhil olamaz bu meclise
Ol câna kıymaz nice gel desin âna cânânesi

Aşk ehli ayılmaz ezelden tâ ebed serhor¹ olur
Pes nice ayılsın ki dâim devr eder peymânesi

Bir mülke mâlik eylemiş uşşâkını ol pâdişâh
Mülk-i Süleymân ânların yanında bir vîrânesi

İki cihânda MISRÎ'ye devlet dahî izzet yeter
Geldikçe yârin sunduğu dolu dolu peymânesi

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvamı'nda "şarhoş" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 233.

Makâm : Eviç¹

71a

Güfte : [Niyâzî-i Mısırî]²

Beste : Dede

Oİ menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim
Kâşif-i genc-i hakikat hem hayât-ı âlemim

Bende mahfî oldu gaybü'l-gaybın esrârı hemîn
Bendedir sırr-ı emânet âna genc-i mübhemim

Her sözüüm miftâh-ı kufî-i “Küntü kenz” olmuştur³
Hem dem-i İsâ ile her bir nefeste mahremim

Cümle mevcûdâtı verdim ben vücûd-i vâhide
Zât ü esmâ vü sıfâtı ile hâlâ yekdemim

Yerde gökte her ne kim var bağıdır başı bana
Âşikâre vü nihâne ben tılsım-ı a'zamım

Ben Mısır⁴

22 Receb 1211 vaktü'l-asr

¹ Bu güfte, “hüseynî” makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhînin başında “eviç'tir” ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada güftekarı belirtilmeyen bu şiirin, Niyâzî-i Mısırî'ye ait olduğunu dîvanından tespit etmekteyiz.

³ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda “olmuşdurur” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 146.

⁴ Bu beyt dîvanda “Ben o Mısırî'yim vücûdum Mısır'ına şâh olmuşam
Hâdisim gerçi vefî ma'nide sırr-ı akdemim” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 146.

Makâm : Hüseyinî

71b

Güfte : Nefes Anbarı Dırağman Şeyhi Osman Efendi Halife-i Hazreti Nûrî¹

Beste : Nefes Anbarı Dırağman Şeyhi Osman Efendi Halife-i Hazreti Nûrî

Ziyâlar verdi nûruyla dîl ü câna seher zikri
Safâlar bahş edip vasl etti Sübhân'a seher zikri

Geceler subha dek zâr et gözün yaşın revân eyle
Dilersen döndüre derdini dermâna seher zikri

Seherde bülbül-i şûrîde-veş efgâna başladın
Gönül mülkünü döndürdü gülistâna seher zikri

Erişti şem'î câna bir haber-i ilhâm Mevlâ'dan
Ki vâkıf eyledi esrâr-ı sultâna seher zikri

Bizi ref' etti esfelden urûc ettirdi a'lâya
Ulaştırdı mekânı arş-ı Rahmân'a seher zikri

Bi hamdillah anâsır bendi bağından halâs etti
Müyesser etti vuslat DERVİŞ OSMÂN

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Bu güfteden gayrı Osman Eğrikapılıdır" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Hüseyinî

71b

Güfte : Şârih-i Buhârî Reîsü'l-Kurrâ Yûsufzâde Abdullah Efendi (Fevt 1167)

Hakk'ın cemâlin gözleyen hû demesin yâ ne desin
Zevk-i visâlin özleyen hû demesin yâ ne desin

Aşk-ı Hüdâ'ya dûş olan fikri ile medhûş olan
Aklı gidip sarhoş olan hû demesin yâ ne desin

Aklın yitirip aşk ile meydâna giren sıdk ile
Cân u gönülden şevk ile hû demesin yâ ne desin

Zikr ile ol kim devr ede terk-i hevâyı gayr ede
Lâhût ilini seyr ede hû demesin yâ ne desin

Açılsa dehrin gülleri feryâd eder bülbülleri
Pes bâğ-ı vahdet erleri hû demesin

Ol kim ola aşk âşinâ işitse hoş savt [ü] nevâ
İnsâf edelim HİLMÎyâ hû demesin yâ ne desin

Makâm : Hüseyinî

71b

Güfte : Şemsî Şeyh Ahmed Sivâsî (1006)

Beste : Kenzî Sünbülî

Cânân ilinin güllerinin bâğı göründü
Dost ikfiminin lâlesinin dâğı göründü

Kaygı gecesi geçti kamû kalmadı korku
Vuslat dünün¹ gündüzünün ağı göründü

Envâr-ı Muhammed doğuben tuttu cihânı
Şakku'l-kamer'in mu'cize parmağı göründü

Ya'kûb'a bugün Yûsuf'unun kokusu geldi
Eyyûb'e dahî sıhhatinin çağı göründü

Dil hastasının derdine tîmârı erişti
ŞEMSÎ'ye bugün dostunun otağı göründü

ŞEMSÎ yine aşk ile bugün vecde erişti
Var ise hayat âbının ırmağı göründü

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "dününtün" şeklindedir. a.g.e., vr. 31b.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Hüdâyî
Beste : Hâfiz Kumral

71b

Sadr-ı cem'î'l-mürselîn sensin yâ Rasûlallah
Rahmeten li'l-âlemîn sensin yâ Rasûlallah

Yüzün serrâc-ı vehhâc âlemler sana muhtaç
Sâhib-i tâc u mi'râc sensin yâ Rasûlallah

Âyîne-i Rahmânî nûr-i pâk-i Sübhânî
Sırr-ı "*seb'a'l-mesâni*" sensin yâ Rasûlallah

Şâhidin leyl-i İsrâ "*sübhâne'l-lezi esrâ*"
Mazhar-i nûr-i esmâ sensin yâ Rasûlallah

Ey menba'-ı lûtf u cûd yerin makâm-ı Mahmûd
Yaratılmıştan maksûd sensin yâ Rasûlallah

Cânlar içinde hem cân ma'den-i ilm ü irfân
Ceddîm hem pîrim sultân sensin yâ Rasûlallah

Açan râh-ı tevhîdi bulan sırr-ı tefrîdi
HÜDÂYÎ'nin ümîdi sensin yâ Rasûlallah

Makâm : Hüseyinî

71b

Güfte : Hazreti Hüdâyî

Beste : Hazreti Hüdâyî

Ey nefis-i şûm insâf edip demedim yâ hû
Kalbin günâhtan sâf edip demedim yâ hû

Hiç tebdîl-i evsâf edip diyelim yâ hû
Şimdengeru insâf edip diyelim yâ hû

Âhîret ili uzaktır eyle bir azık
Gerekmez bize harcatma ömrüne yazık

Hamd ü şükr eyleyip dâim bil kendin ayrık
Şimdengeru insâf edip diyelim yâ hû

Haşr u neşri ikrâr edip etme gel inkâr
Önünden eyle azığın elde fırsat var

Zikr edip Hakk'ı HÜDÂYÎ eyle gel tekrâr
Şimdengeru insâf edip diyelim yâ hû

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Mustafâ Çalazâde Şeyh

72a

Sensin bize bizden yakın görünmezsın hicâb nedir
Çün aybı yok gönlü yüzün özündeki nikâb nedir

Sen ettin ey pâdişâh “*men yehdî ve men yeşâ*”
Şerkin yok senin hâşâ suçlu kimdir azâb nedir

Rahîm’dir senin adın rahîmliğin halka dedin
Mürşidlere müjdeledin “*lâ taknetû*” hitâb nedir

Levh üzre kimdürür yazan azdıran kim kimdir azan
Bu işleri kimdir düzen bu suâle cevâp nedir

Bu işleri sen bilirsin sen verirsın sen alırsın
Ne kim kıldın hoş bilirsin bu soru vü hisâb¹

Yine umarız mürvetinden cümle işler Hazretinden
Senin ol çok rahmetinden bu bir avuç turâb nedir

Kani bu mülkün sultânı sen ten isen kani cânı
Bu göz görmek diler ânı bu merci’ ü meâb nedir

YÛNUS bu göz ânı görmez görenler hod haber vermez
Bu menzile akıl ermez bu koduğun serâb nedir

¹ Mecmuada bu kelimeden sonra, diğer nakaratlarda tekrarlanan “nedir” kelimesi yar almalıdır.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Niyâzî-i Mısırî¹

72a

Sevdân ile dil mülkünü² vîrâneye döndürdü
Şem'-i rûhuna cânım pervâneye döndürdü

Râhat komadı tende tâkat komadı bende
Şimdi cesedim tâ kim gamhâneye döndürdü

Aşkın dili dolaştı sevdâ-yı cenûn taşı
Çeşmimden akan yaşım peymâneye döndürdü

Lûtfuna nihâyet yok ihsânına gâyet yok
Hicrinde akan yaşım dürdâneye döndürdü

Her yüzden edip NİYÂZÎ³ keşf etmedesin râzı
Tâ kalb-i selîmiyi meyhâneye döndürdü

¹ Ali Emîrî 637'de bu şiirin güftekarı olarak Selîmî'ye işaret edilmektedir. *a.g.e.*, vr. 82a.

² Ali Emîrî 637'de bu kelime "mülkûn" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 82a.

³ Mecmuada güftekar olarak gösterilen "Niyâzî" kelimesi, Ali Emîrî 637'de "nâzî" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 82a.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Hazreti Nûrî

72a

Aşkın meyine kanmış mestâneleriz Hakk'a
Derdin oduna yanmış pervâneleriz Hakk'a

Derdin ile dil dolmuş cezbe yolunu bulmuş
Meczûb-ı Hüdâ olmuş dîvâneleriz Hakk'a

Dil doldu vahdet verdi bize keyfiyyet
Döndürdü kudret peymâneleriz Hakk'a

Ol âlem-i vahdette kâşâne-i vuslatta
Meydân-ı hakîkatte merdâneleriz Hakk'a

Aşkın ile âşıklar derdin ile yanıklar
Dil mülküne mâlikler şâhâneleriz Hakk'a

Zâhid bu yola gitmez vâiz bizi fark etmez
Dâniş bu deme yetmez bilmez neleriz Hakk'a

Çün NÛRÎ'yi nûr almış deryâ dibine dalmış
Kendüyü suya salmış dürdâneleriz Hakk'a

Makâm : Hüseyî
Güfte : Nûrî [Abdülâhad]

72b

Ey dil zen-i dünyânın çün âlına aldandın
Pervâne gibi her dem şem'-i rûhuna yandın
Kardaş o yalancının rengine mi boyandın
Va'dine mi dayandın ahbine mi inandın
Bilmem sana bu dünyâ bâkî mi kalır sandın
Bu meclis-i fânîde sâkî mi kalır sandın

Dünyâya nazar etsen belli başlı bir erkandır
Her başında¹ dehânî bin her lokması âdemdir
Tiryâkî ânın semmidir her bir demi mâtemdir
Fikr eyle bu ma'nâyı fehm eyle ne âlemdir
Bilmem sana bu dünyâ bâkî mi kalır sandın
Bu meclis-i fânîde sâkî mi kalır sandın

Yok oldu o şehler kim vasfını gönül özler
Vasfını murâd etsen şerh eylemez sözler
Hâk oldu o sim tenler su oldu siyeh gözler
Kani o kalem kaşlar kani o güzel yüzler
Bilmem sana bu dünyâ bâkî mi kalır sandın
Bu meclis-i fânîde sâkî mi kalır sandın

Âkil geçinen cânlar âhir âna aldandı
Dünyâya verip varın assı ederim sandı
Sa'y ile göçüp kondu cehd ile binip indi
Üryân giricek kabre hasret oduna yandı
Bilmem sana bu dünyâ bâkî mi kalır sandın
Bu meclis-i fânîde sâkî mi kalır sandın

¹ Ali Emîrî 650'de bu kelime "başta" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 68b.

Ey NÛRÎ uyar cânı sakın ki geçer fırsat
Sel gibi akar ömrün yel gibi eder sür'at
Bin yıl yaşasan âhir gelmez sana bir sâat
Ey göz niçe bir uyku ey dil niçe bir gaflet
Bilmem sana bu dünyâ bâkî mi kalır sandın
Bu meclis-i fânîde sâkî mi kalır sandın

72b

Mat oldu o şâhlar kim vasfını gönül özler
Vasfını murâd etse şerh eylemez¹ diller
Kani o gülen yüzler kani o kalem kaşlar
Hâk oldu o sîm tenler su oldu siyeh gözler
Bilmem sana bu dünyâ bâkî mi kalır sandın
Bu meclis-i fânîde sâkî mi kalır sandın

¹ Ali Emîrî 650'de "eyleyemez" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 68b.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Tosunzâde

72b

Ey hocam seni görelî gözüm cihân görünmez
Ben sana gönül vereli ne cihân ne cân görünmez

Yandırdı beni celâlin cân müştâk ister cemâlin
Gitmez gözümden hayâlin arada pinhân görünmez

Âşıkın bağı baş olur gözleri kanlı yaş olur
Sırrı âleme fâş olur arada ziyân görünmez

Şol gözüm sana düş oldu bu hasta gönlüm hoş oldu
Gayrıdan elim boş oldu arada hicrân görünmez

YÛNUS istedi meydânı başı top elde çevgânı
Arş üstündedir seyrânı hûrî vü rıdvân görünmez

Makâm : Hüseyî
Güfte : Yûnus Kuddise Sırruhu

72b

Âşık oldum bugün meydân benimdir
Benimdir pehlivân meydân benimdir

Harâmîden benim korkum kopum yok
Bu cümle vâridât Hak'dan benimdir

Ebûbekir Ömer din uluları
Aliyyü'l-Murtazâ Osman benimdir

Derviş YÛNUS bugün iki cihânda
Benim sultân kulu sultân benimdir

Makâm : Hüseyî
Güfte : Yûnus Dede

73a

Mü'minin kalbini yuyup arıtan
Lâilâhe illallahtır Yâsin'dir
Ref' edip nâr-ı cehennem süzündüren
Lâilâhe illallahtır Yâsin'dir

İhlâs ile dese bunu bir zâkir
Yüz günâhından hem olur tâhir
Bahçede konmuştur bülbüller şâkir
Lâilâhe illallahtır

Bahçede görmüşüm ben ol bülbülü
İhlâs ile beklemiştir ol gülü
Cehennemden azâd eder her kulu
Lâilâhe illallahtır

Eğer zâhirinde eğer bâtında
Ol kul sevgilidir Hak hazretinde
Erenler evliyâlar sohbetinde
Lâilâhe illallahtır

YÛNUS eydür cümleden Allah ulu
Farz ile sünneti tutandır kulu
Cennetin üst eşiğinde yazılı
Lâilâhe illallahtır Yâsin'dir

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Şeyh Ömer Rûşenî
Beste : Hammâd Musîfî

73b

Tutmadım ben sünnetini şermisâırım yâ nebî
Ben sipihr-i hazretine nice varam yâ nebî
Sen şefâat etmez isen hûr-i zârım yâ nebî
Muhammedün Arabiyyün tâhirü'n-neseb men lehü
Er-Rahmân esrâ fi'd-dücâ ve's-seher

Sensin ol sultân-ı kevneyn Rasûlü's-sekaleyn
Şânına levlake levlak denildi merrateyn
Sen şefi'ü'l müznebînsin yâ nebiyye'l-harameyn
Muhammedün Arabiyyün tâhirü'n-neseb men lehü
Er-Rahmân esrâ fi'd-dücâ ve's-seher

Ben nice medh edebilem yâ nebî âyâtını
Sûre-i Tâhâ vü Yâsin medh ederken zâtını
Ol Hüdâ ismiyle yazdırdı senin hem adını
Muhammedün Arabiyyün tâhirü'n-neseb men lehü
Er-Rahmân esrâ fi'd-dücâ ve's-seher

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Hazreti Mevlevî (672)
Beste : Osman Dede Sâhib-i Mi'râciye (1142)

73b

Mâhest [ü] nemîdânem hurşîd-i ruhet yâne
Bu ayrılık oduna cânım nice bir yâne

Mürdem-i zi-firâk-tü her dem heme mîdâned
Aşk odu nihân olmaz yandıkça erer cân

Sad tîr zened ber-dil ân Türk-i kemân-ebrû
Fitneli elâ gözler çün uykudan uyâne

Sevdâ-yı ruh-i Leylî şüd hâsıl-ı mâ haylî
Mecnûn gibi vâveylî oldum deli dîvâne

Ez la'1-i lebet MOLLA üftâd-ı cüdâ nâgâh
Hakk'a ki gözüm döker yâkut ile dürdâne

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Molla

73b

Tercüme-i Müstakîmzâde

Bilmem yüzünü gün mü yâ meh midir âyâne
Bu ayrılık oduna cânım nice bir yâne

Firkatle helâk oldum bilir ânı her âşık
Aşk odu nihân olmaz yandıkça erer nâre

Mahbûb-i kemân ebrû olup bana tîr endâz
Bu fitne ile çeşmi çün uykudan uyana

Leylâ'nın olup aşkı peydâ nice dem bende
Mecnûn gibi vâveylî oldum deli dîvâne

MOLLA leb-i la'linden nâgâh cüdâ düştü
Hakk'a ki gözüm döker yâkut ile dürdâne

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Fahrî
Beste : Çalâkzâde

73b

Hak lûtfuna mazhar olan Sünbülîler derler bize
Âşıklara rehber olan Sünbülîler derler bize

Kesretten el çekip kaçan vahdet şarâbından içen
Varlık hicâbından geçen Sünbülîler derler bize

Fânî cihân devletine zill-ı hayâl izzetine
Aldanmayan şöhretine Sünbülîler derler bize

Bu lûtf-i Hakk'ı subh u şâm şükrün edâdayız müdâm
Kim FAHRÎyâ hâs ile âm Sünbülîler derler bize

Makâm : Hüseyî
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

73b

Ey Allah'ım beni senden ayırma
Beni senin cemâlinden ayırma

Seni sevmek benim dînim îmânım
Îlâhî dîn ü îmândan ayırma

Sararuben soldum döndüm hazâna
Îlâhî hazânı daldan ayırma

Ben ol dost bağının bülbülyüm
Îlâhî bülbülü gülden ayırma

Şeyhim güldür ben ânın yaprağıyım
Îlâhî yaprağı gülden ayırma

EŞREFOĞLU senin kemter kulundur
Îlâhî sultânı kuldan ayırma

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Rûşenî

73b

Ey risâlet bostânında hurâmân-ı serv-i kad
Vey nübüvvet ravzasında yasemen bû lâle had

Bir bölük âsileriz geldik kapına kıl meded
Eydan

İsmin Ahmed bî adettir yâ nebiyyallah velî
Sen o rahmetsin ki senden görünür nûr-i celî

Çâriyârin oldu bu Bekr ü Ömer Osman Ali
Eydan

RÛŞENÎ bîçâre zulmette kalırdı tâ ebed
Âna mim ağzınla iki dâlin olmazsa meded

Âsî mücrimler geldik şefâat kıl meded
Eydan

Makâm : Hüseyînî
Güfte : Yûnus Emre

74a

Yürük değirmenler gibi dönerler
Kol kola verler¹ devrânederler

Gönül ka'besini tavâf ederler
Muhammed'in kösü çalınır bunda

Semâda melekler kanat açarlar
Mü'min olana² rahmet saçarlar

Biride kılavuz Hakk'a uçarlar
Muhammed'in

Derviş YÛNUS noldu bana³
Aşkın muhabbeti dokunur câna

Aklını başına getir dîvâne
Muhammed'in kösü çalınır bunda
Ol serverin demi sürülür bunda

¹ Yûnus Dîvanı'nda "vermişler" şeklindedir. *a.g.e.*, IV, s. 222.

² Yûnus Dîvanı'nda bu kısım "Mü'minler üstüne" şeklindedir. *a.g.e.*, IV, s. 222.

³ Yûnus Dîvanı'nda bu mısra "Derviş Yûnus eydür gör noldu bana" şeklindedir. *a.g.e.*, IV, s. 222.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Hüdâyî

74a

Benim maksûdum âlemde değildir lâkin illâ hû
Bu benim derdime dermân değildir lâkin illâ hû

Ânın nakş-ı hayâlinden cihân¹ zerre olmuştur
Nazar etsem ol zerre² görünmez lâkin illâ hû

Değildir hûri [vü] gilmân ne cennettir ne hod³ rıdvân
Bu benim gönlümü alan değildir lâkin illâ hû

Ey HÜDÂYÎ eğer idrâk edersen fânî âlemde
Bu sözün sırrına vâsıl değildir lâkin illâ hû

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelimedden sonra "bir" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 118b.

² Rûşenî Mecmuası'nda "zerreye" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 118b.

³ Rûşenî Mecmuası'nda "hoş" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 118b.

Makâm : Hüseyinî
Güfte : Fethî

74a

Ey gönül havf u hayâ et Hazreti Allah'tan
Zâr [ü] giryân ile doldur dü cihâm âhtan

İzzet-i dâreyn iste ol ulu dergâhtan
Yak hidâyet şem'ini gel nûr-i zikrullahtan

Eyle tahsîl şîrâra âteş-i tevhîdden
Yak ânınla mâsivâyı lezzet-i tecrîdden

Ehl-i keşf ol sûfiyâ kurtulup taklîttan
Yak hidâyet şem'ini gel nûr-i zikrullahtan

Alıgör telkîn-i zikr bir dil-i âgâhtan
Tâ ki bir neş'e bulasın sende zikrullahtan

Sâlikâ olmak ise Mansûr cezbullahtan
Yak hidâyet şem'ini gel nûr-i zikrullahtan

Hazret-i Allah ile ânlar ki oldu âşinâ
Mümkînâtın her birinde aldılar ders-i fenâ

Bu gürûhun eserine ermek dilersen FETHÎyâ
Yak hidâyet şem'ini gel nûr-i zikrullahtan

Makâm : Bûselik

75b

Güfte : Hazreti Seyfullah

Beste : Şirret Hâfız

Zâhid bize ta'n eyleme Devrânîyiz Halvetîyiz
Biz ehl-i aşkız söyleme Devrânîyiz Halvetîyiz

Zikrullah eder dilimiz güzeldir biz yolumuz
Kimseler bilmez hâlimiz Devrânîyiz Halvetîyiz

Müftî fetvâ verdi bana cânım kurbân âna
Bu aşk komaz beni bana Devrânîyiz Halvetîyiz

SEYYİD NİZÂMOĞLU yine mecnûn oldum döne döne
Girdim çün aşk meydânına Devrânîyiz Halvetîyiz

Makâm : Bûselik
Güfte : Divitçizâde
Beste : Dede

75b

Yandım kül oldum aşk meydânında
Kokar gül oldum aşk meydânında

Gül idim soldum nûr ile doldum
Bilmez¹ noldum aşk

Hak aşkı geldi benliğim aldı
Bir adım kaldı aşk

Ağlarım gülmem gözlerim silmem
Nolduğum bilmem aşk

Arayıp buldum kudretle doldum
Ol dost ben oldum aşk

Ulular gitmiş yolları açmış
Su gibi akmış aşk

TÂLİB'de hayrân aşk ile nâlân
Olmuştur sûzân aşk meydânında

¹ Ali Emîrî 650'de bu kelime "bilmezem" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 74b.

Makâm : Bûselik

75b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Dede Ali

Nice bir besleyesin¹ bu kadd ü kâmeti
Düştün dünyâ zevkine unuttun kıyâmeti

Topraktan yaratıldın yine topraktır yerin
Toprak olan kişiler nider bu alâmeti

Uslu değil delidir yüce sarâylar yapan
Âkıbet vîrân olur cümlelerin imâreti

Kerâmetim var deyû halka sâulusluk satan
Nefsin müselmân eden etsin var ise kerâmeti

Nefsi müselmân eden Hak yola doğru giden
Yarın ediser âna Muhammed şefâati

Derviş kızan ye yedir bir gönül ele getir
Bin Ka'be² yeğdurur bir gönül imâreti

DERVİŞ YÛNUS sen dahî gerçeklerden ola gör
Gerçek erenler imiş cümlelerin ziyâreti

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedenden sonra "sen" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 242.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde "Ka'be'den" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 242.

Makâm : Bûselik

75b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Akbaba İmamı

Bir dürr-i yetîmim ki görmedi beni ummân
Bir katreyim illâ ki ummâna benim ummân

Gel mevc-i acâyip gör deryâyı nihân gizli
Zî-bahr-i nihâyetsiz katrede olur nihân

Bunda demedin Mecnûn Leylâ adını mevzûn
Gâhi Leylâ'yım ânda gâhi Mecnûn'um hayrân

Tevhîd-i Enelhak'dan dem urmaz idi Mansûr
Aşk dârına dost zülfü asmıştır âni üryân

Bu âlem-i kesrette sen Yûsuf men Ya'kûp
Ol âlem-i vahdette ne Yûsuf u ne Ken'ân

Bu cismim belâsıdır adı YÛNUS olduğu
Aslını sorar isen sultâna benim sultân

Makâm : Bûselik

75b

Güfte : Muhyî

Beste : Sinân Efendi

Niyâz u arz-ı hâcâta ulu dergâhımız vardır
Dil ü cândan münâcâta bizim Allah'ımız vardır

Kılavuzlar bizi Hakk'a komaz râh-ı dalâlette
Kulu Mevlâ'sına iletir Rasûlullah'ımız vardır

Tarîk-i Hakk'a her kâmil birer yoldan sülûk eyler
Bizim semt-i hakîkatte bir özge râhımız vardır

Tarîkat ehliyiz sûfi bizi sanma kuru zâhid
Geceler girye vü zârî seherde âhımız

Günehkârım deyü MUHYÎ ümîdin kesme rahmetten
Muhammed Mustafâ gibi şefâathâhımız vardır

Makâm : Bûselik

76a

Güfte : Sünbül Yûsuf Efendi (936)

Beste : Kazzaz Hasan

Ezelden aşk oduna yâne geldim
Ânınçün tâ ebed mestâne geldim

Eğer nûş etmedinse sen bu meyden
Deme zâhid ki ben îmâna geldim

Olup meyhâne-i vahdette mey-nûş
Çağırıp küfr ile îmâna geldim

İçe bir cür'a ger râhib bu meyden
Koyup küfrü ye¹ îmâna geldim

Varınca ilm ü ayn² kâbiliyyet
Görüben kendimi irfâna geldim

Sarây-ı vahdet olmuşken makâmım
Bu kesret âlemin seyrâna geldim

Çü birdir SÜN BÜLÎ ma'rûf u ârif
Edip da'vâ deme irfâna geldim

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "diye" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 686.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde "ayna" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 686.

Makâm : Bûselik
Güfte : Hüdâyî
Beste : Hâfız Kumral

76b

Câhidü fillah yâ ehle's-salâh
İnne umre'l-mer'i yemda ke'r-riyâh

Yâ ibâdallah kûmû va'budû
Ve'z kürûhu bi'l-guduvvi ve'r-revâh

Cennet ehline gerek ilm ü amel
“*Lâ cerem*” uçmağa lâzımdır cenâh

Akla bakma er tecellî nûruna
Şem'a hâcet kalmaz oldukta sabah

Ey HÜDÂYÎ'den nasîhat isteyen
Hakk'a kul bulmak istersen felâh

Makâm : Bûselik

76b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Mehmed Eyyûbî Tanbûrî

Sen cânından geçmeden cânân arzû kılarınsın
Belden zünnâr kesmeden îmân arzû kılarınsın

“*Men arefe nefsehü*” dersin illâ değilsin
Melâikten yukarı seyrân arzû kılarınsın

Bilmezsin sen seni sedefte ne gevhersin
Mısır’a sultân olmadın Ken’ân arzû

Tıfl-ı nûriste iken eteğin at edersin
Meydân ele girmeden cevân

Balıkleyin sudasın bilmezsin ki nedesin
Halâyıktan yukarı ummân arzû

ÂŞIK YÛNUS her derde Eyyûb’leyin sabr eyle
Derde katlanmazsın dermân arzû kılarınsın

Makâm : Bûselik
Güfte : Hüdâyî
Beste : Kazzaz Hasan

76b

Tecellî-i cemâl ister gönül eğlenmez eğlenmez
Tesellî-i visâl ister gönül eğlenmez eğlenmez

Sivâ savmını kim tuttu visâlin ıydine yetti
Cemâlin¹ işitti gönül eğlenmez eğlenmez

Ne dünyâda ne ukbâda gönül bir özge sevdâda
Demâdem fikr-i Mevlâ' da gönül

Şu cân kim buldu cânânı nider milk-i Süleymân'ı
Kodu hayrette aşk ânı gönül

Ne halvette ne celvette ne kesrette ne vahdette
Ne tûbâda ne cennette gönül eğlenmez eğlenmez

Cemâlin nûrunu gözler ânı kâr eylemez sözler
Meğer yâ Rab seni ister gönül eğlenmez eğlenmez

Eğer dünyâ eğer ukbâ visâlinsiz kuru kavga
HÜDÂYÎ netsin ey Mevlâ gönül eğlenmez eğlenmez

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelimedden sonra "vasfın" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 51a.

Makâm : Bûselik

76b

Güfte : Eşrefzâde Abdullah Efendi

Beste : Eşrefzâde Abdullah Efendi

Gönlüm alanın sözünü dâim dinleyesim gelir
Derd hunuyla âşıkları dâim toylayasım gelir

Dünyâ nedir dost yoluna âşık ânı terk etmeye
Bir cânım var ol dost için kurbân eylesim gelir

Aceb şûrîde bülbülüm dün [ü] gün kıla¹ zârı
Dost bahçesinin gülleri müdâm yaylayasım gelir

Pervâne gibi bî karâr şâyın² cemâl-i şem'ine
Düşüp tutuşben her dem yanıp parlayasım

Mansûr gibi hayrân u mest ânın vahdet deryâsını
Enelhak demini urup girip boylayasım gelir

EŞREFOĞLU RÛMÎ eydür maksûdum ânın derdidir
Bir dem dertsiz olur isem cân ısmarlayasım gelir

¹ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelime "kılarım" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 49.

² Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelime "şâhın" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 49.

Makâm : Bûselik

76b

Güfte : Seyyid Vahyî Balat Şeyhi (1130)

Beste : Küçük Müezzin

Gönül olsun nevâlinle mutayyeb
Bizi lûtfunla mesrûr eyle yâ Rab

İki âlemde lûtfundur çü matlab
Bizi lûtfunla mesrûr eyle yâ Rab

Serâser cürm ü isyân ü hatâyım
Esîr-i nefs ü mağlûb-i hevâyım

Vefî senden inâyet müddeâyım

Dil-i VAHYÎ giriftâr-ı hevâdır
Vefî dâim talebkâr-ı rehâdır

Kulun kârı temennâ vü recâdır

Makâm : Bûselik
Güfte : Nûrî

76b

Ey şehir-i nüzûl-i sûre gark eyledin bizi nûra
Bâis oldu çok sürûra şehir-i ramazan merhabâ

On bir aylık yoldan gelir bir ay bize mihmân olur
Yarın bize şefî' olur şehir-i ramazan merhabâ

Mü'minler ânda şâd olur hem suçlular âzâd olur
Ukbâda hayru'l-zâd olur şehir-i

Tesbîh ü temcîdi güzel tehlîl ü kandîli güzel
Kadri güzel ıydi güzel şehir-i ramazan merhabâ

Mü'minlerin bayramısın dertlilerin dermânısın
Hakk'ın bize ihsânısın şehir-i ramazan

Âşıkları mesrûr eder cân ü dili ma'mûr eder
Bu NÛRÎ'yi pür nûr eder şehir-i ramazan merhabâ

Makâm : Hüseyî Aşîrân

78b

Güfte : Hîmmezâde

Beste : Çalâkzâde

Tende cânım cânâda cânânım Muhammed Mustafâ
Milk-i dil tahtında sultânım Muhammed Mustafâ

Cilvelerdir dâimâ nakş-ı hayâlin sîne
Hâne-i kalbimde mihmânım Muhammed Mustafâ

Muntazırdır meh cemâlin görmeğe âşıkların
Gel tulû' et mâh-ı tâbânım Muhammed Mustafâ

Derdimendim âşık-ı bîçâreyim üftâde
El-amân ey derde dermânım Muhammed Mustafâ

Yâ Rasûlallah garîbindir senin ABDÜSSÂMED
Kıl şefâat ey keremkânım Muhammed Mustafâ

Makâm : Hüseyinî Aşîrân

78b

Güfte : Şeyh Mehmed Nazmî eş-Şemsî (Fevt 1112)¹

Hüdâ'ya lâîk işim yok şefâat yâ Rasûlallah
Reh-i Hak' da günâhım çok şefâat yâ Rasûlallah

Benim hâlim harâb oldu bana isyân hicâp oldu
Sana çün intisâb oldu şefâat yâ Rasûlallah

Ne sâhib-i menzîlim ne hâl ne irfânım var ne a'mâl
Benim gâyette bed ef'âl şefâat yâ Rasûlallah

Kapından eyleme merdûd cemâlin ede dil meşhûd
Eşiğinden budur maksûd şefâat yâ Rasûlallah

Kulun NAZMÎ'yi etme dûr kapından eyleme mehcûr
Günâhım ede Hak mağfûr şefâat yâ Rasûlallah

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Eş-Şeyh el-Kâmil Abdülâhad en-Nûrî eş-Şemsî (1061)" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Hüseyinî Aşîrân
Güfte : Niyâzî-i Mısri
Beste : Dede Ali

78b

Kıldan ince vü kılıçtan keskin ol şâhın yolu
Her kemâl ehli kapısında ânın ednâ kulu

Okları kavs-i kazânın kuvvetince yol alır
Pûtesine kalb-i sultândan geçer okun yolu

Çün mukaddem-i "*fakrî fahr*" dedi sultân-ı rusul
Yâ aceb mi "*fahrü zillî*" diye bu âhir velî

Karha terha iki deryâ mecmeu'l-bahreyn olan
Taht-ı akdâm-ı erâzil arş-ı Rahmân menzili

Ârifin bir himmeti var arş âna olmaz makâm
Sidre vü tûbâ gözetmez ârifin cân ü dili

Âkilin mîzân-ı akli mâverâsın almadı
Âşkın âkiller içre adı mülhid yâ velî

Zerre zerre kıldı MISRÎ'nin vücûdunu kazâ
Katre katre¹ zâtını dahî aşkın yeli

¹ Niyâzî-i Mısri Dîvanı'nda bu kelimedden sonra "kıldı" şeklindedir. a.g.e., s. 215.

Makâm : Hüseyinî Aşîrân

79a

Güfte : Hazreti Şemsî Ahmed İbn-i Mehmed İbn-i Ârif Hasan
Ez-Zeylî Ebu'l-Berekât Kuddiseallahu Teâlâ Sırruhu
(Veled 928, Fevt 1006, Sin 78)

Hüdâvendâ şu âlemde esen yeller seni ister
Ayaklarda gubâr olmuş tozan yollar seni ister

Bulam deyû dilârâyı gezer arayı arayı
Dolaşır kûh-i sahrâyı akan sular seni ister

Seherlerde okur virdi verir âşıklara derdi
Bahâne eylemiş verdi ki bülbüller seni ister

Çü sensin vâhid-i mutlak mekânın yok ale'l-ıtlâk
Eğer kışlık eğer yazlık göçen yeller seni ister

Kevâkib ay ü gün bî cân karârı yok eder seyrân
Olup serkeşte vü hayrân dönen günler seni ister

Yolun sed eylemiş ağyâr kalıp gurbette eyler zâr
Bu ŞEMSÎ gibi her kim var duyan kullar seni ister

Makâm : Hüseyinî Aşîrân
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Ali Dede

79b

İbn-i vaktim ben ebu'l-vakt olmaz¹
Abd-i mahzum ben tasarruf bilmez²

Ân-ı dâimdir hakikat güneşi
Âniyem ben gitmez ben gelmez³

Meryem içre ben doğurdum bir gulâm
Hem bîkr hem bir gülüm ki solmazam

Ben doğurdum atasız İsâ'yı hem
İttisâlim var âna ayrılmazam

Sanma kim Mehdî benim Mehdî odur
Adı Yahyâ'dır ânın yanılmaz⁴

Vasfidir esmâ-i hüsnâ cümleten
Bu sözü ispâta âciz kalmaz⁵

Sır ile bana içimden söylenir
MISRÎyâ ben doğmazam ben ölmez⁶

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde "olmazam" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 403.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde "bilmezem" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 403.

³ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu mısra "Âniyem ben gitmezem ben gelmezem" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 403.

⁴ Nuri Özcan'ın doktora tezinde "yanılmazam" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 403.

⁵ Nuri Özcan'ın doktora tezinde "kalmazam" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 403.

⁶ Nuri Özcan'ın doktora tezinde "ölmezem" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 403.

Makâm : Hüseyinî Aşîrân
Güfte : Kenzî Hasan Efendi
Beste : Ali Dede

79b

Derdini bir et gönülde vech-i cânân bir olur
Sür çıkar gayrı gönül şehrinde îmân bir olur
Âşık olagör dost cemâlin ka'besine vâsıl olagör

Vech-i cânân ister isen bekle mürşid eşiğin
Her tabîbin kavline meyl etme Lokmân bir olur
Âşık olagör dost cemâlin ka'besine vâsıl olagör

Nûr-i zâta hançer-i tevhîd ile er KENZÎyâ
Cümle envârın içinde nûr-i Yezdân bir olur
Âşık olagör dost cemâlin ka'besine vâsıl olagör

Makâm : Bûselik Aşîrân
Güfte : Seyfullah Efendi

80b

Dost ilinden bu ile geldim mekânım ândadır
Bunda tendir seyrân eden ma'nîde cânım ândadır

Pâdişâhım ben kulun gönderdi bunda hizmete
Tâvûs-ı kudsî hüdâyım âşiyânım ândadır

Zulmet-i dünyâya geldim içmeğe âb-ı hayât
Bunda arâm eylemez dil arzumânım ândadır

Cûşa geldi bahr-i rahmet taşra attı katresin
Bî karârım ânın için mihribânım ândadır

Bunda SEYYİD SEYFÎ Rûmî dediler gerçi bana
Asıl adım bu değildir âd ü sânim ândadır

Makâm : Kürdî

81b

Güfte : Karahisârî

Beste : Çalak İmâmîzâde Ahmed Efendi

Arz et cemâlin göreyim ey mâh-ı tâbân Mustafâ
Ref' et nikâb-ı rûyini şems-i dırâşân

Hakk'ın sen oldun mazharı sensin kamûnun rehberi
Seni seven olur berî cümleden ey kân Mustafâ

Eren sana erdi Hakk'a aşk zencîrin boyna taka
Tâ Hak cemâline baka ey nûr-i cânân Mustafâ

Gönderdi Hak sana kitâb seninle oldu âfitâb
Âşıklara feth oldu bâb ey aşka mihmân

Medh eylemek seni muhâl meddâhın oldu zü'l-Celâl
MUHYÎ kuluna kıl visâl ey derde dermân Mustafâ

Makâm : Kürdî
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Tosun

81b

Ol çelebimin aşkı bağrım bâş eyledi
Aldı benim gönlümü sırrımı fâş eyledi

Hergiz gitmez gözümden hiç eksilmez sözümden
Ol dost kendi yüzünden gözüme dûş eyledi

Bir kadeh sundu câna cân içti kana kana
Dolu geldi peymâne cânım sarhoş eyledi

Derviş YÛNUS öğünür dostu görür sevinir
Erenler meclisinde aşkı cünbüş eyledi

Makâm : Kürdî
Güfte : İsâ el-Mahvî
Beste : Zâkir-i Dırağman Ahmed Efendi

82b

Derûnumda olan hâlet ne hâlettir ânı bilmem
Ezel câmindan içilmiş ne şerbettir ânı bilmem

Bu gönlüm gâhî külhândır vücûdum cümle biryândır bilmem¹
Akar gözlerimin yaşı ne hikmettir ânı bilmem

Cihânın vâri yanımda satılsa bir pula değmez
Mezâhirden elim çektim elim çektim ne uzlettir ânı²

Muhassal mâsivâ vârin vücûd-i mutlaka saldım
Nümâyân oldu çün vahdet ne vahdettir ânı

Gözüme görünen her dem Hüdâ'nın zâtıdır ancak
Muhakkak yokdurur mümkün ne vuslatdurur³ ânı

Tasarruftan kalır aklım tedebbür edemem naklim
Dağılmıştır kamû fikrim ne hayrettir ânı bilmem

Garîbim bes bu âlemde misâlimdir⁴ Mecnûn
Cüdâ düştüm o Leylâ'dan ne gurbettir ânı

Garîkam bahr-i hayrette fakîrin MAHVÎ'yim yâ Rab
Baîd oldum cenâbından ne firkattir ânı bilmem

¹ Mecmuada bu kelime vezin gereği bulunmamalıdır.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu mısra "Mezâhirden elim çektim ne uzlettir ânı bilmem" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 181.

³ Nuri Özcan'ın doktora tezinde "vuslattır" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s. 181.

⁴ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "benim" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 181.

Makâm : Zîrgüle

84b¹

Güfte : Hazreti Mısrî Kudde Sırruhu

Beste : Ali Dede Sinânî

Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrâr olandan sor
“*Enelhak*” sırrını cândan geçip berdâr olandan sor²

¹ Bu varaktan önce boş bırakılan 84b’de “horasan”, 85b’de ise “büyük” başlığı yer almaktadır. Mecmuada 85. varak ilki boş ikincisi dolu olmak üzere iki kez tekrarlanmıştır.

² Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak “babatâhir” faslında “zîrgüle” kaydıyla vr. 59a’da geçmektedir.

Makâm : Zîrgüle

84b

Güfte : Şeyh Mûsâ Muslihiddîn Sünbüf

Kani bizden evvel gelen velîler
Bunu böyle buyurmuştur o velîler

Âb-ı kevser ırmağından diriler
İçer cân ü dilden tevhîd edenler

Sür tevhîdi gözün gönlün açıla
Varma Hak dergâhına sen de suçla

Sırat köprüsü âsân-ı vech ile
Geçer cân ü dilden tevhîd edenler

Hakk'ın nûr-ı şevkini kesmez yüzünden
Silerler perdeyi ânın gözünden

Zâhir ü bâtını ânın yüzünden
Açar cân ü dilden tevhîd

Hakk'ı seven Hak yollara çalışır
Dâim Allah dostlarıyla görüşür

Çıkar gökte meleklerle karışır
Uçar cân ü dilden tevhîd

Gel ey MERKEZ geçen geçti o cânlar
Sür tevhîdi ele girmez bu demler

Sekiz cennet kapısını feth eyler
Açar cân ü dilden tevhîd edenler

Makâm : Zîrgüle
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Koğacızâde¹

85a

Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana
Deryâ benim katremdir aşk oldu seyrân bana

Çün gider dosta yolum milke erişti elim
Aşkta söyler bu dilim ne kul² sultân bana

Yok iken bu bârigâh sen var idin pâdişâh
Âh bu aşk elinden âh derd yeter dermân bana

Doğdu ol dîn tâvusu aydın oldu kâmusu
İbrâhim Hafîl Mûsâ delîl ü burhân bana

Çünkü doğdu Mustafâ âlem oldu pür safâ
Ol kıldı Hakk'a vefâ ândandır ihsân bana

Şerîat ehli irak eremez bu menzile
Ben kuş dili bilirim söyler Süleymân bana

Kâf dağı zerrem değil ây ü güneş bana kul
Aslım Hak'dır şek değil mürşiddir Kur'ân bana

Âdem yaratılmadan cân kalıba dolmadan
Şeytân la'net bulmadan arş idi seyrân bana

YÛNUS bu halk içinde eksiklidir Hak bilir
Dîvân olmuş çağırır dervişlik bühtân bana³

¹ Bestekâr isminden sonra "ırak'ta Koyun Halifesi sabâ'da dahî okunur" ibâresi yer almaktadır.

² Rûşenî Mecmuası'nda bu kelimedden sonra "ne" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 13b.

³ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "sabâ" faslında vr. 65b'de geçmektedir.

Makâm : Arabân

85b

Güfte : Yûnus Emre

Her kaçan anarsam seni karârım kalmaz Allah'ım
Senden gayrı gözüm yaşın kimseler silmez Allah'ım

Sensin gönülde balkıyan sensin dillerde okunan
Senin aşkına dokunan hiç akla gelmez Allah'ım

Okunur dilde destanın açılmış bağ [u] bostânın
Sen baktığın gülistânın gülleri solmaz Allah'ım

Senin aşkına dalmayan cânını fedâ kılmayan
Senin cemâlin görmeyen meydana gelmez Allah'ım

Zâr olur âşıkın işi durmaz akar gözü yaşı
Senden ayrı düşen kişi ebedî gülmez Allah'ım

Âşık YÛNUS seni ister lûtf eyle cemâlin göster
Cemalin gören ebedî ölmez Allah'ım

Makâm : Arabân

85b

Güfte : Lebîb

Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi
Makdemin nesl-i şeref eyledi ırk-ı Kureşî

Nûr-i şer' inle uyanmasa uyûn-i ebrâr
Hâb-ı gaflette kalıp kaldıramazdı başı

Enbiyâ üç saâdetle misâl-i encüm
Mîhr-i zâtın ise ol encümünün mahveşi

Gül-i ahmerle açıldı ırk-ı rûyundan
Sünbülün anber-i saraya verip bû-yi hoşu

Nağme-i feyzin ile buldu hidâyette makâm
Rûh-i bahş oldu ezânında Bilâl-i Habeşî

Cümle peygambere ikbâl ile sultan oldun
Mu' cizât-ı rusulün sende kemâl üzre işi

Hüsnü Yûsuf ta görüp ellerini kesmişler
Seni bir gören cân ile baştır kesişi

Söyledi ahû-yi vahşî hep işitti ashâb
Feyz-i ihsân zülâlinle eyle ervâ

Fark olunmaz idi insandan ânın söyleyişi
Dil-i bîçâre LEBÎB eyleye def' ataşı

Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi
Makdemin nesl-i şeref eyledi ırk-ı Kureşî

Nûr-i şer‘inle uyanmasa uyûn-i ebrâr
Hâb-ı gafletle kalıp kaldıramazdı başı

Enbiyâ üç saâdetle misâl-i encüm
Mîhr-i zâtın ise ol encümün mahveşi

Gül-i ahmerle açıldı ırk-ı rûyundan
Sünbülün anber-i saraya verip bû-yi hoşu

Nağme-i feyzin ile buldu hidâyette makâm
Rûh-i bahş oldu ezânında Bilâl-i Habeşî

Cümle peygambere ikbâl ile sultan oldun
Mu‘cizât-ı rusulün sende kemâl üzre işi¹

¹ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak yine “arabân” faslında vr. 85b’de geçmektedir.

Makâm : Hisâr

86b

Güfte : Adlî

Beste : Buhûrîzâde-i Sâni¹

Feyz-i mahz-ı kibriyâdır aşk-ı pâk
Rehber-i râh-ı Hüdâ'dır aşk-ı pâk

Nûra gark etse nola her zerresi
Âleme nûr-i Hüdâ'dır aşk-ı pâk

"Küntü kenz" esrârının miftâhıdır
Hak budur kim kimyâdır aşk-ı pâk

Erişesin tâ ki bahr-i vahdete
Âşinâ ol âşinâdır aşk-ı pâk

Değme bir kalbe tenezzül eylemez
ADLÎyâ özge hümâdır aşk-ı pâk

¹ Mecmuada bestekâr isminden sonra "Şâh Sultân Şeyhi iken fevt" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Hisâr

86b

Güfte : Şeyh-i Dırağman [İsâ Mahvî]

Beste : Ali Dede

Cümle işim ayn-ı hatâ iğfir lenâ yâ ze'l-atâ
Tübtü ileyk ercû'l-hüdâ iğfir lenâ yâ ze'l-atâ

Uydum hevâma her zaman ettim günâhı küllü ân
Geldim kapına el-amân iğfir lenâ yâ ze'l-atâ

Bir katre-i bahr-i kerem irgür bana kıl muhterem
Zenbim kamû olsun adem iğfir lenâ

Fikrim kamû tûl-i emel ilmim dahî cümle cedel
İhlâs ile yok bir amel iğfir lenâ

Kesme ümidin bî güman çoktur deyû cürmün hemân
MAHVÎ de gel zâhir nihân iğfir lenâ yâ ze'l-atâ

Makâm : Hisâr
Güfte : Nakşî
Beste : Goncazâde

86b

Kimde ki aşk-ı ilâhî nâle vü efgân ola
Gevher-i râz-ı Hüdâ'ya ol tılsım-ı kân ola

Katre-i câmin hayâl eden olur mest-i harâp
Kim göre âyîne-i dîdârını hayrân ola

Mazhar-ı nûr-i tecellî-i Hüdâ'dır şüphesiz
Şol gönül kim derd-i Hak'dan yıkıla vîrân ola

Âteş-i hasret ile yâd etseler evsâfını
Sırr-ı rûhâniyyeti uşşâka rûh u cân ola

Her makâma ki zuhûr ede nesîm-i himmeti
Bağ-ı kalbi açıla güyâ bahâristân ola

Hazreti Seyyid Alâeddin'e bu NAKŞÎ
Arz eden ihlâsını mülk-i dile sultân ola

Makâm : Hisâr

86b

Güfte : Nakşî

Beste : Yûsuf Çelebi [Niznâm]

Nûr-i fahr-i âleme¹ zerre olmaz âfitâb
La‘l-i nâbindan numûne gevher-i yektâda tâb

Pâyine yüz sürmeğe müştâk ola arş-ı berîn
Var kıyâs et kimdir ol peygamber-i âlîcenâb

Nûrdan bir tâze sünböldür siyeh kâkülleri
Gamze-i şemşîrine vermiş dilâ âteşten âb

Âsitân-ı rif‘atin dâim melekler hıfz eder
Sidreden teşrîfine peyk-i Celîl eyler şitâb

Mazhar-ı nûr-i tecellî² Hüdâvend-i azîm
Şâhid-i dîdâr-ı Hak sâhib hitâb-ı müstehâb

Hamdülillah ravza-i pâkin ziyâret edeli
Oldu ey NAKŞÎ derûnum mülküne çok feth-i bâb

¹ Rûşenî Mecmuası’nda bu kelimedden sonra “bir” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 32b.

² Ali Emîrî 637’de bu kelimedden sonra “ey” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 45b.

Makâm : Hisâr

86b

Beste : Çalakzâde

Cân bu ilden göçmedin cânânı bulmazsa ne güç
Yârini terk etmedin yârânı bulmazsa ne güç



Makâm : Hisâr

86b

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Beste : Dede

Bir ben değil seni seven cümle âlemdir sevice
Yüz bin ola her köşede birlikle cânlar verici

Ben kim olam seni sevem yâ yoluna cânım verem
Sevenleri göreceğiz ben de bir boynum eğici

Varın sorun âşıklara var mıdır bu derde çâre
Hiç ola mı dosta ere düşman ile dost olucu

Ya'nî şular âşıkım der doyunca yer yatar uyur
Nefsi murâdını verir zî utanmaz laf urucu

EŞREFOĞLU RÛMÎ gibi şöyle eksikli kul gibi
Arasalar bulunmaya nefsi hevâsın kovucu

Makâm : Hisâr

87a

Güfte : Şeyh İbrâhim Sünbülî (1114)

Beste : Hâfız Post

Bir nazar kıl hâlîme âsân ola cümle sebîl
El-meded ey fahr-i âlem şâh-ı sultân-ı rusul

Bağ-ı gülzâr-ı derûnumda açılsın tâze gül
El-meded ey fahr-i âlem şâh-ı sultân-ı rusul

Na't-ı pâkinde dedi Hak rahmeten lil âlemîn
Eyledi zât-ı şerîfin muktedâ-yı mürselîn

Sana ümmet oldu cümle evvelîn ü âhirîn
El-meded

Kabrini firdevs-i ra'nâ etti kudretle Hüdâ
Dâimâ eyler ziyâret enbiyâ vü evliyâ

Ehl-i isyâna şefâattir cenâbından recâ
El-meded ey fahr-i

NAKŞÎ-i gamhârı dergâh-ı Hüdâ'da eyle yâd
Eyle ol bîçâreni zevk-i visâlin ile şâd

Nâr-ı aşkın rûz [ü] şeb olsun derûnumda ziyâd
El-emân ey fahr-i âlem şâh-ı sultân-ı rusul

Makâm : Hisâr

87a

Güfte : Şeyh-i Zâviye-i Bâzergân Mûsâ el-Celvetî (bi'l-cîm)

Beste : Sepetçizâde Zâkir

Eyleriz her lahzada yüz bin hatâ
Rabbenâ yâ Rabbenâ fağfir lenâ

Rahmetindir derd-i isyâna devâ
Rabbenâ yâ Rabbenâ fağfir lenâ

Lûtfu çok ihsâmı çok perverdigâr
Kullara eyler atâ-yı bî-şümâr

Yoksa fazl-ı vücûduna mâni' mi var
Rabbenâ

Ey ŞEKÜRÎ fazl-i Mevlâ'ya dayan
Tâ ki cennet ola rûha âşiyân

Böyle söyle görmeyem dersen ziyân
Rabbenâ yâ Rabbenâ fağfir lenâ

Makâm : Hisâr
Güfte : Kenzî¹

87a

Aldın mı safâ ile musaffâ haberin sen
Ol nûr-i Hüdâ vech-i mücellâ haberin sen

Her müddeîye sorma ki aşktan haberi yok
Mecnûn'a suâl eyle o Leylâ haberin sen

Ey zâhid-i huşk ma'bedinin mescidi sanma
Dil Ka'besine sor o musallâ haberin sen

Sevdâya düşüp yârini sahrâda arama
Cân iline sor matlab-ı a'lâ haberin sen

Mahv eyledi hep vârimı tevhîd-i Enelhak
Mansûr'a suâl eyle ki Mevlâ haberin sen

Zâhidlere sorma güzelim vuslat-ı yâri
Âşıklara sor kudret-i bâlâ haberin sen

Gel âlem-i nâsût ile lâhûtu fehm kıl
Al hançer-i tevhîd ile "illâ" haberin sen

Ey KENZÎ eğip boynunu pâyine yüzün sür
Sor Seyyid Alâaddîn'e Mevlâ haberin sen

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Sâhib-i güftenin ısfahân'da bestesi vardır" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Hisâr

87a

Güfte : Eşrefzâde Şeyh İzzeddîn Ahmed Efendi

Beste : Eşrefzâde Şeyh İzzeddîn Ahmed Efendi

Ey saâdet menbaı sultân-ı cümle enbiyâ
El-amân yandı vücûdum firkatınle el-amân

Taht-ı levlâk pâdişâhı kânı eltâf [u] atâ
El-amân yandı

Gerçi cürmüm çoktur ammâ lûtfuna yok hadd ü add
İlticâ eden kapına görmemiştir rûy-i redd

Sâilim muhtâc-ı ihsânım kerem-kânı meded
El-amân yandı

Âşıkım cân ile sana pes budur doğru haber
Âh edip hasret çeker gönül yanar şâm ü seher

Ey Hüdâ memdûhu zât-ı muhterem nûr-i basar
El-amân yandı

Hayli demdir eşk-i çeşmim iştiyâktan oldu kan
Âteşe düştü bu cismim iftirâktan bî gümân

Derd-i hicrinden garîbin İZZÎ eder terk-i cân
El-amân yandı vücûdum firkatınle el-amân

Makâm : Hisâr
Güfte : Fethî

87b

Bahârî ömrümün çün köhnelendi
Hüdâ bârân-ı lütfun eyle rîzân

Şitânın kuvveti geldi vü geçti
Hüdâ bârân-ı lütfun eyle rîzân

Meded ey kiblegâh-ı cümle mevcûd
Ki senden gayrı¹ Hak [u] ma'bûd

Eğer ma'bûd olaydı² yâhud ki nâbûd
Hüdâ bârân-ı lütfun eyle rîzân

Kulun FETHÎ fakîrin giryesini
Kabûl eyleye İlâhî tevbesini

Müyesser kıl cemâlin görmesini
Hüdâ bârân-ı lütfun eyle rîzân

¹ Ali Emîrî 650'de bu kelimedden sonra "yoktur" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 90b.

² Ali Emîrî 650'de bu kısım "mevcûd ola" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 90b.

Makâm : Hicâz

89b

Güfte : Seyyid İbrâhim Sünbülf

Beste : Goncazâde

Maksadı âşıkların menzil-i cânân olur
İsmiñi yâd eylesen vâle vü hayrân olur

Hak vere cünbüşlerin afv ede kem işlerin
Menzili dervişlerin köşe-i vîrân olur

Kimde ki aşk buluna azm ede Hak yoluna
Sırrın ânın biline aşk nice pinhân olur

Fânî cihândan kesil âyine-i kalbi sil
Arsa-i mahşerde bil bir ulu dîvân olur

Ârife her subh [u] dem târ ola bağ-ı irem
Tevbede sâbit kadem zâl ü nerîmân olur

Kim ede Hakk'ı edâ aşk ile kıla nidâ
Feyz-i cenâb-ı Hüdâ ânda nümâyân olur

Aşk ile kim âh ede kalbini âgâh ede
Azmini dergâh ede ulu sultân olur

NAKŞÎ-i âşık sana aşk haberin ver âna
Menkıbe-i evliyâ reşg-i gülistân olur

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

106890

MÜSTAKİMZÂDE'NİN
“MECMÛA-İ İLÂHİYYÂT” ADLI GÜFTE MECMUASI

II

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

ŞENGÜL SAĞMAN

106830
2. cilt

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. M. NURİ UYGUN

İSTANBUL - 2001

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Makâm : Hicâz
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Çalâkzâde

89b

Yâ Rabbi cennet evine girenlerden eyle bizi
Yârın ânda cemâlini görenlerden¹ bizi

Mahşerde halk ola hayrân çok ciğerler ola biryân
Arş² gölgesinde seyrân edenlerden eyle bizi

Bakma bu dünyâ hâline sarf et vârn Hak yoluna
Berâtını sağ eline alanlardan eyle bizi

Bu dünyânın bekâsı yok yâ aç olmuş yâ olmuş tok
Terâzide sevâbı çok olanlardan eyle bizi

Yâ vâhid ü ferd ü ahad âsîlere eyle meded
Cennet içinde tâ ebed kalanlardan eyle bizi

Mü'minlere rahmet eyle münâfiklar mahrûm kala
YÛNUS eydür doğru yola gidenlerden eyle bizi

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "eyle" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, II, s. 791.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde "arşın" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 791.

Makâm : Hicâz
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Ali Dede

89b

İnile hey dertli gönül inile
Ehl-i derdin inleyecek çağdır

Gel tîmâr et yârene sen aşk ile
Yârelerin onulacak çağdır

Şol ki gafletle yatıp etmez tareb
Gövdesinde yok mu ola cânı aceb

İşte vahdet gülleri açıldı hep
Bülbülün efgân edecek çağdır

Sen nedîm idin ezel ol şâh ile
İmtihân için gelipsin bu ile

İnlemek sana yaraşır derd ile
Hem gözün kan ağlayacak çağdır

Yok karârı gönlümün bilmem neden
Kasd eder bin pâre ola bu beden

Vâr ise gitmek diler bu aradan
Aslına azm eyleyecek çağdır

Ey NİYÂZÎ dünyede etmez huzûr
Şol kişi kim olmaya ehl-i gurûr

Hakk'ı anla etmedin bundan ubûr
Mevtin elçisi gelecek çağdır

426

Makâm : Hicâz
Güfte : Yûnus Emre

90a

Cebrâilim selâm eyle dostuma
Benim Muhammed'im güzel Ahmed'im

Gelsin bassın kadem arşım üstüne
Benim Muhammed'im nûrdan Ahmed'im

Zeyn ettim arşımı gelsin göreyim
Kullarım hâlinden haber sorayım

O sorsun ben âna cevâp vereyim
Benim Muhammed'im

Ancileyin hiçbir kul yaratmadım
Asla bir sözünü iki etmedim

Ümmetini cehenneme yakmadım
Benim Muhammed'im

Ânı kıldım dertlilerin dermânı
Neylerim ben ânsız iki cihânı

Enbiyânın ser çeşmesi sultânı
Benim Muhammed'im

Derviş YÛNUS sevelim Muhammed'i
Her andıkça verelim salavâtı

Kerîm Allah âna mahebûbum dedi
Benim Muhammed'im güzel Ahmed'im

Makâm : Hicâz

90a

Güfte : Abdülazîz el-Halvetî el-Üsküdârî

Beste : Sütçüzâde Hâfîz Mehmed

Aşkın meyine kandın noldun a gönül noldun
Yaktın beni yandırdın noldun a gönül noldun

Bir yerde karâr etmez hiç kimseden âr etmez
Hekîmler tîmâr etmez noldun a gönül noldun

Kalbini küşâd eyle hem Rabbini yâd eyle
Gamgîn dili şâd eyle noldun a gönül noldun

Gel imdi ey AZÎZÎ sırrın deme ol esim
Ahvâle olup mahrem noldun a gönül noldun

Makâm : Hicâz

90a

Güfte : Seyfullah Şeyh Kâsım Efendi (1010)

Beste : Şikârîzâde

Yâ Rasûlallah bize gör netti âsî ümmetin
Görmeye ânlar dahî rûz-i kıyâmet şefkatin

Kerbelâ' da yâ Muhammed göreydîn hâlimiz
Tâ kıyâmet sâkin olmazdı bizim çün firkatın

Şâh Hüseyin'in ettiler hâke beraber cismini
Kılmadılar ol münâfıklar senin hiç hürmetin

Biz muhibb-i hânedân-ı Mustafâ' yız SEYFÎyâ
Rûz [ü] şeb nesl-i Rasûlullah olsun midhatın

Makâm : Hicâz

90b

Güfte : İsmâil Efendi

Beste : Burûsî Gulbârîzâde Celvetî Zâkir Hacı Mehmed Efendi

Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni Leylâ-yı aşk

Gül yanağın soldurur âşıkların
Sûreti tebdîl eder ma'nâ-yı aşk

Şol elif kâmetleri dâl eyleyen
Deldi bağrın ehl-i derdin nây-ı aşk

Kimse bilmez hâlini âşıkların
Gerçi kim mümkün değil ihtifâ-yı¹ aşk

Gözlerin yaşı ko aksın HAKKIYÂ
Böyle olur lü'lü-i lâlâ-yı aşk

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime ihfâ-yı" şeklindedir. a.g.e., vr. 38b.

Makâm : Râhatülvâh
Güfte : Şemsî
Beste : Dede

93b

Biz ol uşşâk-ı serbâzız bize akl ıssı yâr olmaz
Mey-i aşk ile sermestiz bize hergiz humâr olmaz

Şerâb-ı aşkı çün içtik ferâgat mülküne göçtük
Yanıp aşkıyla tutuştuk bize tevhîd-i nâr olmaz

Diriyiz dâim ölmeyiz çürüp¹ toprak olmayız
Karanulukta kalmayız bize leyl ü nehâr olmaz

Bezm-i gülşendeki güller açılır tâze solmazlar
Şitâ olmaz bu gülşende zemistân [u] bahâr olmaz

Bu dünyâ balına banma hayâlâtına aldanma
Ebed bâkî kalır sanma fenâdır pâyidâr olmaz

Erişti çün bu ŞEMSÎ'nin vücûdu katresi bahre
Ne katre ayn-i bahr oldu âna ka' r u kenâr olmaz

¹ Ali Emîrî 637'de bu kelime "çürüyüp" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 91b.

Makâm : Râhatülvâh

93b

Güfte : Şemsî

Beste : Çalâkzâde

Andım yine ol bezmi mestânelik el verdi
Yağmaya verip akli dîvânelik el verdi

Çün zînet-i zâhirle olmadı gönül ma'mûr
Pes tâlib-i genc oldum vîrânelik el verdi

Aynım kadehi dolmuş sordum ki neden pürsün
Der ke's-i dilârâdan peymânelik el verdi

Olmadı gönül kâni' vardıkça olur tâmi'
Şem'-i rûh-i yâr ister pervânelik el verdi

Beydak-ı hevâ başın kesmek dilerim bir bir
Bu nat'-ı cihân içre ferzânelik el

Sa'y eyle derviş ŞEMSÎ Hak ile enîs ol kim
Şimdengerû halk ile bîgânelik el verdi

Makâm : Râhatülvâh
Güfte : Hüdâyî
Beste : Na'fîzâde İbrâhim Efendi

93b

Be hey bülbül nedir feryâd var eyle Hak'dan istimdâd
Hüdâ'yı yâd et olma yâd kul ol kim olasın âzâd

Karîn-i nefis-i emmâre karîb olur bî kem mâre
Çeker ol sâhîn-i nâre işi dâim olur ifsâd

Hitâb-ı "irciî" erse gönül maksûdunu görse
Sarây-ı vahdete girse bulurdu kadr ile i'yâd

Aceptir hikmet-i Mevlâ kimi ednâ kimi a'lâ
Kimi Mecnûn kimi Leylâ kimi Şîrîn kimi feryâd¹

HÜDÂYÎ yalvar Allah'a yüz ur ol ulu dergâha
Eren bir kalbi âgâha bulur matlûba isti'dâd

¹ Mecmuada "feryad" yazılan bu kelime "Ferhad" şeklinde olmalıdır.

Makâm : Râhatülvâh

93b

Güfte : Şeyh Mehmed Üsküdârî

Beste : Hâfız el-Kâdî

Visâlinle edip i'zâz ü ikrâm
Tecellî et meded yâ Hayy [u] Gufrân

Nikâbın ref' edip kıl bize in'âm
Tecellî et meded yâ Hayy [u] Gufrân

Garîb etme dil-i uşşâkı her dem
Cemâlin nûruna kıl ânı akdem

Dil-i âşık ne etsin Rabb-i Ekrem
Tecellî et meded yâ Hayy [u]Gufrân

NASÛHÎ derdin ile yandı yâ Rab
Gözü giryân özü biryân oldu hep

Tesellî et bize yâ Rab bilâ-rayb
Tecellî et meded yâ Hayy [u] Gufrân

Makâm : Tâhir¹
Güfte : Şeyh Seyfullah Efendi

94a

Ben dertliyim derdim vardır
Yâ ben nice dönmeyeyim

Her dem işim âh ü zârdır
Yâ ben nice dönmeyeyim

Yeller eser deniz coşar
Dağlardan ırmaklar aşar

Döne döne sular taşar
Yâ ben nice dönmeyeyim

Biziz ümmet-i nâcîler
Dîn yolunda duâcılar

Ka'be'de döner hacılar
Yâ ben nice dönmeyeyim

Münkirler bu sırrı bilmez
Hakk'ın cemâlini görmez

Çarh-ı felek döner durmaz
Yâ ben nice dönmeyeyim

Seyyid NİZÂMOĞLU tektir
Münkîrlerin işi şektir

Evvel âhir dönmek Hak'dır
Yâ ben nice dönmeyeyim

¹ Bu güfte, "râhatülervah" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhının başında "tâhir yazılacaktır" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Uzzâl
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Ali Dede Sinânî (1126)

95b

Ey garîb bülbül diyârın kandedir
Bir haber ver gül'izârın kandedir

Sen bu ilde kimseye yâr olmadın
Var senin elbette yârin kandedir

Arttı günden güne feryâdın senin
Âh ü figân oldu mu'tâdın senin

Aşk içinde kimdir üstâdın senin
Yâ senin sabr u karârın kandedir

Bir enîsin yok aceb hasrettesin
Râhatı terk eyleyip mihnettesin

Gece gündüz bilmeyip hayrettesin
Yâ senin leyl ü nehârın kandedir

Ne göründü güle karşı gözüne
Ne büründü baktığınca özüne

Kimse mahrem olmadı hiç zârına¹
Bilmediler şehsüvârın kandedir

Gökte uçarken seni indirdiler
Çâr unsur bendlerine urdular

Nûr iken adın NİYÂZÎ dediler
Şol ezel ki i'tibârın kandedir

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "râzına" şeklindedir. a.g.e., vr. 39a.

Makâm : Uzzâl
Güfte : Nûrî
Beste : Receb Çelebi

95b

Edip âşıklara in'âm küllî tecellî eyle sultânım tecellî
Bula her biri aşkınla tesellî tecellî eyle sübhânım tecellî

İçir âşıklara sahbâ-yı zâtı ki fark etmez olalar kâinâtı
Müyesser eyle ol âb-ı hayâtı tecellî eyle

Visâlin câmnı edip nûş firâk-ı encâmın etsinler ferâmûş
Olalar bâde-i aşkınla serhoş tecellî eyle

Açıp vahdet eli kesret hicâbın cemâlin vechinin keşf et nikâbın
Görüp cân çeşmi hüsnün âfitâbın tecellî eyle

Nakâyıstan münezzeh zâtın için cenâbından gelen âyâtın için
Nazar kıl NÛRÎ'ye ey ferd-i bî-çün tecellî eyle sultânım tecellî

Makâm : Uzzâl
Güfte : Hüdâyî
Beste : Dede

95b

Musahhar emrine hep cümle eşyâ
Senindir kul senindir hükm efendi

Elin altındadır dünyâ vü ukbâ
Senindir kul senindir hükm efendi

Ne işlersen edersin kudretin var
Her işte nice nice hikmetin var

Esirge sen usâta rahmetin var
Senindir kul

Kiminin derdine tîmâr edersin
Kimine âteşi gülzâr edersin

Kimini Mustafâ Muhtâr edersin
Senindir kul

Kani Eyyûb gibi bir sabr u tâkat
Yâ İsmâil gibi kurbâna cür'et

Meğer fazlınla ere bize rahmet
Senindir kul senindir hükm efendi

Usâta rahmet ü gufrân edersin
Gönüller derdine dermân edersin

HÜDÂYÎ'ye atâ ihsân edersin
Senindir kul senindir hükm efendi

Makâm : Uzzâl

96a

Güfte : Kavruklu Şeyh Mehmed Efendi

Beste : Çalazâde

Sûretâ emsâl ü akrân arasında ahkarım
Hamdülillah Hak katında gâyet ekremim

“*Men nedânem*” dersin aldım mekteb-i irfânda çün
Ânın için Hakk’ın esmâsına hâlâ a‘lemim

“*Alleme ‘l-esmâ*” rumûzun fehm eden gelsin beri
Vâkıf oldum “*men aref*” sırrına hâlâ a‘lemim

Hîmmet-i pîr ile her dem lûtf-i Hakk’a mazharım
Hızr-ı tevfik-i İlâhî ile hâlâ hemdemim

Lûtf-i Hakk’a hamd ü şükr et ey gönül FAHRÎ ile
“*Küntü kenz*”e vâsıl oldum ben tılsım-ı a‘zâmım

Makâm : Uzzâl

96a

Güfte : Hazreti Nûrî [Abdülâhad]

Beste : Çalâkzâde

Bağ-ı cemâle çün erem vuslat gülün ânda derem
Hakk'ın tecellâsın görem ben hû direm yâ hû direm

Gece vü gündüz ey dede vahdette de kesrette de
Mahşerde de cennette de ben hû direm yâ hû direm

Cümle vücûdum mû-be-mû hû ile dolmuştur kamû
Mülk oldu çünkü bana hû ben hû direm yâ hû direm

Ayrılrsa cismimden bu cân yıkılrsa bu kevn ü mekân
Münkir olursa hep cihân ben hû direm yâ hû direm

Âşıklar içre olsa sûr bu NÛRÎ'ye erse sürûr
Ânda tecellî etse nûr ben hû direm yâ hû direm
Lâ rabbe illâ hû direm

Makâm : Uzzâl

96a

Güfte : Hakkı Şeyh İsmâil Efendi

Kadem bas bezm-i uşşâka kerem kıl yâ Rasûlallah
Nazar sal cân-ı müştâka kerem kıl yâ Rasûlallah

Tecellî-i cemâlinle güller¹ lâlezâr oldu
Dile feyzin nemi aka kerem kıl yâ Rasûlallah

Benim cürm ü hatâmı dâmen-i afvınla setr eyle
Mahal et feyz-i ahlâka kerem kıl yâ Rasûlallah

Kuyûd-ı mâsivâllahtan beni lûtf ile âzâd et
Eriştir semt-i itlâka kerem kıl yâ Rasûlallah

Esîr-i gamdurur HAKKÎ şefâat eyle dergâha
Eriştir ânı Hallâk'a kerem kıl yâ Rasûlallah

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "göntüller" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 38b.

Makâm : Uzzâl
Güfte : Dervîş Yûnus
Beste : Şikârîzâde

96a

Bir gece yatar iken ben gaflet ile
Uyuma der bana sultân Muhammed

Gaflet uykusundan uyar gözünü
Uyuma der bana sultân Muhammed

Geldi bir gaflet bürüdü gözümü
İşitendi ol sultânın sözünü

Bana ümmet olan açar gözünü
Uyuma der bana sultân Muhammed

Be hey dervîş kendin girdâba atma
Hakk'ın buyurmadığı yollara gitme

Dervîş YÛNUS sakın gafletle yetme
Uyuma der bana sultân Muhammed

Makâm : Uzzâl
Beste : Hatîb

96b

TESBÎH

Rabbenâ'l-lâhü'l-lezî lâ ma'bûde illâ hû
Hayyu'l-kayyûm ellezî lâ maksûde illâ hû

Evvel hû âhir hû bâtin hû zâhir
Yâ hû yâ hû yâ men hû Hak
Lâ ilâhe illâ hû

Makâm : Şehnâz
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Çalâkzâde

98b

Âşinâ-yı aşk olandan âh ü zâr eksik değil
Keşti-i bahre demâdem rûzigâr eksik değil

Ol cemâl-i mutlakın aşkında arttıkça niyâz
Ol kadar nâz artırır bir gül'izâr eksik değil

Yeri cennet baktığı dîdâr olursa âşıkın
Vech-i nûrunda ânı yakmağa nâr eksik değil

Bu nişânı âşıkın râhat olur gam dirilir
Hayret-ender hayreti leyl ü nehâr eksik değil

Şem'-i aşka MISRîyâ yandır özün yok ol müdâm
Âşika her yokluğun üstünde var eksik değil

Makâm : Şehnâz

98b

Güfte : Hâşimî Osman Efendi

Beste : Üsküdârî Zâkir Mahmûd

Aşk-ı yâre düş olaldan yârimi gördüm ayân
Ref' edip şek [ü] gümânım müşkilim kıldım beyân

Buna müşkilim derd olur kim kendim ister kendimi
Kendimi kendim ararken olmuşum ben bî nişân

Zâhirâ baksan bana kim sûret-i insânîyem
Ma'nide gel gör beni kim cümleden oldum nihân

Bahr-i aşka gark olaldan varlığın ey HÂŞİMÎ
Cümlesin verdim fenâyâ aşk ile kaldım hemân

Makâm : Şehnâz Bûselik¹
Güfte : Yûnus Emre

98b

Hak yarattı âlemi aşkına Muhammed'in
Ayı günü yürüttü şevkine Muhammed'in

Ol dedi oldu âlem yazıldı levh-i kalem
Okundu hatm-i kelâm şânına Muhammed'in

YÛNUS okur bu pendî sözü şekerden tatlı
Ân gil ver salavâtı rûhuna Muhammed'in

¹ Bu güfte, “şehnâz” makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhînin başında “şehnâz bûselik” olduğuna dâir bir kayıt vardır.

Makâm : Şehnâz
Güfte : İbrâhim Sünbüf
Beste : Ali Dede Sinânî

99a

Anıp fahr-i cihâmı dilden âh ateşin ettim
Gönül gülzârını güyâ ki firdevs-i berîn ettim

O sultân-ı cihâna tâ ezelden rûhum âşıktır
Ânın aşkı ile cezb ü vecd hâli hemşîn ettim

Hüdâ-yı "*lem yezel*" çerâğın dilde yakmıştır
Hazâin-i derûnu hângâh-ı âşıkın ettim

Salât ile selâm ihdâ ederken şân-ı zâtına
Erip feyz-i İlâhî menzirim ayne'l-yakîn ettim

Gelip lûtf-i Hüdâ-yı "*lem yezel*" ey NAKŞÎ âşık
Gıdâ-yı rûhu zevk-i fahri'l-mürselîn ettim

Makâm : Gerdâniye

100b

Güfte : Mahvî

Beste : Dede Şeyh Ali Sinânî Halvetî (Fevt 1126)

Cemâl-i nûrunu Mevlâ kamuya eylemiş izhâr
Velâkin çeşm-i imkânda erişmez zâtına enzâr

Sivâyı kim ki görmezse görür ânlar cemâl-i Hak
Şular kim kaldı kesrette görünmez ânlara didâr

Gören yoklukta aşk görmüş görünen aşk olmuş¹
Bulanlar inkişâf-ı tâm görünmez ânlara âsâr

Bu devlet kimseden gelmez yine Hak'dan olur ancak
Riyâzât râhına girsen olurdun vâsıl-ı esrâr

Vücûd-i mümkün ü vâcib muhaldır müttahid olmak
Kamû mülkündeki darlık Hüdâ'dan olması muhtâr

Sülûkünde olan sâlik vücûdun eylemiş hâlik
Erişse vahdet-i zâta görünmez gözüne ağıyâr

Sana ibkâ vü îcâdı görünse yok olur zâtın
Tulû'-i âfitâbîde bulunmaz necm ü ger akmâr

Bu mümkün katresi MAHVÎ hakikat bahrine erse
Tekessür müzmahil olur sana zâhir olur settâr
Yâ mahbûbu'l-ârifin yâ ma'sûku'l-âşıkîn
Yâ dâim Allah²

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kısım "âşık olmuştur" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 868.

² Mecmuada bu şiirin her beyti numaralandırılmış olup, yedi ve sekizinci beyitler yer değiştirilmiştir.

Makâm : Gerdâniye
Güfte : Mısrî Efendi

100b

Allah'ım seni sevmek ne güzeldir ne güzeldir
Yolunda cân ü baş vermek ne güzeldir

Şol ism-i zâtını sürmek visâlin gülünü dermek



Makâm : Muhayyer
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Dede

101b

İki kaşın arasında çekti hatt-ı istivâ
“Alleme’l-esmâ”yı ta’lîm etti ol hattan Hüdâ

Zât-ı ilme Mustafâ esmâya Âdem’dir emîn
İkisinden zâhir olmuştur ulûm-i enbiyâ

Zât ü esmâ vü sıfât ef’âl ü âsâr cümleten
Her zamanda bir velînin vechine bunlar ziyâ

Secde eyle Âdem’e tâ kim Hakk’a kul olasın
Eden Âdem’den ibâ Hak’dan dahî oldu cüdâ

Sûretâ gördüler Allah diyeni olmuş fakîr
Sandılar Allah fakîrdir kendilerdir ağniyâ

“Kenz-i lâ yefnâ”yı bilmez kadedir illâ fakîr
Bahr-i bî-pâyânı bulmaz etmeyen terk-i sivâ

Ravza-i hadrâ-yı bilmez Hızr’a yoldaş olmayan
Âb-ı hayvânı bu zulmü görmeyenler sandı mâ

Bil ki seddeyn iki kaş İskender ortasındadır
Cem’-i cem’ül-cem’ ile feth oldu ebvâb-ı Hüdâ

Kande birler Hakk’ı inkâr eyleyen bu MISRÎ’yi
Zâhir olmuşken yüzünde nûr-i zât-ı kibriyâ

Makâm : Muhayyer
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Âhenî

101b

Ey çarh-ı dûn nettim sana hiç vermedin râhat bana
Güldürmedin önden sona âh mihnetâ vâh mihnetâ

Bendinden âzâd etmedin feryâdıma dâd etmedin
Bir dem beni şâd etmedin âh veyletâ vâ veyletâ

Erişmedi dosta elim Rahmân'a varmadı yolum
Çıkmadı başa menzirim âh gurbetâ vâ gurbetâ

Kârımdır¹ derd ile gam gitmez başımdan hiç elem
Gülden cüdâ bir bülbülüm âh firketâ vâ firketâ

Mecnûn veş âh edeyim Ferhâd veş vâh edeyim
Bu virdi her-gâh edeyim âh hasretâ vâh hasretâ

Varmazsa yolum şeyhime sarmazsa merhem yarama
Olmazsa çâre derdime âh hasretâ vâh hasretâ

Yanar NİYÂZÎ derd ile hiç kimse yok hâlim bile
Nâlân edip girdi yola âh rihletâ vâh rihletâ

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı' da bu kelime "kârım durur" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 13.

Makâm : Muhayyer
Güfte : Niyâzî-i Mısrî

101b

Halk içre bir âyîneyim herkes bakar bir ân görür
Her ne görür kendi özün ger yahşî ger yamân görür

Medh ile zemmi âlemin kıymette bir hardal değil
Har o durur harmanda lîk buğdayı kor saman görür

Dervişi Hak yakmış iken ânı yakan sultâna bak
Hamam içinde dilberi görmez gözü külhân görür

Ol dilberin Mehdî adı sükker dürür halka dâdı
MISRÎ çeker bu feryâdı ol râhat-ı Rahmân görür

Makâm : Muhayyer

101b

Güfte : Seyyid Feyzullah Efendi Vahyîzâde Şeyh-i Balat

Beste : Zâkir-i Dırağman Ahmed Efendi

Katre-i aşk-ı Hüdâ bir bahr-i bî pâyândır
Burc-ı dilde zerresi hurşîd-i tâb-efşândır

Yâ nice kâlây-ı vasl-ı Hakk'a nâil olmaya
Âşıkın hemyân-ı tenden bezli nakd-i cândır

Cünbüşi beyhûde sanma zâkirin meydânda
Cür'anûş-i câm-ı aşk-ı Hazret-i Rahmân'dır

Şem'-i şevk-ı rû'yetin dilde firûzân olalı
Mürg-i cânım âna bir pervâne-i sûzândır

Cem' olundu ins ü cinn çün ma'rifet-billâh için
Matlab-ı a'lâ cihânda cümleye irfândır

İştigâl-i zikr ile me'mûrdur FEYZÎ ibâd
Bu kelâmım nass-ı Kur'ân-ı azîmü'ş-şândır

Makâm : Muhayyer

101b

Güfte : Kubbe Tekyesi Şeyhi Süleymân Efendi

Bir seherde zâhir oldu nûr-i şems ü âfitâb
Bu vücûdum mülkünü kıldı serâser ayn-i tâb

Kenz-i mahfiden ayân oldu bu nice ma'nî kim
Kalbimin her köşesinde tâli' idi âfitâb

Mevc urub bahr-i hakâyık sırr-ı Hak oldu ayân
Kâf ü nûn'dan nice ma'nâ oldu dilde feth-i bâb

Gel SÜLEYMÂN'dan bugün bir kadeh nûş eyle kim
Neş'e-i feyz-i İlâhî'den olasın behre yâb

Makâm : Muhayyer
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Dede

101b

Ey gönül ağlama zârı zârı inleme
Pîrden aldım haberi ol bî-nişân sendedir

Sendedir dostun ili sende açılır gülü
Söyler bu cân bülbülü gül-i handân sendedir

Gezme gel bahr u berri kendinde iste sırrı
Cism ü cânâ hükm eden gizli sultân sendedir

Anladın sen seni bildin cân u teni¹
Gayrı ne var ey gönül cânâ cânân sendedir

Ten tahtıdır bu cânın cân tahtıdır cânânın
Ey NİYÂZÎ şüphesiz ol bî-mekân sendedir

¹ N. Mısrî Dîvânı'nda bu mısra "Anladınsa sen seni bildinse cân u teni" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 52.

Makâm : Muhayyer
Güfte : Hazreti Nûrî Şemsî

102a

Bulmaz bu derdin çâresin bîçâre gönlüm neylesin
Ulaştı aşkın cânıma âvâre gönlüm neylesin

Encüm gibi dâim döner gâhi çıkar gâhi iner
Durmaz gece gündüz yanar bir nâre

Cânâna vâsıl olmadı cânında tâkat kalmadı
Ândan tesellî bulmadı bir yare gönlüm neylesin

Terk etti cümle pîşesin artırdı gam endîşesin
Sundurdu NÛRÎ şîşesin sad pâre gönlüm

Makâm : Muhayyer

Güfte : Şemsî

Beste : Dede

102a

Cümle âlem âşinâ ben arada bîgâneyim
Her işim ağyâr ile gör kim aceb dîvâneyim

Bilmeyip ta'mîr-i cism ettim velî kalbim harâb
Hey meded mi'mâr-ı âlem kıl nazar vîrâneyim

Teşneyim zulmette kaldım âb-ı hayvân isterim
Girmeden deryâ-yı aşka tâlib-i dürdâneyim

Zât-ı mutlak çünkü yüz gösterdi kaydı neyerim
Gayra ger dil kayd edem hükm ile büthâneyim

Mey-fürûş oldum salâdır ehl-i aşka ŞEMSİYâ
Bendedir hamr-ı ezel gelsin gelen meyhâneyim

Makâm : Muhayyer
Güfte : Gafûrî
Beste : Recep Çelebi

102a

Eden râh-ı muhabbette tekâpû
Gül-i gülzâr-ı vuslattan alır bû

Gönül olsun o gülşende akar su
Diyelim aşk ile Allah hû yâ hû

Nihâl-i bâğ-ı firdevs-i muhabbet
Verir dâim semâr-ı lûtf u rahmet

Erişsin ol semerden câna lezzet
Diyelim¹ Allah hû yâ hû

Solar bir gün olur ömrün bahârı
Cihâmı terk edersin ıztırârı

Silip âyîne-i dilden gubârı
Diyelim aşk ile Allah hû yâ hû

Ederim câm-ı visâl-i yâri kim nûş²
O dem eyler sivâyı hep ferâmûş

GAFÛRÎ eylesin bahr-i safâ cûş
Diyelim aşk ile Allah hû yâ hû

¹ Mecmuada bu kelimedden sonra nakarat gereği "aşk ile" ibâresi yer almalıdır.

² Nuri Özcan'ın doktora tezinde "Ederse câm-ı vasl-ı yâri kim nûş" şeklindedir. *a.g.e.*, I, s.122.

Makâm : Muhayyer

102a

Güfte : Hüdâyî

Beste : Muhammediyyeci Mustafâ

Yeter oldun fenâ bâğında nâlân
Edip tâvus-i kudsîlerle cevlân

Yürü bülbül yürü dost illerine
Yürü bülbül yürü dost illerine

Gülün rengine aldanma geçe gör
Varıp vahdet şerâbından içe gör

Bu kesret mürğ-i bâğından uça gör
Yürü bülbül yürü dost illerine

Gülü sanma ki derdine devâdır
Ko gayri maksad-ı aksâ Hüdâ'dır

Sivâ hubbu çü beyhûde hevâdır
Yürü bülbül yürü dost illerine

Görüp pervâneyi ândan sebak al
Mecâzı ko hakikat bahrine dal

Günüdür nâr-ı aşka perr ile bâl
Yürü

Gönül verme HÜDÂYÎ kâinâta
Safâ bul gark olup envâr-ı zâta

Geçip fânîden er bâkî hayâta
Yürü

Makâm : Muhayyer
Güfte : Kuloğlu

102a

Cümle huccâc ile giydik yine ihrâm u abâ
Kibleye doğru yöneldik gideriz misl-i sabâ

Erişip gördük bürünmüş bir siyeh atlas kabâ
Kara donlu Ka‘betullah merhabâ yâ merhabâ

Çağrışıp “*lebbeyk*” deriz yâ Rabbenâ fermân senin
İsteyip geldik kapına lûtf ile ihsân senin

Cânımız olsun visâlin adına kurbân senin
Kara donlu Ka‘betullah merhabâ yâ merhabâ

Bağladık çünkü Arafat üzre huccâc ile sâf
Dilimizde yâ İlâhî “*neccinâ mimmâ nehâf*”

Akıtıp göz yaşlarımı eyleriz seni tavâf
Kara donlu Ka‘betullah merhabâ yâ merhabâ

Kara kemhâdır libâsın hem kuşağın sîm ü zer
Sâfi gümüşten yapılmış kapın olmuş mu‘teber

Altun oluk cânibi mîzâb-ı rahmettir meğer
Kara donlu Ka‘betullah merhabâ yâ merhabâ

Susadık gâyet âb-ı zemzemle sikâyet edesin
Merve hakkı çün Safâ ile himâyet edesin

Umarım yarın KULOĞLU’na şefâat edesin
Kara donlu Ka‘betullah merhabâ yâ merhabâ
Siyeh donlu Mekketullah merhabâ yâ merhabâ

Makâm : Beyâtî¹

103a

Güfte : Hazreti Mûsâ Merkez Muslihiddîn Sünbüf

Eyâ âlemlerim şâhı tecellî kıl tesellî kıl
Gönüller burcunun mâhı tecellî kıl tesellî kıl

Ciğerden eylerim feryâd bu benlik dâ'vâsından dâd
İkilikten kılıp âzâd tecellî kıl tesellî kıl

Döküp göz yaşını her an inâyet kıl Rahîm sultân
Cemâlinden kılıp ihsân tecellî kıl tesellî kıl

Habîbine bizi kıl yâr muhabbet şem'ini uyar
Eyâ Leylî sıfat dildâr tecellî kıl tesellî kıl

Bu MERKEZÎ kulun cândan yine ister senhâsından²
Açıp hüsnün nikâbından tecellî kıl tesellî kıl³

¹ Bu güfte, "muhayyer" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhının başında "beyâtî" dir" ibâresi yer almaktadır.

² Rûşenî Mecmuası'nda "seni senden" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 59b.

³ Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "beyâtî" faslında vr. 40a' da geçmektedir.

Makâm : Muhayyer Bûselik

104b

Güfte : Nahîfi

Beste : Hüseyin Efendi Müezzîn-i Murâd Pâdişâh

Bûlbûl-i nâlân olup çağırırım dost dost
Ol güle hayrân olup çağırırım dost dost

Derd-i dilimden eğer ister isen bir haber
Aşk ile şâm ü seher çağırırım dost dost

Zikr-i Hüdâ bana bes gayriye etmem heves
Sıdk ile ben her nefes çağırırım

Bunda değilim¹ meskenim yâr iledir gülşenim
Gayri sözüm yok benim çağırırım

Zikr-i safâ derd ile bendeyim ihlâs ile
Kabrim içinde bile çağırırım

Sîne dögüp âh ile ağlarım eyvâh ile
Nağme-i cângâh ile çağırır

Cezbe-i zevk-i visâl buldu NAHÎFÎ kemâl
Yûnus u Mısrî misâl çağırır

¹ Mecmuada yanlışlıkla “değilim” yazılan bu kelime vezin gereği “değil” şeklinde olmalıdır.

Makâm : Muhayyer Bûselik
Beste : Hafız Post Mehmed Efendi (1101)

105b/1¹

Bulursa vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler
Görünse şemsin envârı meh-i tâbânı neylerler



¹ Mecmuanın sayfa numaralandırılmasında 106. varak iki kez tekrarlandığından 105b-106a'dan iki tane vardır.

Makâm : Zîrefkend¹
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Ali Dede Sinânî

105b/2

Âriflere esrâr-ı Hüdâ' dan haberim var
Âşıklara dîdâr-ı bekâdan haberim var

Ey firkat oduna yanuben bağı göyünen
Gel kim yârene türlü devâdan haberim var

Gel ulu isen sözlerime tut kulağın kim
Cân bahş edici nefh-i nidâdan haberim var²

Âdem yüzü ol yüze mukâbil dedi Ahmed
Bu sözde olan remz-i îmâdan haberim var

Gir mekteb-i irfâna oku Âdem'in ilmini
Âlemlere bu ilm-i künnâdan haberim var

Vechinde yedi Fâtiha âyâtı yazılmış
Âdem'deki âyât-ı Hüdâ' dan haberim var

Âdem'de bulup vasf-ı İlâhî'yi NİYÂZÎ
Ol mecma'-ı evsâf-ı amâdan haberim var

¹ Mecmuada bu şiirin başında "muhayyer şu'besi" ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada bu mısranın yanında "Mîr'atü'l-mü'min alâ sûrete" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Zîrefkend
Güfte : Sezâyî
Beste : Teberdâr Mûsâ

105b/2

Nedir bu katrelerde bahr-i ummân olduğun cânâ
Nedir bu zerrelerde şems-i tâbân olduğun cânâ

Çü sensin zâhir ü bâtın hakîkatte olan mevcûd
Nedir bu nakş-ı gûnâgûnda pinhân olduğun cânâ

Demişsin görmedi kimse beni bu âlem içinde
Nedir yâ bunca yüzden yine seyrân olduğun

Münezzehtir mekânlardan senin zât-ı şerîfin çün
Nedir bu kalb-i vîrânemde mihmân olduğun cânâ

Esîr-i derd ü mihnet eyledim dersin ebed çünkim
Nedir yine gönül derdine dermân olduğun cânâ

Seni dersin SEZÂYÎ nâr-ı hecr ile edem sûzân
Nedir yine benimle her ân olduğun cânâ

Makâm : Eviç
106b¹
Güfte : Gafûrî
Beste : Niznâm Hâfız Yûsuf

Tahtigâh etti vücûdum şehri sultân-ı aşk
Dil serâyında kuruldu bir aceb dîvân-ı aşk

Mübtelâ-yı derd-i aşk olmuş serâser bu cihân
Söyleyen² dillerde hem bu dinlenen destân-ı aşk

Bize kâr etse aceb mi ehl-i aşkın her sözü
Kim derûnunda yanar dâim ânın nîrân-ı aşk

Rûtbe-i erbâb-ı aşkı zâhidâ sen bilmedin
Şâh-ı milk-i ma'nevîdir hâdim-i zindân-ı³ aşk

Ey GAFÛRÎ ermek istersen eğer cânânına
Terk-i cân eyle tecellî eylesin sultân-ı aşk

¹ Mecmuada bu varaktan önce boş bırakılan 106a'da "selmek" başlığı yer almaktadır.

² Ali Emîrî 650'de bu kelime "söylenen" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 119b.

³ Ali Emîrî 650'de "rindân-ı" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 119b.

Makâm : Eviç
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî
Beste : Dede

106b

Ey gönül bir derde düş kim ânda dermân gizlidir
Gel karış bir katreye kim ânda ummân gizlidir

Terk edip nâmûs u ârı giy melâmet hırkasın
Bu melâmet hırkasında nice sultân-ı aşk¹

Değme bir derviş fakîri hor görüp kılma nazar
Kalbinin her kûşesinde arş-ı Rahmân gizlidir

Nutka gelse cân ü dil bulur hayât-ı câvidân
Dervişin her bir sözünde âb-ı hayvân gizlidir

Gör bu EŞREFOĞLU RÛMÎ bahr-ı aşka neyledi
Cân ü başı terk edip cânında cânân gizlidir

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kısım "sultân gizlidir" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 63b.

Makâm : Eviç

106b

Güfte : Abdullah

Beste : Niznâm Yûsuf Çelebî Sultân Selîm Na'thân

Nicesi fâriğ olam ben nâle-i hergâhtan
Böyle gördüm râh-ı Hakk'ı bir dil-i âgâhtan

Neş'eyâb oldu gönül çün nûr-i zikrullâhtan
Zâhir ü bâtın murâdım isterim Allah'tan

Her murâdı Hak verirken eylemem gayra recâ
Dergeh-i Mevlâ'dır ancak ehl-i aşka mültecâ

Nâmurâd etmez beni elbet cenâb-ı kibriyâ
Zâhir ü bâtın murâdım isterim Allah'tan

Emr-i "üdüni" ve "felyebkü" edip imtisâl
Benden ABDULLAH eder yâ Rabbi sana arz-ı hâl

Kâmcüyâne bu yoldan gayrıya yoktur mecâl
Zâhir ü bâtın murâdım isterim Allah'tan

Makâm : Eviç
Güfte : Şeyh İbrâhim Efendi (1114)
Beste : Niznâm Yûsuf Çelebî

106b

Kâkül-i fahr-i cihân nahl-i gülistândır bana
Hatt-ı anber bûları hem sünbülistândır bana

Bâis-i nûr-i cilâ olan gubâr-ı makdemi
Tûtiyâ-yı dîde vü kahl-ı safâhândır bana

Nûri ser çekmiş o fahr-i âlemin eflâke dek
Kâmet-i dîlcûları serv-i hırâmândır bana

Zikr ü fikrim hemdemimdir bu mekân-ı rûhumun
Kalbimin âyînesi câm-ı firûzândır bana

Neyleyim bâğ-ı cenânı gülşen-i dünyâyı ben
Âlemin gülzârı sensiz genc-i vîrândır bana

NAKŞİyâ na't-ı şerîfin okusam bin cân ile
Asmân-ı encüm ile güyâ zer efşândır bana

Makâm : Eviç

106b

Güfte : Lehü [Şeyh İbrâhim Efendi (1114)]

Beste : Lehü [Yûsuf Çelebî]

Kim göre dîdârını aklı perişân olur
Ref'-i hicâb eylese pertev-i îmân olur

Halk-ı cihân bendesi âşık-ı efgendesi
Tal'atının zerresi mihr-i dirahşân olur

Bezmini her kim âna azm ede Hak'dan yana
Âteş-i aşkı bana her gece mihmân olur

Âşıkta kılssa nazar feyz ola vakt-i seher
Sırrı görünse eğer derdime dermân olur

Kâfilesâlâr-ı kül ruhleridir tâze gül
Kâmet-i şâh-ı rusûl serv-i hırâmân olur

NAKŞÎ-i dîrînesi şerh olunup sînesi
Kalbinin âyînesi bir meh-i tâbân olur

Makâm : Eviç

106b

Güfte : Kûsec Şeyh Ahmed Kâdirî

Beste : Küçük Müezzîn Mehmed Efendi Anadolu Muhasebecisi (Fevt 1129)

Aşk ile dâim edersem âh ü vâh
Ben Rasûl-i müctebâyâ âşıkım

Râh-ı aşk içre benim etsem tebâh
Ben Rasûl-i Kibriyâ'ya âşıkım

Sensin ol şâh-ı cihânın mefhari
Zât ü esmâ vü sıfâtın mazhari

Evvelîn ü âhirînin serveri
Ben safiyyü'l-asfiyâya âşıkım

Bülbül âsâ eyleyip âh ü figân
Eylesem hâk-i rehinde terk-i cân

Derviş AHMED virdin olsun her zâman
Ben Muhammed Mustafâ'ya âşıkım

Makâm : Eviç
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Dede

106b

İlim bahri vücûd esdâfının dürdânesiyem ben
Maârif kenz [ü] dil vassâfının vîrânesiyem ben

Benim ilmim katında müctehidler âciz oldular
Velî ilm-i İllâhî'nin deli dîvânesiyem ben

Birer hâle cihânın halkı bir bir râzı olmuşlar
Benim bir hâle meylim yok Hakk'ın bilmem nesiyem ben

Bi küllî âlemin halkı bilirlen bende bir derd var
Bilinmez sevdiğim kimdir nenin mestânesiyem ben

Eğërçi sûretâ âhirde geldim âlem-i milke
Ne mâzîyem ne müstakbel her ânın ânesiyem ben

Yitirdim benliği benlik bana Hak benliğindedir
Tekellümde hitâb-ı gıybetin kârhânesiyem ben

Ne MISRÎ'yem ne Mehdî'yem ne İsâ'yem ne insânem
Bu yanan dâimâ şem'in velî pervânesiyem ben

Makâm : Eviç

107a

Güfte : Seyyid Nizâmzâde Kâsım Efendi (1010)

Beste : Niznâm Yûsuf Çelebî

Zât-ı Bârî'den haberdâr olduğum mudur suçum
Cümle âlem bilmez iken bildiğim midir suçum

Niceler gencîne-i Hak'dan haberdâr olmadı
Ben bu vîrân gönlüm içre bulduğum mudur suçum

Küfrü verdim kâfire dindâra verdim dînini
Ben cemâl-i Hakk'a hayrân olduğum mudur suçum

Mâsivâdan âlem-i kalbim musaffâ eyleyip
Şol muhabbet nûru ile dolduğum mudur

Zâhidâ kendin görüp dahl etme Seyyid SEYFÎ'ye
Varlığım terk eyleyip yok olduğum mudur suçum

Makâm : Eviç
Güfte : Ümmî Sinânzâde (1088)
Beste : Dede (1126)

107a

Derde dermân ister isen derde er
Yine derttir âşıkın dermânı bil

Câna cânân ister isen pîre er
Ânâ mürşidsiz erilmez şöyle bil

Mürşide er gözle sözün cân ile
Nutkunu fehm eyleyip esrârı bil

Niceler pîrini görüp bilmedi
Gâfil olma pîrini merdâne bil

Nûr-i Hakk'ı görmek istersen HASAN
Âna mazhar kâmil-i insânı bil

Makâm : Eviç
Güfte : Hîmmet
Beste : Ali Dede Sinânî (1126)

107a

Nazarın pâk ise aldın nazarı
Ger hulûsun yok ise kıl hazeri

Vuslat-ı yâri sende ister isen
Ne götürdün yâ âna mâhazarı

Geliniz yâra cânımız verelim
Çün kuruldu bu günde cân pazarı

HİMMET az görme pîrlerin nazarı
Nice bin cân değer bir er nazarı

Makâm : Eviç
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Dede (1126)

107a

Ey tarîkat erleri ey hakikat pîrleri
Bir nişân verin bana kim¹ ol bî-nişân kandedir

Kandedir dostun ili kande açılır gülü
Dost bağçesi bülbülü gül-i handân kandedir

Aradım bahr ü berri bulmadım ben bu sırrı
Cism ü cândan içeri gizli sultân kandedir

Bildim ki cân tendedir ten cân ile zindedir
Ammâ nidem bilmedim cânâ cânân kandedir

NİYÂZÎ'ye cân olan sırrında sultân olan
Dîn ü hem îmân olan ol bî-mekân kandedir

¹ Niyâzî-i Mısırî Dîvanı'nda bu kelime bulunmamaktadır. *a.g.e.*, s. 50.

Makâm : Nevâ¹

107a

Güfte : Şeyh Abdülahad Nûrî (1061)

Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ
Lûtf eyle visâlinle uslanayım ey Mevlâ

Aşk ateşine cânım yanmakta bulur lezzet
Çün şem'-i cemâline pervâneyim ey Mevlâ

Gönlüm kadehi dolmuş ol bâde-i aşkınla
Başımda değil aklım mestâneyim ey Mevlâ

Varlık geleli senden kalmadı eser benden
Fark etmez olup kendim bilmem neyim ey Mevlâ

Envâr-ı cemâlinle dil zulmeti gitmezse
Ol nâr-ı celâlinle ben yanayım ey Mevlâ

Gönlünde çü NÛRÎ'nin mahfidir ezel kenzi
Derdinle harâp olmuş vîrâneyim ey Mevlâ²

¹ Bu güfte "eviç" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "nevâ'dır" ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "nevâ" faslında vr. 31a'da geçmektedir.

Makâm : Eviç
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Yekçeşm Mustafâ Ağa

107a

Bir kimse aceb yok mu ki bu sînemi yaram
Şerh ede âna hâlimi sînemdeki yaram

Ol vech ile ki cân ü dili pür talep olsa
Dese ne zaman ağra yâ Rab dil-i karam

Çün nefsi bilse kişi Allah'ını bilirmiş
Bu ma'nîye yok bende ilâcım nola çârem

Terk eylese hem âr ile nâmusunu ol er
Ol vakt o yürek pâresine merhemi saram

Derdsizlere diken görünür gerçi NİYÂZÎ
Pervâneye od bülbüle dâim gül-i zârım

Makâm : Eviç

107a

Güfte : Mısrî

Beste : Tâlib Mevâlîden Burûsî Ahmed Efendi (1118)

Ey sanem noldun cânâ kasdın var
Bağrımı deldin kâna kasdın var

Başım önünde çevgân elinde
Çalmadan gayrı yâ ne kasdın var

Beni gör noldum sarardım soldum
Vasl umarken hicrâna kasd¹ var

Bu vücûdumu odlara yaktın
Ben de bildim biryâna kasdın var

Tiğ-i gamzenle doğradın bağrım
Cism ü cânım kurbâna kasdın var

Onmadık başım kavgaya soldın
Pâdişâhım seyrâna kasdın var

Bu NİYÂZÎ'yi ağılattığından
Anlanır kim ihsâna kasdın var

¹ Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda "kasdın" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 66.

Makâm : Eviç
Güfte : Niyâzî-i Mısrî
Beste : Ali Dede Sinânî

107a

Bulan özünü gören yüzünü
Bir yüzü dahî görmek dilemez

Vuslatta olan hayrette kalan
Aklın dilemez kendin bulamaz

Her şâm ü seher odlara yanar
Hem benzi solar ağlar gülemez

Âşık ola gör sâdık olagör
Cehd eylemeyen menzil alamaz

Meftûn olalı mecnûn olalı
Bu MISRÎ dahî akla gelemez

Makâm : Eviç
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Dervîş Ali

107b

Dervîş olan kişiler deli olağan olur
Aşk nedürür bilmeyen âna gülegen olur

Gülme sakın sen âna iyi değildir sana
Âdem neye gülerse başa gelegen olur

Âh bu aşkın eseri her kime uğrar ise
Dün uykusu uyumaz benzi solağan olur

Bir kişi âşık olsa aşk deryâsına dalsa
Ol deryânın dibinde gevher bulağan olur

Etme sakın dînine sanma ânı döğüne
Derdine sabr etmeyen yolda kalağan olur

Âşık lâ mekân olur dünyâ terkini urur
Dünyâ terkin uranlar dîdâr göregen olur

Dervîş YÛNUS sen dahî incitme dervîşleri
Dervîşlerin duâsı kabûl olağan olur

Makâm : Gerdâniyye¹

107b

Güfte : Şemsî

Beste : Ali Dede Sinânî

Derdin ne be hey âşık bîçâre neden oldun
Bir yerde karârın yok âvâre neden oldun

Dokunmadı çün sana tîr-i müjesi yârin
Ey sîne-i mecrûhum pür yâre neden oldun

Bir gonca sevip ey dil hâr-ı gama mı düştün
Gül gibi bu gülşende sad pâre neden oldun

Ol mihr-i cihânârâ oldu mu gözünden dür
Ey gözlerimin yaşı seyyâre neden oldun

Pâmâl-i muhabbetsin yoktur başına çâren
Çak bu kadar ey ŞEMSÎ bîçâre neden oldun

Gördün mü yüzün yârin yâ vasfin mi işittin
Bu kadar ey âşık bîdâre neden oldun

¹ Bu güfte “eviç” makâmuna ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhının başında “gerdâniyye” olduğuna dâir kayıt vardır.

Makâm : Eviç
Güfte : Eşref-i Sâni (1109)
Beste : Hâfiz Üsküdârî Rif'at Süleymân

107b

Karârım yoktur ey dilber görelden sen dilârâyı
Cemâlin görmek için ben açarım cânda yarayı

Sabâ yeli ki zülfünden kokular getirir cânâ
Yoluna veririm yârin Semerkand [u] Buhârâ'yı

"Yecüz lâ yecüz"den suna sâkî mey-i bâkî
Hayâl-i hüsnüne düştüm gerekmez ak u karayı

Şerâb-ı lâyezâlîden suna sâkî mey-i bâkî
Safâsından olup mestân niderim câm-ı hamrâyı

Habîbin hakkı çün yâ Rab bu SÂNÎ EŞREF'e rahm et
Şühûdun aynına dâim göre ol bedr olan ayı

Makâm : Eviç
Güfte : Kâsım Efendi
Beste : Çalazâde

107b

Mecnûn-i Hüdâ olam zincîre çekerler
Şol tâlib-i Hak âşıkı bir pîre çekerler

Fer' ile bilinir yine bu âlemin aslı
Ma'nâ bileni lafz ile takrîre çekerler

Dil derde düşüp istese dîdâr-ı Hüdâ'yı
Pîrân-ı hakikat ânı tedbîre çekerler

Bu "*kâne yekûnû*" ile ey hâce bu olmaz
Bu dersi gören âşıkı tefsîre çekerler

SEYFÎ bilirim deme sakın ilm-i ledünnü
Erbâb-ı tarîkat seni ta'zîre çekerler

Makâm : Eviç
Güfte : Şemsî
Beste : Dede

107b

Mecnûn olalı gönlüm Leylâ haberin söyler
Derde düşeli cânım veylâ haberin söyler

Cismimde gönül kuşu mahbûs olalı ağlar
Cezbeyle boşandıkta a'lâ haberin söyler

Cân kuşu bu gülşende medhin okumaktaydı
Zülfün ağına düşüp sevdâ haberin söyler

Cânım duyalım zevkin âna uyalı gönlüm
Özge haberin koyup Mevlâ haberin söyler

ŞEMSÎ seni duya aşka cân uyalı¹
Firkat haberin koyup vuslat haberin söyler

¹ Ali Emîrî 637'de bu mısra "Şemsî seni duyalı aşka cân uyalı" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 52b

Makâm : Eviç
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî
Beste : Dede

107b

Ben dost hevâsına düştüm gayrı hevâ neme gerek
Başında dost sevdâsı var gayrı sevdâ neme gerek

Ey zâhid-i dünyâ-perest var zühdünü arz eyleme
Ben âşık-ı şûrîdeyim zerk u riyâ neme gerek

Ben dost yolunda nakdimi hep oynayıp oturmuşam
Çün gitti küllî varlığım havf ü recâ neme gerek

Ben ezelden mest gelmişim ben tâ ebed mest giderim
Hiç ayılmaz esrüklüğüm zühd ü takvâ neme gerek

Gerçi sûrette insanım ben sultân-ı ins ü cânım
Ben fâriğ-i dü cihânım işbu kavga neme gerek

Ben EŞREFOĞLU RÛMÎ'yim ben bâkîyim kadîmiyim
Ben ol mürğ-i lâhûfîyim arz u semâ neme gerek

Makâm : Eviç
Güfte : Nasûhî
Beste : Dede

107b

Dilhânesi mir'ât-ı Hak seyr-i cemâlullâhı gör
Maksûd olan keşf-i sebak sırr-ı cemâlullâhı gör

Efnâ edip kevn ü mekân vahdet sarâyında hemân
Bulsun bekâ sırrında cân zikr-i cemâlullâhı gör

Âdem'dedir kenz-i ezel gayra bakıp etme zeel
Dil zevkine verme halel fikr-i cemâlullâhı gör

Envâr-ı Kur'ân meşhedim ahkâm-ı furkân manzarım

Cümle bilir sensin¹ ancak cemâlindir nihân
Oldu NASÛHÎ gark-ı ân bahr-i cemâlullâhı gör

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "ayân" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 309.

Makâm : Eviç

108a

Güfte : Tercümân-ı Lisânü'l-Gayb Yûnus Emre Kuddise Sırruhu (843)

Tehî sanman siz bizi dost yüzün görüp geldim
Bâkî devlet-i rûzgâr dost ile sürüp geldim

Yeri göğü yarattın aşk ile bünyâd urdun
Toprağa nazar kıldın aksırıp durup geldim

Âdem oldum bilmedim nefsin boynun urmadım
Yanılıp buğday yedim cennetten çıkıp geldim

Nûh oldum tûfân için çok çalıştım dîn için
Dînime dönmeyeni suya gark edip geldim

Zekeriya oldum kaçtım vardım kavağa düştüm
Kânım dört yana saçtım tepem biçtirip geldim

Eyyüb oldum tenime cefâ kıldım cânıma
Sığındım sübhânıma kurt doyurup geldim

Mûsâ oldum Tûr aldım bin bir kelime kıldım
Âsâyı yere urdum ejdeha olup geldim

Îsâ oldum kudretten bahâne bir nefhatten
Înâyet erdi Hak'dan ölü diriltip geldim

Muhammed'i bir gece Hak okudu mi'râca
Serteser yüceden yüce gökler seyredip geldim

Bir çöp oldum basıldım Mansûr gibi asıldım
Elim ile külümü göklere savurup geldim

Yalnız sübhân idi peygamberler cân idi
YÛNUS'ta pinhân idi sûret değiştirip geldim

Makâm : Eviç

108a

Güfte : Mahmûd Efendi [Hüdâyî]

Bir aşk-ı pâk ihsân ede ol Kâdir ü Hayy ü Vedûd
Hubb-i sivâ dilden gide cânım ede Hakk'ı şühûd

Mevlâ tecellî eylese diller tesellî eylese
İhsân-ı küllî eylese zâhir ola envâr-ı cûd

Gel enfüs ü âfâka bak Hak¹ bulan uşşâka bak
Bir âlem-i ıtlâka bak gitsin izâfât-ı kuyûd

Âriflere irfân gerek âşıklara cânân gerek
Sâdıklara burhân gerek ver ne zağvîha çisûd

Koyup HÜDÂYÎ cân ü ten vahdet diyârına giden
Fânî vücûdun terk eden bulmaz mı hakkânî vücûd

¹ Hüdâyî Dîvanı'nda bu kelime "Hakk'ı" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 98a.

Makâm : Eviç

108a

Güfte : Şeyh İbrâhim Efendi Şeyhullah (976)

Beste : Çalazâde

Erenlerin sohbeti ele giresi değil
İkrâr ile gelenler mahrûm kalası değil

İkrâr gerek bir ere göz açıp dîdâr göre
Sarrâf gerek gevhere nâdân göresi değil

Bir pınarın başına bir bardağı kosalar
Yüz yıl ânda durursa kendi dolası değil

Değme kişi er olmaz bu yolda ihtiyâr olmaz
Amelsiz dîdâr olmaz Hakk'ın rızâsı değil

ÜMMÎ SİNÂN yol ayân oluptur belli beyân
Dervişlik yolu hemân tâc ü hırkası değil

Makâm : Eviç
Güfte : Sezâyî

108a

Şâh istiğnâya mâlik oldum recâ bilmem nedir
İlticâ-yı Hak'dan özge mültecâ bilmem nedir

Fâriğim dünyâ vü ukbâya taalluk etmezem
Terk-i tecrîdim bugün hubb-i sivâ bilmem nedir

Şöyle Mecnûn'um ki Leylâ bend-i zencîrimdedir
Eylerim aşkın yolunda cân fedâ bilmem nedir

Her ne eylersen revâ cânâ men dil-i hastaya
Ben SEZÂYÎ'yim ânınçün nâ sezâ bilmem nedir

Makâm : Eviç
Güfte : Hazreti Rûşenî

108b

Ey seyyid-i dü âlem vey ârif-i Hüdâ bîn
Sensin iki cihânda peygamber-i hoş âyin

Ey lûtf-i Hakk'a mazhar dâim güşâde rûsun
Görmedi kimesne senin ebrûlarını pür çin

Mahbûb-i enbiyâsın maksûd-i asfiyâsın
Matlûb-i evliyâsın ser defter-i mesâkin

Bağlandığı beline sengin hemîşe budur
Hâtemde la'lin hoştur yâ hâteme'n-nebiyyîn

Mûsâ'ya "*fahla' na'leyk*" denildi yeryüzünde
Dendi sana semâda arş üstünde ko na'lin

Arz ü semâ kokunla doldu senin temâmet
Ânınçün oldu medhi ey RÛŞENÎ çü miskin¹

¹ Ergun'da bu kelime "müşgin" şeklindedir. S. Nüzhet Ergun, *Türk Musikisi Antolojisi*, İstanbul 1942, I, s. 197.

Makâm : Eviç

108b

Güfte : Burûsî Hakkı İsmâil Efendi

Yâ Rasûlallah cemâlin hoş gülistândır bana
Ruhlerinden her biri bir verd-i handândır bana

Âlemin nûru siyah aksidir kisvelerin
Her biri bir deste sünbül reyhândır bana¹

Devr-i îcâd içre oldu ruhların şakku'l-kamer
Ânı tasdîk eylemek hoş dîn ü îmândır bana

Der bu HAKKI² tecellî çün nefs-i âhir ola
Kim cemâlin görücek cân vermek âsândır bana

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu mısra "Her biri deste-i sünbül yâ ki reyhândır bana" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 66a.

² Rûşenî Mecmuası'nda bu kelimedden sonra "kıl" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 66a.

Makâm : Eviç
Güfte : Hîmmet Efendi
Beste : Çalâkzâde

108b

Mest olduğum etmen aceb humhâneye uğramışam
Âşıkları mest eyleyen kâşâneye uğramışam

Bir sâkî gördüm ânda bana sâgarla şerbet sunar
Peymâne sundu destime meyhâneye uğramışam

Erdim idi kurbete cânân ile ünsiyete
Gelip bu dâr-ı gurbete bîgâneye uğramışam

Dil mülkünü ettim tebâh kılsam aceb mi âh [u] vâh
Ma'mûr ede kalbim ilâh vîrâneye uğramışam

Aşk ehlinin germiyyeti artırdı dilde hâleti
Ben dahî bilmem HİMMETÎ eyâ neye uğramışam

Makâm : Irak¹

110b

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Ey gönül var kim bu dertten sen haberdâr olmadın
Ânın içindir bu yolda sen ciğerdâr olmadın

Ey gönül var sen benimle dosta karşı yanmadın
Çok cefâlar eyledin bana vefâdâr olmadın

Ben dilerim dost zülfün boynuma kılam kemend
Sen perîşanlık edip ol dâra berdâr olmadın

Yanmağa şâhın cemâl-i şem'ine pervâneyim
Var gönül var kim düşüp ol nâra yanar olmadın

Pes senin gibi gönül var sen sana mahrem değil
Çün bu aşkın zehrini benimle tadar olmadın

EŞREFOĞLU RÛMÎ'ye yoldaş oluben ey gönül
Geçüben assı ziyândan dosta gider olmadın

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Irâk bestesi meşhûrdur" ve "Ali Dede'nin nevrûz'da dahî bestesi vardır" ibâreleri yer almaktadır.

Makâm : Irâk

110b

Güfte : Şeyh Mehmed (1112)

Beste : Muhammediyyeci Mustafâ Efendi

Mahbûb-i Hüdâ zât-ı şerefbâr-ı Muhammed

Makbûl-i İlâhîdurur etvâr-ı Muhammed

Hep âlem ü âdem ânın için yaratıldı

Pes illet-i gâiyyedir ızhâr-ı Muhammed

Âlemlere rahmet olacak zât-ı şerîfin

Bu ümmete hod mahz-ı kerem kâr-ı Muhammed

Ol göz ki o şems-i şerefi görmeğe efsûn

Pür etmiş iken âlemi envâr-ı Muhammed

Bir bende-i makbûl-i Hüdâ'sın sana müjde

Girdiyse ele rişte-i âsâr-ı Muhammed

A'mâlini ahvâlini düstûru'l-amel et

Tâ keşf ola NAZMÎ sana esrâr-ı Muhammed

Makâm : Irâk
Güfte : Sezâyî
Beste : Sâlihzâde Edirnevî

110b

Zülfün içre vechini cânâ çü pinhân eyledin
Ehl-i îmânı o vech ile perîşân eyledin

Eyledin envâr-ı hüsnün tâzeliğinden¹ ayân
Beste-i zünnâra ya'nî arz-ı îmân eyledin

Pertev-i aşkın hidâyet oldu inkâr ehline
Kâfir-i hüsnün olanları müslümân eyledin

Çektin erbâb-ı dili zencîr-i zülfün kaydına
Pâdişâhsın mülket-i hüsnünde dîvân eyledin

Genc-i aşkın kangı dillerde ezel kıydın nihân
Âkıbet ol dilleri âlemde vîrân eyledin

Mushaf-ı rûyinde hüsn-i hattını kim okudu
Vâkıf ettin ânı esrârına hayrân eyledin

Hattın ile gösterip cânâ SEZÂÛ'ye ruhun
Hızr-ı cânâ zulmet içre âb-ı hayvân eyledin

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "târ-ı zülfünden" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 850.

Makâm : Irâk¹

110b

Güfte : Kâtibzâde Hattat Ser Etibbâ

Beste : Ahmed Efendi Zâkir-i Dırağman

Cemâlin gösterip güldür dil-i mahzûnları şâd et
Keremkâra meded âşıkları bir gülle gel yâd et

Harâb oldum gam-ı hicrinle sultânım meded senden
Visâlinle kerem kıl bendeni ma'mûr u âbâd et

Mücerred aşk u şevkin bî ser ü pâ kıldı uşşâkı
Tehî pûyân râh-ı vasla hân-ı lûtfunu zâd et

Ne denli rû siyehsem yüz sürüp dergâhına geldim
Beni de bendelerden yâ Rasûlullah ta'dâd et

Semender veş yandı firâkın nârına diller
Visâlin gülşenine gel efendim ânı ezâ et

Karâr etme SAÎDÂ gülşenî bülbüllerindensin
Demâdem na't-ı pâk-i Mustafâ'da durma feryâd et

¹ Mecmuada bu ilâhinin başında "İsfâhân'ın dedikleri şu'bedir" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Irâk

110b

Güfte : Bülbülcüzâde Halîfesi Şeyh-i Zâviye-i Vâlide-i Üsküdâr
Yahyâ Efendi (1113)

Beste : Nâne Ahmed Çelebi

Gel vücûdun perdesin kaldır cemâil-i yâri gör
Cân gözünden sil gubârı çehre-i dildârı gör

Oyalanma aldanıp âlâyîşine âlemin
Menzil-i maksûduna bir gün o gördü vâri gör

Mürg-i hânın rûh-i kudsîlerle cevân eylesin
Çık bu zulmânî kafesten âlem-i envârı gör

Dâmenin elden koma hergiz harâbât ehlinin
Sûret-i inkârda mahfî olan ikrârı gör

“Mâ tekaddem”den haber ver ayn-ı hâdistir cihân
Mahşer-i evvelde manzûr-i üli’l-ebârı gör

Çeşmine “*kahl-i basar men kâne fi ’d-dünyâ*” yeter
Gözü açıklardan ol her lahza bu esrârı gör

Beyt-i ma’mûr oldu YAHYÂ’nın bu beyt-i dilkeşi
Ayn-ı ibretle yine ma’mûra bak mi’mârı gör

Makâm : Irâk
Güfte : [Niyâzî-i Mısırî]
Beste : Na'îçe

110b

Zâhidâ sûret gözetme içeri gel câna bak
Vechi üzre gör ne yazmış defter-i Rahmân'a bak



Makâm : Irâk
Güfte : Rûşenî
Beste : Üsküdârî Ali Çelebî

111a

Der idim gül yüzüne olsa gülün gözü kaşı
Yâ benefşe kokulu haddi kad-i serv-veşi

Rûy-i Rûmî kellesi Deylemî özü Medenî
Arabî sözü gözü Hâşimî kaşı Kureşî

Hâşe lillâh ki diyem ben de senin gül yüzüne
Vey nice benzeteyim pâdişâha hâr-keşi

Ne kâfir-i bed gevher [ü] sengîn-dil imiş
Gelmeyip rahme senin gevherine attı taşı

Pâk ü sâf oluben evsâf-ı beşerden arınır
Nûş eden la‘l-i lebinden mey-i bî gull ü gıışı

Bu saçın hâline yüz sürdüğü miskinlik ile
Hacerü‘l-esved eder tavâf Bilâl-i Habeşî

RÛŞENÎ zülf ü ruhun yâdına tan mı okusa
Sûre-i Nûr u Dûhân “Külle gadâtin ve aşî”

Makâm : Irâk

111a

Güfte : Dâmâd-ı Hâşimî Osman Efendi

Beste : Çalâkzâde

Evliyânın nazarında yanmayınca durulur mu
Aşk âşıkı esrük eder dönmeyince durulur mu

Aşk yakar kuru vü yaşı inletir dağı vü taşı
Hakk'a âşık olan kişi yâ usanır yorulur mu

Gurâb gibi ötmek ile el hakkını yutmak ile
Hayvân gibi yatmak ile hûri dîdâr görülür mü

Zikr ile eşili¹ yeller zikr ile keşf olur hâller
Tevhîd ile varan kullar dergâhından sürülür mü

Ehl-i tevhîdin cengine Hak'dan gayrının sun'una
Allah zikrine men'ine emr ü fetvâ verilir mi

Emr-i Hakk'ın verilirse çâre nedir sorulursa
HAMDÎ bu yolda ölürse soru hesâp sorulur mu

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "esilir" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 798.

Makâm : Irâk
Güfte : Üftâde
Beste : Hâfız Kômür

111a

İlâhî yâri kıl bana ki senden gayrı yârim yok
Ne yüz ile varam sana günehten gayrı kârim yok

Ne dervişem ferâgatte ne tâc u taht-ı devlette
Bu dâr-ı dehr-i gurbette garîb oldum anârim yok

Gönül yâd etti Sübhân'ı gözüm yaşı ciğer kânı
Yoluna vermişem cânı bu yolda ihtiyârım yok

Gerû bir menzile erdim nedâmet bahrine daldım
Hayâl-i aşka kul oldum sabâ gibi karârım yok

Benim âsî yüzü kara garîb ÜFTÂDE bîçâre
Tutuşmuşum ki bir nâra yanımca bir yanârim yok

Makâm : Hicâz¹
Güfte : Sezâyî

111a

Kapına geldiler ümmet Muhammed
Dediler merhamet şefkat Muhammed

Cihâna Hak Teâlâ kıldı ihsân
Vücûdun âyet-i rahmet Muhammed

Seninle oldu Hakk'ın sırrı zâhir
Sen oldun menba'-ı hikmet Muhammed

Şerefyâb oldu papusunla eflâk
O yüzden buldular kurbet Muhammed

Sen oldun mahrem-i bezm-i İlâhî
Edip cânân ile sohbet Muhammed

O bezme hâdim olmayınca Cibrîl
Sana kimdir eden hizmet Muhammed

SEZÂYÎ var niyâz et kapısında
Seni red eylemez elbet Muhammed

¹ Bu güfte, "ırâk" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında "makâm-ı hicâz'dır" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Irâk

111a

Güfte : Şeyh Mahmûd Hulvî (1064)

Bahr-i aşk içre bulan dürr-i aden
Şeyh Hasan'dır Şeyh Hasan'dır Şeyh Hasan

Meskeni vü medfeni olan Yemen
Şeyh Hasan'dır

Nola kim olduysa Yemen'de özü
Ânda dolanır Süheyl'in yıldızı

Eyleyen ihyâ geceyle gündüzü
Şeyh

Şeyh Hasan necm-i Hüdâ'dır tâ ez el
Vâsıl-ı nûr-i Hüdâ-yı "*lem-yez el*"

Olan ahvâli vü akvâli güzel
Şeyh Hasan'dır

Râh-ı aşka cân ile başı koduk
Bey'at edip âna eyvallah dedik

Ger sorarsan bana kimdir mürşidin
Şeyh Hasan'dır

HULVÎ'yâ bey'at edenler pîrine
Her nefis uymak gerek tedbîrine

Benzemez ol zühd ile hiç birine
Şeyh Hasan'dır Şeyh Hasan'dır Şeyh Hasan

Makâm : Irâk
Güfte : Eşrefoğlu Rûmî
Beste : Lûtfullah Eşrefzâde

111a

Görelde yüzünü yârin belâ bana şikâr oldu
İniltim arttı dün günden gözüm yaşı pınar oldu

Gözüm deyyârı görmez hiç akar kanlı yaşım dinmez
Bu derd ü bu firâk ile içim dışım yanar oldu

Acep yâ Rabbi ne derttir bu getirmez gözüme uyku
İçimdeki yanan od hod yârelerim yakar oldu

Gönül fikrindedir hayrân bu cân âvâre ser-gerdân
Bu sevdâyâ düşeliden dü âlem bana dar oldu

İniltim âleme doldu gören eydür buna noldu
Esir giyip bu halk derdim geri bana sorar oldu

Var EŞREFOĞLU RÛMÎ var bu derdi kılma âşikâr
Sana çün derd-i zehr-i pâr dolu dolu sunar oldu

Makâm : Sultânî Irâk¹

111b

Güfte : Şeyh Hüseyin Bayrâmî (Fevt 1024)

Beste : Çalâkzâde

Pâk eyle gönül çeşmesini tâ durulunca
Dik tut gözünü gönlüne gönlün göz olunca

Efkârı ko dil destisin ol çeşmeye tut dur
Ol âb-ı safâ bahş ile bu desti dolunca

Çün Hak seni derbân-ı der-i hânesi etti
Dur kapıda gayrı koma tâ ânı bulunca

Şimdi koma kim sonra çıkarması güç olur
Şeytân çerisi hâne-i kalbe koyulunca

Çektim bu cihân içre hezâr mihnet ü zahmet
Ol pîr-i Hüdâ mürşid-i kâmil bulununca

Ver âşık evin sâhibine sen çık aradan
Bî-şek gelir ıssî evine sen savulunca

Ey LÂYİMEKÂN'ım seni ben çok aradım çok
Sînemde mukîm olducağın tâ duyulunca

¹ Bu güfte, “ırâk” makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhînin başında “sultânî ırâk budur” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Irâk
Güfte : Abdüşşekûr

111b

Düştü gönlüm sırr-ı muhabbet yâ Rasûl
Kıl terahhüm ben garîbe et şefâat yâ Rasûl

Dilerim ki ravza-i pâkına varıp derd ile
Edeyim yüz bin salât ile tahiyyat yâ Rasûl

Der-i pâyına yüz sürmeye yoktur sana vusûl
Bir sebep Hak'dan ola bana inâyet yâ Rasûl

Zâhir ü bâtında ancak maksadım sana vusûl
Ravza-i pâkın görüp bulam saâdet yâ Rasûl

Ederim leyl ü nehâr âh [ü] figân bulmam sükûn
Bâb-ı ravzandan bana bâb-ı selâmet yâ Rasûl

Muntazırdır rûz [ü] şeb lûtfun diler ABDÜŞŞEKÛR
Edesin ol mücrime Hak'dan şefâat yâ Rasûl

Makâm : Irâk
Güfte : Niyâzî-i Mısrî

111b

Hatm-i cem'î'l-mürsenîn¹ fahridir fakr ü fenâ
Fahr odur kim bir ola yanında her şâh u gedâ

Devlet-i dünyâ seni bir rütbeye muhtâc eder
Devlet oldur kim vere her rütbede sana gınâ

Dersin aklından alırsın bil sana olmaz delîl
Derdini var Hak'dan al kim ilmin ola rehnümâ

İzzet istersen yürü var bekle zillet kapısın
Âteş-i a'dâ ile kayna olunca kimyâ

"Kâbe kavseyni ev ednâ"da ikâmet eyleme
Zât-ı baht envârına bak bul makâm-ı müntehâ

MISRÎyâ hatmü'l-makâmât oldu her şeyden ferâğ
Zâhir ü bâtında kalmadı ebed illâ Hüdâ

¹ Niyâzî-i Mısrî Dîvanı'nda bu kelime "mürselinin" şeklindedir. a.g.e., s. 16.

Makâm : Eviç Irak¹

112a

Güfte : Sultân Hasan Gülşenîzâde Sinânî (1024)

Beste : Ali Dede (1126)

Âsumân-ı ma'nevînin necmi şemsi mâhiyim
Sûretâ gerçi gedâyım aşk ilinin şâhiyim

Ma'rifetten hırkadâr oldum edindim aşkı tâc
Sûfi-i sûret benim ben sûfi-i Allah'ıyım

Tayy edip nâsût bahrin gark-ı lâhût olmuşum²
Bahr-i vahdettir makâmım ânda gizli mâhiyim

Kudsiyânım per ü bâlim ins ü cinnin rehberi
Mazhar-ı nûr-i sıfâtım zât-ı pâkın râhiyim

Arz-ı uşşâk ile memlû gerçi kim arz ü semâ
Âşık ü ma'sûk u aşkım cümlesinin âhiyim

Âlem-i sûrette gerçi rehberimdir Gülşenî
Liyk ma'nâ âleminde ben ânın hem-râhiyim

Bahr-i aşka gark olup der ki HASAN âşıklara
Tâlib-i Hakk'ım diyen gelsin yolun âgâhiyim

¹ Bu güfte, "ırâk" makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhînin başında "evîç ırâk'tır" ibâresi yer almaktadır.

² Ali Emîrî 650'de bu mısra "Tayy edip nâsûtu gark-ı bahr-i lâhût olmuşum" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 120a.

Makâm : Irâk

112b

Güfte : Şeyh Mehmed Efendi Şemsî Zâviyedâr-ı Yavaşça Mehmed Ağa (1112)

Beste : Şeyh Mehmed Efendi Şemsî Zâviyedâr-ı Yavaşça Mehmed Ağa (1112)

Ko yaksın küllî cismim nâr-ı hicrân
Gönül sabreyle sabreyle sabûr ol

Ne kanlar nûş olunmuştur bu yolda
Ne âteşler saçılmıştır bu yerde

Ne gurbetler çekilmiştir bu ilde
Gönül sabreyle sabreyle sabûr ol

Gece ol ehl-i derde yâr [u] dem-sâz
Seher bülbülleriyle ol hem-âğâz

Belâlar çek olasın mahrem-i râz
Gönül sabreyle sabreyle sabûr ol

Gözünde kani eşk-i hasret-i yâr
Ciğerde kani dağ-ı firkat- i yâr

Gönülde kani nâr-ı mihnet-i yâr
Gönül sabreyle

Âna âşık denir mi eyle insâf
Ki nâr-ı aşka yanıp olmaya sâf

Bu NAZMÎ veş edip tebdîl-i evsâf
Gönül sabreyle sabreyle sabûr ol
Gönül şükreyle şükreyle şekûr ol

Makâm : Irâk

112b

Güfte : Hazret-i Şems-i Tebrîzî

Beste : Şikârîzâde

Yâ Rasûlallah habîb-i hâlik-i yektâ tûyi
Ber güzîn-i zü'l-celâl-i pâk [ü] bî hemtâ tûyi

Nâzenîn-i Hazret-i Hak sadr-ı bedr-i kâinât
Nûr-i çeşm-i enbiyâ çeşm-i çerâğ-i mâ tûyi

Der şeb-i mi'râc bûde Cebreîl ender rikâb
Pâ nihâde ber seri nüh kend-i Hazrete e tûyi¹

Yâ Rasûlallah tü dâni ümmetânet âcizân²
Rehnümâ-yı âcizâni bî ser ü bî pâ tûyi

ŞEMS-İ TEBRÎZÎ ki dâret³ na't-ı peygamber ziber
Mustafâ vü müctebâ an seyyidi a'lâ tûyi

¹ Suphi Ezgi'de bu kısım "künbedi hadra tûyi" şeklindedir. *Türk Musikisi Klasiklerinden Temcit-Na't-Salat-Durak*, İstanbul 1945, s. 20.

² Ezgi'de bu kısım "ümmetâned âcizend" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 20.

³ Ezgi'de bu kelime "dâred" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 20.

Makâm : Irâk Sultânî
Güfte : [Niyâzî-i Mısırî]
Beste : Dervîş Ali

115a¹

Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim
Kâşif-i genc-i hakikat hem hayât-ı âlemim²



¹ Mecmuada bu varaktan önce boş bırakılan 114b'de "muhâlif ırâk" başlığı yer almaktadır.

² Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak "hüseyinî" faslında "eviç" kaydıyla vr. 71a'da geçmektedir.

Makâm : Irâk Sultânî
Beste : Yuva Ahmed

115b

Füznâ bileyli'l-vatari ve bi'l- mütâ ve'z-zaferi
Lemmâ bedet min mazhari envâru hayri'l-beşeri

Nebiiyinâ Muhammed veliyyinâ Muhammed safiyyinâ Muhammed
Hâze'n-nebiyyü'l-Mustafâ hâzâ şerifü'ş-şerefâ
Hâzâ bi zemzemi's-safâ envâru hayri'l-beşeri
Rasûlünâ Muhammed habîbünâ Muhammed şefiunâ Muhammed
Ahmed envâru hayri'l-beşeri

Makâm : Segâh

116b

Güfte : Yûnus Emre

Beste : Hüseyn Efendi Müezzîn-i Murâdpaşa¹

Rum'da Acem'de âşık olduğum Yemen illerinde Veysel Karânî
Allah'ın habîbi dostum dediği Yemen illerinde Veysel Karânî

Asâsı var idi hurma dalından hırkası var idi deve yününden
Hiç gözün ayırmadı Ka'be yolundan Yemen illerinde Veysel Karânî

Hırkadan çıkarmaz idi başını sevdi Ahmed'i döktü yaşını
Ânın dostluğuna çekti dişini Yemen illerinde Veysel Karânî

Anasından izin aldı durmadı gözünü Medîne yolundan ırmadı
Vardı Muhammed'i evde bulmadı Yemen

Muhammed mescidden evine geldi Üvesys'in nûrunu kapıda gördü
Âyşe anaya sordu eve kim geldi Yemen

Seher vakitlerinde kalkar giderdi dâimâ Allah'ı tevhîd ederdi
Âdeti bu idi deve güderdi Yemen

Ebû Bekir Ömer Osman geldiler arayı arayı dağda buldular
El kaldırıp hayır duâ aldılar Yemen

YÛNUS bunda idi kendisi ânda arzum kaldı yine benim ol yerde
Aslımı sorarsan Karan köyünde Yemen illerinde Veysel Karânî

¹ Mecmuada bestekâr isminden sonra “Şehnâz'da Muhammediyyeci Mustafâ Efendi beste eylemiş” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Segâh
Güfte : Sünbülî [Sünbül Sinân]
Beste : Buhûrizâde Abdülkerîm

116b

Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri
Râh-ı Hakk’a bende-i dergâh olan gelsin beri

Devlet-i dünyâ ile mağrûr olanlar gelmesin
Ârif-i¹ fenâ-fillâh olan gelsin beri

Ey SÛNBÛLÎ incedir kıldan sırât-ı müstakîm
Dest-gîri dâimâ Allah olan gelsin beri²

¹ Nuri Özcan’ın doktora tezinde bu kelimedden sonra “fânî” ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, 144.

² Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak “arazbâr” faslında vr. 56b’de geçmektedir.

Makâm : Segâh

116b

Güfte : Şeyh Mehmed Karahisârî

Beste : Şeyh Mehmed Karahisârî

Bilmeyen cân Yûsuf'un Ken'ân'ı bilmez kandedir
Öz vücûdu Mısırî'nin sultânı bilmez kandedir

İçmeyen vuslat şerâbın yâr elinden her zamân
Benzer ol mâhiye kim ummânı bilmez kandedir

Bilmeyen ilm-i ledünni dört kitâbı okusa
Zâhirâ âlimdir ol Kur'ân'ı bilmez kandedir

Mübtelâ-yı aşk oluben bulmayan cânânını
Derd ile ömrü geçer dermânı bilmez kandedir

Cân kulağıyla işit MUHYÎ Muhammed nutkunu
Kendi nefsin bilmeyen Rahmân'ı bilmez kandedir

Makâm : Segâh
Güfte : Mahvî
Beste : Ahmed Efendi Dırağmânî

116b

Aşk câmını Mevlâ'dan nûş eyledim evvel çün
Bu âlem-i insâna mestâne olup geldim

Vahdet ilini kodum kesrette şikâr için
Pes âlem-i ebdâna mîrâne olup geldim

Dört yâr ile bir oldum ülfette karâr ettim
Ben menzil-i irfâna şâhâne olup geldim

Dünyâdaki cem'iyet elbet sonu firkattir
Verdim ânı yârâna rindâne olup geldim

Su gibi benim gönlüm her cânibe akmakta
Herkes¹ bigâne birdâne olup geldim

Âlemleri seyrâne ettim bir yerde karârım yok²
Şem'-i rûh-i cânâna pervâne olup geldim

Dil milkine kuruldu bir taht-ı Süleymânî
Ol tahta cülûs edip şâhâne olup geldim

Arzû-yi vatan almış aklını bu MAHVÎ'nin
Kodum seri meydâna dîvâne olup geldim

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelimedden sonra "bana" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, I, s. 186.

² Ali Emîrî 637'de bu mısra "Âlemleri seyr ettim bir yerde karâr ettim" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 9b.

Makâm : Segâh
Güfte : Sultân Murâd-ı Sâlis

116b

Uyan hey gözlerim gafletten uyan
Uyan hey uykuya doymaz göz uyan

Azrâil'in kasdı cânadır inan
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Seherde uyanır hep cümle kuşlar
Dilli dillerince tesbîhe başlar

Tevhîd eder dağlar ağaçlar taşlar
Uyan

Bu dünyâ fânîdir sakın aldanma
Mağrûr olup tâca tahta dayanma

Yedi iklim benim deyip güvenme
Uyan

Semâvâtın kapıları açılır
Âlemlere o dem rahmet saçılır

Seherde kalkana hulle biçilir
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Benim MURÂD kulun suçumu afv et
Bağışla cürmümü günâhım afv et

Rasûlün sancağı dibinde haşr et
Uyan hey uykuya doymaz göz uyan

Makâm : Segâh
Güfte : Şemsî
Beste : Dede

117a

Ey gâfil uyan rihlet-i nâgâhı unutma
Yol korkuludur korkusu çok râhı unutma

Mağrûr oluben devlet-i dünyâyâ dayanma
Sakin yitirip kendini Allah'ı unutma

Bu dâr-ı fenâ içre bugün netsen elinde
Yarın varacağın ulu dergâhı unutma

Güç etme gücün yettiğine sen gece gündüz
Nâgâh erişir âh sehergâhı unutma

Göğsün gerûben câh-ı cihân içre salınma
Âhir yıkılıp düşeceğin câhı unutma

Derbendine mevtin yolun uğrar er eğer geç
Evvel geçmesi düşvâr güzergâhı unutma

Hemrâhı kişinin iyi yavuz amelidir
Kem yoldaşı terk et iyi hemrâhı unutma

Bir oh demesine sakın aldanma cihânın
Sonunda ânın derdiyle bin âhı unutma

Hâlik'den utan rızkını halkdan sakın umma
Bil Rabbini "*er-rızku ala'llah*"ı unutma

Ey çeşm-i hakâretle bakan merd-i fakîre
Ol fakr ile fahr eden ulu Şâh'ı unutma

Bu dâr-ı fenâ içre hevâ yolları çoktur
ŞEMSÎ yürü sen Hakk'a giden râhı unutma

Makâm : Segâh
Güfte : Zâkirî
Beste : Zâkirî

117a

Esîr-i nefis-i emmârem aceb bed hâl u bed kârım
Şefir-i kabre eriştim hevâ ile henüz yârim
Giderim zâd-ı râhım yok ne yüz ile sana varam
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi güffârım
Senin kapın durur iken yâ varıp kime yalvaram

Hüdâvendâ sen ol Allah u rahmân ü rahîmimsin
Kamu ahvâlime cümle habîr ü hem basîrimsin
Ağnisâ yâ gayyasü'l-müsteğîsin [ü] destgîrimsin
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi güffârım
Senin kapın durur iken yâ varıp kime yalvaram

Senin her köşede zikrin eder zühhâd ü abbâdın
Kimi ihfâya mazhardır kimi cehren kılar yâdın
Ne naks ola hazînenden ganî vehhâb eden âdın
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi güffârım
Senin kapın durur iken yâ varıp kime yalvaram

Ger yüz bin günâh ettim recâmı kesmezem senden
Kelâmında musarrahdır dedin “*lâ taknetû*” benden
Mübşirler ile şâd eyle rûhum çıkmadan tenden
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi güffârım
Senin kapın durur iken yâ varıp kime yalvaram

Kulundur ZÂKİRÎ-i derdimend ey âlem ü dânâ
Senin tevhîdini eyler hevâ ile eder ammâ
Ne var cürmünü afv etsen sana şirk etmedi hâşâ
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi güffârım
Senin kapın durur iken yâ varıp kime yalvaram

Makâm : Segâh

117a

Güfte : Kubbe Şeyhi Süleymân Efendi

Meş'ale nûr-i tecellî yaktı kalbinde çerâğ
Mâsivâdan pâk olunca cümle uzvum oldu sağ

Ârifin her bir kelâmı mazhar-ı ilm-i ledün
Kâmil-i merd-i Hüdâ'dan gelmez asla laf u lağ

Merd-i kâmil kande baksa ânda ol ibret görür
Zirâ ânlar dopdoludur hikmet ile tut kulak

Âşık-ı sâdık olanın zikri dâim Hak durur
Vâsıl-ı cânân olanın alını açık yüzü ak

Günde bin ıyd eder ol zât âna her dem kadr olur
Lûtf-i Hak'durur ey SÜLEYMÂN sana dağ üstü bağ

Makâm : Segâh
Güfte : Sultân Ahmed-i Sâlis
Beste : Niznâm Hâfız Yûsuf

117a

Ey nebîler serveri mahbûb-i ins [û] hâs u âm
Kıl şefâat bendene cürm ile kalmayım melâm

Ey kamû âşîlerin derdine merhem eyleyen
Bir onulmaz derde düştüm eyle hâlîme kirâm

Sen şefâat kânısın a menba‘-i ilm-i Hüdâ
Gel terahhum eyle bana ola noxsânım tamâm

*“Rahmeten li’l-âlemîn”*sin ey nûr-i bedr-i münîr
Ben zaîfe merhamet kıl pür-kusûrum ey hümâm

AHMEDâ gel olmak istersen eğer gamdan halâs
Uy Rasûl’ün sünnetine olasın sâhib-makâm

Makâm : Segâh
Güfte : Hazreti Mısrî
Beste : Kuşçuzâde

117a

Ey gönül gel Hakk'a giden râhı bul
Ehl-i derd olup derûnî âhı bul



Makâm : Segâh

117b

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Beste : Kadızâde Bursalı Dervîş Abdî Burûsî

Yüzünü görelî hayrân olmuşam
Bilmez ben ben mi yâ sen olmuşam

Düşmüşüm aşk bahrine gavvâs olup
Bahr içinde gevher-i kân olmuşam

Zâhiren gerçi ki fakîrim nâtuvân
Bâtinen kevneyne sultân olmuşam

Kâf ber Kâf hâkimim hüküm ederem
Mühr elimdedir Süleymân olmuşam

Gulgulem ile yer ü gökler dolu
Ben üveyk dillerde destân olmuşam

Mü'mine ikrâr [u] sıdk ile safâ
Münkire inkâr-ı tuğyân olmuşam

Sırrımı bilmez benim ins ü melek
Sır içinde ya'nî pinhân olmuşam

Gerçi ki ben EŞREFOĞLU RÛMÎ'yim
Cümlenin istediği ben olmuşam

Makâm : Segâh
Güfte : Adlî Hasan Efendi
Beste : Şikârîzâde

117b

Güneş gibi eğerçi serseriyim
O çağın bende bî pâ ü serîyim
Tarîk-i Halvetî'nin çâkeriyim

Hele kayd-ı taalluktan berîyim
Nitekim tendedir cânım diriyim
Mezâr-ı Sünbülün hâk-i deriyim

Geçip zevk ü sürûrundan cihânın
Bana himmetleridir evliyânın
Tarîk-i Halvetî'nin çâkeriyim

Kılıp terkini geldim baş ü cânın
Ki oldum bendesi bu âsitânın
Mezâr-ı Sünbülün hâk-i deriyim

Ali'ye erişir tâ silsilemiz
Ciğer kanı mey-i dil bülbülemiz
Tarîk-i Halvetî'nin çâkeriyim

Odur çıktığı harça gulgemiz¹
Bitiptir Sünbül' de sünbülemiz
Mezâr-ı Sünbülün hâk-i deriyim

Sipâs ü şükr ü mihnet ol Hüdâ'ya
Muhabbet etmedim tâc u kabaya
Tarîk-i Halvetî'nin çâkeriyim

Hidâyet eyledi bu ben gedâya
Ki girdim jende-i şal u abâya
Mezâr-ı Sünbülün hâk-i deriyim

Nice mihnet çekip dil bahr ü berde
Düşüp aşkın ile âteş-i verde
Tarîk-i Halvetî'nin çâkeriyim

Akıttı kanlı yaşı rûy-i zerde
Özün hâk eyledi ADLÎ o derde
Mezâr-ı Sünbülün hâk-i deriyim

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kısım "çarha gulgulemiz" şeklindedir. a.g.e., vr. 64b.

Makâm : Segâh
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Tulû'î Şeyh Mehmed

117b

Ben bende buldum çün Hakk'ı şekk [ü] gümân nemdir benim
Ben dost yüzün görmez isem bu gözler¹ nemdir benim

Gelsin münâcât eyleyen doksan bin hâcât eyleyen
Taşra ibâdât eyleyen görsün o dost nemdir benim

Ol dost bana ümmî demiş hem adımı ümmî komuş
Dilim şeker gövdem karnış bu söyleyen nemdir benim

Ümmî benim YÛNUS benim dokuz atam dörttür anam
Aşk oduna düşüp yanam sûk ü bâzâr nemdir benim

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "gözlerim" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 63b.

Makâm : Segâh
Güfte : Kenzî
Beste : Kenzî

117b

Düşelden derdine yoktur karârım yâ Rasûlallah
Değiştim aşkına dâr u diyârım yâ Rasûlallah

Geçirdi¹ ömrümü sevdâ-yı hüsnün nâr-ı firkatle
Benim âh ü enîndir bergüzârım yâ Rasûlallah

Görünmez gözüme dâr-ı fenânın bâğ ü bostânı
Senin vechini görmek gül'izârım yâ Rasûlallah

Sevelden zâr ü sergerdân olup aşkınla ey Leylâ
Seni cism içre cânımda ararım yâ Rasûlallah

Sana meftûn olan uşşâk ile hemrâh olup KENZÎ
Fedâ olsun yolunda cümle vârim yâ Rasûlallah

¹ Ali Emîrî 637' de bu kelime "geçirdim" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 41a.

Makâm : Segâh

117b

Güfte : Hazreti Mevlevî Kuddisena Allahu bi sirruhu

Ey hâlık-ı heft âsumân dermânde em feryâd res
Ey râzık-ı pîr ü civân dermânde em feryâd res

Ey yâver-i her ins ü cân dârende-i kevn ü mekân
Dânen-de-i râz nihân dermânde em feryâd res

Ey rahm-i tü bernîg ü bed ihsân tü bî-hadd ü add
Her lahza gûyem ey Ahmed dermânde em feryâd res

Ey mün'im her müflisi ey mûnis her bîkesi
Ey hâlis her muhlisi dermânde em feryâd res

Ey nâm-ı tü berkam leb hânım terâ rûz [ü] şeb
Ey çâresâz her sebep dermânde em feryâd res

Ey ŞEMS dîn-i tü her nefis hemçün bî mürgândır kafes
Ey kâdir-i feryâd res dermânde em feryâd res

Makâm : Segâh

118a

Güfte : Şeyh-i Dırağman Îsâ Efendi Halvetî

Beste : Akbaba İmamı Mehmed Celvetî¹

Sivâ efkârının cündü gönül mülkün harâb etti
Elim al düşmüşüm kaldır meded Mevlâ-yı Rahmân'ım

Emel arzusunun odu yakıp bağrım kebâp etti
Elim al düşmüşüm kaldır meded Mevlâ-yı Rahmân'ım

“*Elest*”te rûh-i insâmı çün etti ahd ü peymânı
Nüzûl ettikte dünyâya tutar ol emr ü fermânı

Gelince âlem-i mülke unuttu hükm-i Yezdân'ı
Elim al düşmüşüm

İlâhî cümlelerin kasdı rızâna olalar nâil
İnâyet senden olmazsa yâ kimdir matlaba vâsıl

Kerem bâbında devândan biri de MAHVÎ-i sâil
Elim al düşmüşüm kaldır meded Mevlâ-yı Rahmân'ım

¹ Mecmuada bestekâr isminden sonra “bi'l-cîm” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Segâh

118a

Güfte : Eşrefoğlu Rûmî

Beste : Nefesanbarı Mustafâ Efendi

Aşk ile ol âşıkı sıdk ile ol sâdıkı
Mahbûbudur Hâlık'ı Sultân Abdülkâdirî

Devlet istersen devlet izzet istersen izzet
Eşiğinde kıl hizmet Sultân Abdülkâdirî

Âşık olan üftâde ırak demez Bağdat'a
Kadrin bilen ziyâde Sultân

İnkâr eden ol ânı mürşid eder şeytânı
Ashdır Geylânî Sultân Abdülkâdirî

EŞREFOĞLU RÛMÎ dervişlerin mahremi
Evliyâlar hemdemi Sultân Abdülkâdirî

Makâm : Segâh
Güfte : Hayâlî

118a

Yitirdim özümü şöyle ki hâli
Edemem fark-ı hicrân-ı visâli

Nedir mâhiyyeti bu kâinâtın
Niyedir cümlelerin âhir misâli

Nedir bu görünen eşbâh [u] ervâh
Göremem bir şeyi kim ola hâlî

Hakîkatte kamu zâtı birdir
Biri iki görür ahval misâli

Nedir bu kahr [u] lûtf [u] zulmet [u] nûr
Nedir bâkî nedir olan zevâlî

Dilersen Rûşenî vü Gülşenî'yi
Gözün aç gör misâlidir HAYÂLÎ

Makâm : Segâh
Güfte : Zâkirî

118a

Ey kerem assı Hüdâ bize olup rehnümâ
Son demim değer ki kıla dilimden cüdâ

Şol seni sevenlere âşıkın olanlara
Derdini bilenlere ben de cânım da fedâ

Her kaçan edem sefer vermesin iblîs keder
Şol dem olam muhtasar senden umarım atâ

Eyle kerem yâ Ganî her dem anarım seni
Ölmedin eyle beni dostla güle âşînâ

ZÂKİRÎ tûl-i emel geldi erişti ecel
Ne kılasın bî amel derler ise kum beyâ

Makâm : Segâh

118a

Güfte : Abdullah İznikî Hüseyinî

Ey aceb bilsem nedir yâ Rab bu derdin çâresi
Dün gün artar hiç onulmaz yüreğimin yâresi

Yüreğimin yâresine hiç tabîb kılmaz ilâç
Ey aceb var mı ola bencileyin biçâresi

Çâresi biçâreliktir yine bu derdin hemân
Çün belâ burcundadır âşıkların seyyâresi

Gözü yaşlı bağı başları¹ ciğeri delik delik
Olmuşum âlem içre² aşkının âvâresi

Âşıkı ger kılsalar dost yoluna bin pâreler
Dönmeye dost dost deyû çağrışa her bir pâresi

Her kim inler bu belâda varsın âşık değil
Göresin sen âna neyles nefsin emmâresi

EŞREFOĞLU RÛMÎ bu derde giriftâr olalı
Düştü bir deryâya kim yoktur ânın kenâresi

¹ Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelime "başlı" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 48.

² Eşrefoğlu Dîvanı'nda bu kelime "içinde" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 48.

Makâm : Segâh
Güfte : Yûnus Emre
Beste : Çalakzâde

118a

Yazıklar bu benim geçen ömrüme dervişlik ne güzel sultânlık imiş
Hû dedikçe safâ verir cânıma dervişlik ne güzel sultânlık imiş

Ebû Bekir'e don-ı abâ biçtiler aşk şerâbın kana kana içtiler
Ömer Osmân Ali böyle geçtiler dervişlik ne güzel sultânlık imiş

Dervişlerin deve yünü kuşağı abâdandır hem örtüsü döşeği
Ânlr server-i enbiyânın küçüğü dervişlik

Dervişlerin ayağında na'lini yürür cennette salını salını
Allah bilir dervişler hâlini dervişlik

Dervişlerin biri Bâyezîd Bestâm dervişlikte buldu derdine dermân
Tâcın tahtın kodu İbrâhim Ethem dervişlik

Bakmaz mısın şu dünyânın hâline pâdişâhlar çâre bulmaz ölüme
Var Yûnus sen de şükr eyle hâline dervişlik ne güzel

Âşık YÛNUS sen de derviş ola gör dervişlerin tarîkine gire gör
Dervişlerin makâmına ere gör dervişlik ne güzel sultânlık imiş

Makâm : Segâh

118b

Güfte : Hazreti Seyyid Seyfullah Kâsım Efendi Sinânî Halvetî (1010)

Bu aşk bir bahr-i ummândır buna hadd ü kenâr olmaz
Delîlim sırr-ı Kur'ân'dır bunu bilende âr olmaz

Süre geldik ezelden pîrim Muhammed Ali'den
Şerâb-ı lâ yezâlîden içenler humâr olmaz

Kıyamazsan başa cânâ ol girme meydâna
Bu meydânda nice başlar kesilir hiç sorar olmaz

Eğer âşık isen yâre sakın aldanma ağıyâre
Düş İbrâhim gibi nâre gülistânda yanar olmaz

Bak şu Mansûr'un işine halkı üşürmüş başına
“*Enelhak*” firâşına düşenlere tîmâr olmaz

Hak ile Hak olanlara kendi özünü bilenlere
Hak içinde¹ olanlara kan bahâsı dînâr olmaz

SEYFULLAH sözünde mesttir şeyhinden aldığı desttir
Dîvâne ra kalem nisttir ne söylerse kanar olmaz

¹ Mecmuada bu kısmın yanına “dost yoluna” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Segâh

118b

Güfte : Şeyh Mehmed Fahrî Sünbûlî Zâviyedâr-ı Kavruklu (1148)

Beste : Osman Bey Kâdirî

Es-salâ gelsin gelen meydân-ı aşka es-salâ
Başını top eyleyip çevgân-ı aşka es-salâ

Aşk-ı Hak'la gece gündüz yanuben biryân ola
Mâh u encüm gibi seyyârân-ı aşka es-salâ

Nefsin ağvâsına tâbi' olmayan leyl ü nehâr
Taht-ı aşka oturan sultân-ı aşka es-salâ

Her dem ve her lahza Hakk'ın emri üzre yürüyüp
Nâr-ı aşka kâl olan merdân-ı aşka es-salâ

Terk edip nâmûs u ârı Hak için Ethem gibi
Tâc ü tahtın terk eden hâkân-ı aşka es-salâ

Bâb-ı Hak'da FAHRİYÂ her rûz [ü] şeb nâlân olup
Âşık u sâdık olan sûzân-ı aşka es-salâ

Makâm : Segâh

118b

Güfte : İsa Efendi Şemsî Halvetî (Fevt 1127 Der Şâm-ı Şerîf)

Beste : Ali Dede (1126)

Çünkü bildin cümle şeyde Hak müessir gayrı yok
Gördü sâlik mümkünâtta fi'l-i Hakk'ı gayrı yok

Kesret-i imkânda mevcûd cümle muhdes şüphe yok
Evvel [ü] âhir Hüdâ-yı bî zevâldir gayrı yok

Vâcib ü mümkün vücûdu müttehid olmak muhâl
Kâinâtta Hak münezzehtir zât-ı Bâkî gayrı yok

Âlemin aslı ademdir çün vücûdu ârizî
Ârizî görme vücûd-i vâcibe bak gayrı yok

"Küllü şey'in hâlikün" virdi haber âriflere
Bulmadılar "şey"-i mevcûd zât-ı Hak'dan gayrı yok

Mâsivâda çünki gördün sen ki âsâr-ı vücûd
Ol mevcûdât-ı zıll-i nûr zât-ı Hak'dır gayrı yok

Muzmahil gör bu vücûd-ı mümkünâtı MAHVÎyâ
Âfitâb-ı vâhidiyyet zâhir oldu gayrı yok

Makâm : Segâh
Güfte : Himmet Efendi
Beste : Çalazâde Şeyh Mustafâ

119a

Hamdülillah bir makâm-ı âfide kıldım karâr
Açılıp mir'ât-ı kalbim oldu çok şey âşikâr

Baş açıp zâr eyler idim bir seherde nâgehân
Eyledi Hâdî hidâyet gitti elinden ihtiyâr

Yüzümü yere sürüp zârî kılıp âh eyledim
El açıp dergâh-ı Hakk'a dedim ey perverdigâr

Ref' edip gönlüm hicâbın eylegil arz-ı cemâl
Dâm-ı aşkına tutulup olmuşum çünkü şikâr

Sem'-i cânâ erişip hâtiften oldum pür nidâ
Ey kulum benden yana gel nice edersin karâr

HİMMET'e himmet erişsin evliyâdan yâ İlâh
Bâğ-ı aşkın bülbülü olup kılayım âh [ü] zâr

Makâm : Segâh
Beste : Hâfız Kumral

119b

Ala men alaktır yâ sallû tealleme'l-ecrâ
Nebiyü'l-azîmü'ş-şân fi'd-dünyâ ve fi'l-ührâ

Nebiyü'l-Hüdâ mübînü'n-nidâ ve bahru'l-atâ ve mecdü's-sadâ
Medhini oku yâre koymaya seni nâre
Her kim salavât vere doğru cennete gire

Doğdu Ka'be'de Ahmed Hak Rasûl'ü Muhammed
Geldi âleme rahmet buldu ümmeti devlet

Câna yâ habîb şevkin et nasîb
Ben sana garîb olmuşum necîb
Medhini (ilâ âhire)

Arşa tâ çıktı ayağı nûr-i visâldir durağı
Başladı selâm söyledi kelâm çün oldu imâm
Kalmadı zulam
Medhini oku (ilâ âhire)

Makâm : Segâh
Beste : Dede

119b

Sallalahu Rabbenâ ale'n-nûri'l-mübîn
Ahmedü'l-Mustafâ seyyidü'l-mürselîn

Ve alâ âlihî ve sahbihî ecmeîn
Yâ Allah yâ Rahmân irhame'l-müznibîn

Evvel hû âhir hû bâtin hû zâhir hû yâ hû
Yâ hû yâ men hû lâ ilâhe illâ hû yâ Hannân

Yâ Mennân yâ ze'l-cûd-i ve'l-ihsân
Sebbit kalbî bi'l-îmân nercû afvüke yâ Gufrân

Makâm : Mâyê

120b

Güfte : Hazreti Adlî Sünbülî Kuddise Sırruhu

Beste : Çalâkzâde

Mevt haberin işidicek yansın benim dervişlerim
Pervâneler gibi her dem dönsün benim dervişlerim

Aksın gözünden yaşları ibâdet olsun işleri
Melek olsun yoldaşları uçsun benim dervişlerim

Nefs ü hevâdan geçsinler cennet kapısın açsınlar
Kevser şerâbın içsinler kansın benim

Beş vakt emretti Hak kula tevhîd-i zikrullâh ile
Şeyhim gelir deyû yola baksın benim dervişlerim

Gaflet ile yatmasınlar eğri yola gitmesinler
ADLÎ'yi unutmasınlar ansın benim dervişlerim

Makâm : Mâye
Güfte : Sinân Ümmî

120b

Yandığım çün aşk oduna râhatım hû'dur hemân
Artıra derdimi Hak'dan hâcetim hû'dur hemân

Bâd-ı sabâ esdiğince cânımız bulur safâ
Hasta vücûduma her dem tâkatım hû'dur hemân

Yedi tamu sekiz uçmaktan müberriim bugün
Çün nasîbim aşka erdi kismetim hû'dur hemân

"*Küntü kenzen*" ma'nisinde dersimi hatm eyledim
Dört kitâbın varlığı çün âdetim hû'dur hemân

Der SİNÂN ÜMMÎ bâzergânım bâzâra gelmişim
Müşteri olanlara alam satam hû'dur hemân

Makâm : Irâk¹

122b

Güfte : Kenzî Şeyh Hasan Efendi

Beste : Murâdpaşa Müezzini Hüseyin Efendi (1127)

Göreliden yüzünü akl [ü] şûrum târumâr oldu
Beni mecnûn eden zülf-ü telindir yâ Rasûlallah

Sen ol sun‘-i İlâhî’ sin ki vaslın bâğ-ı cennettir
Bahâr-ı ma‘nevî rûy-i gülündür yâ Rasûlallah

Saâdet mülkünün şâhı Habîbâ zât-ı pâkindir
Ziyâretgâh olan dâim ilindir yâ Rasûlallah

Bu KENZÎ gerçi mücrimdir yüzün sürer eşiğine
Kabûl eyle kusûruyla kulundur yâ Rasûlallah

¹ Bu güfte, “bestekâr” makâmına ait fasıl içinde bulunmakla beraber, ilâhinin başında “ırâk’dır sahîh” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Bestekâr
Güfte : Niyâzî-i Mısırî
Beste : Tâlib Burûsî

122b

Tâlib-i Hakk'ın devâsız dertdürür sermâyesi
Ânın için âh u zâr olur hemîn hemsâyesi

Âşıkın ma'sûk yolunda derdi arttıkça müdâm
Artar ânın dembedem akrân içinde pâyesi

Tâatin ihlâsa ermez ilim ile a'mâl ile
İzzeti ko zilleti tut oldur ânın mâyesi

Ârifin gönlünü bilmez kandedir halk-ı cihân
Ol ki Ankâ'dır yere düşmez ânın bil sâyesi

Arz-ı vâsi' ister isen kâmilin gir kabzına
Arş ü kürsiden geniştir bir velînin âyesi

Kim ki "mâ zâğâ 'l-basar" sultânının tıflı olur
MISRÎyâ şol feyz-i akdes nûru oldu dâyesi

Makâm : Bestekâr
Güfte : Gafûrî
Beste : Akbaba İmamı

122b

Sürüp dergâhına rûy-i siyâhım
Umarım afv ola cürm ü günâhım

Penâh'ım Hâlik'im Rabb'im İlâh'im
Hüdâvendim efendim pâdişâhım

Eğer sen eylemezsen derde dermân
Ne etsin neylesin biçâre insân

Yine senden olur her lûtf u ihsân
Hüdâvendim efendim pâdişâhım

GAFÛRÎ'nin edip derdine¹
Cemâlin nûruna eyle sezâvâr

Keremlerle atâlar eyle her-bâr
Hüdâvendim efendim pâdişâhım

¹ Rûşenî Mecmuası 'nda bu kelimededen sonra "tîmâr" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, vr. 63b.

Makâm : Bestekâr
Güfte : Hîmmet
Beste : Çalakzâde

122b

Bugün meydân-ı aşk içre ki yâre âşinâyız biz
Fedâdır cânımız Hakk'a ânıncün rûşenâyız biz

Komuşlar în ile ânı bırakıp kevn ü mekânı
Unutup âd ile sâni bu kavme hâkipâyız biz

Sivânın terkin urmuşlar kamû maksûda ermişler
Visâl-i yâri bulmuşlar tufeyl-i evliyâyız biz

Vücûdu eyleyip uryân derûnu eyleyip sûzân
Cemâline olup hayrân enîn ü âh [ü] vâyız

Cihâna etmeziz rağbet budur âyinemiz HİMMET
Yeter uşşâka bu izzet mürîd-i Mustafâ'yız biz

Makâm : Bestekâr

122b

Güfte : Hacı Evhad Şeyhi Seyyid Mehmed Efendi

Beste : Çalazâde

Yâ İlâhî kıl bize lûtf u atâ
Cezb edip döndür bizi senden yana

Ver tarîk-i müstakîm üzre sebât
Sana irgür koma yolda ihdinâ

Dest-i fazlınla bize olup muğîs
Sun şerâb-ı aşkın ey dost dâimâ

Gerçi yok bizde amel buna muhâl
Mahz-ı lûtfunla atâ et mutlakâ

Var mıdır lûtfuna mâni' ey latîf
Çün senindir arş u ferş arz u semâ

Red edersen kulların kande gider
Çünkü senden ayrı yok Rabb [ü] Hüdâ

Bu HASÎBÎ derdimendi kıl kabûl
Rahmetin hânında ola bir gedâ

Makâm : Bestekâr
Güfte : Mısırî
Beste : Dede

123a

Dönmek ister gönlüm cümle sivâdan
Dönelim âşıklar Mevlâ derdiyle

Geçmek ister cânım mülk-i fenâdan
Geçelim âşıklar Mevlâ derdiyle

Derde düşen âşık netsin dermânı
Derd ehlinin dâim yanmakta cânı

Döner arzulayıp vasl-ı cânânı
Dönelim sâdıklar Mevlâ derdiyle

Ay ü gün yıldızlar hem nüh felekler
Arşın etrâfında saf saf melekler

Meydân-ı aşkında cevân ederler
Dönelim âşıklar Mevlâ derdiyle

Ta'n eyleme zâhid benim hâlîme
Dahl eyleme hergiz bu devrânıma

Dermânı devrânda buldum cânıma
Dönelim âşıklar Mevlâ derdiyle

Baş açıp girerim aşk meydânına
Mansûr olurum "*Enelhhak*" dârına

Yanmakta NİYÂZÎ şevkin nârına
Yanalım âşıklar Mevlâ derdiyle

Makâm : Bestekâr
Güfte : Hazreti Mısrî
Beste : Çalâkzâde Şeyh Mustafâ

123a

Aç gözün dildâre bak ref' oldu vechinden nikâb
Zulmeti sürdürü çıkardı ara yerden âfitâb

Şol "*sekâhüm Rabbühüm*" hamrin lebinden içe gör
Katresin nûş eyleyen uşşâk ebed görmez azâb

Her ne kim görür gözün ândan cemâl-i yâre bak
Çünkü gitti ey NİYÂZÎ kalmadı aslâ hicâb

Makâm : Bestekâr
Güfte : Mısırî Mehmed Efendi

123b

Tâ ezelden biz bu aşk içinde rüsvâ olmuşuz
İsmimizdir söyleyen dillerde Ankâ olmuşuz



Makâm : Bestekâr
Güfte : Mehmed Niyâzî
Beste : Eyyûbî Bayramzâde¹

124a

Devr edip geldim cihâna yine bir devrân ola
Ben gidem bu ten sarâyı yıkıla vîrân ola



¹ Mecmuada bestekâr isminden sonra “bazıları Dervîş Abdî dediler” ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Hümâyûn
Güfte : Âşık Yûnus Kuddise Sırruhu

125b

Bûlbûl niçin böyle feryâd edersin
Ötme bûlbûl ötme bağrım delindi

Varıp yâd illerde mekân tutarsın
Ötme bûlbûl ötme bağrım delindi

A bûlbûl feryâdın arşa mı çıktı
Yine yanmışların bağrını yaktı

Senin de yavrunu şâhin mi kaptı
Ötme bûlbûl ötme

Öte öte üstümüzden geçersin
Eski yeni yârelerin açarsın

Senin de kanadın vardır uçarsın
Ötme

Yenilendi şol yüreğim yâresi
Âhım ile doldu yer gök âresi

Kara yerde yatar cânlar pâresi
Ötme bûlbûl

Âşık YÛNUS kanadın var mıdır uçtun
Acı deryâları öte mi geçtin

Ayrılık şerbetin sen de mi içtin
Ötme bûlbûl ötme bağrım delindi

Makâm : Hümâyûn

125b

Güfte : Beşiktâşî Yahyâ Efendi

Beste : Musâhib-i Şehriyârî Sâdık Ağa

Ehl-i derdin derdine dermân iken tekrâr-ı hû
Sır nedir kim inletir âşıkları ezkâr-ı hû

Bâğ-ı hû'da bülbül isen rû-be-rû efgâna gel
Kim bahâr-ı hû erip zeyn oldu hoş gülzâr-ı hû

Kılma bîhûde kelâmı hû'ya sarf et vaktini
İrigüp tâ sırr-ı lâhûta seni efkâr-ı hû

Katıdır taştan meğer kalbin ki YAHYÂ hû deyip
İnlemezsin gayretin yok inletir dağları hû

Makâm : Zemzeme

128b¹

Güfte : Hazreti Mevlevî [Mevlânâ]²

Beste : Çâlâkzâde Şeyh Mustafâ

Hurşîd-i ruhınle dil benzer gibi biryâne
Bu ayrılık oduna cânım nice bir yâne

Yüz tîr urur her dem ol yâr-i kemân ebrû
Fitneli elâ gözler çün uykudan uyâna

Sevdâ-yı ruh-i Leylî hâsıl olalı hayli
Mecnûn gibi vâveylî oldum deli dîvâne

Vuslatta olan kadrin bilmez benim ammâ kim
Her gece yanar bağrım döner yüreğim kana

Tâ ki düşeli MENLÂ la'linden irak elbet
Hakka ki gözüm döker yakut ile dürdâne

¹ Mecmuada bu varaktan önce boş bırakılan 127'de "müsteâr", 128'de ise "karcığâr" başlığı yer almaktadır.

² Mecmuada bu ilâhının başında "tercüme-i güfte" ibâresi yer almaktadır.

Makâm : Dilkeş
Güfte : Fethî

129b

Gönlümün zevkini ben hicr ile tâlân ettim
Şimdilik âlemimi bir beyân ettim

Kalmaya böyle benim hâl-i derûnum yâ Rab
Demeyeyim rûz-i cezâda kati hüsrân ettim

Yoksa zerre kadar şânına lââyık kârım
Hamdü lillah dilimi ma'den-i îmân ettim

Gel beru cezbenle kendine cezb eyle beni
Ateş-i firkat ile cânımı sûzân ettim

Gözüme zâhir olan sun'un ola her şeyde
Vahdet sırrımı ben sıdk ile îkân ettim

Muntazır afv eyle FETHÎ deyip ey Rab kerim
İ'timâdım hele rahmet-i rahmân ettim

Makâm : Şûfî
Güfte : Yûnus Emre

130b

Gel a dervîş Hakk'ı bulayım dersen
Bir kâmil mürşide varmayınca¹ olmaz

Rasûlün cemâlin göreyim dersen
Bir kâmil mürşide varmayınca olmaz

Nice² giderler mürşid arâyı
Arayanlar bulur derde devâyı

Bin³ okur isen aktan karayı
Bir kâmil mürşide varmayınca olmaz

Nice bin yıl şunda kalayım dersen
Cümle kitapları bileyim dersen

Her harfine yüz bin ma'nâda versen
Bir kâmil mürşide varmayınca olmaz

Kâdılar müftüler cümle geldiler
Kitapların her bir yere kodular

Sen bu ilmi kimden aldın dediler
Bir kâmil mürşide varmayınca olmaz

¹ Yûnus Dîvânı'nda bu kelime "varmasan" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 563.

² Yûnus Dîvânı'nda bu kelime "niceler" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 563.

³ Yûnus Dîvânı'nda bu kelimedden sonra "kez" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, s. 563.

Eğlenin âşıklar gidelim bile
Nice sâdıkların ta'birini dile¹

130b

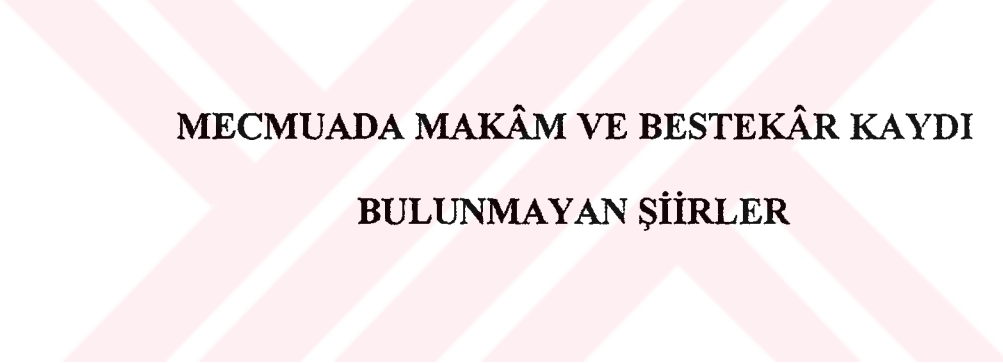
Cebrâil delildir Muhammed bile
Bir kâmil mürşide varmayınca olmaz

YÛNUS EMRE'm bunda ma'nâ var dedi
Bir kâmil mürşide sen de var imdi

Hazreti Mûsâ'ya Hızr'a var dedi
Bir kâmil mürşide varmayınca olmaz



¹ Yûnus Dîvanı'nda bu mısra "Nice âşıkların bağırmı dele" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 564.



**MECMUADA MAKÂM VE BESTEKÂR KAYDI
BULUNMAYAN ŞİİRLER**

Temcîd-i Hazreti Bilâl radiyallahu anh

Teyakkadû teyakkadû yâ yenâm
Kad hezeme'l-fecru cunûde'z-zulâm

Yâ nâimen an nevmihi fentebeh
Leylüke kad esrea fi'l-inhizâm

Yâ ze'l-lezî istağrik fi nevmihi
Ente tenâmu rabbüke lâ tenâm

E hel tekûlü innenî müznibün
Müşteğilün el-leyl bi tayyibi'l-menâm

Rabbuke yed'ûke ilâ bâbihi
Yüs'âlüke'l- afve bi gayri intikâm

Sallî alâ seyyidina'l-Mustafâ
Ahmedüna'l-Hâdî aleyhi's-selâm¹

¹ Bu şiir, Mecmua'nın baş kısmındaki ebrulu sayfa üzerine yazılı bulunmaktadır.

İlâhün vâhidün Rabbün Teâlâ hüvallahü'l-bedû'l-hakku'l- a'lâ
Teâlâ zâtühü limâ tecellâ mine'l-gaybi ile'l-ayni fecellâ

Sübhâne men tâbe alâ âdemi ba'de asâ
Fectebâhu Rabbühü ve refeahü ile's-semâvâti'l-ulâ

Sübhâne men encâ Nûhan ile's-seğîneti ve eshâbihâ
Sübhâne men ersele Mûsâ ilâ Fir'avne bi'l-asâ

Yâ men ahsene savte Dâvûd ve refea Îsâ
Ve yâ men ittehaze İbrâhîme Halîlen ve'stafâ

Sübhâne men hateme'l-enbiyâe bi Muhammedini'l-Mustafâ
Fedâhü ebî ve ümmî kemâ'l-Halîle min İsmâîle fedâ

Eyyühe'l-ihvân kûmû es-salâte hayrun mine'n-nevm
Mülkü yünâdî hel mine'd-dâî esmâ Allahü Teâlâ

Aceben keyfe yenâmü'l-âşikûne leyse lehüm yenâm
Kûmû eyyühe'l-uşşâk tûbâ limen teheyie lil musallî¹

¹ Mecmuada bu şiirin baş kısmında “280” rakamı yer almaktadır.

Temcîd-i Ramazan ve Leyâli-i Sâire-i Mübâreke

Yâ hazreti Mevlâ. Yâ mevle'l-mevâlî ente'l-kerîmü yâ Allah.
 Ente'l-lezî teferrade bi'l-gadli ve'l-ulâ. Yâ hâteme'r-risâleti yâ
 eşrefe'l verâ. Aceben lil mehabbi keyfe yenâm. Küllü nevmin ale'l
 muhibbi harâm. Kum yâ nâim kem tenâmû âşikullâhi lâ yenâm.
 Ed'ûke bi't-tezarrui yâ dâime'l-bekâ. İslah lenâ bi fadlike
 yâ vâsia'l-atâ. İlâhi ben kimim edem münâcât.
 Kapında eyleyem yâ arz-ı hâcât. Ve yâ dânen-de-i sırr-ı hafıyyât.
 Ne hâcet hazretine arz-ı hâcât. Ey kerîm-i lem yezel
 Vey pâdişâh-ı lâ yezâl. Saltanat küllî senindir hiç sana
 ermez zevâl. Salli alâ seyyidinâ Mustafâ
 Ahmedene'l-Hâdî aleyhi's-senâ. Lâ ilâhe illallah
 Adem safıyyullah. Nûh necıyyullah. İbrâhim halîlullah.
 Mûsâ kelîmullah. Dâvud halîfetullah. Süleyman emînullah.
 İsmâil zebîhullah. Ya'kûb isrâilullah. Yûsuf sıddîkullah.
 Eyyûb sâbirullah. İsâ rûhullah. Muhammed Rasûlullah.

Mecmûa-i İlâhiyyât bi hattı Sünbülî Halîl Efendi

Varak 146

BEYT

Dûrbîn ney al destine bak gör neymiş
Niye halk etti deme Hazret-i Mevlânâ'yı

BEYT

Ney gibi bağı yanık sine delik
Neye döndürdü fakîri dedelik

KIT'A-İ SÂBÎT

Şeyhoğlu semâa girip âlem dedelendi
Hergele sabî topuna döndü zedelendi
Her köşede bir na're-i mestâne-i yâ hû
Adetçe bugün zâviyemiz meygedelendi

BEYT-İ SÂBÎT

Nümâyân herkesin koynunda bir sâat-i kıyâmettir
Bu sâat çokluğu hengâme-i eşrât-ı sâattir

LEBÎB

Erbeîn ile geçip rûze-i eyyâm-ı şitâ
Etyemez tekyesi dervîşine döndü fukarâ¹

¹ Mecmuada bu sayfanın başında “Şeyh Hasan Kenzî Sünbülî 1127” ibâresi yer almaktadır.

Ümîdim odur kılmada meşk-i tesvîd
Makbûl-i ilâhî ola şâyed bir harf

Eser-i bâis olur zikr-i cemîle
Odur celb-i duâya bir vesîle

Ol dem ki çarh eyleye bu bendeye cefâ
Birbirlerinden eyleye her mefsilem cüdâ

Îmânını refik ede âhir nefeste Hak
Ol mü'minin ki okuya hatm ede duâ

Bu mecmûa olup âyîne-i sâhib-i nefis-i her dem
Usûl ile çıkardı nakşını bir demde cânânın

Edip edvârı darb-ı dest ile mutribleri güyâ
Hevâ-yı aşka uydu nâlesi dilbeste yârânın

Semâîdir nevâ kâra makâmât ile her faslı
Hümâyunmâye-i şevki ola mâlik olan cânın

Gâh mecmûa gibi koynuna kor gâh bakar
Dil veren kimse yanılmaz ulemâzâdelere¹

Mefhûmu fenâdır hele bu nüsha-i kevnin
Ma'nî-i bekâ fehm olunur bir lugat olsa²

¹ Mecmuada bu beytin başında "Seyyid Feyzullah Efendi Balat Şeyhi" ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada bu beytin başında "Nesîb Mevlevî" ibâresi yer almaktadır

DER ZIKR-İ ŞÜKÛFE

Derviş eydür a çiçek yine kandan gelirsin
Çiçek eydür a derviş bi-iznillah yâradır

Derviş eydür a çiçek kışı kande kışlarsın
Çiçek eydür a derviş toprak âdem şâd eder

Derviş eydür a çiçek sizde âdem var mıdır
Çiçek eydür a derviş âdem bizden biridir

Derviş eydür a çiçek gül müdür sultânımız
Çiçek eydür a derviş gül Muhammed deridir

Derviş eydür a çiçek boynun neden eğridir
Çiçek eydür a derviş özüm Hakk'a doğrudur

Derviş eydür a çiçek benzin neden sarıdır
Çiçek eydür a derviş âhım dağlar eridir

Derviş eydür a çiçek rengi kandan alırsın
Çiçek eydür a derviş ây ile gün nûrudur

Derviş eydür a çiçek sen cenneti gördün mü
Çiçek eydür a derviş ol mü'minler yeridir

Derviş eydür a çiçek sen tamuyu gördün mü
Çiçek eydür a derviş ol zâlimler yeridir

Dervif eydür a çiçek sen Ka'be'yi gördün mü
Çiçek eydür a dervif Ka'be Allah evidir

131b

Dervif eydür a çiçek anan atan var mıdır
Çiçek eydür a dervif bu ne aceb sorudur

Dervif eydür a çiçek bağçene girsem nola
Çiçek eydür a dervif kokla beni geri dur

Dervif eydür a çiçek sen YÛNUS'u gördün mü
Çiçek eydür a dervif Yûnus kırklar biridir



DER ZIKR-İ MÛRGÂN

Her şeyi Hak yarattı cümle cihân içinde
Cümle ânı zikr eder kevn ü mekân içinde

Dürrâc eydür yâ Hannân ördek eydür yâ Mennân
Hem kaz der ki yâ Sübhân âb-ı revân içinde

Ukik eydür yâ Allah turna der kul hüvallah
Keklik eydür illallah âhir yabân içinde

Kuzgun eydür ki yâ Hak bu hâllerime sen bak
Balıkcıl der yâ Rezzâk koma gümân içinde

Tâvus eydür yâ Rahmân yer gök hükmüne fermân
Bizi mahrûm eyleme yarın cenân içinde

Tûtî eydür gülmedim suçum nedir bilmedim
Uçup cevlân kılmadım kafes zindân içinde

Karga eydür yâ Azîz işimiz eyle temiz
Geyik eydür Hû deriz dağ-ı beyâbân içinde

Tavşancıl der uçarız deniz deryâ geçeriz
Nice kanlar saçarız fânî cihân içinde

Devlengiç der ki yâ Hay işimiz eyle kolay
Senden umar yoksul bay devr-i zamân içinde

Ankud eydür yâ Kerîm serçe eydür yâ Rahîm
Kudretin haktır senin bu sâyebân içinde

131b

Bülbül eydür nâlišler çin seher salınışlar
Gül için döker yaşlar ciğeri kan içinde

Doğan eydür tuttular tesbîhim yanıltılar
Ayağım bürküttüler kaldım insân içinde

Baykuş vîrânda ağlar tesbîhe belin bağlar
Kıyâmet işine tanlar kalmış vîrân içinde

Hüdhüd eydür yâ Sabûr kerkes eydür yâ Şekûr
Kartal tesbîhin okur bu beyâbân içinde

Kumru eydür ey dost ben
Seni zikr ederim bağ-ı rıdvân içinde

Güvercin eydür yâ Hû lâ ilâhe illâ hû
Hükmün revândır senin ins ile cân içinde

Kulyâ okur kırlangıç eyâ gâfil gözün aç
Ne yatarsın ey muhtâç dün gün tuğyân içinde

Horoz eydür yâ Hâlık oddan sen âzâdlık
Muhammed dostluğuna banlarım dün içinde

Tavuk tanrısın bilir Hakk'a şükürler kılar
Gâfiller yatar uyur döşek yorgan içinde

YÛNUS bildir hâlini söyle gel koş bilenden
Yâdigâr olsun senden devr-i zamân içinde

Eyledi hâlim perîşân dostlar sevdâ-yı aşk
Mülk-i dilde rûha râhat komadı kavga-yı aşk

Sel-i eşkim âlemi gark eylese etmen aceb
Baştan aştı ne çâre neyleyim deryâ-yı aşk

Bî-sırr-ı saman olup hiç bilmezem bîş u pişim
Şöyle mest etti o sâkî sahbâ-yı aşk

Hangâh-ı aşkta hem derd olanlar dediler
Kimseler görmüş değildir böyle bir rüsvâ-yı aşk

Akl ile yâr olmadık dânişle biliş olmadık
ADLîyâ kalbe düşelden bir istiğnâ-yı aşk

Geldi ol kutb-i cihân hazreti sultân geldi
Hamdü lillahi ten-i pejmürde-i cân geldi

“Men aref” sırrına vâkıf olam dersin eğer
Cân nisâr eyle yürü ma’den-i irfân geldi

Rü’yet-i nûr-i cemâliyle münevver oldu
Gerçi gözden nice dem yaş yerine kan geldi

Cür’a-i sâgar-ı aşkı için âşıklar
Baş açık yalın ayak hâk-i keribân geldi

Sürmeğe rûy-i siyâhım benim sultânım
Hâk-i pâyine senin ADLÎ-i nâlân geldi

TAKSİM

Enîsim "*kul hîvallah ehad*" dir yâ Rasûlallah
Celîsim dahî "*Allahü's-samed*" dir yâ Rasûlallah

Sîfâtın "*lem yezel*" zâtın "*ve lem yûled*" de mahfidir
Misâli "*lem yekün küfüven ehad*" dir yâ Rasûlallah

Taksîmât
Müstakîmzâde Süleymân Efendi

132b

Rasûlullah'ı mir'ât-ı tecellî- i İlâhî bil
Sakın timsâl-i ağıâr olmasın sûretnümâ ayna

Gönül bûy-i gül [ü] zât-ı cemîli şem ise matlûb
Yapış ger hâr isen de dâmen-i sultân-ı kevneyne

MISRA

Gözüm ki toprak ola zevk-i hâbı neyleyim
Gönülde nâle ki var ben rubâbı neyleyim

Vesîle halkasını çün hevâ-yı nefis oldu
İlâhî ben bu iki katre âbı neyleyim

Mevlidiye-i Müstakîmzâde

Âşıkâ evsâf-ı mabbûb-ı hüdâ gûş edelim
Gel gönül gel şâhid-i ma'nâ der-âgûş edelim

Gülistân-ı meclis-i mevlidde na't-ı hazretin
Nağmesiyle andelîb-i zârı hâmûş edelim

Eşki kilâb eyleyip dil mücmerin sûzân-ı aşk
Ceyb-i uşşâkı abîr-i âha serpûş edelim

Nağme-i şirin yaktı çün akîde-i dilleri
Sâkiyâ sun şerbet-i câm-ı safâ nûş edelin

Rûh-i pâk-ı hazrete edip salât ile selâm
Kisve-i aczi edâ-yı na'ta berdûş edelim

MISRA

Biz âşıkız ki görmedik asla habîbimiz
Biz hastayız ki ayn-ı taleptir tayyibimiz

Dilsîr-i vuslatız dü cihânda her an velî
Seyr-i cemâl olur bizim ancak nasibimiz

Dehânın kân-ı yâkût-i safâdır yâ Rasûlallah
Zebânın bülbül-i bâğ-ı vefâdır yâ Rasûlallah

Kelâmındır şifâ-yı derd-i isyân her tebehkâra
Şefâat hasta-i cürme devâdır yâ Rasûlallah

Yapıştı dâmen-i afva gubâr-ı asitânındır
Meded bu kemterin kârı hevâdır yâ Rasûlallah

Kerem kıl olmasın rüsvâ-yı mahşer el-amân ferdâ
Usâta sensin ancak lûtfâ kâdir yâ Rasûlallah

Yüz urdu der ki vâlâya abd-i mücrim ü âsî
Siyeh-rû der-i şefâat sezâdır yâ Rasûlallah

Muhammed mümkinâtın ekmelidir Muhammed kâinâtın efdâlidir
Muhammed nûr-i çeşm-i her velîdir Muhammed enbiyânın mürselidir

Muhammed mübtedâdır hem haberdür Muhammed geldi âhir evvelîdir
Muhammed hâtem-i peygamberândır Muhammed rahmet olduğu celîdir

Muhammed merhem-i mecrûh-i dildir ki nâm-ı pâkı zikr-i her velîdir
Muhammed mürşid-i Hak'dır halife Ebû Bekr ü Ömer Osman Ali'dir

Muhammed pişivâ-yı sâlikândır âna rehber Ebû Bekr ü Ali'dir
Muhammed cedd-i sebtîn ol hafîdin dü çeşmi âşıkın tutar elidir

Muhammed tâc-ı cümle serverândır gürûh-i âdilânın a'delidir
Süleymân bendesidir âkıl olan ger âzâd olmak isterse delidir

Heme kârı usâtın müşkil ise ânın hâli-i kati bin eşklidir
Giriftâr olmuş ol zenb-i vücûda şefi' ister usâtın erzelidir

Şefian olmasın rüsvâ-yı mahşer usât-ı bî kesânın echelidir

Hidâyet şemsisin ashâbın encüm furû' ile usûlün hep velîdir
Selâm olsun "*Îlâhen hayra sahbe*" ki ânlar müslimînin kümmelidir

Güfte : Dü Matla' Hazreti Mehmed Emîn Tokâdî İbn-i Hasan
en-Nakşibendî el-Kâdirî el- Halvetî (1158)

133b

Yarattı Hak senin çün cism ü cânı yâ Rasûlallah
Sen oldun âlemin rûh-ı revânı yâ Rasûlallah

Sana halk etti Bârî ins ü cânı yâ Rasûlallah
Dedi ümmetlere peygamber ânı yâ Rasûlallah

Sana dünyâda rü'yet-i hâs idi mi'râc ettikte
Kelîm aldı cevâb-ı "*len terânî*" yâ Rasûlallah

Münevver etti ey bedr-i risâlet mihr ü mâh-âsâ
Yüzün nûru zemîn ü asumânı yâ Rasûlallah

Olan ruhsâ-yı hâk-ı dergehin zâhirde bâtında
Bulur feyz-i hayât-ı câvidânı yâ Rasûlallah

Kapından gayrı mülce' var mı muhtâcın EMÎNÂ'ya
Şefâatle sevindir bî kesânı yâ Rasûlallah

Yâ İlâhî lûtf edip ırgür dile feyz ü fütûh
Metn-i insânîden istihrâc edem ders-i şürûh

Kılma ten hamalı bu yâri ger ândan kıl halâs
İnşirâh-ı dil gelip takdîsine erişe rûh

Sıdk-ı sıddîk ile cem' u fark-ı fârûka erem
Eyle zü'n-nûreyn-i kalbim murtazâdan ver sabûh

Cân bula hubb-i hakîkiden vedüda aşkı
Zerre zerre cismime sârî ola sırr-ı bedûh

Hazreti yekdest EMÎNÂ destgîr ola sana
Sırr-ı rûhâniyyetinden kıl teveccüh bul fütûh

Çün oldun bende-i çârû-keşi sultân-ı kevneynin
Der-i vâlâsı ferrâşını Mevlâ eylemez hâsır

O sultân-ı cihânın bendesini kimse incitmez
Kapısı bendesinin çün EMÎNÂ bâtın ü zâhir



Gönül hayrân [u] reyhân bûy-i geysû yâ Rasûlallah
Anâdil gibi zâr zâr gül-rû yâ Rasûlallah

Çıkıp kürsiyy-i arşa pâye-i rif'at bulurlar hep
Ümem oldukça ruhsâr-ı sırr-ı gû yâ Rasûlallah

Firâk u iştiyâk ile hamîde kad olur mu hiç
Edenler ser furû-yı tak-i ebrû yâ Rasûlallah

Ayak basıp şefâatle kebâir kârı ağırlar
Büyüktür suç velî ağır terâzi yâ Rasûlallah

EMÎNÂ yok yüz insanım diyem vech-i niyâzım lîk
Bilâ mûcib şefâattir hemân ho yâ Rasûlallah

Meded dilsîr-i feyz olsun kimine yâ Rasûlallah
Ecel kesr etmedin çün âb-ı gîne yâ Rasûlallah

Ola feyzin lebâleb kâsesine yâ Rasûlallah
Dem-i ömr ere çün vakt-i pesîne yâ Rasûlallah

Resândır bâd-ı bân rûz [ü] şeb ile sâhil-i mürge
Fenâ bahrinde cismim çün sefine yâ Rasûlallah

Nukûd-ı ömrüm oldu nâfiz iken bilmedim nâkîd
Hevâya sarf olunmuş ol hazîne yâ Rasûlallah

Fezâ-yı cennet-i vasla gider şâri' mukadder mi
Nasîb olur mu hac râh-ı Medine yâ Rasûlallah

Olursa âteş-i efnâ çün neam beden makrûn
Revân kıl feyzi abd-i pür enîne yâ Rasûlallah

Nukûd-ı vaktimi sarf etmedim kâlâ-yı irfâna
Telef oldu meded hep ol defîne yâ Rasûlallah

Huzûra âl ü sahbe asl u fer'a bin salât olsun
Sürûr ere kabûlünle EMÎN'e yâ Rasûlallah

Gönülde ahker-i mihr-i Rasûlullah'ı îkâd et
Hüdâyayı tehâya ile rûh-i pâkini yâd et

Şerefyâb-ı saâdet olmak istersen dü âlemde
Âna fermân berdâr olmayı her ânda mu'tâd et

Şefi'ul müznebînâ rûz-i rüst-â-hîz oldukta
Usât-ı ümmet-i merhûma ki lûtf edip imdât et

Giriban-çak sabr-ı derd-i hecrim oldum şifâ-sâz ol
Kerem kıl şerbet-i vaslın atâsın bana müzdâd et

Yeter mahbûs-i sicn devre-i dergâhın olduk biz
Habîbâ bendegân-ı âşıkâmı ândan âzâd et

Adâd-ı bülbülân gülşen-i aşkında ol FEYZÎ
Nevâ senci-i na't-ı pâk edip her demde feryâd et

NA‘T-I ŞERÎF

Tâc-ı ser enbiyâ beşer ü evliyâ
Seyyidinâ Mustafâ salli ve sellim aleyh

Şâh-ı Kureyşî neseb âlim-i ümmî lakab
Hazreti mahbûb-i Rab salli ve sellim aleyh

Gevher-i âlfî nijâd merci‘-i halk-ı bilâd
Avn ü melâz-ı ibâd salli ve sellim aleyh

Hayl-i mürsel hâtimi sırr-ı ezel âlimi
Muttalibî Hâşimî salli

Meyve-i nahl-i vefâ ma‘den-i sıdk u safâ
Menba‘-ı cûd ü sehâ salli

Nûr-i uyûn-i kerem nevr-i gusûn-i kerem
Gavr-i fûnûn-i kerem salli

Serv-i hırâm-ı harem sadr-i kirâm-ı kerem
Emn-i selâm-ı selem salli

Bûlbül-i bostân-ı kuds verd-i gülistân-ı kuds
Mürg-i hoş elhân-ı kuds salli

Nâtk-ı sıdk u sevâb kâşif-i ümmü‘l-kitâb
Sâhib-i faslû‘l-hitâb salli

Menba‘-ı rûd-i atâ asl-ı vücûd-i sehâ
Şâh-ı cünûd-i vefâ salli

Mîlk-i dile hânımız âleme sultânımız
Mürde dile cânımız salli

Subh-i cemâli sabîh vech-i cemîli melih
Kulları Hızır ü Mesîh salli

Yûsuf-i Mısr-i cemâl meh yüzü kaşı hilâl
Menba‘-ı âb-ı zilâl salli

Meyve-i bostân-ı lûtf lü‘lü-i ummân-ı lûtf
Bahr-i kerem kân-ı lûtf salli

Mâlik-i hulk-i azîm şâri‘-i şer‘i kavim
Merd-i reh-i müstakîm salli

Nâsîh-i edyân-ı gayr hâdim-i esnâm-ı deyr
Bânî-i bünyân-ı hayr salli

Dîn âna mahsûsudur sâbit-i mansûsudur¹
Muhkem [ü] mersûsudur salli ve sellim aleyh

Zâtı mukîrr-i şeref bâbı melâz [u] kenef
Efdâl-i cümle selef salli

Mushaf-ı âyât-ı hüsn mecme‘-ı gâyât-ı hüsn
Râfi‘-ı râyât-ı hüsn salli

Şems-i saâdetdir ol bedr-i celâletdir ol
Necm-i hidâyettir ol salli

Hâm-ı sipîhr-i cemâl sâhib-i izz u celâl
Matla‘-ı mihr-i kemâl salli

Mahzen-i sırr-ı Hüdâ kân-ı sehâ vü atâ
Gevher-i genc-i hüdâ salli

¹ Mecmuada bu mısradan önce yan sütuna geçilmiş olup, başında “bakiyye” ibâresi yer almaktadır.

Mahrem-i esrâr-ı gayb vâkıf-ı ahbâr-ı gayb
Matla‘-ı envâr-ı gayb salli

Câna tabîb-i maraz hilkate oldur garaz
Cevher o bâkî araz salli

Taht-ı dile hân odur halk-ı beden cân odur
Dîn ile îmân odur salli

Maksem-i lûtf-i ilâh sâhib-i tâc u külâh
Halka melâz u penâh salli

Mihr-i sipihr-i kerem ser-i arab hem acem
Hâfiz-ı levh u kalem salli

Neyyir-i misbâhıdır zıkr-i dile râhıdır
Râhat-ı ervâhıdır

Sırr-ı ezelden habîr sâhib-i fazl-ı kemter
Halka beşîr ü nezîr salli

Şâh-ı şefîk-i usât âyet-i lûtf-ı necât
Rûhuna yüz bin salât salli

Zıll-ı zalîl-i Hüdâ mihr-i münîr-i hüdâ
Yoluna cânlar fedâ salli

Ma‘den-i tahkîkidir mahzen-i tevfikidir
Sâhib-i siddîkidir salli

Nâtık-ı güftâr-ı Hak âlim-i ilm-i tabak
Sâhibi fârûk-i Hak salli

Ma‘den-i ihsândır mürdem-i insândır¹
Sâhib-i Osmân’ıdır salli ve sellim aleyh

¹ Mecmuada bu mısradan önce yan sütuna geçilmiş olup, başında “bakiyye” ibâresi yer almaktadır.

Ahmed-i Muhtâr'ıdır seyyid-i ebrândır
Sâhibi kerrândır salli

135b

Cedd-i Huseyn ü Hasen mihr-i sipihr-i gühen
Sâhib-i hulk-i hasen salli

Görse cemâlin gözüm pâyına sürsem yüzüm
Yok âna lâyk sözüm salli

RÛHÎ-i biçâreyim vâle vü âvâreyim
Bî dil ü bî çâreyim salli

Taht-ı dilin hânı kıl ânı beden cânı kıl
Hâce-i harmânı kıl salli

Efdal-i halk-ı hüdâ hassasallâhu behâ
Eyle salâtı âna salli ve sellim aleyh

Ey cemâlin şem'-i bezm ârây-ı kurb-i gerd-i gâr
Cebreîl âvâre-i nûr-ı ruhun pervâne var

Şem'-i zâtın olmasa dönmezdi fânûs [u] felek
Bunca eşkâl ü sûretten olurdu âşikâr



Ey habîbi Kureşî dâver-i Mekkî Medenî
Hüsn-i ruhsâr tû mânend gül ü yâsemîni

“Ve 'd-Duhâ” vird-i dilârâyı cemâlet hânım
Dâim ez sünbül tû âyet-i leyli sühânı

Nükhet-i Yûsuf gülçehre-i Ya'kûb âmed
Mest-i hoş bû-yi visâlim men ezân-ı pirheni

Nâil-i feyz-i ezel mî şod ü kadr-i bülend
Ân ki şed bende-i tu misl-i Üveys el-Karânî

Ez hulûs-ı ÂRİF dildâde senâ mî kuyed
Gevher-i vasf tû manzûme-i dürr-i adnî

USÛLÂT

Sultân-ı kevneyn kabrinden kalkınca
Diye zaîf ümmetlerim nicoldu

Cebrâîl hazretin hâzır görünce
Diye zaîf ümmetlerim nicoldu

Ebû Bekir Ömer Osman duralar
Livâü'l-hamdı Ali¹ vereler

Dört melek tâc u hulle giyireler
Diye zaîf

Livâü'l-hamd arş önüne dikile
Halk-ı âlem mahşerine çekile

Mübârek gözünden yaşlar döküle
Diye zaîf

Cehennem yürüye halkın üstüne
Ateşler saçıla âsî kaskına

Secdeye varıp yalvara dostuna
Diye zaîf

Unuta cümle enbiyâ ümmeti
Muhammed diye ümmetî ümmetî

İlâhî ayırma Derviş HİMMET'i
Diye zaîf ümmetlerim nicoldu

¹ Rûşenî Mecmuası 'nda bu kelime "Ali'ye" şeklindedir. a.g.e., vr. 50a.

Bâd-ı sabâ¹ sorsunlar cânân illeri kadedir
Bilenler haber versinler cânân illeri kadedir

Fikr ederim aklımız ermez yürek kaynar taşar durmaz
Bilenler² haber vermez cânân

Ol bahrim kaydım taşım mevc uruben hadden aşım
Diyâr-ı gurbete düştüm cânân

Hayli zamandır sorarım bir dertli âşık ararım
Kalmadı sabr u karârım cânân

Derviş HİMMET eder âhı acep görme mi ol mâhı
Kalmadı sabr u karârım cânân illeri kadedir

¹ Rüşenî Mecmuası'nda bu kelime "sabâya" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 36a.

² Avni Erdemir'in *Anadolu Sahası Musikişinas Türk Şâirleri*'nde bu kelime "bilenler de" şeklindedir. *a.g.e.*, Ankara 1999, s. 218.

Uyan be hey gâfil hâb-ı gafletten
Ömrün geldi geçti haberin var mı

Bir haber aldın mı sırr-ı vahdetten
Mürg-i cânın uçtu haberin var mı

Ma' siyyet yükünü aldın boynuna
Hiç ölüm korkusu girmez aynına

Felek birkaç arşın bizden eğnine
Yakasız don biçti haberin var mı

Bu dâr-ı rihlettir bunda kalınmaz
Hem sonu fenâdır murâd alınmaz

Kâfile kalkınca geri dönülmez
Kârbân başı göçtü haberin var

Azığın var mıdır yola gitmeğe
Döşek hâzır mı varıp yatmağa

Ejderler gibi dem çekip yutmağa
Yerler ağzın açmış haberin var mı

Derviş HİMMET senden evvel gelenler
Kimisi kul kimi sultân olanlar

Dünyâ benim mülküm deyip bilenler
Ecel câmnın içti haberin var mı

Ey âşık sâdıklar gelin Allah diyelim
Bezm-i Hakk'a lâyıklar gelin Allah diyelim

Ko desinler dîvâne biz duralım dîvâne
Aşk ile yana yana gelin Allah

Nidelim gayrı fikri edelim Hakk'a şükrü
Yeter bize Hak zikri gelin

Nefsinden kibrin gitsin gönlün nûr ile dolsun
Hak senden râzı olsun gelin

Dinlen ÂŞIK HİMMET'i tutun farz [u] sünneti
Ey Muhammed ümmeti gelin Allah diyelim

Muhammed meclisinde erenler cem' olmuşlar
Eline bir câm sunmuş Hacı Bayram'ın

Oı doludan kim içti deryâ olup taşı
Kamû hâle ulaştı sırrı Hacı

Gör kemâl ehli neyler arş kürsî seyrân eyler
Muhammed'i medh eyler dili Hacı Bayram'ın

Mekân tutmuş ferşinde seyrân eder arşında
Nûrdan tâcı başında gülü Hacı

Eğnine gir aba al elini kıl tevbe
ŞEYH OĞLU EDHEM BABA kulu Hacı Bayram'ın

Bir gece seyrimde kırkları gördüm
Sordum Hacı Bayrâm kandedir

Derler Hacı Bayrâm bundadır bunda
Sordum Hacı Bayrâm kandedir

Gâh siyâh tûlbenti sarık sarınır
Üç gül altı terkli kisve urunur

Velî dersin velîlerin velîsi
Kutbu'l-aktâb evliyâlar ulusu

Cümle fukarâsı başlar uşusu
Sordum Hacı

Velî dersin velî neden velîdir
Yazıcıoğlu Mehmed'in pîridir

Şeyh Hâmid sultânın özge yâridir
Sordum Hacı Bayrâm kandedir

Güfte : Himmetzâde Abdüşşekûr Efendi vâiz-i Ayasofya
(1180 Tarih-i Rihletidir)

136b

Cem' olmuş dervişleri sultân Hacı Bayrâm'ın
Tarîki ârifleri pîrim Hacı Bayrâm'ın

Her kim yolunu tutar feyz alır nûra batar
Âna himmeti yeter pîrim Hacı Bayrâm'ın

Âna eden ihânet bulmaz elbet selâmet
Yetmez mi bu kerâmet sultân Hacı Bayrâm'ın

Çün pîrden aldım haberi bend oldum dedim belî
Başım üzredir gülü sultân Hacı Bayrâm'ın

Bülbül-i gülzâr-ı Hak ma'nâda verir sebak
Kadrin bil Hakkâne bak sultân

Himmetiyle zindesi yolunda efgendesî
ŞEKÛRÎ bir bendesi sultân Hacı Bayrâm'ın

Âşık oldum sana cândan
Pîrim Hacı Bayrâm Velî

Fârîğ oldum dü cihândan
Pîrim Hacı Bayrâm Velî

Sensin Allah'ın velîsi
İki cihânın dolusu

Evliyâların ulusu
Pîrim Hacı Bayrâm Velî

Sensin Mevlâ'nın hem dostu
Nûr-i berk urar yatar üstü

Server-i Muhammed'in dostu
Pîrim Hacı Bayrâm Velî

Uzak mıdır illeriniz
Açıldı mı gülleriniz

Feryâdda bülbülünüz
Pîrim Hacı Bayrâm Velî

AKŞEMSEDDÎN söyler sözü
Nûr-i berk urar yatar özü

Mahşerde bulasın bizi
Pîrim Hacı Bayrâm Velî

Dehânın râzdan ilm ü hikmet yâ Rasûlallah
Zebânın tercümân-ı sırr-ı vahdet yâ Rasûlallah

Sipâh-ı evvelîn ü âhîrînin şâhı zâtıdır
Senindir taht-ı devlet tâc-ı izzet yâ Rasûl

Ricâ-yı ilticâ-yı dergehinle azm-ı râh ettim
Meded def' etme lûtf eyle icâzet yâ Rasûl

Nola müjgân ü çeşm ü rûyimi bu yolda pây etsem
Derûnu eyledim kasd nihâyet yâ Rasûlallah

Aceb mi rûzgâr el verse yüz sürsem o dergâha
Beni hâkester etti nâr-ı firkat yâ Rasûlallah

Reh azmi edince pâk çerkâb-ı avâikden
Akıttım dîdeden çok eşk-i hasret yâ Rasûl

Sürüp bin şerm ile yüz astâne VAHYÎ-i âsî
Cenâbından niyâz eyler şefâat yâ Rasûlallah

Gönül yüz sürmek ister hâk-i pâyine¹ yâ Rasûlallah
Ere tâ rütbesi fevka'l-a'lâya yâ Rasûlallah

Hayâl-i ravzâ-i pâkin dili reşg-i cinân etti
Mahal olsa nola zevk [ü] safâya yâ Rasûlallah

Sülûkunda şeb-i dîcûzi seçmez rûz-i rûşenden
Uyan aşkın gibi bir rehnümâya yâ Rasûlallah

Ser şekin râh-ı aşkında gubâra eylesin tebdîl
Edenler arzû-i kahli'l-celâya yâ Rasûlallah

Garîbim derdmendim bî-kesim giryân u nâlânım
Bana sal lûtf u ihsânınla sâye yâr

Kodu ihlâs ile dergâhına yüz VAHYÎ-i sâil
Nigâh-ı iltifât et ol gedâya yâ Rasûlallah

¹ Nuri Özcan'ın doktora tezinde bu kelime "pâye" şeklindedir. *a.g.e.*, II, s. 718.

Güfte : Hazreti Şemsî Kuddisallahu Teâlâ Sırruhu (1006) Ahmed Efendi 137b
İbn Ebi'l-Berekât Mehmed bin Ârif Hasan Ez-Zeylî (Vülide 972)

Çü gencin meskeni vîrânelerdir
Gönül niçin harâb olmayasın sen

Özün hâk etmeyen ermez alâya
Özüm niçin türâb olmayasın sen

Fenâ gasli çü gözyaşsız olmaz
Gözüm niçin pür âb olmayasın sen

Bu meclis ehli hep mestânelerdir
Ciğer niçin kebâp olmayasın sen

Maârif menzlidir ŞEMSÎ kalbin
Ne iştir bir kitâb olmayasın sen

Ne yatarsın be hey gâfil duru gel âh u zâr eyle
Çü dünyâ mülküne geldin duruş hoşça kâr eyle

Nice bir nefs kulsun gözün aç Rabb'ini anla
Nice bir halka kulluklar efendin anla âr eyle

Sakin kim sen emîn olma ecel erdikçe tâlîdir
Seni sayd etmeden zinhâr emeller kıl şikâr eyle

Vücûdun âlî ma'dendir sakın kim eyleme zâyî'
Ânı her nesne zikr ile gece gündüz tımâr eyle

Kasâvet kaplamış kalbin hava iller ile kıştır
Oku âyât-ı Kur'ân'ı ânınla hoş bahar eyle

Bu dünyâ lezzeti ŞEMSÎ dimâğın eylemiş muhtel
Âna ma'cûnu zikr ile gece gündüz tımâr eyle

Semâ'da sırr-ı tevhîdî duyan gelsin bu meydâne
Derûnîce bugün Allah diyen gelsin bu meydâne

Görenler nûr-i Gaffâr'ı duyanlar sırr-ı Settâr'ı
Cihânda şişe-i ârı sıyan gelsin bu meydâne

Geçip bu âb ile kilden dahî cümle heyâkilden
Bu dünyâ nakşını dilden yuyan gelsin bu meydâne

Salâdır ehl-i irfâna getirsin cânı kurbâna
Bugün başını meydâne koyan gelsin

Gönül maksûdunu buldu cihân envâr ile doldu
Bugün NÛRÎ imâm oldu uyan gelsin bu meydâne

Cem' olmuş dervişleri sultân Abdülkâdir'in
Yolunda sâdıkları sultân Abdülkâdir'in

Elim verdim eline kurbân olam diline
Cânım fedâ yoluna sultân Abdülkâdir'in

Arısının bâhyım bağçesinin gülüyüm
Bağının bülbülüym sultân Abdülkâdir'in

Sana direm ey kişi çıkar kalpten teşvîşi
Oda yanmaz dervîşi sultân Abdülkâdir'in

Hak katında uludur iki cihân doludur
EŞREFOĞLU kuludur sultân Abdülkâdir'in

Her kim der ise dâim lâ ilâhe illallah
Gönülde dura kâim lâ ilâhe illallah

Endişe¹ Hak ola gönlü nûruyla dola
Mahşerde deyu gele lâ ilâhe illallah

Şol dem ki göçe câmı “*lâ havfun*” ola şâmı
Çürütmeye hiç teni lâ ilâhe illallah

Aldayamıya şeytân mûnisi ola Rahmân
Hem kurtariser îmân lâ ilâhe illallah

Ol gün ki kıza yüzler söyleyemeye diller
Hoş hüccet olup söyler lâ ilâhe illallah

Var EŞREFOĞLU RÛMÎ terk etme bu kelâmı
De sen ale’ d-devâmı lâ ilâhe illallah

¹ Eşrefoğlu Dîvanı’nda bu kelime “endişesi” şeklindedir. *a.g.e.*, s. 38.

Ey bizi soran kardaşlar bize Kâdirîler derler
Ey gerçek âşık olanlar bize Kâdirîler derler

İrşâdı âleme doldu ulu geyci kamû bildi
Münkir ikrâra geldi bize Kâdirîler derler

Kutbu'l-aktâbdır bildiler meşâyih boyun eğdiler
Cümlesi muti' oldular bize Kâdirîler derler

Abdülkâdir'i sevenler cân u gönülden gelenler
Salâdır dostu gidenler bize Kâdirîler derler

Bu ABDURRAHÎM-İ TIRSÎ Şeyh Eşrefzâde bendesi
Abdülkâdir halifesi bize Kâdirîler derler

Benim şeyhim seni Hakk'a götürür nice müşkillerin ânda bitirir
Muhammed sancağını götürür Abdülkâdir sultân derler şeyhime

Erenlerde kalmıştır yol erkân usûl Abdülkâdir sultân derler şeyhime

Dâim Hakk'a gider şeyhimin yolu muhibb-i sâdıkı âleme dolu
Âna verdi virdi Muhammed Ali Abdülkâdir sultân derler şeyhime

Giderler gazâya çalalar satır dâimâ yaparlar yıkmazlar hatır
Bağdat'ta türbesi nûr olmuş yatar Abdülkâdir

Dâim Allah ile şeyhimin işi dost deyince akar gözünün yaşı
EŞREFOĞLU RÛMÎ ânın dervişi Abdülkâdir sultân

Güfte : Âşık Yûnus Emre (843)

138b

Seyyâh olup şol âlemi ararsan
Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz

Ceddi Muhammed' dir eğer sorarsan
Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz

Mevlâ'm yüce devlet başına
Meşgûl olmuş yaradanın işine

Allah ile Rasûl ile âşinâ
Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz

Çevre gelir dervişleri dirilir
Erkân ile ihyâları sevilir

Kudretinden nasîpleri verilir
Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz

Cümle evlâdına yeşil yaraşır
Aşkı gelir şu cânıma dolaşır

Âna mürîd olan Hakk'a ulaşır
Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz

Hak yeri göğü yaratıp düzeli
Hoş nazar eylemiş âna ezeli

Evliyâlar ser çeşmesi güzeli
Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz

Âşık YÛNUS çekilmeye gayreti
Üstümüze hâzır ola himmeti

Oğlum demiş âna Rasûl hazreti
Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz

Zikirde tesbîhte cümle halâyık
Fikr eyledim gördüm benden gâfil yok

Bir amelim yoktur Allah'a lâyık
Fikr eyledim gördüm benden gâfil yok

Muhammed'in ilk yâri Ebûbekir
Gece gündüz Hakk'a eder çok şükür

Kimler namaz kılar kimler vird okur
Fikr eyledim

Gelin imdi ağlaşalım kardaşlar
Akıtalım gözden kan ile yaşlar

Tevhîd eder dağlar ağaçlar
Fikr eyledim

YÛNUS eydür ben bir yüzü karayım
Kon tevekkül kapısında durayım

Yarın ol Hazrete nice varayım
Fikr eyledim gördüm

Aceb midir deli olmak aşk oduna yanan kişi
Aşka yakın yürümesin iyi adın sanan kişi

Kim sakınır iyi adın bıraksın elden aşk odun
Tenden çaldırır kanadın daldan dala konan kişi

Gelen geçer sürün sürün yâ bayramdır yâhut düğün
Gelir mi ola yarın bugün benim gönlüm alan kişi

Şol gözlerim yola bakar başım döner yaşım akar
Gayrıya ol nice bakar dost cemâlin gören kişi

Yeğın bu aşkın güneşi¹ YÛNUS yola kodu başı
Şol münkerler atar taşı gelsin kâil olan kişi

¹ Mecmuada bu beytin yanında “Yine doğdu aşk güneşi” ibâresi yer almaktadır.

Kurb-i hazrettir visâli şeyh Abdülkâdir'in
Hîmmetidir arş-ı âlâ şeyh Abdülkâdir'in

Hazreti Hakk'ın huyuyla huylanıp halkı azîm
Özgeden özge bu hâli şeyh Abdülkâdir'in

Evliyânın boynuna bastı kadem ol serteser
Şerha gelmez hiç kemâli şeyh Abdü

Her murâda erişir her kim ânın ismin çeker
İsm-i a'zamdır makâli şeyh

Evliyâ içre nazarı yok sakın inkârı ko
Gelmedi hergiz misâli şeyh

Ger dilersen evliyâ içinde sultân olasın
Hizmetinden olma hâli şeyh

Bülbül-i âşık gibi gülzâr-ı nâmın vird eder
Verd-i cennettir cemâlî şeyh

Dembedem feyz-i nefesler erişir dil hasteye
KÂDİRÎ'nin hep mecâli şeyh Abdülkâdir'in

Dervişlik edersin bana
Bende dahî direm sana

Sen derviş olamazsın
Sen derviş olamazsın

Derviş bağı baş gerektir
Koyundan yavaş gerektir

Gözü kanlı yaş gerektir
Sen derviş olamazsın

Eline gireni yersin
Öyle dervişlik edersin

Dile geleni söylersin
Sen derviş olamazsın

Bu darılmak iyi olsa
Bu darılmak sende varken

Muhammed darılır idi
Sen derviş olamazsın

Döğene elsiz gerektir
Derviş gönülsüz gerektir

Söğene dilsiz gerektir
Sen derviş olamazsın

Derviş YÛNUS bu sözü
Kendi sözlerin duymazsın

Kendi nefesine dedin
Sen derviş olamazsın

Ey gönül sabret belâya bulasın râhat tamâm
Âdet-i Mevlâ budur sabreyle bulur kıl merâm

Hamd ü şükrü koma elden pes rızâ-yı Hak budur
Ez diyâd-ı ni'mete olur sebep bil ey hümâm

Dünye vü ukbâ Hak'dır gayrıdan yok fâide
Gel abes sa'y eyleyip kendini yorma ey hümâm

Eyle ABDÜLHAY kelâmın muhtasar matlûbtur
Tâ olasın ehl-i diller meclisinde sen imâm

Hor bakma sen toprakta kimler yatar
Kani bunca evliyâ yüz bin peygamber yatar

Cennette buğday yiyen gaflet gömleğin giyen
Dünyâya meyl etmeyen Âdem peygamber yatar

Arkasıyla kum çeken göz yaşıyla yoğuran
Ka'be'ye temel koyan Halîl peygamber yatar

Ol Allah'ın habîbi dertlilerin tabîbi
Enbiyâlar güzeli Muhammed server yatar

Hayber kal'asın yıkan kâfiri oda yakan
Şâhinler gibi bakan hazreti Hayder yatar

Ana ata gülleri Kur'ân okur dilleri
Ali'nin oğulları Hasan Hüseyin yatar

İğnesin suya atan balıklara hükm eden
Tâcın tahtın terk eden İbrâhim Ethem yatar

YÛNUS EMRE'em sen dahî yok yerlere çalkanma
Kara yerler altında çok günahkârlar yatar

Zikr edelim Mevlâ'yı yâ hû yâ men hû
Ol a'lâdan a'lâyı yâ hû yâ men hû

Bir yere gelip ihvân zikr ederler zâkirân
Olur sema' vü devrân yâ hû yâ men hû

Varlığı hâk ederler kalpleri pâk eder
Sîneler çâk ederler yâ hû

Halvetîler dervişler gerçek ere ermişler
Nîceler cân vermişler

Dizler çöküp halvette oturanlar uzlette
Giderler son rihlette

Ol terk eyleyen varın gezip cennette yarın
Görürler Hak dîdârın

ZÂKİRÎ zikrin oku ermedin ecel oku
Bulanlar buldu Hakk'ı yâ hû yâ men hû

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra "Üç Mihrablıda hatib ve medrese-i derûnîde vakıf yanında medfûndur (Sene1030)" ibâresi yer almaktadır.

Dost gülzârının gülleri Halvetîler derler bize
Gülşen-i cân bülbülleri Halvetîler derler bize

Gece gündüz cünbüşleri Hakk'ı zikretmek işleri
Seyyid Yahyâ dervişleri Halvetîler

Halvetlerde dizler çöken gözlerinden kan yaş döken
Yılda dört erbaîn çeken Halvetîler

Her dem bahardır ilimiz açılır taze gülümüz
Zikri eder şol dilimiz

Giyerler şal u palası silerler gönülden pası
ZÂKİRÎ' dir en ednâsı Halvetîler derler bize

Bir gün ey dil ki öle kurula mîzân-ı Hüdâ
Ola fi'l-cümle berâber fukarâ vü ümerâ

Seçile mü'min ü müznib dahî müşrik cümle
Okuna her kişinin defteri ferden ferdâ

Kimisi lââyık-ı cennet şâd ü hürrem
Kimine emr oluna nâr-ı sakr tahte's-serâ

Nice olur hâli Süleymân'ın o demde yâ Rab
Korkum oldur amelim ede beni nâra sezâ

Ey sâlikân ey sâlikân devrân ile hû diyelim
Cemâl-i Hakk'a âşıkân cevân ile hû diyelim

Zikr-i hû'ya bağla gönül hû de maksûdun ara bul
Bulsun tesellî cân u dil seyrân ile hû diyelim

Hû diyelim yana yana nâr-ı aşka yana yana
Şarâb ile kana mestâne ile hû diyelim

Selb edelim avâyıkı mahv eyleyip alâyıkı
Her dem zikr edip Hâlik'i ihvân ile hû diyelim

Hû gülşeninün gülleri feryâd eder bülbülleri
İster gönül ol illeri yârân ile hû diyelim

KELÂMÎ'den şâfi cevâp u ile ref' olur hicâp
"Fe kûmû yâ ulü'l-elbâb" irfân ile hû diyelim

Medîne'den bir cân uçtu
Mekke şehri kible düştü

Uçuben Bursa'ya düştü
Emîr Sultân hû benim şeyhim

Emîr Sultân'a varalım
Hâcet namazın kılalım

Hayır duâsın alalım
Emîr Sultân hû benim şeyhim

Emîr Sultân bir kişidir
Enbiyânın sırdaşdır

Ak sakallı pîr kişidir
Emîr Sultân hû benim şeyhim

Türbesinin önü güller
Sana Emîr Sultân derler

Şakıyıp öter bülbüller
Emîr Sultân hû benim şeyhim

Türbesinin önü sofa
Ceddi Muhammed Mustafâ

Dervişler sürür safâ
Emîr Sultân hû benim şeyhim

Baş ucunda serv ağacı
Âna varan olur hacı

Başında peygamber tâcı
Emîr Sultân

Sağ yanında oğlu yatar
Îlâhî nûralar yatar

Sol yanında kızı yatar
Emîr Sultân

YÛNUS der türbeye vardım
Sanır cennete girdim

Eşiğine yüzler sürdüm
Emîr Sultân hû

Ey yârenler ey kardeşler ayların sultânı geldi
Ey dîn yolunda sâdıklar ayların sultânı geldi

Bu aylar yılda bir gelir bunun sevâbın kim bilir
Çok cânlar ermedin ölür ayların sultânı geldi

Bu aydır Kur'ân indiği evlere melek dolduğu
Duâlar kabûl olduğu ayların

Bu ayda cennet açılır aleme rahmet saçılır
Mü'min münâfik seçilir ayların

Bu ayda şeytân bağlanır fâsıklar ciğer dağlıdır
Oruç tutanlar çağlıdır ayların

Bu ayda cennet bezenir mü'minler Hakk'a özenir
Çok cânlar sevâp kazanır ayların

Hep melekler yüksek uçar pervâz urur kanat açar
Bir sevâbın bine geçer ayların

Özen derviş YÛNUS özen özenirsen Hakk'a özen
Recep Şa'bân Hak Ramazan ayların sultânı geldi

Reh-i zât rehnümâsıdır benim pîrim Hüsâmeddîn
Dil ehli muktedâsıdır benim şeyhim Hüsâmeddîn

Mutahhardır şerîatle müzeyyendir tarîkatle
Münevverdir hakîkatle benim pîrim

Edip Hak âna ihsânı ol oldu gavs-ı Rabbânî
Eder her derde dermânı benim pîrim

İzi isr-i Rasûlullah yolu râh-ı râh-ı¹ visâlullah
Ser-i cünd-i ricâlullah benim pîrim

CEMÂLÎ kulunun kulu şeh-i bâtındır ol ulu
Pîrim uşşâkîdir yâ hû benim şeyhim Hüsâmeddîn

¹ Mecmuada bu kelime yanlışlıkla iki kez tekrar edilmiştir.

Medîne'den bir cân uçtu
Benim gönlüm sana düştü

Uçuben Bursa'ya düştü
Emîr Sultân hû

Emîr Sultân bir uludur
O da Mevlâ'nın kuludur

İçi melekler doludur
Emîr Sultân

Türbesinin önü güller
Sana Emîr Sultân derler

Çağrışıp öter bülbüller
Emîr Sultân hû

Gelin türbeye varalım
Hayır duâsın alalım

Hâcet namazın kılalım
Emîr Sultân hû

Cum'a gün türbeye vardım
Gûyiyâ cennete girdim

Eşiğine yüzler sürdüm
Emîr Sultân hû

Baş ucunda serv ağacı
Sana varan olur hacı

Başında peygamber tâcı
Emîr Sultân hû

Sağ yanında oğlu yatar
BEDRÎ'yi nûrlara batır

Sol yanında kızı
Emîr Sultân hû²

¹ Mecmuada güftekar isminden sonra "Hisar'da medfûn, postta üçüncü şeyhtir. Câmi'-i Fâtih'e ibtidâ vâiz da'vet olunmuştur." İbâresi yer almaktadır

² Mecmuada 2 kez tekrarlanan bu eser, ilk olarak vr. 139a'da Yûnus Emre mahlasıyla geçmektedir.

Elhamdülillah şükür eyledik Hakk'ı zikir
Gitti efsâne fikir Allah Allah diyelim

Kalmadı dilde gubâr
Eyledi hep târumâr
Buldu dertliler tımâr
Allah Allah diyelim

Dost bağında bülbüller
Feryâd edip geldiler
Maksûdların buldular
Allah Allah diyelim

Doldu gönüle nûrlar
Oldu zâkir münevver
Melekler rahmet diler
Allah Allah diyelim

Bu tevhîdi kim duyar
Cân terkin ura meğer
BAĞDÂDÎ'den yok eser
Allah Allah diyelim

Evliyânın nazarına yâ hû yâ men hû
Yanmayınca durulur mu yâ hû yâ men hû

Aşk yakar kuruyu yaşı
Hakk'a âşık olan kişi
İnletir dağ ile taşı
Usanır yâ yorulur mu

Gurâb gibi ötmek ile
El hakkını yutmak ile
Gece gündüz yatmak ile
Dost yüzüne varılır mı

Bülbül gibi ötmeyince
Derdine derd katmayınca
Gece gündüz yanmayınca
Hak dîdârı görülür mü

Ehl-i tevhîdin cengine
Hak'dan gayrının sun'una
Hakk'm zikrinin men'ine
Emr ü fetvâ verilir mi

Çâre nedir verilirse
Aşk-ı Hak'dan sorulursa
HAMDÎ bu yolda ölürse
Soru hesâb sorulursa¹

¹ Mecmuada "sorulursa" yazılan bu kelime, kâfiye gereği "sorulur mu" şeklinde olmalıdır.

Âteş-i aşkıyla sûzân olduğum mudur suçum
Şol cemâlullahâ hayrân olduğum mudur suçum

“*Küntü kenz*” esrârı dersin çün teallüm eyledim
Katre iken bahr-i ummân olduğum mudur suçum

Yeryüzünde on sekiz bin âlemi seyr eyledim
Cân içinde vasl-ı cânân olduğum mudur

Zâhidâ bilmem nedir dahlin demâdem KENZÎ'ye
Âlem içre kalb-i vîrân olduğum mudur suçum

Sünbülî etvârı sırrın bilmek istersen gönül
Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî

Sünbülî âsârı nûrun görmek istersen gönül
Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî

Merkezî devrinde âdil kutb olup Yûsuf cemâl
Halka-i uşşâk olup nûr-i Sinân encüm misâl
Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî

Ekseri âl-i Muhammed'dir kerîm âlî neseb
Şeyh Seyyid Nûreddîn'dir ihyâma sebeb

Sünbülî feyzi UYÛNÎ dilde hâri rûz [u] şeb
Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî ol Sünbülî

Güfte : Sultân Veled Şeyh Bahâeddîn Ahmed İbn-i Mevlânâ Celâleddîn
Rûmî Mehmed el-Konevî (712)

140a

Ey ki hezâr âferin bu nice sultân olur
Kulu olan kişiler hüsrev ü hâkân olur

Ayağının tozunu sürme çeker gözüne
Nesne görür gözü kim vâle vü hayrân olur

Şerbetinin katresin her kim içer cür'asın
Gönlü güher doluben sînesi ummân olur

Sen mâhına tapma gel köşk ü sarây yapma gel
Şol duruşup yaptığın son ucu vîrân olur

İş bu savttir kamu ol diyendir bu amû
Sırrı müslümanlığın sıdk ile îmân olur

Sana direm ey dede salma devi dünyede
Nefsi devin zabt eden dînde Süleymân olur

Gel tenini besleme ni'met ü biryân ile
Bir gün olur şol tenin tamuda biryân olur

Tutar isen buyruğun terk ede gör ayrığın
Taş u demir mumleyin hükmüne fermân olur

Bir kişi kim mâl bulur sanma ki devlet bulur
Devleti bulan kişi Allah'ı bulan olur

Hâlik'ini isteyen nâ halef olmuş değil
Halka gönül bağlayan sonra peşîmân olur

Ey başını ver ögüt Allah'ı iste bugün
Uslu sözüdür işit bunda ne ziyân olur

140a

Her ki bugün VELED'e inanuben yüz süre
Yoksul ise bây olur bây ise sultân olur



Ben mest-i cânân olmuşum
Hayrân ü güryân olmuşum

Cân u cihândan geçmişim
Nâm u nişândan geçmişim

Duyalı aşkın sırrını
Bulalı aşkın gencini

Küllî cihândan el yudum
Deryâ vü kândan geçmişim

İlme'l-yakînin şu'lesi
Hakka'l-yakîni bulmuşum

Doğalı gönlüm Tûr'una
Sûd [u] ziyândan geçmişim

Ben SEYYİD ALAEDDÎN'im
Dünyâ nedir ol dost

Aşk ile âli himmetim
İki cihândan geçmişim

Şem'î cem'î bezm-i hû' dan bir ziyâdır Gülşenî
Sâkî-i câm-ı ezelden pür safâdır Gülşenî

Geldi bu mısra' dile dilden direm dâim bunu
Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenî

Diller içre vahdet esrârı hayâlî etti nakş
Eyledi nâsûtuma keyfiyyet lâhûtu bahş

İrtibât etti o şemse iş bu gönlüm zerre veş
Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenî

Safvetinin cezbesi ervâh kıldı pür ziyâ
Nazrasıyla geldi ecsâma küdüretten erhâ

Bilir erbâb-ı hakikat kim değil cây-ı hafâ
Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenî

Bağ-ı kudsîde "ev ednâ" sünbülîdir şeyh Hasan
"Lîmeallah" gülşenînin bir gülüdür şeyh Hasan

Mürşidimin mürşidi gerçek velîdir şeyh Hasan
Gülşenîyem Gülşenîyem

Ey FENÂYÎ sırrı sırdan nûr-i nûr et iktibâs
Bulasın "innî ene'llah" nûrun ile iltimâs

Silsilen kime erer dersen bana ey hakşinâs
Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenîyem Gülşenî

Buyruğun tut Rahmân'ın tevhîde gel tevhîde
Tazelensin îmânın tevhîde gel tevhîde

Sen seni ne sanırsın fânîye dayanırsın
Hoş bir gün uyanırsın tevhîde gel tevhîde

Yaban yerlere bakma cânın odlara yakma
Her gördüğüne akma tevhîde gel tevhîde

Mâsivâdan gözün yum ne umarsan Hak'dan um
Gitsin gönülden gumûm tevhîde gel tevhîde

Kibri başından¹ savarsan Hak bilmeği ararsan
Yaradanı seversen tevhîde gel tevhîde

HÜDÂYÎ'yi gûş eyle şevke gelip cûş eyle
Bu kevserden nûş eyle tevhîde gel tevhîde

¹ İlâhiler serisinde bu kelime “baştan” şeklindedir. Ali Rıza Şengel, *Türk Müsıkîsi Klasikleri İlâhiler*, Nşr. Yusuf Ömürlü, İstanbul 1982, IV, s. 83.

Bî vücûdum aşk odu bilsem benim nem yandırır
Yanuben külfî kül oldum pes dahî nem yandırır

Yandırır gerçi cihânda aşk odu âşıkları
Lîk ben âciz kulunu kati muhkem yandırır

Âh edersem bir nefes dünyâyı oda yakuben
Yedi çerhi âhım odu cümle der hem¹ yandırır

Nice değsin aşk oduna değme bir cân-ı zaîf
Kim ânın germiyyet-i nâr-ı cehennem yandırır

Şem'a bir pervâne düşse fâş olur âlemlere
Ma'sûkun aşkı beni gör nice yandırır²

Ey ciğer derdine dermân isteyen aklın kani
Onulur mu şol yara kim ânı merhem yandırır

Çünkü derd imiş devâsı bu yürek yarasının
Dâhî emsem isteme kim âhir sem yandırır

Rûşenî aşkına yanmıştır ciğerden GÜLŞENÎ
Aşk odu pervâne nisbet ânı her dem yandırır³

¹ Rûşenî Mecmuası'nda bu kelime "her dem" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 79b.

² Rûşenî Mecmuası'nda bu mısra "Ma'sûkun derdini gör kim beni her dem yandırır" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 79b.

³ Mecmuada bu şiirin başında "Bî Vücûdum Bahri" ibâresi yer almaktadır.

Güfte : Yûnus Emre
Beste : Mâhûr' da Sarı Mustafâ beste eylemiştir

141b

Aşk bâzîrgâmı sermâye cânı
Bahâdır gördüm cânâ kıyanı

Vallah bahâdır cân terkin uran
Kılıç mı keser Allah diyeni

Kamûsun bir gör kemterin irgör
Gâfil görme gel palâs giyeni

Atlası kodu palâsı giydi
İbrâhim Ethem sırdan duyanı

Tez çıkarırlar fevka'l-alâya
Şol İsâ gibi dünyâ koyanı

Tez indirirler tahte's-serâyâ
Şol Kârûn gibi dünyâ soyanı

İlmim var diye mağrûr olma kim
Hak kabûl etti kefen soyanı

Âşık olanın nişânı vardır
Melâmet olur belli beyânı

Çün Mansûr gördü ol benem dedi
Oda yaktılar işittin ânı

Zinhâr ey YÛNUS gördüm deme kim
Oda yaktılar gördüm diyeni¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Durma yanalım bahri" ibâresi yer almaktadır.

Ben yürürüm yâne yâne aşk boyadı beni kâne
Ne âkilem ne dîvâne gel gör beni aşk neyledi

Ben yürürüm ilden ile dost söylerim dilden dile
Gurbette hâlim kim bile gel gör beni aşk neyledi

Gâh eserim yeller gibi gâh tozarım yollar gibi
Taşkın akan seller gibi gel gör beni aşk neyledi

Gurbet ilinde yürürüm dostu düşümde görürüm
Uyanıp mecnûn olurum gel gör beni aşk neyledi

Bir âşık-ı bîçâreyim baştan ayağa yâreyim
Aşkın ile âvâreyim gel gör beni aşk neyledi

Benzim sarı gözlerim yaş derd [ü] mihnet bana yoldaş
Hâlim bilen be hey kardaş gel gör beni aşk neyledi¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında “Şûrîde” ibâresi yer almaktadır.

Şûrîde vü şeydâ kılan yârin cemâlidir beni
Âlemlere rûsvâ kılan yârin cemâlidir beni

Kaddim büküp yây eyleyen bağrım delip nây eyleyen
İşim gücüm vây eyleyen yârin

Gönlümü gayriden kesen kendiye mahsûs eyleyen
Aşka giriftâr eyleyen yârin

Gözlerimi giryân eden hem ciğerim biryân eden
Hayrân u sergerdân eden yârin

Aklımı başımdan alan beni¹ sevdâya salan
Bir mürşide bende kılan yârin

Derdlerine dût eyleyen aklımı bî-hoş eyleyen
Her dem abâ-pûş eyleyen yârin

Dâim beni mahzûn eden dağa salıp Mecnûn eden
Hem mest ü müstağrik eden yârin cemâlidir beni²

¹ Ergun'da bu kelimedden sonra "bu" ibâresi yer almaktadır. *a.g.e.*, II, s. 527.

² Mecmuada bu şiirin başında "Ol şûrîde" ibâresi yer almaktadır.

Yüz bin cefâ kılar isen
Senden yüzüm döndürmezem

Cânım dâhi alır isen
Senden yüzüm döndürmezem

Severim seni cân ile
Kul olmuşum fermân ile

And içerim Kur'ân ile
Senden

Âlemlerin sultânısın
Dertlilerin dermânısın

İllâ ki cânların¹ cânısın
Senden yüzüm

Eğer beni yandırılar
Külüm göğe savurular

Zerrelerim çağırılar
Senden

Îsâ mısın Mûsâ mısın
Yâ Yûsuf-i Ken'ân mısın

Sinemde şol cânân mısın²

¹ İlahiler serisinde bu kelime “canlar” şeklindedir. Abdülkadir Töre-Ali Rıza Şengel, *Türk Müsîkîsi Klasikleri İlahiler*, Nşr. Yusuf Ömürlü, İstanbul 1981, III, s. 175.

² Mecmuada bu şiirin başında “Şûrîde” ibâresi yer almaktadır.

Yâ Rabbi zâtın hakkıçün göster cemâlini
Cümle safânın hakkıçün göster bize cemâlini

Nâr-ı celâlin hakkıçün nûr-ı cemâlin hakkıçün
Kurb u visâlin hakkıçün göster bize

Cümle melekler hakkıçün arş u felekler hakkıçün
Gerçek dilekler hakkıçün göster bize

Zât-ı Muhammed hakkıçün hem âl-i Ahmed hakkıçün
Ol âlî ma'bûd hakkıçün göster

Münzel kelâmın hakkıçün mürsel gulâmın hakkıçün
Dâru's-selâmın hakkıçün göster

Mûsâ'nın Tûr'u hakkıçün İsrâfil sûru hakkıçün
Muhammed nûru hakkıçün göster

Yandı CEMÂLÎ'nin özü kan yaş ile doldu gözü
Önden sona budur sözü göster

Lûtfun dileriz Mevlâ bizi mahrûm eyle¹
Ey a'lâlardan a'lâ bizi mahrûm eyle²

Ey bizim ilâhımız dü cihânda şâhımız
Bağışla günâhımız bizi mahrûm eyleme

Madem ki cân tendedir cürm ü isyân bendedir
Lûtf u ihsân sendedir bizi mahrûm eyleme

Halâs eyle nârından ayırma civârından
Cennette dîdârından bizi mahrûm eyleme

Benim günâhım çoktur senin lûtfun artıktır
Hadd ü pâyânı yoktur bizi mahrûm eyleme

Yüzüm kara sakal ak rahmet nazarınla bak
Izz ü celâlin çün Hak bizi mahrûm eyleme

Mâsivâ fikrin gider koma kalbimde keder
Bir zerre lûtfun yeter bizi mahrûm eyleme

YÛNUS gibi düşküne akli gitmiş şaşkına
Ol Muhammed aşkına bizi mahrûm eyleme³

¹ Mecmuada "eyle" yazılan bu kelime, diğer nakaratlar gibi "eyleme" şeklinde olmalıdır.

² Mecmuada "eyle" yazılan bu kelime, diğer nakaratlar gibi "eyleme" şeklinde olmalıdır.

³ Mecmuada bu şiirin başında "Sûzân" ibâresi yer almaktadır.

Ben bu aşkı bilmez idim bu bir aceb sevdâ imiş
Bir zerresi ay u güneş bir katresi deryâ imiş

Bir gün ki doğmuş âleme subh-i ezelden tâ ebed
Bir gecesinin bir demi bin leyletü'l-İsrâ imiş

Bu aşk imiş ilm-i kamu ay u güneş uçmak kamu
Geri kalanı ey amu pes bir kuru kavga imiş

Hem gösterenmiş hem gören hem işiten ve hem bilen
Hem çerh uruben hem dönen hem nây ü hem menlâ imiş

Yoktur bekâsı âlemin hem âlem içre âdemin
Maksûdu cümle âlemin sen şâhtan atâ imiş

Aşk odunun zerresi âlemleri yaktı kamû
Bir cür'asının sâgarı âlemlere sevdâ imiş

Ey ŞEMSEDDÎN var hüdhüde uy kim bulasın kûh-i Kâf
Kim lâ mekân Kâf'ındadır bu bî nişân Ankâ imiş¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Sûzân" ibâresi yer almaktadır.

Alma tenden cânımı aman Allah'ım aman
Görmeden cânânımı aman Allah'ım aman

Zâr eyleme işimi zehr eyleme aşımı
Saçma kanlı yaşımı aman Allah'ım aman

Âhım göğe çıkmasın melekleri yakmasın
Felekleri yıkmasın aman Allah'ım aman

Bir kez yüzün göreyim bâbına yüz süreyim
Ânı ândan¹ vereyim aman Allah'ım aman

¹ Yûnus Dîvânı'nda bu kısım "cânım ânda" şeklindedir. *a.g.e.*, s. 221.

Musaffâ eyle dil levhin bugün nûr-i tecellâdan
Cemâlin gösterir cânân çü mir'ât-ı mücellâdan

Nazargâh-ı Hüdâ'dır dil velî sanma cüdâdır dil
Uçar misl-i hümâdır dil geçer arş-ı muallâdan

Bugün her kim görür yârin gören ânlardürür yârin
Neylesin ânda dildârın olanlar bunda amâdan

Nedendir alleme'l-esmâ ne sırdır leyletü'l-İsrâ
Mezâhirdir kamû eşyâ haber ver muammâdan

HAYÂLÎ bes ayân eyle bu esrârı nihân eyle
Mekânın lâ mekân eyle cevâb algıl müsemâmâdan¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Sûzân" ibâresi yer almaktadır.

Sûzân-ı firâkıyla oldu bu ciğer biryân
Cân teşne yürek yangın onulmadı bu hicrân

Firkatte göydedim ben hasret beni yandırdı
Gel zârlıgım dinle inletti beni hicrân

Cân bir kıla dönmüştür inceldi üzülmezse
Dergâh-ı Hakk'a doğru tuttum bir ulu meydân

Cânını fedâ kılan kişi erişir Hakk'a
Hak yoluna cân verdim baş oynatıp oldum cân

Evvelde HAYÂLÎ sen doğruldun ise Hakk'a
Âhir nefes oldukta yardımcın ola Sübhân

İşit sözüm yâ Gülşenî gel gidelim aşk iline
Şehdir o mülke Rûşenî gel gidelim aşk iline

Aydın ilinin şâhına güneşten aydın mâhına
Yüz sürmeğe dergâhına gel gidelim aşk iline

Çoktur bu yolda çün hatar baştan geçen ayak koyar
İşit budur doğru haber gel gidelim aşk iline

Aşk erine menzil makâm mülk-i muhabbettir temâm
Ey isteyen dâru's-selâm gel

Her kim diler yüzün göre tebdîl ede yarın nûra
İstersen ânı göz göre gel

Ey RÛŞENÎ'den Gülşenî cândan gör açıp gözünü
Kimdir diyen sana bunu gel¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Şûrîde" ibâresi yer almaktadır.

Yüzün gün mü kamer mi bilmek olmaz
Sözün dür mü güher¹ bilmek olmaz

Ne hûrî zâdsın sen ey perî rû
Melek mi yâ beşer mi bilmek olmaz

Leb-i la'linde ki âb-ı hayâtı
Nemek mi yâ beşer mi bilmez mi²

Rakîbin ey habîbim eşîğinde
Gezende sikke mi har mı bilmek olmaz³

¹ Mecmuada “güher” yazılan bu kelime, vezin gereği “güher mi” şeklinde olmalıdır.

² Mecmuada “bilmez mi” yazılan bu kelime, nakarat gereği “bilmek olmaz” şeklinde olmalıdır.

³ Mecmuada bu şiirin başında “Gönül hayrân” ibâresi yer almaktadır.

Yaktın beni yandırdın noldun a gönül noldun
Âlemden usandırdın noldun a gönül noldun

Uçtun a gönül uçtun yedi deryâyı geçtin
Ol dost iline göçtün noldun

Uçarsın usanmazsın bir budağa konmazsın
Hiç ölümün anmazsın noldun

Pervâneye sordular niçin oda yanarsın
Dosttan haber mi geldi noldun

Pervâne kamû gelsin gelsin bizimle olsun
Yanmak nice olur görsün noldun a gönül noldun¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında “Sûzân” ibâresi yer almaktadır.

Var derd ile yan yürü dermâna erişince
Aşk ile kulluk ile sultâna erişince

Dâim hor ü hakîr ol şâyed Halîl olasın
İsmâil gibi sende kurbâna erişince

Eyyûb gibi sabreyle Ya'kûb gibi çok ağla
Yûsuf gibi sen dahî Ken'ân'a erişince

Sular gibi seyr eyle bir yerde karâr eyle
Alçaklara ak yürü ummâna erişince

YÛNUS sen bu gevheri sakın verme nâdâna
Bu yolda neler çektin ol kâne erişince¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Sûzân" ibâresi yer almaktadır.

Cânlar fedâ yoluna bu cân kaygısı değil
Sen cânı gerek bana cihân kaygısı değil

Sen bir ulu sultânsın cânlar içinde cânsın
Çün ayân gördüm seni pinhân kaygısı değil

Aşkın oku temreni kâr etti ciğerime
Bana aşkın kaygısı temren kaygısı değil

Her kim derde uğrasa dermân isteyu gider
Dost bana derdin yeter dermân kaygısı değil

Derler âşık YÛNUS'a eğlen bile gidelim
Dost sevgisi düşüptür eğlen kaygısı değil¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Sûzân" ibâresi yer almaktadır.

Yar yüreğim yar gör ki neler var
Bu halk içinde bize güler var

Girdik bu yola aşk ile bile
Garîblik ile bizi salar var

Bu yol uzaktır menzili çoktur
Geçidi yoktur derin sular var

Her kim merdâne gelsin meydâne
Kalmasın cânê kimde hüner var

YÛNUS sen bunda meydânı iste
Meydân içinde merdâneler var¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında “Durman yanalım” ibâresi yer almaktadır.

Gönül hayrân oluptur aşk elinden
Ciğer biryân oluptur aşk elinden

Eridi karlı dağlar zerre zerre
Deniz ummân oluptur aşk elinden

Ne gördü Leylî'nin yüzünde Mecnûn
Ki sergerdân oluptur aşk elinden

Züleyhâ ne gördü Yûsuf yüzünde
İşi figân oluptur aşk elinden

Zehî Mansûr ki ma'sûku yolunda
Ser-i galtân oluptur aşk elinden

Bu YÛNUS EMRE'ye hasretle zârı
Aceb mihmân oluptur aşk elinden¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında “ Bahr-i gönül hayrân” ibâresi yer almaktadır.

Durma yanalım âteş-i aşka şu'le verelim âteş-i aşka
Gel beri cânım bir göre hâlim yanmakta kârım âteş-i aşka

Evvel aldandım key kolay sandım kat kat¹ yandım âteş-i aşka
Aşkla geldim meydâna girdim bağrımı köydüm âteş-i aşka

Dîde-i giryân bâ dil-i sûzân durma sende yan âteş-i aşka
Aşk eri ölmez sırdır anlanmaz yanmadan bilmez âteş-i aşka

Ka' rına dalan bulmadı pâyân iste sen sen yan² aşka
Bî ser ü bî pâ derdini ara yana gör cânâ âteş-i aşka

Bitemez ânda yanmayan bunda yana gör sen de âteş-i aşka
Lezzetin bilmez hâldir anlanmaz yanan usanmaz âteş-i aşka

Aşk eri bilir cân fedâ kılar durmadan köynür âteş-i aşka
Terk edip kâli inle HAYÂLÎ yak per ü bâli âteş-i aşka³

SEYYİD NESİMÎ terk etti resmi saldı bu cismi âteş-i aşka⁴

¹ Rûşenî Mecmuası 'nda bu kelime "kat be kat" şeklindedir. *a.g.e.*, vr. 6a.

² Mecmuada bu kelimedden sonra kâfiye gereği "âteş-i " ibâresi yer almalıdır.

³ Mecmuada bu şiirin başında "Bahr-i durma yanalım" ibâresi yer almaktadır.

⁴ Mecmuada bu mısradan sonra "Makta' da bu dahî nüshadır" ibâresi yer almaktadır.

Ey hüsn ilinin şâhı didârına müştâkım
Ey her güzelin mâhı dîdârına müştâkım

Ey şâhid-i hoş manzur şirin dudağın kevser
Ey hûb olana server dîdârına müştâkım

Ey cân ile cânânım hem dahî derdime dermânım
Mısr-ı dile sultânım dîdârına müştâkım

Ey cümle güzel hûbî her sevgili mahbûbî
Ey hüsn ili matlûbu dîdâr

Ey dilber-i cân sûret ma'nâ yüzüne hükmet
Ey kible-i her millet dîdâr

Ey gecede gündüzüm hem ıyd ile nevrûzum
Ey rûşen eden gözüm dîdâr

Ey mazhar-i rahmânî mislin var ise kani
Yoktur çü sana sâni dîdâr

Ey nûru semâvâtın vey hikmeti âyâtın
Ey mebde-i gâyâtın dîdâr

Ey RÛŞENÎ'nin hânı hüsn iklimi sultânı
Vey Gülşenî'nin cânı dîdârına müştâkım¹

¹ Mecmuada bu şiirin başında "Sûzân" ibâresi yer almaktadır.

TAHMÎS-İ SÂKIB EL-MEVLEVÎ¹

Hasret-i şâhân olur
Hayret-i ezhân olur
Devlet-i irfân olur²
Ey ki hezâr âferîn bu nice sultân olur
Kulu olan kişiler hüsrev ü hâkân olur

Gûş-i dili vakfeden sıdk ile her sözüne
Vâkıf-ı esrâr olup ârif olur özüne
Bir nazar-ı pâk ile bakmak için yüzüne
Ayağının tozunu sürme çeker gözüne
Nesne görür gözü kim vâle vü hayrân olur

Nefsi ferâmûş edip mâ u meni hud'asın
Hırka-i fakra örüp şâl-i fetâ rik'asın
Niyyet-i huzra atıp teşneliği kar'asın
Şerbetinin katresin her kim içerse cür'asın
Gönül güher doluben sînesi ummân olur

Esb-i hevâya binip sağ u sola çapma gel
Gûy-i heves-gerd olup gûy-i hebâ kapma gel
Cadde-i nübüvvetten vehme uyup sapma gel
Sen malına tapma gel köşk ü sarây yapma gel
Şol duruşup yaptığın son ucu vîrân olur

¹ Mecmuada bu şiirin başında "bedûh 11 Rebülâhir 1217" ibâresi yer almaktadır.

² Mecmuada bu üç mısranın baş kısımları boş bırakılmıştır.

Hâtırına gelmesin fikr-i behişt ü tamû
 Etme dimâğ u dile telh ile şîrini mû
 Çünkü verir hoş dile tefrika bu vehm-i o
 İş bu sûrettir kamû ol tâbudur bu amû
 Şartı müslümanlığın sıdk ile îmân olur

Terk-i alâyık edip zevk ede gör gunyede
 Mu'tekif-i uzlet ol sumea-i binyede
 Bendiyle bend eyleyip olma gam-ı münnyede
 Sana direm ey dede salma devî dünyede
 Nefsi devin zabt eden dînde Süleymân olur

Çünkü yok ünsiyyeti habîhor-ı cân ile
 Verme âna sıkleti sen nemek ü nân ile
 Vaktini etme telef tok sırr-ı havân ile
 Besleme gel tenini ni'met ü biryân ile
 Bir gün ölür şol tenin tamûda biryân olur

Rûbe-i vehmin kesip mekr ü dağal kuyruğun
 Gûş ile koyma sakın dev-i hîle buyruğun
 Mezra'-i dilden kopar tûl-i emel ayrığın
 Tutar isen buyruğun terk gör¹ ayrığın
 Taş u demir mumleyin hükmüne fermân olur

Fark-ı meâl etmeyen kasvet ü gaflet bulur
 Cem'-i menâl eyleyen mihnet ü sıklet bulur
 Deme nemed pûş killet ü zillet bulur
 Bir kişi kim mal bulur sanma ki devlet bulur
 Devleti bulan kişi Allah'ı bulan olur

Yoluna cânın veren ma'nîde ölmüş değil
 Rûy-i riyâ şevk ile gül gibi gelmiş değil
 Akse harîdâr olan aslını bulmuş değil
 Hâlik'ini isteyen nâ halef olmuş değil
 Halka gönül bağlayan sonra peşîmân olur

¹ Mecmuada vr. 140a'da geçen Sultan Veleğ tarafından yazılan mısranın bu kelimesi "terk edegör" şeklindedir.

Sîneni kıl mahzen-i gevher-i ilm-i ledün
Tâ ki diye her gören "*kâne kâne lem yekün*"
Etme yeter dersini ezber-i harf-i kehün
Ey başını ver öğüt Allah'ı iste bugün
Uslu sözüdür işit bunda ne ziyân olur

143a

Münkir isen sîreti gerçi ıraktan urur
Defter-i ömrün vay nice ibretdürür
SÂKIB olan bende devlet ü fırsat sürer
Her ki bugün VELED'e inanuben yüz sürer
Yoksul ise bây olur bây ise sultân olur



**ES'AD EFENDİ'NİN ATRABÜ'L-ÂSÂR'DA ZİKRETTİĞİ
BESTEKÂR İSİMLERİ ve VEFÂT TARİHLERİ**

(Sâhib-i Beste Olanlar ki Es'ad Efendi Tezkîre'de Yazmıştır)

| <u>Bestekâr Adı:</u> | <u>Vefâtı:</u> | <u>Varak:</u> |
|--|----------------|---------------|
| İmâm Sultânı İbrâhim Efendi Kıbrıs'a nefy ânda | Fevt 1102 | 141b |
| Ahmed Nâne Galatalı | Fevt 1098 | 141b |
| Ahmed Selânîkî | Fevt - | 141b |
| Ahmed Mehter Edirnevî | Fevt - | 141b |
| A'mâ İbrâhim Çelebi | Fevt - | 141b |
| Âhenî Kâtib-i Dîvân | Fevt - | 141b |
| Odabaşzâde Eyyûbî Mehmed Rızâ | Fevt - | 141b |
| Ahmed Verdî Diyârbekir Kuyumcubaşısı | Fevt - | 141b |
| Ebûbekir Ağa Musâhib-i Eyyûbî Kilerî | Fevt - | 141b |
| Teberdâr İsmâil Zaîm | Fevt 1136 | 141b |
| Buhûrîzâde İtrî Mustafâ Esirciler Kethüdâsı | Fevt 1124 | 141b |
| Baba Nevâyî Çelebi | Fevt - | 141b |
| Pârisâ Mehmed Sâbir Mevâliden | Fevt - | 141b |
| Oğlu Abdûlbâkî ¹ Kâdı-i Şâm | Fevt 1142 | 141b |
| Pirî Çelebi Tophâne'den | Fevt - | 141b |
| Tosunzâde Abdullah Müezzîn-i Şehriyârî | Fevt 1127 | 141b |
| Tesbîhîzâde Emîr Mehmed | | 141b |
| Çuvaldîzzâde İsmâil Diyârbekrî | Fevt - | 141b |
| Çemenoğlu Mehmed Diyârbekrî | Fevt - | 141b |
| Cevher Ağa Tâbi'-i Müftü Yahyâ Efendi | Fevt - | 141b |
| Çarşaf ² Mustafâ Zaîm Ağa | Fevt 1126 | 141b |
| Hâfız Post Mehmed Efendi | Fevt 1101 | 141b |
| Habîb Dedezâde Abdullah | Fevt - | 141b |
| Hâfız Kumral Mehmed Dede Hüdâyî Zâkiri | Fevt - | 141b |
| Hubyârzâde | Fevt - | 141b |
| Hatîpzâde Osman Galatalı | Fevt - | 141b |
| Hâfız Kômür | | 141b |
| Hacı Kâsım Tanbûrî | | 141b |
| Hasan Ağa Hulûs Burnaz | Fevt 1141 | 141b |

¹ *Atrabü'l-Âsâr*'da bu isim "Pârisâzâde" şeklinde geçmektedir. Mehmed Es'ad Efendi, *Atrabü'l-Âsâr fî Tezkiret-i Urefîyi'l-Edvâr*, İstanbul Üniversitesi Ktp., Türkçe Yazmalar Bl., nr. 6204, vr. 8b.

² *Atrabü'l-Âsâr*'da bu kelime "Çârşeb" şeklinde geçmektedir. *a.g.e.*, vr. 11a.

| <u>Bestekâr Adı:</u> | <u>Vefâtı:</u> | <u>Varak:</u> |
|---|-----------------------|----------------------|
| İmâm Hasan Efendizâde Osman Efendi | Fevt - | 141b |
| Hâfız Üsküdârî Süleyman Rif'at | Fevt - | 141b |
| Zekî Halîl Çengî | Fevt - | 141b |
| Hazînedâr Ahmed Ağa | Fevt - | 141b |
| Derviş Ömer Mevlevî | Fevt - | 141b |
| Dede Şîriganî Ali Sinânî | Fevt 1126 | 141b |
| Derviş Mehmed Şâmî Neyzenbaşı | Fevt - | 141b |
| Derviş Mehmed Bağdâdî Mevlevî | Fevt - | 141b |
| Derviş Ali Kudümzen Mevlevî Edirnevî | Fevt 1096 | 141b |
| Derviş Mustafâ Efendi Eyyübî Mevâlîden | Fevt 1174 | 141b |
| Derviş Sadâyî Mevlevî | Fevt - | 141b |
| Derviş Abdî Mevlevî | Fevt - | 141b |
| Derviş Mustafâ Aşçıbaşı Edirnevî | Fevt - | 141b |
| Derviş Kâsım Mevlevî Tırablûsî | Fevt - | 141b |
| Zihnî Ahmed Efendi Hâcegândan | Fevt - | 141b |
| Taşcızâde Recep | Fevt - | 141b |
| Recep Âbrîzî | Fevt 1103 | 141b |
| Baltacı Reşîd Mehmed Hâcegândan | Fevt - | 141b |
| Sütçüzâde İsâ | Fevt 1047 | 141b |
| Seyyid Nûh Diyârbekrî | Fevt 1126 | 141b |
| Şehlâ Mücellid Mustafâ Diyârbekrî | Fevt - | 141b |
| Şeyh Yûsuf Dede Mevlevî Beşiktaş'ta | Fevt 1080 | 141b |
| Şeyhzâde Ahmed Nakşîbendî Diyârbekrî | Fevt - | 141b |
| Şîveî Ahmed Zâkir | Fevt - | 141b |
| Şerîf Mısırî | Fevt - | 141b |
| Sarı Abdülbâkî | Fevt - | 141b |
| Durmuş Ağa | Fevt - | 141b |
| Tomtom İmâmı Abdullah | Fevt 1123 | 141b |
| Tâlib Ahmed Efendi Bursa'da Mevâlîden | Fevt - | 141b |
| Tavukçuzâde Abdullah | Fevt - | 141b |
| Andelîb-i Rusçuklu Ahmed Hân-ı Evvel vaktinde | Fevt - | 141b |
| Osman Efendi Kâtib-i Dîvan | Fevt - | 141b |
| Ârif Efendi Abdülbâkî Kadıasker | Fevt - | 141b |
| Osman Ağa Zaîm Manisalı | Fevt - | 141b |
| Osman Çelebi Bestânî | Fevt - | 141b |
| Osman Paşa Basra Vâlisi | Fevt - | 141b |
| Avvâd Mehmed vakt-i Murâd Hân'da | Fevt - | 141b |

| <u>Bestekâr Adı:</u> | <u>Vefâtı:</u> | <u>Varak:</u> |
|---|----------------|---------------|
| Koca Osmân Zaîm Kasımpaşalı | Fevt - | 141b |
| Kadrî A'mâ vakt-i Murâd Hân'da | Fevt - | 141b |
| Kara Mehmed Mardînî vakt-i İbrâhim Hân'da | Fevt - | 141b |
| Kaptanoğlu Ahmed | Fevt - | 141b |
| Kazzaz Hasan Çelebi | Fevt - | 141b |
| Küçük İmâm Mehmed Efendi Na'thân-ı Vâlide Câmii | Fevt - | 141b |
| Kemânkeşzâde Ahmed | Fevt - | 141b |
| Küçük Müezzîn Mehmed Anadolu Muhâsebecisi | Fevt 1129 | 141b |
| Gülcübaşzâde Mehmed Kâtib-i Mahzen | Fevt - | 141b |
| Murâd Ağa devr-i Murâd Hân'da | Fevt - | 141b |
| Mehmed Bey Alay Beyi Antebî | Fevt - | 141b |
| Muharrem Ağa Sipâhi Yenibahçeli | Fevt - | 141b |
| Müezzîn Mustafâ Hânende başı | Fevt - | 141b |
| Memiş Ağa Haftânî Fındıklılı | Fevt - | 141b |
| Mahmud Ağa Üsküdârî | Fevt - | 141b |
| Muslî Efendi Ebezâde | Fevt - | 141b |
| Mahmud Mezheb-i Diyârbekir'de | Fevt - | 141b |
| Mustafâ Kadıköylü Hânende başı | Fevt - | 141b |
| Mustafâ Mûsikî Nâibi | Fevt - | 141b |
| Mehmed Mecdî Efendi Kadıasker | Fevt 1128 | 141b |
| Abdülhay Efendi Hafid-i Şeyh Mehmed | | 141b |
| Nazîm Yahyâ Çelebi Pazarbaşı | Fevt 1144 | 141b |
| Nazîrzâde Mehmed Emîn Kıbrıs Defterdârı | Fevt 1124 | 141b |
| Nazîm Medrese-i Behânînin Fetvâ Emîni | Fevt - | 141b |
| Nâbî Yûsuf Efendi | Fevt 1124 | 141b |
| Nâzım Ördek İsmâilzâde Efendi Eyyûbî | | 142a |
| Na'thân Abdî | Fevt - | 142a |
| Nasuh Paşazâde Ömer Bey Kapıcıbaşı | Fevt - | 142a |
| Na'îçe Mehmed Mektûbî Musâhib Paşa | | 142a |
| Niznâm Hâfiz Yûsuf Selîm Hân Na'thânı | | 142a |
| Yahyâ Diyârbekrî | | 142a |
| Yahyâ Üsküdârî | Fevt 1098 | 142a |

Es'ad Efendi Tezkire'sinde olanlar bu mahalde tamâm mâadası ânda yoktur.

MÜSTAKİMZÂDE'NİN BESTEKÂR İSİM VE VEFÂTLARINA İLÂVELERİ

(Müstakimzâde Süleyman Efendi'nin Cem'idir)

| <u>Bestekâr Adı:</u> | <u>Vefâtı:</u> | <u>Varak:</u> |
|---|----------------|---------------|
| Müezzinzâde el-Hac Mehmed | Fevt - | 142a |
| İbrâhim Dede | Fevt - | 142a |
| Sultan Ahmed Hatîbi | Fevt - | 142a |
| Kırîmî Molla Mehmed | Fevt - | 142a |
| Bayramzâde Eyyûbî | Fevt - | 142a |
| Kara Ahmed | Fevt - | 142a |
| Kara Dâvud | Fevt - | 142a |
| Abdî Şah | Fevt - | 142a |
| Fâik Mehmed Ağa | | 142a |
| Kansu | | 142a |
| Sivâsî Efendi Zâkiri Ahmed Dede | Fevt - | 142a |
| Hâfiz Ahmed Paşa | | 142a |
| Hacı Memi | | 142a |
| Çörekçizâde Koyun Halifesi Ahmed Efendi | Fevt 1184 | 142a |
| Dırağman Zâkiri Şeyh Ahmed | Fevt 1161 | 142a |
| Derviş Mûsâ Mevlevî | Fevt - | 142a |
| Yuva Ahmed | Fevt - | 142a |
| A'mâ İbrâhim | Fevt - | 142a |
| El-Hac Ömer | Fevt - | 142a |
| Damacı | Fevt - | 142a |
| Koğacızâde Şeyh Mehmed | Fevt - | 142a |
| Şeyh Vefâ | Fevt - | 142a |
| Ya'kûbzâde Bursalı | Fevt - | 142a |
| Himmatzâde Abdullah Efendi | Fevt 1122 | 142a |
| Nazmî Şeyh Mehmed Şemsî | Fevt 1112 | 142a |
| Mu'temed | Fevt - | 142a |
| Kara Hüseyin | Fevt - | 142a |
| Kara Oğlan | Fevt - | 142a |
| Kara Bekir Dede | Fevt - | 142a |
| Şeyhzâde Kasımpaşalı | Fevt - | 142a |
| Şeyhzâde Urfalı | Fevt - | 142a |
| Şeyh Abdülhay Celvetî | Fevt 1117 | 142a |

| <u>Bestekâr Adı:</u> | <u>Vefâtı:</u> | <u>Varak:</u> |
|--|----------------|---------------|
| Zâkirî Hasan Efendi | Fevt 1030 | 142a |
| Kenzî Hasan Efendi Sünbülî | Fevt 1127 | 142a |
| Çalak Şeyh Ahmed | Fevt 1133 | 142a |
| Çalakzâde Şeyh Mustafâ | Fevt 1171 | 142a |
| Muhammediyeci Sarı Mustafâ | Fevt - | 142a |
| Akbaba İmamı Mehmed Celvefî | Fevt - | 142a |
| Nakkâş Hasan | Fevt - | 142a |
| Şeyh-i Galata Sâhib-i Mi'râciye Osman Efendi | Fevt 1142 | 142a |
| el-Mevlevî | | |
| Sütcüzâde Hâfız Mehmed İbn-i İsâ | Fevt - | 142a |
| Nefes Anbarı Mustafâ | Fevt - | 142a |
| Nefes Anbarı Dırağman Şeyhi Osman Efendi | Fevt 1095 | 142a |
| Merdek Dede | Fevt - | 142a |
| Yahyâ Çelebi Vahyî Efendi akrabasından | Fevt - | 142a |
| Cihangirî Müezzîn Mehmed Memiş Çelebi | Fevt - | 142a |
| Edirnevî Sâlihzâde Kudâttan | Fevt - | 142a |
| Yekçeşm Mustafâ Ağa | Fevt - | 142a |
| Emir Abdullah Müezzîm-i Şehriyârî | Fevt - | 142a |
| El-Hac Ramazan Bursalı | Fevt - | 142a |
| Derviş Abdî Bursalı | Fevt - | 142a |
| Sahhâf Hâfız Mustafâ | Fevt - | 142a |
| Goncazâde İmam Efendi | Fevt - | 142a |
| Teberdâr Mûsâ | Fevt - | 142a |
| Gonca Ahmed Efendi Kadı | Fevt - | 142a |
| Karga Mustafâ | Fevt - | 142a |
| Fâiz Diyârbekrî | Fevt - | 142a |
| Bahrî Hüseyin Efendi Deniz Uğrusu | Fevt - | 142a |
| Eşrefzâde Şeyh Abdullah | Fevt 899 | 142a |
| Şeyh İzzeddin Ahmed Efendi Eşrefzâde | Fevt 1153 | 142a |
| Kazzaz Mustafâ | Fevt - | 142a |
| Divitçizâde Şeyh Mehmed Tâlib | Fevt - | 142a |
| Zâkir Halîl | | 142a |
| Ümmî Sinânzâde Hasan Efendi | Fevt 1088 | 142a |
| Ümmî Sinânzâde Mustafâ Efendi | Fevt 1180 | 142a |
| Ümmî Sinânzâde Hasan Efendi | Fevt 1210 | 142a |
| Cihangirî Mustafâ | Fevt - | 142a |
| Şeyhzâde Cihangirî | Fevt - | 142a |

| <u>Bestekâr Adı:</u> | <u>Vefâtı:</u> | <u>Varak:</u> |
|---|-----------------------|----------------------|
| Pîr Kahraman Ağa | | 142a |
| Kubûrîzâde Abdurrahman Rahmî | Fevt 1128 | 142a |
| Tanbûrî Mehmed Eyyûbî | Fevt - | 142a |
| Bakkal Mehmed Bursalı | Fevt - | 142a |
| Siyâhî Eyyûb Müezzinbaşısı | Fevt - | 142a |
| Sepetçi Mehmed Dede | Fevt - | 142a |
| Döşekçizâde Edirneli | Fevt - | 142a |
| Hacı Bayram Velî | Fevt 833 | 142a |
| Şeyhzâde Cemâlî Gebze'den | Fevt - | 142a |
| Zâkir Ali Çelebi Üsküdârî | Fevt - | 142a |
| Oğlu Mahmud Efendi | Fevt - | 142a |
| Zerkûbî Altuncu | Fevt - | 142a |
| Üsküdârî Hüseyin | Fevt - | 142a |
| Kuşçuzâde | Fevt - | 142a |
| Eşrefzâde Şeyh Lütfullah | Fevt 1106 | 142a |
| Murâd Paşa Müezzini Molla Hüseyin | Fevt - | 142a |
| Nakî Bey Dâmâdı Hân Kapı Kethüdâsı | Fevt - | 142b |
| Yekçeşm Derviş Hüseyin Kâr-ı Nâtik sâhibi | Fevt - | 142b |
| Çürcüzâde Mustafâ | Fevt - | 142b |
| Nazîm Çelebi Birâderi Hüseyin | Fevt - | 142b |
| Leblebicizâde | Fevt - | 142b |
| Karakız Hocazâde Hattat Mehmed Efendi | Fevt - | 142b |
| Câmeşûy Mustafâ Ağa | Fevt - | 142b |
| Hakkâk el-Hac Mehmed | Fevt - | 142b |
| Şânîzâde İbrâhim Efendi Kadı | Fevt - | 142b |
| Kereste Kâtibi Sâlih Efendi Dırağmânî | Fevt - | 142b |
| Sarac Mehmed Üsküdârî | Fevt - | 142b |
| Kassamzâde Müderris Üsküdârî | Fevt - | 142b |
| Çıkrık el-Hac Mehmed Çavuş | Fevt - | 142b |
| Çıkrık Birâderi Hûnî Zaîm Mustafâ Efendi | Fevt 1175 | 142b |
| Şeyhülislam Es'ad Efendi | Fevt 1166 | 142b |
| Mustafâ Çavuş Tanbûrî | Fevt - | 142b |
| Seyyid Mehmed Ağa | Fevt - | 142b |
| Bedestânî Emîr Yahyâ Ağa | Fevt 1181 | 142b |
| Hamâmî Seyyid Mustafâ Çavuş | Fevt - | 142b |
| Kara Mustafâ Kâdirî | Fevt - | 142b |
| Na'ıçe Ali Efendi Musâhib | Fevt - | 142b |

| <u>Bestekâr Adı:</u> | <u>Vefâtı:</u> | <u>Varak:</u> |
|--|----------------|---------------|
| Oğlu Eyyüb Türbedârı Hâfiz İbrâhim Sâdık Efendi | Fevt - | 142b |
| Hakkâk Mahmud Dede Tophâne Zâkiri | Fevt - | 142b |
| Zâkirbaşı Abdülkerim Efendi Yekçeşm | Fevt 1192 | 142b |
| Şeyh-i Şâh Sultân | | |
| Şikârîzâde Hacı Ahmed Zâkirbaşı | Fevt 1247 | 142b |
| Zâkir Osman Bey Kâdirî | Fevt - | 142b |
| Ümmî Sinân Zâkiri A'mâ Derviş Mehmed | Fevt - | 142b |
| Musâhib-i Şehriyâri Mehmed Sâdık A'mâ | Fevt - | 142b |
| Bıyıklı Ali Paşazâde Ahmed Bey Efendi | Fevt 1214-1215 | 142b |
| Kalburcuzâde Zâkir Burûsî | Fevt - | 142b |
| Halîfezâde Tâhir Efendi | Fevt - | 142b |
| Dâmâdzâde Müftü Feyzullah Efendi | Fevt 1175 | 142b |
| Tulû Şeyh Mehmed | Fevt - | 142b |
| Silahşör-i Şehriyârî Râmiz Bey | Fevt - | 142b |
| Hekimoğlu Ali Paşa Hatîbi Yahyâ Efendi | Fevt - | 142b |
| Kocamustafapaşa Hatîbi Na'tî Ömer Efendi Sünbülî | Fevt - | 142b |
| Vardakosta Ahmed Ağa Musâhib-i Şehriyâri | Fevt - | 142b |
| Hızır Ağazâde Musâhib | Fevt - | 142b |
| Şeydâ Hâfiz Mevlevî | Fevt 1214 | 142b |
| Abdulhalîm Ağa Musâhib-i Şehriyâri | Fevt 1204 | 142b |
| Su Nâzırı Musâhib-i Şehriyâri | Fevt - | 142b |
| Sa'dullah Ağa Musâhib | Fevt - | 142b |
| Gevrekzâde Mustafâ Ağa Ser Müezzîn-i Şehriyâri | | 142b |
| Dürbînîzâde Miskâlî Musâhib-i Şehriyâri | | 142b |
| Es-Seyyid eş-Şeyh Abdalbâkî İbn-i Şeyh Ebû Bekir Efendi Sâhib-i Edvâr ve Sâhib-i Beste Mevlevîhâne-i Bâb-ı Cedîd | Fevt - | 142b |
| Birâderleri Seyyid Abdurrahîm Efendi Sâhib-i Beste | | 142b |
| Ve Şâkirdleri Musâhib-i Şehriyâri Hammâmîzâde İsmâil Dede | | 142b |
| Uncuzâde Kîsedâr-ı Anadolu Seyyid Emîn Efendi | | 142b |
| Veliyyüddin Efendizâde etbândan Hoca İsmâil Ağa | | 142b |
| Hekimoğlu Müezzînbaşısı Köşek Şeyh Ali Efendizâde | | 142b |
| Fazlî Ağa Ser Bevvâbîn-i Hassa Mîn Telâmîz-i İsmâil Dede | | |
| Sünbülî Mustafâ Dede Musâhib-i Hazreti Cihandârî | Fevt 1241 | 142b |
| Zekâî Dede | 1215 | 142b |
| Fe kad itleat aleyhi sivâ bâre idde 2 ve emme'l-fakru | Fevt 1290 | 142b |
| Halepli Mehmed Sâlih Cezbezâde afâ anh | | |

MECMUADA YER ALDIKLARI SIRAYA GÖRE ŞİİRLERİN FİHRİSTİ

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekar:</u> | <u>Savfa:</u> |
|--|---------------------------|---------------|
| Aşkınla cihân beste lûtf eyle inâyet kıl | Abdülahad Nûrî | 72 |
| Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur | Niyâzî-i Mısrî | 73 |
| Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | Yûnus Emre | 74 |
| Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece | Yûnus Emre | 75 |
| Cân u dil şehrin ezelden eyledi yağmâ-yı aşk | Cennet Efendi | 76 |
| Hak'dan gayrı sevgili küllî yalandır yalan | Yûnus Emre | 77 |
| Bu gülşende hezâr-ı bî nevâyım yâ Rasûlallah | Nahîfî Süleymân | 78 |
| Âftâb-ı subh-i "mâ evhâ" Habîb-i Kibriyâ | Yahyâ Nazîm Çelebi | 79 |
| Ben sanırdım âlem içre bana yâr kalmadı | Niyâzî-i Mısrî | 81 |
| Dolap niçin inilersin derdim vardır inilerim | Yûnus Emre | 82 |
| Aşkın ile âşıklar yansın yâ Rasûlallah | Yûnus Emre | 83 |
| Hep fesâd işlerime estağfirullah tevbe | Eşrefzâde Abdullah | 84 |
| Taştı rahmet deryâsı gark oldu cümle âsî | Yûnus Emre | 85 |
| Ömür bahçesinin gülü solmadan | Dede Sinânî | 86 |
| Ey Rasûl-i Hâdî-i râh-ı cenân | Yûsuf Efendizâde Abdullah | 87 |
| Estağfirullah el-azîm mürâfnin işlerine | Seyyid Kâsım | 88 |
| Mefâtihu'l- hüdâ oldu hilâlin yâ Rasûlallah | Kenzî Sünbülî | 89 |
| Şefu'l- halk fi'l mahşer Muhammed sâhibu'l- minber | | 90 |
| Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur | Niyâzî-i Mısrî | 91 |
| Habs için geldi gelir itlâk için fermân bana | Niyâzî-i Mısrî | 92 |
| Ey cemâlin matla'-ı hurşid-i ikbâl-i kerem | Selîm Bursevî | 93 |
| Benim bu özge hâlim cümle halka yâdigâr oldu | Hafîd-i Abdulhay | 94 |
| Yine arz eyledi dilber yüzün kasr-ı celâfiden | Yazıcızâde Mehmed | 95 |
| Kılalım aşk-ı ilâhîde safâ | Seyyid İbrâhim Sünbülî | 96 |
| Merhabâ ey şu'le-i âyîne-i sırr-ı Hüdâ | Nakşî | 97 |
| Ağlarım dün ü gün derd olanlar inler | Yûnus Emre | 98 |
| Yâ Rab bize ihsân et vuslat yolunu göster | Niyâzî-i Mısrî | 99 |
| Ey nefis yeter sehv ü zelev insâfa gel insâfa gel | Hüdâyî | 100 |
| İnilerim dünü günü derdi olan iniler | Yûnus Emre | 101 |
| Gül müdür bülbül müdür şol zâr u efgân eyleyen | Niyâzî-i Mısrî | 102 |
| Yandı gönülde mâsivâ çü nâr-ı zikrullâh ile | Şeyh Hasan Adlî Sünbülî | 104 |
| Ben ol dürr-i meânîyim ki sığmam heft deryâya | Musli Muslihiddîn Nutkî | 105 |

Güfte:

Yâ Rasûlallah cemâlin keşfü'd-dücâ değil mi
Nola tâcım gibi başımda götürsem dâim
Ey Hüdâ'dan lûtf u ihsân isteyen
Ey tarîkat erenleri ey hakîkat serverleri
Cânâne görünür bana cânâneye baksam
Şolar kim dost elinden içti câmı
Râziyım derdine yârin ben şikâyet etmez
Zehî cân kim münevverdir bugün nûr-i tecellâdan
Şâh-ı iklim-i velâyettir gürûh-i Kâdirî
Vere mi derd-i sanem derme dermân vere mi
Senin aşkınla ey cânâ cihân oldu bana zindân
İçmeyen la'lin şerâbın merd-i meydân olmadı
Aşk cür'asın sundu bana
Allah emrin tutalım rahmetine batalım
İçmeyen la'lin şerâbın merd-i meydân olmadı
Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni
Sivâdan kalbini pâk et gönül mir'ât-ı Rahmân'dır
Ey şehîd-i Kerbelâ'ya ağlayan
Cânâne görünür bana cânâ neye baksam
Dermân arardım derdime derdim bana dermân imiş
Ayrırma beni senden Yaradan
Noldun ağlarsın gönül sen bî dil yârin mi var
Eyleyen uşşâkı şeydâ dâimâ
Almadın mı gönül hüsn ile yektâ haberin sen
Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab
Eyâ rehber olan râh-ı visâle
Nefse uyup râh-ı Hak'dan taşra çıkmak yol mudur
Zikrin ile olmuşam ratbü'l-lisân
Ey gönül dillerde sen efsâne oldun bilmedin
Elâ ey mürşid-i âlem haber ver ilm-i Mevlâ'dan
İnilerim dünü günü derdli olan iniler
Yâ Rab dilerim aşkın ver şevkin ver
Gönül pervâne-i bezm-i visâlin yâ Rasûlallah
Gönül pervâne-i visâlin yâ Rasûlallah
Şol göz ki seni gördü ol neye nazar etsin
Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab
Dil ü cân hiç karâr etmez

Güftekâr:

Ahmed Hân-ı Evvel 107
Nefeszâde Abdurrahmân 108
Mehmed Üftâde 109
Niyâzî-i Mısırî 110
Eşrefzâde Abdullah 111
Eşrefzâde Abdullah 112
Şemseddîn Bayrâmî 113
Eşrefzâde İzzeddîn Ahmed 114
Seyyid Fazlullah 115
Sezâyî 116
İbrâhim Sünbülî 117
Yûnus Emre 118
Yûnus Emre 119
İbrâhim Sünbülî 120
Niyâzî-i Mısırî 121
Himmet 122
Hasan Sezâyî 123
Niyâzî-i Mısırî 125
Niyâzî-i Mısırî 126
Yûnus Emre 127
Üftâde 128
Mehmed Üsküdârî 129
Niyâzî-i Mısırî 130
Yûnus Emre 132
Kösec Ahmed Sâlik 133
Hüdâyî 134
Ahmed-i Sâlis 135
Nûrî 136
Niyâzî-i Mısırî 137
Yûnus Emre 138
Ümmî Sinanzâde Hasan 139
Ümmî Sinanzâde 140
Ümmî Sinanzâde 141
Yûnus Emre 142
Yûnus Emre 143
Ya'kûb Burûsî 144

Sayfa:

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

125

126

127

128

129

130

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|------------------------------|---------------|
| İşimiz subh u mesâ cürm ü hatâ | Adlî | 145 |
| Açıldı çün bezm-i Elest devr eyledi peymânesi | Hüdâyî | 146 |
| Gerçek âşıklara salâ denildi | Emîr Mehmed Sultân | 147 |
| Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem | Niyâzî-i Mısrî | 148 |
| Merhabâ ey nesl-i pâk nûr-i Yezdân merhabâ | Seyyid Seyullah | 149 |
| Feth olunca Hak'dan yana yolumuz | Mehmed bin Mustafâ | 150 |
| Âşıkın oldu velî mesvâ-yı hû | Kerîm | 151 |
| Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | Yûnus Emre | 152 |
| Gecelerde uyanıksın Hakk'ın zikriyle yanıksın | Ümmî Sinânzâde | 153 |
| Levh-i dilden okuyan ilm-i İlâhî'den sebak | Adlî | 154 |
| Noldu bu gönlüm noldu bu gönlüm | Hacı Bayram | 155 |
| Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka | Kubbe Şeyhi | 156 |
| Kuldan sana lâyük nola âşık seni kande bula | Hüdâyî | 157 |
| Yanmaktan usanmazam pervâne miyem bilmem | Abdulahad Nûrî | 158 |
| Bilmem nideyim aşkın elinden | Yûnus Emre | 159 |
| Bilmem nideyim aşkın elinden | Yûnus Emre | 160 |
| Milk-i bekâdan gelmişem fânî cihânı neylerem | Hüdâyî | 161 |
| Evliyâdan sır sorana dokuz türlü nişân gerek | Abdülvehhâb Halvetî | 162 |
| Mecnûn'a sordular Leylâ nice oldu | Yûnus Emre | 163 |
| Cefâ vü renc ü mihnettir adı aşk | Eşrefzâde Abdullah | 164 |
| Aşk-ı Hak her kimin ola yâri | Abdulahad Nûrî | 165 |
| Gel beru ey gönlümün sahnında seyrân eyleyen | Üftâde | 166 |
| Eyyüb'em mübtelâyım derde dermân isterim | Yûnus Emre | 167 |
| Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ | Abdulahad Nûrî | 168 |
| Dâr-ı hasrettir bu dünyâ ağla dâim zâr zâr | Nüreddînzâde | 169 |
| Semâ'da sırr-ı tevhid oldu izhâr | Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî | 170 |
| Hîç anar mısın bî haber iken | Zâkirî Şa'bân Dede | 171 |
| Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın | Seyyid Kerîmüddîn İbni Hasan | 172 |
| Cemâlin nûrunun âşıklarına | Abdulahad Nûrî | 173 |
| Dildâde-i zülfün şehâ mahlûka bahş etmiş Hüdâ | Ali Paşa Hekîmzâde | 174 |
| Derûnum âteş-i aşkınla yandır yâ Rasûlallah | Sezâyî | 175 |
| Ey beni aşk âteşine yandıran | Abdulahad Nûrî | 176 |
| Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin | Niyâzî-i Mısrî | 177 |
| Eser aşkın yeli eshâra karşı | Abdulahad Nûrî | 178 |
| Bana cânân gerek şol cân gerekmez | Çilli Halîfe | 179 |
| Zât-ı Hak'da mahrem-i irfân olan anlar bizi | Niyâzî-i Mısrî | 180 |
| Ey dervişler ey kardaşlar | Yûnus Emre | 181 |

Güfte:

Âlemler müştâk sana şeffî' ol yâ Muhammed
Tulû' etti dile şems-i hakîkat
Âşıkları handân eden Sinânîler derler bize
Bu gönlüm şehrini seyrân ederken
Bugün ol ıyd-i ekberdir gelir kurbâna âşıklar
Tecellî-i şevk-i dîdârın beni mest eyledi hayrân
Nûş eyledim sahbâ-yı aşk mest eyledi envâr-ı zât
Budur derdim cüdâ düştüm ilimden
Yüreğime dost derdi urdu dolu yâreler
Bahr-i tevhîdde bulan dürr-i yetim
Evliyâya eğri bakma kevn ü mekân elindedir
Bu cân teşne-i visâl hazretine
Tevhîd hoşça nesne olur
Ol cihânın fahrinin sırrına kurbân olayım
Habîbisin Cenâb-ı Kibriyâ'nın yâ Rasûlallah
Bugün bize vefâlar safâ-yı Mustafâ geldi
Bıraktım aşkın ile nâm u ârim yâ Rasûlallah
Çıktım erik dalına ânda yedim üzümü
Gönül dostun cemâl-i âyînesidir
Bu nice derttir ki düştü cânâ dermân istemez
Mecnûn'a sordular Leylâ nice oldu
Makdem-i zât-ı şerîfin Rahmeten li'l-âlemîn
Olursa devletim hemdem kılar sa tâliim yâri
Ben bu aşka düşeli Allah ile bilişeli
Ez-cân ü dil peygambere âşık isen Sallû aleyh
Karîn-i bezm-i erbâb-ı hevâyım yâ Rasûlallah
Nolur ise ko ki olsun noliser
Bülbül-i şûrîdeyim gülden nasîbim var benim
İsmi sultân virdin mi var bağçelerde yurdun mu var
Allah diyelim dâim Mevlâ görelim neyler
Çeşm-i kalbi "kahl-i mâzâğa 'l-basar" dan et cilâ
Tecellî kıldı sırrıma bu gün envâr-ı sübhân
Rûz [u] şeb ey âşıkân-ı Mustafâ sallû aleyh
Sana ey şâh-ı rusul uymayanın bitmez işi
Onulmadı yâreler aceb derdim var benim
Edelim cevân kılalım seyrân
Gezerken seyrân eyledim gördüm sarayı güldür gül

Güftekâr:

Yûnus Emre 182
Şerefüddîn Eşrefzâde 183
Fenâyî 184
Nasûhzâde Ali Efendi 185
Ali Nakşî Akkirmânî 186
Eşrefzâde Abdullah 187
Kubbe Şeyhi Süleymân 189
Şeyh Îsâ 190
Eşrefoğlu Rûmî 191
Sâlik Küseç Şeyh Ahmed 192
Vizevî Bayrâmî 193
Recâyî 194
Yûnus Emre 195
Niyâzî-i Mısrî 196
Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî 197
Mürîdoğlu 198
Şeyh Îsâ Eş-Şemsî 199
Yûnus Emre 200
Eşrefoğlu Rûmî 201
Eşrefoğlu Rûmî 202
Yûnus Emre 203
Sahvî Şeyh Efendi 205
Hazret-i Mevlânâ 206
Yûnus Emre 207
Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî 208
Sütçüzâde Mehmed 209
Eşrefoğlu Rûmî 210
Osman 211
Yûnus Emre 212
Yûnus Emre 213
Mehmed Nasûhî El-Üsküdârî 214
Seyyid Mahmûdzâde 215
Mehmed Üsküdârî 217
Kemâl Ümmî 219
Yûnus Emre 220
Sinân Ümmî 221

Sayfa:

Güfte:

Anca zâr eyler kim şol bülbül eyler
Toprakta yatacak tene benim var deyip neylersin
A şeyhim senin yoluna kurbân olayım gideyim
Eyâ âlemlerin şâhı tecellî kıl tesellî kıl
Derûnum mahzen-i râz-ı Hüdâ'dır yâ Rasûlallah
Rum'dan çıktım yürüdüm
Nideyim sabr edebilsem dil ü cân oda yanar
Hadden aştu iştiyâkın yâ Rasûl göster cemâlin
Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde
Ezelden enbiyânın akdemisin yâ Rasûlallah
Noldu sana eyâ gönül aceb ne derde mi uğradın
Kaçan kim makdem-i pâkinle âlem muhterem oldu
Zulmet-i hicrinde bîdâr olmuşam yâ Rab meded
Cürm ü taksîr edip âh
Gelin be hey kardaşlar gelin bu dervişliğe
Şehîdlerin ser çeşmesi enbiyânın bağı başı
Muhammed yerinden durugelince
Yine dil na'tını söyler Muhammed
Sînen içre bedr olan mâhın nedir
Sâyesi düşmez yere bir böyle nahl-i Tûr'sun
Hakk'ı seven âşıkların eğlencesi tevhîd olur
Fahr-i âlem mahrem-i râz olduğu şebdir bu şeb
Cemî'-i enbiyâlar Muhammed cümlemin şâhı
Felek gerdişlerinden işlerin bitmişlerin gönder
Genc-i aşkı ister isen dil-i vîrânda ara
Tâ dil verelden sünbüle Sünbülfler derler bize
Kûy-i aşkın bana bir kûh-i tecellî görünür yâ Rasûlallah
Ahvâl-i serencâmım bu sâate erince
Bilirse vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler
Nakkâşımız bizi ezel bî levn ü renk yazıpdurur
Hak şerleri hayr eyler
Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın
Rabb'inden olur ihsân ey dil niye mahzûnsun
Cümlemin mahbûbu sensin ey habîb-i ezeli
Derdimendim mücrim dermâna geldim yâ Rasûl
Arayı arayı bulsam izini izinin tozuna sürsem yüzümü
Yâ Rabbi mahşer yerine ne yüz ile varayım ben

Güftekar:

Yûnus Emre 222
Yûnus Emre 223
Dâmâd-ı Eşrefzâde 224
Merkezî Mûsâ Muslihiddîn 225
İbrâhim Sünbülî 226
Yûnus Emre 227
Eşrefoğlu Rûmî 228
Sivâsî Abdülmecîd 229
Seyyid Abdülazîz 230
Kubbe Şeyhi Süleymân 231
Dâmâd Ve Halife-i Eşrefzâde 232
Edirnevî Mustafâ Borekçizâde 233
Niyâzî-i Mısrî 234
Gafûrî 235
Yûnus Emre 236
Yûnus Emre 237
Yûnus Emre 238
Niyâzî-i Mısrî 239
Sezâyî 240
Buhûrizâde Mustafâ Ağa 241
Niyâzî-i Mısrî 242
Nazîm Yahyâ Çelebi 243
Eşrefoğlu Rûmî 244
Ahmed el-Mevlâ 245
Eşrefzâde Sırrı 246
Şeyh Mehmed Kavruklu 247
İbrâhim Sünbülî 248
Niyâzî-i Mısrî 249
Niyâzî-i Mısrî 250
Eşrefoğlu Rûmî 251
Hakkî İbrâhim Erzurûmî 252
Seyyid Kerîmüddîn Sünbülî 253
Abdülhay 254
Bezcizâde Şeyh Mehmed 255
Mahvî 256
Yûnus Emre 257
Şa'ban Dede 258

Sayfa:

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|----------------------------|----------------------|
| Çün bahar erip şecerler senz ü revnâkgîr olur | Gafûrî | 259 |
| Çalabım bir şâr etmiş iki cihân âresinde | Hacı Bayram Velî | 260 |
| Cemâlin nûruna nisbet güneş bî nûr bî ferdir | Muslî Edirnevî | 261 |
| Yâ ilâhî düştüğüm yerde koma kaldır beni | Zâkîrzâde Abdullah | 262 |
| Şermisâr etme Hüdâyâ rûz-i mahşerde beni | Sultân Mustafâ Sâni | 263 |
| Şol zaman kim ben ol dosttan ayrı düştüm oldum ırak | Şeyh Abdullah Efendi | 264 |
| Kudümün rahmet-i zevk u safâdır yâ Rasûlallah | Hüdâyî | 265 |
| Âlem-i arâyı buldum âlem-i arâ benim | Tekfûr Dağlı Muslî | 266 |
| Tende cânım cânda cânânımdır Allah hû diyen | Niyâzî-i Mısrî | 267 |
| Pertev-i cânân kime erdiyse hayrân eyledi | Cemâlî Halvetî | 268 |
| Zulmet-i hicrinle bîdâr olmuşam yâ Rab meded | Niyâzî-i Mısrî | 269 |
| Bakıp cemâl-i yâre çağırırım dost dost | Niyâzî-i Mısrî | 270 |
| İsteyen yârin hâk eder vârin | Hüdâyî | 271 |
| Korktum kıyâmet gününden efendim unutma bizi | Yûnus Emre | 272 |
| Çün teferrüc eyleyip baktım cihânın yüzüne | Câhidî | 273 |
| Yâ mecmea'l-mehâsin yâ menbea'l-kerem | | 274 |
| Demedi be hey kardaş demedim mi | Kenzî Hasan Efendi | 275 |
| Sende doğmuştur Muhammed Mustafâ | Abdulahad Nûrî | 276 |
| Sevdi yarattı ânı ol Hay ferd-i samed | | 277 |
| Çalab nûrdan yaratmış cânını Muhammed'in | Yûnus Emre | 278 |
| Yine bir sevdâya düştüm aşkın elinden | Himmat | 279 |
| Şifâ-yı derd-i dildir âsitânın yâ Rasûlallah | Lütfî | 280 |
| Çevgânım lâ mekândır bî mekândır bu mekân içre | Abdulahad Nûrî | 281 |
| Nefse uyup cürm edersem olmazam yâ Rab mukîm | Fethî | 282 |
| Derd-i Hakk'a ol tâlib dermâna erem dersen | Niyâzî-i Mısrî | 283 |
| Uyan gözün aç durma yalvar güzel Allah'a | Niyâzî-i Mısrî | 284 |
| Aşkla iki cihânda şâh olan gelsin beri | Sünbül Sinân | 285 |
| Eyâ sen sanma kim senden bu güftâr dehân söyler | Şeyh Ali Akkirmânî | 286 |
| Gönül bîgânelerle âşinâdır yâ Rasûlallah | Mustafâ Halîfe-i Ma'den | 287 |
| İlhâm ile dün gece seyr ettim Muhammed'i | Yûnus Emre | 288 |
| Ey âşık-ı dildâde gel nûş edelim bâde | Sezâyî | 289 |
| Bi hamdillah derim Allah alıp aklımı fikrullah | Şems-i Tebrîzî | 290 |
| Evlîyânın kelâmı söylenmesin kalsın mı | Yûnus Emre | 291 |
| A gönül neylersin sen bu cihânı | Hakîkî | 292 |
| Cemî'-i dertlere dermân Muhammed | Nizâmzâde Seyyid Seyfullah | 293 |
| Gözünden ehl-i inkârın nihân ender nihânsın sen | Seyyid Nizâmoğlu | 294 |
| Aşk ile nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | Himmatzâde | 295 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekar:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|-----------------------------|---------------|
| Bulmak dilersen dâim saâdet | Mahvî [İsâ] | 296 |
| İ'lem cemîa'l-verâ seyyidenâ Mustafâ | Yûsufzâde Abdullah | 297 |
| Pîr önünde okuyan bî-harf aşkın nâmesin | Sezâyî | 298 |
| Cânım kurbân olsun senin yoluna | Yûnus Emre | 299 |
| Menzili âşıkların kûh-i beyâbân olur | Nakşî | 300 |
| Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrâr olandan sor | Niyâzî-i Mısrî | 301 |
| Çünkü yandı aşk odu kül olmaktır murâdım | Himmet Efendi | 302 |
| Sallallahu ale't-tihâmi el-muzallil bi'l-gamam | Şâhvelî Askeri | 303 |
| Geçeyim cân ile tenden beni aşkınla şeydâ kıl | Kösec Şeyh Ahmed | 304 |
| Aşkınla nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | Himmetzâde | 305 |
| Meded Allah sana sundum elimi | Sinân Ümmî | 306 |
| Hazreti Hakk'ın habîbi sevgili bir dânesi | Hasan Efendi | 307 |
| Bir dertliyim derdim vardır | Şeyh Kâsım Seyfullah Efendi | 308 |
| Dehr-i dâne dil veren âdem değil dîvânedir | Seyfullah Efendi | 309 |
| Benim zârî kılan ol yâre karşı | Yûnus Emre | 310 |
| Yâ İlâhî âsitânın hastaya dâru'ş-şifâ | Fenâyî | 311 |
| Ey enbiyâlar serveri ey evliyâlar rehberi | | 312 |
| Ey şehinşâh-ı serîr-i enbiyâ vü evliyâ | Hocazâde Karakız Mehmed | 313 |
| Buldu teşrîfinle diller incilâ | Şeyh Mehmed Vahyî | 314 |
| Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed | Neyzen Mûsâ Dede | 315 |
| Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | Yûnus Emre | 316 |
| Gözlerini noldu bîdâr eyledin | Niyâzî-i Mısrî | 317 |
| Ravzana çün yüz süren bulur amân | Himmetzâde Abdullah | 318 |
| Gülşen-i vahdette dâim rûz [ü] şeb dil bülbülü | Hasan Adlî | 319 |
| Dervîş olan âşık gerek yolunda hem sâdik gerek | Niyâzî-i Mısrî | 320 |
| Ezelden aşk ile ben yâne geldim | Yûnus Emre | 321 |
| Estağfirullah el-azîm mürâyînin işlerine | Seyfullah Efendi | 322 |
| Açıldı şevk ile meydân kani merdâneler gelsin | Adlî | 323 |
| Cemâlin nûruna nisbet cihân şemsi değil zerre | Şemsî | 324 |
| İlâhî zulmet-i cürmüyle doldum | Himmetî | 325 |
| Habîbullah cihâna cân değil mi | Abdulahad Nûrî | 326 |
| Kandedir cehl ile zulmet nefsi su'bânındadır | Niyâzî-i Mısrî | 327 |
| Yâ ilâhî bilmezem bu bendeki sevdâ nedir | Nakşî | 328 |
| Aceb hayrân oldum aşka uyalardan | Sinân Ümmî | 329 |
| Düşeli bu aşkın cânım iline | Eşrefoğlu Rûmî | 330 |
| Gâh gâh kendime gelirim gâhi yâvi kılınırım | Eşrefoğlu Rûmî | 331 |
| Gelmişem vahdet ilinden aşk ile cihâna ben | Şeyh İbrâhim | 332 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|-------------------------------|---------------|
| Yeter ma'mûre oldun bir zaman vîrâne ol gönlüm | Arap Dede Ali Çelebi | 333 |
| Ben dervişem diyene bir ün edesim gelir | Yûnus Emre | 334 |
| Zâhid bize ta'n eyleme Hak ismin okur dilimiz | Muhyî | 335 |
| Şâh Hüseyin'in firkatine ağlayan gelsin beri | Şeyh Ömer Fuâdî | 336 |
| Ey cemâl-i Hakk'a tâlib | Abdülazîz | 337 |
| Yine andım yine gönlüm alanı | Şems-i Tebrîzî | 338 |
| Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | Yûnus Emre | 339 |
| Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | Yûnus Emre | 340 |
| Yâ Allah yâ Rahmân yâ Alîm yâ Allâm | | 341 |
| Serây-ı lîmeallâhi gönüldür | Hacı Hasan Dede Efendi | 342 |
| Ey cemâlin pertevendâz-ı semâvât-ı ulâ | Atbazârî Seyyid Osmân Celvetî | 343 |
| Cânımı üryân edip saldım bu aşk deryâsına | Eşrefzâde Abdullah | 344 |
| Sâlikin mürşidine hizmeti şâhâne gerek | Niyâzî-i Mısrî | 345 |
| Esmâ-i ilâhiyyede bî had hüner var | Niyâzî-i Mısrî | 346 |
| Aşkın kime yâr olur dâim işi zâr olur | Niyâzî-i Mısrî | 347 |
| Arz-ı dîdâr eyledikçe şâhid-i gülzâr-ı hû | Hüdâyî | 348 |
| Aşkın aldı benden beni Mevlâ'm seni isterim seni | Yûnus Emre | 349 |
| Aşk-ı ma'sûku edelden ihtiyâr | Hüdâyî | 350 |
| Merd-i meydân-ı Hüdâ'nın varı zikrullah olur | Seyyid Nizâmzâde Seyfullah | 351 |
| Saffa-i sadrında dâim âşıkın efkâr-ı hû | Cemâlî Halvetî | 352 |
| Tâ ezelden sen benimle ahd ü peymân eyledin | Cemâl | 353 |
| Derd ehli libâsını aşk ile giyen gelsin | Karahisârî | 354 |
| Vâsıl olmaz Hakk'a kimse gayrıdan dûr olmadan | Şemsî | 355 |
| Gele hey âşık gele gel gel Allah'a âşık gel Allah'a | Yûnus Emre | 356 |
| Behey kardaş Hakk'ı bulam mı dersin | Yûnus Emre | 357 |
| Uyan gafletten ey nâim Hakk'a yalvar seherlerde | Niyâzî-i Mısrî | 358 |
| Aşkın meyine ben kâna geldim | Niyâzî-i Mısrî | 359 |
| Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni | Niyâzî-i Mısrî | 360 |
| Bir yüze düş oldu gözüm yüz bin gezer dîvânesi | Niyâzî-i Mısrî | 361 |
| Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim | Niyâzî-i Mısrî | 362 |
| Ziyâlar verdi nûruyla dil ü câna seher zikri | Nefes Anbarı Osman Efendi | 363 |
| Hakk'ın cemâlin gözleyen hû demesin yâ ne desin | Yûsufzâde Abdullah Efendi | 364 |
| Cânân ilinin güllerinin bâğı göründü | Şemsî Şeyh Ahmed Sivâsî | 365 |
| Sadr-ı cem'i'l-mürselîn sensin yâ Rasûlallah | Hüdâyî | 366 |
| Ey nefis-i şûm insâf edip demedim yâ hû | Hüdâyî | 367 |
| Sensin bize bizden yakın görünmezsın hicâb nedir | Yûnus Emre | 368 |
| Sevdân ile dil mülkünü vîrâneye döndürdü | Niyâzî-i Mısrî | 369 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|---------------------------|----------------------|
| Aşkın meyine kanmış mestâneleriz Hakk'a | Nûrî | 370 |
| Ey dil zen-i dünyânın çün âlına aldandın | Abdülahad Nûrî | 371 |
| Ey hocam seni görelî gözüm cihân görünmez | Yûnus Emre | 373 |
| Âşık oldum bugün meydân benimdir | Yûnus Emre | 374 |
| Mü'minin kalbini yuyup artan | Yûnus Emre | 375 |
| Tutmadım ben sünnetini şermisârım yâ nebî | Şeyh Ömer Rûşenî | 376 |
| Mâhest [ü] nemîdânem hurşîd-i ruhet yâne | Hazreti Mevlevî | 377 |
| Bilmem yüzünü gün mü yâ meh midir âyâne | Molla | 378 |
| Hak lûtfuna mazhar olan Sünbülîler derler bize | Fahrî | 379 |
| Ey Allah'ım beni senden ayırma | Eşrefoğlu Rûmî | 380 |
| Ey risâlet bostânında hırâmân-ı serv-i kad | Rûşenî | 381 |
| Benim maksûdum âlemde değıldir lâkin illâ hû | Hüdâyî | 382 |
| Yürük değırmenler gibi dönerler | Yûnus Emre | 383 |
| Ey gönül havf u hayâ et Hazreti Allah'tan | Fethî | 384 |
| Zâhid bize ta'n eyleme Devrânîyiz Halvetîyiz | Hazreti Seyfullah | 385 |
| Yandım kül oldum aşk meydânında | Divitçizâde | 386 |
| Nice bir besleyesin bu kadd ü kâmeti | Yûnus Emre | 387 |
| Bir dürr-i yetîmim ki görmedi beni ummân | Yûnus Emre | 388 |
| Niyâz u arz-ı hâcâta ulu dergâhımız vardır | Muhyî | 389 |
| Ezelden aşk oduna yâne geldim | Sünbül Yûsuf Efendi | 390 |
| Câhidü fillah yâ ehle's-salâh | Hüdâyî | 391 |
| Sen cânından geçmeden cânân arzû kılarısın | Yûnus Emre | 392 |
| Tecellî-i cemâl ister gönül eğlenmez eğlenmez | Hüdâyî | 393 |
| Gönlüm alanın sözünü dâim dinleyesim gelir | Eşrefzâde Abdullah Efendi | 394 |
| Gönül olsun nevâlinle mutayyeb | Seyyid Vahyî Balat Şeyhi | 395 |
| Ey şehir-i nüzûl-i sûre gark eyledin bizi nûra | Nûrî | 396 |
| Tende cânım cânda cânânım Muhammed Mustafâ | Himmetzâde | 397 |
| Hüdâ'ya lâyık işim yok şefâat yâ Rasûlallah | Mehmed Nazmî eş-Şemsî | 398 |
| Kıldan ince vü kılıçtan keskin ol şâhın yolu | Niyâzî-i Mısrî | 399 |
| Hüdâvendâ şu âlemde esen yeller seni ister | Şemsî Ahmed | 400 |
| İbn-i vaktim ben ebu'l-vakt olmaz | Niyâzî-i Mısrî | 401 |
| Derdini bir et gönülde vech-i cânân bir olur | Kenzî Hasan Efendi | 402 |
| Dost ilinden bu ile geldim mekânım ândadır | Seyfullah Efendi | 403 |
| Arz et cemâlin göreyim ey mâh-ı tâbân Mustafâ | Karahisârî | 404 |
| Ol çelebimin aşkı bağrım bâş eyledi | Yûnus Emre | 405 |
| Derûnumda olan hâlet ne hâlettir ânı bilmem | Îsâ el-Mahvî | 406 |
| Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrar olandan sor | Niyâzî-i Mısrî | 407 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|-----------------------------|---------------|
| Kanı bizden evvel gelen velîler | Mûsâ Muslihiddîn Sünbülî | 408 |
| Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | Yûnus Emre | 409 |
| Her kaçan anarsam seni karârım kalmaz Allah'ım | Yûnus Emre | 410 |
| Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi | Lebîb | 411 |
| Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi | Lebîb | 412 |
| Feyz-i mahz-ı kibriyâdır aşk-ı pâk | Adlî | 413 |
| Cümle işim ayn-ı hatâ iğfir lenâ yâ ze'l-atâ | Şeyh-i Dırağmân [İsâ Mahvî] | 414 |
| Kimde ki aşk-ı ilâhî nâle vü efgân ola | Nakşî | 415 |
| Nûr-i fahr-i âleme zerre olmaz âftâb | Nakşî | 416 |
| Cân bu ilden göçmedin cânânı bulmazsa ne güç | | 417 |
| Bir ben değil seni seven cümle âlemdir sevice | Eşrefoğlu Rûmî | 418 |
| Bir nazar kıl hâlîme âsân ola cümle sebil | İbrâhim Sünbülî | 419 |
| Eyleriz her lahzada yüz bin hatâ | Mûsâ el-Celvetî | 420 |
| Aldın mı safâ ile musaffâ haberin sen | Kenzî | 421 |
| Ey saâdet menbaı sultân-ı cümle enbiyâ | Eşrefzâde İzzeddîn Ahmed | 422 |
| Bahârı ömrümün çün köhnelendi | Fethî | 423 |
| Maksadı âşıkların menzil-i cânân olur | Seyyid İbrâhim Sünbülî | 424 |
| Yâ Rabbi cennet evine girenlerden eyle bizi | Yûnus Emre | 425 |
| İnile hey dertli gönül inile | Niyâzî-i Mısrî | 426 |
| Cebrâilim selâm eyle dostuma | Yûnus Emre | 427 |
| Aşkın meyine kandın noldun a gönül noldun | Abdülazîz el-Halvetî | 428 |
| Yâ Rasûlallah bize gör netti âsî ümmetin | Seyfullah Şeyh Kâsım | 429 |
| Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk | İsmâil Efendi | 430 |
| Biz ol uşşâk-ı serbâzız bize âkl ıssı yâr olmaz | Şemsî | 431 |
| Andım yine ol bezmi mestânelik el verdi | Şemsî | 432 |
| Be hey bülbül nedir feryâd var eyle Hak'dan istimdâd | Hüdâyî | 433 |
| Visâlinle edip i'zâz ü ikrâm | Şeyh Mehmed Üsküdârî | 434 |
| Ben dertliyim derdim vardır | Şeyh Seyfullah Efendi | 435 |
| Ey garîb bülbül diyârın kandedir | Niyâzî-i Mısrî | 436 |
| Edip âşıklara in'âm küllî tecellî eyle sultânım tecellî | Nûrî | 437 |
| Musahhar emrine hep cümle eşyâ | Hüdâyî | 438 |
| Sûretâ emsâl ü akrân arasında ahkarım | Kavruklu Şeyh Mehmed | 439 |
| Bağ-ı cemâle çün erem vuslat gülün ânda derem | Abdulahad Nûrî | 440 |
| Kadem bas bezm-i uşşâka kerem kıl yâ Rasûlallah | İsmâil Hakkı | 441 |
| Bir gece yatar iken ben gaflet ile | Yûnus Emre | 442 |
| Rabbenâ'l-lâhü'l-lezî lâ ma'bûde illâ hû | | 443 |
| Âşinâ-yı aşk olandan âh ü zâr eksik değil | Niyâzî-i Mısrî | 444 |

Güfte:

Aşk-ı yâre düş olaldan yârîmi gördüm ayân
Hak yarattı âlemi aşkına Muhammed'in
Anıp fahr-i cihânı dilden âh ateşin ettim
Cemâli nûrunu Mevlâ kamuya eylemiş izhâr
Allah'ım seni sevmek ne güzeldir
İki kaşın arasında çekti hatt-ı istivâ
Ey çarh-ı dîn nettim sana hiç vermedin râhat bana
Halk içre bir âyîneyim herkes bakar bir ân görür
Katre-i aşk-ı Hüdâ bir bahr-i bî pâyândır
Bir seherde zâhir oldu nûr-i şems ü âfitâb
Ey gönül ağlama zârı zârı inleme
Bulmaz bu derdin çâresin biçâre gönlüm neylesin
Cümle âlem âşinâ ben arada bîgâneyim
Eden râh-ı muhabbette tekâpû
Yeter oldun fenâ bâğında nâlân
Cümle huccâc ile giydik yine ihrâm u abâ
Eyâ âlemlerim şâhı tecellî kıl tesellî kıl
Bülbül-i nâlân olup çağırırım dost dost
Bulursa vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler
Âriflere esrâr-ı Hüdâ'dan haberim var
Nedir bu katrelerde bahr-i ummân olduğun cânâ
Tahtigâh etti vücûdum şehrin sultân-ı aşk
Ey gönül bir derde düş kim ânda dermân gizlidir
Nicesi fâriğ olam ben nâle-i hergâhtan
Kâkül-i fahr-i cihân nahl-i gülistândır bana
Kim göre dîdârını aklı perîşân olur
Aşk ile dâim edersem âh ü vâh
İlim bahri vücûd esdâfının dürdânesiyem ben
Zât-ı Bârî'den haberdâr olduğum mudur suçum
Derde dermân ister isen derde er
Nazarın pâk ise aldın nazarı
Ey tarîkat erleri ey hakîkat pîrleri
Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ
Bir kimse aceb yok mu ki bu sînemi yaram
Ey sanem noldun cânâ kasdın var
Bulan özünü gören yüzünü
Derviş olan kişiler deli olağan olur

Güftekâr:

Hâşimî Osman Efendi 445
Yûnus Emre 446
İbrâhim Sünbülî 447
Mahvî 448
Niyâzî-i Mısrî 449
Niyâzî-i Mısrî 450
Niyâzî-i Mısrî 451
Niyâzî-i Mısrî 452
Vahyîzâde Seyyid Feyzullah 453
Kubbe Tekyesi Şeyhi Süleymân 454
Niyâzî-i Mısrî 455
Hazreti Nûrî Şemsî 456
Şemsî 457
Gafûrî 458
Hüdâyî 459
Kuloğlu 460
Mûsâ Merkez Muslihiddîn 461
Nahîfî 462
Niyâzî-i Mısrî 463
Niyâzî-i Mısrî 464
Sezâyî 465
Gafûrî 466
Eşrefoğlu Rûmî 467
Abdullah 468
Şeyh İbrâhim Efendi 469
Şeyh İbrâhim Efendi 470
Kûsec Şeyh Ahmed Kâdirî 471
Niyâzî-i Mısrî 472
Seyyid Nizâmzâde Kâsım 473
Ümmî Sinânzâde 474
Himmet 475
Niyâzî-i Mısrî 476
Abdulahad Nûrî 477
Niyâzî-i Mısrî 478
Niyâzî-i Mısrî 479
Niyâzî-i Mısrî 480
Yûnus Emre 481

Savfa:

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|--------------------------|---------------|
| Derdin ne be hey âşık bîçâre neden oldun | Şemsî | 482 |
| Karârım yoktur ey dilber görelden sen dilârâyı | Eşref-i Sâni | 483 |
| Mecnûn-i Hüdâ olanı zincîre çekerler | Kâsım Efendi | 484 |
| Mecnûn olalı gönlüm Leylâ haberin söyler | Şemsî | 485 |
| Ben dost hevâsına düştüm gayrı hevâ neme gerek | Eşrefoğlu Rûmî | 486 |
| Dilhânesi mir'ât-ı Hak seyr-i cemâlullâhı gör | Nasûhî | 487 |
| Tehî sanman siz bizi dost yüzün görüp geldim | Yûnus Emre | 488 |
| Bir aşk-ı pâk ihsân ede ol Kâdir ü Hayy ü Vedûd | Hüdâyî | 489 |
| Erenlerin sohbeti ele giresi değil | Şeyh İbrâhim Efendi | 490 |
| Şâh-ı istiğnâya mâlik oldum recâ bilmem nedir | Sezâyî | 491 |
| Ey seyyid-i dü âlem vey ârif-i Hüdâ bîn | Rûşenî | 492 |
| Yâ Rasûlallah cemâlin hoş gülistândır bana | İsmâil Hakkı Burûsî | 493 |
| Mest olduğum etmen aceb humhâneye uğramışam | Himmat Efendi | 494 |
| Ey gönül var kim bu dertten sen haberdâr olmadın | Eşrefoğlu Rûmî | 495 |
| Mahbûb-i Hüdâ zât-ı şerefbâr-ı Muhammed | Şeyh Mehmed | 496 |
| Zülfün içre vechini câna çü pinhân eyledin | Sezâyî | 497 |
| Cemâlin gösterip güldür güldür dil-i mahzûnları şâd et | Kâtibzâde Hattat Saîd | 498 |
| Gel vücûdun perdesin kaldır cemâl-i yâri gör | Yahyâ Efendi | 499 |
| Zâhidâ sûret gözetme içeri gel câna bak | Niyâzî-i Mısırî | 500 |
| Der idim gül yüzüne olsa gülün gözü kaşı | Rûşenî | 501 |
| Evliyânın nazarında yanmayınca durulur mu | Dâmâd-ı Hâşimî Osman | 502 |
| İlâhî yâri kıl bana ki senden gayri yârim yok | Üftâde | 503 |
| Kapına geldiler ümmet Muhammed | Sezâyî | 504 |
| Bahr-i aşk içre bulan dürr-i aden | Şeyh Mahmûd Hulvî | 505 |
| Görelden yüzünü yârin belâ bana şikâr oldu | Eşrefoğlu Rûmî | 506 |
| Pâk eyle gönül çeşmesini tâ durulunca | Hüseyin Bayrâmî | 507 |
| Düştü gönlüm sırr-ı muhabbet yâ Rasûl | Abdüşşekûr | 508 |
| Hatm-i cem'î'l-mürsenîn fahridir fakr ü fenâ | Niyâzî-i Mısırî | 509 |
| Âsumân-ı ma'nevînin necmi şemsi mâhıyım | Hasan Gülşenîzâde Sinânî | 510 |
| Ko yaksın küllî cismim nâr-ı hicrân | Şeyh Mehmed Şemsî | 511 |
| Yâ Rasûlallah habîb-i hâlik-i yektâ tûyi | Şems-i Tebrîzî | 512 |
| Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim | Niyâzî-i Mısırî | 513 |
| Füzâ bileyli'l-vatari ve bi'l- mütâ ve'z-zaferi | | 514 |
| Rum'da Acem'de âşık olduğum | Yûnus Emre | 515 |
| Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri | Sünbülî [Sünbül Sinan] | 516 |
| Bilmeyen cân Yûsuf'un Ken'ân'ı bilmez kandedir | Mehmed Karahisârî | 517 |
| Aşk câmnı Mevlâ'dan nûş eyledim evvel çün | Mahvî | 518 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|--------------------------|---------------|
| Uyan hey gözlerim gafletten uyan | Sultân Murâd-ı Sâlis | 519 |
| Ey gâfil uyan rihlet-i nâgâhı unutma | Şemsî | 520 |
| Esîr-i nefis-i emmârem aceb bed hâl u bed kârım | Zâkirî | 521 |
| Meş'ale-i nûr-i tecellî yaktı kalbinde çerâğ | Kubbe Şeyhi Süleymân | 522 |
| Ey nebîler serveri mahbûb-i ins [ü] hâs u âm | Sultân Ahmed-i Sâlis | 523 |
| Ey gönül gel Hakk'a giden râhu bul | Niyâzî-i Mısrî | 524 |
| Yüzünü görelî hayrân olmuşam | Eşrefoğlu Rûmî | 525 |
| Güneş gibi eğer çi serseriyim | Adlî Hasan Efendi | 526 |
| Ben bende buldum çün Hakk'ı | Yûnus Emre | 527 |
| Düşelden derdine yoktur karârım yâ Rasûlallah | Kenzî | 528 |
| Ey hâlik-ı heft âsumân dermânde em feryâd res | Hazreti Mevlevî | 529 |
| Sivâ efkârının cündü gönül mülkûn harâb etti | Îsâ Efendi Halvetî | 530 |
| Aşk ile ol âşıkı sıdk ile ol sâdıkı | Eşrefoğlu Rûmî | 531 |
| Yitirdim özümü şöyle ki hâli | Hayâlî | 532 |
| Ey kerem assı Hüdâ bize olup rehnümâ | Zâkirî | 533 |
| Ey aceb bilsem nedir yâ Rab bu derdin çâresi | Eşrefoğlu Abdullah Rûmî | 534 |
| Yazıklar bu benim geçen ömrüme | Yûnus Emre | 535 |
| Bu aşk bir bahr-i ummândır buna hadd ü kenâr olmaz | Seyyid Seyfullah Kâsım | 536 |
| Es-salâ gelsin gelen meydân-ı aşka es-salâ | Şeyh Mehmed Fahrî | 537 |
| Çünkü bildin cümle şeyde Hak müessir gayrı yok | Îsâ Efendi Şemsî Halvetî | 538 |
| Hamdülillah bir makâm-ı âlîde kıldım karâr | Himmet Efendi | 539 |
| Ala men alaktır yâ sallû tealleme'l-ecrâ | | 540 |
| Sallalahu Rabbenâ ale'n-nûri'l-mübîn | | 541 |
| Mevt haberin işidicek yansın benim dervişlerim | Adlî Sünbülî | 542 |
| Yandıgım çün aşk oduna râhatım hû' dur hemân | Sinân Ümmî | 543 |
| Göreliden yüzünü akl [ü] şûurum târumâr oldu | Kenzî Şeyh Hasan Efendi | 544 |
| Tâlib-i Hakk'ın devâsız dertdürür sermâyesi | Niyâzî-i Mısrî | 545 |
| Sürüp dergâhına rûy-i siyâhım | Gafûrî | 546 |
| Bugün meydân-ı aşk içre ki yâre âşinâyız biz | Himmet | 547 |
| Yâ ilâhî kıl bize lûtf u atâ | Hacı Evhad Şeyhi Mehmed | 548 |
| Dönmek ister gönlüm cümle sivâdan | Niyâzî-i Mısrî | 549 |
| Aç gözün dildâre bak ref' oldu vechinden nikâb | Niyâzî-i Mısrî | 550 |
| Tâ ezelden biz bu aşk içinde rüsvâ olmuşuz | Niyâzî-i Mısrî | 551 |
| Devr edip geldim cihâna yine bir devrân ola | Niyâzî-i Mısrî | 552 |
| Bülbül niçin böyle feryâd edersin | Yûnus Emre | 553 |
| Ehl-i derdin derdine dermân iken tekrâr-ı hû | Beşiktâşî Yahyâ Efendi | 554 |
| Hurşîd-i ruhınle dil benzer gibi biryâne | Mevlânâ | 555 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|----------------------------|---------------|
| Gönlümün zevkini ben hicr ile tâlân ettim | Fethî | 556 |
| Gel a dervîş Hakk'ı bulayım dersen | Yûnus Emre | 557 |
| Teyakkadû teyakkadû yâ yenâm | | 560 |
| Îlâhün vâhiduü Rabbün Teâlâ | | 561 |
| Yâ hazreti Mevlâ. Yâ mevle'l-mevâlî | | 562 |
| Dûrbîn ney al destine bak gör neymiş | | 563 |
| Ney gibi bağı yanık sîne delik | | 563 |
| Şeyhoğlu semâa girip âlem dedelendi | | 563 |
| Nümâyân herkesin koynunda bir sâat-i kıyâmettir | | 563 |
| Erbeîn ile geçip rûze-i eyyâm-ı şitâ | | 563 |
| Ümîdim odur kılmada meşk-i tesvîd | | 564 |
| Eser-i bâis olur zikr-i cemîle | | 564 |
| Ol dem ki çarh eyleye bu bendeye cefâ | | 564 |
| Bu mecmûa olup âyîne-i sâhib-i nefis-i her dem | | 564 |
| Gâh mecmûa gibi koynuna kor gâh bakar | | 564 |
| Mefhûmu fenâdır hele bu nüsha-i kevnin | | 564 |
| Dervîş eydür a çiçek yine kandan gelirsin | Yûnus Emre | 565 |
| Her şeyi Hak yarattı cümle cihân içinde | Yûnus Emre | 567 |
| Eyledi hâlim perîşân dostlar sevdâ-yı aşk | Adlî | 569 |
| Geldi ol kutb-i cihân hazreti sultân geldi | Adlî | 570 |
| Enîsim "kul hüvallah ahad" dir yâ Rasûlallah | | 571 |
| Rasûlullah'ı mir'ât-ı tecellî Îlâhî bil | Müstakîmzâde Süleymân | 572 |
| Gözüm ki toprak ola zevk-i hâbı neyleyim | | 573 |
| Âşıkâ evsâf-ı mahbûb-ı hüda gûş edelim | Müstakîmzâde Süleymân | 574 |
| Biz âşıkız ki görmedik asla habîbimiz | | 575 |
| Dehânın kân-ı yâkût-i safâdır yâ Rasûlallah | Müstakîmzâde Süleymân | 576 |
| Muhammed mümkinâtın ekmelidir | Müstakîmzâde Süleymân | 577 |
| Yarattı Hak senin çün cism ü cânı yâ Rasûlallah | Mehmed Emîn Tokâdî | 578 |
| Yâ Îlâhî lûtf edip irgür dile feyz ü fütûh | Mehmed Emîn Tokâdî | 579 |
| Çün oldun bende-i çârû-keşi sultân-ı kevneynin | Mehmed Emîn Tokâdî | 580 |
| Gönül hayrân [u] reyhân bûy-i gîsû yâ Rasûlallah | Mehmed Emîn Tokâdî | 581 |
| Meded dilsîr feyz olsun kimine yâ Rasûlallah | Mehmed Emîn Tokâdî | 582 |
| Gönülde ahker-i mihr-i Rasûlullah'ı îkâd et | Seyyid Feyzullah Vahyîzâde | 583 |
| Tâc-ı ser enbiyâ beşer ü evliyâ | Rûhî Bağdâdî | 584 |
| Ey cemâlin şem'-i bezm ârây-ı kurb-i gerd-i ger | | 588 |
| Ey habîbi Kureşî dâver-i Mekkî Medenî | Ârif Süleymân | 589 |
| Sultân-ı kevneyn kabrinden kalkınca | Himmet Efendi | 590 |

Güfte:

Bâd-ı sabâ sorsunlar cânân illeri kandedir
Uyan be hey gâfil hâb-ı gafletten
Ey âşık sâdiklar gelin Allah diyelim
Muhammed meclisinde erenler cem' olmuşlar
Bir gece seyrimde kırkları gördüm
Cem' olmuş dervişleri sultân Hacı Bayrâm'ın
Âşık oldum sana cânandan
Dehânın râzdan ilm ü hikmet yâ Rasûlallah
Gönül yüz sürmek ister hâk-i pâyine yâ Rasûlallah
Çü gencin meskeni vîrânelerdir
Ne yatarsın be hey gâfil duru gel âh u zâr eyle
Semâ'da sırr-ı tevhîd duyan gelsin bu meydâne
Cem' olmuş dervişleri sultân Abdülkâdir'in
Her kim der ise dâim lâ ilâhe illallah
Ey bizi soran kardaşlar bize Kâdirîler derler
Benim şeyhim seni Hakk'a götürür
Seyyâh olup şol âlemi ararsan
Zikirde tesbîhte cümle halâyık
Aceb midir deli olmak aşk oduna yanan kişi
Kurb-i hazrettir visâli şeyh Abdülkâdir'in
Dervîşlik edersin bana sen dervîş olamazsın
Ey gönül sabret belâyaya bulasın râhat tamâm
Hor bakma sen toprakta kimler yatar
Zikr edelim Mevlâ'yı yâ hû yâ men hû
Dost gülzârının gülleri Halvetîler derler bize
Bir gün ey dil ki öle kurula mîzân-ı Hüdâ
Ey sâlikân ey sâlikân devrân ile hû diyelim
Medîne'den bir cân uçtu uçuben Bursa'ya düştü
Ey yârenler ey kardeşler ayların sultânı geldi
Reh-i zât-ı rehnümâsıdır benim pîrim Hüsâmeddîn
Medîne'den bir cân uçtu uçuben Bursa'ya düştü
Elhamdülillah şükür eyledik Hakk'ı zikir
Evliyânın nazarına yâ hû yâ men hû
Âteş-i aşkıyla sûzân olduğum mudur suçum
Sünbülfî etvârı sırrın bilmek istersen gönül
Ey ki hezâr âferin bu nice sultân olur
Ben mest-i cânân olmuşum cân u cihândan geçmişim

Güftekâr:

Himmet Efendi 591
Dervîş Himmet Efendi 592
Âşık Himmet 593
Şeyh oğlu Edhem 594
595
Himmetzâde Abdüşşekûr 596
Akşemseddîn Mehmed 597
Şeyh Mehmed Vahyî 598
Şeyh Mehmed Vahyî 599
Şemsî Ahmed Efendi 600
Şeyh Ahmed Efendi 601
Abdulahad Nûrî 602
Eşrefoğlu Abdullah Rûmî 603
Eşrefoğlu Rûmî 604
Abdurrahîm Tîrsî 605
Eşrefoğlu Rûmî 606
Yûnus Emre 607
Yûnus Emre 608
Yûnus Emre 609
Şeyh Ahmed Kisvedâr 610
Yûnus Emre 611
Abdülhay 612
Yûnus Emre 613
Zâkirî Hasan Efendi 614
Zâkirî Hasan Efendi 615
Kubbe Şeyhi 616
Kelâmî Şeyhi 617
Yûnus Emre 618
Yûnus Emre 619
Seyyid Mehmed Efendi 620
Bedreddîn Mahmûd 621
Hamdî Uşşâkî 622
Hamdî Uşşâkî 623
Kenzî Hasan Efendi 624
Uyûnî Seyyid Mehmed 625
Sultân Veled 626
Seyyid Alaeddîn Sünbülfî 628

Savfa:

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|----------------------------|----------------------|
| Şem'î cem'î bezm-i hû'dan bir ziyâdır Gülşenî | La'li Mehmed Edirnevî | 629 |
| Buyruğun tut Rahmân'ın tevhîde gel tevhîde | Hüdâyî | 630 |
| Bî vücûdum aşk odu bilsem benim nem yandırır | Rûşenî | 631 |
| Aşk bâzîrgâmı sermâye cânı | Yûnus Emre | 632 |
| Ben yürürüm yâne yâne aşk boyadı beni kâne | Yûnus Emre | 633 |
| Şûrîde vü şeydâ kılan yârin cemâlidir beni | Yûnus Emre | 634 |
| Yüz bin cefâ kılar isen | Yûnus Emre | 635 |
| Yâ Rabbi zâtın hakkıçün göster cemâlini | Cemâlî Şeyh Mehmed Halvetî | 636 |
| Lûtfun dileriz Mevlâ bizi mahrûm eyle | Yûnus Emre | 637 |
| Ben bu aşkı bilmez idim bu bir aceb sevdâ imiş | Şemseddîn | 638 |
| Alma tenden cânımı aman Allah'ım aman | Yûnus Emre | 639 |
| Musaffâ eyle dil-i levhin bugün nûr-i tecellâdan | Hayâlî | 640 |
| Sûzân-ı firâkıyla oldu bu ciğer biryân | Hayâlî | 641 |
| İşit sözüm yâ Gülşenî gel gidelim aşk iline | Rûşenî | 642 |
| Yüzün gün mü kamer mi bilmek olmaz | | 643 |
| Yaktın beni yandırdın noldun a gönül noldun | | 644 |
| Var derd ile yan yürü dermâna erişince | Yûnus Emre | 645 |
| Cânlar fedâ yoluna bu cân kaygısı değil | Yûnus Emre | 646 |
| Yar yüreğim yar gör gör ki neler var | Yûnus Emre | 647 |
| Gönül hayrân oluptur aşk elinden | Yûnus Emre | 648 |
| Durma yanalım âteş-i aşka | Hayâlî | 649 |
| Ey hüsn ilinin şâhı didârına müştâkım | Rûşenî | 650 |
| Hasret-i şâhân olur | Sâkıb el-Mevlevî | 651 |

MECMUADAKİ GÜFTELERİN İLK HARFLERİNE GÖRE ALFABETİK FİHRİST

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekar:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|--------------------------|---------------|
| A gönül neylersin sen bu cihânı | Hakîkî | 292 |
| A şeyhim senin yoluna kurbân olayım gideyim | Dâmâd-ı Eşrefzâde | 224 |
| Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab | Yûnus Emre | 132 |
| Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab | Yûnus Emre | 143 |
| Aceb hayrân oldum aşka uyardan | Sinân Ümmî | 329 |
| Aceb midir deli olmak aşk oduna yanan kişi | Yûnus Emre | 609 |
| Aç gözün dildâre bak ref' oldu vechinden nikâb | Niyâzî-i Mısrî | 550 |
| Açıldı çün bezm-i Elest devr eyledi peymânesi | Hüdâyî | 146 |
| Açıldı şevk ile meydân kani merdâneler gelsin | Adlî | 323 |
| Âftâb-ı subh-i "mâ evhâ" Habîb-i Kibriyâ | Yahyâ Nazîm Çelebi | 79 |
| Ağlarım dün ü gün derd olanlar inler | Yûnus Emre | 98 |
| Ahvâl-i serencâmım bu sâate erince | Niyâzî-i Mısrî | 249 |
| Ala men alaktır yâ sallû tealleme'l-ecrâ | | 540 |
| Aldın mı safâ ile musaffâ haberin sen | Kenzî | 421 |
| Âlem-i arâyı buldum âlem-i arâ benim | Tekfûr Dağlı Muslî | 266 |
| Âlemler müştâk sana şeffî' ol yâ Muhammed | Yûnus Emre | 182 |
| Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece | Yûnus Emre | 75 |
| Allah diyelim dâim Mevlâ görelim neyler | Yûnus Emre | 213 |
| Allah emrin tutalım rahmetine batahım | Yûnus Emre | 119 |
| Allah'ım seni sevmek ne güzeldir | Niyâzî-i Mısrî | 449 |
| Alma tenden cânımı aman Allah'ım aman | Yûnus Emre | 639 |
| Almadın mı gönül hüsn ile yektâ haberin sen | Niyâzî-i Mısrî | 130 |
| Anca zâr eyler kim şol bülbül eyler | Yûnus Emre | 222 |
| Andım yine ol bezmi mestânelik el verdi | Şemsî | 432 |
| Anıp fahr-i cihânı dilden âh ateşin ettim | İbrâhim Sünbülî | 447 |
| Arayı arayı bulsam izini izinin tozuna sürsem yüzümü | Yûnus Emre | 257 |
| Âriflere esrâr-ı Hüdâ'dan haberim var | Niyâzî-i Mısrî | 464 |
| Arz et cemâlin göreyim ey mâh-ı tâbân Mustafâ | Karahisârî | 404 |
| Arz-ı dîdâr eyledikçe şâhid-i gülzâr-ı hû | Hüdâyî | 348 |
| Âsumân-ı ma'nevînin necmi şemsi mâhıyım | Hasan Gülşenîzâde Sinânî | 510 |
| Âşık oldum bugün meydân benimdir | Yûnus Emre | 374 |
| Âşık oldum sana cândan | Akşemseddîn Mehmed | 597 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|-------------------------|---------------|
| Âşıkâ evsâf-ı mahbûb-ı hüdü gûş edelim | Müstakîmzâde Süleymân | 574 |
| Âşıkın oldu velî mesvâ-yı hû | Kerîm | 151 |
| Âşıkları handân eden Sinânîler derler bize | Fenâyî | 184 |
| Âşinâ-yı aşk olandan âh ü zâr eksik değil | Niyâzî-i Mısrî | 444 |
| Aşk bâzîrgânı sermâye cânı | Yûnus Emre | 632 |
| Aşk câminı Mevlâ'dan nûş eyledim evvel çün | Mahvî | 518 |
| Aşk cür'asın sundu bana | Yûnus Emre | 118 |
| Aşk ile dâim edersem âh ü vâh | Kûsec Şeyh Ahmed Kâdirî | 471 |
| Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri | Sünbülî [Sünbül Sinan] | 516 |
| Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri | Sünbül Sinân | 285 |
| Aşk ile nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | Himmetzâde | 295 |
| Aşk ile ol âşıkı sîdk ile ol sâdıkı | Eşrefoğlu Rûmî | 531 |
| Aşk-ı Hak her kimin ola yâri | Abdülahad Nûrî | 165 |
| Aşk-ı ma'şûku edelden ihtiyâr | Hüdâyî | 350 |
| Aşk-ı yâre düş olaldan yârîmi gördüm ayân | Hâşimî Osman Efendi | 445 |
| Aşkın aldı benden beni Mevlâ'm seni isterim seni | Yûnus Emre | 349 |
| Aşkın dâdı gönümde hiç görmedim ömrümde | Seyyid Abdülazîz | 230 |
| Aşkın ile âşıklar yansın yâ Rasûlallah | Yûnus Emre | 83 |
| Aşkın kime yâr olur dâim işi zâr olur | Niyâzî-i Mısrî | 347 |
| Aşkın meyine ben kâna geldim | Niyâzî-i Mısrî | 359 |
| Aşkın meyine kandın noldun a gönül noldun | Abdülazîz el-Halvetî | 428 |
| Aşkın meyine kanmış mestâneleriz Hakk'a | Nûrî | 370 |
| Aşkınla cihân beste lûtf eyle inâyet kıl | Abdülahad Nûrî | 72 |
| Aşkınla nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | Himmetzâde | 305 |
| Âteş-i aşkıyla sûzân olduğum mudur suçum | Kenzî Hasan Efendi | 624 |
| Ayırma beni senden Yaradan | Yûnus Emre | 127 |
| Bâd-ı sabâ sorsunlar cânân illeri kandedir | Himmet Efendi | 591 |
| Bağ-ı cemâle çün erem vuslat gülün ânda derem | Abdülahad Nûrî | 440 |
| Bahârî ömrümün çün köhnelendi | Fethî | 423 |
| Bahr-i aşk içre bulan dürr-i aden | Şeyh Mahmûd Hulvî | 505 |
| Bahr-i tevhdîde bulan dürr-i yetîm | Sâlik Küseç Şeyh Ahmed | 192 |
| Bakıp cemâl-i yâre çağırırım dost dost | Niyâzî-i Mısrî | 270 |
| Bana cânân gerek şol cân gerekmez | Çilli Halîfe | 179 |
| Be hey bülbül nedir feryâd var eyle Hak'dan istimdâd | Hüdâyî | 433 |
| Behey kardaş Hakk'ı bulam mı dersin | Yûnus Emre | 357 |
| Ben bende buldum çün Hakk'ı | Yûnus Emre | 527 |
| Ben bu aşka düşeli Allah ile bilişeli | Yûnus Emre | 207 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|------------------------------|---------------|
| Ben bu aşkı bilmez idim bu bir aceb sevdâ imiş | Şemseddîn | 638 |
| Ben dertliyim derdim vardır | Şeyh Seyfullah Efendi | 435 |
| Ben dervişem diyene bir ün edesim gelir | Yûnus Emre | 334 |
| Ben dost hevâsına düştüm gayrı hevâ neme gerek | Eşrefoğlu Rûmî | 486 |
| Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | Yûnus Emre | 74 |
| Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | Yûnus Emre | 316 |
| Ben mest-i cânân olmuşum cân u cihândan geçmişim | Seyyid Alaeddîn Sünbülî | 628 |
| Ben ol dürr-i meânîyim ki sığmam heft deryâya | Musli Muslihiddîn Nutkî | 105 |
| Ben sanırdım âlem içre bana yâr kalmadı | Niyâzî-i Mısrî | 81 |
| Ben yürürüm yâne yâne aşk boyadı beni kâne | Yûnus Emre | 633 |
| Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | Yûnus Emre | 340 |
| Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | Yûnus Emre | 409 |
| Benim bu özge hâlim cümle halka yâdigâr oldu | Hafîd-i Abdulhay | 94 |
| Benim maksûdum âlemde değildir lâkin illâ hû | Hüdâyî | 382 |
| Benim şeyhim seni Hakk'a götürür | Eşrefoğlu Rûmî | 606 |
| Benim zârî kılan ol yâre karşı | Yûnus Emre | 310 |
| Bıaktım aşkın ile nâm u ârım yâ Rasûlallah | Şeyh İsâ Eş-Şemsî | 199 |
| Bi hamdillah derim Allah alıp aklımı fikrullah | Şems-i Tebrîzî | 290 |
| Bî vücûdum aşk odu bilsem benim nem yandırır | Rûşenî | 631 |
| Bilirse vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler | Niyâzî-i Mısrî | 250 |
| Bilmem nideyim aşkın elinden | Yûnus Emre | 159 |
| Bilmem nideyim aşkın elinden | Yûnus Emre | 160 |
| Bilmem yüzünü gün mü yâ meh midir âyâne | Molla | 378 |
| Bilmeyen cân Yûsuf'un Ken'ân'ı bilmez kandedir | Mehmed Karahisârî | 517 |
| Bir aşk-ı pâk ihsân ede ol Kâdir ü Hayy ü Vedûd | Hüdâyî | 489 |
| Bir ben değil seni seven cümle âlemdir sevicî | Eşrefoğlu Rûmî | 418 |
| Bir dertliyim derdim vardır | Şeyh Kâsım Seyfullah Efendi | 308 |
| Bir dürr-i yetîmim ki görmedi beni ummân | Yûnus Emre | 388 |
| Bir gece seyrimde kırkları gördüm | | 595 |
| Bir gece yatar iken ben gaflet ile | Yûnus Emre | 442 |
| Bir gün ey dil ki öle kurula mîzân-ı Hüdâ | Kubbe Şeyhi | 616 |
| Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed | Neyzen Mûsâ Dede | 315 |
| Bir kimse aceb yok mu ki bu sînemi yaram | Niyâzî-i Mısrî | 478 |
| Bir nazar kıl hâlîme âsân ola cümle sebil | İbrâhim Sünbülî | 419 |
| Bir seherde zâhir oldu nûr-i şems ü âfitâb | Kubbe Tekyesi Şeyhi Süleymân | 454 |
| Bir yüze düş oldu gözüm yüz bin gezer dîvânesi | Niyâzî-i Mısrî | 361 |
| Biz âşıkız ki görmedik asla habîbimiz | | 575 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|-------------------------|---------------|
| Biz ol uşşâk-ı serbâzız bize akl ıssı yâr olmaz | Şemsî | 431 |
| Bu aşk bir bahr-i ummândır buna hadd ü kenâr olmaz | Seyyid Seyfullah Kâsım | 536 |
| Bu cân teşne-i visâl hazretine | Recâyî | 194 |
| Bu gönlüm şehrini seyrân ederken | Nasûhzâde Ali Efendi | 185 |
| Bu gülşende hezâr-ı bî nevâyım yâ Rasûlallah | Nahîfî Süleymân | 78 |
| Bu mecmûa olup âyîne-i sâhib-i nefsi-i her dem | | 564 |
| Bu nice derttir ki düştü cânâ dermân istemez | Eşrefoğlu Rûmî | 202 |
| Budur derdim cüdâ düştüm ilimden | Şeyh İsâ | 190 |
| Bugün bize vefâlar safâ-yı Mustafâ geldi | Mürîdoğlu | 198 |
| Bugün meydân-ı aşk içre ki yâre âşinâyız biz | Himmet | 547 |
| Bugün ol ıyd-i ekberdir gelir kurbâna âşıklar | Ali Nakşî Akkirmânî | 186 |
| Bulan özünü gören yüzünü | Niyâzî-i Mısrî | 480 |
| Buldu teşrifinle diller incilâ | Şeyh Mehmed Vahyî | 314 |
| Bulmak dilersen dâim saâdet | Mahvî [İsâ] | 296 |
| Bulmaz bu derdin çâresin biçâre gönlüm neylesin | Hazreti Nûrî Şemsî | 456 |
| Bulursa vech-i cânâmı bu cism ü cânı neylerler | | 463 |
| Buyruğun tut Rahmân'ın tevhîde gel tevhîde | Hüdâyî | 630 |
| Bülbül niçin böyle feryâd edersin | Yûnus Emre | 553 |
| Bülbül-i nâlân olup çağırırım dost dost | Nahîfî | 462 |
| Bülbül-i şûrîdeyim gülden nasîbim var benim | Osman | 211 |
| Câhidü fillah yâ ehle's-salâh | Hüdâyî | 391 |
| Cân bu ilden geçmedin cânânı bulmazsa ne güç | | 417 |
| Cân u dil şehrin ezelden eyledi yağmâ-yı aşk | Cennet Efendi | 76 |
| Cânân ilinin güllerinin bâğı göründü | Şemsî Şeyh Ahmed Sivâsî | 365 |
| Cânâne görünür bana cânâneye baksam | Niyâzî-i Mısrî | 110 |
| Cânâne görünür bana cânâneye baksam | Niyâzî-i Mısrî | 125 |
| Cânım kurbân olsun senin yoluna | Yûnus Emre | 299 |
| Cânımı üryân edip saldım bu aşk deryâsına | Eşrefzâde Abdullah | 344 |
| Cânlar fedâ yoluna bu cân kaygısı değil | Yûnus Emre | 646 |
| Cebrâilim selâm eyle dostuma | Yûnus Emre | 427 |
| Cefâ vü renc ü mihnettir adı aşk | Eşrefzâde Abdullah | 164 |
| Cem' olmuş dervişleri sultân Abdülkâdir'in | Eşrefoğlu Abdullah Rûmî | 603 |
| Cem' olmuş dervişleri sultân Hacı Bayrâm'ın | Himmetzâde Abdüşşekûr | 596 |
| Cemâli nûrunu Mevlâ kamuya eylemiş izhâr | Mahvî | 448 |
| Cemâlin gösterip güldür güldür dil-i mahzûnları şâd et | Kâtibzâde Hattat Saîd | 498 |
| Cemâlin nûruna nisbet cihân şemsi değil zerre | Şemsî | 324 |
| Cemâlin nûruna nisbet güneş bî nûr bî ferdir | Muslî Edirnevî | 261 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Savfa:</u> |
|---|-----------------------------|---------------|
| Cemâlin nûrunun âşıklarına | Abdülahad Nûrî | 173 |
| Cemî'-i dertlere dermân Muhammed | Nizâmzâde Seyyid Seyfullah | 293 |
| Cemî'-i enbiyâlar Muhammed cümlelerin şâhı | Eşrefoğlu Rûmî | 244 |
| Cümle âlem âşinâ ben arada bîgâneyim | Şemsî | 457 |
| Cümle huccâc ile giydik yine ihrâm u abâ | Kuloğlu | 460 |
| Cümle işim ayn-ı hatâ iğfir lenâ yâ ze'l-atâ | Şeyh-i Dırağmân [İsâ Mahvî] | 414 |
| Cümlelerin mahbûbu sensin ey habîb-i ezelf | Bezcizâde Şeyh Mehmed | 255 |
| Cürm ü taksîr edip âh | Gafûrî | 235 |
| Çalab nûrdan yaratmış cânını Muhammed'in | Yûnus Emre | 278 |
| Çalabım bir şâr etmiş iki cihân âresinde | Hacı Bayram Veli | 260 |
| Çeşm-i kalbi "kahl-i mâzâğa'l-basar"dan et cilâ | Mehmed Nasûhî El-Üsküdârî | 214 |
| Çevgânım lâ mekândır bî mekândır bu mekân içre | Abdülahad Nûrî | 281 |
| Çıktım erik dalına ânda yedim üzümü | Yûnus Emre | 200 |
| Çü gencin meskeni vîrânelerdir | Şemsî Ahmed Efendi | 600 |
| Çün bahar erip şecerler senz ü revnâkgîr olur | Gafûrî | 259 |
| Çün oldun bende-i çârû-keşi sultân-ı kevneynin | Mehmed Emîn Tokâdî | 580 |
| Çün teferrüc eyleyip baktım cihânın yüzüne | Câhidî | 273 |
| Çünkü bildin cümle şeyde Hak müessir gayrı yok | Îsâ Efendi Şemsî Halvetî | 538 |
| Çünkü yandı aşk odu kül olmaktır murâdım | Himmet Efendi | 302 |
| Dâr-ı hasrettir bu dünyâ ağla dâim zâr zâr | Nüreddînzâde | 169 |
| Dehânın kân-ı yâkût-i safâdır yâ Rasûlallah | Müstakîmzâde Süleymân | 576 |
| Dehânın râzdan ilm ü hikmet yâ Rasûlallah | Şeyh Mehmed Vahyî | 598 |
| Dehr-i düne dil veren âdem değil dîvânedir | Seyfullah Efendi | 309 |
| Demedi be hey kardaş demedim mi | Kenzî Hasan Efendi | 275 |
| Der idim gül yüzüne olsa gülün gözü kaşı | Rûşenî | 501 |
| Derd ehli libâsını aşk ile giyen gelsin | Karahisârî | 354 |
| Derde dermân ister isen derde er | Ümmî Sinânzâde | 474 |
| Derd-i Hakk'a ol tâlib dermâna erem dersen | Niyâzî-i Mısrî | 283 |
| Derdimendim mücrim dermâna geldim yâ Rasûl | Mahvî | 256 |
| Derdin ne be hey âşık bîçâre neden oldun | Şemsî | 482 |
| Derdini bir et gönülde vech-i cânân bir olur | Kenzî Hasan Efendi | 402 |
| Dermân arardım derdime derdim bana dermân imiş | Niyâzî-i Mısrî | 126 |
| Derûnum âteş-i aşkınla yandır yâ Rasûlallah | Sezâyî | 175 |
| Derûnum mahzen-i râz-ı Hüdâ'dır yâ Rasûlallah | İbrâhim Sünbülî | 226 |
| Derûnumda olan hâlet ne hâlettir ânı bilmem | Îsâ el-Mahvî | 406 |
| Derviş eydür a çiçek yine kandan gelirsin | Yûnus Emre | 565 |
| Derviş olan âşık gerek yolunda hem sâdik gerek | Niyâzî-i Mısrî | 320 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|------------------------|---------------|
| Derviş olan kişiler deli olağan olur | Yûnus Emre | 481 |
| Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur | Niyâzî-i Mısrî | 73 |
| Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur | Niyâzî-i Mısrî | 91 |
| Dervişlik edersin bana sen derviş olamazsın | Yûnus Emre | 611 |
| Devr edip geldim cihâna yine bir devrân ola | Niyâzî-i Mısrî | 552 |
| Dil ü cân hiç karâr etmez | Ya'kûb Burûsî | 144 |
| Dildâde-i zülfün şehâ mahlûka bahş etmiş Hüdâ | Ali Paşa Hekîmzâde | 174 |
| Dilhânesi mir'ât-ı Hak seyr-i cemâlullâhı gör | Nasûhî | 487 |
| Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem | Niyâzî-i Mısrî | 148 |
| Dolap niçin inilersin derdim vardır inilerim | Yûnus Emre | 82 |
| Dost gülzârının gülleri Halvetîler derler bize | Zâkirî Hasan Efendi | 615 |
| Dost ilinden bu ile geldim mekânım ândadır | Seyfullah Efendi | 403 |
| Dönmek ister gönlüm cümle sivâdan | Niyâzî-i Mısrî | 549 |
| Dûrbîn ney al destine bak gör neymiş | | 563 |
| Durma yanalım âteş-i aşka | Hayâlî | 649 |
| Düşelden derdine yoktur karârım yâ Rasûlallah | Kenzî | 528 |
| Düşeli bu aşkın cânım iline | Eşrefoğlu Rûmî | 330 |
| Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk | İsmâil Efendi | 430 |
| Düştü gönlüm sırr-ı muhabbet yâ Rasûl | Abdüşşekûr | 508 |
| Edelim cevân kılalım seyrân | Yûnus Emre | 220 |
| Eden râh-ı muhabbette tekâpû | Gafûrî | 458 |
| Edip âşıklara in'âm küllî tecellî eyle sultânım tecellî | Nûrî | 437 |
| Ehl-i derdin derdine dermân iken tekrâr-ı hû | Beşiktâşî Yahyâ Efendi | 554 |
| Elâ ey mürşid-i âlem haber ver ilm-i Mevlâ'dan | Niyâzî-i Mısrî | 137 |
| Elhamdülillah şükür eyledik Hakk'ı zikir | Hamdî Uşşâkî | 622 |
| Enîsim "kul hüvallah ahad" dir yâ Rasûlallah | | 571 |
| Erbeîn ile geçip rûze-i eyyâm-ı şitâ | | 563 |
| Erenlerin sohbeti ele giresi değil | Şeyh İbrâhim Efendi | 490 |
| Eser aşkın yeli eshâra karşı | Abdulahad Nûrî | 178 |
| Eser-i bâis olur zikr-i cemîle | | 564 |
| Esîr-i nefis-i emmârem aceb bed hâl u bed kârım | Zâkirî | 521 |
| Esmâ-i ilâhiyyede bî had hüner var | Niyâzî-i Mısrî | 346 |
| Es-salâ gelsin gelen meydân-ı aşka es-salâ | Şeyh Mehmed Fabrî | 537 |
| Estağfirullah el-azîm mürâînin işlerine | Seyyid Kâsım | 88 |
| Estağfirullah el-azîm mürâyînin işlerine | Seyfullah Efendi | 322 |
| Evliyâdan sır sorana dokuz türlü nişân gerek | Abdülvehhâb Halvetî | 162 |
| Evliyânın kelâmı söylenmesin kalsın mı | Yûnus Emre | 291 |

Güfte:

Evliyânın nazarına yâ hû yâ men hû
Evliyânın nazarında yanmayınca durulur mu
Evliyâyâ eğri bakma kevn ü mekân elindedir
Ey aceb bilsem nedir yâ Rab bu derdin çâresi
Ey Allah'ım beni senden ayırma
Ey âşık sâdiklar gelin Allah diyelim
Ey âşık-ı dildâde gel nûş edelim bâde
Ey beni aşk âteşine yandıran
Ey bizi soran kardaşlar bize Kâdirîler derler
Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin
Ey cemâl-i Hakk'a tâlib
Ey cemâlin matla'-ı hurşîd-i ikbâl-i kerem
Ey cemâlin pertevendâz-ı semâvât-ı ulâ
Ey cemâlin şem'-i bezm ârây-ı kurb-i gerd-i ger
Ey çarh-ı dîn nettim sana hiç vermedin râhat bana
Ey dervişler ey kardaşlar
Ey dil zen-i dünyânın çün âlîna aldandın
Ey enbiyâlar serveri ey evliyâlar rehberi
Ey gâfil uyan rihlet-i nâgâhı unutma
Ey garîb bülbül diyârın kandedir
Ey gönül ağlama zârı zârı inleme
Ey gönül bir derde düş kim ânda dermân gizlidir
Ey gönül dillerde sen efsâne oldun bilmedin
Ey gönül gel Hakk'a giden râhı bul
Ey gönül havf u hayâ et Hazreti Allah'tan
Ey gönül sabret belâyâ bulasın râhat tamâm
Ey gönül var kim bu dertten sen haberdâr olmadın
Ey habîbi Kureşî dâver-i Mekkî Medenî
Ey hâlik-ı heft âsumân dermânde em feryâd res
Ey hocam seni görelî gözüm cihân görünmez
Ey Hüdâ'dan lûtf u ihsân isteyen
Ey hüsn ilinin şâhı didârına müştâkım
Ey kerem assı Hüdâ bize olup rehnümâ
Ey ki hezâr âferin bu nice sultân olur
Ey nebîler serveri mahbûb-i ins [ü] hâs u âm
Ey nefis yeter sehv ü zelev insâfa gel insâfa gel
Ey nefis-i şûm insâf edip demedim yâ hû

Güftekar:

Hamdî Uşşâkî 623
Dâmâd-ı Hâşimî Osman 502
Vizevî Bayrâmî 193
Eşrefoğlu Abdullah Rûmî 534
Eşrefoğlu Rûmî 380
Âşık Hîmet 593
Sezâyî 289
Abdulahad Nûrî 176
Abdurrahîm Tırsî 605
Niyâzî-i Mısrî 177
Abdulazîz 337
Selîm Bursevî 93
Atbazârî Seyyid Osmân Celvetî 343
Niyâzî-i Mısrî 451
Yûnus Emre 181
Abdulahad Nûrî 371
Şemsî 520
Niyâzî-i Mısrî 436
Niyâzî-i Mısrî 455
Eşrefoğlu Rûmî 467
Nûrî 136
Niyâzî-i Mısrî 524
Fethî 384
Abdülhay 612
Eşrefoğlu Rûmî 495
Ârif Süleymân 589
Hazreti Mevlevî 529
Yûnus Emre 373
Nefeszâde Abdurrahmân 108
Rûşenî 650
Zâkirî 533
Sultân Veled 626
Sultân Ahmed-i Sâlis 523
Hüdâyî 100
Hüdâyî 367

Sayfa:

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekar:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|----------------------------|---------------|
| Ey Rasûl-i Hâdî-i râh-ı cenân | Yûsuf Efendizâde Abdullah | 87 |
| Ey risâlet bostânında hırâmân-ı serv-i kad | Rûşenî | 381 |
| Ey saâdet menbai sultân-ı cümle enbiyâ | Eşrefzâde İzzeddîn Ahmed | 422 |
| Ey sâlikân ey sâlikân devrân ile hû diyelim | Kelâmî Şeyhi | 617 |
| Ey sanem noldun câna kasdın var | Niyâzî-i Mısrî | 479 |
| Ey seyyid-i dü âlem vey ârif-i Hüdâ bîn | Rûşenî | 492 |
| Ey şehîd-i Kerbelâ'ya ağlayan | Hasan Sezâyî | 123 |
| Ey şehinşâh-ı serîr-i enbiyâ vü evliyâ | Hocazâde Karakız Mehmed | 313 |
| Ey şehir-i nüzûl-i sûre gark eyledin bizi nûra | Nûrî | 396 |
| Ey tarîkat erenleri ey hakîkat serverleri | Mehmed Üftâde | 109 |
| Ey tarîkat erleri ey hakîkat pîrleri | Niyâzî-i Mısrî | 476 |
| Ey yârenler ey kardeşler ayların sultânı geldi | Yûnus Emre | 619 |
| Eyâ âlemlerin şâhı tecellî kıl tesellî kıl | Merkezî Mûsâ Muslihiddîn | 225 |
| Eyâ âlemlerin şâhı tecellî kıl tesellî kıl | Mûsâ Merkez Muslihiddîn | 461 |
| Eyâ rehber olan râh-ı visâle | Kösec Ahmed Sâlik | 133 |
| Eyâ sen sanma kim senden bu güftâr dehân söyler | Şeyh Ali Akkirmânî | 286 |
| Eyledi hâlim perîşân dostlar sevdâ-yı aşk | Adlî | 569 |
| Eyleriz her lahzada yüz bin hatâ | Mûsâ el-Celvetî | 420 |
| Eyleyen uşşâkı şeydâ dâimâ | Mehmed Üsküdârî | 129 |
| Eyyüb'em mübtelâyım derde dermân isterim | Yûnus Emre | 167 |
| Ez-cân ü dil peygambere âşık isen Sallû aleyh | Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî | 208 |
| Ezelden aşk ile ben yâne geldim | Yûnus Emre | 321 |
| Ezelden aşk oduna yâne geldim | Sünbül Yûsuf Efendi | 390 |
| Ezelden enbiyânın akdemisin yâ Rasûlallah | Kubbe Şeyhi Süleymân | 231 |
| Fahr-i âlem mahrem-i râz olduğu şebdir bu şeb | Nazîm Yahyâ Çelebi | 243 |
| Felek gerdişlerinden işlerin bitmişlerin gönder | Ahmed el-Mevlâ | 245 |
| Feth olunca Hak'dan yana yolumuz | Mehmed bin Mustafâ | 150 |
| Feyz-i mahz-ı kibriyâdır aşk-ı pâk | Adlî | 413 |
| Füznâ bileyli'l-vatari ve bi'l- mütâ ve'z-zaferi | | 514 |
| Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | Yûnus Emre | 152 |
| Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | Yûnus Emre | 339 |
| Gâh gâh kendime gelirim gâhi yâvi kılınırım | Eşrefoğlu Rûmî | 331 |
| Gâh mecmûa gibi koynuna kor gâh bakar | | 564 |
| Gecelerde uyanıksın Hakk'ın zikriyle yanıksın | Ümmî Sinânzâde | 153 |
| Geçeyim cân ile tenden beni aşkınla şeydâ kıl | Kösec Şeyh Ahmed | 304 |
| Gel a dervîş Hakk'ı bulayım dersin | Yûnus Emre | 557 |
| Gel beru ey günlümün sahnında seyrân eyleyen | Üftâde | 166 |

Güfte:

Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın
Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın
Gel vücûdun perdesin kaldır cemâl-i yâri gör
Geldi ol kutb-i cihân hazreti sultân geldi
Gele hey âşık gele gel gel Allah'a âşık gel Allah'a
Gelin be hey kardaşlar gelin bu dervişliğe
Gelmişem vahdet ilinden aşk ile cihâna ben
Genc-i aşkı ister isen dil-i vîrânda ara
Gerçek âşıklara salâ denildi
Gezerken seyrân eyledim gördüm sarayı güldür gül
Gönlüm alanın sözünü dâim dinleyesim gelir
Gönlümün zevkini ben hicr ile tâlân ettim
Gönül bigânelele âşinâdır yâ Rasûlallah
Gönül dostun cemâl-i âyînesidir
Gönül hayrân [u] reyhân bûy-i gîsû yâ Rasûlallah
Gönül hayrân oluptur aşk elinden
Gönül olsun nevalinle mutayyeb
Gönül pervâne-i bezm-i visâlin yâ Rasûlallah
Gönül pervâne-i visâlin yâ Rasûlallah
Gönül yüz sürmek ister hâk-i pâyine yâ Rasûlallah
Gönülde ahker-i mihr-i Rasûlallah'ı îkâd et
Görelde yüzünü akl [ü] şûûrum târumâr oldu
Görelde yüzünü yârin belâ bana şikâr oldu
Gözlerini noldu bîdâr eyledin
Gözüm ki toprak ola zevk-i hâbı neyleyim
Gözünden ehl-i inkârın nihân ender nihânsın sen
Gül müdür bülbül müdür şol zâr u efgân eyleyen
Gülşen-i vahdette dâim rûz [ü] şeb dil bülbülü
Güneş gibi eğer çi serseriyim
Habîbisin Cenâb-ı Kibriyâ'nın yâ Rasûlallah
Habîbullah cihâna cân değil mi
Habs için geldi gelir itlâk için fermân bana
Hadden aştu iştiyâkın yâ Rasûl göster cemâlin
Hak lûtfuna mazhar olan Sünbülîler derler bize
Hak şerleri hayr eyler
Hak yarattı âlemi aşkına Muhammed'in
Hak'dan gayrı sevgili küllî yalandır yalan

Güftekâr:

Seyyid Kerîmüddîn İbni Hasan 172
Seyyid Kerîmüddîn Sünbülî 253
Yahyâ Efendi 499
Adlî 570
Yûnus Emre 356
Yûnus Emre 236
Şeyh İbrâhim 332
Eşrefzâde Sırrı 246
Emîr Mehmed Sultân 147
Sinân Ümmî 221
Eşrefzâde Abdullah Efendi 394
Fethî 556
Mustafâ Halîfe-i Ma'den 287
Eşrefoğlu Rûmî 201
Mehmed Emîn Tokâdî 581
Yûnus Emre 648
Seyyid Vahyî Balat Şeyhi 395
Ümmî Sinanzâde 140
Ümmî Sinanzâde 141
Şeyh Mehmed Vahyî 599
Seyyid Feyzullah Vahyîzâde 583
Kenzî Şeyh Hasan Efendi 544
Eşrefoğlu Rûmî 506
Niyâzî-i Mısırî 317
573
Seyyid Nizâmoğlu 294
Niyâzî-i Mısırî 102
Hasan Adlî 319
Adlî Hasan Efendi 526
Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî 197
Abdülahad Nûrî 326
Niyâzî-i Mısırî 92
Sivâsî Abdülmecîd 229
Fahrî 379
Hakkî İbrâhim Erzurûmî 252
Yûnus Emre 446
Yûnus Emre 77

Sayfa:

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|------------------------------|---------------|
| Hakk'ı seven âşıkların eğlencesi tevhd olur | Niyâzî-i Mısrî | 242 |
| Hakk'ın cemâlin gözleyen hû demesin yâ ne desin | Yûsufzâde Abdullah Efendi | 364 |
| Halk içre bir âyineyim herkes bakar bir ân görür | Niyâzî-i Mısrî | 452 |
| Hamdülillah bir makâm-ı âlîde kıldım karâr | Hîmmet Efendi | 539 |
| Hasret-i şâhân olur | Sâkıb el-Mevlevî | 651 |
| Hatm-i cem'i'l-mürsenîn fabridir fakr ü fenâ | Niyâzî-i Mısrî | 509 |
| Hazreti Hakk'ın habîbi sevgili bir dânesi | Hasan Efendi | 307 |
| Hep fesâd işlerime estağfirullah tevbe | Eşrefzâde Abdullah | 84 |
| Her kaçan anarsam seni karârım kalmaz Allah'ım | Yûnus Emre | 410 |
| Her kim der ise dâim lâ ilâhe illallah | Eşrefoğlu Rûmî | 604 |
| Her şeyi Hak yarattı cümle cihân içinde | Yûnus Emre | 567 |
| Hiç anar mısın bî haber iken | Zâkirî Şa'bân Dede | 171 |
| Hor bakma sen toprakta kimler yatar | Yûnus Emre | 613 |
| Hurşîd-i ruhınle dil benzer gibi biryâne | Mevlânâ | 555 |
| Hüdâ'ya lâıyk işim yok şefâat yâ Rasûlallah | Mehmed Nazmî eş-Şemsî | 398 |
| Hüdâvendâ şu âlemde esen yeller seni ister | Şemsî Ahmed | 400 |
| İ'lem cemîa'l-verâ seyyidenâ Mustafâ | Yûsufzâde Abdullah | 297 |
| İbn-i vaktim ben ebu'l-vakt olmaz | Niyâzî-i Mısrî | 401 |
| İçmeyen la'lin şerâbın merd-i meydân olmadı | İbrâhim Sünbüli | 117 |
| İçmeyen la'lin şerâbın merd-i meydân olmadı | İbrâhim Sünbüli | 120 |
| İki kaşın arasında çekti hatt-i istivâ | Niyâzî-i Mısrî | 450 |
| İlâhî yâri kıl bana ki senden gayri yârim yok | Üftâde | 503 |
| İlâhî zulmet-i cürmüyle doldum | Hîmmetî | 325 |
| İlâhün vâhidü Rabbün Teâlâ | | 561 |
| İlhâm ile dün gece seyr ettim Muhammed'i | Yûnus Emre | 288 |
| İlim bahri vücûd esdâfının dürdânesiyem ben | Niyâzî-i Mısrî | 472 |
| İnile hey dertli gönül inile | Niyâzî-i Mısrî | 426 |
| İnilerim dünü günü derdi olan iniler | Yûnus Emre | 101 |
| İnilerim dünü günü derdli olan iniler | Yûnus Emre | 138 |
| İsmi sultân virdin mi var bağçelerde yurdun mu var | Yûnus Emre | 212 |
| İsteyen yârin hâk eder vârin | Hüdâyî | 271 |
| İşimiz subh u mesâ cürm ü hatâ | Adlî | 145 |
| İşit sözüm yâ Gülşenî gel gidelim aşk iline | Rûşenî | 642 |
| Kaçan kim makdem-i pâkinle âlem muhterem oldu | Edirnevî Mustafâ Börekçizâde | 233 |
| Kadem bas bezm-i uşşâka kerem kıl yâ Rasûlallah | İsmâil Hakkı | 441 |
| Kâkül-i fahr-i cihân nahl-i gülistândır bana | Şeyh İbrâhim Efendi | 469 |
| Kandedir cehl ile zulmet nefis-i su'bânındadır | Niyâzî-i Mısrî | 327 |

Güfte:

Mevt haberin işidicek yansın benim dervişlerim
Milk-i bekâdan gelmişem fânî cihânı neyelerem
Muhammed meclisinde erenler cem' olmuşlar
Muhammed mümkinâtın ekmelidir
Muhammed yerinden durugelince
Musaffâ eyle dil-i levhin bugün nûr-i tecellâdan
Musahhar emrine hep cümle eşyâ
Mü' minin kalbini yuyup arıtan
Nakkâşımız bizi ezel bî levn ü renk yazıpdurur
Nazarın pâk ise aldın nazarı
Ne yatarsın be hey gâfil duru gel âh u zâr eyle
Nedir bu katrelerde bahr-i ummân olduğun cânâ
Nefse uyup cürm edersem olmazam yâ Rab mukîm
Nefse uyup râh-ı Hak' dan taşra çıkmak yol mudur
Ney gibi bağı yanık sîne delik
Nice bir besleyesin bu kadd ü kâmeti
Nicesi fâriğ olam ben nâle-i hergâhtan
Nideyim sabr edebilsem dil ü cân oda yanar
Niyâz u arz-ı hâcâta ulu dergâhımız vardır
Nola tâcım gibi başımda götürsem dâim
Noldu bu gönlüm noldu bu gönlüm
Noldu sana eyâ gönül aceb ne derde mi uğradın
Noldun ağlarsın gönül sen bî dil yârin mi var
Nolur ise ko ki olsun noliser
Nûr-i fahr-i âleme zerre olmaz âftâb
Nûş eyledim sahbâ-yı aşk mest eyledi envâr-ı zât
Nümâyân herkesin koynunda bir sâat-i kıyâmettir
Ol cihânın fahrinin sırtına kurbân olayım
Ol çelebimin aşkı bağırm bâş eyledi
Ol dem ki çarh eyleye bu bendeye cefâ
Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim
Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim
Olursa devletim hemdem kılarşa tâliim yâri
Onulmadı yâreler aceb derdim var benim
Ömür bahçesinin gülü solmadan
Pâk eyle gönül çeşmesini tâ durulunca
Pertev-i cânân kime erdiyse hayrân eyledi

Güftekâr:

Adlî Sünbülî 542
Hüdâyî 161
Şeyh oğlu Edhem 594
Müstakîmzâde Süleymân 577
Yûnus Emre 238
Hayâlî 640
Hüdâyî 438
Yûnus Emre 375
Eşrefoğlu Rûmî 251
Himmat 475
Şeyh Ahmed Efendi 601
Sezâyî 465
Fethî 282
Hüdâyî 134
Yûnus Emre 387
Abdullah 468
Eşrefoğlu Rûmî 228
Muhyî 389
Ahmed Hân-ı Evvel 107
Hacı Bayram 155
Dâmâd Ve Halife-i Eşrefzâde 232
Üftâde 128
Eşrefoğlu Rûmî 210
Nakşî 416
Kubbe Şeyhi Süleymân 189
Niyâzî-i Mısrî 196
Yûnus Emre 405
Niyâzî-i Mısrî 362
Niyâzî-i Mısrî 513
Hazret-i Mevlânâ 206
Kemâl Ümmî 219
Dede Sinânî 86
Hüseyn Bayrâmî 507
Cemâlî Halvetî 268

Sayfa:

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|----------------------------|---------------|
| Pîr önünde okuyan bî-harf aşkın nâmesin | Sezâyî | 298 |
| Rabb'inden olur ihsân ey dil niye mahzûnsun | Abdülhay | 254 |
| Rabbenâ'l-lâhü'l-lezî lâ ma'bûde illâ hû | | 443 |
| Rasûlullah'ı mir'ât-ı tecellî İlâhî bil | Müstakîmzâde Süleymân | 572 |
| Ravzana çün yüz süren bulur amân | Himmetzâde Abdullah | 318 |
| Râzıyım derdine yârin ben şikâyet etmez | Eşrefzâde Abdullah | 112 |
| Reh-i zât-ı rehnümâsıdır benim pîrim Hüsâmeddîn | Seyyid Mehmed Efendi | 620 |
| Rum'da Acem'de âşık olduğum | Yûnus Emre | 515 |
| Rum'dan çıktım yürüdüm | Yûnus Emre | 227 |
| Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrâr olandan sor | Niyâzî-i Mısırî | 301 |
| Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrar olandan sor | Niyâzî-i Mısırî | 407 |
| Rûz [u] şeb ey âşıkân-ı Mustafâ sallû aleyh | | 216 |
| Sadr-ı cem'î'l-mürselîn sensin yâ Rasûlallah | Hüdâyî | 366 |
| Saffa-i sadrında dâim âşıkın efkâr-ı hû | Cemâî Halvetî | 352 |
| Sâlikin mürşidine hizmeti şâhâne gerek | Niyâzî-i Mısırî | 345 |
| Sallallahu Rabbenâ ale'n-nûri'l-mübîn | | 541 |
| Sallallahu ale't-tihâmi el-muzallil bi'l-gamam | Şâhvelî Askeri | 303 |
| Sana ey şâh-ı rusul uymayanın bitmez işi | Mehmed Üsküdârî | 217 |
| Sâyesi düşmez yere bir böyle nahl-i Tûr'sun | Buhûrizâde Mustafâ Ağa | 241 |
| Semâ'da sırr-ı tevhîd oldu izhâr | Kavruklu Şeyh Mehmed Fahrî | 170 |
| Semâ'da sırr-ı tevhîd duyan gelsin bu meydâne | Abdulahad Nûrî | 602 |
| Sen cânından geçmeden cânân arzû kılarınsın | Yûnus Emre | 392 |
| Sende doğmuştur Muhammed Mustafâ | Abdulahad Nûrî | 276 |
| Senin aşkınla ey cânâ cihân oldu bana zindân | Sezâyî | 116 |
| Sensin bize bizden yakın görünmezsın hicâb nedir | Yûnus Emre | 368 |
| Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi | Lebîb | 411 |
| Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi | Lebîb | 412 |
| Serây-ı lîmeallâhi gönüldür | Hacı Hasan Dede Efendi | 342 |
| Sevdân ile dil mülkünü vîrâneye döndürdü | Niyâzî-i Mısırî | 369 |
| Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ | Abdulahad Nûrî | 168 |
| Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ | Abdulahad Nûrî | 477 |
| Sevdi yarattı ânı ol Hay ferd-i samed | | 277 |
| Seyyâh olup şol âlemi ararsan | Yûnus Emre | 607 |
| Sinen içre bedr olan mâhın nedir | Sezâyî | 240 |
| Sivâ efkârının cündü gönül mülkün harâb etti | Îsâ Efendi Halvetî | 530 |
| Sivâdan kalbini pâk et gönül mir'ât-ı Rahmân'dır | Himmet | 122 |
| Sultân-ı kevneyn kabrinden kalkınca | Himmet Efendi | 590 |

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|--------------------------|----------------------|
| Sûretâ emsâl ü akrân arasında ahkarım | Kavruklu Şeyh Mehmed | 439 |
| Sûzân-ı firâkıyla oldu bu ciğer biryân | Hayâlî | 641 |
| Sünbüli etvârı sırrın bilmek istersen gönül | Uyûnî Seyyid Mehmed | 625 |
| Sürüp dergâhına rûy-i siyâhım | Gafûrî | 546 |
| Şâh Hüseyin'in firkatine ağlayan gelsin beri | Şeyh Ömer Fuâdî | 336 |
| Şâh-ı iklim-i velâyettir gürûh-i Kâdirî | Eşrefzâde İzzeddîn Ahmed | 114 |
| Şâh-ı istiğnâya mâlik oldum recâ bilmem nedir | Sezâyî | 491 |
| Şefu'l- halk f'l mahşer Muhammed sâhibu'l- minber | | 90 |
| Şehîdlerin ser çeşmesi enbiyânın bağırî bâşı | Yûnus Emre | 237 |
| Şem'î cem'î bezm-i hû'dan bir ziyâdır Gülşenî | La'li Mehmed Edirnevî | 629 |
| Şermisâr etme Hüdâyâ rûz-i mahşerde beni | Sultân Mustafâ Sâni | 263 |
| Şeyhoğlu semâa girip âlem dedelendi | | 563 |
| Şifâ-yı derd-i dildir âsitânın yâ Rasûlallah | Lütfî | 280 |
| Şol göz ki seni gördü ol neye nazar etsin | Yûnus Emre | 142 |
| Şol zaman kim ben ol dosttan ayrı düştüm oldum irak | Şeyh Abdullah Efendi | 264 |
| Şolar kim dost elinden içti câmu | Eşrefzâde Abdullah | 111 |
| Şûrîde vü şeydâ kılan yârin cemâlidir beni | Yûnus Emre | 634 |
| Tâ dil verelden sünbüle Sünbülîler derler bize | Şeyh Mehmed Kavruklu | 247 |
| Tâ ezelden biz bu aşk içinde rüsvâ olmuşuz | Niyâzî-i Mısrî | 551 |
| Tâ ezelden sen benimle ahd ü peymân eyledin | Cemâl | 353 |
| Tâc-ı ser enbiyâ beşer ü evliyâ | Rûhî Bağdâdî | 584 |
| Tahtigâh etti vücûdum şehrinî sultân-ı aşk | Gafûrî | 466 |
| Tâlib-i Hakk'ın devâsız dertdürür sermâyesi | Niyâzî-i Mısrî | 545 |
| Taştı rahmet deryâsı gark oldu cümle âsî | Yûnus Emre | 85 |
| Tecellî kıldı sırrıma bu gün envâr-ı sübhânı | Seyyid Mahmûdzâde | 215 |
| Tecellî-i cemâl ister gönül eğlenmez eğlenmez | Hüdâyî | 393 |
| Tecellî-i şevk-i dîdârın beni mest eyledi hayrân | Eşrefzâde Abdullah | 187 |
| Tehî sanman siz bizi dost yüzün görüp geldim | Yûnus Emre | 488 |
| Tende cânım canda cânânım Muhammed Mustafâ | Himmatzâde | 397 |
| Tende cânım canda cânânımdır Allah hû diyen | Niyâzî-i Mısrî | 267 |
| Tevhîd hoşça nesne olur | Yûnus Emre | 195 |
| Teyakkadû teyakkadû yâ yenâm | | 560 |
| Toprakta yatacak tene benim var deyip neylersin | Yûnus Emre | 223 |
| Tulû' etti dile şems-i hakikat | Şerefüddîn Eşrefzâde | 183 |
| Tutmadım ben sünnetini şermisârım yâ nebî | Şeyh Ömer Rûşenî | 376 |
| Uyan be hey gâfil hâb-ı gafletten | Derviş Himmet Efendi | 592 |
| Uyan gafletten ey nâim Hakk'a yalvar seherlerde | Niyâzî-i Mısrî | 358 |

Güfte:

Uyan gözün aç durma yalvar güzel Allah'a
Uyan hey gözlerim gafletten uyan
Ümîdim odur kılmada meşk-i tesvîd
Var derd ile yan yürü dermâna erişince
Vâsıl olmaz Hakk'a kimse gayrıdan dûr olmadan
Vere mi derd-i sanem derme dermân vere mi
Visâlinle edip i'zâz ü ikrâm
Yâ Allah yâ Rahmân yâ Alîm yâ Allâm
Yâ hazreti Mevlâ. Yâ mevlâ'l-mevâlî
Yâ İlâhî âsitânın hastaya dârü'ş-şifâ
Yâ İlâhî bilmezem bu bendeki sevdâ nedir
Yâ İlâhî düştüğüm yerde koma kaldır beni
Yâ İlâhî kıl bize lûtf u atâ
Yâ İlâhî lûtf edip irgür dile feyz ü fütûh
Yâ mecmea'l-mehâsin yâ menbea'l-kerem
Yâ Rab bize ihsân et vuslat yolunu göster
Yâ Rab dilerim aşkın ver şevkin ver
Yâ Rabbi cennet evine girenlerden eyle bizi
Yâ Rabbi mahşer yerine ne yüz ile varayım ben
Yâ Rabbi zâtın hakkıçün göster cemâlini
Yâ Rasûlallah bize gör netti âsî ümmetin
Yâ Rasûlallah cemâlin hoş gülistândır bana
Yâ Rasûlallah cemâlin keşfü'd-dücâ değil mi
Yâ Rasûlallah habîb-i hâlik-i yektâ tûyi
Yaktın beni yandırdın noldun a gönül noldun
Yandı gönülde mâsivâ çü nâr-ı zikrullâh ile
Yandığım çün aşk oduna râhatım hû'dur hemân
Yandım kül oldum aşk meydânında
Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka
Yanmaktan usanmazam pervâne miyem bilmem
Yar yüreğim yar gör gör ki neler var
Yarattı Hak senin çün cism ü cânı yâ Rasûlallah
Yazıklar bu benim geçen ömrüme
Yeter ma'mûre oldun bir zaman vîrâne ol gönlüm
Yeter oldun fenâ bâğında nâlân
Yine andım yine gönlüm alanı
Yine arz eyledi dilber yüzün kasr-ı celâfiden

Güftekâr:

Niyâzî-i Mısrî 284
Sultân Murâd-ı Sâlis 519
564
Yûnus Emre 645
Şemsî 355
Seyyid Fazlullah 115
Şeyh Mehmed Üsküdârî 434
341
562
Fenâyî 311
Nakşî 328
Zâkirzâde Abdullah 262
Hacı Evhad Şeyhi Mehmed 548
Mehmed Emîn Tokâdî 579
274
Niyâzî-i Mısrî 99
Ümmî Sinanzâde Hasan 139
Yûnus Emre 425
Şa'ban Dede 258
Cemâlî Şeyh Mehmed Halvetî 636
Seyfullah Şeyh Kâsım 429
İsmâil Hakkı Burûsî 493
106
Şems-i Tebrîzî 512
644
Şeyh Hasan Adlî Sünbülî 104
Sinân Ümmî 543
Divitçizâde 386
Kubbe Şeyhi 156
Abdulahad Nûrî 158
Yûnus Emre 647
Mehmed Emîn Tokâdî 578
Yûnus Emre 535
Arap Dede Ali Çelebi 333
Hüdâyî 459
Şems-i Tebrîzî 338
Yazıcızâde Mehmed 95

Sayfa:

| <u>Güfte:</u> | <u>Güftekâr:</u> | <u>Savfa:</u> |
|---|---------------------------|----------------------|
| Yine bir sevdâya düştüm aşkın elinden | Himmet | 279 |
| Yine dil na'tını söyler Muhammed | Niyâzî-i Mısrî | 239 |
| Yitirdim özümü şöyle ki hâli | Hayâlî | 532 |
| Yüreğime dost derdi urdu dolu yâreler | Eşrefoğlu Rûmî | 191 |
| Yürük değirmenler gibi dönerler | Yûnus Emre | 383 |
| Yüz bin cefâ kılar isen | Yûnus Emre | 635 |
| Yüzün gün mü kamer mi bilmek olmaz | | 643 |
| Yüzünü görelî hayrân olmuşam | Eşrefoğlu Rûmî | 525 |
| Zâhid bize ta'n eyleme Devrânîyiz Halvetîyiz | Hazreti Seyfullah | 385 |
| Zâhid bize ta'n eyleme Hak ismin okur dilimiz | Muhyî | 335 |
| Zâhidâ sûret gözetme içeri gel câna bak | Niyâzî-i Mısrî | 500 |
| Zât-ı Bârî'den haberdâr olduğum mudur suçum | Seyyid Nizâmzâde Kâsım | 473 |
| Zât-ı Hak'da mahrem-i irfân olan anlar bizi | Niyâzî-i Mısrî | 180 |
| Zehî cân kim münevverdir bugün nûr-i tecellâdan | Şemseddîn Bayrâmî | 113 |
| Zikirde tesbîhte cümle halâyık | Yûnus Emre | 608 |
| Zikr edelim Mevlâ'yı yâ hû yâ men hû | Zâkirî Hasan Efendi | 614 |
| Zikrin ile olmuşam ratbû'l-lisân | Ahmed-i Sâlis | 135 |
| Ziyâlar verdi nûruyla dil ü câna seher zikri | Nefes Anbarı Osman Efendi | 363 |
| Zulmet-i hicrinde bîdâr olmuşam yâ Rab meded | Niyâzî-i Mısrî | 234 |
| Zulmet-i hicrinle bîdâr olmuşam yâ Rab meded | Niyâzî-i Mısrî | 269 |
| Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni | Niyâzî-i Mısrî | 121 |
| Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni | Niyâzî-i Mısrî | 360 |
| Zülfün içre vechini câna çü pinhân eyledin | Sezâyî | 497 |

BESTEKÂRLARA GÖRE ALFABETİK FİHRİST

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|--|---------------|
| Abdî (Derviş Kadızâde) | 1- Yüreğime dost derdi urdu dolu yâreler | 191 |
| | 2- Cemî'-i enbiyâlar Muhammed cümlenin şâhı | 244 |
| | 3- Yüzünü görelî hayrân olmuşam | 525 |
| Abdullah (Emîr, Müezzîn-i Şehriyârî) | 1- Ey âşık-ı dildâde gel nûş edelim bâde | 289 |
| Abdullah (Eşrefzâde) | 1- Gönlüm alanın sözünü dâim dinleyesim gelir | 394 |
| Abdullah (Hîmmetzâde) | 1- Ravzana çün yüz süren bulur amân | 318 |
| Abdullah (Tosunzâde) | 1- Zikrin ile olmuşam ratbü'l-lisân | 135 |
| | 2- Kaçan kim makdem-i pâkinle âlem muhterem oldu | 233 |
| | 3- Yâ İlâhî düştüğüm yerde koma kaldır beni | 262 |
| | 4- Buldu teşrîfinle diller incilâ | 314 |
| | 5- Behey kardaş Hakk'ı bulam mı dersin | 357 |
| | 6- Ey hocam seni görelî gözüm cihân görünmez | 373 |
| Abdurrahim Tırsî | 1- Noldu sana eyâ gönül aceb ne derde mi uğradın | 232 |
| Abdülkerîm (Buhûrîzâde-i Sâni) | 1- Hak'dan gayrı sevgili küllî yalandır yalan | 77 |
| | 2- Mefâtîhu'l- hüdâ oldu hilâlin yâ Rasûlallah | 89 |
| | 3- Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab | 132 |
| | 4- Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab | 143 |
| | 5- Bana cânân gerek şol cân gerekmez | 179 |
| | 6- Pertev-i cânân kime erdiyse hayrân eyledi | 268 |
| | 7- Sende doğmuştur Muhammed Mustafâ | 276 |
| | 8- Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri | 285 |
| | 9- Feyz-i mahz-ı kibriyâdır aşk-ı pâk | 413 |
| | 10- Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri | 516 |
| Âhenî | 1- Uyan gafletten ey nâim Hakk'a yalvar seherlerde | 358 |
| | 2- Ey çarh-ı dûn nettim sana hiç vermedin râhat bana | 451 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|-----------------------------|---|---------------|
| Ahmed (Cihangir Şeyhi) | 1- Saffa-i sadrında dâim âşıkın efkâr-ı hû | 352 |
| | 2- Derd ehli libâsını aşk ile giyen gelsin | 354 |
| Ahmed (Çalak Şeyh İmamzâde) | 1- Derd-i Hakk'a ol tâlib dermâna erem dersen | 283 |
| | 2- Arz et cemâlin göreyim ey mâh-ı tâbân Mustafâ | 404 |
| Ahmed (Dırağmân Zâkiri) | 1- Budur derdim cüdâ düştüm ilimden | 190 |
| | 2- Çevgânım lâ mekândır bî mekândır bu mekân içre | 281 |
| | 3- Bi hamdillah derim Allah alıp aklımı fikrullah | 290 |
| | 4- Derûnumda olan hâlet ne hâlettir ânı bilmem | 406 |
| | 5- Katre-i aşk-ı Hüdâ bir bahr-i bî pâyândır | 453 |
| | 6- Cemâlin gösterip güldür güldür dil-i mahzûnları şâd et | 498 |
| | 7- Aşk câmını Mevlâ'dan nûş eyledim evvel çün | 518 |
| Ahmed (Kaymakzâde) | 1- Ey cemâl-i Hakk'a tâlib | 337 |
| Ahmed (Şikârîzâde) | 1- Estağfirullah el-azîm mürâînin işlerine | 88 |
| | 2- Fahr-i âlem mahrem-i râz olduğu şebdir bu şeb | 243 |
| | 3- Hak şerleri hayr eyler | 252 |
| | 4- A gönül neylersin sen bu cihânı | 292 |
| | 5- Yâ Rasûlallah bize gör netti âsî ümmetin | 429 |
| | 6- Bir gece yatar iken ben gaflet ile | 442 |
| | 7- Yâ Rasûlallah habîb-i hâlik-i yektâ tûyi | 512 |
| | 8- Güneş gibi eğer çi serseriyim | 526 |
| Ahmed (Yuva) | 1- Füzâ bileyli'l-vatari ve bi'l- mütâ ve'z-zaferi | 514 |
| Ahmed Çelebi (Na'ne) | 1- Gel vücûdun perdesin kaldır cemâl-i yâri gör | 499 |
| Ahmed Çelebi (Zâkir) | 1- Hadden aştu iştiyâkın yâ Rasûl göster cemâlin | 229 |
| Ahmed İzzeddin (Eşrefzâde) | 1- Şolar kim dost elinden içti câmı | 111 |
| | 2- Râzıyım derdine yârin ben şikâyet etmez | 112 |
| | 3- Ey saâdet menbaı sultân-ı cümle enbiyâ | 422 |
| Akba İmamı (Mehmed Celvetî) | 1- Habs için geldi gelir ıtlâk için fermân bana | 92 |
| | 2- Cemâlin nûrunun âşıklarına | 173 |
| | 3- Evliyâyâ eğri bakma kevn ü mekân elindedir | 193 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Savfa:</u> |
|--------------------------|---|---------------|
| | 4- Bir dürr-i yetîmim ki görmedi beni ummân | 388 |
| | 5- Sivâ efkârının cündü gönül mülkün harâb etti | 530 |
| | 6- Sürüp dergâhına rûy-i siyâhım | 546 |
| Ali Dede (Kudümzen) | 1- Derûnum âteş-i aşkınla yandır yâ Rasûlallâh | 175 |
| Ali (Dervîş Ali Mevlevî) | 1- Ey Hüdâ' dan lûtf u ihsân isteyen | 108 |
| Ali Dede (Şîruganî) | 1- Dervîş olan kişinin sözlere ümrân olur | 73 |
| | 2- Bu gülşende hezâr-ı bî nevâyım yâ Rasûlallah | 78 |
| | 3- Ömür bahçesinin gülü solmadan | 86 |
| | 4- Dervîş olan kişinin sözlere ümrân olur | 91 |
| | 5- Kılalım aşk-ı ilâhîde safâ | 96 |
| | 6- İnilerim dünü günü derdi olan iniler | 101 |
| | 7- Ben ol dürr-i meânîyim ki sığmam heft deryâya | 105 |
| | 8- Ey tarîkat erenleri ey hakîkat serverleri | 109 |
| | 9- Sivâdan kalbini pâk et gönül mir'ât-ı Rahmân'dır | 122 |
| | 10- Dermân arardım derdime derdim bana dermân imiş | 126 |
| | 11- Noldun ağlarsın gönül sen bî dil yârin mi var | 128 |
| | 12- Almadın mı gönül hüsn ile yektâ haberin sen | 130 |
| | 13- Nefse uyup râh-ı Hak'dan taşra çıkmak yol mudur | 134 |
| | 14- Yâ Rab dilerim aşkın ver şevkin ver | 139 |
| | 15- Dil ü cân hiç karâr etmez | 144 |
| | 16- Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem | 148 |
| | 17- Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka | 156 |
| | 18- Yanmaktan usanmazam pervâne miyem bilmem | 158 |
| | 19- Zât-ı Hak'da mahrem-i irfân olan anlar bizi | 180 |
| | 20- Âşıkları handân eden Sinânîler derler bize | 184 |
| | 21- Bıraktım aşkın ile nâm u ârım yâ Rasûlallah | 199 |
| | 22- Çıktım erik dalına ânda yedim üzümü | 200 |
| | 23- Karîn-i bezm-i erbâb-ı hevâyım yâ Rasûlallâh | 209 |
| | 24- Felek gerdişlerinden işlerin bitmişlerin gönder | 245 |
| | 25- Genc-i aşkı ister isen dil-i vîrânda ara | 246 |
| | 26- Ahvâl-i serencâmım bu sâate erince | 249 |
| | 27- Rabbinden olur ihsân ey dil niye mahzûnsun | 254 |
| | 28- Cümlelerin mahbûbu sensin ey habîb-i ezeli | 255 |
| | 29- Derdimendim mücrim dermâna geldim yâ Rasûl | 256 |

Bestekâr adı:**Güfte:****Sayfa:**

| | |
|---|-----|
| 30- Âlem-i arâyı buldum âlem-i arâ benim | 266 |
| 31- Bakıp cemâl-i yâre çağırırım dost dost | 270 |
| 32- Bulmak dilersen dâim saâdet | 296 |
| 33- Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrâr olandan sor | 301 |
| 34- Benim zârî kılan ol yâre karşı | 310 |
| 35- Yâ İlâhî âsitânın hastaya dârü'ş-şifâ | 311 |
| 36- Derviş olan âşık gerek yolunda hem sâdık gerek | 320 |
| 37- Açıldı şevk ile meydân kani merdâneler gelsin | 323 |
| 38- Cemâlin nûruna nisbet cihân şemsi değil zerre | 324 |
| 39- Düşeli bu aşkın cânım iline | 330 |
| 40- Aşkın kime yâr olur dâim işi zâr olur | 347 |
| 41- Vâsıl olmaz Hakk'a kimse gayrıdan dûr olmadan | 355 |
| 42- Bir yüze dûş oldu gözüm yüz bin gezer dîvânesi | 361 |
| 43- Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim | 362 |
| 44- Yandım kül oldum aşk meydânında | 386 |
| 45- Nice bir besleyesin bu kadd ü kâmeti | 387 |
| 46- Kıldan ince vü kılıçtan keskin ol şâhın yolu | 399 |
| 47- İbn-i vaktim ben ebu'l-vakt olmaz | 401 |
| 48- Derdini bir et gönülde vech-i cânân bir olur | 402 |
| 49- Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrar olandan sor | 407 |
| 50- Cümle işim ayn-ı hatâ iğfir lenâ yâ ze'l-atâ | 414 |
| 51- Bir ben değil seni seven cümle âlemdir sevici | 418 |
| 52- İnile hey dertli gönül inile | 426 |
| 53- Biz ol uşşâk-ı serbâzız bize akl ıssı yâr olmaz | 431 |
| 54- Ey garîb bülbül diyârın kandedir | 436 |
| 55- Musahhar emrine hep cümle eşyâ | 438 |
| 56- Anıp fahr-i cihânı dilden âh ateşin ettim | 447 |
| 57- Cemâli nûrunu Mevlâ kamuya eylemiş izhâr | 448 |
| 58- İki kaşın arasında çekti hatt-ı istivâ | 450 |
| 59- Ey gönül ağlama zârı zârı inleme | 455 |
| 60- Cümle âlem âşinâ ben arada bîgâneyim | 457 |
| 61- Âriflere esrâr-ı Hüdâ' dan haberim var | 464 |
| 62- Ey gönül bir derde düş kim ânda dermân gizlidir | 467 |
| 63- İlim bahri vücûd esdâfının dürdânesiyem ben | 472 |
| 64- Derde dermân ister isen derde er | 474 |
| 65- Nazarın pâk ise aldın nazarı | 475 |
| 66- Ey tarîkat erleri ey hakikat pîrleri | 476 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|----------------------|---|---------------|
| | 67- Bulan özünü gören yüzünü | 480 |
| | 68- Derviş olan kişiler deli olağan olur | 481 |
| | 69- Derdin ne be hey âşık bîçâre neden oldun | 482 |
| | 70- Mecnûn olalı gönlüm Leylâ haberin söyler | 485 |
| | 71- Ben dost hevâsına düştüm gayrı hevâ neme gerek | 486 |
| | 72- Dilhânesi mir'ât-ı Hak seyr-i cemâlullâhı gör | 487 |
| | 73- Âsumân-ı ma'nevînin necmi şemsi mâhıyım | 510 |
| | 74- Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim | 513 |
| | 75- Ey gâfil uyan rihlet-i nâgâhı unutma | 520 |
| | 76- Çünkü bildin cümle şeyde Hak müessir gayrı yok | 538 |
| | 77- Sallallahu Rabbenâ ale'n-nûri'l-mübîn | 541 |
| | 78- Dönmek ister gönlüm cümle sivâdan | 549 |
| Bayram Velî (Hacı) | 1- Çalabım bir şâr etmiş iki cihân âresinde | 260 |
| Bayramzâde (Eyyûbî) | 1- Devr edip geldim cihâna yine bir devrân ola | 552 |
| Câmi-i Cedîd Hatîbi | 1- Tulû' etti dile şems-i hakîkat | 183 |
| Derviş Çavuşbaşı | 1- Aceb hayrân oldum aşka uyaldan | 329 |
| Döşekçizâde | 1- Bugün ol ıyd-i ekberdir gelir kurbâna âşıklar | 186 |
| Etyemez İmamı | 1- Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın | 172 |
| | 2- Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın | 253 |
| Goncazâde | 1- Derûnum mahzen-i râz-ı Hüdâ'dır yâ Rasûlallah | 226 |
| | 2- Kûy-i aşkın bana bir kûh-i tecellî görünür yâ Rasûlallah | 248 |
| | 3- Menzili âşıkların kûh-i beyâbân olur | 300 |
| | 4- Kimde ki aşk-ı ilâhî nâle vü efgân ola | 415 |
| | 5- Maksudı âşıkların menzil-i cânân olur | 424 |
| Hâfiz Kömür | 1- İlâhî yâri kıl bana ki senden gayri yârim yok | 503 |
| Hâfiz Kumral | 1- Nola tâcım gibi başımda götürsem dâim | 107 |
| | 2- Kuldân sana lâyıq nola âşık seni kande bula | 157 |
| | 3- Nakkâşımız bizi ezel bî levn ü renk yazıpdurur | 251 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|------------------------|---|---------------|
| | 4- Sadr-ı cem'î'l-mürselîn sensin yâ Rasûlallah | 366 |
| | 5- Câhidü fillah yâ ehle's-salâh | 391 |
| | 6- Ala men alaktır yâ sallû tealleme'l-ecrâ | 540 |
| Hâfız Post | 1- Bilirse vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler | 250 |
| | 2- Kudümün rahmet-i zevk u safâdır yâ Rasûlallah | 265 |
| | 3- Tende cânım cânâ cânânımdır Allah hû diyen | 267 |
| | 4- Gönül bigânelerle âşinâdır yâ Rasûlallah | 287 |
| | 5- Bir nazar kıl hâlîme âsân ola cümle sebil | 419 |
| | 6- Bulursa vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler | 463 |
| Hâfîzî (Ümmîzâde) | 1- Gözlerini noldu bîdâr eyledin | 317 |
| Hâlîl (Zâkirî) | 1- İşimiz subh u mesâ cürm ü hatâ | 145 |
| Hasan (Emîr, Kazzâz) | 1- Zehî cân kim münevverdir bugün nûr-i tecellâdan | 113 |
| | 2- Ezelden aşk oduna yâna geldim | 390 |
| | 3- Tecellî-i cemâl ister gönül eğlenmez eğlenmez | 393 |
| Hasan (Kenzi) | 1- Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | 74 |
| | 2- Demedi be hey kardaş demedim mi | 275 |
| | 3- İlham ile dün gece seyr ettim Muhammed'i | 288 |
| | 4- Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | 316 |
| | 5- Cânân ilinin güllerinin bâğı göründü | 365 |
| | 6- Düşelden derdine yoktur kararım yâ Rasûlallah | 528 |
| | 7- Görelden yüzünü akl [ü] şuûrum târumâr oldu | 544 |
| Hasan (Ümmî Sinânzâde) | 1- Gecelerde uyanıksın Hakk'ın zikriyle yanıksın | 153 |
| Hasan Ağa (Enfi) | 1- Eyâ sen sanma kim senden bu güftâr dehân söyler | 286 |
| | 2- Cemî'-i dertlere dermân Muhammed | 293 |
| | 3- İ'lem cemî'a'l-verâ seyyidenâ Mustafâ | 297 |
| | 4- Gözünden ehl-i inkârın nihân ender nihânsın sen | 294 |
| | 5- Cânım kurbân olsun senin yoluna | 299 |
| | 6- Serây-ı lîmeallâhi gönüldür | 342 |
| Hasan Efendi (Seyyid) | 1- Şâh-ı iklim-i velâyettir gürûh-i Kâdirî | 114 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|---|----------------------|
| Hasan Efendizâde (Üsküdârî) | 1- Eyleyen uşşâkı şeydâ dâimâ | 129 |
| Hatîb | 1- Aşkınla cihân beste lûtf eyle inâyet kıl | 72 |
| | 2- Rabbenâ'l-lâhü'l-lezî lâ ma'bûde illâ hû | 443 |
| Hüdâyî | 1- Ey nefsi şûm insâf edip demedim yâ hû | 367 |
| Hüseyin Efendi (Bahrî) | 1- Şermsâr etme Hüdâyâ rûz-i mahşerde beni | 263 |
| Hüseyin Efendi (Murâdpaşa Müezzini) | 1- Gâh gâh kendime gelirim gâhi yâvi kılınırım | 331 |
| | 2- Bülbül-i nâlân olup çağırırım dost dost | 462 |
| | 3- Rum'da Acem'de âşık olduğum | 515 |
| | 4- Görelden yüzünü akl [ü] şuurum târumâr oldu | 544 |
| İbrâhim Efendi (Na'îzâde) | 1- Bülbül-i şûrîdeyim gülden nasîbim var benim | 211 |
| | 2- Be hey bülbül nedir feryâd var eyle Hak'dan istimdâd | 433 |
| Kâdî (Hâfiz) | 1- Visâlinle edip i'zâz ü ikrâm | 434 |
| Karaoğlan (Edirneli) | 1- Bu gönlüm şehrinde seyrân ederken | 185 |
| | 2- Nideyim sabr edebilsem dil ü cân oda yanar | 228 |
| Koğacızâde | 1- Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | 409 |
| Kuşcuzâde | 1- Aşkın meyine ben kâna geldim | 359 |
| | 2- Ey gönül gel Hakk'a giden râhı bul | 524 |
| Küçük İmam | 1- Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni | 460 |
| Küçük Müezzîn Mehmed Efendi | 1- Geçeyim cân ile tenden beni aşkınla şeydâ kıl | 304 |
| | 2- Gönül olsun nevâlinle mutayyeb | 395 |
| | 3- Aşk ile dâim edersem âh ü vâh | 471 |
| Lütfullah (Eşrefzâde) | 1- Görelden yüzünü yârin belâ bana şikâr oldu | 506 |
| Mahmûd (Üsküdârî, Zâkir) | 1- Aşk-ı yâre düş olaldan yârimi gördüm ayân | 445 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|------------------------------------|---|---------------|
| Mehmed (A'mâ Dervîş) | 1- Âlemler müştâk sana şefî' ol yâ Muhammed | 182 |
| Mehmed (Bakkal, Burûsî) | 1- Ol cihânın fahrinin sırrına kurbân olayım 2- Zulmet-i hicrinde bîdâr olmuşam yâ Rab meded | 196 234 |
| Mehmed (Kalburîzâde, Celvetî) | 1- Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk | 430 |
| Mehmed (Kırımî Molla) | 1- Ey cemâlin pertevendâz-ı semâvât-ı ulâ | 343 |
| Mehmed (Sütçüzâde Hâfız) | 1- İlâhî zulmet-i cürmüyle doldum 2- Aşkın meyine kandın noldun a gönül noldun | 325 428 |
| Mehmed (Şeyh, Karahisârî) | 1- Bilmeyen cân Yûsuf'un Ken'ân'ı bilmez kandedir | 517 |
| Mehmed (Tanbûrî, Eyyûbî) | 1- Sen cânından geçmeden cânân arzû kılarırsın | 392 |
| Mehmed Ağa (Sepetçizâde) | 1- Çün bahar erip şecerler senz ü revnâkgîr olur 2- Eyleriz her lahzada yüz bin hatâ | 259 420 |
| Memîş Ağa (Haftânî, Fındıklılı) | 1- Evliyâdan sır sorana dokuz türlü nişân gerek | 162 |
| Merdek Dede | 1- Yandı gönülde mâsivâ çü nâr-ı zikrullâh ile 2- Levh-i dilden okuyan ilm-i İlâhî'den sebak | 104 154 |
| Musâ (Teberdâr) | 1- Nedir bu katrelerde bahr-i ummân olduğun cânâ | 465 |
| Musâ Dede (Neyzen, Mevlevî) | 1- Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed | 315 |
| Muslî (Hammâdî) | 1- Tutmadım ben sünnetini şermisârım yâ nebî | 376 |
| Muslî (Musallî Edirnevî) | 1- Cemâlin nûruna nisbet güneş bî nûr bî ferdir | 261 |
| Mustafâ (Çalazâde Şeyh) | 1- Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece 2- Ben sanırdım âlem içre bana yâr kalmadı | 75 81 |

Bestekâr adı:**Güfte:****Sayfa:**

| | |
|--|-----|
| 3- Benim bu özge hâlim cümle halka yâdigâr oldu | 94 |
| 4- Gül müdür bülbül müdür şol zâr u efgân eyleyen | 102 |
| 5- İçmeyen la‘lin şerâbın merd-i meydân olmadı | 117 |
| 6- İçmeyen la‘lin şarâbın merd-i meydân olmadı | 120 |
| 7- Âşıkın oldu velî mesvâ-yı hû | 151 |
| 8- Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | 152 |
| 9- Semâ‘da sırr-ı tevhîd oldu izhâr | 170 |
| 10- Ey beni aşk âteşine yandıran | 176 |
| 11- Bahr-i tevhîdde bulan dürr-i yetîm | 192 |
| 12- Bugün bize vefâlar safâ-yı Mustafâ geldi | 198 |
| 13- Olursa devletim hemdem kılsa tâliim yâri | 206 |
| 14- Ez-cân ü dil peygambere âşık isen Sallû aleyh | 208 |
| 15- Edelim cevlân kılalım seyrân | 220 |
| 16- Anca zâr eyler kim şol bülbül eyler | 222 |
| 17- Hakk‘ı seven âşıkların eğlencesi tevhîd olur | 242 |
| 18- Tâ dil verelden sünbüle Sünbülîler derler bize | 247 |
| 19- Evliyânın kelâmı söylenmesin kalsın mı | 291 |
| 20- Aşk ile nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | 295 |
| 21- Pîr önünde okuyan bî-harf aşkın nâmesin | 298 |
| 22- Aşkınla nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | 305 |
| 23- Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | 339 |
| 24- Aşk-ı ma‘şûku edelden ihtiyâr | 350 |
| 25- Sensin bize bizden yakın görünmezsin hicâb nedir | 368 |
| 26- Hak lûtfuna mazhar olan Sünbülîler derler bize | 379 |
| 27- Tende cânım cânda cânânım Muhammed Mustafâ | 397 |
| 28- Cân bu ilden göçmedin cânânı bulmazsa ne güç | 417 |
| 29- Yâ Rabbi cennet evine girenlerden eyle bizi | 425 |
| 30- Andım yine ol bezmi mestânelik el verdi | 432 |
| 31- Sûretâ emsâl ü akrân arasında ahkarım | 439 |
| 32- Bağ-ı cemâle çün erem vuslat gülün ânda derem | 440 |
| 33- Âşinâ-yı aşk olandan âh ü zâr eksik değil | 444 |
| 34- Erenlerin sohbeti ele giresi değil | 490 |
| 35- Mest olduğum etmen aceb humhâneye uğramışam | 494 |
| 36- Evliyânın nazarında yanmayınca durulur mu | 502 |
| 37- Pâk eyle gönül çeşmesini tâ durulunca | 507 |
| 38- Yazıklar bu benim geçen ömrüme | 535 |
| 39- Hamdülillah bir makâm-ı âlfide kıldım karâr | 539 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--|---|-------------------|
| | 40- Mevt haberin işidicek yansın benim dervişlerim | 542 |
| | 41- Aç gözün dildâre bak ref' oldu vechinden nikâb | 550 |
| | 42- Bugün meydân-ı aşk içre ki yâre âşinâyız biz | 547 |
| | 43- Yâ İlâhî kıl bize lûtf u atâ | 548 |
| | 44- Hurşîd-i ruhınle dil benzer gibi biryâne | 555 |
| Mustafâ (Hâfiz, Sahhaf) | 1- Cân u dil şehrin ezelden eyledi yağmâ-yı aşk | 76 |
| Mustafâ (Muhammediyeci, Sarı) | 1- Habîbisin Cenâb-ı Kibriyâ'nın yâ Rasûlallah 2- Yeter oldun fenâ bâğında nâlân 3- Mahbûb-i Hüdâ zât-ı şerefbâr-ı Muhammed | 197 459 496 |
| Mustafâ (Nefesanbarı) | 1- Aşk ile ol âşıkı sıdk ile ol sâdıkı | 531 |
| Mustafâ Ağa (Buhûrîzâde) | 1- Sâyesi düşmez yere bir böyle nahl-i Tûr'sun | 241 |
| Mustafâ Ağa (Yekçeşm) | 1- Bir kimse aceb yok mu ki bu sînemi yaram | 478 |
| Mustafâ Dede | 1- A şeyhim senin yoluna kurbân olayım gideyim | 224 |
| Müezzîn Çelebi | 1- Eyâ rehber olan râh-ı visâle | 133 |
| Na'lçe | 1- Zâhidâ sûret gözetme içeri gel câna bak | 500 |
| Osman (Nefesanbarı, Dırağman Şeyhi) | 1- Ziyâlar verdi nûruyla dil ü câna seher zikri | 363 |
| Osman Bey (Kâdirî) | 1- Merhabâ ey nesl-i pâk nûr-i Yezdân merhabâ 2- Dehr-i düne dil veren âdem değil dîvânedir 3- Es-salâ gelsin gelen meydân-ı aşka es-salâ | 149 309 537 |
| Osman Dede (Sâhib-i Mi'râciye) | 1- Mâhest [ü] nemîdânem hurşîd-i ruhet yâne | 377 |
| Ömer Ağa (Nikâbî) | 1- Ey gönül dillerde sen efsâne oldun bilmedin 2- Habîbullah cihâna cân değil mi | 136 326 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|--------------------------------------|--|--------------------------|
| Ramazân (Hacı) | 1- Ayırma beni senden Yaradan | 127 |
| Râmiz Bey (Silahşör) | 1- Yine andım yine gönlüm alanı | 338 |
| Receb Çelebi | 1- Çün bahar erip şecerler senz ü revnâkgîr olur 2- Edip âşıklara in'âm küllî tecellî eyle sultânım tecellî 3- Eden râh-ı muhabbette tekâpû | 259 437 458 |
| Sadâyî | 1- Gelmişem vahdet ilinden aşk ile cihâna ben | 332 |
| Sâdık Ağa (Musâhib-i Şehriyârî) | 1- Ehl-i derdin derdine dermân iken tekrâr-ı hû | 554 |
| Sâlihzâde Efendi (Edirneli) | 1- Ey şehîd-i Kerbelâ'ya ağlayan 2- Zülfün içre vechini câna çü pinhân eyledin | 123 497 |
| Selim Giray | 1- Sallallahu ale't-tihâmi el-muzallil bi'l-gamam | 303 |
| Sinan Ümmî | 1- Niyâz u arz-ı hâcâta ulu dergâhımız vardır | 389 |
| Siyâhî (Müezzîn-i Eyyüb) | 1- Sana ey şâh-ı rusul uymayanın bitmez işi | 217 |
| Süleymân Rif'at (Hâfiz, Üsküdârî) | 1- Karârım yoktur ey dilber görelden sen dilârâyı | 483 |
| Şa'bân Dede | 1- Yâ Rabbi mahşer yerine ne yüzle varayım ben | 258 |
| Şeyh Mehmed Şemsî | 1- Ko yaksın küllî cismim nâr-ı hicrân | 511 |
| Şeyhzâde (Diyârbekrî) | 1- Allah emrin tutalım rahmetine batalım | 119 |
| Şirret Hâfiz | 1- Zâhid bize ta'n eyleme Devrânîyiz Halvetîyiz | 385 |
| Tâlib (Burûsî Ahmed) | 1- Uyan gözün aç durma yalvar güzel Allah'a 2- Kandedir cehl ile zulmet nefsi su'bânındadır 3- Ey sanem noldun câna kasdın var 4- Tâlib-i Hakk'ın devâsız dertdürür sermâyesi | 284 327 479 545 |

| <u>Bestekâr adı:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|-------------------------------------|--|--|
| Tâlib (Divitçizâde, Şeyh Mehmed) | 1- Feth olunca Hak'dan yana yolumuz | 150 |
| Tosun | 1- Ol çelebimin aşkı bağrım bâş eyledi | 405 |
| Tulû'î (Şeyh Mehmed) | 1- Ben bende buldum çün Hakk'ı | 527 |
| Yahyâ Çelebi | 1- Dildâde-i zülfün şehâ mahlûka bahş etmiş Hüdâ | 174 |
| Ya'kubzâde (Burûsî) | 1- Milk-i bekâdan gelmişem fânî cihânı neylerem 2- Eser aşkın yeli eshâra karşı | 161 178 |
| Yûsuf Çelebi (Niznâm) | 1- Âftâb-ı subh-i "mâ evhâ" Habîb-i Kibriyâ 2- Ey cemâlin matla'-ı hurşîd-i ikbâl-i kerem 3- Merhabâ ey şu'le-i âyîne-i sırr-ı Hüdâ 4- Ey şehinşâh-ı serîr-i enbiyâ vü evliyâ 5- Nûr-i fahr-i âleme zerre olmaz âftâb 6- Tahtgâh etti vücûdum şehrinî sultân-ı aşk 7- Nicesi fâriğ olam ben nâle-i hergâhtan 8- Kâkül-i fahr-i cihân nahl-i gülistândır bana 9- Kim göre dîdârını aklı perîşân olur 10- Zât-ı Bârî'den haberdâr olduğum mudur suçum 11- Ey nebîler serveri mahbûb-i ins [ü] hâs u âm | 79 93 97 313 416 466 468 469 470 473 523 |
| Zâkirî | 1- Esîr-i nefsi emmârem aceb bed hâl u bed kârım | 521 |

MECMUADA YER ALAN MAKÂMLAR FİHRİSTİ

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Savfa:</u> |
|---------------------------------------|--|---------------|
| Acemaşîrân | Çalab nûrdan yaratmış cânını Muhammed'in | 278 |
| | Yine bir sevdâya düştüm aşkın elinden | 279 |
| | Şifâ-yı derd-i dildir âsitânın yâ Rasûlallah | 280 |
| | Çevgânım lâ mekândır bî mekândır bu mekân içre | 281 |
| | Nefse uyup cürm edersem olmazam yâ Rab mukîm | 282 |
| Acem Uşşâk | Arayı arayı bulsam izini izinin tozuna sürsem yüzümü | 257 |
| | Yâ Rabbi mahşer yerine ne yüz ile varayım ben | 258 |
| | Çün bahar erip şecerler senz ü revnâkgîr olur | 259 |
| | Çalabım bir şâr etmiş iki cihân âresinde | 260 |
| | Cemâlin nûruna nisbet güneş bî nûr bî ferdîr | 261 |
| | Yâ ilâhî düştüğüm yerde koma kaldır beni | 262 |
| | Şermsâr etme Hüdâyâ rûz-i mahşerde beni | 263 |
| | Şol zaman kim ben ol dosttan ayrı düştüm oldum irak | 264 |
| | Kudümün rahmet-i zevk u safâdır yâ Rasûlallah | 265 |
| | Âlem-i arâyı buldum âlem-i arâ benim | 266 |
| | Tende cânım cânda cânânımdır Allah hû diyen | 267 |
| | Pertev-i cânân kime erdiyse hayrân eyledi | 268 |
| | Zulmet-i hicrinle bîdâr olmuşam yâ Rab meded | 269 |
| | Bakıp cemâl-i yâre çağırırım dost dost | 270 |
| | İsteyen yârin hâk eder vârin | 271 |
| | Korktum kıyâmet gününden efendim unutma bizi | 272 |
| | Çün teferrüc eyleyip baktım cihânın yüzüne | 273 |
| | Yâ mecmea'l-mehâsin yâ menbea'l-kerem | 274 |
| | Demedi be hey kardaş demedim mi | 275 |
| Sende doğmuştur Muhammed Mustafâ | 276 | |
| Sevdi yarattı ânı ol Hay ferd-i samed | 277 | |
| Arabân | Her kaçan anarsam seni karârım kalmaz Allah'ım | 410 |
| | Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi | 411 |
| | Sensin ey pertev-i Hak iki cihânın güneşi | 412 |
| Arazbâr | Derd-i Hakk'a ol tâlib dermâna erem dersen | 283 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------|---|---------------|
| | Uyan gözün aç durma yalvar güzel Allah'a | 284 |
| | Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri | 285 |
| | Eyâ sen sanma kim senden bu güftâr dehân söyler | 286 |
| | Gönül bigânelerle âşinâdır yâ Rasûlallah | 287 |
| | İlhâm ile dün gece seyr ettim Muhammed'i | 288 |
| | Ey âşık-ı dildâde gel nûş edelim bâde | 289 |
| | Bi hamdillah derim Allah alıp aklımı fikrullah | 290 |
| | Evliyânın kelâmı söylenmesin kalsın mı | 291 |
| | A gönül neylersin sen bu cihânı | 292 |
| Babatâhir | Cemî'-i dertlere dermân Muhammed | 293 |
| | Gözünden ehl-i inkârın nihân ender nihânsın sen | 294 |
| | Aşk ile nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | 295 |
| | Bulmak dilersen dâim saâdet | 296 |
| | İ'lem cemîa'l-verâ seyyidenâ Mustafâ | 297 |
| | Pîr önünde okuyan bî-harf aşkın nâmesin | 298 |
| | Cânım kurbân olsun senin yoluna | 299 |
| | Menzili âşıkların kûh-i beyâbân olur | 300 |
| | Çünkü yandı aşk odu kül olmaktır murâdım | 302 |
| | Sallallahu ale't-tihâmi el-muzallil bi'l-gamam | 303 |
| | Geçeyim cân ile tenden beni aşkınla şeydâ kıl | 304 |
| | Aşkınla nûş eyleyen bezm-i ezel peymânesin | 305 |
| | Meded Allah sana sundum elimi | 306 |
| | Hazreti Hakk'ın habîbi sevgili bir dânesi | 307 |
| | Bir dertliyim derdim vardır | 308 |
| | Dehr-i düne dil veren âdem değil dîvânedir | 309 |
| Bestekâr | Tâlib-i Hakk'ın devâsız dertdürür sermâyesi | 545 |
| | Sürüp dergâhına rûy-i siyâhım | 546 |
| | Bugün meydân-ı aşk içre ki yâre âşinâyız biz | 547 |
| | Yâ ilâhî kıl bize lûtf u atâ | 548 |
| | Dönmek ister gönlüm cümle sivâdan | 549 |
| | Aç gözün dildâre bak ref' oldu vechinden nikâb | 550 |
| | Tâ ezelden biz bu aşk içinde rüsvâ olmuşuz | 551 |
| | Devr edip geldim cihâna yine bir devrân ola | 552 |
| Beyâtî | Olursa devletim hemdem kılarsa tâliim yâri | 206 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------|--|---------------|
| | Ben bu aşka düşeli Allah ile bilişeli | 207 |
| | Ez-cân ü dil peygambere âşık isen Sallû aleyh | 208 |
| | Karîn-i bezm-i erbâb-ı hevâyım yâ Rasûlallah | 209 |
| | Nolur ise ko ki olsun noliser | 210 |
| | Bülbül-i şûrîdeyim gülden nasîbim var benim | 211 |
| | İsmi sultân virdin mi var bağçelerde yurdun mu var | 212 |
| | Allah diyelim dâim Mevlâ görelim neyler | 213 |
| | Çeşm-i kalbi "kahl-i mâzâğa 'l-basar" dan et cilâ | 214 |
| | Tecellî kıldı sırrıma bu gün envâr-ı sübhânı | 215 |
| | Rûz [u] şeb ey âşıkân-ı Mustafâ sallû aleyh | 216 |
| | Sana ey şâh-ı rusul uymayanın bitmez işi | 217 |
| | Onulmadı yâreler aceb derdim var benim | 219 |
| | Edelim cevân kılalım seyrân | 220 |
| | Gezerken seyrân eyledim gördüm sarayı güldür gül | 221 |
| | Anca zâr eyler kim şol bülbül eyler | 222 |
| | Toprakta yatacak tene benim var deyip neylersin | 223 |
| | A şeyhim senin yoluna kurbân olayım gideyim | 224 |
| | Eyâ âlemlerin şâhı tecellî kıl tesellî kıl | 225 |
| | Derûnum mahzen-i râz-ı Hüdü'dür yâ Rasûlallah | 226 |
| | Rum'dan çıktım yürüdüm | 227 |
| | Nideyim sabr edebilsem dil ü cân oda yanar | 228 |
| | Hadden aştı iştîyâkın yâ Rasûl göster cemâlin | 229 |
| | Aşkın dâdı gönlümde hiç görmedim ömrümde | 230 |
| | Ezelden enbiyânın ekdemisin yâ Rasûlallah | 231 |
| | Noldu sana eyâ gönül aceb ne derde mi uğradın | 232 |
| | Kaçan kim makdem-i pâkinle âlem muhterem oldu | 233 |
| | Zulmet-i hicrinde bîdâr olmuşam yâ Rab meded | 234 |
| | Cürm ü taksîr edip âh | 235 |
| | Gelin be hây kardaşlar gelin bu dervişliğe | 236 |
| | Şehîdlerin ser çeşmesi enbiyânın bağı başı | 237 |
| | Muhammed yerinden durugelince | 238 |
| | Yine dil na'tını söyler Muhammed | 239 |
| | Sînen içre bedr olan mâhın nedir | 240 |
| | Eyâ âlemlerim şâhı tecellî kıl tesellî kıl | 461 |
| Bûselik | Zâhid bize ta'n eyleme Devrânîyiz Halvetîyiz | 385 |
| | Yandım kül oldum aşk meydânında | 386 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|----------------|--|---------------|
| | Nice bir besleyesin bu kadd ü kâmeti | 387 |
| | Bir dürr-i yetîmim ki görmedi beni ummân | 388 |
| | Niyâz u arz-ı hâcâta ulu dergâhımız vardır | 389 |
| | Ezelden aşk oduna yâna geldim | 390 |
| | Câhidü fillah yâ ehle's-salâh | 391 |
| | Sen cânından geçmeden cânân arzû kılarısın | 392 |
| | Tecellî-i cemâl ister gönül eğlenmez eğlenmez | 393 |
| | Gönlüm alanın sözünü dâim dinleyesim gelir | 394 |
| | Gönül olsun nevâlinle mutayyeb | 395 |
| | Ey şehri-i nüzûl-i sûre gark eyledin bizi nûra | 396 |
| Bûselik Aşîrân | Dost ilinden bu ile geldim mekânım ândadır | 403 |
| Çârgâh | Serây-ı lîmeallâhi gönüldür | 342 |
| | Ey cemâlin pertevendâz-ı semâvât-ı ulâ | 343 |
| | Cânımı üryân edip saldım bu aşk deryâsına | 344 |
| | Sâlikin mürşidine hizmeti şâhâne gerek | 345 |
| | Esmâ-i ilâhiyyede bî had hüner var | 346 |
| | Aşkın kime yâr olur dâim işi zâr olur | 347 |
| | Arz-ı dîdâr eyledikçe şâhid-i gülzâr-ı hû | 348 |
| | Aşkın aldı benden beni Mevlâ'm seni isterim seni | 349 |
| | Aşk-ı ma'sûku edelden ihtiyâr | 350 |
| Dilkeş | Gönlümün zevkini ben hicr ile tâlân ettim | 556 |
| Dügâh | Benim zârî kılan ol yâre karşı | 310 |
| | Yâ İlâhî âsitânın hastaya dâru's-şifâ | 311 |
| | Ey enbiyâlar serveri ey evliyâlar rehberi | 312 |
| | Ey şehinşâh-ı serîr-i enbiyâ vü evliyâ | 313 |
| | Buldu teşrîfinle diller incilâ | 314 |
| | Bir ismi Mustafâ bir ismi Ahmed | 315 |
| | Gülşen-i vahdette dâim rûz [ü] şeb dil bülbülü | 319 |
| | Gâh gâh kendime gelirim gâhi yâvi kılınırım | 331 |
| Eviç | Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim | 362 |
| | Tahtigâh etti vücûdum şehri sultân-ı aşk | 466 |
| | Ey gönül bir derde düş kim ânda dermân gizlidir | 467 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------|---|---------------|
| | Nicesi fâriğ olam ben nâle-i hergâhtan | 468 |
| | Kâkûl-i fahr-i cihân nahl-i gülistândır bana | 469 |
| | Kim göre didârını aklı perîşân olur | 470 |
| | Aşk ile dâim edersem âh ü vâh | 471 |
| | İlim bahri vücûd esdâfının dürdânesiyem ben | 472 |
| | Zât-ı Bârî'den haberdâr olduğum mudur suçum | 473 |
| | Derde dermân ister isen derde er | 474 |
| | Nazarın pâk ise aldın nazarı | 475 |
| | Ey tarîkat erleri ey hakîkat pîrleri | 476 |
| | Bir kimse aceb yok mu ki bu sînemi yaram | 478 |
| | Ey sanem noldun câna kasdın var | 479 |
| | Bulan özünü gören yüzünü | 480 |
| | Derviş olan kişiler deli olağan olur | 481 |
| | Karârım yoktur ey dilber görelden sen dilârâyı | 483 |
| | Mecnûn-i Hüdâ olanı zincîre çekerler | 484 |
| | Mecnûn olalı gönlüm Leylâ haberin söyler | 485 |
| | Ben dost hevâsına düştüm gayrı hevâ neme gerek | 486 |
| | Dilhânesi mir'ât-ı Hak seyr-i cemâlullâhı gör | 487 |
| | Tehî sanman siz bizi dost yüzün görüp geldim | 488 |
| | Bir aşk-ı pâk ihsân ede ol Kâdir ü Hayy ü Vedûd | 489 |
| | Erenlerin sohbeti ele giresi değil | 490 |
| | Şâh-ı istiğnâya mâlik oldum recâ bilmem nedir | 491 |
| | Ey seyyid-i dü âlem vey ârif-i Hüdâ bîn | 492 |
| | Yâ Rasûlallah cemâlin hoş gülistândır bana | 493 |
| | Mest olduğum etmen aceb humhâneye uğramışam | 494 |
| Eviç Irak | Âsumân-ı ma'nevînin necmi şemsi mâhıyım | 510 |
| Gerdâniye | Cemâli nûrunu Mevlâ kamuya eylemiş izhâr | 448 |
| | Allah'ım seni sevmek ne güzeldir | 449 |
| | Derdin ne be hey âşık bîçâre neden oldun | 482 |
| Hicâz | Maksadı âşıkların menzil-i cânân olur | 424 |
| | Yâ Rabbi cennet evine girenlerden eyle bizi | 425 |
| | İnile hey dertli gönül inile | 426 |
| | Cebrâilim selâm eyle dostuma | 427 |
| | Aşkın meyine kandın noldun a gönül noldun | 428 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------|---|---------------|
| | Yâ Rasûlallah bize gör netti âsî ümmetin | 429 |
| | Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk | 430 |
| | Kapına geldiler ümmet Muhammed | 504 |
| Hisâr | Feyz-i mahz-ı kibriyâdır aşk-ı pâk | 413 |
| | Cümle işim ayn-ı hatâ iğfir lenâ yâ ze'l-atâ | 414 |
| | Kimde ki aşk-ı ilâhî nâle vü efgân ola | 415 |
| | Nûr-i fahr-i âleme zerre olmaz âftâb | 416 |
| | Cân bu ilden göçmedin cânânı bulmazsa ne güç | 417 |
| | Bir ben değil seni seven cümle âlemdir sevici | 418 |
| | Bir nazar kıl hâlîme âsân ola cümle sebil | 419 |
| | Eyleriz her lahzada yüz bin hatâ | 420 |
| | Aldın mı safâ ile musaffâ haberin sen | 421 |
| | Ey saâdet menbaı sultân-ı cümle enbiyâ | 422 |
| | Bahânı ömrümün çün köhnelendi | 423 |
| Hümâyûn | Bülbül niçin böyle feryâd edersin | 553 |
| | Ehl-i derdin derdine dermân iken tekrâr-ı hû | 554 |
| Hüseynî | Gecelerde uyanıksın Hakk'ın zikriyle yanıksın | 153 |
| | Saffa-i sadrında dâim âşıkın efkâr-ı hû | 352 |
| | Tâ ezelden sen benimle ahd ü peymân eyledin | 353 |
| | Derd ehli libâsını aşk ile giyen gelsin | 354 |
| | Vâsıl olmaz Hakk'a kimse gayrıdan dûr olmadan | 355 |
| | Gele hey âşık gele gel gel Allah'a âşık gel Allah'a | 356 |
| | Behey kardaş Hakk'ı bulam mı dersin | 357 |
| | Uyan gafletten ey nâim Hakk'a yalvar seherlerde | 358 |
| | Aşkın meyine ben kâna geldim | 359 |
| | Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni | 360 |
| | Bir yüze düş oldu gözüm yüz bin gezer dîvânesi | 361 |
| | Ziyâlar verdi nûruyla dil ü cânâ seher zikri | 363 |
| | Hakk'ın cemâlin gözleyen hû demesin yâ ne desin | 364 |
| | Cânân ilinin güllerinin bağı göründü | 365 |
| | Sadr-ı cem'i'l-mürselîn sensin yâ Rasûlallah | 366 |
| | Ey nefsi şüm insâf edip demedim yâ hû | 367 |
| | Sensin bize bizden yakın görünmezsin hicâb nedir | 368 |
| | Sevdân ile dil mülkünü vîrâneye döndürdü | 369 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|-----------------|--|---------------|
| | Aşkın meyine kanmış mestâneleriz Hakk'a | 370 |
| | Ey dil zen-i dünyânın çün âlına aldandın | 371 |
| | Ey hocam seni görelî gözüm cihân görünmez | 373 |
| | Âşık oldum bugün meydân benimdir | 374 |
| | Mü'minin kalbini yuyup arıtan | 375 |
| | Tutmadım ben sünnetini şermisârım yâ nebî | 376 |
| | Mâhest [ü] nemîdânem hurşîd-i ruhet yâne | 377 |
| | Bilmem yüzünü gün mü yâ meh midir âyâne | 378 |
| | Hak lûtfuna mazhar olan Sünbülîler derler bize | 379 |
| | Ey Allah'ım beni senden ayırma | 380 |
| | Ey risâlet bostânında hırâmân-ı serv-i kad | 381 |
| | Yürük değirmenler gibi dönerler | 382 |
| | Benim maksûdum âlemde değildir lâkin illâ hû | 383 |
| | Ey gönül havf u hayâ et Hazreti Allah'tan | 384 |
| Hüseyinî Aşîrân | Tende cânım cânda cânânım Muhammed Mustafâ | 397 |
| | Hüdâ'ya lâyık işim yok şefâat yâ Rasûlallah | 398 |
| | Kıldan ince vü kılıçtan keskin ol şâhın yolu | 399 |
| | Hüdâvendâ şu âlemde esen yeller seni ister | 400 |
| | İbn-i vaktim ben ebu'l-vakt olmaz | 401 |
| | Derdini bir et gönülde vech-i cânân bir olur | 402 |
| Irak | Ey gönül var kim bu dertten sen haberdâr olmadın | 495 |
| | Mahbûb-i Hüdâ zât-ı şerefbâr-ı Muhammed | 496 |
| | Zülfün içre vechini cânâ çü pinhân eyledin | 497 |
| | Cemâlin gösterip güldür güldür dil-i mahzûnları şâd et | 498 |
| | Gel vücûdun perdesin kaldır cemâl-i yâri gör | 499 |
| | Zâhidâ sûret gözetme içeri gel cânâ bak | 500 |
| | Der idim gül yüzüne olsa gülün gözü kaşı | 501 |
| | Evliyânın nazarında yanmayınca durulur mu | 502 |
| | İlâhî yâri kıl bana ki senden gayri yârim yok | 503 |
| | Bahr-i aşk içre bulan dürr-i aden | 505 |
| | Göreliden yüzünü yârin belâ bana şikâr oldu | 506 |
| | Düştü gönlüm sırr-ı muhabbet yâ Rasûl | 508 |
| | Hatm-i cem'î'l-mürsenîn fahridir fakr ü fenâ | 509 |
| | Ko yaksın küllî cismim nâr-ı hicrân | 511 |
| | Yâ Rasûlallah habîb-i hâlik-i yektâ tûyi | 512 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------|--|---------------|
| | Göreliden yüzünü akl [ü] şuûrum târumâr oldu | 544 |
| Irâk Sultânî | Ol menem ki vâkıf-ı esrâr-ı ilm-i âdemim | 513 |
| | Füznâ bileyli'l-vatari ve bi'l- mütâ ve'z-zaferi | 514 |
| Isfahân | Şolar kim dost elinden içti câmu | 111 |
| | Râzıyım derdine yârin ben şikâyet etmez | 112 |
| | Zehî cân kim münevverdir bugün nûr-i tecellâdan | 113 |
| | Şâh-ı iklim-i velâyettir gürûh-i Kâdirî | 114 |
| | Vere mi derd-i sanem derme dermân vere mi | 115 |
| | Senin aşkınla ey cânâ cihân oldu bana zindân | 116 |
| | İçmeyen la'lin şerâbın merd-i meydân olmadı | 117 |
| | Aşk cür'asın sundu bana | 118 |
| | Allah emrin tutalım rahmetine batalım | 119 |
| | İçmeyen la'lin şerâbın merd-i meydân olmadı | 120 |
| | Zühdünü ko aşka düş ehl-i cenân etsin seni | 121 |
| Köçek | Merd-i meydân-ı Hüdâ'nın varı zikrullah olur | 351 |
| Kürdî | Arz et cemâlin göreyim ey mâh-ı tâbân Mustafâ | 404 |
| | Ol çelebimin aşkı bağrım bâş eyledi | 405 |
| | Derûnumda olan hâlet ne hâlettir ânı bilmem | 406 |
| Mâhûr | Dermân arardım derdime derdim bana dermân imiş | 126 |
| | Ayırma beni senden Yaradan | 127 |
| | Noldun ağlarsın gönül sen bî dil yârin mi var | 128 |
| | Eyleyen uşşâkı şeydâ dâimâ | 129 |
| | Almadın mı gönül hüsn ile yektâ haberin sen | 130 |
| | Eyâ rehber olan râh-ı visâle | 133 |
| | Nefse uyup râh-ı Hak'dan taşra çıkmak yol mudur | 134 |
| | Zikrin ile olmuşam ratbü'l-lisân | 135 |
| | Ey gönül dillerde sen efsâne oldun bilmedin | 136 |
| | Elâ ey mürşid-i âlem haber ver ilm-i Mevlâ'dan | 137 |
| | İnilerim dünü günü derdli olan iniler | 138 |
| | Yâ Rab dilerim aşkın ver şevkin ver | 139 |
| | Gönül pervâne-i bezm-i visâlin yâ Rasûlallah | 140 |
| | Gönül pervâne-i visâlin yâ Rasûlallah | 141 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|------------------|---|---------------|
| | Şol göz ki seni gördü ol neye nazar etsin | 142 |
| Mâye | Mevt haberin işidicek yansın benim dervişlerim | 542 |
| | Yandığım çün aşk oduna râhatım hû'dur hemân | 543 |
| Muhayyer | İki kaşın arasında çekti hatt-ı istivâ | 450 |
| | Ey çarh-ı dûn nettim sana hiç vermedin râhat bana | 451 |
| | Halk içre bir âyîneyim herkes bakar bir ân görür | 452 |
| | Katre-i aşk-ı Hüdâ bir bahr-i bî pâyândır | 453 |
| | Bir seherde zâhir oldu nûr-i şems ü âfitâb | 454 |
| | Ey gönül ağlama zârı zârı inleme | 455 |
| | Bulmaz bu derdin çâresin biçâre gönlüm neylesin | 456 |
| | Cümle âlem âşinâ ben arada bîgâneyim | 457 |
| | Eden râh-ı muhabbette tekâpû | 458 |
| | Yeter oldun fenâ bâğında nâlân | 459 |
| | Cümle huccâc ile giydik yine ihrâm u abâ | 460 |
| Muhayyer Bûselik | Bûlbül-i nâlân olup çağırırım dost dost | 462 |
| | Bulursa vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler | 463 |
| Nevâ | Dil ü cân hiç karâr etmez | 144 |
| | İşimiz subh u mesâ cürm ü hatâ | 145 |
| | Açıldı çün bezm-i Elest devr eyledi peymânesi | 146 |
| | Gerçek âşıklara salâ denildi | 147 |
| | Doğdu ol sadr-ı risâlet bastı arş üzre kadem | 148 |
| | Merhabâ ey nesl-i pâk nûr-i Yezdân merhabâ | 149 |
| | Feth olunca Hak'dan yana yolumuz | 150 |
| | Âşıkın oldu velî mesvâ-yı hû | 151 |
| | Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | 152 |
| | Levh-i dilden okuyan ilm-i İlâhî'den sebak | 154 |
| | Noldu bu gönlüm noldu bu gönlüm | 155 |
| | Yandım yakıldım ben nâr-ı aşka | 156 |
| | Kuldan sana lâyık nola âşık seni kande bula | 157 |
| | Yanmaktan usanmazam pervâne miyem bilmem | 158 |
| | Bilmem nideyim aşkın elinden | 159 |
| | Bilmem nideyim aşkın elinden | 160 |
| | Milk-i bekâdan gelmişem fânî cihânı neylerem | 161 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Savfa:</u> |
|---------------|--|---------------|
| | Evliyâdan sır sorana dokuz türlü nişân gerek | 162 |
| | Cefâ vü renc ü mihnettir adı aşk | 164 |
| | Aşk-ı Hak her kimin ola yâri | 165 |
| | Gel beru ey gönlümün sahnında seyrân eyleyen | 166 |
| | Eyyüb'em mübtelâyım derde dermân isterim | 167 |
| | Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ | 168 |
| | Sevdâ-yı hayâlinle dîvâneyim ey Mevlâ | 477 |
| Nevâ Sünbüle | Bilirse vech-i cânânı bu cism ü cânı neylerler | 250 |
| Nevâ Uşşâk | Dâr-ı hasrettir bu dünyâ ağla dâim zâr zâr | 169 |
| | Semâ'da sırr-ı tevhîd oldu izhâr | 170 |
| | Hiç anar mısın bî haber iken | 171 |
| | Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın | 172 |
| Nevrûz | Ey gönül var kim bu dertten sen haberdâr olmadın | 495 |
| Nevrûz Acem | Cümlelerin mahbûbu sensin ey habîb-i ezeli | 255 |
| | Derdimendim mücrim dermâna geldim yâ Rasûl | 256 |
| Nevrûz Uşşâk | Nakkâşımız bizi ezel bî levn ü renk yazıpdurur | 251 |
| | Hak şerleri hayr eyler | 252 |
| | Gel meclis-i uşşâka tâ ref' ola ahzânın | 253 |
| | Rabb'inden olur ihsân ey dil niye mahzûnsun | 254 |
| Nikriz | Ey Hüdâ'dan lûtf u ihsân isteyen | 108 |
| | Ey tarîkat erenleri ey hakîkat serverleri | 109 |
| | Cânâne görünür bana cânâneye baksam | 110 |
| Nişâbûr | Sivâdan kalbini pâk et gönül mir'ât-ı Rahmân'dır | 122 |
| | Ey şehîd-i Kerbelâ'ya ağlayan | 123 |
| | Cânâne görünür bana cânâ neye baksam | 125 |
| Nühüft | Sâyesi düşmez yere bir böyle nahl-i Tûr'sun | 241 |
| | Hakk'ı seven âşıkların eğlencesi tevhîd olur | 242 |
| | Fahr-i âlem mahrem-i râz olduğu şebdir bu şeb | 243 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---|--|---------------|
| Pençgâh | Yandı gönülde mâsivâ çü nâr-ı zikrullâh ile | 104 |
| | Ben ol dürr-i meânîyim ki sığmam heft deryâya | 105 |
| | Yâ Rasûlallah cemâlin keşfu' d-dücâ değil mi | 106 |
| | Nola tâcım gibi başımda götürsem dâim | 107 |
| Râhatülervâh | Biz ol uşşâk-ı serbâzız bize âkl ıssı yâr olmaz | 431 |
| | Andım yine ol bezmi mestânelik el verdi | 432 |
| | Be hey bülbül nedir feryâd var eyle Hak'dan istimdâd | 433 |
| | Visâlinle edip i'zâz ü ikrâm | 434 |
| Rast | Aşkınla cihân beste lûtf eyle inâyet kıl | 72 |
| | Âlemler nûra gark oldu Muhammed doğduğu gece | 75 |
| | Cân u dil şehrin ezelden eyledi yağmâ-yı aşk | 76 |
| | Hak'dan gayrı sevgili küllî yalandır yalan | 77 |
| | Bu gülşende hezâr-ı bî nevâyım yâ Rasûlallah | 78 |
| | Âftâb-ı subh-i "mâ evhâ" Habîb-i Kibriyâ | 79 |
| | Ben sanırdım âlem içre bana yâr kalmadı | 81 |
| | Dolap niçin inilersin derdim vardır inilerim | 82 |
| | Aşkın ile âşıklar yansın yâ Rasûlallah | 83 |
| | Hep fesâd işlerime estağfirullah tevbe | 84 |
| | Taştı rahmet deryâsı gark oldu cümle âsî | 85 |
| | Ömür bahçesinin gülü solmadan | 86 |
| | Ey Rasûl-i Hâdî-i râh-ı cenân | 87 |
| | Estağfirullah el-azîm mürâfinin işlerine | 88 |
| | Mefâtihu'l- hüdâ oldu hilâlin yâ Rasûlallah | 89 |
| Şefiu'l- halk fi'l mahşer Muhammed sâhibu'l- minber | 90 | |
| Rehâvî | Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur | 73 |
| | Derviş olan kişinin sözleri ümrân olur | 91 |
| | Habs için geldi gelir itlâk için fermân bana | 92 |
| | Ey cemâlin matla'-ı hurşîd-i ikbâl-i kerem | 93 |
| | Benim bu özge hâlim cümle halka yâdigâr oldu | 94 |
| | Yine arz eyledi dilber yüzün kasr-ı celâlîden | 95 |
| | Kılalım aşk-ı ilâhîde safâ | 96 |
| | Merhabâ ey şu'le-i âyîne-i sırr-ı Hüdâ | 97 |
| | Ağlarım dün ü gün derd olanlar inler | 98 |
| | Yâ Rab bize ihsân et vuslat yolunu göster | 99 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Savfa:</u> |
|---------------|--|---------------|
| | Ey nefis yeter sehv ü zelev insâfa gel insâfa gel | 100 |
| | İnilerim dünü günü derdi olan iniler | 101 |
| | Gül müdür bülbül müdür şol zâr u efgân eyleyen | 102 |
| Sabâ | Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | 74 |
| | Nideyim sabr edebilsem dil ü cân oda yanar | 228 |
| | Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz bana | 316 |
| | Gözlerini noldu bîdâr eyledin | 317 |
| | Ravzana çün yüz süren bulur amân | 318 |
| | Derviş olan âşık gerek yolunda hem sâdık gerek | 320 |
| | Ezelden aşk ile ben yana geldim | 321 |
| | Estağfirullah el-azîm mürâyînün işlerine | 322 |
| | Açıldı şevk ile meydân kani merdâneler gelsin | 323 |
| | Cemâlin nûruna nisbet cihân şemsi değil zerre | 324 |
| | Îlâhî zulmet-i cürmüyle doldum | 325 |
| | Habîbullah cihâna cân değil mi | 326 |
| | Kandedir cehl ile zulmet nefis-i su'bânındadır | 327 |
| | Yâ Îlâhî bilmezem bu bendeki sevdâ nedir | 328 |
| | Aceb hayrân oldum aşka uyaldan | 329 |
| | Düşeli bu aşkın cânım iline | 330 |
| | Gelmişem vahdet ilinden aşk ile cihâna ben | 332 |
| | Yeter ma'mûre oldun bir zaman vîrâne ol gönlüm | 333 |
| | Ben dervişem diyene bir ün edesim gelir | 334 |
| | Zâhid bize ta'n eyleme Hak ismin okur dilimiz | 335 |
| | Şâh Hüseyin'in firkatine ağlayan gelsin beri | 336 |
| | Ey cemâl-i Hakk'a tâlib | 337 |
| | Yine andım yine gönlüm alanı | 338 |
| | Gaflet ile bana bir hâl yöneldi | 339 |
| | Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | 340 |
| | Yâ Allah yâ Rahmân yâ Alîm yâ Allâm | 341 |
| Segâh | Rum'da Acem'de âşık olduğum | 515 |
| | Aşk ile iki cihânda şâh olan gelsin beri | 516 |
| | Bilmeyen cân Yûsuf'un Ken'ân'ı bilmez kandedir | 517 |
| | Aşk cânını Mevlâ'dan nûş eyledim evvel çün | 518 |
| | Uyan hey gözlerim gafletten uyan | 519 |
| | Ey gâfil uyan rihlet-i nâgâhı unutma | 520 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|----------------|--|---------------|
| | Esîr-i nefis-i emmârem aceb bed hâl u bed kârım | 521 |
| | Meş'ale-i nûr-i tecellî yaktı kalbinde çerâğ | 522 |
| | Ey nebîler serveri mahbûb-i ins [ü] hâs u âm | 523 |
| | Ey gönül gel Hakk'a giden râhı bul | 524 |
| | Yüzünü görelî hayrân olmuşam | 525 |
| | Güneş gibi eğer çi serseriyim | 526 |
| | Ben bende buldum çün Hakk'ı | 527 |
| | Düşelden derdine yoktur karârım yâ Rasûlallah | 528 |
| | Ey hâlık-ı heft âsumân dermânde em feryâd res | 529 |
| | Sivâ efkârının cündü gönül mülkün harâb etti | 530 |
| | Aşk ile ol âşıkı sıdk ile ol sâdıkı | 531 |
| | Yitirdim özümü şöyle ki hâlî | 532 |
| | Ey kerem assı Hüdâ bize olup rehnümâ | 533 |
| | Ey aceb bilsem nedir yâ Rab bu derdin çâresi | 534 |
| | Yazıklar bu benim geçen ömrüme | 535 |
| | Bu aşk bir bahr-i ummândır buna hadd ü kenâr olmaz | 536 |
| | Es-salâ gelsin gelen meydân-ı aşka es-salâ | 537 |
| | Çünki bildin cümle şeyde Hak müessir gayrı yok | 538 |
| | Hamdülillah bir makâm-ı âlfide kıldım karâr | 539 |
| | Ala men alaktır yâ sallû tealleme'l-ecrâ | 540 |
| | Sallallahu Rabbenâ ale'n-nûri'l-mübîn | 541 |
| Sünbüle | Cemf'-i enbiyâlar Muhammed cümlenin şâhı | 244 |
| | Felek gerdişlerinden işlerin bitmişlerin gönder | 245 |
| | Genc-i aşkı ister isen dil-i vîrânda ara | 246 |
| | Tâ dil verelden sünbüle Sünbülîler derler bize | 247 |
| | Kûy-i aşkın bana bir kûh-i tecellî görünür yâ Rasûlallah | 248 |
| | Ahvâl-i serencâmım bu sâate erince | 249 |
| Sultânî Irâk | Pâk eyle gönül çeşmesini tâ durulunca | 507 |
| Şehnâz | Âşinâ-yı aşk olandan âh ü zâr eksik değil | 444 |
| | Aşk-ı yâre düş olaldan yârimi gördüm ayân | 445 |
| | Anıp fahr-i cihânı dilden âh ateşin ettim | 447 |
| Şehnâz Bûselik | Hak yarattı âlemi aşkına Muhammed'in | 446 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------|--|---------------|
| Şûrî | Gel a dervîş Hakk'ı bulayım dersen | 557 |
| Tâhir | Ben dertliyim derdim vardır | 435 |
| Uşşâk | Mecnûn'a sordular Leylâ nice oldu | 163 |
| | Cemâlin nûrunun âşıklarına | 173 |
| | Dildâde-i zülfün şehâ mahlûka bahş etmiş Hüdâ | 174 |
| | Derûnum âteş-i aşkınla yandır yâ Rasûlallah | 175 |
| | Ey beni aşk âteşine yandıran | 176 |
| | Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin | 177 |
| | Eser aşkın yeli eshâra karşı | 178 |
| | Bana cânân gerek şol cân gerekmez | 179 |
| | Zât-ı Hak'da mahrem-i irfân olan anlar bizi | 180 |
| | Ey dervîşler ey kardaşlar | 181 |
| | Âlemler müştâk sana şeffî' ol yâ Muhammed | 182 |
| | Tulû' etti dile şems-i hakîkat | 183 |
| | Âşıkları handân eden Sinânîler derler bize | 184 |
| | Bu gönlüm şehrinî seyrân ederken | 185 |
| | Bugün ol ıyd-i ekberdir gelir kurbâna âşıklar | 186 |
| | Tecellî-i şevk-i dîdârın beni mest eyledi hayrân | 187 |
| | Nûş eyledim sahbâ-yı aşk mest eyledi envâr-ı zât | 189 |
| | Budur derdim cüdâ düştüm ilimden | 190 |
| | Yüreğime dost derdi urdu dolu yâreler | 191 |
| | Bahr-i tevhîdde bulan dürr-i yetîm | 192 |
| | Evliyâyâ eğri bakma kevn ü mekân elindedir | 193 |
| | Bu cân teşne-i visâl hazretine | 194 |
| | Tevhîd hoşça nesne olur | 195 |
| | Ol cihânın fahrinin sırrına kurbân olayım | 196 |
| | Habîbisin Cenâb-ı Kibriyâ'nın yâ Rasûlallah | 197 |
| | Bugün bize vefâlar safâ-yı Mustafâ geldi | 198 |
| | Bıraktım aşkın ile nâm u ârım yâ Rasûlallah | 199 |
| | Çıktım erik dalına ânda yedim üzümü | 200 |
| | Gönül dostun cemâl-i âyinesidir | 201 |
| | Bu nice derttir ki düştü cânâ dermân istemez | 202 |
| | Mecnûn'a sordular Leylâ nice oldu | 203 |
| | Makdem-i zât-ı şerîfin Rahmeten li'l-âlemîn | 205 |

| <u>Makâm:</u> | <u>Güfte:</u> | <u>Sayfa:</u> |
|---------------|---|---------------|
| Uzzâl | Ey garîb bülbül diyârın kandedir | 436 |
| | Edip âşıklara in'âm küllî tecellî eyle sultânım tecellî | 437 |
| | Musahhar emrine hep cümle eşyâ | 438 |
| | Sûretâ emsâl ü akrân arasında ahkârım | 439 |
| | Bağ-ı cemâle çün erem vuslat gülün ânda derem | 440 |
| | Kadem bas bezm-i uşşâka kerem kıl yâ Rasûlallah | 441 |
| | Bir gece yatar iken ben gaflet ile | 442 |
| | Rabbenâ'l-lâhü'l-lezî lâ ma'bûde illâ hû | 443 |
| Zâvîl | Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab | 132 |
| | Aceb bu benim cânım âzâd ola mı yâ Rab | 143 |
| Zemzeme | Hurşîd-i ruhınle dil benzer gibi biryâne | 555 |
| Zîrefkend | Âriflere esrâr-ı Hüdâ'dan haberim var | 464 |
| | Nedir bu katrelerde bahr-i ummân olduğun cânâ | 465 |
| Zirgüle | Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrâr olandan sor | 301 |
| | Rumûz-i enbiyâyı vâkıf-ı esrar olandan sor | 407 |
| | Kani bizden evvel gelen velîler | 408 |
| | Benem ol aşk bahresi denizler hayrân bana | 409 |

SONUÇ

İnsan hayatının her safhasında etkisi görülen mûsikî, toplumların hayatında da önemli bir yere sahiptir. Mûsikî, millî kültürlerin yaşatılması ve geçmişten günümüze intikâl ettirilmesinde en önemli vâsitalardan biridir. Bu yüzden inançlarına ve mûsikîsine sahip çıkan milletler ancak varlığını ve kimliğini koruyabilecektir. Toplumsal hayatta bu kadar büyük yer tutan mûsikî sahasında yapılan çalışmalara ağırlık verilmeli ve özellikle mûsikî tarihimizde önemi âşikâr olan güfte mecmuaları üzerinde araştırmalar yapılmalıdır. Bu sebeple biz de mûsikî kültürümüzün aydınlatılmasına katkıda bulunabilmek gayesiyle XVIII. yüzyılın en değerli ve kapsamlı güfte mecmuası olan Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi'nin *Mecmua-i İlâhiyyât* adlı eseri üzerinde bir çalışma yapmayı gerekli gördük.

XVIII. yüzyıl, Türk Mûsikîsinin en parlak dönemi olmuş ve bu sırada yaşanan ihtilaller, isyanlar, savaşlar bile mûsikî sanatında mükemmel eserlerin verilmesine engel teşkil etmemiştir. Bu yüzyılda tahta geçen padişahların bizzat kendilerinin de bestekâr oluşu ve mûsikîşinasları himâye etmeleri bu sanatın gelişmesinde etkili olmuştur. Araştırma konusu olarak *Müstakîmzâde Mecmuası*'nı seçmemizin sebebi ise, eserin XVIII. yüzyılda kaleme alınmış olan güfte mecmualarının en önemlisi olarak kabul edilmesidir.

Tezimizin "Giriş" bölümüne mûsikî tarihi bakımından güfte mecmualarının önemini izah etmekle başladık. Daha sonra XVIII. yüzyıl Türk Mûsikîsi tarihi ve bu yüzyılda yaşamış bestekârlar hakkında kısa ve özlü bilgiler vererek, incelemiş olduğumuz güfte mecmuasının şekil ve muhtevâ bakımından tanıtımına geçtik.

Birinci bölümün sonunda ise araştırmamıza konu olan mecmuayı derleyen Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi'nin hayatı ve eserleri hakkında kaynaklardan edindiğimiz bilgilere yer verdik.

Daha sonra mecmuanın baş kısmındaki makâmlar fihristi ve usûller cetveli verilerek, yazmada bulunan güftelere geçilmiştir. Çalışmamızın sonunda ise, tezimizden istifâde edilmesini kolaylaştırmak amacıyla güftelerin mecmuada yer aldıkları sıraya, ilk harflerine, bestekâr ve makâm adlarına göre alfabetik fihristler tertip edilmiştir. Ayrıca yazmaya ulaşmak isteyenlere kolaylık sağlayacağı

düşüncesiyle, mecmuanın orjinal metnini çalışmamızın sonunda vermeyi uygun gördük.

Müstakimzâde Mecmuası'nın Halil b. İbrahim tarafından 1797 tarihinde müellif nüshasından istinsah edildiği eserin başında kayıtlıdır.

Mecmuada toplam 478 güfte metnine yer verilmiş olup, mükerrer yazılanlar çıkartıldığında kalan ilâhi sayısı 457'dir. Ayrıca mecmuada makâm ve bestekâr kaydı bulunmayan 14'ü varak IIa-IIb-Va'da, 81 tanesi 131b-143a varakları arasında yer alan toplam 95 şiir daha mevcuttur. Sonuç olarak yazmada makâm ve bestekâr kaydı bulunmayan şiirler ve tekrarlarla birlikte toplam 573 eser yer almaktadır.

Mecmuada iki kere tekrar edilen ilâhi sayısı toplam 22 tanedir. Bunlardan bir tanesi ise, makâm ve bestekâr kaydı bulunmayan ilâhiler arasında yer almaktadır.

Yazmada eserleri bulunan şâirlerin çoğunun ismi kayıtlı olmakla beraber, ismi bulunmayan az sayıda güftekârı da şiirlerin makta' beyitlerinde zikredilen mahlaslarından tespit edebildik. Bazı şiirlerde makta' beyitlerin de yer almayışı güftekârların bilinmesini zorlaştırmış, ancak dîvanlara başvurmak sûretiyle güftekârlara ulaşılabilmiştir. Tespitlerimize göre 121 şâire ait 473 güftenin yer aldığı mecmuada şiirleri bestelenen şâirlerin başında 72 ilâhi ile "Yûnus Emre" gelmektedir. Onu 64 ilâhi ile "Niyâzî-i Mısrî" ve 28 ilâhi ile de "Eşrefoğlu Rûmî" takip etmekte, ardından 19 ilâhi ile "Hüdâyî", 18 ilâhiyle de "Abdülahad Nûrî" gelmektedir. Tek şiiri bestelenen şâir sayısı ise 68'dir.

Mecmuada yer alan güftelerden bestekârı belirtilmemiş olanların sayısı, eserin tamamı gözönünde bulundurulduğunda son derece azdır. Zira eserde farklı sayılarda besteleri bulunan toplam 102 bestekâr ismi zikredilmiştir. Bunlar arasında "Derviş Ali Şîruganî" 78 ilâhi, "Çalazâde Şeyh Mustafâ" ise 44 ilâhi ile en fazla eseri bulunan bestekârlardır. Onları 11 ilâhi ile "Niznâm Yûsuf Çelebi ve 10 ilâhi ile de "Buhûrîzâde-i Sâni Abdülkerim Efendi" takip etmektedir.

Mecmuadaki güftelerin metninde yer yer silinme ve karalamalar bulunduğu, okuma zorluğu çekilen kelimeler için dîvanlara mürâcaat ettik. İncelemelerimiz sırasında ise başvurduğumuz dîvan nüshalarının birbirinden farklı olması, bazı beyitlerin dîvanlarda bulunmaması ve mecmuada yer alan bazı kelimelerin dîvanlardakilerle birbirini tutmaması gibi güçlüklerle karşılaştık.

Güftelerde mevcut olan yazım hatalarını aynen almakla beraber dipnotlarda dîvanlar kaynak gösterilerek doğrusunu da zikrettik.

Güftelerin okunmasında, dîvanların yanısıra Rûşen Efendi'nin *Mecmûa-i İlahîyyât*'ı¹ ile Ali Emîrî Kitapları 637² ve Ali Emîrî 650'deki³ güfte mecmualarına mürâcaat ettik. S. Nüzhet Ergun'un *Türk Mûsikîsi Antolojisi* ve Yrd. Doç. Dr. Nuri Özcan'ın *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dinî Mûsikî* adlı doktora tezinden de faydalandık. Ayrıca Ali Rıza Şengel ve Abdülkâdir Töre'nin Kubbealtı yayınları tarafından neşredilen *İlahiler* serisi de faydalandığımız kaynaklar arasındadır. Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin Efendi'nin hayatı hakkında ise, İbnü'l-Emîn Mahmud Kemal İnal'ın *Tuhfe-i Hattâtîn*'in başına yazmış olduğu mukaddimeden istifâde ettik.

Güfte mecmuaları içinde en önemlisi kabul edilen Müstakîmzâde Mecmua-sı'nın günümüze kadar çalışılmamış olmasını büyük bir eksiklik olarak düşündük ve bu eksikliği giderebilmek amacıyla zikredilen eser üzerinde bir çalışma yapmayı gerekli gördük. Araştırmamızın XVIII. yüzyıldaki beste çalışmaları yanısıra asrın mûsikî tarihine dâir önemli bilgileri de içermesi sebebiyle, Türk Mûsikîsi tarihinin aydınlatılmasında büyük katkıları olacağı inancındayız. Tezimizin bu alanda bizden sonra yapılacak olan araştırmalara yardımcı olması temennimizdir

¹ Hacı Selim Ağa Ktp., Hüdâyi Kitapları Bl., nr. 1804.

² Millet Ktp., Ali Emîrî Bl., Manzum, nr. 637.

³ Millet Ktp., Ali Emîrî Bl., Manzum, nr. 650.

BİBLİYOGRAFYA

I. Yazma Eserler

Abdübâkî Nâsır Dede, *Tedkîk ü Tahkîk*, Süleymâniye Ktp., Nâfiz Paşa Bl., nr. 1242.

Ali Nutkî Dede-Abdübâkî Nâsır Dede, *Defter-i Dervîşân*, Süleymâniye Ktp., Nâfiz Paşa Bl., nr. 1194.

Azîz Mahmud Hüdâyî, *Divan-ı Hüdâyî*, Süleymâniye Ktp, Hacı Mahmud Efendi Bl., nr. 2372.

Bağdâdî Abdülfettah Şefkat, *Şefkat Tezkiresi*, Süleymâniye. Ktp., Tarih Bl., nr. 770.

Esrar Dede, *Tezkire*, Millet Ktp., Ali Emîrî, T., nr. 756.

Hızır Ağa, *Tefhîmü 'l-Makâmat*, Süleymâniye Ktp., Hafid Efendi, nr. 291.

Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ-ı Ebrâr Şerh-i Esmâr-ı Esrâr*, Süleymâniye Ktp., Yazma Bağışlar, nr. 2307, I-V.

Mecmûa-i İlâhiyyât, Millet Ktp. Ali Emîrî Kitapları, Manzum Bl., nr. 637.

Mecmûa-i İlâhiyyât, Millet Ktp. Ali Emîrî Kitapları, Manzum Bl., nr. 650.

Mehmed Es'ad Efendi, *Atrabü 'l-Âsâr fî Tezkiret-i Urefâyi 'l-Edvâr*, İstanbul Ünive-rsitesi Ktp., Türkçe Yazmalar, nr. 6204.

Müstakîmzâde Süleymân Sâdeddin, *Mecmûa-i İlâhiyyât*, Süleymâniye Ktp., Es'ad Efendi Bl., nr. 3397.

Müstakîmzâde Süleymân Sâdeddin, *Mecelletü 'n-Nisab fî 'n-Nesebi ve 'l-Küna ve 'l-Elkâb*, Süleymâniye Ktp., Halet Efendi Bl., nr. 628

Müstakîmzâde Süleymân Sâdeddin, *Şerh-i Divan-ı Ali el-Mürteza*, Süleymâniye Ktp., Es'ad Efendi Bl., nr. 2780.

Müstakîmzâde Süleymân Sâdeddin, *Devhatü 'l- Meşâyih*, Süleymâniye Ktp., Es'ad Efendi Bl., nr. 3756.

Müstakîmzâde Süleymân Sâdeddin, *Tercüme-i Lûgat-i Kânûni 'l-Edeb*, Süleymâniye Ktp., Es'ad Efendi Bl., nr. 3182.

Râmiz, *Tezkire*, Millet Ktp., Ali Emîrî, T., nr. 762.

- Rûşen Efendi, *Mecmûa-i İlâhiyyât*, Hacı Selim Ağa Ktp. Hüdâyî Kitapları, nr. 1804.
- Silahdarzâde Mehmed Emin, *Silahdar Tezkiresi*, Millet Ktp., Ali Emîrî, T., nr. 795.
- Şeyhî, *Vekâyiü'l-fuzalâ*, Millet Ktp, Ali Emîrî, T., nr. 731.
- Yûnus Emre, *Dîvan-ı Yûnus Emre*, Süleymâniye Ktp , Hâlet Efendi Bl., nr. 688.

II. Matbû Eserler

- Ayan Hüseyin, *Nesîmî Divanı*, Ankara 1990.
- Banarlı Nihad Sami, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul 1971.
- Can Halil, *Dinî Mûsikî Ders Notları*, İstanbul 1972-1973. (İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü Neşredilmemiş Ders Notları)
- Çelikoğlu Şahver, *Dîvân-ı Sezâyî-i Gülşenî*, İstanbul 1985.
- Devellioğlu Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara 1995.
- Ekmen Güldeniz, "Hacı Sâdullah Ağa", *DİA*, İstanbul 1996, XIV, s. 496-497.
- Erdemir Avni, *Anadolu Sahası Musikişinası Divan Şairleri*, Ankara 1999.
- Erdoğan Kenan, *Nîyâzî-i Mısrî Divanı*, Ankara 1998.
- Ergun S. Nüzhet, *Türk Mûsikîsi Antolojisi Dinî Eserler*, İstanbul 1942-1943, I-II.
- Eşrefoğlu Rûmî, *Eşrefoğlu Rûmî Divanı*, Müşterek Neşir, İstanbul 1967.
- Ezgi Suphi, *Nazarî ve Amelî Türk Mûsikîsi*, İstanbul 1953, I-V.
- Ezgi Suphi, *Türk Musikisi Klasiklerinden Temcit-Na't-Salat-Durak*, İstanbul 1945.
- Fatin Davud, *Fatin Tezkiresi (Hâtimetü'l-Eş'âr)*, İstanbul 1271.
- Hüseyin Vassaf, *Sefîne-i Evliyâ*, Nşr. Haz. Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş, İstanbul 1999, I-II.
- Levend Ağâh Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara 1998.

Mehmed Tâhir (Bursalı), *Meşâyih-i Osmâniyyeden Sekiz Zâtın Tercüme-i Ahvâli*, İstanbul 1318.

Mehmed Tâhir (Bursalı), *Osmanlı Müellifleri*, İstanbul 1333-1342, I-III.

Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî*, İstanbul 1996, I-II.

Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin, *Şerh-i Dîvân-ı Hazreti Ali*, Mısır 1255.

Müstakîmzâde Süleyman Sadeddin, *Tuhfe-i Hattâtîn*, (Nşr. İbnülemin Mahmud Kemal İnal), İstanbul 1928.

Özalp Mehmed Nazmî, *Türk Musikisi Tarihi Derleme*, Ankara 1986, I-II.

Özcan Nuri, *Onsekizinci Asırda Osmanlılarda Dîni Mûsikî* (Neşredilmemiş Doktora Tezi), İstanbul 1982.

Özcan Nuri, *Türk Mûsikisi Yüksek Lisans Ders Notları* (Tarihsiz, Neşredilmemiş Ders Notları)

Özcan Nuri, "Abdurrahim Dede Şeydâ Hâfız", *DİA*, İstanbul 1989, I, s. 288-289.

Özcan Nuri, "Abdülkerîm Efendi, Buhurizâde", *DİA*, İstanbul 1988, I, s. 251.

Özcan Nuri, "Ali Nutkî Dede", *DİA*, İstanbul 1989, II, s. 423-424.

Özcan Nuri, "Ali Şîruganî", *DİA*, İstanbul 1989, II, s. 454.

Özcan Nuri, "Ahmed Ağa, Vardakosta", *DİA*, İstanbul 1989, II, s. 41-42.

Özcan Nuri, "Ahmed Vefki Efendi", *DİA*, İstanbul 1989, II, s. 158.

Özcan Nuri, "Hasan Çelebi Kazzaz", *DİA*, İstanbul 1997, XVI, s. 315.

Özcan Nuri, "Hızır Ağa", *DİA*, İstanbul 1998, XVII, s. 413.

Özcan Nuri, "Osmanlılarda Mûsikî", *Osmanlı Ansiklopedisi*, İstanbul 1993, III, s. 235.

Öztuna Yılmaz, *Türk Musikisi Ansiklopedisi*, İstanbul 1969-1976, I-II/2.

Popescu Judetz, *XVIII. Yüzyıl Musikî Yazmalarından Kevserî Mecmuası Üstüne Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, (Çeviren ve hazırlayan: Bülent Aksoy), İstanbul 1998.

Salâhî Mehmed, *Kâmûs-i Osmânî*, İstanbul 1313,

Şemseddin Sâmi, *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul 1989.

Şemseddin Sami, *Kâmûsu 'l-A 'lâm*, İstanbul 1894, I-VI.

Şengel Ali Rıza-Töre Abdülkâdir, *Türk Mûsikîsi Klasikleri İlâhiler*, Nşr. Yusuf Ömürlü, İstanbul 1979-1996, I-IX.

Tatçı Mustafa, *Yunus Emre Dîvanı*, İstanbul 1991-1997, I-IV.

Tezeren Ziver, *Seyyid Azîz Mahmûd Hüdâyî Divanı*, İstanbul 1985.

Uzunçarşılı İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi*, Ankara 1947-1962, I-VIII.

Üftâde Mehmed Muhyiddin, *Divan-ı Üftâde*, İstanbul 1328.

Yekta Rauf, *Türk Musikisi*, İstanbul 1986.

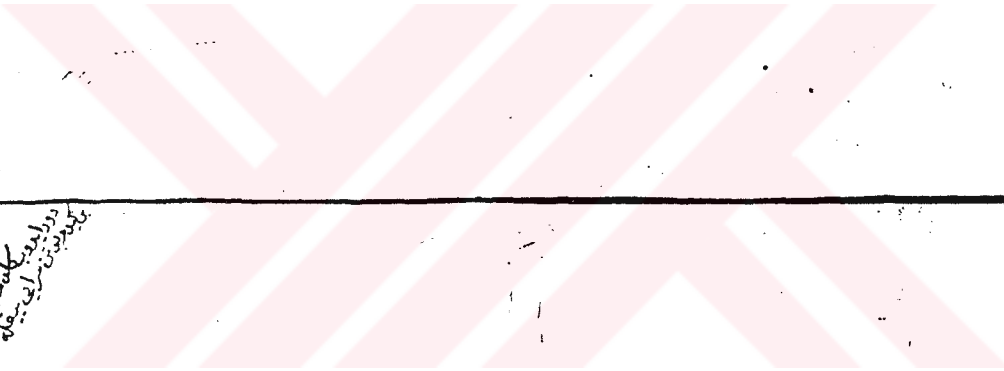




MECMUANIN METNİ

کتابت
مصر

اسم
الزلف
اسم
الزلف
اسم
الزلف



مصر

اسم
الزلف
اسم
الزلف
اسم
الزلف

کوکلو ندفین همی الان ایتم
شید لاک عالمی سار ایتم

فاله بوله غماله رزم یارب
دیلمک دوزمه راه قی سحر ایتمه

نوعیب دوقه قیغی لایق کاسم
عزله لایق لایق ایتم ۲

کار و مینا کله کنور نه حوت ایتم
اوقش قیغی مانی سوزول ایتمه

کوز مینا اولان ضلع ایلمه
رحمت شریفین سیدلی باغان ایتمه

شکره اولان قیغی دوزول ایتم
ایتمدهم هر رحمت رحمان ایتمه

لطفك ودينك...
بدری محبت و...
اعمال و اولاد...
بدری محبت و...
اعمال و اولاد...
بدری محبت و...
اعمال و اولاد...

عالمی محمد خلیف
باری انک معبود کوتر تره جا لکی
بدری محبت و...
اعمال و اولاد...

ذات محمد حجبون هم ال احمد حجبون
اولی عالی معبود حجبون کوتر
منزل جلالت حجبون بر اولی عالی حجبون
دار السلام حجبون کوتر

موسى بن محمد حجبون اسرافیل صحر
محمد حجبون کوتر
بانه جانک از و زان با شرمه طومار
اولی عالی حجبون کوتر

عالمی محمد خلیف
باری انک معبود کوتر تره جا لکی
بدری محبت و...
اعمال و اولاد...

توزیك حقا قیلدر ایلك
سندك بوزده دوند مزه
جامع دای اولور ایلك
سندك بوزده دوند مزه

اول شویب
شویب و شادان بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی

سوزان
باوقه ایمانندك نولك اكر كل نولك
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی

الانسان
الانسان
الانسان
الانسان
الانسان
الانسان
الانسان
الانسان

سوزان
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی

سوزان
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی

سوزان
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی

سوزان
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی
عالمی رسوا قیلدر بارک عالمی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

١١٤٨
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد

يو اعد

والذي والطفه

منها ليل النوب

انوار النبوة

لا يثبت من نطقه

انوار النبوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

هذا الذي الصلوة

تسبحات

مخالف عرف

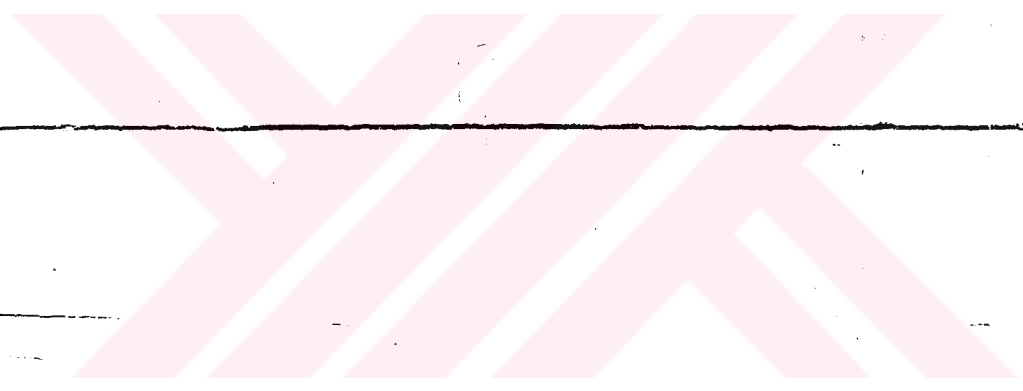
درودین علی
الولمیکه واقفا اسرار الی
هنگام

عراق سلطانی

116

110

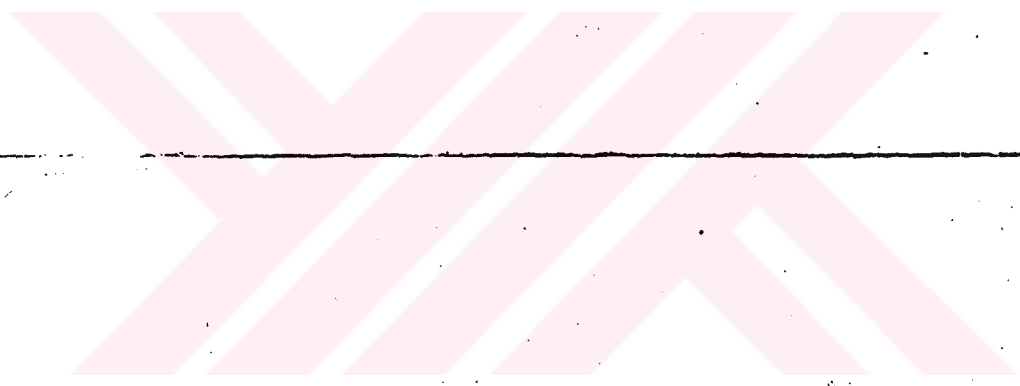
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين



روزنامه
کتابخانه

لایحه اولیای دولت
اولیای دولت
در دولت
مجلس
کمیسیون
صدقه
بیت
عین
ذکر
نوع
جدید
بزرگ

کتابخانه



کتابت شده است
کتابت شده است

بر سر هر طایفه اولی و ثانی و ثانی
بوسیله و در وقت قبلی در سر هر طایفه
که بخندند و بجز اولی و ثانی
فایده هر نوشته ستم طایفه ایست

موج آورد بر کجای تو
کاف و نوزاد تو چه معنی اولاد تو
کل سبب آنکه بودی در قبح نوزاد تو
نشأه فیض العبدان از سبب تو

اشغال که ایامه نامور و بی عیب بود
مطلب اعلی عبادت جمله به عظم

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

چون کجا که ایامه نامور و بی عیب بود
مطلب اعلی عبادت جمله به عظم

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو
نظیر اولاد تو

١٥٦

بسم الله الرحمن الرحيم
ربنا الله الذي لا يقدر الا هو
على القوم الذي لا يقدر الا هو
اول ما فهمه من قوله
يا هو يا هو يا هو
والله الا هو



سجده

این وقت از اول وقت اول

عند عظم من نصف

آن که بعد از این

انسان کثیر است

است که در طوری

هم که در طوری

طوری است که

انسان را با این

صفت است که

انسان را با این

صفت است که

انسان را با این

صفت است که

انسان را با این

صفت است که

انسان را با این

صفت است که

کلمه افسرد

کری می

و شغ

علمی

دردی

سود

عاشق

و چه

عاشق

عاشق

عاشق

عاشق

عاشق

عاشق

عاشق

عاشق

عاشق

عاشق

ماده اول

کلیه اموال و اعیان

و اشیای منقوله

و منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

ماده دوم

کلیه اموال و اعیان

و اشیای منقوله

و منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

ماده سوم

کلیه اموال و اعیان

و اشیای منقوله

و منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

ماده چهارم

کلیه اموال و اعیان

و اشیای منقوله

و منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

و غیر منقوله

دو شوب طوطوشون هر دم بانوب بارالیه کم

کفایت هداک
قصص هداک

ای نفس شوم انصاف ابروید و عیبک با هو
قلک نهادهک صاف ابروید ب نهادهک با هو
همه در بل او صاف ابروید به بل با هو
شده تکبر انصاف ابروید به بل با هو
آزق
شده تکبر اول او زانقدر با به عیبک با هو
شده تکبر بینه فرج اینه عیبک با هو
عیدش که ابروید با هم بیل کندهک ابروید
شده تکبر انصاف ابروید به بل با هو

حافظ قرمال

صدراع المرکه خیر ابروید ۱۱۱۷
رحمه العالمین کنه در بار رسول
بوزک سراج و هاج عالمه که محتاج
صلحت ابروید و محتاج کنه در بار رسول
اینه رطوف نور اک سحانه
شده تکبر الشاک کنه در بار رسول
شاهدک بل ابروید سحانه که ابروید
مظهر نور اسما کنه در بار رسول
ای شمع لطف وجود برون مقام محمود
بر اشدت در مقصود شین رسول
جان الیخین هم جان سعادت و عرفان
جدم هم بیه سلطان کنه در بار رسول
آبغزه ترعد بونی بر نغمه ابروید
هدا بینهک آمید کنه در بار رسول

خسته نشن اقر ابروید اینه کل انکار
اول کل در ابروید انک انک قصص وار
دکتر ابروید حق هداک ابروید کل تکبر
شده تکبر انصاف ابروید به بل با هو

کفایت هداک
قصص هداک
ای نفس شوم انصاف ابروید و عیبک با هو
قلک نهادهک صاف ابروید ب نهادهک با هو
همه در بل او صاف ابروید به بل با هو
شده تکبر انصاف ابروید به بل با هو
آزق
شده تکبر اول او زانقدر با به عیبک با هو
شده تکبر بینه فرج اینه عیبک با هو
عیدش که ابروید با هم بیل کندهک ابروید
شده تکبر انصاف ابروید به بل با هو
صدراع المرکه خیر ابروید ۱۱۱۷
رحمه العالمین کنه در بار رسول
بوزک سراج و هاج عالمه که محتاج
صلحت ابروید و محتاج کنه در بار رسول
اینه رطوف نور اک سحانه
شده تکبر الشاک کنه در بار رسول
شاهدک بل ابروید سحانه که ابروید
مظهر نور اسما کنه در بار رسول
ای شمع لطف وجود برون مقام محمود
بر اشدت در مقصود شین رسول
جان الیخین هم جان سعادت و عرفان
جدم هم بیه سلطان کنه در بار رسول
آبغزه ترعد بونی بر نغمه ابروید
هدا بینهک آمید کنه در بار رسول

کفایت هداک
قصص هداک
ای نفس شوم انصاف ابروید و عیبک با هو
قلک نهادهک صاف ابروید ب نهادهک با هو
همه در بل او صاف ابروید به بل با هو
شده تکبر انصاف ابروید به بل با هو
آزق
شده تکبر اول او زانقدر با به عیبک با هو
شده تکبر بینه فرج اینه عیبک با هو
عیدش که ابروید با هم بیل کندهک ابروید
شده تکبر انصاف ابروید به بل با هو
صدراع المرکه خیر ابروید ۱۱۱۷
رحمه العالمین کنه در بار رسول
بوزک سراج و هاج عالمه که محتاج
صلحت ابروید و محتاج کنه در بار رسول
اینه رطوف نور اک سحانه
شده تکبر الشاک کنه در بار رسول
شاهدک بل ابروید سحانه که ابروید
مظهر نور اسما کنه در بار رسول
ای شمع لطف وجود برون مقام محمود
بر اشدت در مقصود شین رسول
جان الیخین هم جان سعادت و عرفان
جدم هم بیه سلطان کنه در بار رسول
آبغزه ترعد بونی بر نغمه ابروید
هدا بینهک آمید کنه در بار رسول

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

في هذا اليوم المبارك
والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

والله اعلم بالصواب
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

والله اعلم بالصواب
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

والله اعلم بالصواب
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

والله اعلم بالصواب
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

كامل

ول
اسما الحمد بعد هذا
فرد من سموات غروب سوزار

کشف مصور
سالک فرشته خرمی شاهانه کرمک
اینکینه قویه بائین دبه شاهانه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک
کشفه کرمک

قومه يفتخرون
 يا ايها الذين آمنوا
 انزلوا ما اوتيتكم
 من كتاب الله
 فاعلموا ان الله
 هو العزيز الحكيم
 يا ايها الذين آمنوا
 انزلوا ما اوتيتكم
 من كتاب الله
 فاعلموا ان الله
 هو العزيز الحكيم
 يا ايها الذين آمنوا
 انزلوا ما اوتيتكم
 من كتاب الله
 فاعلموا ان الله
 هو العزيز الحكيم

يا ايها الذين آمنوا
 انزلوا ما اوتيتكم
 من كتاب الله
 فاعلموا ان الله
 هو العزيز الحكيم
 يا ايها الذين آمنوا
 انزلوا ما اوتيتكم
 من كتاب الله
 فاعلموا ان الله
 هو العزيز الحكيم

حافظ

الحی ظلت صریحاً طولی
بلاست ابدی و منصفی
او بوی سلطان و منصفی
نماست ابدی و منصفی

الکفیل السک بار باره
بوی کین او کل اشو باره
تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله

عصا ملک با باقی بوقدر
بیلر مر چنگ در آسوی جوددر
عصا با غفرانک اجوددر
نماست

کنند هنر که بار باره
بیشان او کون هر صی
دیرک همتی قابو کله
نماست ابدی و منصفی

در وقت غایت
عالمی ازین است
و کلمه جود و کلمه
در دربار سلطان
بدر طاعت استغفار

تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله
عصا با غفرانک اجوددر
نماست

بالی بلر بوی بندگی
بیلک عشقک بوی بندگی
اود و صو طریق و اول
بایک کون لکن شاه

صفت اول و ثانی
تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله

سینه نقاش
عبد الله همانه
عالمی ازین است
و کلمه جود و کلمه
در دربار سلطان
بدر طاعت استغفار

سینه طالب بود
فرد در جمله ظلت
ظلت علی بران سنه
بخت آذوقه یار
مغنی بوزن کج وار
صورتا حکما افدک
بیطنا ای کون فطرا

صفت اول و ثانی
تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله

صفت اول و ثانی
تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله

عبد الله همانه
عالمی ازین است
و کلمه جود و کلمه
در دربار سلطان
بدر طاعت استغفار

سینه طالب بود
فرد در جمله ظلت
ظلت علی بران سنه
بخت آذوقه یار
مغنی بوزن کج وار
صورتا حکما افدک
بیطنا ای کون فطرا

صفت اول و ثانی
تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله

صفت اول و ثانی
تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله

صفت اول و ثانی
تو ک تابوی و بوی قند واره
نماست استغفر الله

روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه
روز شنبه در روز شنبه در روز شنبه

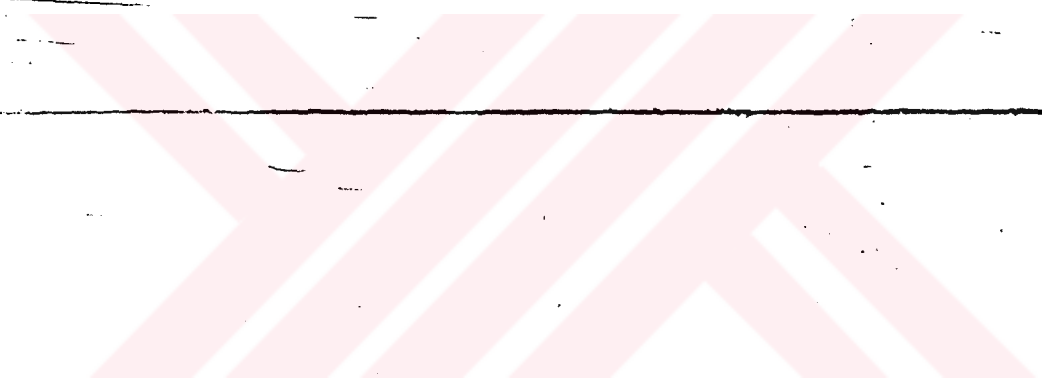
سودی از روی ان اوله در صله
 علامه و صلوات بر او و آله و صحبه
 اسم آن آقا میرزا محمد باقر
 میرزا محمد باقر

ع



مجلس
العلماء
بجامعة
البحرين
البحرين

نواصحه



45

سورة طه
 يا ايها الذين آمنوا انزلوا من فوقنا آياتنا
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه

سورة طه
 يا ايها الذين آمنوا انزلوا من فوقنا آياتنا
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه

سورة طه
 يا ايها الذين آمنوا انزلوا من فوقنا آياتنا
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه

سورة طه
 يا ايها الذين آمنوا انزلوا من فوقنا آياتنا
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه
 وانزلنا من قبله كتابنا فليقلبوا الكتاب
 فيرى آياتنا التي انازلنا به اليه

کتابت در تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...

تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...

تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...

تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...
تاریخ...

Handwritten text in Arabic script, likely a collection of letters or a manuscript. The text is arranged in several columns, with some lines written diagonally. The script is dense and appears to be a historical form of Arabic.

Handwritten text in Arabic script, continuing from the top page. It features several columns of text, including a prominent vertical line of text on the right side. The handwriting is consistent with the top page.

کرم که سحر و جادو را در اختیار
نبرد با شیطان و فرعون
سین بر او بر طاعتش بود و در روز
دشمنان را در دل و در تن
عشق از او در شاه بود و در روز
بود زنی علیه او که در روز
عشق از او در شاه بود و در روز
و در روز که در روز
نورانی که در روز

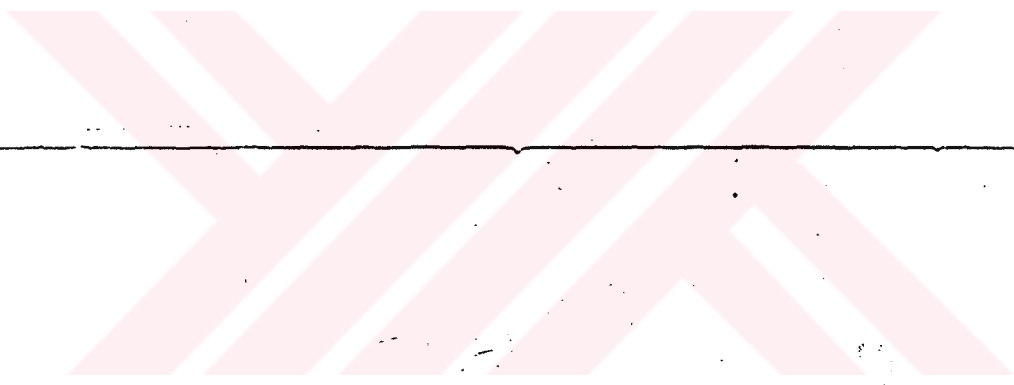


بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على
سيدنا محمد
وآله الطيبين
الطاهرين

محمد امین
کتابخانه
زاهدان
پوشش و کتابخانه
پوشش و کتابخانه
پوشش و کتابخانه



بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعلنا من
العلماء والفقهاء والصلحاء
الذين هموا بمنزلة النجوم
التي تضيء في سماء الدنيا
والآخرة

والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب
والله اعلم بالصواب

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, located in the upper left corner of the page. The text is dense and appears to be a list or a set of instructions.

اینکه نورانی قرآن سینه ارباب علمند و ارباب

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, located in the middle left section of the page. The text is arranged in several lines and appears to be a continuation of the text above.



محمد رمضان ولإلى سارة مشاركة

يا حمتي سارة يا مولودا إلى الله يا الله

انت الذي تقدر الفضل والنعمة بالبركة

انقرض الودي عينا لكف بقاءه وكل نبي على

الخير مراد قولا نعم تتنازع عاشق الله لربنا

أدعوك بالتصبر بإدائكم الدنيا اصعب لنا بفضلك

يا واسع العطا الحزين كيم بعد مناجاة

فوقك اليم يا من مناجات وادانتك برفعات

تطاعت عصرتك عرض حجاب اى كيم ابريل

وقادشاه لوزال سلطنت لكركه كدهج سكا

ايرمزوزان صلي على سيدنا مصطفا

احمد الهادي عليه الشنا لواله الا الله

ادمصطفى الله نفع يحيى الله ابراهيم خليل الله

موسى كليم الله داود خليفة الله سليمان ابراهيم

اسماعيل نبي الله يعقوب ابراهيم يوسف صديق الله

ايوب صابره عيسى روح الله محمد رسول الله

جمعه الاهداء خط بندي
خليل ذك

١٤٦

| | |
|--------------------|------|
| Süleyman Yusufoğlu | |
| KİTAP NO | 3397 |
| YERİ | Yeni |
| ESKI KAYIT NO | 3397 |

مكة المكرمة
الرياض
١٤٦



الله واحد وتعالى هو الذي خلقنا
فلا نأثم الا بما فعلنا من انفسنا
سبحان من تاب على ادم بعد ما
فاجابه ربه ورضع الى السموات
سبحان من تاب على ادم بعد ما
فاجابه ربه ورضع الى السموات
سبحان من تاب على ادم بعد ما
فاجابه ربه ورضع الى السموات
سبحان من تاب على ادم بعد ما
فاجابه ربه ورضع الى السموات

0/8

0/1

الحمد لله
محمد ملاروف

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة

هناكنا جريدته في الحقيقة
هناكنا جريدته في الحقيقة